Львівська наукова
бібліотека
ім. В. Стефаника
АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
Касг 37

Statuta gminne
Specyalne
dla miast
i majątku do nich

37/1 – 332 apa.
Kauer.

Юридичні документи,
що стосуються обговорення і ухвалення
статуту ~~уставу~~ гміни (громади)

1860–1866
м. пол.

L. 1168 S.

Sprawozdanie

komisyi dla statutów miejskich o wniosku posła Samelsona o nadanie statutu dla miasta Krakowa.

Na posiedzeniu jedenastem poseł Samelson podał do laski marszałkowskiej wniosek o nadanie dla miasta Krakowa statutu gminnego, i przedłożył zarazem projekt statutu.

Miasto Kraków i Lwów, jako miasta stołeczne, mają prawo do własnych statutów gminnych na mocy ustawy, a mianowicie na mocy artykułu XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862. liczba 18., dziennik praw Państwa, dla tego też Wysoki Rząd przedkładając na bieżącej kadencyi projekt do ogólnej ustawy gminnej, wyłączył od niej pomienione dwa miasta. Kraków i Lwów mając sobie własne statuta już ustawą zapewnione, nie potrzebują o nie petycyonować, inicyjatywa więc do nich podobnie jak do każdej innej ustawy krajowej, może wyjść od samej Reprezentacyi krajowej, a tem samem od każdego posła; wniosek przeto posła Samelsona jest uzasadniony.

Co się tycze treści statutu uchwalić się mającego, nie mamy żadnego projektu, któryby był należytym wyrazem samego miasta. Podobny projekt mógłby wyjść tylko od Reprezentacyi miasta; lecz Kraków sam jeden w całej Monarchii żadnej Reprezentacyi nie posiada. Po przyłączeniu go do Monarchyi austryackiej otrzymał on na mocy najwyższego postanowienia z dnia 30. Lipca 1848. organizacyę gminy, a zarazem tymczasową Radę miejską z wyborów pochodzącą, która prawnym organem miasta dopóty być miała, dopókiby gmina sama w drodze właściwej projektu do statutu gminnego nie uchwaliła. Lecz wypadki polityczne owych czasów nie dozwoliły gminie uorganizować się na stałych podstawach. Gmina utraciła owszem nawet tę prowizoryczną organizacyę. W roku bowiem 1853. zniesioną została tymczasowa Rada miejska, a na mocy najwyższego postanowienia z dnia 13. Maja 1853. nadano miastu nową i znowu prowizoryczną organizacyę. W miejsce owej Rady miejskiej zaprowadzono Magistrat, który obok burmistrza na czele, z cztérech radzców magistratualnych i z wydziału miejskiego składać się winien. Wydział miejski zaś składać się powinien z 20 członków przez naczelnika władzy politycznej mianowanych. Tak ukonstytuowany Magistrat rozpoczął z dniem 1. Lipca 1853. urzędowanie, i urzęduje dotychczas, lecz dziś już nie w pierwotnym, ale tylko w połowicznym składzie; w wydziale bowiem miejskim, który wedle najwyższego postawienia z dnia 13. Maja 1853. część integralną Magistratu stanowić winien, niemaż dziś ani jednego już członka, gdyż z obywateli do składu jego w r. 1853. przez ówczesnego prezydenta komisyi gubernialnej powołanych, jedni pomarli, drudzy wystąpili. W takiem położeniu obywatele krakowscy udawali się do Rządu z prośbą o zaprowadzenie obieralnej Reprezentacyi gminy, a zwłaszcza od czasu nadania konstytucyi, lecz Rząd niechcąc miastu oktrojować żadnego statutu, odesłał je do Reprezentacyi krajowej.

Kiedy więc w roku 1863 Sejm nasz zwołany został, zabłysła dla Krakowa nadzieja dojścia wreszcie do Reprezentacyi obieralnej. W ówczas istniała jeszcze część wydziału miejskiego, w kilka więc dni po otwarciu Sejmu, Magistrat z wydziałem postanowili, zająć się ułożeniem projektu do statutu miejskiego. W tym celu uchwałą z dnia 5. Lutego 1863. złożono komitet, powołano doń pięciu członków wydziału, jednego radzcę Magistratu i pięciu mężów zaufania, i polecono im wypracowanie projektu, który w moc powołanej uchwały miał być następnie przez wydział miejski przyjęty i Sejmowi

do zatwierdzenia przedłożony. Atoli nadzieja i tą razą zawiodła, Sejm bowiem po dziewięciu posiedzeniach został odroczony, następnie zamknięty, a Kraków pozostał i nadal jak przedtem w wyjątkowym i anormalnym stanie. Chcąc mu teraz nadać statut — a w obec powołanej na wstępie ustawy, Sejm ma obowiązek nadania mu statutu — zachodzi trudne pytanie, zkąd wziąść podstawę do statutu? Z jednej strony bowiem należałoby zdaniem komisyi unikać starannie wszelkiej dowolności, jeżeli nie ma przyjść do skutku statut nieodpowiadający interesom ani życzeniom miasta, co tem mniej może być zamiarem Sejmu, ile że już sama ustawa z roku 1862., zastrzegając dla miast stołecznych własne ich statuta, chciała ich właściwości i szczegółowe interesa i życzenia obywateli uszanować. Z drugiej zaś strony, aby mieć należyty wyraz opinii miasta Krakowa, potrzebaby rady miejskiej, a nadto projektu do statutu, któryby był przez radę miejską ułożony — Reprezentacyi zaś jakiejkolwiek Kraków, jak już wyżej powiedziano, dotąd nie posiada, a co więcej bez statutu jest ona nawet niemożebna.

W takiej kolizyi nie pozostało komisyi nic innego, jak wziąść projekt, przez posła Samelsona Wysokiej Izbie przedłożony, za podstawę statutu. Jest on dziełem owego komitetu, który w roku 1863. z polecenia Magistratu i wydziału miejskiego zajął się ułożeniem statutu. Nie można go wprawdzie poczytać za projekt legalny, bo nietylko że nie pochodzi od wybranej Reprezentacyi, ale nadto nie ma za sobą głosu nawet tych organów, które go wywołały; wydział bowiem miejski rozwiązał się, zanim projekt mógł być zbadany i przyjęty, Magistrat zaś sam bez wydziału nie czuł się powołanym do uznania go za projekt miasta, a tak pozostał on dziełem czysto prywatnem. Wszelako chociaż dzieło tylko prywatne, pochodzi on jednak od obywateli krakowskich, ma więc za sobą i znajomość miejscowości, i interesów i stosunków miasta, a przezto kwalifikuje się na tymczasowy przynajmniej statut daleko więcej, aniżeli każdy inny utwór, któryby pochodził ze źródła ze stosunkami Krakowa albo mało, albo też wcale nieobeznanego. Niepodobna zresztą zostawić nadal miasta Krakowa w położeniu, w jakiem się już od lat blisko trzynastu znajduje. Chociażby nadany mu statut nie odpowiadał w zupełności słusznym wymaganiom obywateli, to przynajmniej nada im Reprezentacyę tak gorąco pożądaną, która będzie mogła z całą świadomością stosunków miejscowych, wypracować nowy statut i takowy Sejmowi do zatwierdzenia przedłożyć, nadto zaś Reprezentacya ta będzie mogła tymczasem opiekować się na pewnych już podstawach interesami miasta, a jako z wyborów pochodząca uzupełni gorliwością obywatelską, czego by samemu statutowi nie dostawało.

Z tych powodów zaleca komisya w mowie będący projekt do statutu Wysokiej Izbie do przyjęcia.

Wszelako zalecając go komisya, nie przemawia bynajmniej za tem, aby go Wysoka Izba uchwaliła jako ustawę zwyczajną i stałą. Do tego potrzebaby zdaniem komisyi nieodzownie formalnej uchwały samego miasta, nie jak żeby Sejmowi nie służyło prawo inicyatywy, ale dla tego, aby nie narzucać miastu stałej ustawy, o której dotąd nie miało możności objawienia swojego zdania. Komisya przeto postanowiła zaproponować Wysokiej Izbie w mowie będący projekt, tylko jako tymczasową ustawę, któraby miasto Kraków dopóty miała obowiązywać, dopóki gmina na właściwej drodze sama sobie statutu nie wygotuje.

Aby Wysoka Izba uchwaliła na teraz dla miasta Krakowa tymczasowy tylko, nie zaś stanowczy statut, przemawia i ta okoliczność, że na wypadek, gdyby jakie pojedyńcze jego postanowienie nie odpowiadało widokom Rządu Jego C. K. Mości, łatwiej będzie wyjednać sankcyę monarszą dla ustawy prowizorycznej, aniżeli dla ustawy zwyczajnej; Rząd bowiem wprowadzając statut prowizoryczny będzie mógł wskazać Reprezentacyi miasta, w jakim kierunku przy nowym układzie zmienionym go mieć pragnie, już zaś zastrzeżenie takie przy ustawie stanowczej miejsca mieć nie może.

W przypuszczeniu, że Wysoka Izba podzieli zapatrywanie się komisyi, komisya nie zapuszczała się w zmiany i poprawy w mowie będącego projektu, chociaż takowe z wielu względów wydawały się jej pożądane, lecz ograniczyła swoje zadanie na zmianę lub usunięcie kilku postanowień, które są albo w sprzeczności z istniejącemi ustawami, albo też w innych już obowiązujących ustawach są wypowiedziane. I tak:

1. zbyteczne są §§. 12., 13. i 15., zawierające warunki przyjęcia za członka gminy i wyjścia z gminy, albowiem postanowienia tego rodzaju zawarte już są w ustawie z dnia 3. Grudnia 1863. roku liczba 105, dziennik praw Państwa, przeto w miejsce tych trzech §§fów wystarczy powołanie się na pomienioną ustawę.

2. §. 24. o ile stanowi, że wykonywanie czynności poruczonych gminie przyjmuje tylko za stosownem od Rządu wynagrodzeniem, sprzeciwia się artykułowi VII. ustawy z dnia 5. Marca 1862. roku, dla tego winien być wymazany.
3. Do ważności wyboru lub uchwał rady miejskiej wymaga projekt w kilku ważniejszych wypadkach dwóch trzecich części głosów członków obecnych, a mianowicie w §. 53. do wyboru prezydenta miasta, w §. 70. ustępie 13. do zaciągania zobowiązań 8.000 złr. w. a. przenoszących, w tym samym §. 70. w drugiej części ustępu 15. do zrzeczenia się spadku lub legatu, — w ustępie 25. tegoż §., do zaprowadzenia dodatku podatkowego. — Gdy jednak ustawa z dnia 5. Marca 1862. roku w artykule XIV. wyraźnie stanowi że we wszystkich sprawach gminy bezwzględna większość obecnych radzców rozstrzygać powinna przeto te postanowienia, które względnej większości wymagają, z projektu opuścić należy.

Na tych kilku ustępów ograniczają się zmiany, jakie komisya w zaleconym projekcie poczyniła, a ponieważ zmiany te są tak nieznaczne, iż zaledwie kilka wierszy obejmują, projekt zaś z pierwszego już czytania znajduje się w rękach każdego posła, przeto komisya nie kazała projektu tego na nowo drukować, lecz uwidoczniła poczynione w nim zmiany w osobnym alegacie, który pod ./. pokłada, wnosi przeto: „Wysoka Izba raczy w mowie będący projekt ze zmianami w alegacie ./. wykazanymi przyjąć i w tymczasową ustawę zamienić.“

Przewodniczący:

Leszek Borkowski.

Sprawozdawca:

Zyblikiewicz.

Statut tymczasowy
dla król. stołecznego miasta Krakowa.

§§. 1. do 11. włącznie zostają niezmienione.

Zamiast §§. 12., 13. i 15. ma stać:

Warunki przyjęcia do gminy określa ustawa z dnia 3. Grudnia 1863. roku (Liczba 105 dziennik praw Państwa.)

§. 14. zostaje niezmieniony.

§§. 16. do 23. włącznie zostają niezmienione.

§. 24. ma być wypuszczony.

§§. 25. do 52. zostają niezmienione.

W 53. zamiast trzech ostatnich ustępów ma stać:

Obranym jest ten, kto otrzyma bezwzględną większość głosów członków obecnych.

Również Wice-Prezydentem obrany będzie ten, który otrzyma więcej niż połowę głosów tajnych obecnych członków.

§§. 54. do 69. zostają niezmienione.

W §. 70. ma być druga część ustępu 13. wypuszczoną, również w trzeciej części słowo „nadto“ z powodu stylizacyi. — W tym samym §. 70. ma być opuszczoną druga część ustępu 15. i ustępu 25.

§§. 71., 72. i 73. zostają niezmienione.

W §. 74. mają być w drugim ustępie opuszczone wyrazy: „lub zależne od przyzwolenia $^3/_4$ części członków obecnych.“

§§. 75. do końca zostają niezmienione.

Nareszcie §§. z powodu zmian mają być odpowiednio ponumerowane.

6

Wielmożnemu Panu Wolańskiemu Radzcy
Wydziału Miejskiego.

Krzeczmowej

7

Projekt
Statutu dla Gminy
Miasta Krakowa

przez Komisyą Uchwałą Magistratu
i Wydziału Miejskiego z dnia 12go Listopada
1859

do Nr. 321 fr. delegowaną przedstawiony.

Projekt
Statutu dla Gminy Miasta Krakowa.

Rozdział I
O Obrębie i nazwie Gminy oraz o jej Mieszkańcach.

§. 1.

Miasto Kraków z przedmieściami swemi Kazimierz, Stradom, Zamek, Rybaki, Nowy Świat, Piasek, Kleparz, Czarna Wieś, We, sola stanowi Gminę Miasta Krakowa.

Granice Katastralne Gminy podatkowej Krakowa są zarazem granicami Obrębu, na który zakres działania Gminy Miasta rozciąga się. —

Ani Obręb fortifikacyjny, ani Obręb podatku konsumcyj„ nego wałami miejskiemi zamknięty, na powyżej oznaczoną gra„ nicę Gminy żadnego wpływu nie ma.

§. 2.

Osady graniczące z Gminą Krakowską mogą za wspólnem porozumieniem się co do połączenia albo też oddzielnej administra„ cyi obopolnego majątku gminnego i sposobu ponoszenia ciężа„ rów gminnych oraz za pozwoleniem Rządu z Gminą Kra„ kowską, być połączonemi.

§. 3.

Miasto Kraków zatrzymuje nadal nazwę Głównego Kro„ lewskiego Miasta i jest pod względem administracyjnym naczelnym Władzom Krajowym i Państwa podporządkowanem.

Gmina Miasta Krakowa ma prawo nadal dotychczasowe„ go herbu i barw Miasta używać.

§. 4

Gmina Miasta Krakowa jest właścicielką wszystkich domów, gruntów i placów w obrębie jej położonych które do Skarbu Państwa, Zgromadzeń Świeckich i Duchownych oraz do osób prywatnych nienależą, ma nadto prawo własności do lewego brzegu Wisły począwszy od pastwisk wsi Czyżyn aż do granic wsi Zwierzyniec. —

§. 5.

Gmina Miasta Krakowa ma zapewniony udział w zgromadzeniach Politycznych Krajowych i Reprezentacyach stanowych.—

§. 6

Mieszkańcy Gminy Miasta Krakowa dzielą się na
Członków Gminy
Uczestników Gminy – i
Obcych.

§. 7.

Członkiem Gminy Miasta Krakowa jest każdy mieszkaniec Miasta Krakowa, któremu według ustaw Państwa ze względu na urodzenie, dłuższy pobyt, stosunki familijne lub służbowe w Krakowie prawo należenia do tutejszej Gminy przysługiwać będzie, jak również ten, której przez władzę Gminy za jej członka zostanie przyjętym. Przestaje być członkiem Gminy, kto utracił tutejszoKrajowość lub kto został członkiem innej Gminy.

§. 8.

Uczestnikami Gminy są ci, którzy nie będąc Członkami Gminy, ze względu na posiadanie w Krakowie jakiej realności, wykonywanie zatrudnienia przemysłowego lub handlowego w związku z tutejszą Gminną zostają.

§. 9.

Osoby czasowo w Krakowie mieszkające do żadnej z powyższych dwoch kategoryj nie należące, są obcymi dla Gminy.

§. 10

Niemoże bydź odmówione przyjęcie do Gminy osobom, które są poddanymi Państwa, mają dostateczne środki utrzymania i pod względem moralnego zachowania się żadnej nie pozostawiają obawy. Ostatni ten przymiot ze świadectw Władz ostatniego dłuższego zamieszkania w obcej Gminie lub z zachowania się poprzedniego w tutejszej Gminie oceniany będzie.— Przeciw odmówieniu przyjęcia do Gminy służy stronie Interesowanej prawo odwołania się do Władzy Krajowej.

Od przyjęcia do Gminy będzie pobieraną taksa od 10 do 25 Złr. W. A. Czeladź Rzemieślnicza, wyrobnicy i służący mogą być od składania tej taksy uwalniani.

§. 11.

Członkowie Gminy mają prawo do opieki Gminy, do korzystania z zakładów Gminy, do udziału we Władzy Gminy w granicach niniejszego Statutu, do ubiegania się o tytuł i przywileje Obywatela Miasta, a nakoniec w razie niezdatności do pracy i braku środków utrzymania bądź osobistych bądź przez familią ustawami do tego obowiązaną do zaopatrzenia w Instytutach Dobroczynnych lub na koszt Gminy.

Na wzajem Członkowie Gminy są obowiązani do ponoszenia wszystkich ciężarów Gminy, które z dochodów Gminy opędzanemi być nie mogą a które według prawa i istniejących urządzeń nie są obowiązkiem tylko pewnej klassy Mieszkańców.

§. 12.

Uczestnicy Gminy mają prawo do pobytu w Gminie tutejszej, a o ile są Obywatelami Państwa do wyboru Członków Władzy Gminnej w granicach niniejszego Statutu – na koniec do wszystkich dobrodziejstw które członkom Gminy z tego statutu przyznawane będą, z jakiego uczestnik Gminy w związku z Gminą Miasta Krakowa zostaje.

Wzamian za te prawa uczestnik Gminy stosownie korzystać je dle mu posiadłość lub zatrudnienie w Gminie tutejszej przynosi, do ponoszenia ciężarów Gminnych zarówno z członkami Gminy przykładać się ma obowiązek.

Domy grunta i zakłady, które do Skarbu Państwa należą, jak z jednej strony od ciężarów Gminy są uwolnionemi, tak z drugiej niemają prawa do dobrodziejstw posiadaczom prywatnym zapewnionych.

Pod względem policyjnym zarządcy Realności i zakładów rządowych do ogólnych miejscowych przepisów stosować się są obowiązanemi.

§. 13

Obcy mają prawo do opieki nad bezpieczeństwem osoby i własności w obrębie Gminy znajdującej się, nie są do bezpośredniego ponoszenia jakichkolwiek ciężarów gminy obowiązani i jak długo środki dostateczne utrzymania mają i moralnie się sprawują tak długo Gmina przeciw ich pobytowi przeszkód stawiać nie będzie. –

Uciążonym rozkazem gminy opuszczenia Miasta /: który zawsze powód wydalenia obejmować ma :/ służy prawo odwołania się do Władzy krajowej. –

Zakaz pobytu przez Gminę wydany nie rozciąga się na rodzinę Obcych, chyba że przeciw niej też same powody wydalenie zachodzą. –

§. 14

Członkowie Gminy moralnem zachowaniem odznaczający się, a którym Statut niniejszy prawo wybierania Radców Gminy przyznaje, mogą żądać nadania sobie prawa Obywatelstwa Miejskiego. — Do prawa tego od którego przyznania taksa od 25 do 100 złr. na fundusz Miejski pobieraną będzie przywiązanem jest prawo:

a. używania tytułu Obywatela Miasta wobec Władz i w stosunkach towarzyskich.

b. pierwszeństwa na Zgromadzeniach publicznych przed innymi członkami Gminy

c. obieralności na członków Władzy Gminnej.

d. zapewnionej dawnemi przywilejami możności nabywania dóbr ziemskich.

e. udziału w zakładach dla Obywateli Miasta Krakowa fundowanych.

§. 15.

Do zaszczytów i dobrodziejstw powyższym paragrafem zapewnionych mają równie ci mieszkańcy M. Krakowa prawo, którzy przez b. Rząd W. Miasta Krakowa tytułem Obywateli Miasta zaszczyceni byli, lub przypuszczenie do prawa Miejskiego uzyskali.

§. 16.

Tytułem Obywateli zaszczyceni otrzymają stosowny dyplom a po wykonaniu na posiedzeniu Rady Gminnej przysięgi iż do Statutu Gminnego stosować się i dobro Gminy zawsze popierać będą, do przeznaczonej na to księgi wpisani zostaną

§. 17.

Utraca prawo Obywatelstwa kto przestał być Poddanym Państwa, a nadto orzeczeniem Władzy Gminnej z wolnem odwołaniem się do Władzy przełożonej nad Gminą, tego prawa pozbawionym być może, kto o czyn niesławą za sobą pociągający był obwinionym a za niewinnego uznanym nie został, kto z własnej winy przyszedł do stanu niewypłacalności, kto nakoniec przez marnotrawstwo lub złe prowadzenie się, środki utrzymania utracił.

§. 18

Mężom, którzy szczególne zasługi dla ludzkości, dla Państwa, dla Kraju lub dla Miasta tego położyli, Władza Gminna prawa obywatelstwa honorowego udziela. Zaszczytu tego z którym udział wszystkich prawach Obywatelom Miasta zapewnionych jest połączony, nawet zamiejscowi, byle tylko byli poddanymi Austryjackiemi, dostąpić mogą.

§. 19.

Władza Gminna utrzymywać będzie spis wszystkich członków Gmi-
ny, i na żądanie wydawać będzie poświadczenia należenia do Giminy
przez lat trzy ważność mające /Heimathschein/.

§. 20.

Wszyscy Członkowie Giminy bez względu na stan i wyznanie różnych
używają praw; dotychczasowe jednak stanowisko Izraelitów w mieście
będącem pod względem nabywania własności nieruchomej, ograniczo-
nego mieszkania w pewnych dzielnicach Miasta, wykonywania za-
trudnień przemysłowych i handlowych, aż do późniejszego orzeczenia
w drodze prawodawczej zostaje niezmienionem.

Pod względem zaopatrywania z funduszów Giminy szpitali i szkół
początkowych dla starozakonnych, zawarłym zostanie z tą klassą
Mieszkańców układ dobrowolny. Przez układ wspomiony fundacye
prywatne dla Chrześcian wyłącznie przeznaczone zmianie nieulegną.

Rozdział II.

O zakresie działania Giminy.

§. 21.

Zabezpieczyć życie i własność mieszkańców, utrzymać porzą-
dek społeczny w Giminie, zapewnić mieszkańcom wygody i przyjemno-
ści życia, a wreszcie ułatwić Rządowi dopięcie celów państwa, jest
powołaniem Giminy.

§. 22.

Ze względu na powyższe powołanie zakres działania Giminy dzie-
li się na wewnętrzny t. j. właściwie Giminy i zewnętrzny czyli prze-
dany od Rządu.

§. 23.

W pierwszym zakresie powołaniem jest Giminy
Obmyślać i używać środków do zabezpieczenia życia i własności
mieszkańców od wypadków elementarnych.
Zapobiegać próżniactwu, pijaństwu i włóczęgostwu
utrzymywać policyą zdrowia, targów i budowli
baczyć na zgodne z ustawami zachowanie się wszystkich mieszkań-
ców szczególniej handlarzy, rzemieślników, służących i wyrobników.
wpływać na początkowe publiczne wychowanie przyszłej generacyi
na żądanie władz pupilarnych udzielać opinii co do wyboru opiekunów

sierot, i o ich nadużyciach donosić,

Dozierać zakłady dobroczynne prywatne miejscowe w rzetelnem dopełnianiu przyjętych obowiązków, a w miarę potrzeby utrzymywać kosztem Gminy zakłady zaopatrzenia chorych i biednych –

Doglądać porządnego utrzymywania tych budynków kościelnych i parafialnych, do których utrzymywania cała Gmina lub pewna część jej mieszkańców przykładać się ma. –

Dbać o porządnie utrzymanie dróg, mostów, bruków i oświetlenia –

rozkładać na pojedyńczych mieszkańców ciężary przez Rząd na całą gminnę nakładane

starać mniejsze przekroczenia księgą ustaw karnych i celnych nie objęte. –

a nakoniec dla możności dopełniania tych obowiązków starać się o utrzymanie i powiększanie majątku Gminy i zarządzać jej dochodami.

§. 24.

Do zewnętrznego to jest poruczonego przez Rząd zakresu działania Gminy należy:

ogłaszanie ustaw i rozporządzeń rządowych –

egzekucya podatków stałych i pomoc przy poborze niestałych –

współdziałanie przy spisie i poborze wojskowym –

udzielanie koncessyj handlowych i przemysłowych z wyjątkiem tych, których udzielanie do zakresu Władz centralnych kraju lub Państwa należy – nakoniec

wykonywanie tych czynności jurysdykcyi policyjnej lub sądowej, które Gminie szczególnemi ustawami lub rozporządzeniami Rządu przekazanemi będą.

§. 25.

Gmina przez mianowane przez siebie organa i według niżej wskazanych przepisów zarządza samodzielnie swoim majątkiem. Zakłady bezpieczeństwa lub dobroczynne jej kosztem utrzymywane równie samodzielnemu jej zarządowi podlegają.

§. 26.

Nim szczegółowe statuta przez Rząd zatwierdzi się mające wykonywanie nierozdzielnej od celów Państwa, policyi zdrowia, targów i bezpieczeństwa urządzą, i dopóki stosunek Gminy do Władz szkolnych i duchownych uregulowanym nie zostanie, Gmina dotychczasowych przepi-

sów trzymać się jest obowiązana, i z dniem skonstytuowania Władzy Gminnej w Krakowie obejmie dotychczasowe atrybucyje Magistratu sowi i Władzy Cyrkularnej pod tymi względami służące.

§. 27.

Jurysdykcya Gminy rozciąga się na wszystkie w obrębie Gminy mieszkające osoby z wyjątkiem osób do stanu wojskowego należących, których przekroczenia w Gminie sądom Wojskowym do ukarania przekazywane będą.

§. 28.

Władzy Gminnej do przeprowadzenia swych postanowień służą te same środki, których Władze Rządowe dla przeprowadzenia i poszanowania swych rozporządzeń używać mają prawo.

§. 29.

Oddzielne przepisy wskażą które przekroczenia po skonstytuowaniu się Gminy Krakowskiej Władzy Policyjnej do dochodzenia i ukarania przekazanem będą – w każdym jednak razie Władza Gminna i Policyjna w wykrywaniu przestępstw i śledzeniu przestępców wzajemnie wspierać się są obowiązane.

§. 30

Pod względem Jurysdykcyi pomnożonego zakresu działania, który od wymiaru Rządu ograniczanym lub rozszerzanym bydź może, Gmina wokół atrybucye dotychczasowo Magistratowi i Władzy Cyrkularnej służące. —

§. 31

Jak z jednej strony Gmina przykładać się powinna do wydatków na zakłady policyi lokalnej w interesie Gminy przez Rząd zarządzane, tak z drugiej strony Rząd z dochodów Państwa lub krajowych wynagrodzi Gminie wydatki na sprawowanie czynności powierzonego zakresu działania Gminy tyczące. —

Rozdział III

O majątku Gminy i o sposobach pokrywania wydatków Gminnych.

§. 32.

Majątek Gminny Miasta Krakowa dzieli się na właściwie gminny i na majątek pod zarządem Gminy zostający a na cele szczególne odkazany.

§. 33.

Pod pierwszym rodzajem majątku rozumieć należy własność nieruchomą, mą i różne posoby, z których dochód na opędzenie wszystkich potrzeb gminy użytym bydź może, pod drugim zaś rodzajem ten, który z mocy obowiązujących ustaw, z natury swego przeznaczenia, naktonice z woli fundatorów właściwe na przeznaczenie.

§. 34.

Do pierwszego rodzaju należą:

a. dochody z dóbr i gruntów miejskich
b. procenta od kapitałów miejskich
c. czynsze ziemne dekretem wiekopomnej pamięci Cesarza Franciszka II z dnia 14 Października 1802 r. miastu przyznane i z rozpuszczanie w wieczyste posiadanie gruntów miejskich pochodzące.
d. opłaty od szynkujących trunki w mieście.
e. myto rogatkowe
f. dochód z wagi miejskiej i taksy od stemplowania miar i wag
g. opłaty targowe.—
h. dochód z łowienia ryb we Wiśle.
i. egzekucye z poszukiwania należytości miejskich—
k. opłata kancellaryjna przez Starozakonnych z powodu przyłączenia ich do Gminy Miasta Krakowa składana
l. opłata od rzezi bydła w szlachtuzie miejskim
m. opłaty od zabaw i widowisk publicznych
n. od chowania ciał na cmentarzu miejskim
o. opłaty od przyjęcia do Gminy i od nadania prawa Obywatelstwa
p. opłaty od utrzymywania w mieście psów
r. opłaty od utrzymujących fiakry
s. wpływy ze spadków bezdziedzicznych po mieszkańcach Krakowskich i Kupcach zagranicznych przywilejami Króla Kazimierza W°. z r. 1358 i Zygmunta III. z r. 1605 miastu w połowie przyznane.
t. opłaty od trunków dekretem najwyższym z d. 25 Września 1800 r. miastu przyznane.

§. 35.

Do drugiego należą:

1°. Fundusz Starozakonnych Kazimierzskich na potrzeby zakładów religijnych, szpitalnych i szkolnych.
2°. Fundusz Ubogich miejscowych z kar policyjnych i ofiar dobrowol„

nych pochodzący

3° Fundusz budowy nowego Szpitala z części opłat od muzyk szynkowych,

4° Fundacja Straszewskiego na upiększenie plantacyj

5° fundusz pożyczki dla podupadłych rzemieślników

6° fundusz laudemialny na pożyczki dla Włościan w dobrach miejskich.

§. 36.

Obowiązkiem Gminy jest majątek miejski tak ruchomy jak i nieruchomy; którego dokładny Inwentarz spisanym być ma; tak zarządzać aby nigdy tak uszczuplonym nie był lecz aby według możności wzrastał.

§. 37

Gmina jest obowiązaną rok rocznie układać etat przychodów i wydatków i po skończeniu każdego roku etatowego rachunki z przychodów i wydatków składać a rezultat takowych przez zamieszczanie wyciągów w pismach publicznych ogłaszać.

§. 38.

Wydatki do których tylko płacona klasa mieszkańców jest obowiązaną z ogólnych funduszów gminnych pomnożonemi być nie mogą. Prawa obowiązek utrzymywania kościołów parafialnych przez parafian w Krakowie regulujące przejrzanemi i stosowne wnioski poczynionemi zostaną, aby ciężar ten równo wszystkich mieszkańców dotykał i aby świątynie Krakowskie jako wspaniałe pomniki sztuki i pobożności przodków utrzymanemi zostały.

Toż samo zarządzonem zostanie co do ciężaru utrzymywania budowli szkółek parafialnych przez Okręgi szkolne.

§. 39.

Stanowi się za regułę, że realności miejskie i pobór opłat miejskich tylko drogą licytacyi publicznej wydzierżawianemi będą.

§. 40

Gdyby datem przewidziane wydatki obrachowanemi naprzód dochodami miejskiemi i pobieranemi dodatkami do podatku konsumcyjnego pokrytemi być niemogły, natedy niedobór będzie pokrywanym opłatą od czynszów mieszkalnych, dodatkiem do podatków stałych, a nakoniec składką gminną lub innym podatkiem przez Rząd niepobieranym.

§. 41

Gdyby mieszkańcy Gminy Krakowskiéj przyszli do posiadania jakiego wspólnego majątku w znaczeniu §. 288 Ust. Cyw. wtedy Władza Gminna warunki użytkowania oznaczy.

§. 42

Pod względem układania Inwentarzy, estatów rachunków, prowadzenia Ksiąg Kassowych i utrzymywania kontrolli nad Kassą Gminy Miasta Krakowa dla jednostajności trzymać się będzie przepisów dla Miast tutejszej prowincyi wydanych.

§. 43

Zaległości Miejskie stósownie do przepisów z końcem każdego kwartału wykazywać się mające, drogą ściągania należytości skarbowych, egzekwowanemi będą.

Rozdział IV

O Urzędach Gminnych.

A. O składzie Rady Gminnéj

§. 44

Do załatwiania spraw Gminnych i działania w imieniu Gminy ustanowionym zostaje Magistrat, pod przewodnictwem Prezydenta Miasta, a pod kierunkiem i kontrollą Rady Gminnéj

§. 45.

Rada Gminna składa się z 24 Radców obieranych przez Obywatele miasta, Członków Gminy i Uczestników Gminy prawo głosowania mających.

§. 46

Urzędowanie Radców Gminy jest bezpłatnem i ogranicza się na przeciąg lat sześciu. Po latach trzech połowa Radców z urzędowania wychodzi. Los wskaże którzy członkowie Rady Gminnéj po upływie pierwszych trzech lat ustąpić mają.

Radcy Gminy mający przedsiębrać czynności po za granicami Gminy, mają prawo do podwójnych dyet dla Radców Magistratu ustanowionych.

§. 47

Do zapełnienia miejsc opróżnionych w Radzie pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć, złożenie Urzędowania, lub usunięcie którego Radcy z grona Rady, wybranych zostanie 8 Zastępców, a przy

każdym nowym wyborze Radców, czterech zastępców, powołanych będzie. Ci z zastępców którzy przy pierwszym wyborze ustąpić mają — również losem oznaczeni zostaną.

§. 48.

Zastępcy tylko w miarę ubytku Radców do Rady przybieranemi i tylko tym zatrudnienia ze strony Gminy poruczanemi być mogą.

Urzędowanie Zastępcy kończy się z chwilą, w której Radca którego miejsce zajął ustąpić byłby musiał.

§. 49

Prawa wybierania Radców Gminy mają wszyscy tutaj od lat trzech osiedli mieszkańcy, poddani Austryackiej, stanu nieskazonej R. j. za zbrodnie przestępstwa i przewinienia z chciwości zysku pochodzące nieskazani mający 23 lat ukończonych w zupełnem używaniu praw Cywilnych będące, o ile z następnych kategoryj należą:

a Obywatele honorowi i rzeczywiści Miasta Krakowa,

b. Proboszczowie i wyższe duchowieństwo świeckie wyznania Katolickiego,

c. przełożeni wszelkich wyznań w Kraju istniejących i przez Rząd uznanych,

d. Doktorowie wszystkich Fakultetów Profesorowie i Nauczyciele wszystkich szkół i zakładów naukowych publicznych,

e Adwokaci i notaryusze publiczni,

f. Redaktorowie pism czasowych polityczney lub naukowej treści,

g właściciele nieruchomości w Obrębie Miasta Krakowa i przedmieść położonych, najmniey 40 ZłR. podatków stałych razem wziętych R. j. domowo-czynszowego Domowo-klasyczney, gruntowego, zarobkowego i dochodowego opłacający,

h Członkowie Izby handlowej i Kongregacyi kupieckiej oraz osoby handlem lub przemysłem trudniące się, a podatku zarobkowego przynajmniey 40 ZłR. opłacające, i Właściciele zakładów fabrycznych i rzemieślniczych, przynajmniey 15 ZłR. podatku zarobkowego opłacający.

k Kapitaliści opłacający 50 ZłR. i wyżey podatku dochodowego.

§. 50.

Do ustanowionej kwoty podatku stałego, Ojcu podatek przez małoletnie dzieci, Mężowi podatek przez żonę opłacany doliczanym będzie, jednak tylko w tym razie, gdy im prawo zarządzania majątkiem nie jest sądownie wzbronionem.

§. 51.

Zastępstwa z głosowania miejsca nie mają; jednak mąż wykony-
wuje prawa żony, opiekun małoletnych, naczelnik zakładu fabrycz-
nego niemieszkającego w Krakowie pryncypała. Towarzystwa przy-
watne przez Rząd uznane o ile mają prawo głosowania przez osobę
do tego upoważnioną zastąpione być mogą.

§. 52.

Kobiety niezamężne, wdowy lub w wspólności z mężem niżyjące
ani osobiście ani przez zastępcę głosować nie mogą.

§. 53.

Osoby z kilku tytułów prawo głosowania mające tylko z jednego
tytułu prawa tego użyć mogą, — a nawet zastępcy w §. 51. wyrażeni
na przysługujące sobie mogące prawo głosowania rezygnować mu-
szą.

§. 54.

Zawieszeni są w używaniu prawa głosowania: osoby, których nie-
wypłacalność sądownie ogłoszoną została na tak długo, dopóki reha-
bilitowanemi nie zostaną — Tudzież zaskarżeni sądownie o czyn niesławę
za sobą pociągający, dopóki za niewinnych uznanymi nie zostaną.

§. 55

Każdy Członek Gminy prawo głosowania mający który 30 rok
życia ukończył, pisać i czytać umie, może być Radcą Gminy obra-
nym.

§. 56

Po upływie lat sześciu od wprowadzenia w wykonanie niniejsze-
go Statutu oprócz powyższych kwalifikacyj prawo wybieralno-
ści na Radcę od posiadania tytułu obywatela miasta zależnem
będzie

§. 57.

Na Radcow Gminy obieranemi być nie mogą;

Urzędnicy Państwa lub Gminy w czynnej służbie będący —
Osoby jurysdykcyi wojskowej ulegające.

Wyłączeni są ci których prawo głosowania według §. 54 zawiesze-
nie ulega.

Nakoniec od przyjęcia obowiązku Radcow wymówić się mogą:

a. osoby które 60 lat wieku ukończyły
b. chorobą chroniczną dotknięci

c. którzy dwie lub więcej opieki sądownie powierzone sprawują –
d. których powołanie dłuższej nieobecności w mieście wymaga,
e którzy już przez lat 6 obowiązek Radców Gminnych pełnili.
f. Duchowieństwo wszystkich wyznań.

§. 58.

Żądania o uwolnienie od obowiązków, które najdaléj w 14 dni po odebraniu zawiadomienia o wybraniu na Radcę Gminnego podawane być muszą, rozstrzyga sama Rada Gminna, i na stawających w uporze karę wyłączenia od praw Obywatelstwa orzeka.

§. 59

Wybór Radców Gminy i ich Zastępców następuje w miesiącu Październiku i odbywa się w ten sposób:

Na 8 dni przed otwarciem Wyborów, Prezydent Miasta ogłasza, że z powodu upłynionego terminu urzędowania Radców i Zastępców z nazwiska podać się mających i zachodzącej potrzeby zapełnienia u„ bytku na dniu i miejscu oznaczonym, wszyscy mieszkańcy prawo„ głosowania mający winni się stawić przed Kommissyą do wydawa„ nia Kart legitymacyjnych ustanowioną i tam prawo to przedło„ żeniem dyplomu, konsensu, książki podatkowej lub nakoniec świa„ dectwa jednej z Władz Rządowych lub Gminnych udowodnić.

Kommissye Wyborcze, których trzy dla Miasta i przedmieść u„ stanowionych będzie, i każda z trzech Radców Gminnych przez Radę Gminną obranych i Urzędnika Magistratu do prowadzenia protokołu dodanego składać się ma, po rozpoznaniu żądania wydają Żądającemu kartę legitymacyjną do głosowania lub z przyczyn ustnie oznajmić się mających żądaniu odmawiają.

Równocześnie zaciągają Komissye do listy oddzielnej tych u„ prawnionych do głosowania których za mających według niniejsze„ go Statutu prawo obieralności na Radców uznają.

Po upływie terminu do zgłaszania się po Karty legitymacyjne wyznaczonego wszystkie trzy Kommissye Wyborcze pod przewo„ dnictwem najstarszego wiekiem Radcy Gminnego połączone, oso„ by którym prawo obieralności na Radców przyznały w jedną o„ gólną listę zaciągają.

Lista ta w miejscu Urzędowania Kommissyj oraz w Gmachu Magistratu na widok publiczny przez dni 3 wystawioną będzie

z wezwaniem, aby każdy kto przeciw odmówieniu wydania sobie karty legitymacyjnej, przeciw opuszczeniu siebie z listy osób prawo obie-
ralności mających, lub nakoniec przeciw zamieszczeniu kogoż na
tej liście reklamować zamierzał, reklamacyą podaniem na ręce
Prezydenta Miasta na papierze bez stempla w następnych dniach
trzech zgłosił. — Po upływie terminu do wnoszenia reklamacyj,
naznaczonego zbiera się na wezwanie Prezydenta Rada Gminna, i
prostą większością głosów o prawności reklamacyj rozstrzyga, i ułożo
ne listy prostuje i zatwierdza.

Tak zatwierdzone listy dla zaopatrzenia wyborów wydrukowanemi,
i każdemu karty legitymacyjną opatrzonemu, za zgłoszeniem się
bezpłatnie doręczonemi zostaną.

Po doręczeniu list obiorczych Prezydent Miasta ogłosi publicznie,
na który dniu i gdzie głosowanie odbywać się będzie, i na tym sze-
ście Kommissye, które karty legitymacyjne wydawały, zbiera-
niem głosów zajmą się.

Każdy kartą legitymacyjną opatrzony ma prawo z doręczonej
sobie listy wybrać tyle osób, ile miejsc przy Radzie na Radców i Ła-
wników zawakowało, i zdanie swoje dać przez podkreślenie w
liście kandydatów, dać przez napisanie na oddzielnej karcie o-
biorczej nazwisko objawić.

Listy obiorcze lub karty piśmienne opieczętowane Kommissye po
odebraniu od Wotującego karty legitymacyjnej przyjmować i do przygo-
towanej urny składać będą.

Po zamknięciu wyborów wszystkie trzy Kommissye odebrane głosy
w pakietach opieczętowanych podpisem wszystkich Członków opa-
trzonych na ręce Prezydenta Miasta złożą i pakiety te na posiedze-
niu Rady Gminnej i Magistratu otworzone i głosy obliczone zostaną.

Gdyby który z głosujących większą ilość osób nad liczbę wakują-
cych posad podał, lub na karcie obiorczej zamieścił osoby prawo obie-
ralności niemające, ostatni w pierwszym razie tylko pierwsi z poda-
nych, a w drugim tylko prawo obieralności mający uważane
mi będą.

Osoby które największą ilość głosów otrzymały, za wybranych
Radców, najbliższą zaś ilość głosów za sobą mający za Zastępców
publicznie ogłoszonemi będą i wybrani prócz tego od Prezydenta Mia-
sta oddzielnie o wybraniu do Rady zawiadomienie otrzymają

Protokóły głosowania i obliczania wotów będą w Aktach Magistratu zachowane.

§. 60

Ojciec z synem, teść z zięciem, bracia rodzeni i szwagrowie, razem w Władzie Gminnej zasiadać nie mogą, zatem z dwóch lub więcej wybranych, którzy są w tym pokrewieństwie lub powinowactwie tylko jeden najwięcej głosów mający za wybranego uważanym będzie. W razie otrzymania równej liczby wotów losowanie przy obliczaniu głosów przez Wydział zarządzonem zostanie.

§. 61.

Wydawanie kart legitymacyjnych, głosowanie, na koniec obliczanie głosów odbywa się publicznie, i wstęp do sali urzędowania komissyj i posiedzień Rady każdemu prawo głosowania mającemu jest dozwolonym

§. 62.

Wybrani Radcy przy podaniu ręki Prezydentowi Miasta uroczyście Monarsze a obałość o dobro gminy przysięgają.

§. 63.

Rada gminna wybiera z grona swego większością głosów tajnych Senioa, który w razie nieobecności Prezydenta i Vice-Prezydenta obradami kierować członków Radzie do wyborów do różnych kommissyj proponować, petycye Rady do Władz Wyższych i akta którem Gmina zobowiązana na przeciw trzecim osobom zaciąga, razem z Prezydentem i jeszcze jednym Radcą gminnym podpisywać będzie.

§. 64.

Samo z siebie rozumi się, że funkcye Prezydenta Miasta i Rady Gminnej przy pierwszych wyborach dotychczasowy Burmistrz i Wydział Miejski wykonywać będą.

B. O składzie Magistratu.

§. 65

Magistrat składać się będzie z Prezydenta, Vice-Prezydenta, członków Radców jednego sekretarza, odpowiedniej podrzędnej liczby urzędników niższych i posługaczy.

§. 66.

Prezydent, Vice-Prezydent, Radcy, Sekretarz, Inspektor

Budownictwa Miejskiego, Obrońca Sądowy Miejski Urzędnicy Zdrowia i Urzędnicy Kasowi przez Radę Gminną a Urzędnicy niższego stopnia przez Magistrat nominowani będą. Posługaczów sam Prezydent przyjmować ma prawo.

§. 67.

Prezydent Miasta jest Urzędnikiem gminy płatnym, co lat sześć przez Radę Gminną obieranym. Prezydent wychodzący z urzędowania na nowo obranym być może.

§. 68.

Każdy Członek Gminy wyznania Chrześcijańskiego, sławy nieskazo„ nej, lat 30 wieku liczący, będąc w zupełnem używaniu praw Cywilnych, może być Prezydentem Miasta obranym.

§. 69

Gdyby wybór padł na jednego z Urzędników Gminy, posada jego zosta„ nie tymczasowo obsadzoną.

§. 70

Po dopełnionem wyborze Rady Gminnej, w przyszłości zaś w miesiącu Grudniu ostatniego roku urzędowania występującego Prezydenta Mia„ sta w sposób następny:

Na posiedzeniu Rady Gminnej pod przewodnictwem Vice-Prezyden„ ta zwołanej, na którem przynajmniej 18 Radców Gminy składa do Urn„ ny kartkę wyborczą, na której imię Kandydata napisze.

Kartki wyborcze odczytuje Vice-Prezydent, Sekretarz nazwyska odczytanych zaciąga do protokółu. Kandydat, który bezwzględną większość głosów otrzymał, za Prezydenta obwołanym i obranemu stosowna nominacya przez wychodzącego z Urzędowania Prezyden„ ta podpisana doręczoną zostanie. Nominacya dla Prezydenta powtór„ nie wybranego podpisze kierujący obradą Vice-Prezydent.

Gdyby żaden z Kandydatów bezwzględnej większości głosów nie otrzy„ mał, wtedy wybór tak długo powtarzanym będzie, dopóki jeden z Kandydatów wymaganej większości głosów nie otrzyma. Wybór przez aklamacyą jest nieważny.

§. 71.

Do przyjęcia Urzędu Prezydenta jako ciągłego zajęcia wymaga„ jącego nikt zmuszonym być nie może. W razie odmówionego przy„ jęcia ze strony obranego, które najdalej w 14 dni zgłoszonem być ma przystępuje Rada Gminna do nowego obioru.

§. 72.

Wostatnim dnia miesiąca Grudnia, Prezydent nowo obrany składa przysięgę na pełnem posiedzeniu Rady Gminnej i Magistratu do rąk Wyższego Urzędnika Państwa przez Naczelną Władzę krajową delegowanego, w którey wierność i posłuszeństwo Monarsze, dbałość o dobro gminny i sumienne wypełnianie obowiązków Urzędu ślubuje.

§. 73.

Prezydent przed upływem lat sześciu od objęcia urzędowania, może być tylko z tych przyczyn większością głosów Rady w Komplecie przynajmniey 18 Radców zebranej, oddalonym, z jakich Urzędnik Państwa według praw obowiązujących od Urzędu oddalonym bydź może.

§. 74.

Rada, która złożenie z Urzędu Prezydenta postanowiła, dopiero po wyjściu z Urzędowania połowy swych Członków do obioru nowego Prezydenta przystąpić może —

W czasie pośrednim Vice-Prezydent wykonywa wszystkie prawa Prezydentowi służące. —

§. 75.

Wszystkie posady Urzędowe przy Magistracie drogą konkursu obsadzane będą, i na wszystkie Prezydent Władzy mianującej po trzech kandydatów przedstawia.

§. 76

Wszyscy Urzędnicy Magistratu z wyłączeniem Prezydenta są Urzędnikami stałymi i płatnymi. Od służby z tych tylko powodów i przez tę Władzę która ich nominowała, oddalonymi bydź mogą, z jakich Urzędnicy Państwa są oddalanemi. Toż samo rozumi się o posługaczach. Tak urzędnikom jak posługaczom na przypadek niezdolności dalszego pełnienia obowiązków lub zawieszenia w Urzędowanie zapaconem zostaje zaopatrzenie lub alimentacya, stosownie do lat służby podług wymiaru dla Urzędników Państwa przepisanego.

Wdowa i dzieci po zmarłym urzędniku lub posługaczu mają prawo do zaopatrzenia tak jak wdowy i sieroty po Urzędnikach Państwa i posługaczach przy Władzach Rządowych.

§. 77.

Vice-Prezydent, Rady Magistratu, Sekretarz i Aktuaryusze muszą się wykazać z odbycia egzaminów dla Urzędników Politycznych Pań-

stwa przepisanego, Konceptowi Praktykanci najdalej w lat dwa od przyjęcia examina praktyczne złożyć są obowiązani.

Urzędnicy Budownictwa i Urzędnicy kassowi odbycie egzaminów dla Urzędników Państwa tej gałęzi służby przepisanego udowodnić winni.

Od sprawujących obecnie Urzęda przy Magistracie wykazanie kwalifikacyj do Urzędów które sprawują, żądanem niebędzie, do awansu jednak przed zadosyćuczynieniem powyższemu przepisowi prawa nie mają.

§. 78

Od wszystkich Urzędników Gminy dokładna znajomość języka Polskiego, który w sprawach gminnych obowiązującym będzie, znajomość języka niemieckiego jest wymagana.

§. 79.

Urzędnicy Gminy i służba niższa w czynnościach urzędowych po za biórowych obowiązani są używać Munduru dla Urzędników Gminnych i jéj służby przepisać się mającego.

§. 80.

Urzędnicy Gminy za czynności po za obrębem Gminy dopełniane mają prawo żądać wynagrodzenia kosztów dyet i podróży według Norm dla Urzędników Państwa przepisanych. — Klassy dyet Urzędników Gminny oddzielnym przepisem ustanowionemi zostaną.

§. 81.

Viceprezydent i Radcy niemogą pomiędzy sobą ani z Prezydentem w tych stopniach pokrewieństwa lub powinowactwa zostawać, które od pełnienia służby przy jednéj i téj samej władzy Państwa wyłączają.

§. 82.

Urzędnicy Gminy niemogą równie trudnić się takiem pobocznem zarobkowaniem, które Urzędnikom Państwa jest wzbronionem.

§. 83.

Urzędnicy Gminny winni przy objęciu Urzędowania wykonać do Rąk Prezydenta Miasta przysięgę, w której wierność Monarsze i dbałość o dobro Gminy przyrzekną.

Rozdział V

O sposobie załatwiania spraw

A. O posiedzeniach pełnych Rady Gminny

§. 84.

Sprawy Gminne częścią na posiedzeniach pełnych Rady Gminnéj i Magistratu, częścią na posiedzeniach wydziałowych, a częścią przez Magistrat i nakoniec niektóre przez samego Prezydenta miasta załatwiane będą.

§. 85.

Rozpoznanie i decyzyi Rady na posiedzeniach pełnych, ulegają następujące przedmioty:

a Zmiana statutu Gminy,

b. Rozpoznawanie i decydowanie o Reklamacyach wyborczych i układanie list osób prawo obieralności mających.

c Obiór i uwalnianie od obowiązków Prezydenta i Urzędników od wyboru Rady Gminnej zależnych, tudzież rozdawanie posad duchownych i nauczycieli o ile prawo to Gminie przysługuje.

d. wyznaczanie pensyj emerytalnych, prowizyj i alimentacyi dla wszystkich urzędników i posługaczy Gminnych.

e. wyznaczanie wsparcia i nagród pieniężnych dla Urzędników Gminy.

f. Ustanawianie płac i powiększanie lub zmniejszanie liczby urzędników i posługaczy Gminy.

g. zadwierzanie Instrukcyj służbowych,

h. wnoszenie prezydyj i skarg do monarchy, Sejmiu krajowych lub prowincyonalnych, nakoniec zakładanie rekursów przeciw postanowieniom Władz Rządowych w sprawach Gminy.

i. Zmiana granic Gminy

k. Przyjęcie do Gminy nowych Członków i wyznaczenie taksy od przyjęcia.

l Nadawanie prawa Obywatelstwa honorowego i rzeczywistego tudzież wymierzanie taksy tego ostatniego.

ł Pozbawianie prawa Obywatelstwa miejskiego.

m. Wybór delegowanie Członków do różnych Kommissyj i wszystkich Urzędów honorowych obywatelskich.

n. Ustanawianie dobroczynnych zakładów gminnych, jakoteż szkół szpitali i domów ubogich.

o Ustanawianie i zmiana norm co do odbywania jarmarków walnych.

p. rozpoznawanie i zatwierdzanie edatów dochodów i wydatków rocznych.

q. zatwierdzanie rocznych nachmatów składowych i decydowanie o uchy-
bieniach w nich spostrzeżonych.

r. zmiany w przyjętym sposobie ciągnienia użytków z własności nieru-
chomej Gminy.

s. Kupno i sprzedaż własności nieruchomej

t. Zezwalanie na wydatki przenoszące Summę roczny mi edatów od-
stawną.

u Zatwierdzanie układów o dzierżawy nieruchomości i poborów miejskich
na przeciąg czasu dłuższy nad lat trzy, lub jeśli cena dzierżaw na
Złr. 3000 w.a. przenosić będzie.

v. Zatwierdzanie układów o entrepryzy Złr. 5000 W.a. przenoszące

x. przyjęcie na Gminę zobowiązań wieczno-trwałych.

y. rozpoczynanie processów, odstępowanie od nich i zrobienie ugód o pre-
tensye po rozpoczętym sporze sądowym.

z. nakładanie w celu zaspokojenia potrzeb gminnych, podatków gminnych,
zmniejszanie i zwiększanie istniejących.

aa wypożyczanie kapitałów gminnych

bb zaciąganie pożyczek i dawanie zastawów na też pożyczki

cc. Zezwalanie na uwolnienie od zobowiązań ważnemi kontraktami
przyjętych.

dd dawanie opinij co do spraw o których Władze Wyższe zdania Ra-
dy Gminnej zasięgnąć za stósowne uznają.

ee wreszcie wszystkie sprawy ważniejsze, które Prezydent lub Wy-
działy Gminy decyzyi Rady pozostawią.

§. 86

Ogólne posiedzenia Rady według potrzeby przez Prezydenta lub
w jego zastępstwie przez Vice-Prezydenta zwoływane będą, i z
wyjątkiem ważnych powodów nie częściej jak raz na miesiąc, a nie
rzadziej jak co kwartał odbywać się mają. — Odbywanie posiedzeń
na żądanie innych członków Władzy Gminnej jest wzbronionem i u-
chwały na takich posiedzeniach odbyte żadnej ważności nie mają.

§. 87.

Radca Gminy na posiedzenie bez usprawiedliwienia powodów nie-
przybywający, podpada karze pieniężnej od 5 do 25 Złr. W.A.
na wniosek Prezydenta przez Radę przy końcu posiedzenia orzec

cię mającéj

Czynienie lub nieczynienie wniosku o orzeczenie Kary nie zależy od wo. li Prezydenta. — W razie bezskuteczności dwukrotnie wymierzanych kar, utrata prawa Obywatelstwa i wykluczenie opieszałego z grona Rady orzeczeniem być może

Tylko choroba własna lub familii nakoniec nieobecność w Gminie uważędniane będą.

§.88.

Rada traktuje przedmioty przez przewodniczącego pod obrady podane. Wnioski przez Członków Rady Gminnej do bytku rozbierane być mogą, które /: wyjąwszy wypadki nagłe :/ na trzy dni przed posiedzeniem na ręce Prezydenta byty złożone.

§.89.

Każdy z Radców Gminy ma głos stanowczy. Radcy do Wydziałów delegowani głosują zarówno z innymi.

Członkowie Magistratu mają głos doradczy. Prezydujący kieruje Obradą i rozstrzyga równość głosów.

Sekretarz Magistratu protokół obrad prowadzi, który na każdem następnem posiedzeniu odczytywanym i przez Prezydującego podpisanym będzie. Regulamin służbowy porządek obradowania przepisze. — Przed zamknięciem sessyi Członkom Rady Gminnej pod karą za nieuczęszczanie na sessye zagrożoną z sali Obrad oddalać się nie wolno.

§.90.

Gdyby zachowanie się Prezydenta lub jednego z członków Rady przedmiotem rozpoznania Rady było, wtedy osoby te tylko do dania wyjaśnień, o ileby takowe żądanemi były na posiedzeniu znajdować się mogą.

Przy obradach dotyczących spraw jednego z Członków Rady lub Magistratu albo ich bliskich krewnych, osoba interessowana z sali Obrad oddalić się powinna.

§.91.

Do wydania ważnej Uchwały na posiedzeniu pełnem Rady wyjąwszy przedmioty w §. 85 pod a, c, h, i, n i x wymienione, które w obecności tylko 18 Radców Gminy traktowane być mogą, obecność 13 Radców jest konieczną.

§. 92.

Uchwały zapadają prostą większością głosów. Zmiana statutu Gminnego lub w niesienie petycyj i próśb do Monarchy tylko zgodności 2/3 głosów przepisanego kompletu, zdecydowanemi być mogą.

§. 93.

Gdyby Rada Gminna zawiadomiona, iż przedmioty wymagające obecność 18 członków stanowione będą, dwa razy po przepisanym kompletcie, nie zeszła się, nadedy na trzecim zebraniu obecność 13 Radców dostateczną będzie.

§. 94

Wyjąwszy spraw dotyczących obsadzenia posad przy Magistracie, nie żadna sprawa na posiedzenie pełne wnoszoną nie będzie, która wprzód na posiedzeniu Wydziałowym rozbieraną nie była.

§. 95

W ważnych wypadkach może Rada ogólna nakazać zarządzenie dochodzeń i do takowych jakoteż do szczególnych kommisyj wiadomości technicznych wymagających, członków z pośród grona swego przybierać

§. 96.

Wyjąwszy delegowanych z ramienia Rządu, i: wypadku §. 61 przewidzianem, na posiedzeniach Rady Gminnej osoby do Rady Gminnej nie należące znajdować się nie mogą.

Prezydent oznacza, którzy z urzędników Magistratu oprócz Vice-Prezydenta, Radców i Sekretarza Magistratu na obrady mogą uczęszczać.

§. 97.

Ważniejsze uchwały Rady Miasta mogą bydź w pismach czasowych zamieszczanemi lub inną drogą do wiadomości publicznej podawanemi

B. O posiedzeniach Wydziałowych Rady Gminnej.

§. 98.

Sprawy gminne rozpoznanie Rady na posiedzeniach pełnych nie należące, z wyłączeniem tych, które Prezydentom Miasta do samodzielnego załatwienia są pozostawione, na posiedzeniach Wydziałowych rozpoznawane i decydowane będą.

W tym celu do każdego z Wydziałów Magistratu Rada Ogólna

wydelegacje po trzech Radców Gminnych.

Wyjąwszy czynności bieżące wszystkie sprawy gminne, do zadecydowania stanowczego przez Magistrat przygotowane, pod rozpoznanie Wydziałowe brane będą.

§. 99.

Posiedzenia Wydziałowe w miarę potrzeby przez Prezydenta Miasta lub Jego zastępcę, zwoływane być mogą, najmniej jednak raz co miesiąc od. bywać się winny.

§. 100.

Do ważności uchwały Wydziału obecność dwóch radców Gminy, Prezydenta, lub jego Zastępcy i jednego Rady Magistratu jest potrzebną. Wszyscy ci członkowie mają głosy stanowcze i większością zdań przedstawiane projekta decydują.

Równość zdań Przewodniczący obradzie rozstrzyga.

§. 101.

Prezydent Magistratu wykonanie Uchwały Wydziału wstrzymać i sprawę decyzyi Rady na posiedzeniu ogólnem przedłożyć może.

§. 102

Urzędowanie Radców Wydziałowych trwa rok jeden, po upływie którego mogą na nowo bydź obranymi.

C. O Zakresie działań Magistratu.

§. 103

Magistrat jest władzą wykonawczą w sprawach Gminy, pod Kontrolą Rady Gminy i I Instancyą, w sprawach politycznych lub sądowych, które przez Władzę Rządową Władzy Gminnej do załatwienia są przekazane. Bezpośrednim naczelnikiem Magistratu jest Prezydent Miasta.

§. 104

Prezydent reprezentuje Władzę Gminną jako osobę moralną na zewnątrz.

§. 105.

Prezydentowi Miasta jako Naczelnikowi Gminy należy się od wszystkich mieszkańców Gminy uległość i uszanowanie.

§. 106.

Do atrybucyj Prezydenta należy:

a. kierunek czynności Magistratu i rozdział zatrudnień pomiędzy Referentów.

b. Dozór i kierunek robót publicznych przez Radę Gminną uchwalanych.

c. Dozór bezpośredni nad Instytutami przez Gminę fundowanemi lub przez nią dotowanemi.

d. Rezwolanie na wydatki kwotą XXR. 100 nieprzenoszące.

e. Przyznawanie wynagrodzeń i wsparć dla posługaczów Miejskich w granicach etatem przez Radę gminną oznaczonych.

f. Udzielanie urlopów wszystkim urzędnikom i sługom.

g. Władza dyscyplinarna nad wszystkimi urzędnikami Gminy a zkąd prawo upominania, okładania karami pieniężnemi i zawieszenia w urzędowaniu.

h kierunek policyi Miejscowej w Gminie.

i Wydawanie w nagłych razach wszelkich rozporządzeń spokojność publiczną, bezpieczeństwo prywatne, lub nakoniec zabezpieczenie majątku gminnego na cele mających, z jakimkolwiek wydatkiem rozporządzenia to połączone być. Obowiązany jednak będzie zatwierdzenie poczynionych rozporządzeń, w czasie najkrótszym u Rady Gminnej wyjednać.

§. 107

Vice-Prezydent Miasta pomaga Prezydentowi według jego zamiaru w kierunku czynności Magistratu — na obradach Magistratu ma głos stanowczy — w razie przeszkody lub nieobecności zastępuje Prezydenta a wtedy wykonuje wszystkie prawa jemu przysługujące — a nakoniec jeśli Prezydent jest nie kwalifikowanym do prowadzenia spraw politycznych lub sądowych, przewodniczy w Wydziałach temi sprawami zajętych.

§. 108.

Radcy są Referentami spraw przez Przewodniczącego w Magistracie przydzielonych i przy Obradach Magistratu mają głos stanowczy.

§. 109.

Czynności Magistratu w sprawach Gminnych częścią kollegialnie, częścią jako bieżące załatwionemi będą.

Obsadzanie posad od Nominacyi Magistratu zależnych i oddalanie ze służby Urzędników tej kategoryi udzielanie konsensu na nakoniec wymiar kar na przekraczających rozporządzenia Władzy Gminnej lub zaprzestania mniejsze, kollegialnie traktowanem być ma. Bez wiedzy i zezwolenia Przewodniczącego w Magistracie sesyje nie mogą być odbywane.

§. 110.

Co do traktowania spraw porucznego zakresu, Magistrat do przepisów

i szczegółowych Instytucyj Rządowych stósować się winien. Prezydent Miasta choć do prowadzenia czynności tego oddziału nieuformalizowany może wszystkie akta przeglądać obradom Magistratu bez brania w nich udziału bydź przytomnym, – Vice Prezydentowi swych spostrzeżeń co do opóźnienia lub niedokładności załatwiania spraw udzielać a nareszcie, w razie bezskuteczności przełożeń, Przełożonej Władzy doniesienie zrobić.

§. 111.

Do wykonywania bliższego dozoru nad utrzymaniem porządku i czystości w mieście oraz nad całością własności Gminnej ustanowionym będzie w każdej z dotychczasowych trzech dzielnic Miasta Wójt, który będąc organem wykonawczym Magistratu spostrzeżenia swoje do stósownej decyzyi będzie przedstawiać.

§. 112.

Instrukcya służbowa przez Prezydenta Miasta ułożyć się mająca a przez Radę Gminną zatwierdzona wskaże zakres czynności podwładnych Urzędo Pomocniczych Magistratu i jego organów.

§. 113.

Pensye i emolumenta wszystkich Urzędników i służby Gminy przez Radę Gminną oddzielnym regulaminem ustanowionemi zostaną.

§. 114.

Tak Członkowie Rady Gminnej jak i Urzędnicy Magistratu za wszelkie czynności urzędowe, które bądź samodzielnie wykonali bądź na ich wykonanie przy obradzie głosowali przed Rządem i Gminą z majątku i osoby swej są odpowiedzialnemi; dla tego każdy z nich przy obradach kollegialnych ma prawo domagać się zapisania swego oddzielnego zdania.

Rozdział VI

O stosunku Władzy Gminnej do Władz Państw.

§. 115.

Władza Gminna jako pierwsze ogniwo Organizmu Państwa zostaje w ciągłym związku z Władzami Państwa.

§. 116.

Władza Gminna obowiązaną jest Władzy Rządowej donosić, o wszelkich wypadkach, któreyby spokojność wewnętrzna lub bezpieczeństwo przejdyńczych osób zagrożonemi były a którym Gmina zapobiedz nie

tylaby w możności —

S. 117.

Władza Gminna obowiązaną jest udzielać Władzy Rządowej wszelkich wyjaśnień i cofać wszelkie swe rozporządzenia które przez Władze Rządowe jako niezgodne z celami państwa uznanemi zostaną.

S. 118

Każdej Korporacyi i każdemu mieszkańcowi postanowieniem Gminy uciążonemu służy prawo odwołania się do Władzy Przełożonej krajowej, Orzeczenia jednak Rady Gminnej w sprawach dotyczących wyboru jej członków są ostatecznemi.

S. 119.

Następne Uchwały Rady Gminnej przed wykonaniem Władzy Rządowej do zatwierdzenia przedstawionemi być muszą:

a. Zmiana statutu Gminy,

b. zaprowadzenie nowego podatku na potrzeby Gminy lub wybieranie składek ustawami nieprzewidzianych,

c. podwyższenie istniejącego dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego,

d. podwyższenie istniejącej opłaty 5 Nk. od Rynskiego czynszu mieszkalnego

e. Zaprowadzenie dodatków do podatków stałych o ileby te dodatki 25/100 podatków stałych przewyższały.

W wypadkach b, c, d, e stat dochodów i wydatków rocznych Władzy Rządowej winnien być przedłożonym.

Krakowo dnia 10. Grudnia 1859

/podpisano/ Dr. Strzelecki
Deleg. Radca Magistratu

/podpisano/ Wincenty Daszowski
Del. Cat. Wyd. Miejsk.
Dr. Józef Oettinger
Del. Cat. Wyd. M.
Walery Wielogłowski
Del. Cat. Wyd. M.

Głos odrębny

przeciw częściowej osnowie §§. 20° i 68 Projektu ustawy Gminnej dla Miasta Krakowa przez Komissyą z grona wydziału miejskiego wybraną ułożonego.

Podpisany współuczestnik obrad Komissyi wybranéj przez wydział miejski do ułożenia projektu ustawy Gminnéj dla miasta Krakowa, dopełnia bolesnego lecz z głębokiego uczucia sprawiedliwości i z silnego przekonania płynącego obowiązku składając niniejszem na piśmie głos swój odrębny przeciw częściowéj osnowie §§. 20 i 68 przerzeczonego projektu, o ile takowe zamierzają do wydziedziczenia z pod wielu praw gminnych znaczanéj części ludności miejscowéj t. j. starozakonnych z powodu jedynie ich wyznania religijnego. Jest to rozprawdzie niejaką dla podpisanego pociechą, iż co do głównego przedmiotu niniejszéj protestacyi nie ma pozwoleby wystąpować przeciw ograniczeniu wyrażonemu w powołanych rzeczonych §§ stanowczego, i że sam nawet spotyka się z projektem w tym względzie podług dawnéj w rozstrzygnięciu téj kwestyi przez Wysokie C. K. Władze państwa. Wszelako gdy samo jéj przypuszczenie i wzmianka dalszego istnienia obecnego wyjątkowego stanowiska Izraelitów w rzeczonéj jest sprzeczności z duchem reszty projektu, a nawet z poczęstkowemi wyrazami zaczepionego §. 20. zapewniającemi równość praw dla wszystkich członków gminy bez różnicy dla ich wyznania — tak iż zasada na wstępie §. wyrażona w dalszym toku jego znowu zniweczoną zostaje: widzi się przeto zniewolonym do powzięcia na swego zastrzeżenia oparłego na względach:

1° sprawiedliwości, 2° dobra powszechnego i 3° niezgodności Statutu dla Starozakonnych z r. 1817 byłéj Rzeczypospolitéj Krakowskiéj ze słowami obecnemi i z nową Ustawą Gminną.

Co do I°.

1. Osnowa również §. 20 orzekającego, iż nowa ustawa gminna nie ma w niczem naruszać stanowiska obecnego Izraelitów, Statutem dla Starozakonnych byłéj Rzeczypospolitéj Krakowskiéj z r. 1817 określonego, jak i ustęp §. 68 wyszczególniający kwalifikacyą na przyszłego obieralnego Prezydenta miasta oparta na wyznaniu religijnem sprzeciwiają się uznanym powszechnie zasadom sprawiedliwości wymagającym aby ponoszenie wspólnych ciężarów i pełnienie tychże samych obowiązków gminnych pociągało za sobą także korzystanie wspólne z tychże samych praw.

2. — §. 68 zawiera w sobie nadto tę niesłuszność, iż wyznanie religijne jako rzecz sumienia a zatem okoliczność nie będąca bynajmniéj na przeszkodzie

zjednywaniu sobie zasług w gminie lub nabywaniu jakiejkolwiek potrzebnej zdolności, ma jednakże niedopuszczać najchlubniejszego sposobu ich uznania dobrowolnym objawem zaufania drogą obioru przez współobywateli, obioru będącego wypadkiem woli większości z Chrześcian złożonej, nie mogącego zatem wzniecać obawy, iż tejże samej większości, której jest wypływem niezadowoli.

3. — S. 20 zamierzający utrwalić obecne wyjątkowe stanowisko Żydów, którą rozciąga granice wykluczenia do wielu praw cywilnych, orzeka zatem na nich dotkliwą a wielce poniżającą karę jaka nawet na ostawionego złoczyńcę i zbrodniarze nie bywa wymierzaną. Żydzi albowiem po wypełnieniu skazującego wyroku wraca do używania tychże praw, których staroza[illegible] bez sądu, bez udowodnienia mu jakiegokolwiek występku z powodu tej wyznania ma być pozbawionym.

Co do II^go

Szkodliwą jest zasada dotkniętych wyżej SS^to do iż:

1. utrzymuje zgubny wielce rozdział w gminie —

2. jątrzy obopólne niechęci i wywołuje szkodliwe zapasy.

3. daje powód do zakorzenienia się głębszego jeszcze, licznych a opłakanych nadużyć; gdyż takowe będąc skutkiem ścisłego odosobnienia starozakonnych, a stając z drugiej strony za pozór do usprawiedliwienia tego upokarzającego stanowiska jakby o błędnem koło zakłęte nigdyby ustać nie mogły.

4. nakoniec iż nie mały zasób zdolności i pracy spoczywającej w licznej ludności starozakonnej zamiast na użytek i dobro ogółu przez kierowanie prawidłowego rozwoju marnując na szkodę powszechną obraca.

Co do III^go

Niezgodności ustawy dla Starozakonnych z r. 1817 byłej Rzeczypospolitej Krakowskiej ze stosunkami obecnemi dowodzą okoliczności następujące.

1. Wspomniona ustawa nie uwzględnia bynajmniej stosunków gminnych, gdyż takowych nawet według owczesnej organizacyi kraju nie przypuszcza.

2. Od chwili jej ogłoszenia nosiła na sobie piętno tymczasowości i cechę uregulowania przejściowego mając po upływie niedługiego czasu stać się ustawą zbytkowną.

3. Wysokie C.K. Władze Rządowe wskazały wyraźnie i wielokrotnie chwilę zaprowadzenia nowej ustawy gminnej za skres, aż potąd niektóre przepisy przerzeczonego Statutu dla Starozakonnych obowiązywać mają.

4. Statut ten nie zgadza się ani z organizmem reszty państwa ani nawet reszty kraju koronnego.

5. Nie odpowiada stosunkom obecnym pod wielu względami znacznie zmienionym. Idąc też,

6. Ścisłe wykonywanie onego aczkolwiek tymczasowo wedle możności jeszcze

przestrzegane natrafia na tyle trudności i wątpliwości, iż w wielu razach sta„
je się praktycznie niepodobnem, lub daje powód do zinterpretowania dowol„
nych niekiedy z sobą sprzecznych, naczem ani powaga prawa ani ufność
w moc jego obowiązującą bynajmniej zyskiwać nie mogą, lecz oczewiś„
cie ku zgorszeniu powszechnemu mocno nadwątlonemi zostają

7. Byłoby to nakoniec wiecznąą sprzecznością aby osobom którym dozwolony ma być wpływ na zarząd miasta przez zasiadanie ich i głosowanie w Radzie nie miało być jednakże wolno w tem samem mieście przenosić się z ulicy na ulicę.

Z przytoczonych powodów podpisany uczciwiek w komissyi ze zdaniem swojem się nie utrzymał poczytuje sobie za święty obowiązek objawić ni„
niejszem odrębnie głos swój za wykreśleniem z ułożonego projektu do usta„
wy Gminnej dla miasta Krakowa z §. 20go ustępu — „dotychczasowe jednak
„stanowisko Izraelitów w mieście tutejszem pod względem nabywania włas„
„ności nieruchomej, ograniczonego mieszkania w pewnych dzielnicach mia„
„sta, wykonywania zatrudnień przemysłowych i handlowych aż do orze„
„czenia w drodze prawodawczej"

tudzież

z §. 68 wymienionego kwalifikacyą na wyznaniu religijnem jedynie opartą. —

Krakowo dnia 6go Grudnia 1859 r.

Dr. Josef Oettinger.

Wniosek posła Samelsona.

Wysoki Sejm uchwali: Statut gminny dla miasta Krakowa według załączającego się projektu.

Dr. Szymon Samelson w. r., poseł miasta Krakowa. — Ignacy Lipczyński w. r., poseł miasta Krakowa. — Dr. Koczyński w. r., poseł miasta Krakowa. — Zatwarnicki w. r., poseł stryjski. — Dr. Andrzej Rydzowski w. r., poseł gorlicki. — F. Żuk Skarszewski w. r., poseł sandecki. — Dr. Boczkowski w. r. — Dr. Majer w. r. — Dr. Rutowski w. r. — Zbyszewski w. r. — Gutowski w. r. — Dr. Zduń w. r. — Zyblikiewicz w. r. — H. Wodzicki w. r. — Wężyk w. r. — Adam Potocki w. r.

Projekt statutu dla król. stoł. miasta Krakowa,

ułożony przez komitet uchwałą Magistratu i Wydziału miejskiego z dnia 8. Lutego 1863. roku do l. 2094 delegowany.

Odpis delegacyi:

1. Do W. Dr. Józefa Oettingera, członka Wydziału miejskiego.
2. „ Antoniego Schwarza, „ „ „
3. „ Wincentego Wolfa, „ „ „
4. „ Teodora Baranowskiego, „ „ „
5. „ Hirscha Mendelsohna, „ „ „
6. „ Dr. Maxymiliana Machalskiego, adwokata krajowego.
7. „ Dr. Mikołaja Kańskiego, „ „
8. „ Ludwika Hölzla de Sternstein, obywatela miasta Krakowa, kawalera ww. orderów.
9. „ Dr. Wiktora Kopfa, radzcy dworu, c. k. radzcy sądu wyższego, kawalera ww. orderów.
10. „ Dr. Ferdynanda Weigla, sekretarza Uniwersytetu, prezydującego radzcy w sekcyi prawniczej Towarzystwa dobroczynności.
11. „ Dr. Stanisława Strzeleckiego, radzcy Magistratu.

Na posiedzeniu Magistratu i Wydziału miejskiego w dniu 5. b. m. i roku odbytem, uchwalonem zostało jednomyślnie do wypracowania projektu statutu gminnego dla miasta Krakowa wyznaczyć komitet z radzców Wydziału miejskiego: pp. Teodora Baranowskiego, Hirscha Mendelsohna, Józefa Oettingera, Antoniego Schwarza, Wincentego Wolfa i radzcy magistratu Dr. Stanisława Strzeleckiego — oraz mężów zaufania: pp. Ludwika Hölzla de Sternstein, Dr. Mikołaja Kańskiego, Dr. Wiktora Kopfa, Dr. Maxymiliana Machalskiego i Dr. Ferdynanda Weigla złożony, i projekt ten po następnem przyjęciu przez Wydział gminny obradującemu obecnie Sejmowi krajowemu do zatwierdzenia przedłożyć.

Znana gotowość W. p. do wszelkich trudów jakich obowiązki względem kraju wymagają, dają Magistratowi nadzieję, że i od tej posługi którą zaufanie współobywateli na niego włożyło, wymawiać się nie będziesz.

Posiedzenia komitetu, z których pierwsze W. Wincenty Wolff jako najstarszy wiekiem radzca Wydziału miejskiego zwołać raczy, w sali zwykłych posiedzeń Magistratu odbywać się mogą.

Z Magistratu miasta Krakowa dnia 8. Lutego 1863.

Seidler, burmistrz w. r.

Projekt.

Dział I.

O gminie i jej obrębie, o mieszkańcach i stosunkach ich do gminy.

Tytuł 1.

O gminie, statucie gminnym i jego zmianach.

§. 1.

Stale osiedlona ludność Krakowa stanowi gminę miasta Krakowa.

§. 2.

Gmina miasta Krakowa rządzi się niniejszym statutem przez Radę z grona swego wybraną.

§. 3.

Zmiany statutu tego jedynie za uchwałą Rady miejskiej w drodze ustawodawstwa krajowego ~~zatwierdzoną~~ nastąpić mogą.

Tytuł 2.

O obrębie gminy.

§. 4.

Statut niniejszy obowiązuje w całym obrębie miasta Krakowa.

Do obrębu tego należą wszyscy mieszkańcy gminy, zabudowania i grunta wśród granic katastralnych gminy podatkowej krakowskiej położone, lub według zapisów w księgach gruntowych za należące do tego obrębu uważane. Szczegółowo w obręb ten wchodzą:

Miasto właściwe z otaczającemi je plantacyami,
Stradom,
Zamek,
Rybaki,
Piasek,
Kleparz,
Czarna wieś,
Wesoła,
i miasto Kazimierz.

§. 5.

Gmina miasta Krakowa jest właścicielką wszystkich domów, gruntów i placów w obrębie jej położonych, które do skarbu Państwa, zgromadzeń świeckich i duchownych, oraz do prywatnych nie należą.

Tytuł 3.

O nazwie miasta i udziale w reprezentacyi krajowej.

§. 6.

Nazwę stołecznego królewskiego miasta Krakowa, tudzież dotychczasowe barwy i herb miasta gmina zatrzymuje.

§. 7.

Udział gminy w politycznej reprezentacyi kraju waruje ustawa konstytucyjna i statut krajowy.

Tytuł 4.

O mieszkańcach miasta.

§. 8.

Mieszkańcy miasta Krakowa dzielą się na członków gminy, uczestników gminy i obcych.

§. 9.

Członkiem gminy krakowskiej jest każdy mieszkaniec miasta Krakowa, któremu według ustaw Państwa ze względu na urodzenie, dłuższy pobyt, stosunki familijne lub służbowe w Krakowie prawo należenia do tutejszej gminy służy, jak równie ten, który przez władzę gminną za jej członka przyjętym zostanie.

§. 10.

Uczestnikami gminy są ci, którzy nie będąc członkami gminy, ze względu na posiadanie w obrębie Krakowa realności, wykonywanie zatrudnienia przemysłowego lub handlowego, w związku z tutejszą gminą zostają.

§. 11.

Osoby czasowo w Krakowie mieszkające które do żadnej z powyższych kategoryj nie należą, są obcymi.

§. 12.

Warunki przyjęcia za członka gminy są: 1) obywatelstwo krajowe, 2) prawo rozrządzania osobą swoją i majątkiem, 3) życie nieskazitelne, 4) środki dostateczne utrzymania siebie i rodziny.

§. 13.

Przeciw uchwale odmawiającej przyjęcia do gminy nie ma dalszego odwołania; — ani Rada

miejską nie jest obowiązana do wyłuszczania powodów odmówienia.

§. 14.

Od przyjęcia na własną prośbę do gminy, pobieraną będzie na fundusz miejski opłata w kwocie 10, 25 lub 50 złr. w. a., którą Rada miejska stosownie do zamożności przyjętego oznaczy.

§. 15.

Przestaje być członkiem gminy, kto utracił tutejszą krajowość, lub kto został członkiem innej gminy.

Tytuł 5.

O sprawach i obowiązkach mieszkańców gminy.

§. 16.

Wszyscy mieszkańcy miasta mają w ogóle prawo:

a) do bezpieczeństwa osoby i własności w obrębie gminy znajdującej się;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych, stosownie do urządzeń tych zakładów.

§. 17.

Członkowie gminy mają prawo:

a) do stałego pobytu w obrębie gminy;

b) do zawiadywania sprawami gminy w granicach tym statutem zakreślonych;

c) do wsparcia z funduszów gminnych w razie zubożenia, choroby, lub nieudolności do pracy, stosownie do właściwych urządzeń.

§. 18.

Uczestnicy gminy mają prawo do pobytu w gminie tutejszej, a o ile są obywatelami Państwa, do wyboru członków władzy gminnej w granicach niniejszego statutu, nakoniec do wszystkich dobrodziejstw które członkom gminy z tego tytułu służą, z jakiego uczestnik gminy w związku z gminą miasta zostaje.

Posiadacze realności lub zakładów wyjętych od ciężarów gminnych, nie mają praw członkom gminy i uczestnikom zapewnionych. Pod względem jednak policyjnym, zarządzcy tych realności i zakładów do ogólnych miejscowych przepisów stosować się winni.

§. 19.

Obcy mają prawo przebywania w gminie, dopóki nie przekraczają ustaw, lub nie staną się ciężarem dobroczynności publicznej.

§. 20.

Każdy w gminie stosować się winien do rozporządzeń wydanych przez władzę gminną w za-

kresie działania, jaki jej z ustaw służy, oraz przykładać się do ciężarów gminy, stosownie do przepisów pod tym względem obowiązujących; członkowie ~~i uczestnicy~~ gminy mają nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu lub czynności, do których wyborem gminy lub jej zaufaniem powołanymi będą.

§. 21. 15

Niniejszy statut nie narusza ani stosunków prawnych osób prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, bądź pojedynczym osobom, bądź też całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom służących.

Dział II.

O zakresie działania gminy.

Tytuł 6.

O podziale zakresu.

§. ~~22.~~ 16

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A. własny,

B. poruczony.

W zakresie własnym gmina uchwala i rozporządza niezawiśle i samodzielnie ~~we wszystkiem cokolwiek się interesu i dobra jej tyczy~~, według niniejszego statutu. (Działania gminy, i jej poruczony zakres) ~~obejmuje czynności gminie przez Rząd osobnemi ustawami przekazane.~~

Ustawy określają, Tu administracyi publiczną. obowiązek do współdziałania w sprawach

§. ~~23.~~ 17

Do własnego zakresu gminy przez organa swoje działającej, należy:

a) zmiana obrębu i statutu gminy,

b) przyznawanie prawa należenia do gminy,

c) ustanawianie urzędów miejskich,

d) zarząd majątkiem gminnym,

e) nakładanie podatków gminnych,

f) piecza nad bezpieczeństwem osób i ich własności,

g) staranie o utrzymanie gościńców, dróg, placów, mostów, jak niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi po drogach i rzekach, wreszcie policya polowa,

h) piecza nad zaopatrzeniem miasta w dostateczną, tanią i zdrową żywność, dozór targów, szczególnie zaś dozór nad wagami i miarami,

i) policya zdrowia,

27

k) policya nad czeladzią i wyrobnikami, — wykonywanie przepisów urządzających klasę służących,

l) policya nad obyczajnością publiczną czuwająca,

m) sprawy ubogich i piecza nad zakładami dobroczynnymi gminy,

n) policya budownicza i ogniowa, dopilnowanie porządku budowniczego i udzielanie pozwolenia policyjnego na budowy,

o) wpływ na utrzymanie kosztem gminy szkół średnich i szkół ludowych w granicach właściwemi ustawami oznaczonych,

p) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych,

q) przedsiębranie sprzedaży ruchomości drogą licytacyi na żądanie stron prywatnych.

Bliższe określenie atrybucyj gminy zawiera dział 4.

Czynnościami zakresu poruczonego osobnemi ustawami gminie przekazanemi zawiaduje gmina w sposób ustawą wskazany, albo orzeka sama o sposobie zawiadywania, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

§. 24.

Wykonywanie czynności poruczonych połączone z wydatkami, przyjmuje gmina tylko za stosownem od Rządu wynagrodzeniem.

Tytuł 7.

O roku i języku urzędowym.

§. ~~25.~~ 18

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym Państwa.

§. ~~26.~~ 19

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

Dział III.

Tytuł 8.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. ~~27.~~ 20

Gminę miasta Krakowa reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska przez nią obrana.

Rada miejska orzeka ~~stanowczo~~ we wszystkich sprawach gminnych a uchwały jej wykonywa Magistrat i urzędy miejskie lub też członkowie Rady miejskiej do pewnych czynności delegowani.

Tytuł 9.

Skład Rady miejskiej.

§. 28. 21

Rada miejska składa się z 60 członków (radzców miejskich).

Członków Rady miejskiej obierają członkowie gminy ~~i nieobecnicy~~ prawo głosowania mający.

Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym wyborem przez śmierć ~~lub~~ rezygnacyę zmniejszeniu uległa, natedy Rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy pierwszym wyborze po wybranych w kole lub oddziale wyborczym, do którego ubyły radzca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Radzcy przez Radę miejską przybrani tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą. (§. 55.)

Tytuł 10.

O wyborach i urzędowaniu radzców miejskich.

§. 29.

Prawo głosowania na radzców miejskich, które tylko pełnoletnim służy, mają:

a) właściciele i dożywotnicy nieruchomości odziedziczonych, lub przynajmniej od roku nabytych, podlegających podatkowi gruntowemu ~~zwyczajnemu~~ w kwocie najmniej złr. 6,

b) ci którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podatkowi zarobkowemu podlegające, i z niego od roku najmniej 8 złr. rocznego stałego podatku (bez doliczenia dodatków) opłacają, lub niemniej

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej złr. 15 ~~zwyczajnego stałego podatku~~, (nie licząc dodatków) w tutejszej gminie opłacają;

d) ~~duchowieństwo, wyższe proboszczowie i administratorowie parafij, katecheci miejscowi, pastor ewangielicki,~~ rabin i kaznodzieje izraelicey;

e) urzędnicy czynni i wysłużeni, ~~krajowi lub gminni, niemniej urzędnicy zakładów publicznych, przynajmniej od trzech lat w gminie stale zamieszkali~~;

f) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich zakładów naukowych, utrzymywanych kosztem Państwa, kraju lub gminy;

g) adwokaci, notaryusze i doktorowie wszystkich wydziałów, tudzież odpowiedzialni redaktorowie pism czasowych treści politycznej lub naukowej;

h) korporacye, stowarzyszenia i zakłady, których zarząd techniczny ma siedzibę w Krakowie,

Dla dalszych rozpraw nad statutem krakowskim komisya zestawiła zmiany projektu i dodatki, które do przyjęcia Wysokiej Izbie zalecać będzie.

Te zmiany i dodatki są następujące:

I. Do §. 29. projektu ma być dodany ustęp:

k) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli; (z §. 1. projektu rządowego do ordynacyi wyborczej).

§32

II. Po §. 31. ma być włożony osobny paragraf tej treści:

„Oficerowie w służbie będący, równie jak osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe należące do szeregowców lub do niższych stopni, z wyłączeniem rezerwistów niepowołanych, wykluczeni są od prawa wybierania; (z §. 2. projektu rządowego do ordynacyi wyborczej).“

III. W §. 35. wyraz „i uczestnicy“ ma być opuszczony.

IV. W §. 36. ustęp *a)* ma być zmieniony na „osoby wojskowe w czynnej służbie zostające.“

Do tego paragrafu doda się w końcu dwa ostatnie ustępy z §. 37., doda się przeto:

d) osoby, które mają spór sądowy z gminą

e) dzierżawcy dochodów gminnych.

V. W §. 37. dodać jako pierwszy ustęp:

a) osoby, które jako winne uznane zostały wykroczenia z chciwości, zysku lub przeciwko obyczajności publicznej popełnionego.

Dwa ostatnie ustępy przeniesione do §. 36. opuszcza się.

VI. W §. 38. ma być powołaną w drugim ustępie litera *k)* jako dodana w §. 29.

VII. Do §. 44. ma być dodane:

„Równocześnie zawiadamia o tem polityczną władzę krajową i Wydział krajowy.“

VIII. Do §. 50. ma być dodany ustęp:

„Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone, przeciw temu służy jednak droga rekursu do Ministerstwa.“

IX. W §. 52. ustępu pierwszego dodać: „na lat sześć.“

X. W §. 53. w miejsce ostatnich trzech ustępów ma stać:

„Obranym jest ten, kto otrzyma bezwzględną większość głosów członków obecnych.

Również Wiceprezydentem obrany będzie ten, kto otrzyma więcej niż połowę głosów obecnych członków.

Jeżeliby przy głosowaniu nie osiągnięto bezwzględnej większości głosów, należy przedsięwziąść powtórne głosowanie, a jeżeliby i przy tem nie okazała się potrzebna większość głosów, wtedy należy przystąpić do ściślejszego wyboru.

Przy ściślejszym wyborze mają wyborcy ograniczyć się do tych dwóch osób, które przy powtórnem głosowaniu największą ilość głosów otrzymały.

W razie równości głosów rozstrzyga los, kto ma być wzięty do ściślejszego wyboru.

Każdy głos dany przy trzeciem głosowaniu osobie nie wziętej do ściślejszego wyboru, ma być za nieważny poczytany.

Jeżeliby przy ściślejszym wyborze okazała się równość głosów, wtedy rozstrzyga los.“

XI. W §. 54. po słowach „na wierność Monarsze“ ma być dodane „i posłuszeństwo“ — wyraz zaś „krajowych“ ma być opuszczony.

XII. §. 62. ma opiewać:

„Prezydent, jego zastępca i radca miejski traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności stała na przeszkodzie. Jeżeli który z nich popadnie w śledztwo z powodu jakiego z czynów karygodnych w §§. 32. i 37. wskazanych, lub jeżeli na jego majątek konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu

jak długo trwa postępowanie karne, krydalne lub ugodne.

Radców miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenie nie przybywają, Rada miejska uznaje za występujących."

XIII. W §. 70. ma być dodane do ustępu 1.:

„Do zmiany obrębu gminy potrzeba jednak zezwolenia Wydziału krajowego, które tylko za zgodą władzy politycznej udzielone być może. Zmiana zaś statutu dokonaną być może tylko wedle postanowienia §. 3. niniejszego statutu."

XIV. W tym samym §. (70.) do ustępu 11. ma być dodane: „o ile to prawo miastu dotąd służyło."

XV. W tym samym §. do ustępu 25. dodać:

„Jednakże dodatkami do podatków, a w ogólności rozkładami na gminę obciążeni być nie mogą:

1. Urzędnicy i słudzy Dworu, Państwa, kraju, lub przy zakładach publicznych ustanowieni, tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty co do płac służbowych i co do pochodzących ze stosunku służbowego emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i gracyj.

2. Starownicy dusz i publiczni nauczyciele co do kongruy."

Opuszczony zaś być mają z tego paragrafu druga część ustępu 13., druga część ustępu 15. i druga część ustępu 25.

XVI. W §. 74. opuścić w drugim ustępie wyrazy: „lub zależne od przyzwolenia $^3/_4$ części członków obecnych.

XVII. Do §. 76. dodać ustęp: „również i ze względów obyczajności zarządzone być może tajne posiedzenie."

XVIII. W §. 84. dodać do drugiego ustępu: „lub też interes gminy na szkodę narazić mogą."

W tym samym §. 84. trzeci ustęp ma opiewać:

„Obowiązanym jest jednak decyzyę w pierwszych dwóch wypadkach politycznej władzy krajowej, w trzecim zaś wypadku Wydziałowi krajowemu w terminie dni 8 od rozpoznania przedstawić, przy zawiadomieniu

o tem Rady na najbliższem posiedzeniu obok wyłuszczenia powodów zawieszenia.“

XIX. W §. 111. opuszcza się ustęp lit. *b*).

XX. W §. 120. opuszczają się ostatnie słowa:

„Zaś w sprawach poruczonego zakresu naczelnej administracyjnej władzy krajowej.“

XXI. Dalszy ciąg tytułu 16. o stosunku władzy gminnej do władz krajowych i administracyjnych Państwa ma zawierać po §. 120. następujące paragrafy:

§. Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.

§. Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała, i w brew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza krajowa, na żądanie jej przeto Prezydent miasta winien jej udzielać uchwały Rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.

§. Polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek, zakazać wykonania uchwały powziętej przez Radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu do Ministerstwa Stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. Polityczna władza krajowa ma także rozstrzygać rekursa przeciw rozporządzeniom Magistratu lub Rady miejskiej, naruszającym, lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekursa do Wydziału krajowego zanoszone być winny.

W sprawach poruczonego zakresu działania ma być rekurs w każdym razie do politycznej władzy krajowej podany.

Leszek Borkowski,
przewodniczący.

Zyblikiewicz,
sprawozdawca.

jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku tytułem podatku, (nie licząc dodatków) przynajmniej 150 złr. w. a.

i) klasztory i zgromadzenia duchowne męzkie i żeńskie.

§. 30.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos. Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spólników. Nieruchomość uważa się jako jedna, dopóki w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

§. 31.

Dopóki rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela tejże zostaje w zawieszeniu.

§. 32.

Prawo karne postanowi, czyli i na jak długo; z wyrokiem karnym utrata prawa wybierania i obieralności jest połączoną.

Tymczasowo od prawa wybierania są wykluczeni:

a) osoby winnemi zbrodni uznane;

b) osoby z powodu zbrodni pod śledztwem zostające, przez czas śledztwa;

c) ci, którzy zostali uznanymi za winnych przestępstwa kradzieży, oszustwa, przeniewierzenia albo uczestnictwa w tych przestępstwach (§§. 460, 461, 464 kod. karn.);

d) krydataryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczęta została, dopóki trwa pertraktacya upadłości lub ugody z wierzycielami, a po jej ukończeniu wtedy, gdy dłużnik za winnego występku z §. 486. kod. karn. uznanym zostanie.

§. 33.

Każdy wyborca winien głosować osobiście, i głosuje tylko raz jeden z własnego przymiotu.

§. 34.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych lub statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Klasztory i zgromadzenia duchowne męzkie głosują przez swoich przełożonych — klasztory zaś i zgromadzenia duchowne żeńskie, przez umocowanych do tego zastępców.

Współwłaściciele i współdożywotnicy nieruchomości, tudzież spółki handlowe, celem wykonania prawa głosowania mianują wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty prawo głosowania mające głosują przez swoich mężów lub pełnomocników. Zastępcami lub pełnomocnikami w powyższych przypadkach mogą być tylko osoby mające prawo głosowania. Ojcowie, opiekunowie i kuratorowie głosują za małoletnich i bezwłasnowolnych. Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jednę osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

§. 35.

Obieralnymi na członków Rady miejskiej są wszyscy członkowie ~~i uczestnicy~~ gminy prawo głosowania mający, którzy 30ty rok życia ukończyli i od lat 6ciu w gminie tutejszej zamieszkują.

§. 36.

Wyjęci są od obieralności:

a) osoby ~~podlegające jurysdykcyi wojskowej~~;

b) czynni urzędnicy i słudzy ze skarbu publicznego płatni, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli uniwersytetu i akademii technicznej;

c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminnych z wyjątkiem lekarzy,

~~d) osoby, które mają spór sądowy z gminą;~~

~~e) dzierżawcy dochodów gminnych.~~

§. 37.

Wykluczeni od obieralności są:

b) osoby, które uznane za winne przestępstwa z chciwości zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego (§§. 501, 504, 511 512, 515, 516 kod. karn.);

b) osoby, które z powodu przewinienia służbowego z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utraciły urząd lub służbę;

c) osoby, które mają spór sądowy z gminą;

d) dzierżawcy dochodów gminnych.

§. 38.

Celem dopełnienia wyborów będą podzieleni wyborcy na trzy koła wyborcze:

w pierwszem mieścić się będą wyborcy wymienieni w §. 29. pod literami *c*, *d*, *e*, *f*, i *g*, *i K*;

w drugiem właściciele lub dożywotnicy nieruchomości, o których mówi §. 29. pod lit. *a*;

w trzeciem trudniący się handlem, przemysłem lub przedsiębiorstwem, wymienieni w §. 29. pod lit. *b* i *h*.

§. 39.

Drugie i trzecie koło będzie nadto podzielone na dwa oddziały według wysokości podatków przez wyborców opłacanych.

Tym końcem ułożone być mają spisy wyborców w porządku wysokości opłacanego w kole

31

drugiem podatku zwyczajnego, gruntowego lub domowego, a w kole trzeciem podatku zarobkowego, poczynając w obydwóch od najwyżej, a kończąc na najniżej opodatkowanych—w porządku wysokości cyfry podatkowej.

Suma podatków tak uporządkowanych podzieloną będzie w każdem z powyższych dwóch kół na dwie połowy, a wyborcy pierwszą połowę ogólnej sumy podatkowej opłacający stanowić będą w swojem kole pierwszy oddział wyżej opodatkowanych, zaś należący do drugiej połowy oddział drugi niżej opodatkowanych.

§. 40.

Liczba wybrać się mających radzców miejskich będzie zarówno podzielona pomiędzy rzeczone trzy koła wyborcze. W kole drugiem i trzeciem każdy oddział wybierze połowę radzców na toż koło do wyboru przypadających.

§. 41.

Spisy wyborców sporządzane będą według wyżej przywiedzionych kół wyborczych, i to w kole drugiem i trzeciem w porządku wysokości opłacanego podatku, i obejmować mają imiona i nazwiska wyborców, (§. 39.), oznaczenie tytułu na którym się prawo ich głosowania opiera, a w szczególności w kole drugiem wymienienie realności z numeru i dzielnicy miasta; zaś w kole trzeciem wymienienie rodzaju handlu, rzemiosła lub przemysłu, tudzież przy wyborach koła pierwszego, których tytuł głosowania opiera się jedynie na kwocie podatkowej, jak niemniej w kole drugiem i trzeciem bez wyjątku obejmować mają cyfrę podatkową.

§. 42.

Każdy wyborca ma tylko jeden głos, i to w tem kole wyborczem, na którego spisie zamieszczonym będzie. Zasadą do tego zamieszczenia jest główne zatrudnienie wyborcy.

I tak: kupcy, rękodzielnicy, lekarze praktykujący, którzy zarazem są posiadaczami realności, winni być zamieszczeni pierwsi w kole trzeciem, ostatni zaś w kole pierwszem.

Wolno jednak każdemu wyborcy mającemu prawo głosowania i w innem kole wyborczem żądać przeniesienia siebie do tego koła w drodze reklamacyi.

§. 43.

Przynajmniej na sześć tygodni przed rozpoczęciem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie miejskim do przejrzenia wystawione, a

w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin dni 14 do wniesienia reklamacyj przeciw tym spisom.

O reklamacyach które w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga ostatecznie w dniach 8 komisya przez Radę miejską z jej grona do tego wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w Magistracie, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Stosownie do zapadłych orzeczeń, od których nie ma odwołania, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

§. 44.

Przy pierwszych wyborach naczelnik Magistratu, następnie zaś prezydent miasta Krakowa jako naczelnik gminy rozpisuje wybory przynajmniej na ośm dni przed rozpoczęciem onych, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów.

§. 45.

Po ogłoszeniu wyborów przesłane będą wyborcom karty legitymacyjne, które przy podaniu głosów zwróconemi być mają.

§. 46.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ilu członków Rady miejskiej ma być przez koło lub przez oddział wyborczy obranych.

W razie, gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, tylko pierwsi z kolei liczeni być mają.

Dla zapobieżenia temu, odbiorą głosujący wraz z legitymacyą na wyborców także blankiet oznaczony liczbą porządkową osób wybrać się mających.

Po upływie czasu na głosowanie wyznaczonego przystąpi komisya wyborcza do obliczenia głosów.

Wybranymi są ci, którzy uzyskali w oddziale wyborczym największą liczbę głosów.

Jeśliby kto w dwóch lub więcej oddziałach wybranym został, winien oświadczyć w dniach trzech, w którym oddziale wybór przyjmuje; a w takim razie w innych oddziałach za wybranych mają być uważani ci, którzy po ostatnim wybranym członku najwięcej otrzymali głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie przez przewodniczącego komisyi przedsięwzięte.

Głos dany osobie niemającej prawa obieralności jest co do tej osoby nieważny.

Po zamknięciu wyborów przedłożą komisye wyborcze Radzie miejskiej spisane tego aktu protokóły wraz z wszelkimi dowodami, poczem Rada miejska po sprawdzeniu wyborów ogłosi ukończenie onychże i nazwiska osób wybranych.

§. 47.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach, Rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 48.

Kto w ciągu ośmiu dni po zawiadomieniu go o wyborze, przyjęcia pisemnie nie odmówił, uważa się iż wybór przyjął.

Odmówienie tylko z ważnych powodów nastąpić może.

Ocenienie takowych zostawia się rozstrzygnieniu Rady miejskiej.

Kto wbrew uchwale Rady miejskiej obowiązków Rady pełnić nie będzie, utraca prawo głosowania na lat sześć.

§. 49.

Rada miejska urządzi się, skoro wybory będą ukończone i przynajmniej dwie trzecie nowo obranych członków wybór przyjmą.

Aż do potwierdzenia wyboru prezydenta miasta, przewodniczy Radzie dotychczasowy przełożony.

Każdy radzca miejski obejmujący swą posadę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 50.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności, niemniej o powodach nieprzyjęcia wyborów, tudzież o zarzutach przeciw wyborom, które w terminie dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

§. 51.

Dla uzupełnienia miejsc w skutku nieważności lub nieprzyjęcia wyborów wakujących, rozpisze bezzwłocznie nowo ukonstytuowana Rada miejska na podstawie poprzednich spisów bez powtórnego ogłoszenia takowych, nowy wybór w tem kole lub oddziale wyborczym, w którym wybór był unieważniony lub nieprzyjęty.

F

Polityczna władza Krajowa może unieważnić wybory, które padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone; przeciw temu służy jednak droga rekursu do Ministerstwa.

§. 52.

Prezydenta wybiera Rada bądź z grona swego, bądź z grona wyborców prawo obieralności mających. na lat trzy

Wiceprezydenta pierwszego, jako zastępcę prezydenta w Radzie miejskiej, wybiera Rada z grona swego.

Prezydent i jego zastępca muszą być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru prezydenta i jego zastępcy przystąpi Rada miejska najdalej w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu posady.

§. 53.

Wybór prezydenta winien się odbyć na posiedzeniu tajnem pełnej Rady miejskiej umyślnie na ten cel zwołanej.

Do wyboru prezydenta miasta mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed jego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swojej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej wybranym być nie może.

Do wyboru konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części członków Rady miejskiej.

Głosowanie to odbywać się winno oddaniem kartek. Inny sposób głosowania miejsca mieć nie może.

F
Obranym jest ten, kto otrzyma bezwzględną większość głosów członków obecnych
Również obaw dodatek

Obranym jest ten, kto otrzyma dwie trzecie części głosów członków obecnych.

Gdyby takiej większości przy pierwszem głosowaniu nie uzyskano, wtedy wybór dopóty na tem samem posiedzeniu się powtarza, dopóki jeden z kandydatów tej większości nie otrzyma.

Pierwszym wiceprezydentem obranym będzie ten, który otrzyma więcej niż połowę głosów tajnych, obecnych członków.

§. 54.

Wybór prezydenta miasta Krakowa potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, prezydent miasta w obecności Rady miejskiej złoży przysięgę do rąk naczelnika Rządu krajowego na wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw ~~krajowych~~, i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Wiceprezydent pierwszy składa taką samą przysięgę do rąk prezydenta miasta Krakowa na zgromadzeniu Rady miejskiej.

33

§. 55.

Radzcy miejscy obierani będą na lat sześć w sposób taki, że co lat trzy połowa radzców z każdego koła i oddziału wyborczego wybranych, licząc w to pierwszego wiceprezydenta, występuje, i Rada nowowybranymi z właściwych kół wyborczych (§§. 37, 38, 39) radzcami uzupełnioną będzie tak, aby zawsze z 60 radzców złożoną była.

Los oznaczy, którzy z wybranych rzeczywistych radzców po upływie pierwszych lat trzech ustąpić mają.

Z końcem następnego trzechlecia ustępują ci z rzeczywistych radzcow, którzy swe sześcioletnie urzędowanie kończą. Wybory przeto ubywających radzców co lat trzy odbywać się mają.

Do liczby radzców losem ustąpić mających po pierwszem trzechleciu, tudzież radzców opuszczających radę po upływie sześciu lat urzędowania, liczeni będą radzcy ubyli przez śmierć, rezygnacyą lub z innych przyczyn niniejszym statutem przewidzianych w sposb taki, iż jeśli n. p. w ciągu trzechlecia z radzców pierwszego koła wyborczego ubyło cztérech, z drugiego koła oddziału I. trzech, a z trzeciego koła oddziału II. dwóch, to winno ustąpić z końcem pierwszego trzechlecia losem z koła pierwszego radzców sześciu, z drugiego z oddziału I. dwóch, z oddziału II. pięciu, z koła trzeciego oddziału pierwszego pięciu, a oddziału II. trzech; liczba zaś nowo wybrać się mających radzców 30 wynosić będzie.

§. 56.

Losowanie radzców z końcem trzechlecia z Rady wyjść mających winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed skończeniem kadencyi nastąpić mogły.

Losowanie odbywa prezydent miasta, lub pierwszy wiceprezydent w obec zgromadzonej Rady.

§. 57.

Radzca kończący urzędowanie może być na nowo wybrany; służy mu jednak prawo wymówienia się od powtórnego wyboru bez przywiedzenia przyczyny.

§. 58.

Gdy godność pierwszego wiceprezydenta trwa przez lat trzy, przeto każda odnowiona Rada wybiera sobie jego następcę w sposób przewidziany §. 52.

Wiceprezydent, o ile w Radzie miejskiej na dalsze trzechlecie pozostaje, może być na dal potwierdzonym.

§. 59.

Członkowie Rady miejskiej, licząc w to pierwszego wiceprezydenta, urzędują bezpłatnie.

Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem, mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta prezydenta miasta oznaczy etat miejski.

Gdyby zastępca prezydenta przez czas dłuższy prezydenta zastępował, Rada miejska może mu wyznaczyć stosowne wynagrodzenie.

§. 60.

Prezydent miasta i jego zastępca musi mieć w Krakowie stałe zamieszkanie.

§. 61.

Prezydent i jego zastępca nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć urzędowania swego.

§. 62.

Radzcy miejscy tracą urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli względem nich zajdzie lub odkrytą będzie taka okoliczność, któraby ich od prawa głosowania lub też od obieralności na zawsze lub czasowo wyłączała lub wykluczała.

Radzców miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, Rada miejska uzna za występujących z zastosowaniem do nich rygoru §. 48.

Prezydent i zastępca prezydenta mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu z tych samych powodów, z jakich urzędnicy Państwa suspendowani lub usuwani być mogą.

Uchwały takie zapadają w takim samym komplecie i taką większością głosów, jakie są do ich wyboru potrzebne §. 53.

O takiem suspendowaniu lub usunięciu wyrokuje Rada miejska ostatecznie.

§. 63.

W razie rozwiązania Rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowy Rady miejskiej dokonanym będzie, prezydent i jego zastępca pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy, i wykonywują prawa Radzie miejskiej przy wyborach służące.

Od rozporządzenia Radę miejską rozwiązującego służy tejże prawo odwołania się do Ministerstwa stanu przez Wydział krajowy.

Rozwiązana Rada jedynie tylko do wniesienia rekursu na posiedzenie przy zamkniętych drzwiach zgromadzić się może.

Tytuł II.

O Magistracie.

§. 64.

Magistrat składa się z prezydenta, drugiego wiceprezydenta, potrzebnej liczby radzców magistratualnych etatem oznaczonej i urzędników pomocniczych.

§. 65.

Wydział obrachunkowy podlega bezpośrednio Radzie miejskiej. Jest on organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym Magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

§. 66.

Rada miejska mianuje drugiego wiceprezydenta miasta, radców magistratualnych, jako też wszystkich urzędników wydziału obrachunkowego na przedstawienie prezydenta, — innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie Magistratu.

Wiceprezydent drugi, radzcy magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego i kasyer są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służby mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk prezydenta miejskiego w obecności ciała radnego Magistratu przysięgę na wierność Monarsze, stosowanie się do ustaw krajowych i sumienne pełnienie swych obowiązków.

Prezydent, drugi wiceprezydent, radzcy Magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego i kasyer nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do 4go stopnia włącznie.

W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi naczelnicy biór urzędów pomocniczych.

Drugi wiceprezydent, radzcy, konceptowi urzędnicy Magistratu, urzędnicy wydziału rachunkowego i kasy muszą się wykazać z odbytych egzaminów praktycznych dla urzędników Państwa tej kategoryi przepisanych.

§. 67.

O uwolnieniu od służby (emeryturze czyli pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników gminy i zakładów gminnych orzeka Rada miejska.

Stali urzędnicy miejscy uwalnianymi i oddalanymi być mogą ze służby z tych tylko powodów, z jakich urzędnicy Państwa uwolnieniu lub oddaleniu ulegają.

Przepisy co do wymierzania emerytury, alimentacyi, wsparć i prowizyj dla urzędników i sług Państwa, tudzież wdów i dzieci po tychże dotyczące, stosują się także do urzędników i sług gminnych oraz zakładów gminnych.

Dział IV.

Zakres działania władz gminnych.

Tytuł 12.

Zakres działania Rady miejskiej.

§. 68.

Rada miejska zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, jest władzą zwierzchniczą miasta we wszystkich sprawach gminy, obowiązaną strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 69.

Do zakresu działania Rady miejskiej należy:

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

B. Kontrolowanie czynności Magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania własnego, jako też w sprawach gminie poruczonych.

§. 70.

Rozpoznaniu i decyzyi Rady miejskiej na posiedzeniach pełnych ulegają następujące przedmioty:

1. Zmiana obrębu i statutu gminy.
2. Wybór prezydenta i zastępcy jego, oraz mianowanie drugiego wiceprezydenta, urzędników gminnych, przełożonych i nauczycieli szkół, tudzież przełożonych zakładów gminnych, niemniej uwalnianie tychże od obowiązków.
3. Organizacya urzędów gminnych, z oznaczeniem liczby urzędników i sług, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych; wydawanie instrukcyj służbowych, niemniej określenie ich uzdolnienia i obowiązków.
4. Oznaczenie etatu płacy, pensyj emerytalnych i innych korzyści dla urzędników i sług gminy, oraz dla osób wyżej pod 2. wskazanych, dla ich wdów i sierót wedle zasad przez siebie przyjętych.
5. Uchwalanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i urzędów gminy.

Tu sprawa gminy potrzebuje jednak zezwolenia Wydz. Kraj. Które tylko za zgodą, politycznej władzy Kreyamy rozdzielone leyć może. Zmiana zaś statutu dokonana leyć może tylko wedle postanowienia §tu 3 rum. ustawy

6. Ustanawianie opłat za czynności urzędów gminnych w interesie stron podejmowane.
7. Udzielanie zaliczek na płace urzędnikom, o ile takowe dwumiesięczne płace przenoszą, — przyznawanie szczególnych wynagrodzeń — oznaczenie dyjet i kosztów podróży, zapomóg i nagród dla urzędników i sług miejskich, niemniej dla osób używanych w służbie gminy.
8. Udzielanie urlopów prezydentowi i zastępcy jego, tudzież dozwalanie urlopów dla urzędników i sług gminnych, przechodzących czas trzech miesięcy.
9. Uchwalanie ogólnych zasad zarządu majątkiem gminnym.
10. Stanowienie i regulowanie opłat i tax na fundusz miejski pobieranych, w granicach obowiązujących przepisów.
11. Udzielanie konsensów na oberże, domy zajezdne, wyszynk trunków i kawiarnie, o ile to prawo
12. Uchwalanie i zatwierdzanie katastru kwaterunkowego.
13. Nabywanie i zbywanie nieruchomości lub praw za nieruchomość prawnie uważanych, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, obowiązku służebności, zastawu, lub poręczenia, zaciąganie pożyczek i wszelkie operacye finansowe.

Jeżeli w sprawach tu wyszczególnionych wartość przedmiotu w kapitale przenosi kwotę złr. 8.000 w. a., w onczas do prawomocności uchwały potrzeba jest, aby taż zapadła większością trzech czwartych części głosów zwyczajnego kompletu Rady miejskiej.

Jeżeli wartość nieruchomości lub praw za nieruchomość uważanych przenosi kwotę 20.000 złr. w. a., niemniej jeżeli zaciągnąć się mająca pożyczka, lub suma poręczoną być mająca przenosi jednę czwartą część rocznego dochodu gminy wedle przecięcia ostatnich lat sześciu obliczonego, w ówczas potrzebnem jest nadto zezwolenie Wydziału krajowego.

14. Lokowanie kapitałów na hypotekach.
15. Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Jeżeli wartość spadku lub legatu przenosi sumę 8.000 złr. w. a., uchwała zrzecenia się onego nastąpić winna w sposób pod nr. 13. wskazany.

16. Stawianie kosztem gminy nowych budowli lub przekształcenie albo znoszenie istniejących.
17. Zaprowadzenie nowych zakładów gminnych lub zwinięcie już istniejących.

18. Zatwierdzanie rezultatów licytacyi lub układów o dzierżawy, które dłużej niż trzy lata trwać mają, jeżeli roczny czynsz dzierżawny złr. 2.000 w. a. przenosić będzie. Zatwierdzanie układów o dostawy pociągające za sobą wydatek przenoszący 3.000 złr. w. a.
19. Rozwiązanie w drodze polubownej wszelkich kontraktów w imieniu gminy zawartych.
20. Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od takowego, niemniej zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.
21. Umarzanie należytości ściągniętemi być nie mogących, o ile takowe kwotę złr. 50 od jednego dłużnika przypadającą przenoszą.
22. Uchwalanie budżetu rocznego miasta.
23. Przyzwalanie na wydatki budżetem przewidziane i na wszelkie wydatki nadzwyczajne budżetem nieprzewidziane, z wyjątkiem wydatków dążących do utrzymania rzeczy w dobrym stanie, o ile takowe w przypadkach przewidzianych budżetem kwotę złr. 500 w. a., a w innych złr. 200 w. a. przenoszą.
24. Sprawdzanie i załatwianie rachunków z dochodów i wydatków miejskich.
25. Stanowienie dodatków gminnych do podatków rządowych, tudzież nakładanie nowych podatków gminnych, niemniej ustanawianie zasad rozkładu i poboru tych dodatków i innych ciężarów gminnych.

Do prawomocności uchwały, mocą której nałożony ma być dodatek podatkowy lub zaprowadzony nowy, albo podwyższony dawniej istniejący, potrzeba większości trzech czwartych części głosów zwyczajnego kompletu Rady miejskiej.

Wprowadzanie nowych opłat i podatków, podwyższanie istniejących, pobór dodatków gminnych do podatków stałych, o ileby 25 od sta przeniosły, nakoniec zmiana taryfy poboru dodatków gminnych do podatków niestałych, tylko w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić może.

Uchwała pobierania dodatków gminnych do podatków stałych — dziesięć od sta przenoszących — przez Wydział krajowy zatwierdzoną być musi.

26. Przyjmowanie do gminy lub odmówienie przyjęcia, wyznaczanie tax od przyjmowania do gminy, tudzież uwalnianie od opłaty onych w szczególowych przypadkach.
27. Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.
28. Wykonywanie służących gminie praw patronatu i kolatury, tudzież rozdawanie stypendyów, jako i innych miejsc fundacyjnych.

36

29. Zakładanie i utrzymanie szkół, tudzież udział w nadzorze szkół z ustaw krajowych wynikający.
30. Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.
31. W końcu wszystkie sprawy ważniejsze, które sekcye gminy lub Magistrat do decyzyi Rady miejskiej przedłożą, lub które w drodze odwołania się pod rozpoznanie przyjdą.

§. 71.

Zwyczajne pełne posiedzenia Rady miejskiej mają się odbywać co miesiąc, a mianowicie w pierwszy czwartek każdego miesiąca.

Gdyby na czwartek wypadło święto uroczyste, posiedzenie odbędzie się w poprzedzającym dniu powszednim.

§. 72.

Posiedzenia Rady miejskiej tylko przez prezydenta zwoływane i pod jego przewodnictwem odbywać się mogą.

W razie nieobecności lub przeszkody prezydenta zastępuje go pierwszy wiceprezydent, tego zaś najstarszy wiekiem radzca miejski.

Posiedzenie przez kogo innego zwołane, lub pod innem przewodnictwem odbyte za nieważne i niebyłe uważanem będzie.

§. 73.

Na polecenie naczelnej władzy krajowej lub na umotywowane żądanie dziesięciu radzców, prezydent obowiązanym jest zwołać posiedzenie Rady miejskiej najdalej w dni ośm.

§. 74.

Przewodniczący Rady miejskiej zaprasza na każde posiedzenie okólnikiem wszystkich radzców miejskich, przynajmniej na dwa dni przed posiedzeniem.

Gdyby na posiedzeniu sprawy wymagające większego kompletu ~~lub zależne od przyzwolenia $^3/_4$ części członków obecnych~~ traktowane być miały, okoliczność ta w okólniku wspomnianą będzie.

Członek Rady miejskiej nie mogący przybyć na posiedzenie, powód nieprzybycia swego przewodniczącemu przed posiedzeniem donieść powinien.

§. 75.

Członków Rady miejskiej bez dostatecznego powodu obowiązków swoich niewypełniających upomni Rada miejska na wniosek przewodniczącego.

Po dwukrotnem bezskutecznem upomnieniu może Rada miejska na niedopełniających obo-

wiązków radzców miejskich orzec karę od 2 do 20 złr. na korzyść miejscowych zakładów dobroczynnych.

Czynienie wniosku o orzeczeniu kary na radzców niedopełniających owych obowiązków, nie od woli prezydującego zależy, lecz jest obowiązkiem jego urzędu.

Tylko choroba własna lub familii, usprawiedliwiona nieobecność w mieście, nakoniec inne ważne nieprzewidziane przeszkody uwzględnionemi być mogą.

Przeciw takiem orzeczeniom rekurs nie ma miejsca.

§. 76.

Posiedzenia Rady miejskiej są publiczne.

Sprawy dotyczące obsadzenia posad, zawieszania lub oddalenia ze służby urzędników i sług gminnych traktowanemi będą przy drzwiach zamkniętych. Również i ze względów obyczajowości zarządzone być może tajne posiedzenia.

§. 77.

Do otwarcia posiedzenia lub głosowania obecność 30 radzców miejskich, nie licząc w to prezydującego, jest konieczną.

§. 78.

Urzędnik magistratu przez prezydenta wyznaczony prowadzi protokół obrad.

W protokóle obrad członkowie obecni wymienieni, i treść zapadłych uchwał zamieszczoną być ma.

Na żądanie głosujących, zdania uchwale przeciwne zapisywane będą.

Na pismie podawane wota, które na posiedzeniu wypowiedziane lecz odczytane nie były, do protokółu dołączonemi nie będą.

O zakwestyonowanych ustępach protokółu Rada decyduje, i sprostowanie lub pozostawienie redakcyi orzeka.

§. 79.

Porządek obrad oznacza prezydujący wedle porządku dziennego, który przed rozpoczęciem posiedzenia odczytanym będzie.

Rada miejska może zmianę porządku dziennego zadecydować na żądanie przez sześciu radzców wniesione.

§. 80.

W ogólności te tylko przedmioty pod obrady brane być mogą, które poprzednio przez sekcye rozpoznawanymi były.

37

Gdyby jednak w nagłym wypadku prezydujący uważał za konieczne, albo gdyby $^1/_3$ część członków obecnych Rady żądała, aby wziąść pod obrady przedmiot przez sekcyę nierozbierany, lub na porządku dziennym niezamieszczony, natedy zgromadzenie prostą większością głosów bez wdawania się w rozprawy zadecyduje, czyli przedmiot ten ma być bezzwłocznie rozpoznawanym.

§. 81.

Przedmioty pod rozpoznanie Rady przychodzące wnoszone będą przez referentów, których prezydujący w sekcyach wyznacza.

§. 82.

Każdy z radzców miejskich ma głos stanowczy. Radzcy magistratu w przedmiotach pod obrady przychodzących głos doradczy lub wyjaśniający zabierać mogą. Prezydujący nie głosuje, lecz rozstrzyga równość głosów.

§. 83.

Żaden radzca miejski na posiedzeniach znajdować się nie może, na których sprawy jego własne, krewnych lub powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie traktowanemi będą.

§. 84.

Każdy przyjęty wniosek staje się uchwałą; i o ile wyższego zatwierdzenia nie potrzebuje, bez zwłoki w wykonanie wprowadzony być ma.

Przewodniczący może wstrzymać wykonanie uchwał, które zdaniem jego przepisom niniejszego statutu lub prawom obowiązującym są przeciwne.

Obowiązanym jest jednak ~~w tym razie~~ decyzyą o ile dotyczy spraw poruczonego zakresu działania gminy, władzy przełożonej krajowej; a wszelkie inne Wydziałowi krajowemu w terminie dni ośmiu do rozpoznania przedstawić przy zawiadomieniu o tem Rady za najbliższem posiedzeniu obok wyłuszczenia powodów zawieszenia.

Gdyby zaś uchwała zdaniem przewodniczącego szkodę oczywistą gminie przynieść mogła, wtedy wykonanie jej chwilowo wstrzymać może, lecz uchwałę tę na najbliższem posiedzeniu Rady w komplecie $^3/_4$ wszystkich członków zebranej, do zatwierdzenia lub skasowania przedstawić winien.

§. 85.

Regulamin obrad obejmuje przepisy dotyczące sposobu obradowania i głosowania na posiedzeniach Rady miejskiej w pełnych zebraniach i sekcyach. Aż do chwili ułożenia i przyjęcia regulaminu, porządek prawem lub zwyczajem w ciałach obradujących przyjęty zachowanym być ma.

Ter interes gminy na szkodę narazić mogą,

Tu niewątpi dwóch wypadkach politycznej władzy krajowej, w innych zaś wypadkach władz. krajowemu w ter. minie 8 dni od rozpoznania przedstawić, przy zawiadomieniu o tem Rady bez najbliższem posiedzeniu obok wyłuszczenia powodów zawieszenia.

Tytuł 13.

O sekcyach i szczegółowych komisyach.

§. 86.

Rada miejska podzieli się na tyle sekcyj, ile departamentów w magistracie utworzonych będzie.

Każdy członek Rady miejskiej, z wyjątkiem prezydenta i pierwszego wiceprezydenta, do jednej sekcyi należeć winien.

Celem sekcyi jest dokładniejsze załatwianie przedmiotów do zakresu działań Rady miejskiej należących, jak równie kontrolowanie czynności Magistratu.

§. 87.

Wybór członków Rady miejskiej do sekcyj odbywa się większością głosów na rok jeden.

Po upływie pierwszego roku urzędowania radzców w sekcyach, ustępuje połowa tychże losem oznaczona.

Przy wyborze do sekcyj większa świadomość przedmiotu i według możności życzenia radzców uwzględnionemi być powinny.

Ustępujący członkowie na nowo do tej samej sekcyi przydzielonymi być mogą.

Dłużej nad dwa lata żaden członek Rady miejskiej do pracowania w jednej i w tej samej sekcyi wbrew swej woli przeznaczonym być nie może.

§. 88.

Do zakresu działania sekcyj należą wszystkie przedmioty, które decyzyi Rady miejskiej na pełnych posiedzeniach nie ulegają, ani do zakresu działania prezydenta lub Magistratu nie należą.

§. 89.

W szczególności sekcya winna:

a) przygotowywać wnioski, jakie Radzie miejskiej do rozpoznania i decyzyi przedstawione być mają;

b) czuwać nad wykonaniem uchwał Rady miejskiej;

c) wydawać uchwały w przedmiotach do ich zakresu działania należących, i nad wykonaniem onych czuwać.

§. 90.

Posiedzenia sekcyj według potrzeby odbywać się mają; najmniej jednak raz co miesiąc zwoływanemi być muszą. Dzień odbywania posiedzeń każda sekcya naprzód oznaczy.

Prezydent lub jego zastępca ma prawo, w każdym czasie zwołać nadzwyczajne posiedzenie sekcyj.

§. 91.

Członkowie sekcyi wybierają z grona swego prezydującego.

Wybór co rok się powtarza.

Wymawianie się od prezydowania w sekcyi nawet w razie ponownego wyboru miejsca mieć nie może.

Prezydent, a w jego nieobecności pierwszy wiceprezydent przy obradach każdej sekcyi przytomnym być może, i wtenczas prezydowanie w obradzie do niego z prawa należy.

Członkom innych sekcyj znajdowanie się na posiedzeniach wzbronionem nie jest; mogą nawet doradczo głos zabierać, lecz prawa głosowania nie mają.

Referentem sekcyi jest urzędnik Magistratu w właściwym departamencie przewodniczący — jednakże przełożony sekcyi innego członka do referowania wyznaczyć ma prawo.

Urzędnik Magistratu przez prezydenta miasta wyznaczony, prowadzić będzie protokół obrad sekcyi w sposób dla rady miejskiej w zebraniach pełnych przepisany.

§. 92.

Do wydania ważnej uchwały, obecność przynajmniej trzech członków sekcyi, nie licząc w to prezydującego, jest konieczną.

Decyzye zapadają prostą większością głosów. Urzędnik Magistratu (referent) ma głos doradczy. Prezydujący rozstrzyga równość głosów.

Prezydującemu równie jak i prezydentowi miasta służy prawo zawieszania wykonania uchwały sekcyi i odwołania się do Rady pełnej.

§. 93.

Posiedzenia sekcyi przy drzwiach zamkniętych odbywać się mają.

§. 94.

Członek sekcyi, który na posiedzenia sekcyjne bez gruntownego usprawiedliwienia, ustnie lub na pismie przewodniczącemu złożyć się mającego, nie uczęszcza, ma być na doniesienie przewodniczącego przez Radę miejską do pełnienia swych obowiązków wezwanym, a gdyby dwukrotne upomnienia okazały się bezskutecznemi, na zapłacenie kary pieniężnej od 2 do 10 złr. skazanym.

§. 95.

Radzie miejskiej i sekcyom służy prawo poruczania szczególnych czynności komisyom, do składu których członkowie Rady miejskiej lub inni członkowie gminy wybranymi być mogą.

§. 96.

Komisya szczegółowa ma obowiązek poruczoną jej czynność sumiennie wykonać i o wykonaniu lub przeszkodach donieść Radzie miejskiej lub tej sekcyi, od której wybraną została.

Tytuł 14.

Zakres działania prezydenta miasta.

§. 97.

Prezydent miasta jest organem gminy, zawiadującym i wykonawczym.

Do prezydenta należy kierunek czynności Rady miejskiej i Magistratu, oraz dozór bezpośredni nad instytutami przez gminę fundowanymi lub przez nią dotowanymi.

On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym wszystkich urzędów miejskich i kieruje czynnościami tychże. On odpowiada za czynności urzędowe tak własne, jak i urzędów miejskich Radzie miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych Rządowi krajowemu.

§. 98.

Prezydenta miasta w czynnościach własnego zakresu gminy zastępuje pierwszy wiceprezydent— w czynnościach zaś poruczonego zakresu, drugi wiceprezydent.

§. 99.

Prezydent kieruje obradami Rady miejskiej i wprowadza w wykonanie jej uchwały.

§. 100.

Dokumenta mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, będą przez prezydenta podpisywane a kontrasygnowane przez dwóch członków Rady miejskiej do tego przez nią wyznaczonych.

§. 101.

Prezydent decyduje samodzielnie w sprawach do poruczonego zakresu gminy należących, oraz w sprawach własnego zakresu gminy, które według przepisu niniejszego statutu (§§. 102—107), lub oddzielnych instrukcyj kolegialnemu rozpoznaniu sekcyi Rady miejskiej lub Magistratu nie ulegają.

§. 102.

Do prezydenta należy kierunek policyi miejscowej w gminie. W nagłych razach wydaje rozporządzenia bez względu na wysokość wydatków z wykonaniem połączonych, któreby utrzymanie spokojności publicznej, bezpieczeństwa prywatnego

lub nakoniec zabezpieczenia majątku gminnego na celu miały.

Obowiązanym jednak będzie, zatwierdzenie poczynionych rozporządzeń w czasie najkrótszym u Rady miejskiej wyjednać.

§. 103.

Prezydent miasta przyjmuje i oddala wszystkich posługaczy, oraz osoby do pracy za dziennem wynagrodzeniem przyjęte.

§. 104.

Prezydent udziela zaliczek na płace urzędnikom i sługom miejskim dwumiesięcznej pensyi nieprzenoszących.

Udziela urlopów dla urzędników i sług miejskich na czas trzech miesięcy nieprzechodzący.

§. 105.

Prezydent wykonywa władzę dyscyplinarną nad wszystkimi urzędnikami i posługaczami Magistratu.

Do wykonania tej władzy służą prezydentowi miasta wszystkie te prawa, jakie według przepisów obowiązujących każdy w ogóle naczelnik urzędu pod względem dyscyplinarnym posiada. Zawieszenie jednak w urzędowaniu urzędników przez Radę miejską nominowanych, wyjąwszy przypadki zwłoki niecierpiące, do Rady miejskiej, zawieszenia zaś tych których magistrat nominował, do Magistratu należeć będzie.

§. 106.

Prezydent miasta jest mocen zarządzać sprawunki do utrzymania rzeczy służące, które wydatku wyższego nad 200 złr. nie wymagają i łącznie wzięte sumy na ten cel preliminowanej nie przenoszą.

§. 107.

Prawem równie jak i obowiązkiem prezydenta jest zarządzać od czasu do czasu kontrolowanie kas miejskich, tudzież wszystkich kas zakładów pod nadzorem gminy zostających, i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby może prezydent także likwidacyę tych kas zarządzić.

§. 108.

Prawo asygnowania pieniędzy z kasy miejskiej służy prezydentowi miasta, który za nadużycie onego gminie i przełożonym władzom jest odpowiedzialnym.

Dla bliższego określenia tego prawa stanowi się co następuje:

a) Żaden wydatek, nie znajdujący pokrycia w etacie, nie może być ponoszonym bez zezwolenia Rady miejskiej, a względnie i Wydziału krajowego.

b) Do wypłaty usystemizowanych płac i pensyj, następnie do wypłaty podatków skarbowych i dodatków krajowych przez właściwą władzę wymierzonych nie potrzeba zezwolenia Rady miejskiej, lecz o uskutecznionej wypłacie Rada miejska na najbliższem posiedzeniu zawiadomioną być ma.

c) Wynagrodzenia róznym przedsiębiorcom z mocy kontraktów lub ugód za zezwoleniem Rady miejskiej zawartych przypadające, wtedy tylko wypłaconemi być mogą, kiedy komisya odbiorcza przy odbiorze dostarczanych przedmiotów nie poczyni żadnych zarzutów; w przeciwnym zaś razie należy wstrzymać wypłatę aż do decyzyi Rady miejskiej, a według okoliczności i Wydziału krajowego.

d) Każda asygnacya pieniężna winna być oddziałowi rachunkowemu do przejrzenia i zakontrolowania przesłaną.

Tytuł 15.

Zakres działania Magistratu.

§. 109.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą Rady miejskiej w sprawach własnego zakresu, oraz pierwszą instancyą administracyjną w sprawach dotyczących zakresu poruczonego.

Tenże zarządza pod kierownictwem prezydenta sprawami gminy i wykonywa pieczę nad zakładami pod nadzorem gminy zostającymi, nakoniec załatwia bieżące czynności w sprawach jemu przekazanych.

§. 110.

Przekazane Magistratowi czynności częścią kolegialnie a częścią jako sprawy bieżące załatwianemi będą.

§. 111.

Kolegialnemu rozpoznaniu i decyzyi magistratu ulegają:

a) przedstawiania na wniosek prezydenta kandydatów na urzędy miejskie;

b) udzielanie konsensów z wyjątkiem konsensów na oberże, domy zajezdne, wyszynk trunków ordynaryjnych i kawiarnie;

c) wydzielanie pożyczek dla podupadłych rzemieślników z funduszu Rudolfa i innych na ten cel przeznaczonych zapisów.

d) wszystkie sprawy, które Rada miejska lub prezydent kolegialnemu rozpoznaniu Magistratu przydzielić za stosowne uzna.

§. 112.

W obradach kolegialnych Magistratu biorą udział pod przewodnictwem prezydenta lub drugiego wiceprezydenta, radczy Magistratu z głosem stanowczym. Prezydujący rozstrzyga równość głosów.

§. 113.

W sprawach poruczonego zakresu Magistrat stosować się winien do przepisów i instrukcyj w drodze właściwej wydanych.

§. 114.

Celem dokładniejszego poglądu i jednostajności postępowania, Magistrat podzielonym będzie na stosowną liczbę wydziałów.

§. 115.

Główne obowiązki Magistratu są:

a) starać się o należyte ogłoszenie ustaw i obwieszczeń rządowych i miejskich;

b) prowadzić dokładne spisy ludności miejscowej i wydawać świadectwa przynależności do gminy;

c) czuwać nad nienaruszalnością granic posiadłości gminnych;

d) starać się o bezpieczeństwo osób i majątku mieszkańców;

e) czuwać nad wykonaniem przepisów dotyczących święcenia niedziel i świąt uroczystych, powstrzymywać wszelkie naruszenia obrządków religijnych i służby Bożej;

f) zawiadywać majątkiem gminy w granicach przez Radę miejską określonych;

g) pilnować, aby zakłady pod dozorem gminy zostające lub przez nię dotowane, do statutów i instrukcyj stosowały się;

h) starać się o zaopatrzenie miasta w dobrą i tanią żywność;

i) wykonywać policyą zdrowia, — starać się o należyte zaopatrywanie chorych i rekonwalescentów;

k) mieć pieczę nad zaopatrzeniem ubogich i zapobiegać żebractwu;

l) wydalać z miasta obcych próżniaków i włóczęgów oraz osoby niemoralnie prowadzące się;

ł) urządzać obronę przy pożarach i powodziach, oraz starać się o ulepszenie środków obrony.

m) mieć staranie o wygody mieszkańców, — o upiększenie miasta, — o utrzymanie istniejących w obrębie miasta dróg, placów, ulic, bruków, mostów, studni, kanałów, oświetlenia, cmentarza i t. p.;

n) utrzymywać dozór nad czystością placów, ulic, dróg i podwórców w domach miejskich i prywatnych;

o) wykonywać przepisy dotyczące budowli i zarobkowania;

p) dozwalać dobrowolnych licytacyj ruchomości;

r) exekwować należytości miejskie i rządowe;

s) odstawiać kontyngent wojskowy na miasto przypadający, — utrzymywać kontrolę urlopników i rezerwistów, — oraz czuwać nad ich zachowaniem się;

t) kwaterować wojsko i dostarczać podwód;

u) rozpoznawać i karać przestępstwa przeciw miejskim rozporządzeniom policyjnym.

§. 116.

W sprawach dobra mieszkańców dotyczących, innym organom poruczonych, winien Magistrat na wezwanie organa te według możności wspierać.

§. 117.

Magistrat winien w razie potrzeby użyć służących mu środków przymusowych dla wykonania przepisów, ustaw, wyższych poleceń i własnych rozporządzeń; oraz winien na żądanie dostarczać prawnej pomocy innym do przestrzegania przepisów ustawami powołanym władzom.

§. 118.

Gdyby środki przymusowe Magistratowi służące do wprowadzenia w wykonanie ustaw i rozporządzeń nie były dostatecznymi, natedy Magistrat winien potrzebnej pomocy od właściwej władzy zażądać.

§. 119.

Dla utrzymania swej powagi i powstrzymania uchybień urzędowi swemu, winien magistrat użyć środków jakich władze rządowe używać mogą.

Dział V.

Tytuł 16.

Stosunek władzy gminnej do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 120.

W sprawach własnego zakresu podlega gmina miasta Krakowa bezpośrednio Wydziałowi krajo-

wemu a względnie Sejmowi krajowemu, — zaś w sprawach poruczonego zakresu, naczelnej administracyjnej władzy krajowej.

§. 121.

Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi postanowieniem gminy uciążonemu służy prawo odwołania się do przełożonej władzy, a mianowicie w sprawach własnego zakresu gminy do Wydziału krajowego, zaś w sprawach poruczonego zakresu do naczelnej krajowej władzy administracyjnej.

Dział VII.

Tytuł 17.

O wpływie władzy gminnej na sprawy dotyczące różnych wyznań religijnych.

§. 122.

Każde wyznanie religijne pozostaje w posiadaniu i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów przeznaczonych na jego cele duchowne, naukowe i dobroczynne i opędza wydatki swe z własnych zasobów.

Każdy członek gminy miasta Krakowa przyczynia się do wydatków tego tylko wyznania religijnego, do którego sam należy, o ile takowe według ustaw administracyjnych nie są ciężarem realności przez niego posiadanych.

§. 123.

Specyalne sprawy chrześciańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześciańskich członków gminy krakowskiej.

Sprawy te są:

a) dotyczące przedmiotów duchownych, szkolnych i dobroczynnych, tudzież zakładów wyłącznie z funduszów chrześciańskich dotowanych;

b) wykonywanie praw patronatu, prezentowania i mianowania pasterzy dusz i nauczycieli jako też nadawanie stypendyów.

§. 124.

W zarządzie spraw w paragrafie powyższym wymienionych zastępują gminę członkowie Rady miejskiej chrześciańskiego wyznania.

Do wydania ważnej uchwały w sprawach tego rodzaju obecności $^2/_3$ części członków Rady miejskiej wyznania chrześciańskiego jest konieczną.

§. 125.

O ile zakłady na cele niżej wyrażone w przyszłości z majątku gminy miasta Krakowa fundo-

wane nie będą, gmina izraelicka pokrywa z własnych swoich zasobów wydatki:

a) na swoje cele religijne,

b) na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych,

c) na utrzymanie swoich szkół i szpitalów,

d) na zaspokojenie innych właściwych swoich potrzeb.

Dochody jednakże, które na zaspokojenie potrzeb tego rodzaju przez ogół mieszkańców wnoszoneby były, rozłożone zostaną na użytek każdego wyznania w stosunku przykładania się jego wyznawców.

§. 126.

W sprawach dotyczących przedmiotów w powyższym paragrafie wymienionych, o ile takowe pod rozpoznanie gminy przychodzić będą, stanowić mają pod przewodnictwem prezydenta członkowie Rady miejskiej wyznania izraelickiego w komplecie przynajmniej $^2/_3$ części członków tego wyznania.

Gdyby liczba wybranych członków Rady miejskiej wyznania izraelickiego 21 nie wynosiła, natedy liczba ta powołaniem do obrad mężów zaufania przez członków Rady miejskiej wyznania izraelickiego uzupełnioną będzie.

Dział VII.

Tytuł 18.

Postanowienia przechodnie.

§. 127.

Czynności Radzie miejskiej przy wyborach członków do tej Rady przekazane, z powodu iż miasto Kraków żadnej na teraz nie ma reprezentacyi gminnej, wykonywane będą przy pierwszym wyborze przez dziewięć obywateli, których naczelna władza krajowa na przedstawienie Magistratu, do tego wyznaczy.

§. 128.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu, będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiej, w Magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy zostawał w sprzeczności z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast przez Radę miejską stosowne rozporządzenia.

42

Spis tytułów.

str.

Tytuł 1. O gminie, statucie gminnym i jego zmianach 3
— 2. O obrębie gminy 3
— 3. O nazwie miasta i udziale w reprezentacyi krajowej 4
— 4. O mieszkańcach miasta 4
— 5. O sprawach i obowiązkach mieszkańców gminy 5
— 6. O podziale zakresu działania gminy 6
— 7. O roku i języku urzędowym 7
— 8. O reprezentacyi i urzędach gminy 7
— 9. Skład Rady miejskiej 8
— 10. O wyborach i urzędowaniu radzców miejskich 8
— 11. O Magistracie 18
— 12. Zakres działania Rady miejskiej 19
— 13. O sekcyach i szczegółowych komisyach 24
— 14. Zakres działania prezydenta miasta 26
— 15. Zakres działania Magistratu 28
— 16. Stosunek władzy gminnej do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa 30
— 17. O wpływie władzy gminnej na sprawy dotyczące różnych wyznań religijnych 31
— 18. Postanowienia przechodnie 32

Wniosek posła Samelsona.

Wysoki Sejm uchwali: Statut gminny dla miasta Krakowa według załączającego się projektu.

Dr. Szymon Samelson w. r., poseł miasta Krakowa. — Ignacy Lipczyński w. r., poseł miasta Krakowa. — Dr. Koczyński w. r., poseł miasta Krakowa. — Zatwarnicki w. r., poseł stryjski. — Dr. Andrzej Rydzowski w. r., poseł gorlicki. — F. Żuk Skarszewski w. r., poseł sandecki. — Dr. Boczkowski w. r. — Dr. Majer w. r. — Dr. Rutowski w. r. — Zbyszewski w. r. — Gutowski w. r. — Dr. Zduń w. r. — Zyblikiewicz w. r. — H. Wodzicki w. r. — Wężyk w. r. — Adam Potocki w. r.

Projekt statutu dla król. stol. miasta Krakowa,

ułożony przez komitet uchwałą Magistratu i Wydziału miejskiego z dnia 8. Lutego 1863. roku do l. 2094 delegowany.

Odpis delegacyi:

1. Do W. Dr. Józefa Oettingera, członka Wydziału miejskiego.
2. „ Antoniego Schwarza, „ „ „
3. „ Wincentego Wolfa, „ „ „
4. „ Teodora Baranowskiego, „ „ „
5. „ Hirscha Mendelsohna, „ „ „
6. „ Dr. Maxymiliana Machalskiego, adwokata krajowego.
7. „ Dr. Mikołaja Kańskiego, „ „
8. „ Ludwika Hölzla de Sternstein, obywatela miasta Krakowa, kawalera ww. orderów.
9. „ Dr. Wiktora Kopfa, radzcy dworu, c. k. radzcy sądu wyższego, kawalera ww. orderów.
10. „ Dr. Ferdynanda Weigla, sekretarza Uniwersytetu, prezydującego radzcy w sekcyi prawniczej Towarzystwa dobroczynności.
11. „ Dr. Stanisława Strzeleckiego, radzcy Magistratu.

Na posiedzeniu Magistratu i Wydziału miejskiego w dniu 5. b. m. i roku odbytem, uchwalonem zostało jednomyślnie do wypracowania projektu statutu gminnego dla miasta Krakowa wyznaczyć komitet z radzców Wydziału miejskiego: pp. Teodora Baranowskiego, Hirscha Mendelsohna, Józefa Oettingera, Antoniego Schwarza, Wincentego Wolfa i radzcy magistratu Dr. Stanisława Strzeleckiego — oraz mężów zaufania: pp. Ludwika Hölzla de Sternstein, Dr. Mikołaja Kańskiego, Dr. Wiktora Kopfa, Dr. Maxymiliana Machalskiego i Dr. Ferdynanda Weigla złożony, i projekt ten po następnem przyjęciu przez Wydział gminny obradującemu obecnie Sejmowi krajowemu do zatwierdzenia przedłożyć.

Znana gotowość W. p. do wszelkich trudów jakich obowiązki względem kraju wymagają, dają Magistratowi nadzieję, że i od tej posługi która zaufanie współobywateli na niego włożyło, wymawiać się nie będziesz.

Posiedzenia komitetu, z których pierwsze W. Wincenty Wolff jako najstarszy wiekiem radzca Wydziału miejskiego zwołać raczy, w sali zwykłych posiedzeń Magistratu odbywać się mogą.

Z Magistratu miasta Krakowa dnia 8. Lutego 1863.

Seidler, burmistrz w. r.

Projekt.

Dział I.

O gminie i jej obrębie, o mieszkańcach i stosunkach ich do gminy.

Tytuł 1.

O gminie, statucie gminnym i jego zmianach.

§. 1.

Stale osiedlona ludność Krakowa stanowi gminę miasta Krakowa.

§. 2.

Gmina miasta Krakowa rządzi się niniejszym statutem przez Radę z grona swego wybraną.

§. 3.

Zmiany statutu tego jedynie ~~za uchwałą Rady miejskiej~~ w drodze ustawodawstwa krajowego ~~zatwierdzoną~~ nastąpić mogą.

Tytuł 2.

O obrębie gminy.

§. 4.

Statut niniejszy obowiązuje w całym obrębie miasta Krakowa.

Do obrębu tego należą wszyscy mieszkańcy gminy, zabudowania i grunta wśród granic katastralnych gminy podatkowej krakowskiej położone, lub według zapisów w księgach gruntowych za należące do tego obrębu uważane. Szczegółowo w obręb ten wchodzą:

Miasto właściwe z otaczającemi je plantacyami,
Stradom,
Zamek,
Rybaki,
Piasek,
Kleparz,
Czarna wieś,
Wesoła,
i miasto Kazimierz.

§. 5.

Gmina miasta Krakowa jest właścicielką wszystkich domów, gruntów i placów w obrębie jej położonych, które do skarbu Państwa, zgromadzeń świeckich i duchownych, oraz do prywatnych nie należą.

Tytuł 3.

O nazwie miasta i udziale w reprezentacyi krajowej.

§. 6.

Nazwę stołecznego królewskiego miasta Krakowa, tudzież dotychczasowe barwy i herb miasta gmina zatrzymuje.

§. 7.

Udział gminy w politycznej reprezentacyi kraju waruje ustawa konstytucyjna i statut krajowy.

Tytuł 4.

O mieszkańcach miasta.

§. 8.

Mieszkańcy miasta Krakowa dzielą się na członków gminy, ~~uczestników gminy~~ i obcych.

§. 9.

Członkiem gminy krakowskiej jest każdy mieszkaniec miasta Krakowa, któremu według ustaw Państwa ze względu na urodzenie, dłuższy pobyt, stosunki familijne lub służbowe w Krakowie prawo należenia do tutejszej gminy służy, jak równie ten, który przez władzę gminną za jej członka przyjętym zostanie.

§. 10.

Uczestnikami gminy są ci, którzy nie będąc członkami gminy, ze względu na posiadanie w obrębie Krakowa realności, wykonywanie zatrudnienia przemysłowego lub handlowego, w związku z tutejszą gminą zostają.

§. 11.

Osoby czasowo w Krakowie mieszkające które do żadnej z powyższych kategoryj nie należą, są obcymi.

§. 12.

Warunki przyjęcia za członka gminy są: 1) obywatelstwo krajowe, 2) prawo rozrządzania osobą swoją i majątkiem, 3) życie nieskazitelne, 4) środki dostateczne utrzymania siebie i rodziny.

§. 13.

Przeciw uchwale odmawiającej przyjęcia do gminy nie ma dalszego odwołania; — ani Rada

miejska nie jest obowiązana do wyłuszczania powodów odmówienia.

§. 14.

Od przyjęcia na własną prośbę do gminy, pobieraną będzie na fundusz miejski opłata w kwocie 10, 25 lub 50 złr. w. a., którą Rada miejska stosownie do zamożności przyjętego oznaczy.

§. 15.

Przestaje być członkiem gminy, kto utracił tutejszą krajowość, lub kto został członkiem innej gminy.

Tytuł 5.

O sprawach i obowiązkach mieszkańców gminy.

§. 16.

Wszyscy mieszkańcy miasta mają w ogóle prawo:

a) do bezpieczeństwa osoby i własności w obrębie gminy znajdującej się;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych, stosownie do urządzeń tych zakładów.

§. 17.

Członkowie gminy mają prawo:

a) do stałego pobytu w obrębie gminy;

b) do zawiadywania sprawami gminy w granicach tym statutem zakreślonych;

c) do wsparcia z funduszów gminnych w razie zubożenia, choroby, lub nieudolności do pracy, stosownie do właściwych urządzeń.

§. 18.

Uczestnicy gminy mają prawo do pobytu w gminie tutejszej, a o ile są obywatelami Państwa, do wyboru członków władzy gminnej w granicach niniejszego statutu, nakoniec do wszystkich dobrodziejstw które członkom gminy z tego tytułu służą, z jakiego uczestnik gminy w związku z gminą miasta zostaje.

Posiadacze realności lub zakładów wyjętych od ciężarów gminnych, nie mają praw członkom gminy i uczestnikom zapewnionych. Pod względem jednak policyjnym, zarządzcy tych realności i zakładów do ogólnych miejscowych przepisów stosować się winni.

§. 19.

Obcy mają prawo przebywania w gminie, dopóki nie przekraczają ustaw, lub nie staną się ciężarem dobroczynności publicznej.

§. 20.

Każdy w gminie stosować się winien do rozporządzeń wydanych przez władzę gminną w za-

kresie działania, jaki jej z ustaw służy, oraz przykładać się do ciężarów gminy, stosownie do przepisów pod tym względem obowiązujących; członkowie i uczestnicy gminy mają nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu lub czynności, do których wyborem gminy lub jej zaufaniem powołanymi będą.

§. 21. 16

Niniejszy statut nie narusza ani stosunków prawnych osób prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, bądź pojedynczym osobom, bądź też całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom służących.

Dział II.

O zakresie działania gminy.

Tytuł 6.

O podziale zakresu.

§. 22. 17

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A. własny,

B. poruczony.

W zakresie własnym gmina uchwala i rozporządza niezawisle i samodzielnie we wszystkiem cokolwiek się interesu i dobra jej tyczy, według niniejszego statutu.

Poruczony zakres obejmuje czynności gminie przez Rząd osobnemi ustawami przekazane.

§. 23. 18

Do własnego zakresu gminy przez organa swoje działającej, należy:

a) zmiana obrębu i statutu gminy,

b) przyznawanie prawa należenia do gminy,

c) ustanawianie urzędów miejskich,

d) zarząd majątkiem gminnym,

e) nakładanie podatków gminnych,

f) piecza nad bezpieczeństwem osób i ich własności,

g) staranie o utrzymanie gościńców, dróg, placów, mostów, jak niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi po drogach i rzekach, wreszcie policya polowa,

h) piecza nad zaopatrzeniem miasta w dostateczną, tanią i zdrową żywność, dozór targów, szczególnie zaś dozór nad wagami i miarami,

i) policya zdrowia,

k) policya nad czeladzią i wyrobnikami, — wykonywanie przepisów urządzających klasę służących,

l) policya nad obyczajnością publiczną czuwająca,

m) sprawy ubogich i piecza nad zakładami dobroczynnymi gminy,

n) policya budownicza i ogniowa, dopilnowanie porządku budowniczego i udzielanie pozwolenia policyjnego na budowy,

o) wpływ na utrzymanie kosztem gminy szkół średnich i szkół ludowych w granicach właściwemi ustawami oznaczonych,

p) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych,

q) przedsiębranie sprzedaży ruchomości drogą licytacyi na żądanie stron prywatnych.

Bliższe określenie atrybucyj gminy zawiera dział 4.

Czynnościami zakresu poruczonego osobnemi ustawami gminie przekazanemi zawiaduje gmina w sposób ustawą wskazany, albo orzeka sama o sposobie zawiadywania, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

§. 24.

Wykonywanie czynności poruczonych połączone z wydatkami, przyjmuje gmina tylko za stosownem od Rządu wynagrodzeniem.

Tytuł 7.

O roku i języku urzędowym.

§. 25.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym Państwa.

§. 26.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

Dział III.

Tytuł 8.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 27.

Gminę miasta Krakowa reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska przez nią obrana.

Rada miejska orzeka stanowczo we wszystkich sprawach gminnych a uchwały jej wykonywa Magistrat i urzędy miejskie lub też członkowie Rady miejskiej do pewnych czynności delegowani.

Tytuł 9.

Skład Rady miejskiej.

§. 28.

Rada miejska składa się z 60 członków (radzców miejskich).

Członków Rady miejskiej obierają członkowie gminy ~~i uczestnicy~~ prawo głosowania mający.

Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym wyborem przez śmierć lub rezygnacyę zmniejszeniu uległa, natedy Rada miejska do pełnienia obowiązków radzców przyzwie tych, którzy przy pierwszym wyborze po wybranych w kole lub oddziale wyborczym, do którego ubyły radzca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Radzcy przez Radę miejską przybrani tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą. (§. 55.)

Tytuł 10.

O wyborach i urzędowaniu radzców miejskich.

§. 29.

Prawo głosowania na radzców miejskich, które tylko ~~pełnoletnim~~ służy, mają:

a) właściciele i dożywotnicy nieruchomości odziedziczonych, lub przynajmniej od roku nabytych, podlegających podatkowi gruntowemu zwyczajnemu w kwocie najmniej złr. 6;

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podatkowi zarobkowemu podlegające, i z niego od roku najmniej 8 złr. rocznego stałego podatku (bez doliczenia dodatków) opłacają, ~~lub niemniej~~

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej złr. 15 zwyczajnego stałego podatku, (nie licząc dodatków) w tutejszej gminie opłacają;

d) duchowieństwo wyższe, proboszczowie i administratorowie paralij, katecheci miejscowi, pastor ewangielicki, rabin i kaznodzieje izraeliccy;

e) urzędnicy czynni i wysłużeni, krajowi lub gminni, niemniej urzędnicy zakładów publicznych, przynajmniej od trzech lat w gminie stale zamieszkali;

f) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich zakładów naukowych, utrzymywanych kosztem Państwa, kraju lub gminy;

g) adwokaci, notaryusze i doktorowie wszystkich wydziałów, tudzież odpowiedzialni redaktorowie pism czasowych treści politycznej lub naukowej;

h) korporacye, stowarzyszenia i zakłady, których zarząd techniczny ma siedzibę w Krakowie,

jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku tytułem podatku, (nie licząc dodatków) przynajmniej 150 złr. w. a.

i) klasztory i zgromadzenia duchowne męzkie i żeńskie.

§. 30.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos. Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spólników. Nieruchomość uważa się jako jedna, dopóki w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

§. 31.

Dopóki rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela tejże zostaje w zawieszeniu.

§. 32.

Prawo karne postanowi, czyli i na jak długo; z wyrokiem karnym utrata prawa wybierania i obieralności jest połączoną.

Tymczasowo od prawa wybierania są wykluczeni:

a) osoby winnemi zbrodni uznane;

b) osoby z powodu zbrodni pod śledztwem zostające, przez czas śledztwa;

c) ci, którzy zostali uznanymi za winnych przestępstwa kradzieży, oszustwa, przeniewierzenia albo uczestnictwa w tych przestępstwach (§§. 460, 461, 464 kod. karn.);

d) krydataryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczęta została, dopóki trwa pertraktacya upadłości lub ugody z wierzycielami, a po jej ukończeniu wtedy, gdy dłużnik za winnego występku z §. 486. kod. karn. uznanym zostanie.

§. 33.

Każdy wyborca winien głosować osobiście, i głosuje tylko raz jeden z własnego przymiotu.

§. 34.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych lub statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Klasztory i zgromadzenia duchowne męzkie głosują przez swoich przełożonych — klasztory zaś i zgromadzenia duchowne żeńskie, przez umocowanych do tego zastępców.

Współwłaściciele i współdożywotnicy nieruchomości, tudzież spółki handlowe, celem wykonania prawa głosowania mianują wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty prawo głosowania mające głosują przez swoich mężów lub pełnomocników. Zastępcami lub pełnomocnikami w powyższych przypadkach mogą być tylko osoby mające prawo głosowania. Ojcowie, opiekunowie i kuratorowie głosują za małoletnich i bezwłasnowolnych. Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jednę osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

§. 35.

Obieralnymi na członków Rady miejskiej są wszyscy członkowie i uczestnicy gminy prawo głosowania mający, którzy 30ty rok życia ukończyli i od lat 6ciu w gminie tutejszej zamieszkują.

§. 36.

Wyjęci są od obieralności:

a) osoby podlegające jurysdykcyi wojskowej;

b) czynni urzędnicy i słudzy ze skarbu publicznego płatni, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli uniwersytetu i akademii technicznej;

c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminnych z wyjątkiem lekarzy.

§. 37.

Wykluczeni od obieralności są:

a) osoby, które uznane za winne przestępstwa z chciwości zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego (§§. 501, 504, 511 512, 515, 516 kod. karn.);

b) osoby, które z powodu przewinienia służbowego z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utraciły urząd lub służbę;

c) osoby, które mają spór sądowy z gminą;

d) dzierżawcy dochodów gminnych.

§. 38.

Celem dopełnienia wyborów będą podzieleni wyborcy na trzy koła wyborcze:

w pierwszem mieścić się będą wyborcy wymienieni w §. 29. pod literami *c*, *d*, *e*, *f*, i *g*, *i*;

w drugiem właściciele lub dożywotnicy nieruchomości, o których mówi §. 29. pod lit. *a*;

w trzeciem trudniący się handlem, przemysłem lub przedsiębiorstwem, wymienieni w §. 29. pod lit. *b* i *h*.

§. 39.

Drugie i trzecie koło będzie nadto podzielone na dwa oddziały według wysokości podatków przez wyborców opłacanych.

Tym końcem ułożone być mają spisy wyborców w porządku wysokości opłacanego w kole

drugiem podatku zwyczajnego, gruntowego lub domowego, a w kole trzeciem podatku zarobkowego, poczynając w obydwóch od najwyżej, a kończąc na najniżej opodatkowanych—w porządku wysokości cyfry podatkowej.

Suma podatków tak uporządkowanych podzieloną będzie w każdem z powyższych dwóch kół na dwie połowy, a wyborcy pierwszą połowę ogólnej sumy podatkowej opłacający stanowić będą w swojem kole pierwszy odział wyżej opodatkowanych, zaś należący do drugiej połowy oddział drugi niżej opodatkowanych.

§. 40.

Liczba wybrać się mających radzców miejskich będzie zarówno podzielona pomiędzy rzeczone trzy koła wyborcze. W kole drugiem i trzeciem każdy oddział wybierze połowę radzców na toż koło do wyboru przypadających.

§. 41.

Spisy wyborców sporządzane będą według wyżej przywiedzionych kół wyborczych, i to w kole drugiem i trzeciem w porządku wysokości opłacanego podatku, i obejmować mają imiona i nazwiska wyborców, (§. 39.), oznaczenie tytułu na którym się prawo ich głosowania opiera, a w szczególności w kole drugiem wymienienie realności z numeru i dzielnicy miasta; zaś w kole trzeciem wymienienie rodzaju handlu, rzemiosła lub przemysłu, tudzież przy wyborach koła pierwszego, których tytuł głosowania opiera się jedynie na kwocie podatkowej, jak niemniej w kole drugiem i trzeciem bez wyjątku obejmować mają cyfrę podatkową.

§. 42.

Każdy wyborca ma tylko jeden głos, i to w tem kole wyborczem, na którego spisie zamieszczonym będzie. Zasadą do tego zamieszczenia jest główne zatrudnienie wyborcy.

I tak: kupcy, rękodzielnicy, lekarze praktykujący, którzy zarazem są posiadaczami realności, winni być zamieszczeni pierwsi w kole trzeciem, ostatni zaś w kole pierwszem.

Wolno jednak każdemu wyborcy mającemu prawo głosowania i w innem kole wyborczem żądać przeniesienia siebie do tego koła w drodze reklamacyi.

§. 43.

Przynajmniej na sześć tygodni przed rozpoczęciem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie miejskim do przejrzenia wystawione, a

w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin dni 14 do wniesienia reklamacyj przeciw tym spisom.

O reklamacyach które w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga ostatecznie w dniach 8 komisya przez Radę miejską z jej grona do tego wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w Magistracie, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Stosownie do zapadłych orzeczeń, od których nie ma odwołania, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

§. 44.

Przy pierwszych wyborach naczelnik Magistratu, następnie zaś prezydent miasta Krakowa jako naczelnik gminy rozpisuje wybory przynajmniej na ośm dni przed rozpoczęciem onych, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów.

§. 45.

Po ogłoszeniu wyborów przesłane będą wyborcom karty legitymacyjne, które przy podaniu głosów zwróconemi być mają.

§. 46.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ilu członków Rady miejskiej ma być przez koło lub przez oddział wyborczy obranych.

W razie, gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, tylko pierwsi z kolei liczeni być mają.

Dla zapobieżenia temu, odbiorą głosujący wraz z legitymacyą na wyborców także blankiet oznaczony liczbą porządkową osób wybrać się mających.

Po upływie czasu na głosowanie wyznaczonego przystąpi komisya wyborcza do obliczenia głosów.

Wybranymi są ci, którzy uzyskali w oddziale wyborczym największą liczbę głosów.

Jeśliby kto w dwóch lub więcej oddziałach wybranym został, winien oświadczyć w dniach trzech, w którym oddziale wybór przyjmuje; a w takim razie w innych oddziałach za wybranych mają być uważani ci, którzy po ostatnim wybranym członku najwięcej otrzymali głosów.

49

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie przez przewodniczącego komisyi przedsięwzięte.

Głos dany osobie niemającej prawa obieralności jest co do tej osoby nieważny.

Po zamknięciu wyborów przedłożą komisye wyborcze Radzie miejskiej spisane tego aktu protokóły wraz z wszelkimi dowodami, poczem Rada miejska po sprawdzeniu wyborów ogłosi ukończenie onychże i nazwiska osób wybranych.

§. 47.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach, Rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 48.

Kto w ciągu ośmiu dni po zawiadomieniu go o wyborze, przyjęcia pisemnie nie odmówił, uważa się iż wybór przyjął.

Odmówienie tylko z ważnych powodów nastąpić może.

Ocenienie takowych zostawia się rozstrzygnieniu Rady miejskiej.

Kto wbrew uchwale Rady miejskiej obowiązków Rady pełnić nie będzie, utraca prawo głosowania na lat sześć.

§. 49.

Rada miejska urządzi się, skoro wybory będą ukończone i przynajmniej dwie trzecie nowo obranych członków wybór przyjmą.

Aż do potwierdzenia wyboru prezydenta miasta, przewodniczy Radzie dotychczasowy przełożony.

Każdy radzca miejski obejmujący swą posadę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 50.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności, niemniej o powodach nieprzyjęcia wyborów, tudzież o zarzutach przeciw wyborom, które w terminie dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

§. 51.

Dla uzupełnienia miejsc w skutku nieważności lub nieprzyjęcia wyborów wakujących, rozpisze bezzwłocznie nowo ukonstytuowana Rada miejska na podstawie poprzednich spisów bez powtórnego ogłoszenia takowych, nowy wybór w tem kole lub oddziale wyborczym, w którym wybór był unieważniony lub nieprzyjęty.

§. 52.

Prezydenta wybiera Rada bądź z grona swego, bądź z grona wyborców prawo obieralności mających.

Wiceprezydenta pierwszego, jako zastępcę prezydenta w Radzie miejskiej, wybiera Rada z grona swego.

Prezydent i jego zastępca muszą być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru prezydenta i jego zastępcy przystąpi Rada miejska najdalej w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu posady.

§. 53.

Wybór prezydenta winien się odbyć na posiedzeniu tajnem pełnej Rady miejskiej umyślnie na ten cel zwołanej.

Do wyboru prezydenta miasta mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed jego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swojej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej wybranym być nie może.

Do wyboru konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części członków Rady miejskiej.

Głosowanie to odbywać się winno oddaniem kartek. Inny sposób głosowania miejsca mieć nie może.

Obranym jest ten, kto otrzyma dwie trzecie części głosów członków obecnych.

Gdyby takiej większości przy pierwszem głosowaniu nie uzyskano, wtedy wybór dopóty na tem samem posiedzeniu się powtarza, dopóki jeden z kandydatów tej większości nie otrzyma.

Pierwszym wiceprezydentem obranym będzie ten, który otrzyma więcej niż połowę głosów tajnych, obecnych członków.

§. 54.

Wybór prezydenta miasta Krakowa potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, prezydent miasta w obecności Rady miejskiej złoży przysięgę do rąk naczelnika Rządu krajowego na wierność Monarsze, stosowanie się do ustaw krajowych, i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Wiceprezydent pierwszy składa taką samą przysięgę do rąk prezydenta miasta Krakowa na zgromadzeniu Rady miejskiej.

§. 55.

Radzcy miejscy obierani będą na lat sześć w sposób taki, że co lat trzy połowa radzców z każdego koła i oddziału wyborczego wybranych, licząc w to pierwszego wiceprezydenta, występuje, i Rada nowowybranymi z właściwych kół wyborczych (§§. 37, 38, 39) radzcami uzupełnioną będzie tak, aby zawsze z 60 radzców złożoną była.

Los oznaczy, którzy z wybranych rzeczywistych radzców po upływie pierwszych lat trzech ustąpić mają.

Z końcem następnego trzechlecia ustępują ci z rzeczywistych radzcow, którzy swe sześcioletnie urzędowanie kończą. Wybory przeto ubywających radzców co lat trzy odbywać się mają.

Do liczby radzców losem ustąpić mających po pierwszem trzechleciu, tudzież radzców opuszczających radę po upływie sześciu lat urzędowania, liczeni będą radzcy ubyli przez śmierć, rezygnacyą lub z innych przyczyn niniejszym statutem przewidzianych w sposb taki, iż jeśli n. p. w ciągu trzechlecia z radzców pierwszego koła wyborczego ubyło cztérech, z drugiego koła oddziału I. trzech, a z trzeciego koła oddziału II. dwóch, to winno ustąpić z końcem pierwszego trzechlecia losem z koła pierwszego radzców sześciu, z drugiego z oddziału I. dwóch, z oddziału II. pięciu, z koła trzeciego oddziału pierwszego pięciu, a oddziału II. trzech; liczba zaś nowo wybrać się mających radzców 30 wynosić będzie.

§. 56.

Losowanie radzców z końcem trzechlecia z Rady wyjść mających winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed skończeniem kadencyi nastąpić mogły.

Losowanie odbywa prezydent miasta, lub pierwszy wiceprezydent w obec zgromadzonej Rady.

§. 57.

Radzca kończący urzędowanie może być na nowo wybrany; służy mu jednak prawo wymówienia się od powtórnego wyboru bez przywiedzenia przyczyny.

§. 58.

Gdy godność pierwszego wiceprezydenta trwa przez lat trzy, przeto każda odnowiona Rada wybiera sobie jego następcę w sposób przewidziany §. 52.

Wiceprezydent, o ile w Radzie miejskiej na dalsze trzechlecie pozostaje, może być na dal potwierdzonym.

§. 59.

Członkowie Rady miejskiej, licząc w to pierwszego wiceprezydenta, urzędują bezpłatnie.

Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem, mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta prezydenta miasta oznaczy etat miejski.

Gdyby zastępca prezydenta przez czas dłuższy prezydenta zastępował, Rada miejska może mu wyznaczyć stosowne wynagrodzenie.

§. 60.

Prezydent miasta i jego zastępca musi mieć w Krakowie stałe zamieszkanie.

§. 61.

Prezydent i jego zastępca nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć urzędowania swego.

§. 62.

Radzcy miejscy tracą urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli względem nich zajdzie lub odkrytą będzie taka okoliczność, któraby ich od prawa głosowania lub też od obieralności na zawsze lub czasowo wyłączała lub wykluczała.

Radzców miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, Rada miejska uzna za występujących z zastosowaniem do nich rygoru §. 48.

Prezydent i zastępca prezydenta mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu z tych samych powodów, z jakich urzędnicy Państwa suspendowani lub usuwani być mogą.

Uchwały takie zapadają w takim samym komplecie i taką większością głosów, jakie są do ich wyboru potrzebne §. 53.

O takiem suspendowaniu lub usunięciu wyrokuje Rada miejska ostatecznie.

§. 63.

W razie rozwiązania Rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowy Rady miejskiej dokonanym będzie, prezydent i jego zastępca pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy, i wykonywują prawa Radzie miejskiej przy wyborach służące.

Od rozporządzenia Radę miejską rozwiązującego służy tejże prawo odwołania się do Ministerstwa stanu przez Wydział krajowy.

Rozwiązana Rada jedynie tylko do wniesienia rekursu na posiedzenie przy zamkniętych drzwiach zgromadzić się może.

Tytuł II.

O Magistracie.

§. 64.

Magistrat składa się z prezydenta, drugiego wiceprezydenta, potrzebnej liczby radzców magistratualnych etatem oznaczonej i urzędników pomocniczych.

§. 65.

Wydział obrachunkowy podlega bezpośrednio Radzie miejskiej. Jest on organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym Magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

§. 66.

Rada miejska mianuje drugiego wiceprezydenta miasta, radców magistratualnych, jako też wszystkich urzędników wydziału obrachunkowego na przedstawienie prezydenta, — innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie Magistratu.

Wiceprezydent drugi, radzcy magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego i kasyer są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służby mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk prezydenta miejskiego w obecności ciała radnego Magistratu przysięgę na wierność Monarsze, stosowanie się do ustaw krajowych i sumienne pełnienie swych obowiązków.

Prezydent, drugi wiceprezydent, radzcy Magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego i kasyer nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do 4go stopnia włącznie.

W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi naczelnicy biór urzędów pomocniczych.

Drugi wiceprezydent, radzcy, konceptowi urzędnicy Magistratu, urzędnicy wydziału rachunkowego i kasy muszą się wykazać z odbytych egzaminów praktycznych dla urzędników Państwa tej kategoryi przepisanych.

§. 67.

O uwolnieniu od służby (emeryturze czyli pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników gminy i zakładów gminnych orzeka Rada miejska.

Stali urzędnicy miejscy uwalnianymi i oddalanymi być mogą ze służby z tych tylko powodów, z jakich urzędnicy Państwa uwolnieniu lub oddaleniu ulegają.

Przepisy co do wymierzania emerytury, alimentacyi, wsparć i prowizyj dla urzędników i sług Państwa, tudzież wdów i dzieci po tychże dotyczące, stosują się także do urzędników i sług gminnych oraz zakładów gminnych.

Dział IV.

Zakres działania władz gminnych.

Tytuł 12.

Zakres działania Rady miejskiej.

§. 68.

Rada miejska zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, jest władzą zwierzchniczą miasta we wszystkich sprawach gminy, obowiązaną strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 69.

Do zakresu działania Rady miejskiej należy:

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

B. Kontrolowanie czynności Magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania własnego, jako też w sprawach gminie poruczonych.

§. 70.

Rozpoznaniu i decyzyi Rady miejskiej na posiedzeniach pełnych ulegają następujące przedmioty:

1. Zmiana obrębu i statutu gminy.
2. Wybór prezydenta i zastępcy jego, oraz mianowanie drugiego wiceprezydenta, urzędników gminnych, przełożonych i nauczycieli szkół, tudzież przełożonych zakładów gminnych, niemniej uwalnianie tychże od obowiązków.
3. Organizacya urzędów gminnych, z oznaczeniem liczby urzędników i sług, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych; wydawanie instrukcyj służbowych, niemniej określenie ich uzdolnienia i obowiązków.
4. Oznaczenie etatu płacy, pensyj emerytalnych i innych korzyści dla urzędników i sług gminy, oraz dla osób wyżej pod 2. wskazanych, dla ich wdów i sierót wedle zasad przez siebie przyjętych.
5. Uchwalanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i urzędów gminy.

6. Ustanawianie opłat za czynności urzędów gminnych w interesie stron podejmowane.
7. Udzielanie zaliczek na płace urzędnikom, o ile takowe dwumiesięczne płace przenoszą, — przyznawanie szczególnych wynagrodzeń — oznaczenie dyjet i kosztów podróży, zapomóg i nagród dla urzędników i sług miejskich, niemniej dla osób używanych w służbie gminy.
8. Udzielanie urlopów prezydentowi i zastępcy jego, tudzież dozwalanie urlopów dla urzędników i sług gminnych, przechodzących czas trzech miesięcy.
9. Uchwalanie ogólnych zasad zarządu majątkiem gminnym.
10. Stanowienie i regulowanie opłat i tax na fundusz miejski pobieranych, w granicach obowiązujących przepisów.
11. Udzielanie konsensów na oberze, domy zajezdne, wyszynk trunków i kawiarnie.
12. Uchwalanie i zatwierdzanie katastru kwaterunkowego.
13. Nabywanie i zbywanie nieruchomości lub praw za nieruchomość prawnie uważanych, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, obowiązku służebności, zastawu, lub poręczenia, zaciąganie pożyczek i wszelkie operacye finansowe.

Jeżeli w sprawach tu wyszczególnionych wartość przedmiotu w kapitale przenosi kwotę złr. 8.000 w. a., w onczas do prawomocności uchwały potrzeba jest, aby taż zapadła większością trzech czwartych części głosów zwyczajnego kompletu Rady miejskiej.

Jeżeli wartość nieruchomości lub praw za nieruchomość uważanych przenosi kwotę 20.000 złr. w. a., niemniej jeżeli zaciągnąć się mająca pożyczka, lub suma poręczoną być mająca przenosi jednę czwartą część rocznego dochodu gminy wedle przecięcia ostatnich lat sześciu obliczonego, w ówczas potrzebnem jest nadto zezwolenie Wydziału krajowego.

14. Lokowanie kapitałów na hypotekach.
15. Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Jeżeli wartość spadku lub legatu przenosi sumę 8.000 złr. w. a., uchwała zrzecenia się onego nastąpić winna w sposób pod nr. 13. wskazany.

16. Stawianie kosztem gminy nowych budowli lub przekształcenie albo znoszenie istniejących.
17. Zaprowadzenie nowych zakładów gminnych lub zwinięcie już istniejących.

18. Zatwierdzanie rezultatów licytacyi lub układów o dzierżawy, które dłużej niż trzy lata trwać mają, jeżeli roczny czynsz dzierżawny złr. 2.000 w. a. przenosić będzie. Zatwierdzanie układów o dostawy pociągające za sobą wydatek przenoszący 3.000 złr. w. a.
19. Rozwiązanie w drodze polubownej wszelkich kontraktów w imieniu gminy zawartych.
20. Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od takowego, niemniej zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.
21. Umarzanie należytości ściągniętemi być nie mogących, o ile takowe kwotę złr. 50 od jednego dłużnika przypadającą przenoszą.
22. Uchwalanie budżetu rocznego miasta.
23. Przyzwalanie na wydatki budżetem przewidziane i na wszelkie wydatki nadzwyczajne budżetem nieprzewidziane, z wyjątkiem wydatków dążących do utrzymania rzeczy w dobrym stanie, o ile takowe w przypadkach przewidzianych budżetem kwotę złr. 500 w. a., a w innych złr. 200 w. a. przenoszą.
24. Sprawdzanie i załatwianie rachunków z dochodów i wydatków miejskich.
25. Stanowienie dodatków gminnych do podatków rządowych, tudzież nakładanie nowych podatków gminnych, niemniej ustanawianie zasad rozkładu i poboru tych dodatków i innych ciężarów gminnych.

Do prawomocności uchwały, mocą której nałożony ma być dodatek podatkowy lub zaprowadzony nowy, albo podwyższony dawniej istniejący, potrzeba większości trzech czwartych części głosów zwyczajnego kompletu Rady miejskiej.

Wprowadzanie nowych opłat i podatków, podwyższanie istniejących, pobór dodatków gminnych do podatków stałych, o ileby 25 od sta przeniosły, nakoniec zmiana taryfy poboru dodatków gminnych do podatków niestałych, tylko w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić może.

Uchwała pobierania dodatków gminnych do podatków stałych — dziesięć od sta przenoszących — przez Wydział krajowy zatwierdzoną być musi.

26. Przyjmowanie do gminy lub odmówienie przyjęcia, wyznaczanie tax od przyjmowania do gminy, tudzież uwalnianie od opłaty onych w szczegółowych przypadkach.
27. Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.
28. Wykonywanie służących gminie praw patronatu i kolatury, tudzież rozdawanie stypendyów, jako i innych miejsc fundacyjnych.

29. Zakładanie i utrzymanie szkół, tudzież udział w nadzorze szkół z ustaw krajowych wynikający.
30. Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.
31. W końcu wszystkie sprawy ważniejsze, które sekcye gminy lub Magistrat do decyzyi Rady miejskiej przedłożą, lub które w drodze odwołania się pod rozpoznanie przyjdą.

§. 71.

Zwyczajne pełne posiedzenia Rady miejskiej mają się odbywać co miesiąc, a mianowicie w pierwszy czwartek każdego miesiąca.

Gdyby na czwartek wypadło święto uroczyste, posiedzenie odbędzie się w poprzedzającym dniu powszednim.

§. 72.

Posiedzenia Rady miejskiej tylko przez prezydenta zwoływane i pod jego przewodnictwem odbywać się mogą.

W razie nieobecności lub przeszkody prezydenta zastępuje go pierwszy wiceprezydent, tego zaś najstarszy wiekiem radzca miejski.

Posiedzenie przez kogo innego zwołane, lub pod innem przewodnictwem odbyte za nieważne i niebyłe uważanem będzie.

§. 73.

Na polecenie naczelnej władzy krajowej lub na umotywowane żądanie dziesięciu radzców, prezydent obowiązanym jest zwołać posiedzenie Rady miejskiej najdalej w dni ośm.

§. 74.

Przewodniczący Rady miejskiej zaprasza na każde posiedzenie okólnikiem wszystkich radzców miejskich, przynajmniej na dwa dni przed posiedzeniem.

Gdyby na posiedzeniu sprawy wymagające większego kompletu lub zależne od przyzwolenia $^3/_4$ części członków obecnych traktowane być miały, okoliczność ta w okólniku wspomnianą będzie.

Członek Rady miejskiej nie mogący przybyć na posiedzenie, powód nieprzybycia swego przewodniczącemu przed posiedzeniem donieść powinien.

§. 75.

Członków Rady miejskiej bez dostatecznego powodu obowiązków swoich niewypełniających upomni Rada miejska na wniosek przewodniczącego.

Po dwukrotnem bezskutecznem upomnieniu może Rada miejska na niedopełniających obo-

wiązków radzców miejskich orzec karę od 2 do 20 złr. na korzyść miejscowych zakładów dobroczynnych.

Czynienie wniosku o orzeczeniu kary na radzców niedopełniających owych obowiązków, nie od woli prezydującego zależy, lecz jest obowiązkiem jego urzędu.

Tylko choroba własna lub familii, usprawiedliwiona nieobecność w mieście, nakoniec inne ważne nieprzewidziane przeszkody uwzględnionemi być mogą.

Przeciw takiem orzeczeniom rekurs nie ma miejsca.

§. 76.

Posiedzenia Rady miejskiej są publiczne.

Sprawy dotyczące obsadzenia posad, zawieszania lub oddalenia ze służby urzędników i sług gminnych traktowanemi będą przy drzwiach zamkniętych.

§. 77.

Do otwarcia posiedzenia lub głosowania obecność 30 radzców miejskich, nie licząc w to prezydującego, jest konieczną.

§. 78.

Urzędnik magistratu przez prezydenta wyznaczony prowadzi protokół obrad.

W protokóle obrad członkowie obecni wymienieni, i treść zapadłych uchwał zamieszczoną być ma.

Na żądanie głosujących, zdania uchwale przeciwne zapisywane będą.

Na pismie podawane wota, które na posiedzeniu wypowiedziane lecz odczytane nie były, do protokółu dołączonemi nie będą.

O zakwestyonowanych ustępach protokółu Rada decyduje, i sprostowanie lub pozostawienie redakcyi orzeka.

§. 79.

Porządek obrad oznacza prezydujący wedle porządku dziennego, który przed rozpoczęciem posiedzenia odczytanym będzie.

Rada miejska może zmianę porządku dziennego zadecydować na żądanie przez sześciu radzców wniesione.

§. 80.

W ogólności te tylko przedmioty pod obrady brane być mogą, które poprzednio przez sekcyę rozpoznawanymi były.

Gdyby jednak w nagłym wypadku prezydujący uważał za konieczne, albo gdyby $^1/_3$ część członków obecnych Rady żądała, aby wziąść pod obrady przedmiot przez sekcyę nierozbierany, lub na porządku dziennym niezamieszczony, natedy zgromadzenie prostą większością głosów bez wdawania się w rozprawy zadecyduje, czyli przedmiot ten ma być bezzwłocznie rozpoznawanym.

§. 81.

Przedmioty pod rozpoznanie Rady przychodzące wnoszone będą przez referentów, których prezydujący w sekcyach wyznacza.

§. 82.

Każdy z radzców miejskich ma głos stanowczy. Radzcy magistratu w przedmiotach pod obrady przychodzących głos doradczy lub wyjaśniający zabierać mogą. Prezydujący nie głosuje, lecz rozstrzyga równość głosów.

§. 83.

Żaden radzca miejski na posiedzeniach znajdować się nie może, na których sprawy jego własne, krewnych lub powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie traktowanemi będą.

§. 84.

Każdy przyjęty wniosek staje się uchwałą; i o ile wyższego zatwierdzenia nie potrzebuje, bez zwłoki w wykonanie wprowadzony być ma.

Przewodniczący może wstrzymać wykonanie uchwał, które zdaniem jego przepisom niniejszego statutu lub prawom obowiązującym są przeciwne.

Obowiązanym jest jednak w tym razie decyzyą, o ile dotyczy spraw poruczonego zakresu działania gminy, władzy przełożonej krajowej; a wszelkie inne Wydziałowi krajowemu w terminie dni ośmiu do rozpoznania przedstawić przy zawiadomieniu o tem Rady za najbliższem posiedzeniu obok wyłuszczenia powodów zawieszenia.

Gdyby zaś uchwała zdaniem przewodniczącego szkodę oczywistą gminie przynieść mogła, wtedy wykonanie jej chwilowo wstrzymać może, lecz uchwałę tę na najbliższem posiedzeniu Rady w komplecie $^3/_4$ wszystkich członków zebranej, do zatwierdzenia lub skasowania przedstawić winien.

§. 85.

Regulamin obrad obejmuje przepisy dotyczące sposobu obradowania i głosowania na posiedzeniach Rady miejskiej w pełnych zebraniach i sekcyach. Aż do chwili ułożenia i przyjęcia regulaminu, porządek prawem lub zwyczajem w ciałach obradujących przyjęty zachowanym być ma.

Tytuł 13.

O sekcyach i szczegółowych komisyach.

§. 86.

Rada miejska podzieli się na tyle sekcyj, ile departamentów w magistracie utworzonych będzie.

Każdy członek Rady miejskiej, z wyjątkiem prezydenta i pierwszego wiceprezydenta, do jednej sekcyi należeć winien.

Celem sekcyi jest dokładniejsze załatwianie przedmiotów do zakresu działań Rady miejskiej należących, jak równie kontrolowanie czynności Magistratu.

§. 87.

Wybór członków Rady miejskiej do sekcyj odbywa się większością głosów na rok jeden.

Po upływie pierwszego roku urzędowania radzców w sekcyach, ustępuje połowa tychże losem oznaczona.

Przy wyborze do sekcyj większa świadomość przedmiotu i według możności życzenia radzców uwzględnionemi być powinny.

Ustępujący członkowie na nowo do tej samej sekcyi przydzielonymi być mogą.

Dłużej nad dwa lata żaden członek Rady miejskiej do pracowania w jednej i w tej samej sekcyi wbrew swej woli przeznaczonym być nie może.

§. 88.

Do zakresu działania sekcyj należą wszystkie przedmioty, które decyzyi Rady miejskiej na pełnych posiedzeniach nie ulegają, ani do zakresu działania prezydenta lub Magistratu nie należą.

§. 89.

W szczególności sekcya winna:

a) przygotowywać wnioski, jakie Radzie miejskiej do rozpoznania i decyzyi przedstawione być mają;

b) czuwać nad wykonaniem uchwał Rady miejskiej;

c) wydawać uchwały w przedmiotach do ich zakresu działania należących, i nad wykonaniem onych czuwać.

§. 90.

Posiedzenia sekcyj według potrzeby odbywać się mają; najmniej jednak raz co miesiąc zwoływanemi być muszą. Dzień odbywania posiedzeń każda sekcya naprzód oznaczy.

Prezydent lub jego zastępca ma prawo, w każdym czasie zwołać nadzwyczajne posiedzenie sekcyj.

§. 91.

Członkowie sekcyi wybierają z grona swego prezydującego.

Wybór co rok się powtarza.

Wymawianie się od prezydowania w sekcyi nawet w razie ponownego wyboru miejsca mieć nie może.

Prezydent, a w jego nieobecności pierwszy wiceprezydent przy obradach każdej sekcyi przytomnym być może, i wtenczas prezydowanie w obradzie do niego z prawa należy.

Członkom innych sekcyj znajdowanie się na posiedzeniach wzbronionem nie jest; mogą nawet doradczo głos zabierać, lecz prawa głosowania nie mają.

Referentem sekcyi jest urzędnik Magistratu w właściwym departamencie przewodniczący — jednakże przełożony sekcyi innego członka do referowania wyznaczyć ma prawo.

Urzędnik Magistratu przez prezydenta miasta wyznaczony, prowadzić będzie protokół obrad sekcyi w sposób dla rady miejskiej w zebraniach pełnych przepisany.

§. 92.

Do wydania ważnej uchwały, obecność przynajmniej trzech członków sekcyi, nie licząc w to prezydującego, jest konieczną.

Decyzye zapadają prostą większością głosów. Urzędnik Magistratu (referent) ma głos doradczy. Prezydujący rozstrzyga równość głosów.

Prezydującemu równie jak i prezydentowi miasta służy prawo zawieszania wykonania uchwały sekcyi i odwołania się do Rady pełnej.

§. 93.

Posiedzenia sekcyi przy drzwiach zamkniętych odbywać się mają.

§. 94.

Członek sekcyi, który na posiedzenia sekcyjne bez gruntownego usprawiedliwienia, ustnie lub na pismie przewodniczącemu złożyć się mającego, nie uczęszcza, ma być na doniesienie przewodniczącego przez Radę miejską do pełnienia swych obowiązków wezwanym, a gdyby dwukrotne upomnienia okazały się bezskutecznemi, na zapłacenie kary pieniężnej od 2 do 10 złr. skazanym.

§. 95.

Radzie miejskiej i sekcyom służy prawo poruczania szczególnych czynności komisyom, do składu których członkowie Rady miejskiej lub inni członkowie gminy wybranymi być mogą.

§. 96.

Komisya szczegółowa ma obowiązek poruczoną jej czynność sumiennie wykonać i o wykonaniu lub przeszkodach donieść Radzie miejskiej lub tej sekcyi, od której wybraną została.

Tytuł 14.

Zakres działania prezydenta miasta.

§. 97.

Prezydent miasta jest organem gminy, zawiadującym i wykonawczym.

Do prezydenta należy kierunek czynności Rady miejskiej i Magistratu, oraz dozór bezpośredni nad instytutami przez gminę fundowanymi lub przez nią dotowanymi.

On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym wszystkich urzędów miejskich i kieruje czynnościami tychże. On odpowiada za czynności urzędowe tak własne, jak i urzędów miejskich Radzie miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych Rządowi krajowemu.

§. 98.

Prezydenta miasta w czynnościach własnego zakresu gminy zastępuje pierwszy wiceprezydent — w czynnościach zaś poruczonego zakresu, drugi wiceprezydent.

§. 99.

Prezydent kieruje obradami Rady miejskiej i wprowadza w wykonanie jej uchwały.

§. 100.

Dokumenta mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, będą przez prezydenta podpisywane a kontrasygnowane przez dwóch członków Rady miejskiej do tego przez nią wyznaczonych.

§. 101.

Prezydent decyduje samodzielnie w sprawach do poruczonego zakresu gminy należących, oraz w sprawach własnego zakresu gminy, które według przepisu niniejszego statutu (§§. 102—107), lub oddzielnych instrukcyj kolegialnemu rozpoznaniu sekcyi Rady miejskiej lub Magistratu nie ulegają.

§. 102.

Do prezydenta należy kierunek policyi miejscowej w gminie. W nagłych razach wydaje rozporządzenia bez względu na wysokość wydatków z wykonaniem połączonych, któreby utrzymanie spokojności publicznej, bezpieczeństwa prywatnego

lub nakoniec zabezpieczenia majątku gminnego na celu miały.

Obowiązanym jednak będzie, zatwierdzenie poczynionych rozporządzeń w czasie najkrótszym u Rady miejskiej wyjednać.

§. 103.

Prezydent miasta przyjmuje i oddala wszystkich posługaczy, oraz osoby do pracy za dziennem wynagrodzeniem przyjęte.

§. 104.

Prezydent udziela zaliczek na płace urzędnikom i sługom miejskim dwumiesięcznej pensyi nieprzenoszących.

Udziela urlopów dla urzędników i sług miejskich na czas trzech miesięcy nieprzechodzący.

§. 105.

Prezydent wykonywa władzę dyscyplinarną nad wszystkimi urzędnikami i posługaczami Magistratu.

Do wykonania tej władzy służą prezydentowi miasta wszystkie te prawa, jakie według przepisów obowiązujących każdy w ogóle naczelnik urzędu pod względem dyscyplinarnym posiada. Zawieszenie jednak w urzędowaniu urzędników przez Radę miejską nominowanych, wyjąwszy przypadki zwłoki niecierpiące, do Rady miejskiej, zawieszenia zaś tych których magistrat nominował, do Magistratu należeć będzie.

§. 106.

Prezydent miasta jest mocen zarządzać sprawunki do utrzymania rzeczy służące, które wydatku wyższego nad 200 złr. nie wymagają i łącznie wzięte sumy na ten cel preliminowanej nie przenoszą.

§. 107.

Prawem równie jak i obowiązkiem prezydenta jest zarządzać od czasu do czasu kontrolowanie kas miejskich, tudzież wszystkich kas zakładów pod nadzorem gminy zostających, i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby może prezydent także likwidacyę tych kas zarządzić.

§. 108.

Prawo asygnowania pieniędzy z kasy miejskiej służy prezydentowi miasta, który za nadużycie onego gminie i przełożonym władzom jest odpowiedzialnym.

Dla bliższego określenia tego prawa stanowi się co następuje:

a) Żaden wydatek, nie znajdujący pokrycia w etacie, nie może być ponoszonym bez zezwolenia Rady miejskiej, a względnie i Wydziału krajowego.

b) Do wypłaty usystemizowanych płac i pensyj, następnie do wypłaty podatków skarbowych i dodatków krajowych przez właściwą władzę wymierzonych nie potrzeba zezwolenia Rady miejskiej, lecz o uskutecznionej wypłacie Rada miejska na najbliższem posiedzeniu zawiadomioną być ma.

c) Wynagrodzenia różnym przedsiębiorcom z mocy kontraktów lub ugód za zezwoleniem Rady miejskiej zawartych przypadające, wtedy tylko wypłaconemi być mogą, kiedy komisya odbiorcza przy odbiorze dostarczanych przedmiotów nie poczyni żadnych zarzutów; w przeciwnym zaś razie należy wstrzymać wypłatę aż do decyzyi Rady miejskiej, a według okoliczności i Wydziału krajowego.

d) Każda asygnacya pieniężna winna być oddziałowi rachunkowemu do przejrzenia i zakontrolowania przesłaną.

Tytuł 15.

Zakres działania Magistratu.

§. 109.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą Rady miejskiej w sprawach własnego zakresu, oraz pierwszą instancyą administracyjną w sprawach dotyczących zakresu poruczonego.

Tenże zarządza pod kierownictwem prezydenta sprawami gminy i wykonywa pieczę nad zakładami pod nadzorem gminy zostającymi, nakoniec załatwia bieżące czynności w sprawach jemu przekazanych.

§. 110.

Przekazane Magistratowi czynności częścią kolegialnie a częścią jako sprawy bieżące załatwianemi będą.

§. 111.

Kolegialnemu rozpoznaniu i decyzyi magistratu ulegają:

a) przedstawiania na wniosek prezydenta kandydatów na urzędy miejskie;

b) udzielanie konsensów z wyjątkiem konsensów na oberże, domy zajezdne, wyszynk trunków ordynaryjnych i kawiarnie;

c) wydzielanie pożyczek dla podupadłych rzemieślników z funduszu Rudolfa i innych na ten cel przeznaczonych zapisów.

d) wszystkie sprawy, które Rada miejska lub prezydent kolegialnemu rozpoznaniu Magistratu przydzielić za stosowne uzna.

§. 112.

W obradach kolegialnych Magistratu biorą udział pod przewodnictwem prezydenta lub drugiego wiceprezydenta, radczy Magistratu z głosem stanowczym. Prezydujący rozstrzyga równość głosów.

§. 113.

W sprawach poruczonego zakresu Magistrat stosować się winien do przepisów i instrukcyj w drodze właściwej wydanych.

§. 114.

Celem dokładniejszego poglądu i jednostajności postępowania, Magistrat podzielonym będzie na stosowną liczbę wydziałów.

§. 115.

Główne obowiązki Magistratu są:

a) starać się o należyte ogłoszenie ustaw i obwieszczeń rządowych i miejskich;

b) prowadzić dokładne spisy ludności miejscowej i wydawać świadectwa przynależności do gminy;

c) czuwać nad nienaruszalnością granic posiadłości gminnych;

d) starać się o bezpieczeństwo osób i majątku mieszkańców;

e) czuwać nad wykonaniem przepisów dotyczących święcenia niedziel i świąt uroczystych, powstrzymywać wszelkie naruszenia obrządków religijnych i służby Bożej;

f) zawiadywać majątkiem gminy w granicach przez Radę miejską określonych;

g) pilnować, aby zakłady pod dozorem gminy zostające lub przez nię dotowane, do statutów i instrukcyj stosowały się;

h) starać się o zaopatrzenie miasta w dobrą i tanią żywność;

i) wykonywać policyą zdrowia, — starać się o należyte zaopatrywanie chorych i rekonwalescentów;

k) mieć pieczę nad zaopatrzeniem ubogich i zapobiegać żebractwu;

l) wydalać z miasta obcych próżniaków i włóczęgów oraz osoby niemoralnie prowadzące się;

ł) urządzać obronę przy pożarach i powodziach, oraz starać się o ulepszenie środków obrony.

m) mieć staranie o wygody mieszkańców, — o upiększenie miasta, — o utrzymanie istniejących w obrębie miasta dróg, placów, ulic, bruków, mostów, studni, kanałów, oświetlenia, cmentarza i t. p.;

n) utrzymywać dozór nad czystością placów, ulic, dróg i podwórców w domach miejskich i prywatnych;

o) wykonywać przepisy dotyczące budowli i zarobkowania;

p) dozwalać dobrowolnych licytacyj ruchomości;

r) exekwować należytości miejskie i rządowe;

s) odstawiać kontyngent wojskowy na miasto przypadający, — utrzymywać kontrolę urlopników i rezerwistów, — oraz czuwać nad ich zachowaniem się;

t) kwaterować wojsko i dostarczać podwód;

u) rozpoznawać i karać przestępstwa przeciw miejskim rozporządzeniom policyjnym.

§. 116.

W sprawach dobra mieszkańców dotyczących, innym organom poruczonych, winien Magistrat na wezwanie organa te według możności wspierać.

§. 117.

Magistrat winien w razie potrzeby użyć służących mu środków przymusowych dla wykonania przepisów, ustaw, wyższych poleceń i własnych rozporządzeń; oraz winien na żądanie dostarczać prawnej pomocy innym do przestrzegania przepisów ustawami powołanym władzom.

§. 118.

Gdyby środki przymusowe Magistratowi służące do wprowadzenia w wykonanie ustaw i rozporządzeń nie były dostatecznymi, natedy Magistrat winien potrzebnej pomocy od właściwej władzy zażądać.

§. 119.

Dla utrzymania swej powagi i powstrzymania uchybień urzędowi swemu, winien magistrat użyć środków jakich władze rządowe używać mogą.

Dział V.

Tytuł 16.

Stosunek władzy gminnej do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 120.

W sprawach własnego zakresu podlega gmina miasta Krakowa bezpośrednio Wydziałowi krajo-

wemu a względnie Sejmowi krajowemu, — zaś w sprawach poruczonego zakresu, naczelnej administracyjnej władzy krajowej.

§. 121.

Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi postanowieniem gminy uciążonemu służy prawo odwołania się do przełożonej władzy, a mianowicie w sprawach własnego zakresu gminy do Wydziału krajowego, zaś w sprawach poruczonego zakresu do naczelnej krajowej władzy administracyjnej.

Dział VII.

Tytuł 17.

O wpływie władzy gminnej na sprawy dotyczące różnych wyznań religijnych.

§. 122.

Każde wyznanie religijne pozostaje w posiadaniu i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów przeznaczonych na jego cele duchowne, naukowe i dobroczynne i opędza wydatki swe z własnych zasobów.

Każdy członek gminy miasta Krakowa przyczynia się do wydatków tego tylko wyznania religijnego, do którego sam należy, o ile takowe według ustaw administracyjnych nie są ciężarem realności przez niego posiadanych.

§. 123.

Specyalne sprawy chrześciańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześciańskich członków gminy krakowskiej.

Sprawy te są:

a) dotyczące przedmiotów duchownych, szkolnych i dobroczynnych, tudzież zakładów wyłącznie z funduszów chrześciańskich dotowanych;

b) wykonywanie praw patronatu, prezentowania i mianowania pasterzy dusz i nauczycieli jako też nadawanie stypendyów.

§. 124.

W zarządzie spraw w paragrafie powyższym wymienionych zastępują gminę członkowie Rady miejskiej chrześciańskiego wyznania.

Do wydania ważnej uchwały w sprawach tego rodzaju obecności $^2/_3$ części członków Rady miejskiej wyznania chrześciańskiego jest konieczną.

§. 125.

O ile zakłady na cele niżej wyrażone w przyszłości z majątku gminy miasta Krakowa fundo-

wane nie będą, gmina izraelicka pokrywa z własnych swoich zasobów wydatki:

a) na swoje cele religijne,

b) na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych,

c) na utrzymanie swoich szkół i szpitalów,

d) na zaspokojenie innych właściwych swoich potrzeb.

Dochody jednakże, które na zaspokojenie potrzeb tego rodzaju przez ogół mieszkańców wnoszoneby były, rozłożone zostaną na użytek każdego wyznania w stosunku przykładania się jego wyznawców.

§. 126.

W sprawach dotyczących przedmiotów w powyższym paragrafie wymienionych, o ile takowe pod rozpoznanie gminy przychodzić będą, stanowić mają pod przewodnictwem prezydenta członkowie Rady miejskiej wyznania izraelickiego w komplecie przynajmniej $^2/_3$ części członków tego wyznania.

Gdyby liczba wybranych członków Rady miejskiej wyznania izraelickiego 21 nie wynosiła, natedy liczba ta powołaniem do obrad mężów zaufania przez członków Rady miejskiej wyznania izraelickiego uzupełnioną będzie.

Dział VIII.

Tytuł 18.

Postanowienia przechodnie.

§. 127.

Czynności Radzie miejskiej przy wyborach członków do tej Rady przekazane, z powodu iż miasto Kraków żadnej na teraz nie ma reprezentacyi gminnej, wykonywane będą przy pierwszym wyborze przez dziewięć obywateli, których naczelna władza krajowa na przedstawienie Magistratu, do tego wyznaczy.

§. 128.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu, będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiej, w Magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy zostawał w sprzeczności z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast przez Radę miejską stosowne rozporządzenia.

Spis tytułów.

str.

Tytuł 1. O gminie, statucie gminnym i jego zmianach 3
— 2. O obrębie gminy 3
— 3. O nazwie miasta i udziale w reprezentacyi krajowej 4
— 4. O mieszkańcach miasta 4
— 5. O sprawach i obowiązkach mieszkańców gminy 5
— 6. O podziale zakresu działania gminy 6
— 7. O roku i języku urzędowym 7
— 8. O reprezentacyi i urzędach gminy 7
— 9. Skład Rady miejskiej 8
— 10. O wyborach i urzędowaniu radzców miejskich 8
— 11. O Magistracie 18
— 12. Zakres działania Rady miejskiej 19
— 13. O sekcyach i szczegółowych komisyach 24
— 14. Zakres działania prezydenta miasta 26
— 15. Zakres działania Magistratu 28
— 16. Stosunek władzy gminnej do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa 30
— 17. O wpływie władzy gminnej na sprawy dotyczące różnych wyznań religijnych 31
— 18. Postanowienia przechodnie 32

60

Ustawa wstępna
do
statutu krakowskiego.

U s t a w a

z dnia

nadająca dla król. stoł. miasta Krakowa tymczasowy statut gminny.

Na wniosek Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiém Xięstwem Krakowskiém nadaję na mocy ustawy z dnia 5. Marca 1862. do L. 18. Dzien. praw Państwa dla królewskiego stołecznego miasta Krakowa załączony tymczasowy statut gminny, i rozporządzam, jak następuje:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego statutu o wyborze i urządzeniu rady miejskiej obowiązują natychmiast, i zaraz po ogłoszeniu statutu mają wejść w wykonanie.

Artykuł II.

Skoro rada miejska się urządzi, statut niniejszy stanie się w całości obowiązującym, i ma tak długo obowiązywać, dopóki miasto Kraków nowego statutu na drodze ustawodawczej nie otrzyma.

Artykuł III.

Równocześnie z działalnością tego statutu dotychczasowe rozporządzenia i przepisy, dotyczące gminnego urządzenia miasta Krakowa, przestaną obowiązywać.

Artykuł IV.

Memu Ministrowi Stanu polecam przeprowadzenie tej ustawy.

Wiedeń, dnia

Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem księstwem Krakowskiem.

Rok 1866. Wydano i rozesłano dnia 13. Kwietnia 1866. **III. Część.**

Nr. 7.

Ustawa

nadająca dla król. stol. miasta Krakowa tymczasowy statut gminny.

Na wniosek Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem księstwem Krakowskiem nadaję na mocy ustawy z dnia 5. Marca 1862. do l. 18. Dzien. praw Państwa dla królewskiego miasta Krakowa załączony tymczasowy statut gminny, i rozporządzam, jak następuje:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego statutu o wyborze i urządzeniu Rady miejskiej obowiązują natychmiast, i zaraz po ogłoszeniu statutu mają wejść w wykonanie.

Artykuł II.

Skoro Rada miejska się urządzi, statut niniejszy stanie się w całości obowiązującym, i ma tak długo obowiązywać, dopóki miasto Kraków nowego statutu na drodze ustawodawczej nie otrzyma.

Artykuł III.

Równocześnie z działalnością tego statutu doychczasowe rozporządzenia i przepisy, dotyczące gminnego urządzenia miasta Krakowa, przestaną obowiązywać.

Artykuł IV.

Memu Ministrowi Stanu polecam przeprowadzenie tej ustawy.

Wiedeń dnia 1. Kwietnia 1866 r.

Franciszek Józef w. r.

Hrabia Belcredi w. r.

Z najwyższego polecenia:
Bernard de Meyer w. r.

Statut tymczasowy
król. stoł. miasta Krakowa.

Dział I.
O gminie i jej obrębie, o mieszkańcach i stosunkach ich do gminy.

Tytuł 1.
O gminie, statucie gminnym i jego zmianach.

§. 1.

Stale osiedlona ludność Krakowa stanowi gminę miasta Krakowa.

§. 2.

Gmina miasta Krakowa rządzi się niniejszym statutem przez Radę z grona swego wybraną.

§. 3.

Zmiany statutu tego jedynie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić mogą.

Tytuł 2.
O obrębie gminy.

§. 4.

Statut niniejszy obowiązuje w całym obrębie miasta Krakowa.

Tytuł 3.
O nazwie miasta i udziale w reprezentacyi krajowej.

§. 5.

Nazwę stoł. królewskiego miasta Krakowa, tudzież dotychczasowe barwy i herb miasta gmina zatrzymuje.

§. 6.

Udział gminy w politycznej reprezentacyi kraju waruje ustawa konstytucyjna i statut krajowy.

Tytuł 4.

O mieszkańcach miasta.

§. 7.

Mieszkańcy miasta Krakowa dzielą się na członków gminy i obcych.

§. 8.

Członkami gminy są:

1. osoby mające w gminie krakowskiej prawo przynależności (do gminy);

2. uczestnicy, to jest osoby niemające w tej gminie przynależności, jeżeli w granicach tej gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeśli od przedsiębiorstwa zarobkowego, samoistnie wykonywanego, albo od dochodu bezpośredni podatek w gminie krakowskiej opłacają. Pod temi warunkami należą do uczestników gminy krakowskiej także korporacye, stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundacye.

Wszystkie inne osoby są obcemi w gminie.

§. 9.

Stosunki przynależności do gminy określa ustawa z dnia 3. Grudnia 1863. roku (l. 105. Dziennik praw Państwa).

§. 10.

Od przyjęcia na własną prośbę do gminy pobieraną będzie na fundusz miejski opłata w kwocie 10, 25 lub 50 złr. w. a., którą Rada miejska stosownie do zamożności przyjętego oznaczy.

Tytuł 5.

O prawach i obowiązkach mieszkańców gminy.

§. 11.

Wszyscy mieszkańcy miasta mają w ogóle prawo:

a) do bezpieczeństwa osoby i własności w obrębie gminy znajdującej się;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych, stosownie do urządzeń tych zakładów.

§. 12.

Członkowie gminy mają prawo:

a) do stałego pobytu w obrębie gminy;

b) do zawiadywania sprawami gminy w granicach tym statutem zakreślonych.

Przynależni do gminy mają nadto prawo do wsparcia z funduszów gminnych w razie zubożenia i choroby, lub nieudolności do pracy, stosownie do właściwych urządzeń.

§. 13.

Obcy mają prawo przebywania w gminie, dopóki nie przekraczają ustaw, lub nie staną się ciężarem dobroczynności publicznej. Jeżeliby obcy jakiem rozporządzeniem gminy w tej mierze czuł się pokrzywdzonym, służy mu prawo odwołania się do politycznej władzy krajowej.

§. 14.

Każdy w gminie stosować się winien do rozporządzeń wydanych przez władzę gminną w zakresie działania, jaki jej z ustaw służy, oraz przykładać się do ciężarów gminy, stosownie do przepisów pod tym względem obowiązujących; członkowie gminy mają nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu lub czynności, do których wyborem gminy lub jej zaufaniem powołanymi będą.

§. 15.

Niniejszy statut nie narusza ani stosunków prawnych osób prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, bądź pojedyńczym osobom, bądź też całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom służących.

Dział II.

O zakresie działania gminy.

Tytuł 6.

O podziale zakresu.

§. 16.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A. własny,

B. poruczony.

W zakresie własnym gmina uchwala i rozporządza niezawiśle i samodzielnie według niniejszego statutu, z zachowaniem ustaw.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, to jest jej obowiązek do współdziałania w sprawie administracyi publicznej.

63

§. 17.

Do własnego zakresu gminy, przez organa swoje działającej, należy:

a) zmiana obrębu i statutu gminy;

b) przyznawanie prawa należenia do gminy;

c) ustanawianie urzędów miejskich;

d) zarząd majątkiem gminnym;

e) nakładanie podatków gminnych;

f) piecza nad bezpieczeństwem osób i ich własności;

g) staranie o utrzymanie gościńców, dróg, placów, mostów, jak niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi po drogach i rzekach, wreszcie policya polowa;

h) piecza nad zaopatrzeniem miasta w dostateczną, tanią i zdrową żywność, dozór targów, szczególnie zaś dozór nad wagami i miarami;

i) policya zdrowia;

k) policya nad czeladzią i wyrobnikami, — wykonywanie przepisów urządzających klasę służących;

l) policya nad obyczajnością publiczną czuwająca;

m) sprawy ubogich i piecza nad zakładami dobroczynnymi gminy;

n) policya budownicza i ogniowa, dopilnowanie porządku budowniczego i udzielanie pozwolenia policyjnego na budowy;

o) wpływ na utrzymanie kosztem gminy szkół średnich i szkół ludowych w granicach właściwemi ustawami oznaczonych;

p) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;

q) przedsiębranie sprzedaży ruchomości drogą licytacyi na żądanie stron prywatnych.

Bliższe określenie atrybucyj gminy zawiera dział IV.

Czynnościami zakresu poruczonego osobnemi ustawami gminie przekazanemi zawiaduje gmina w sposób ustawą wskazany, albo orzeka sama o sposobie zawiadywania, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

Tytuł 7.

O roku i języku urzędowym.

§. 18.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym Państwa.

§. 19.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

Dział III.

Tytuł 8.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 20.

Gminę miasta Krakowa reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska przez nią obrana.

Rada miejska orzeka we wszystkich sprawach gminnych, a uchwały jej wykonywa Magistrat i urzędy miejskie, lub też członkowie Rady miejskiej do pewnych czynności delegowani.

Tytuł 9.

Skład Rady miejskiej.

§. 21.

Rada miejska składa się z 60 członków (radców miejskich).

Członków Rady miejskiej obierają członkowie gminy, prawo głosowania mający.

Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć, lub rezygnacyę, lub utratę urzędów zmniejszeniu uległa, natedy Rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy pierwszym wyborze po wybranych w kole lub oddziale wyborczym, do którego ubyły radca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Radcy przez Radę miejską przybrani tylko do najblizszych wyborów obowiązki pełnić będą. (§. 49.)

Tytuł 10.

O wyborach i urzędowaniu radców miejskich.

§. 22.

Prawo głosowania na radców miejskich, które tylko obywatelom Państwa służy, mają:

a) właściciele i dożywotnicy nieruchomości odziedziczonych, lub przynajmniej od roku nabytych, podlegających podatkowi bezpośredniemu od nieruchomości w kwocie najmniej złr. 6 (nie licząc dodatków);

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podatkowi zarobkowemu podlegające, i z niego od roku najmniej 8 złr. rocznego stałego podatku (bez doliczenia dodatków) opłacają, lub niemniej

c) ci, którzy z jakichkolwiek innych tytułów od roku przynajmniej złr. 15 podatku dochodowego (nie licząc dodatków) w tutejszej gminie opłacają;

d) duchowni świeccy wszystkich wyznań chrześciańskich, rabin i kaznodzieje izraelicey;

e) urzędnicy Dworu, Państwa, kraju, gminy i zakładów publicznych, tak czynni jak i wysłużeni;

f) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich zakładów naukowych, utrzymywanych kosztem Państwa, kraju lub gminy;

g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich wydziałów i magistrowie chirurgii, tudzież odpowiedzialni redaktorowie pism czasowych treści politycznej lub naukowej;

h) korporacye, stowarzyszenia, zakłady, których zarząd techniczny ma siedzibę w Krakowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku tytułem podatku (nie licząc dodatków) przynajmniej 150 złr. w. a.;

i) klasztory i zgromadzenia duchowne męzkie i żeńskie;

k) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

§. 23.

Wspólwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos. Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spólników. Nieruchomość uważa się jako jedna, dopóki w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

§. 24.

Dopóki rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela tejże zostaje w zawieszeniu.

§. 25.

Oficerowie w służbie będący, równie jak osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe, należące do szeregowców

lub do niższych stopni, z wyłączeniem rezerwistów niepowołanych, wyjęci są od prawa wybierania.

§. 26.

Prawo karne postanowi, czyli i na jak długo z wyrokiem karnym utrata prawa wybierania i obieralności jest połączoną.

Tymczasowo od prawa wybierania są wykluczeni:

a) osoby winnemi zbrodni uznane;

b) osoby z powodu zbrodni pod śledztwem zostające, przez czas śledztwa;

c) ci, którzy zostali uznanymi za winnych przestępstwa kradzieży, oszustwa, przeniewierzeuia albo uczestnictwa w tych przestępstwach (§§. 460., 461., 464. kod. karn.);

d) krydataryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczęta została, dopóki trwa pertraktacya upadłości lub ugody z wierzycielami, a po jej ukończeniu wtedy, gdy dłużnik za winnego występku z §. 486. kod. karn. uznanym zostanie.

§. 27.

Każdy wyborca winien głosować osobiście, i głosuje tylko raz jeden z własnego przymiotu.

§. 28.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych lub statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Klasztory i zgromadzenia duchowne męzkie głosują przez swoich przełożonych — klasztory zaś i zgromadzenia duchowne żeńskie, przez umocowanych do tego zastępców.

Współwłaściciele i współdożywotnicy nieruchomości, tudzież spółki handlowe, celem wykanania prawa głosowania mianują wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty prawo głosowania mające głosują przez swoich mężów lub pełnomocników. Ojcowie, opiekunowie i kuratorowie głosują za małoletnich i bezwłasnowolnych. Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jednę osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem. Zastępcami lub pełnomocnikami w powyższych przypadkach mogą być tylko osoby mające prawo głosowania.

§. 29.

Obieralnymi na członków Rady miejskiej są wszyscy własnowolni członkowie gminy, prawo głosowania mający, którzy 30. rok życia ukończyli.

§. 30.

Wyjęci są od obieralności:

a) osoby wojskowe w czynnej służbie zostające;

b) czynni urzędnicy i słudzy ze skarbu publicznego płatni, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli uniwersytetu i akademii technicznej;

c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminnych, z wyjątkiem lekarzy;

d) osoby, które mają spór sądowy z gminą;

e) dzierżawcy dochodów gminnych.

§. 31.

Wykluczeni od obieralności są:

a) osoby, które jako winne uznane zostały wykroczenia z chciwości zysku lub przeciwko obyczajności publicznej popełnionego;

b) osoby, które uznane za winne przestępstwa z chciwości zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego (§§. 501., 504., 511., 512., 515., 516. kod. karn.);

c) osoby, które z powodu przewinienia służbowego, z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utraciły urząd lub służbę.

§. 32.

Celem dopełnienia wyborów będą podzieleni wyborcy na trzy koła wyborcze:

w pierwszem mieścić się będą wyborcy wymienieni w §. 22. pod literami *c*, *d*, *e*, *f*, *g*, *i*, *k*;

w drugiem właściciele lub dożywotnicy nieruchomości, o których mówi §. 22. pod lit. *a*;

w trzeciem trudniący się handlem, przemysłem lub przedsiębiorstwem, wymienieni w §. 22. pod lit. *b* i *h*.

§. 33.

Drugie i trzecie koło będzie nadto podzielone na dwa oddziały według wysokości podatków przez wyborców opłacanych.

Tym końcem ułożone być mają spisy wyborców w porządku wysokości opłacanego w kole drugiem podatku zwyczajnego, gruntowego lub domowego, a w kole trzeciem podatku zarobkowego, poczynając w obydwóch od najwyżej,

a kończąc na najniżej opodatkowanych — w porządku wysokości cyfry podatkowej.

Suma podatków tak uporządkowanych podzieloną będzie w każdem z powyższych dwóch kół na dwie połowy, a wyborcy pierwszą połowę ogólnej sumy podatkowej opłacający stanowić będą w swojem kole pierwszy oddział wyżej opodatkowanych, zaś należący do drugiej połowy, oddział drugi niżej opodatkowanych.

§. 34.

Liczba wybrać się mających radców miejskich będzie zarówno podzielona pomiędzy rzeczone trzy koła wyborcze. W kole drugiem i trzeciem każdy oddział wybierze połowę radców na toż koło do wyboru przypadających.

§. 35.

Spisy wyborców sporządzane będą według wyżej przywiedzionych kół wyborczych, i to w kole drugiem i trzeciem w porządku wysokości opłacanego podatku, i obejmować mają imiona i nazwiska wyborców (§. 33.), oznaczenie tytułu na którym się prawo ich głosowania opiera, a w szczególności w kole drugiem, wymienienie realności z numeru i dzielnicy miasta; zaś w kole trzeciem, wymienienie rodzaju handlu, rzemiosła lub przemysłu; tudzież przy wyborach koła pierwszego, których tytuł głosowania opiera się jedynie na kwocie podatkowej, jak niemniej w kole drugiem i trzeciem bez wyjątku obejmować mają cyfrę podatkową.

§. 36.

Każdy wyborca ma tylko jeden głos, i to w tem kole wyborczem, na którego spisie zamieszczonym będzie. Zasadą do tego zamieszczenia jest główne zatrudnienie wyborcy.

I tak: kupcy, rękodzielnicy, lekarze praktykujący, którzy zarazem są posiadaczami realności, winni być zamieszczeni pierwsi w kole trzeciem, ostatni zaś w kole pierwszem.

Wolno jednak każdemu wyborcy, mającemu prawo głosowania i w innem kole wyborczem, żądać przeniesienia siebie do tego koła w drodze reklamacyi.

§. 37.

Przynajmniej na sześć tygodni przed rozpoczęciem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie miejskim do przejrzenia wystawione, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin dni 14 do wniesienia reklamacyj przeciw tym spisom.

O reklamacyach, które w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga ostatecznie w dniach ośmiu komisya przez Radę miejską z jej grona do tego wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w Magistracie, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Stosownie do zapadłych orzeczeń, od których nie ma odwołania, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

§. 38.

Przy pierwszych wyborach naczelnik Magistratu, następnie zaś prezydent miasta Krakowa jako naczelnik gminy, rozpisuje wybory przynajmniej na ośm dni przed rozpoczęciem onych, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów. Równocześnie zawiadamia o tem polityczną władzę krajową i Wydział krajowy.

§. 39.

Po ogłoszeniu wyborów przesłane będą wyborcom karty legitymacyjne, które przy podaniu głosów zwróconemi być mają.

§. 40.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ilu członków Rady miejskiej ma być przez koło lub przez oddział wyborczy obranych.

W razie, gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, tylko pierwsi z kolei liczeni być mają.

Dla zapobieżenia temu, odbiorą głosujący wraz z legitymacyą na wyborców także blankiet, oznaczony liczbą porządkową osób wybrać się mających.

Po upływie czasu na głosowanie wyznaczonego przystąpi komisya wyborcza do obliczenia głosów.

Wybranymi są ci, którzy uzyskali w oddziale wyborczym największą liczbę głosów.

Jeśliby kto w dwóch lub więcej oddziałach wybranym został, winien oświadczyć w dniach trzech, w którym oddziale wybór przyjmuje; a w takim razie w innych oddziałach za wybranych mają być uważani ci, którzy po ostatnim wybranym członku najwięcej otrzymali głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie przez przewodniczącego komisyi przedsięwzięte.

Głos dany osobie niemającej prawa obieralności jest co do tej osoby nieważny.

Po zamknięciu wyborów przedłożą komisye wyborcze Radzie miejskiej spisane tego aktu protokóły wraz z wszelkiemi dowodami, poczem Rada miejska po sprawdzeniu wyborów ogłosi ukończenie onychże i nazwiska osób wybranych.

§. 41.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach Rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 42.

Kto w ciągu ośmiu dni po zawiadomieniu go o wyborze przyjęcia pisemnie nie odmówił, uważa się iż wybór przyjął.

Odmówienie tylko z ważnych powodów nastąpić może.

Ocenienie takowych zostawia się rozstrzygnieniu Rady miejskiej.

Kto wbrew uchwale Rady miejskiej obowiązków Rady pełnić nie będzie, utraca prawo głosowania na lat sześć.

§. 43.

Rada miejska urządzi się, skoro wybory będą ukończone i przynajmniej dwie trzecie nowo obranych członków wybór przyjmą.

Aż do potwierdzenia wyboru prezydenta miasta, przewodniczy Radzie dotychczasowy przełożony.

Każdy radca miejski obejmujący swą posądę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 44.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności, niemniej o powodach nieprzyjęcia wyborów, tudzież o zarzutach przeciw wyborom, które w terminie dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają. Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone; przeciw temu służy jednak droga rekursu do Ministerstwa.

§. 45.

Dla uzupełnienia miejsc, w skutku nieważności lub nieprzyjęcia wyborów wakujących, rozpisze bezzwłocznie nowo ukonstytuowana Rada miejska na podstawie poprzednich spisów, bez powtórnego ogłoszenia takowych, nowy wybór w tym kole lub oddziale wyborczym, w którym wybór był unieważniony lub nieprzyjęty.

67

§. 46.

Prezydenta wybiera Rada bądź z grona swego, bądź z grona wyborców prawo obieralności mających na lat sześć.

Wiceprezydenta pierwszego, jako zastępcę prezydenta w Radzie miejskiej, wybiera Rada z grona swego.

Prezydent i jego zastępca muszą być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru prezydenta i jego zastępcy przystąpi Rada miejska najdalej w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu posady.

§. 47.

Wybór prezydenta winien się odbyć na posiedzeniu tajnem pełnej Rady miejskiej, umyślnie na ten cel zwołanej.

Do wyboru prezydenta miasta mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed jego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swojej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat, i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej wybranym być nie może.

Do wyboru konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części członków Rady miejskiej.

Głosowanie to odbywać się winno oddaniem kartek. Inny sposób głosowania miejsca mieć nie może.

Obranym jest ten, kto otrzyma bezwzględną większość głosów członków obecnych. Również wiceprezydentem obrany będzie ten, kto otrzyma więcej niż połowę głosów obecnych członków.

Jeżeliby przy głosowaniu nie osiągnięto bezwzględnej większości głosów, należy przedsięwziąść powtórne głosowanie, a jeżeliby i przy tem nie okazała się potrzebna większość głosów, wtedy należy przystąpić do ściślejszego wyboru.

Przy ściślejszym wyborze mają wybory ograniczyć się do tych dwóch osób, które przy powtórnem głosowaniu największą ilość głosów otrzymały.

W razie równości głosów rozstrzyga los, kto ma być wzięty do ściślejszego wyboru.

Każdy głos, dany przy trzeciem głosowaniu osobie nie wziętej do ściślejszego wyboru, ma być za nieważny poczytany.

Jeżeliby przy ściślejszym wyborze okazała się równość głosów, wtedy rozstrzyga los.

§. 48.

Wybór prezydenta miasta Krakowa potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, prezydent miasta w obecności Rady miejskiej, złoży przysięgę do rąk naczelnika Rządu krajowego na wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Wiceprezydent pierwszy składa taką samą przysięgę do rąk prezydenta miasta Krakowa na zgromadzeniu Rady miejskiej.

§. 49.

Radcy miejscy obierani będą na lat sześć w sposób taki, że co lat trzy połowa radców z każdego koła i oddziału wyborczego wybranych, licząc w to pierwszego wiceprezydenta, występuje, i Rada nowowybranymi z właściwych kół wyborczych §§. 31., 32., 33. radcami uzupełnioną będzie tak, aby zawsze z 60 radców złożoną była.

Los oznaczy, którzy z wybranych rzeczywistych radców po upływie pierwszych lat trzech ustąpić mają.

Z końcem następnego trzechlecia ustępują ci z rzeczywistych radców, którzy swe sześcioletnie urzędowanie kończą. Wybory przeto ubywających radców co lat trzy odbywać się mają.

Do liczby radców losem ustąpić mających po pierwszem trzechleciu, tudzież radców opuszczających Radę po upływie sześciu lat urzędowania, liczeni będą radcy ubyli przez śmierć, rezygnacyę lub z innych przyczyn niniejszym statutem przewidzianych w sposób taki, iż jeśli n. p. w ciągu trzechlecia z radców pierwszego koła wyborczego ubyło czterech, z drugiego koła oddziału I. trzech, a z trzeciego koła oddziału II. dwóch, to winno ustąpić z końcem pierwszego trzechlecia losem z koła pierwszego radców sześciu, z drugiego z oddziału I. dwóch, z oddziału II. pięciu, z koła trzeciego oddziału I. pięciu, a oddziału II. trzech, liczba zaś nowo wybrać się mających radców 30 wynosić będzie.

§. 50.

Losowanie radców z końcem trzechlecia z Rady wyjść mających winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed skończeniem kadencyi nastąpić mogły.

Losowanie odbywa prezydent miasta, lub pierwszy wiceprezydent w obec zgromadzonej Rady.

§. 51.

Radca kończący urzędowanie może być na nowo wybrany; służy mu jednak prawo wymówienia się od powtórnego wyboru bez przywiedzenia przyczyny.

§. 52.

Gdy godność pierwszego wiceprezydenta trwa przez lat trzy, przeto każda odnowiona Rada wybiera sobie jego następcę w sposób przewidziany §. 46.

Wiceprezydent, o ile w Radzie miejskiej na dalsze trzechlecie pozostaje, może być nadal potwierdzonym.

§. 53.

Członkowie Rady miejskiej, licząc w to pierwszego wiceprezydenta, urzędują bezpłatnie.

Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta prezydenta miasta oznaczy etat miejski.

Gdyby zastępca prezydenta przez czas dłuższy prezydenta zastępował, Rada miejska może mu wyznaczyć stosowne wynagrodzenie.

§. 54.

Prezydent miasta i jego zastępca musi mieć w Krakowie stałe zamieszkanie.

§. 55.

Prezydent i jego zastępca nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć urzędowania swego.

§. 56.

Prezydent, jego zastępca i radca miejski traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności stała na przeszkodzie.

Jeżeli który z nich popadnie w śledztwo z powodu jakiego z czynów karygodnych w §§. 26. i 31. wskazanych, lub jeżeli na jego majątek konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, jak długo trwa postępowanie karne, krydalne lub ugodne.

Radców miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, Rada miejska uzna za występujących.

§. 57.

W razie rozwiązania Rady miejskiej przez władzę rządową mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowy Rady miejskiej dokonanym będzie, prezydent i jego zastępca pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy, i wykonywują prawa Radzie miejskiej przy wyborach służące.

Od rozporządzenia, Radę miejską rozwiązującego, służy tejże prawo odwołania się do Ministerstwa Stanu przez Wydział krajowy.

Rozwiązana Rada jedynie tylko do wniesienia rekursu na posiedzenie przy zamkniętych drzwiach zgromadzić się może.

Tytuł II.

O Magistracie.

§. 58.

Magistrat składa się z prezydenta, drugiego wiceprezydenta, potrzebnej liczby radców magistratualnych etatem oznaczonej i urzędników pomocniczych.

§. 59.

Wydział obrachunkowy podlega bezpośrednio Radzie miejskiej. Jest on organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym Magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

§. 60.

Rada miejska mianuje drugiego wiceprezydenta miasta, radców magistratualnych, jakoteż wszystkich urzędników wydziału obrachunkowego na przedstawienie prezydenta, innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie Magistratu.

Wiceprezydent drugi, radcy Magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego i kasyer są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służby mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk prezydenta miejskiego, w obecności ciała radnego Magistratu, przysięgę na wierność Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swych obowiązków.

Prezydent, drugi wiceprezydent, radcy Magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego i kasyer nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do czwartego stopnia włącznie.

W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi naczelnicy biór urzędów pomocniczych.

Drugi wiceprezydent, radcy, konceptowi urzędnicy Magistratu, urzędnicy wydziału rachunkowego i kasy muszą się wykazać z odbytych egzaminów praktycznych, dla urzędników Państwa tej kategoryi przepisanych.

§. 61.

O uwolnieniu od służby (emeryturze czyli pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników gminy i zakładów gminnych orzeka Rada miejska.

Stali urzędnicy miejscy uwalnianymi i oddalanymi być mogą ze służby z tych tylko powodów, z jakich urzędnicy Państwa uwolnieniu lub oddaleniu ulegają.

Przepisy co do wymierzania emerytury, alimentacyi, wsparć i prowizyj dla urzędników i sług Państwa, tudzież wdów i dzieci po tychże dotyczące, stosują się także do urzędników i sług gminnych, oraz zakładów gminnych.

Dział IV.

Zakres działania władz gminnych.

Tytuł 12.

Zakres działania Rady miejskiej.

§. 62.

Rada miejska zastępuje gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków, jest władzą zwierzchnią miasta we wszystkich sprawach gminy, obowiązaną strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 63.

Do zakresu działania Rady miejskiej należy:

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

B. Kontrolowanie czynności Magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania własnego, jakoteż w sprawach gminie poruczonych.

§. 64.

Rozpoznaniu i decyzyi Rady miejskiej na posiedzeniach pełnych ulegają następujące przedmioty:

1. Zmiana obrębu i statutu gminy. Do zmiany obrębu gminy potrzeba jednak zezwolenia Wydziału krajowego, które tylko za zgodą władzy politycznej

udzielone być może. Zmiana zaś statutu dokonaną być może tylko wedle postanowienia §. 3. niniejszego statutu.

2. Wybór prezydenta i zastępcy jego, oraz mianowanie drugiego wiceprezydenta, urzędników gminnych, przełożonych i nauczycieli szkół, tudzież przełożonych zakładów gminnych, niemniej uwalnianie tychże od obowiązków.

3. Organizacya urzędów gminnych, z oznaczeniem liczby urzędników i sług, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych, wydawanie instrukcyj służbowych, niemniej określenie ich uzdolnienia i obowiązków.

4. Oznaczenie etatu płacy, pensyj emerytalnych i innych korzyści dla urzędników i sług gminy, oraz dla osób wyżej pod 2. wskazanych, dla ich wdów i sierót, wedle zasad przez siebie przyjętych.

5. Uchwalanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i urzędów gminy.

6. Udzielanie zaliczek na płace urzędnikom, o ile takowe dwumiesięczne płace przenoszą — przyznawanie szczególnych wynagrodzeń — oznaczenie dyjet i kosztów podróży, zapomóg i nagród dla urzędników i sług miejskich, niemniej dla osób używanych w służbie gminy.

7. Udzielanie urlopów prezydentowi i zastępcy jego, tudzież dozwalanie urlopów dla urzędników i sług gminnych, przechodzących czas trzech miesięcy.

8. Uchwalanie ogólnych zasad zarządu majątkiem gminnym.

9. Stanowienie i regulowanie opłat i tax na fundusz miejski pobieranych, w granicach obowiązujących przepisów.

10. Uchwalanie i zatwierdzanie katastru kwaterunkowego.

11. Nabywanie i zbywanie nieruchomości lub praw za nieruchomość prawnie uważanych, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, obowiązku służebności, zastawu, lub poręczenia, zaciąganie pożyczek i wszelkie operacye finansowe.

    Jeżeli wartość nieruchomości lub praw za nieruchomość uważanych przenosi kwotę 20.000 złr. w. a., niemniej jeżeli zaciągnąć się mająca pożyczka, lub suma poręczoną być mająca, przenosi jedną czwartą część rocznego dochodu gminy, wedle przecięcia ostatnich lat sześciu obliczonego, wówczas potrzebnem jest zezwolenie Wydziału krajowego.

12. Lokowanie kapitałów na hypotekach.

13. Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

14. Stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących.

15. Zaprowadzanie nowych zakładów gminnych, lub zwinięcie już istniejących.

16. Zatwierdzanie rezultatów licytacyj lub układów o dzierżawy, które dłużej niż trzy lata trwać mają, jeżeli roczny czynsz dzierżawny złr. 2.000 w. a. przenosić będzie. Zatwierdzanie układów o dostawy pociągające za sobą wydatek przenoszący 3.000 złr. w. a.

17. Rozwiązanie w drodze polubownej wszelkich kontraktów w imieniu gminy zawartych.

18. Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od takowego, niemniej zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.

19. Umarzanie należytości ściągniętemi być nie mogących, o ile takowe kwotę złr. 50 od jednego dłużnika przypadającą przenoszą.

20. Uchwalanie budżetu rocznego miasta.

21. Przyzwalanie na wydatki budżetem przewidziane i na wszelkie wydatki nadzwyczajne budżetem nie przewidziane, z wyjątkiem wydatków dążących do utrzymania rzeczy w dobrym stanie, o ile takowe w przypadkach przewidzianych budżetem kwotę złr. 500 w. a., a w innych złr. 200 w. a. przenoszą.

22. Sprawdzanie i załatwianie rachunków z dochodów i wydatków miejskich.

23. Stanowienie dodatków gminnych do podatków rządowych, tudzież nakładanie nowych podatków gminnych, niemniej ustanawianie zasad rozkładu i poboru tych dodatków i innych ciężarów gminnych.

Wprowadzanie nowych opłat i podatków, podwyższanie istniejących, pobór dodatków gminnych do podatków stałych, o ileby 25 od sta przeniosły, nakoniec zmiana taryfy poboru dodatków gminnych do podatków niestałych, tylko w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić może.

Uchwała pobierania dodatków gminnych do podatków stałych — dziesięć od sta przenoszących — przez Wydział krajowy zatwierdzona być musi.

Jednakże dodatkami do podatków, a w ogólności rozkładami na gminę obciążeni być nie mogą:

a) urzędnicy i słudzy Dworu, Państwa, kraju, lub przy zakładach publicznych ustanowieni, tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty, co do płac służbowych i co do pochodzących ze stosunku służbowego emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i gracyj;

b) starownicy dusz i publiczni nauczyciele co do kongruy.

24. Przyjmowanie do gminy lub odmówienie przyjęcia, wyznaczanie tax od przyjmowania do gminy, tudzież uwalnianie od opłaty onych w szczegółowych przypadkach.

25. Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.

26. Wykonywanie służących gminie praw patronatu i kolatury; tudzież rozdawanie stypendyów, jako i innych miejsc fundacyjnych.

27. Zakładanie i utrzymanie szkół, tudzież udział w nadzorze szkół z ustaw krajowych wynikający.

28. Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.

29. W końcu wszystkie sprawy ważniejsze, które sekcye gminy lub Magistrat do decyzyi Rady miejskiej przedłożą, lub które w drodze odwołania się pod rozpoznanie przyjdą.

§. 65.

Zwyczajne pełne posiedzenia Rady miejskiej mają się odbywać co miesiąc, a mianowicie w pierwszy Czwartek każdego miesiąca.

Gdyby na Czwartek wypadło święto uroczyste, posiedzenie odbędzie się w poprzedzającym dniu powszednim.

§. 66.

Posiedzenia Rady miejskiej tylko przez prezydenta zwoływane i pod jego przewodnictwem odbywać się mogą.

W razie nieobecności lub przeszkody prezydenta zastępuje go pierwszy wiceprezydent, tego zaś najstarszy wiekiem radca miejski.

Posiedzenie przez kogo innego zwołane, lub pod innem przewodnictwem odbyte, za nieważne i niebyłe uważanem będzie.

§. 67.

Na polecenie politycznej władzy krajowej lub na umotywowanie żądania dziesięciu radców, prezydent obowiązanym jest zwołać posiedzenie Rady miejskiej najdalej w dni ośm.

§. 68.

Przewodniczący Rady miejskiej zaprasza na każde posiedzenie okólnikiem wszystkich radców miejskich przynajmniej na dwa dni przed posiedzeniem.

Gdyby na posiedzeniu sprawy wymagające większego kompletu traktowane być miały, okoliczność ta w okólniku wspomnianą będzie.

Członek Rady miejskiej, nie mogący przybyć na posiedzenie, powód nieprzybycia swego przewodniczącemu przed posiedzeniem donieść powinien.

§. 69.

Członków Rady miejskiej, bez dostatecznego powodu obowiązków swoich niewypełniających, upomni Rada miejska na wniosek przewodniczącego.

Po dwukrotnem bezskutecznem upomnieniu może Rada miejska na niedopełniających obowiązków radców miejskich orzec karę od 2 do 20 złr. na korzyść miejscowych zakładów dobroczynnych.

Czynienie wniosku o orzeczeniu kary na radców niedopełniających swych obowiązków nie od woli prezydującego zależy, lecz jest obowiązkiem jego urzędu.

Tylko choroba własna lub familii, usprawiedliwiona nieobecność w mieście, nakoniec inne ważne nieprzewidziane przeszkody, uwzględnionemi być mogą.

Przeciw takim orzeczeniom rekurs nie ma miejsca.

§. 70.

Posiedzenia Rady miejskiej są publiczne.

Sprawy dotyczące obsadzenia posad, zawieszania lub oddalenia ze służby urzędników i sług gminnych, traktowanemi będą przy drzwiach zamkniętych. Również i ze względów obyczajności zarządzone być może tajne posiedzenie.

§. 71.

Do otwarcia posiedzenia lub głosowania obecność 30 radców miejskich, nie licząc w to prezydującego, jest konieczną.

§. 72.

Urzędnik Magistratu przez prezydenta wyznaczony prowadzi protokół obrad.

W protokóle obrad członkowie obecni wymienieni, i treść zapadłych uchwał zamieszczoną być ma

Na żądanie głosujących, zdania uchwale przeciwne zapisywane będą.

Na pismie podawane wota, które na posiedzeniu wypowiedziane lecz odczytane nie były, do protokółu dołączonemi nie będą.

O zakwestyowanych ustępach protokółu Rada decyduje, i sprostowanie lub pozostawienie redakcyi orzeka.

§. 73.

Porządek obrad oznacza prezydujący wedle porządku dziennego, który przed rozpoczęciem posiedzenia odczytanym będzie.

Rada miejska może zmianę porządku dziennego zadecydować na żądanie przez sześciu radców wniesione.

§. 74.

W ogólności te tylko przedmioty pod obrady brane być mogą, które poprzednio przez sekcyę rozpoznawanymi były.

Gdyby jednak w nagłym wypadku prezydujący uważał za konieczne, albo gdyby $^1/_3$ część członków obecnych Rady żądała, aby wziąść pod obrady przedmiot przez sekcyę nie rozbierany, lub na porządku dziennym nie zamieszczony, natedy zgromadzenie prostą większością głosów bez wdawania się w rozprawy zadecyduje, czyli przedmiot ten ma być bezzwłocznie rozpoznawanym.

§. 75.

Przedmioty pod rozpoznanie Rady przychodzące wnoszone będą przez referentów, których prezydujący w sekcyach wyznacza.

§. 76.

Każdy z radców miejskich ma głos stanowczy. Radcy Magistratu w przedmiotach pod obrady przychodzących głos doradczy lub wyjaśniający zabierać mogą. Prezydujący nie głosuje, lecz rozstrzyga równość głosów.

§. 77.

Żaden radca miejski na posiedzeniach znajdować się nie może, na których sprawy jego własne, krewnych lub powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie traktowanemi będą.

§. 78.

Każdy przyjęty wniosek staje się uchwałą, i o ile wyższego zatwierdzenia nie potrzebuje, bez zwłoki w wykonanie wprowadzony być ma.

Przewodniczący może wstrzymać wykonanie uchwał, które zdaniem jego przepisom niniejszego statutu lub prawom obowiązującym są przeciwne, lub też interes gminy na szkodę narazić mogą.

Obowiązanym jest jednak decyzyę w pierwszych dwóch wypadkach politycznej władzy krajowej, w trzecim zaś wypadku Wydziałowi krajowemu w terminie dni ośmiu do rozpoznania przedstawić, przy zawiadomieniu o tem Rady na najbliższem posiedzeniu obok wyłuszczenia powodów zawieszenia.

§. 79.

Regulamin obrad obejmuje przepisy dotyczące sposobu obradowania i głosowania na posiedzeniach Rady miejskiej w pełnych zebraniach i sekcyach. Aż do chwili ułożenia i przyjęcia regulaminu, porządek prawem lub zwyczajem w ciałach obradujących przyjęty, zachowanym być ma.

Tytuł 13.

O sekcyach i szczegółowych komisyach.

§. 80.

Rada miejska podzieli się na tyle sekcyj, ile departamentów w Magistracie utworzonych będzie.

Każdy członek Rady miejskiej, z wyjątkiem prezydenta i pierwszego wiceprezydenta, do jednej sekcyi należeć winien.

Celem sekcyi jest dokładniejsze załatwianie przedmiotów, do zakresu działań Rady miejskiej należących, jak równie kontrolowanie czynności Magistratu.

§. 81.

Wybór członków Rady miejskiej do sekcyj odbywa się większością głosów na rok jeden.

Po upływie pierwszego roku urzędowania radców w sekcyach ustępuje połowa tychże losem oznaczona.

Przy wyborze do sekcyj większa świadomość przedmiotu i według możności życzenia radców uwzględnionemi być powinny.

Ustępujący członkowie na nowo do tej samej sekcyi przydzielonymi być mogą.

Dłużej nad dwa lata żaden członek Rady miejskiej do pracowania w jednej i w tej samej sekcyi, wbrew swej woli, przeznaczonym być nie może.

§. 82.

Do zakresu działania sekcyj należą wszystkie przedmioty, które decyzyi Rady miejskiej na pełnych posiedzeniach nie ulegają, ani do zakresu działania prezydenta lub Magistratu nie należą.

§. 83.

W szczególności sekcya winna:

a) przygotowywać wnioski, jakie Radzie miejskiej do rozpoznania i decyzyi przedstawione być mają;

b) czuwać nad wykonaniem uchwał Rady miejskiej;

c) wydawać uchwały w przedmiotach do ich zakresu działania należących i nad wykonaniem onych czuwać.

§. 84.

Posiedzenia sekcyj według potrzeby odbywać się mają; niemniej jednak raz co miesiąc zwoływanemi być muszą. Dzień odbywania posiedzeń każda sekcya naprzód oznaczy.

Prezydent lub jego zastępca ma prawo, w każdym czasie zwołać nadzwyczajne posiedzenie sekcyj.

§. 85.

Członkowie sekcyj wybierają z grona swego prezydującego.

Wybór co rok się powtarza.

Wymawianie się od prezydowania w sekcyi nawet w razie ponownego wyboru miejsca mieć nie może.

Prezydent, a w jego nieobecności pierwszy wiceprezydent, przy obradach każdej sekcyi przytomnym być może, i wtenczas prezydowanie w obradzie do niego z prawa należy.

Członkom innych sekcyj znajdowanie się na posiedzeniach wzbronionem nie jest; mogą nawet doradczo głos zabierać, lecz prawo głosowania nie mają.

Referentem sekcyi jest urzędnik Magistratu w właściwym departamencie przewodniczący — jednakże przełożony sekcyi innego członka do referowania wyznaczyć ma prawo.

Urzędnik Magistratu, przez prezydenta miasta wyznaczony, prowadzić będzie protokół obrad sekcyi w sposób dla Rady miejskiej w zebraniach pełnych przepisany.

§. 86.

Do wydania ważnej uchwały obecność przynajmniej trzech członków sekcyi, nielicząc w to prezydującego, jest konieczną.

Decyzye zapadają prostą większością głosów. Urzędnik Magistratu (referent) ma głos doradczy. Prezydujący rozstrzyga równość głosów.

Prezydującemu równie jak i prezydentowi miasta, służy prawo zawieszania wykonania uchwały sekcyj i odwołania się do Rady pełnej.

§. 87.

Posiedzenia sekcyj przy drzwiach zamkniętych odbywać się mają.

§. 88.

Członek sekcyi, który na posiedzenia sekcyjne bez gruntownego usprawiedliwienia, ustnie lub na pismie przewodniczącemu złożyć się mającego, nie

uczęszcza, ma być na doniesienie przewodniczącego przez Radę miejską do pełnienia swych obowiązków wezwanym, a gdyby dwókrotne upomnienia okazały się bezskutecznemi, na zapłacenie kary pieniężnej od 2 do 10 złr. skazanym.

§. 89.

Radzie miejskiej i sekcyom służy prawo poruczania szczególnych czynności komisyom, do składu których członkowie Rady miejskiej, lub inni członkowie gminy wybranymi być mogą.

§. 90.

Komisya szczegółowa ma obowiązek, poruczoną jej czynność sumiennie wykonać, i o wykonaniu lub przeszkodach donieść Radzie miejskiej, lub tej sekcyi, od której wybraną została.

Tytuł 14.

Zakres działania prezydenta miasta.

§. 91.

Prezydent miasta jest organem gminy zawiadującym i wykonawczym.

Do prezydenta należy kierunek czynności Rady miejskiej i Magistratu, oraz dozór bezpośredni nad instytutami przez gminę fundowanymi, lub przez nią dotowanymi.

On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym wszystkich urzędów miejskich i kieruje czynnościami tychże. On odpowiada za czynności urzędowe, tak własne jak i urzędów miejskich, Radzie miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych Rządowi krajowemu.

§. 92.

Prezydenta miasta w czynnościach własnego zakresu gminy zastępuje pierwszy wiceprezydent, — w czynnościach zaś poruczonego zakresu, drugi wiceprezydent.

§. 93.

Prezydent kieruje obradami Rady miejskiej i wprowadza w wykonanie jej uchwały.

§. 94.

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, będą przez prezydenta podpisywane a kontrasygnowane przez dwóch członków Rady miejskiej, do tego przez nią wyznaczonych.

§. 95.

Prezydent decyduje samodzielnie w sprawach do poruczonego zakresu gminy należących, oraz w sprawach własnego zakresu gminy, które według przepisu niniejszego statutu (§§. 96—101), lub oddzielnych instrukcyj kolegialnemu rozpoznaniu sekcyi Rady miejskiej lub Magistratu nie ulegają.

§. 96.

Do prezydenta należy kierunek policyi miejscowej w gminie. W nagłych razach wydaje rozporządzenia bez względu na wysokość wydatków z wykonaniem połączonych, któreby utrzymanie spokojności publicznej, bezpieczeństwa prywatnego, lub nakoniec zabezpieczenia majątku gminnego na celu miały.

Obowiązanym jednak będzie, zatwierdzenie poczynionych rozporządzeń w czasie najkrótszym u Rady miejskiej wyjednać.

§. 97.

Prezydent miasta przyjmuje i oddala wszystkich posługaczy, oraz osoby do pracy za dziennem wynagrodzeniem przyjęte.

§ 98.

Prezydent udziela zaliczek na płace urzędnikom i sługom miejskim, dwumiesięcznej pensyi nieprzenoszących.

Udziela urlopów dla urzędników i sług miejskich na czas trzech miesięcy nieprzechodzący.

§. 99.

Prezydent wykonywa władzę dyscyplinarną nad wszystkimi urzędnikami i posługaczami Magistratu.

Do wykonania tej władzy służą prezydentowi miasta wszystkie te prawa, jakie według przepisów obowiązujących każdy w ogóle naczelnik urzędu pod względem dyscyplinarnym posiada. Zawieszenie jednak w urzędowaniu urzędników przez Radę miejską nominowanych, wyjąwszy przypadki zwłoki nie cierpiące, do Rady miejskiej, zawieszenie zaś tych, których Magistrat nominował, do Magistratu należeć będzie.

§. 100.

Prezydent miasta jest mocen zarządzać sprawunki do utrzymania rzeczy służące, które wydatku wyższego nad 200 złr. nie wymagają i łącznie wzięte sumy na ten cel preliminowanej nie przenoszą.

§. 101.

Prawem równie jak i obowiązkiem prezydenta jest, zarządzać od czasu do czasu kontrolowanie kas miejskich, tudzież wszystkich kas zakładów, pod nadzorem gminy zostających, i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby może prezydent także likwidacyę tych kas zarządzić.

§. 102.

Prawo asygnowania pieniędzy z kasy miejskiej służy prezydentowi miasta, który za nadużycie onego gminie i przełożonym władzom jest odpowiedzialnym.

Dla bliższego określenia tego prawa stanowi się, co następuje:

a) Żaden wydatek, nieznajdujący pokrycia w etacie, nie może być ponoszonym bez zezwolenia Rady miejskiej, a względnie i Wydziału krajowego.

o wypłaty usystemizowanych płac i pensyj, następnie do wypłaty podatków skarbowych i dodatków krajowych przez właściwą władzę wymierzonych, nie potrzeba zezwolenia Rady miejskiej, lecz o uskutecznionej wypłacie Rada miej-ka na najbliższem posiedzeniu zawiadomioną być ma.

d) Wynagrodzenia różnym przedsiębiorcom z mocy kontraktów lub ugód, za zezwoleniem Rady miejskiej zawartych, przypadające, wtedy tylko wypłaconemi być mogą, kiedy komisya odbiorcza przy odbiorze dostarczanych przedmiotów nie poczyni żadnych zarzutów; w przeciwnym zaś razie należy wstrzymać wypłatę aż do decyzyi Rady miejskiej, a według okoliczności i Wydziału krajowego.

d) Każda asygnacya pieniężna winna być oddziałowi rachunkowemu do przejrzenia i zakontrolowania przesłaną.

Tytuł 15.

Zakres działania Magistratu.

§. 103.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą Rady miejskiej w sprawach własnego zakresu, oraz pierwszą instancyą administracyjną w sprawach dotyczących zakresu poruczonego.

Tenże zarządza pod kierownictwem prezydenta sprawami gminy i wykonywa pieczę nad zakładami pod nadzorem gminy zostającymi, nakoniec załatwia bieżące czynności w sprawach jemu przekazanych.

§. 104.

Przekazane Magistratowi czynności, częścią kolegialnie a częścią jako sprawy bieżące załatwianemi będą.

§. 105.

Kolegialnemu rozpoznaniu i decyzyi Magistratu ulegają:

a) przedstawiania na wniosek prezydenta kandydatów na urzęda miejskie;

b) udzielanie konsensów na oberze, domy zajezdne, wyszynk trunków i kawiarnie, o ile to prawo miastu dotąd służyło;

c) wydzielanie pożyczek dla podupadłych rzemieślników z funduszu Rudolfa i innych na ten cel przeznaczonych zapisów;

d) wszystkie sprawy, które Rada miejska lub prezydent kolegialnemu rozpoznaniu Magistratu przydzielić za stosowne uzna.

§. 106.

W obradach kolegialnych Magistratu biorą udział, pod przewodnictwem prezydenta lub drugiego wiceprezydenta, radcy Magistratu z głosem stanowczym. Prezydujący rozstrzyga równość głosów.

§. 107.

W sprawach poruczonego zakresu Magistrat stosować się winien do przepisów i instrukcyj w drodze właściwej wydanych.

§. 108.

Celem dokładniejszego poglądu i jednostajności postępowania, Magistrat podzielonym będzie na stosowną liczbę wydziałów.

§. 109.

Główne obowiązki Magistratu są:

a) starać się o należyte ogłoszenie ustaw i obwieszczeń rządowych i miejskich;

b) prowadzić dokładne spisy ludności miejscowej i wydawać świadectwa przynależności do gminy;

c) czuwać nad nienaruszalnością granic posiadłości gminnych;

d) starać się o bezpieczeństwo osób i majątku mieszkańców;

e) czuwać nad wykonaniem przepisów dotyczących święcenia niedziel i świąt uroczystych, powstrzymywać wszelkie naruszenia obrządków religijnych i służby Bożej;

f) zawiadywać majątkiem gminy w granicach przez Radę miejską określonych;

g) pilnować, aby zakłady pod dozorem gminy zostające, lub przez nię datowane, do statutów i instrukcyj stosowały się;

h) starać się o zaopatrzenie miasta w dobrą i tanią żywność;

i) wykonywać policyę zdrowia, — starać się o należyte zaopatrywanie chorych i rekonwalescentów;

k) mieć pieczę nad zaopatrzeniem ubogich i zapobiegać żebractwu;

l) wydalać z miasta obcych próżniaków i włóczęgów, oraz osoby niemoralnie prowadzące się;

l) urządzać obronę przy pożarach i powodziach, oraz starać się o ulepszenie środków obrony;

m) mieć staranie o wygody mieszkańców, — o upiększenie miasta, — o utrzymanie istniejących w obrębie miasta dróg, placów, ulic, bruków, mostów, studni, kanałów, oświetlenia, cmentarza i t. p.;

n) utrzymywać dozór nad czystością placów, ulic, dróg i podwórców w domach miejskich i prywatnych;

o) wykonywać przepisy dotyczące budowli i zarobkowania;

p) dozwalać dobrowolnych licytacyj ruchomości;

r) exekwować należytości miejskie i rządowe;

s) odstawiać kontyngent wojskowy na miasto przypadający, — utrzymywać kontrolę urlopników i rezerwistów, oraz czuwać nad ich zachowaniem się;

t) kwaterować wojsko i dostarczać podwód;

u) rozpoznawać i karać przestępstwa przeciw miejskim rozporządzeniom policyjnym.

§. 110.

W sprawach dobra mieszkańców dotyczących, innym organom poruczonych, winien Magistrat na wezwanie organa te według możności wspierać.

§. 111.

Magistrat winien w razie potrzeby użyć służących mu środków przymusowych dla wykonania przepisów, ustaw, wyższych poleceń i własnych rozporządzeń; oraz winien na żądanie dostarczać prawnej pomocy innym, do przestrzegania przepisów ustawami powołanym władzom.

§. 112.

Gdyby środki przymusowe Magistratowi służące do wprowadzenia w wykonanie ustaw i rozporządzeń nie były dostatecznemi, na tedy Magistrat winien potrzebnej pomocy od właściwej władzy zażądać.

§. 113.

Dla utrzymania swej powagi i powstrzymania uchybień urzędowi swemu, winien Magistrat użyć środków, jakich władze rządowe używać mogą.

Dział V.

Tytuł 16.

Stosunek władzy gminnej do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 114.

W sprawach własnego zakresu podlega gmina miasta Krakowa bezpośrednio Wydziałowi krajowemu, a względnie Sejmowi krajowemu.

§. 115.

Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi, postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.

§. 116.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała i wbrew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza krajowa; na żądanie jej przeto prezydent miasta winien jej udzielać uchwały Rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.

§. 117.

Polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek, zakazać wykonania uchwały powziętej przez Radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu do Ministerstwa Stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 118.

Polityczna władza krajowa ma także rozstrzygać rekursa przeciw rozporządzeniom Magistratu lub Rady miejskiej, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekursa do Wydziału krajowego zanoszone być winny.

W sprawach poruczonego zakresu działania ma być rekurs w każdym razie do politycznej władzy krajowej podany.

Dział VI.

Tytuł 17.

O wpływie władzy gminnej na sprawy dotyczące różnych wyznań religijnych.

§. 119.

Każde wyznanie religijne pozostaje w posiadaniu i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów przeznaczonych na jego cele duchowne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swe z własnych zasobów.

Każdy członek gminy miasta Krakowa przyczynia się do wydatków tego tylko wyznania religijnego, do którego sam należy, o ile takowe według ustaw administracyjnych nie są ciężarem realności przez niego posiadanych.

§. 120.

Specyalne sprawy chrześciańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześciańskich członków gminy krakowskiej.

Sprawy te są:

a) dotyczące przedmiotów duchownych, szkolnych i dobroczynnych, tudzież zakładów wyłącznie z funduszów chrześciańskich dotowanych;

b) wykonywanie praw patronatu, prezentowania i mianowania pasterzy dusz i nauczycieli, jakoteż nadawanie stypendyów.

§. 121.

W zarządzie spraw w paragrafie powyższym wymienionych zastępują gminę członkowie Rady miejskiej chrześciańskiego wyznania.

Do wydania ważnej uchwały w sprawach tego rodzaju, obecność $^2/_3$ części członków Rady miejskiej wyznania chrześciańskiego jest konieczną.

§. 122.

O ile zakłady na cele niżej wyrażone w przyszłości z majątku gminy miasta Krakowa fundowane nie będą, gmina izraelicka pokrywa z własnych swoich zasobów wydatki:

a) na swoje cele religijne;

b) na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych;

c) na utrzymanie swoich szkół i szpitalów;

d) na zaspokojenie innych właściwych swoich potrzeb.

Dochody jednakże, które na zaspokojenie potrzeb tego rodzaju przez ogół mieszkańców wnoszoneby były, rozłożone zostaną na użytek każdego wyznania, w stosunku przykładania się jego wyznawców.

§. 123.

W sprawach dotyczących przedmiotów w powyższym paragrafie wymienionych, o ile takowe pod rozpoznanie gminy przychodzić będą, stanowić mają pod przewodnictwem prezydenta członkowie Rady miejskiej wyznania izraelickiego, w komplecie przynajmniej $^2/_3$ części członków tego wyznania.

Gdyby liczba wybranych członków Rady miejskiej wyznania izraelickiego 21 nie wynosiła, natedy liczba ta powołaniem do obrad mężów zaufania przez członków Rady miejskiej wyznania izraelickiego uzupełnioną będzie.

Dział VII.

Tytuł 18.

Postanowienia przechodnie.

§. 124.

Czynności Radzie miejskiej przy wyborach członków do tej Rady przekazane, z powodu iż miasto Kraków żadnej na teraz nie ma reprezentacyi gminnej, wykonywane będą przy pierwszym wyborze przez dziewięć obywateli, których polityczna władza krajowa na przedstawienie Magistratu do tego wyznaczy.

§. 125.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu, będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiej, w Magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy zostawał w sprzeczności z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast przez Radę miejską stosowne rozporządzenia.

78

Ustawa

z dnia nadająca statut gminny dla król. miasta Stanisławowa.

Na wniosek Sejmu Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadaję wolnemu królewskiemu miastu Stanisławowi na zasadzie Ustawy z dnia 5. Marca r. 1862. tu załączony statut miejski i rozporządzam:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego statutu wchodzą w moc obowiązującą zaraz po jego ogłoszeniu.

Artykuł II.

Równocześnie przestają obowiązywać dotychczasowe przepisy dotyczące gminnego urządzenia miasta Stanisławowa.

Artykuł III.

Memu Ministrowi Stanu polecam wprowadzenie tej ustawy w wykonanie.

Wiedeń dnia

L. 2.955.
S.

Sprawozdanie

Komisyi sejmowej dla układu statutów miejskich, pod względem nadania statutu gminnego dla miasta Stanisławowa.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu sejmowem z dnia poleconem zostało komisyi ułożyć dla miasta obwodowego Stanisławowa statut, przy uwzględnieniu projektu, który do tegoż statutu przez wydział miejski ułożony został.

Wywiązując się z polecenia, składa komisya w załatwieniu do prośby wniesionej przez gminę miasta Stanisławowa z 12. Lutego 1866 r. do l. 1.514/S. Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie.

Art. XXII. ustawy z 5. Marca 1862 r. do l. 18. Dzien. Praw Państwa, stanowi, że znaczniejsze miasta uzyskać mogą na własne żądanie osobny statut gminny w drodze ustawodawstwa krajowego.

Miasto Stanisławów jest najznaczniejszem miastem w całym kraju na wschód od Lwowa; posiada ludności przeszło 16.000 dusz wynoszącą; posiada kompletnie uorganizowany magistrat. W tem mieście urzęduje sąd obwodowy. Po otwarciu kolei żelaznej, Stanisławów stanie się najważniejszą miejscowością między Lwowem a Czerniowcami, bo będzie głównem ogniskiem handlu całej okolicy. Budżet miejski na rok bieżący przenosi sumę 65.000 złr. w. a. w dochodach i wydatkach. Stanisławów posiada gimnazyum wyższe i szkoły realne.

Z tych to względów więc nie podlega wątpliwości, że miasto Stanisławów liczy się ze wszechmiar do znaczniejszych miast kraju naszego.

Art. XXIII. i XXIV. powszechnej ustawy gminnej z 5. Marca 1862 r. dowodzą, że z osobnego statutu miejskiego rzeczywiste i tak znaczne wynikają korzyści, iż każde miasto poczuwające się do dostatecznych sił żywotnych, powinno dopraszać się osobnego statutu, aby tem snadniej podołać większemu zakresowi działania. Im większy bowiem stopień samorządu miasto osiągnie, tem korzystniej w niem się rozwinie instytucya gminna, tem gruntowniejsze i sprzężystsze będzie załatwianie spraw miejskich.

Z tego zapatrywania wychodząc, stara się legalna reprezentacya miasta Stanisławowa o nadanie osobnego statutu chcąc korzystać w dobrze zrozumianym interesie własnym z uprawnienia, jakie służy znaczniejszem miastom monarchii austryackiej.

Z drugiej strony nie można zamilczeć protestu wniesionego przez gminę izraelicką, Stanisławowską przeciw prośbie o własny statut dla Stanisławowa. Protestujący utrzymują w swej protestacyi, że ich między innemi głównie razi przepis §. 52. tegoż projektu, gdyż tam co do warunków obieralności na członka rady miejskiej powiedzianem jest, iż kandydat na rajcę miejskiego powinien umieć po polsku czytać i pisać.

Oponenci dali już tym zarzutem dostateczny dowód swego ciasnego widnokręgu umysłowego bo warunek pomieniony zawiera w sobie skromne żądanie, ażeby radca miejski posiadał przynajmniej to, co się zowie, najniższym stopniem wykształcenia. Kto tego nie posiada a przecież ubiegać się myśli o godność reprezentanta miejskiego, ten nieochybnie zawiedzie zaufanie w nim położone, gdyż przy szczupłej liczbie członków rady miejskiej, każdy ubytek w uzdolnieniu członków rady da się uczuć dotkliwie i niekorzystnie oddziaływać musi na spełnienie ważnego zadania rady miejskiej. To już wystarczy, aby usprawiedliwić dostatecznie usunięcie protestacyi.

Przechodząc teraz do rozbioru samegoż projektu, uchwaliła komisya zmianę niektórych postanowień, po części przez wzgląd na dobro miasta, po części dla zastósowania statutu do istniejących ustaw.

Komisya zatem, dopełniając obowiązku swego, przystępuje teraz do usprawiedliwienia zmian i sprostowań, jakie zarządziła w projekcie sobie przedłożonym:

1) *W §. 2gim.* wierszu 12tym zaszła omyłka druku, gdyż tam zamiast wyrazu: „posiadając“ czytać należy „posiadają.“
2) Paragrafy *3 do 11go* włącznie należy wykreślić, a natomiast w krótkości orzec: bliższe postanowienia o należności do gminy, zawarte są w ustawie powszechnej z 3. Grudnia 1863 r. (Dzien. praw. Państwa nr. 105). Zmiana ta nie wymaga bliższego wyłuszczenia, gdyż statut miejski nie może mieć na celu prostą republikacyę powszechnych ustaw państwowych.
3) Co do *§. 18go.* Z drugiego i trzeciego wierszu usunąć wyrazy: „lub z przyzwoleniem Namiestnika także i cudzoziemcom.“
4) Co do *§. 25go.* W ustępie przedostatnim będzie na samym końcu zamiast: „do Wydziału krajowego“ powiedzianem „do naczelnej politycznej władzy krajowej,“ ponieważ sprawy o których tu jest mowa, nie podlegają działalności Wydziału krajowego.
5) Do *§. 27go.* Tu wszędzie zamiast wyrazu: „samoistny“ położony będzie wyraz: „własny zakres działania.“
6) Do *§. 29go.* Tu dodane będą wyrazy: „statutu“ i zaraz po wyrazie „zmiana.“
7) Do *§. 30go.* Ustęp IIgi brzmieć powinien: Gmina nadaje prawo należności do niej lub odmawia tej prośbie w myśl zastrzeżeń zawartych w ustawie powsz. z 3. Grudnia 1883 r. (Dziennik pr. Państwa nr. 105).
8) Do §. *34go.* W ustępie czwartym licząc od napisu powinno po słowach: „o utrzymanie wodociągów“ zaraz stać: „jakoteż publicznych zakładów kąpielowych,“ tak, żeby ten ustęp kończył się słowami: „i innych urządzeń publicznych.“
9) Do §. *36go.* Układ tego paragrafu zmienia się w ten sposób: iż zamiast tego co teraźniejszy §. 36. w sobie zawiera, powiedzianem będzie: „do gminy należy wykonywanie praw patronatu, prezentowania i kolatury, tudzież rozdawnictwo stypendyów i miejsc fundacyjnych.
10) Z §. *38go* opuścić należy ustęp drugi i trzeci, ponieważ czynności sądowe nie należą do zakresu działania rady miejskiej.
11) Do §. *45go.* Ustęp I. zmienia się w sposób następujący: „Prawo głosowania przy wyborze radnych miejskich mają następujące osoby, posiadające przytem prawo obywatelstwa Państwa austryackiego.“ W tymże samym paragrafie po ustępie naznaczonym literą *h*) umieszczonym, będzie ustęp pod literą *i*) tej treści: „Oficerowie i wojskowi z tytułem oficerskim, jeżeli są na stałej emeryturze, lub jeżeli dymisyę wzięli przy zastrzeżeniu sobie charakteru wojskowego.“
12) *Do §. 48.* Zamiast: „wyjęte są“ należy powiedzieć: „wyjęci są,“ następnie tam zamiast ustępu pod literą *d*) będzie: „wojskowi w czynnej służbie zostający z wyjątkiem rezerwistów niepowołanych.“ Zmiana treści tego ustępu jest konieczną przez wzgląd na urzędników w czynnej służbie będących, którym ustawa powszechna nie odmawia prawa głosowania i dopuszcza jedynie ich wyłączenie od obieralności.
13) *Do §. 49.* zamiast drugiego ustępu ma być: *b*) „osoby, przeciw którym z powodu zbrodni uchwalonem zostało śledztwo specyalne, aż do ukończenia sprawy,“ dodany będzie jeszcze ustęp pod literą *d*) tej osnowy: „Krydaryusze i ci, którzy podpadli ugodnemu postępowaniu, dopóki trwa tok krydy lub ugody; po ukończeniu zaś tej czynności wtedy, jeźli dłużnik potępiony został na mocy przepisów kodeksu karnego.“
14) *Do §. 51.* Tu wypada dodać jeszcze: w imieniu małoletnich i bezwłasnowolnych głosują prawni ich zastępcy.

15) *Do §§. 53. i 54.* W ustępie pod literą *b)* § 53. po słowach: „czynni urzędnicy i słudzy“ dodać trzeba: „dworu, kraju lub“ następnie należy z §. 54. ustępu pod literą *c)* i *d)* tamże opuścić, i takowe przyczepić do §. 53. jako alinea *d)* i alinea *e)*.

16) *Do §. 63.* Zamiast ustępu drugiego położyć co następuje: „tak ukonstytuowanej radzie przewodniczy dotychczasowy burmistrz aż do potwierdzenia wyboru nowego naczelnika miasta.“

17) *Do §. 64.* Dodatek: „polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, tyczące się osób od obieralności wyjętych lub wyłączonych.“ Przeciw temu jednak służy rekurs do Ministerstwa.

18) *Do §. 67.* Zamiast ustępu czwartego powiedzianem będzie: „obranym jest ten, kto otrzyma bezwzględną większość głosów radnych obecnych.“

19) *Do §. 68.* Ostatnie trzy wiersze 2. ustępu zmieniają się w ten sposób: „ślubując wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.“

20) *Do §. 74.* Dla lepszego porządku ustęp 3ci powinien stać na miejscu drugiem, drugi zaś na miejscu 3cim. Następnie odpadają w zupełności. Ustęp 4ty i 5ty, ponieważ suspendowanie lub usunięcie burmistrza zależeć musi od wyższej władzy.

21) *Do §. 84.* Opuścić ustęp umieszczony pod literą *d)*, ponieważ taki przepis mógłby łatwo dać powód do wyprowadzenia zeń wyników najmylniejszych.

23) *Do §. 85.* Trzy ustępy idące po ustępie pod literą *d)* stanowić będą osobny ustęp, nacechowany literą *e)*; następujące zaś bezpośrednio 2 ustępy, z których 1szy zaczyna się od wyrazu „jeżeli,“ drugi zaś od wyrazu: „zbywanie“ odpadają zupełnie, a natomiast umieszczonym będzie taki przepis: „Do ważności uchwały w sprawach pod literą *e)* wymienionych zapadłej, wymaganem jest, aby ona powziętą była na dwóch, upływem 8 dni przegradzanych posiedzeniach, odbytych w obec najmniej ¾ części członków rady miejskiej, a następnie żeby taka uchwała, uzyskała potwierdzenie Wydziału krajowego. Zmianę postanowień tych uważała komisya za konieczność, by utrzymać w całości majątek gminy i szafunek wszelki zawisłym uczynić od rozważenia najdokładniejszego.“

23) *Do §. 86.* Między 2gi a 3ci ustęp włożyć postanowienie następujące: „Dodatki do podatków nie mogą być nakładane na: *a)* urzędników i sług Dworu Państwa, kraju i zakładów publicznych, na wojskowych, ich wdowy i sieroty, a to co do płac służbowych, emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i gracyj; *b)* pasterzy dusz co do ich kongruy.“ Powodem tej zmiany jest, ponieważ osoby tu wymienione w stosunku do ich stanowiska w społeczeństwie, nader skromną pobierają płacę.

24) *Do §. 98.* dodać trzeba: „posiedzenia bez zachowania tegoż przepisu odbyte, są nieważne.“

25) *Do §. 113.* Przed tymże paragrafem stać powinien napis tego rozdziału: Zakres działania magistratu.

26) *Do §. 122.* dodać należy co przepisuje artykuł XVI. ustawy z 5. Marca 1862 r.

„Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi postanowieniem gminy obciążonemu służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu nie przekraczała, lub wbrew ustawom nie postępowała.

To prawo nadzoru wykonywa naczelna polityczna władza krajowa; na jej żądanie burmistrz miasta winien jej udzielać uchwały rady miejskiej i dostarczać wszelkie wyjaśnienia potrzebne.

Naczelna polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek zabronić wykonania uchwały, powziętej w radzie miejskiej, jeżeli to, co uchwalonem zostało, przekracza zakres działania rady lub sprzeciwia się ustawom ogólnym. Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu do Ministerstwa. Gdy jednak sprawa należała do własnego zakresu działania gminy, natedy winna władza krajowa o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

Naczelna polityczna władza krajowa, ma także załatwiać rekursa przeciw rozporządzeniom magistratu lub rady miejskiej, naruszającym lub mylnie stosującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekurs zanoszonym być winien do Wydziału krajowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs musi być wniesionym do naczelnej politycznej władzy krajowej.“

27) *Do §. 131.* Zamiast ustępu czwartego powiedzianem będzie: „nowa rada ukonstytuuje się pod kierownictwem dotychczasowego burmistrza aż do potwierdzenia wyboru nowego burmistrza.“

/. Składając przeto pod /. projekt do statutu dla miasta Stanisławowa z takiemi odmianami, jakie uznano za stosowne, komisya wnosi:

„Wysoki Sejm raczy sprostowany projekt ustawy gminnej dla miasta „Stanisławowa“ wraz z przedstawionemi zmianami przyjąć i uchwalić.“

We Lwowie dnia 10. Kwietnia 1866.

Leszek Borkowski,
przewodniczący.

Dr. Michał Koczyński,
sprawozdawca.

Z drukarni K. Pillera 1866.

Wniosek posła Krzysztofowicza.

Gmina miasta obwodowego Stanisławowa, na podstawie artykułu XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862., prosi o wydanie jej osobnego statutu, składając projekt do tegoż przez Wydział miejski ułożony.

Wysoka Izba uchwali: „osobny statut dla miasta obwodowego Stanisławowa.“

Krzysztofowicz, wnioskodawca.

Dr. Samelson. — Reyzner. — Hoppen. — Hubicki. — Młocki. — Polanowski. — Alexander Dunin Borkowski. — Alojzy Bocheński. — Zatwarnicki. — Połowy. — Kabat. — Laskowski. — Kuziemski. — Pawęcki. — Ginilewicz.

(Wierzytelny odpis).

Protokół Rady, przedsięwzięty przy Magistracie Stanisławowskim na posiedzeniu Rady miejskiej z d. 10. Stycznia 1866.

Prae. 3. Stycznia 1866. l. 14. Radni: Paweł Skwarczyński, Abraham Bardasch, Adolf Beill, Karol Paternay, Paweł Piller, Franciszek Sedelmayer i Mojżesz Seinfeld, jako uchwałą z 28. Lipca 1864. do l. 262. wysadzona komisya do złożenia statutu dla miasta Stanisławowa, przedkładają projekt statutu, na podstawie projektu statutu dla miasta Lwowa wypracowany, z uwzględnieniem miejscowych stosunków. Po odczytaniu przedłożonego projektu statutu dla miasta Stanisławowa na dzisiejszem zgromadzeniu Rady miejskiej przyjęto takowy, a mianowicie:

1. §. 1. do włącznie §. 39. jednogłośnie podług wniosku komisyi.

2. § 40. większością głosów podług wniosku komisyi. Radny p. Halpern był zdania, ażeby gmina za zawiadywanie sprawami publicznemi, które ustawami będą jej przekazane, zastrzegła sobie ze Skarbu Państwa stosowne wynagrodzenie. Wniosek powyższy poparli pp. radni Gurowski, Wysłobocki i Dejczakowski.

3. §§. 41., 42. i 43. przyjęto jednogłośnie podług wniosku komisyi.

4. §. 44. przyjęto większością głosów podług wniosku większości komisyi. Mniejszość komisyi, a mianowicie pp. radni: Bardasch i Seinfeld byli zdania, że nie wypada postanawiać stosunku liczbowego między członkami Rady miejskiej chrześciańskiemi i izraelickiemi, gdy takowe postanowienie prawnie usprawiedliwić się nie da, tem mniej, gdy ludność tutejsza izraelicka dochodzi lub przenosi połowę całej ludności. Do powyższego wniosku przystąpił p. radny Halpern.

5. §. 45. do włącznie §. 51. przyjęto jednogłośnie podług wniosku komisyi.

6. §. 52. przyjęto większością głosów podług wniosków komisyi. Radni: pp. Halpern, Bardasch i Seinfeld byli zdania, ażeby wypuścić warunek do obieralności na członka Rady miejskiej, iż musi umieć czytać i pisać po polsku, a z tego powodu, ponieważ tego warunku w lwowskim projekcie statutów nie ma.

7. §. 53. do włącznie §. 65. przyjęto jednogłośnie podług wniosku komisyi.

8. §. 66. przyjęto większością głosów w następującej stylizacyi: „Rada miejska obiera burmistrza „z członków gminy, posiadających w chwili wyboru burmistrza warunki obieralności na członków Rady „miejskiej, zastępcę burmistrza zaś i delegatów z grona swojego. Burmistrz i zastępca burmistrza mu„szą być wyznania chrześciańskiego. Do wyboru burmistrza lub zastępcy burmistrza przystąpi Rada „miejska zawsze w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu posady. Obierając delegatów miejskich „oznaczy Rada miejska także ich liczbę, która nie ma przenosić sześciu członków.“ PP. radni Halpern, Bardasch, Seinfeld, Wysłobocki i Piller byli zdania, ażeby burmistrza wybierać przedewszystkiem z grona Rady, a dopiero na wypadek, gdy obrany wyboru nie przyjął, wybór rozszerzyć i wybierać z wszystkich obieralnych na członków Rady miejskiej. PP. radni: Bardasch, Seinfeld i Halpern byli zdania, ażeby warunek wyznania do osiągnięcia posady burmistrza i jego zastępcy opuścić.

9. §. 67. do włącznie §. 132. przyjęto jednogłośnie podług wniosku komisyi. Następnie uchwalono:

10. ażeby przyjęty projekt statutu dla miasta Stanisławowa wygotowanym został w trzech egzemplarzach i przedłożonym do podpisania zgromadzeniu Rady na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu.

11. Ażeby jeden egzemplarz uchwalonego przez Wydział miejski projektu statutu w drodze należytej przedłożonym został Wys. c. k. Namiestnictwu.

12. Ażeby drugi egzemplarz tegoż projektu bezpośrednio Wys. Wydziałowi krajowemu przedłożonym został, z prośbą wniesienia takowego pod obrady Sejmu krajowego w obecnej jeszcze kadencyi.

Nakoniec 13. Ażeby dla uzyskania pewności, że ten statut w samej istocie w obecnej kadencyi Sejmu krajowego pod obradę wziętym zostanie, trzeci egzemplarz uchwalonego projektu statutu na ręce posła miasta Stanisławowa p. Jakóba Krzysztofowicza przesłanym został z prośbą, aby porozumiawszy się w tej mierze z Wydziałem krajowym, w razie potrzeby udzielony sobie projekt statutu w drodze petycyi Sejmowi krajowemu przedłożył.

Suchanek m. p. — Glass m. p. — Z Wydziału: Paweł Skwarczyński m. p. — Fr. Sedelmayer m. p. — Dr. Bardasch m. p. — A. Halpern m. p. — J. Deyczakowski m. p. — Karol Fiedler m. p. Mojżesz Seinfeld m. p. — Piotr Wajdowicz m. p. — Józef Scherz m. p. — Adolf Beill m. p. — J. Lahmers m. p. — Karol Paternay m. p. — J. Paweł Piller m. p.

Za zgodność z oryginałem:

Leon Tokarski, sekretarz m. p.

L. 1188/S.

Projekt

statutu dla miasta Stanisławowa.

Część I.

o obrębie miasta, jego mieszkańcach i tychże stosunkach do gminy.

§. 1.

Obręb miasta Stanisławowa obejmuje wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych tego miasta zapisane grunta i zabudowania.

Zmiana obrębu miasta nastąpić może tylko w sposób niniejszym statutem oznaczony (§. 29., §. 88., lit. g.).

§. 2.

Członkowie gminy i obcy.

W gminie rozróżnić należy:

I. Członków gminy,

II. obcych.

I. Członkowie gminy są:

1. Należący do gminy, którzy ze względów na swoją osobę stale do gminy należą, a takimi są:

a) obywatele, którzy prawo obywatelstwa miejskiego otrzymali — lub

b) należni do gminy; albo

2. uczestnicy gminy, którzy nienależąc stale do gminy, ze względu na swoją osobę, posiadając w jej obrębie majątek lub dochód upodatkowaniu ulegający.

Należącemi do gminy mogą być tylko obywatele Państwa austryackiego.

II. Obcymi w gminie są ci, którzy nie będąc członkami gminy, w niej przebywają.

§. 3.

Nabywanie należności do gminy.

Należność do gminy nabywa się:

a) przez urodzenie;
b) przez zawarcie ślubów małżeńskich;
c) przez przyjęcie do gminy;
d) przez szczególne stanowisko osobiste.

§. 4.

a) Przez urodzenie.

Dzieci prawego łoża należą do gminy, jeżeli ich ojciec w czasie ich urodzenia, lub gdyby już przedtem umarł, w czasie swego zejścia do gminy należał.

Dzieci uprawnione (legitymowane), które jeszcze usamowolnienia nie uzyskały, należą do gminy, jeżeli ich ojciec w chwili ich uprawnienia do gminy należał.

Dzieci przysposobione (adoptowane), nad któremi adoptujący ma władzę ojcowską, należą do gminy, jeżeli adoptujący w chwili ich przysposobienia do gminy należał.

Przyjęcie dzieci na wychowanie nie czyni ich należnemi do gminy.

Dzieci nieprawego łoża należą do gminy, jeżeli ich matka w chwili ich urodzenia do gminy należała.

Znalezione w obrębie gminy podrzutki poczytuje się dopóty za należne do gminy stanisławowskiej, dopóki ich należność do innej gminy nie będzie udowodnioną.

§. 5.

b) Przez zawarcie ślubów małżeńskich.

Niewiasta nabywa przez zawarcie ślubów małżeńskich z należnym do gminy należność do tejże.

§. 6.

c) Przez przyjęcie do gminy.

Przyjęcie do gminy uzyskuje się jedynie mocą uchwały Rady miejskiej.

Każdy obywatel Państwa austryjackiego może być do gminy przyjętym, jeżeli

a) jest zupełnie mocen rozrządzać osobą swoją i majątkiem,
b) używa nieskażonej sławy;
c) nie zalega z opłatami na rzecz miasta;

d) i posiada majątek dostateczny do utrzymania rodziny, lub zawiaduje samodzielnie zarobkowością zabezpieczającą utrzymanie rodziny.

Radzie miejekiej służy także prawo, udzielać cudzoziemcom, którzy powyższe warunki w sobie łączą, zapewnienie przyjęcia do gminy na wypadek, gdy obywatelstwo Państwa austryjackiego uzyskają.

§. 7.

Za przyjęcie do gminy płaci się do kasy miejskiej taxa, której maxymum od czasu do czasu Rada miejska oznacza.

Dopiero po złożeniu tej taxy przyjęcie uważa się za dokonane.

Rada miejska ma prawo uwolnić od tej taxy.

§. 8.

d) Przez szczególne stanowisko osobiste.

Stali urzędnicy dworu, państwa, kraju i gminy, tudzież urzędnicy w zakładach krajowych i gminnych, lekarze, adwokaci, notaryusze, osoby duchowne i publiczni nauczyciele stają się należnymi do gminy miasta Stanisławowa, jeżeli ich posada wymaga stałego w Stanisławowie zamieszkania.

§. 9.

Utrata należności do gminy.

Należność do gminy utracają:

a) ci, którzy utracili obywatelstwo Państwa austryjackiego;

b) ci, którzy nabyli należność do innej gminy;

c) osoby wskazane w §. 8., jeżeli pozyskały posadę wymagającą stałego zamieszkania w innej gminie.

§. 10.

Przy zmianach należności do gminy idzie żona, jeżeli nie jest sądownie rozłączoną (separowaną), lub rozwiedzioną, za mężem, owdowiawszy zaś należy do tej gminy, do której mąż w czasie zejścia swego należał.

Żony sądownie separowane lub rozwiedzone pozostają należnemi do gminy, do której należały w chwili sądowej separacyi lub rozwodu.

Przez unieważnienie małżeństwa mniemana małżonka traci należność do gminy, jeżeli przed zawarciem mniemanego małżeństwa do niej nie należała.

Przy zmianie należności do gminy rodziców, idą dzieci nieusamowolnione, prawe, uprawnione, przysposobione, władzy ojcowskiej podlegające, za ojcem lub adoptującym, nieprawe zaś za matką.

Dzieci nieprawe, które przez zamężcie matki nie zostały uprawnione, należą do tej gminy, do której przedtem były przypisane, chociażby w chwili rzeczonego zamężcia nie były jeszcze usamowolnione.

§. 11.

Gdyby osoba, która obywatelstwo Państwa austryackiego utraciła, w skutek traktatów międzynarodowych nazad przyjętą być musiała, lub do Państwa austryackiego powróciła, z zamiarem pozostania w niem, wtedy wstępuje taka osoba napowrót do gminy stanisławowskiej, jeżeli przed utratą obywatelstwa austryackiego do niej należała.

§. 12.

Nabywanie obywatelstwa miejskiego.

Obywatelstwo miejskie nabywa się jedynie mocą uchwały Rady miejskiej.

Obywatelstwo miejskie nadanem być może tylko takim osobom płci męzkiej należnym do gminy miasta Stanisławowa, które

a) mają prawo rozrządzać swoją osobą i majątkiem;

b) wiodą życie nienaganne, i

c) albo są w posiadaniu nieruchomości, czy to jako właściciele, czy to jako dożywotnicy, albo prowadzą przedsiębiorstwo podlegające podatkowi zarobkowemu, albo też chociaż nie posiadają nieruchomości, ani prowadzą przedsiębiorstwa podatkowi zarobkowemu ulegającego, mają jednak środki dostateczne do utrzymania siebie i swojej rodziny.

§. 13.

Kto na własną prośbę obywatelstwo miejskie otrzymuje, winien zapłacić do kasy gminnej taxę, której maxymum Rada miejska od czasu do czasu ustanawia, i dopiero po złożeniu tej taxy może używać praw przysługujących obywatelom miejskim.

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od tej taxy.

§. 14.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie złoży w obecności burmistrza i delegatów miejskich uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić, i dobro gminy o ile w jego możności popierać będzie.

§. 15.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci obywatelstwo:

a) z utratą należności do gminy;

b) przez formalne zrzeczenie się;

c) jeżeli uznanym zostanie za winnego zbrodni popełnionej z chęci zysku, lub przeciw obyczajności publicznej, albo takowegoż wykroczenia lub przestępstwa;

d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku, lub po rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami nie będzie uznanym za niewinnego;

e) jeżeli w skutek czynu w chęci zysku, lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego w drodze postępowania dyscyplinarnego utraci urząd lub posadę.

§. 16.

Obywatel miejski może prócz tego utracić prawo obywatelstwa na podstawie osobnej uchwały Rady miejskiej:

a) jeżeli wyrokiem prawomocnym uznanym zostanie za winnego czynu niesławę na niego ściągającego, lub jeżeli prowadzi życie niemoralne, dające powód do zgorszenia publicznego;

b) jeżeli przekonanym zostanie o czyn z namysłem na szkodę gminy dokonany;

c) jeżeli bez dostatecznej przyczyny wzbrania się pełnić obowiązki urzędu lub posady, do których wyborem gminy jest powołanym.

§. 17.

Skutki utraty obywatelstwa miejskiego w wypadkach §. 15. *lit. c)*, *d)*, *e)* i §. 16. wskazanych dotykają tylko tracącego to prawo, przeto ani jego żony, ani dzieci przedtem spłodzonych.

§. 18.

Obywatelstwo honorowe.

Obywatelom Państwa austryackiego, lub z przyzwoleniem Namiestnika także i cudzoziemcom, którzy się Państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może gmina bez względu na miejsce ich zamieszkania i na ich należność do innej gminy nadać prawo obywatelstwa honorowego, przez co oni stają się uczestnikami praw obywateli miejskich, nieprzyjmujący ich obowiązków.

Nadanie takiego prawa nie pociąga za sobą zmiany w należności do gminy.

Prawo obywatelstwa honorowego utraca się w wypadkach w §. 15. *lit. b*), *c*), *d*) i w §. 16. *lit. a*) i *b*) wskazanych.

§. 19.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie ma prawo:

a) do opieki nad bezpieczeństwem swej osoby i własności znajdującej się w obrębie gminy;

b) do korzystania stosownie do istniejących urządzeń z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych.

§. 20.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy służy prócz tego prawo wybierania i obieralności do Rady miejskiej, i prawo udziału w zawiadywaniu spraw gminy, według postanowień niniejszego statutu.

§. 21.

Prawa należących do gminy.

Prócz praw wyliczonych w §§. 19. i 20., przysługuje należącym do gminy jeszcze:

a) prawo do pobytu w obrębie gminy;

b) w razie zubożenia i niezdolności do pracy, prawo domagania się wsparcia z funduszów gminy, stosownie do urządzeń istniejących względem ubogich.

§. 22.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa przysługające należącym do gminy, a nadto jeszcze prawo korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 23.

Obowiązki członków gminy i obcych.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

a) stosować się do rozporządzeń wydanych przez gminę w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuża;

b) przykładać się stosunkowo do ciężarów gminy, podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 24.

Obowiązek obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 23. wymienionych, obywatel miasta Stanisławowa ma nadto szczególny

obowiązek pełnienia urzędu, do którego wyborem gminy powołanym będzie.

§. 25.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnikom gminy i obcym pobyt w gminie zabronionym być nie może, jeżeli:

a) wraz ze swoją rodziną prowadzą życie nienaganne;

b) mają środki dostateczne utrzymania się;

c) opłacają podatki ustanowione na pokrycie potrzeb gminy,

d) zadość czynią warunkom przepisanym do pobytu w gminie.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swoim obrębie, ma prawo odwołać się do Wydziału krajowego.

Rządowa władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych jej objaśnień względem uczestników gminy i obcych.

§. 26.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nie narusza w niczem ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedyńczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyjom, ani obowiązków, które bądź na pojedyńczych częściach gminy lub jej członkach, bądź na całych klasach mieszkańców, na stowarzyszeniach lub korporacyach ciężyły na rzecz gminy.

Część II.

O zakresie działania gminy.

§. 27.

W ogólności.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A. samoistny,

B. poruczony.

Zakres działania samoistny, t. j. zakres działania, w którego obrębie gmina z zachowaniem ustaw, tak Państwa, jak też krajowych, swobodnie i samodzielnie uchwala i rozporządza, obejmuje w ogóle wszystko, co tylko interesów gminy wprost dotyczy i o własnych siłach w granicach

jej uprawnienia sprawowanem i załatwionem być może.

Poruczony zakres działania obejmuje sprawy, które Państwo gminie w drodze delegacyi przekazuje.

§. 28.

A. Zakres działania samoistny.

Sprawami do zakresu działania samoistnego należącemi, zarządza gmina samodzielnie przez swoje organa w granicach niniejszym statutem oznaczonych.

§. 29.

W szczególności.

a) Zmiana obrębu gminy.

Gmina stanowi o zmianie swego obrębu, a to pod zastrzeżeniami w §. 88., lit. *g)* tego statutu wymienionemi.

§. 30.

b) Przyznanie prawa należności do gminy i udzielenie prawa obywatelstwa miejskiego.

Gmina przyznaje lub odmawia prawa należności do gminy pod zastrzeżeniami w §. 6. tego statutu wymienionemi.

Równie tylko gmina udziela w moc §§. 12. i 18. tego statutu prawo obywatelstwa miejskiego.

Gmina prowadzi spisy wszystkich do niej należących metryk, które przejrzeć każdemu wolno.

W celu dokładnego prowadzenia spisu ludności będą bez różnicy wyznania wszyscy powołani do prowadzenia ksiąg urodzeń, zawartych ślubów i zaszłych śmierci, — obowiązanymi przedkładać gminie co miesiąc wierzytelne wykazy wszystkich urodzonych, zaślubionych i zmarłych.

Każdy do gminy należący, na żądanie otrzyma poświadczenie na dowód swej przynależności. Takie poświadczenie ma ważność tylko na lat cztéry.

§. 31.

c) Ustanowienie urzędów miejskich.

Gmina ustanawia i organizuje wszystkie urzędy miejskie i oznacza zakres ich działania. Ona stanowi liczbę tudzież płacę urzędników i sług, mianuje ich i oddala.

§. 32.

d) Zarząd majątku.

Gmina zarządza swoim majątkiem samodzielnie i niezawiśle. Majątek przeznaczony na szczególne cele, nie może być na inne cele obrócony.

§. 33.

e) Nakładanie podatków.

Na zaspokojenie potrzeb, innemi dochodami niepokrytych, nakłada gmina podatki w obrębie miasta.

§. 34.

f) Sprawowenie policyi.

Gmina sprawuje policyę miejscową i wydaje potrzebne rozporządzenia policyjne.

Ona więc stara się:

1. O bezpieczeństwo osób i własności;

2. o utrzymanie dróg, placów publicznych i mostów, z wyjątkiem tych, których utrzymanie należy do Skarbu Państwa, lub do jakiego innego funduszu; o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi, nienaruszenie granic (rozgraniczeń), o oświetlenie, utrzymanie i czyszczenie głównych kanałów, o utrzymanie wodociągów i innych urządzeń publicznych, jakoteż publicznych zakładów kąpielowych.

Do niej należy:

3. Staranie około zaopatrzenia miasta żywnością, nadzorowanie targów, miar i wag;

ona utrzymuje policyę miejscową pod względem

4. ochędóstwa i zdrowia, i urządza instytucye sanitarne i zawiaduje niemi.

Nadzoruje:

5. Sługi i robotników, czeladź rzemieślniczą i fabryczną, wydaje książki służbowe i czuwa nad wykonaniem regulaminu służbowego; do niej należy piecza nad korporacyami przemysłowemi (cechami), równie sprawuje ona policyę miejscową pod względem

6. obyczajności publicznej, i

7. bezpieczeństwa od ognia, stanowi przepisy budownicze, czuwa nad ich wykonaniem i wydaje przyzwolenia na budowle.

§. 35.

g) Opieka nad ubogimi.

Gmina opiekuje się swoimi ubogimi i dostarcza potrzebnych ku temu środków pieniężnych, o ile osobne, na ubogich przeznaczone dochody, lub prywatne zakłady dobroczynne nie wystarczają.

Gmina zawiaduje miejskiemi zakładami dobroczynnemi.

§. 36.

h) Sprawy kościelne.

Do gminy należy zarząd publicznych spraw kościelnych.

§. 37.

i) Sprawy szkolne.

Gmina ma staranie około założenia, utrzymywania i wyposażenia szkół ludowych z uwzględnieniem istniejących patronatów szkolnych.

Ustawa krajowa orzecze, jaki wpływ gminie przysłużać ma na szkoły średnie przez nią utrzymywane, tudzież na szkoły ludowe.

§. 38.

k) Pośredniczenie między prawującymi się.

Gmina stara się ugodą załatwić spory między stronami prawującemi się, a to za pomocą wybranych przez nią mężów zaufania. Ugody tak zawarte uważane będą jako ugody sądowe i mają moc exekucyi.

Sposób postępowania w tych sprawach oznaczy osobny regulamin, przez władzę gminną ustanowiony.

§. 39.

l) Dobrowolna sprzedaż.

Do gminy należy uskutecznienie dobrowolnej sprzedaży ruchomości w drodze licytacyi.

§. 40.

B. Zakres działania poruczony.

Gmina zawiaduje wszystkiemi sprawami publicznemi, które ustawami będą jej przekazane.

Do niej należy orzeczenie o sposobie zawiadywania sprawami poruczonemi, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

§. 41.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym Państwa.

§. 42.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

97

Część III.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 43.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Stanisławowa zastępuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama, lub przez Magistrat i inne urzęda gminy.

Rozdział I.

O Radzie miejskiej.

§. 44.

Skład i obiór Rady miejskiej.

Rada miejska składa się z 36 członków (radnych miejskich), a to w dwóch trzecich częściach chrześciań, a w jednej trzeciej części izraelitów.

Członków Rady miejskiej obiera gmina z grona swojego.

§. 45.

Prawo głosowania.

Prawo głosowania przy wyborze radnych miejskich mają następujące osoby, o ile względem nich nie zachodzi żadna z przeszkód w §§. 48. i 79. wymienionych:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Stanisławowa.

2. Należący do gminy płci męzkiej, o ile wchodzą do jednej z następujących kategoryj:

a) ci którzy, czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, w obrębie miasta posiadają odziedziczoną, lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom) podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;

b) ci którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podlegające zarobkowemu podatkowi i z niego od roku przynajmniej 8 złr. rocznego stałego podatku bez dodatków opłacają;

c) ci którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 12 złr. zwyczajnego stałego podatku rocznego bez dodatków w Stanisławowie opłacają;

d) czynni, pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy Państwa, kraju lub gminy, niemniej

urzędnicy zakładów krajowych i gminnych, przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali;

e) duchowieństwo wyższe, dalej proboszczowie, administratorowie parafij, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich, jako też przełożeni klasztorów;

f) predykanci Stanisławowskiej ludności izraelickiej, jako też rabin do prowadzenia metryk upoważniony;

g) adwokaci, notaryusze i doktorowie wszystkich fakultetów;

h) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących kosztem Państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych.

3. Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku stałego przynajmniej 100 złr. bez dodatków.

4. Korporacye, stowarzyszenia i zakłady, których zarząd ma siedzibę w Stanisławowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku bez dodatków przynajmniej 100 złr. rocznie.

§. 46.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

Jak długo rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela oparte na własności tej rzeczy zostaje w zawieszeniu.

§. 47.

Prawo głosowania służy także niewiastom, jeżeli są właścicielkami lub dożywotniczkami domu lub gruntu w obrębie miasta Stanisławowa położonych.

§. 48.

Wyjęte są od prawa głosowania:

a) Osoby zostające pod władzą ojca, opiekuna lub kuratora;

98

b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku;

c) ci którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszów na cele dobroczynne przeznaczonych;

d) słudzy Państwa w czynnej służbie będący, jeżeli nie są obywatelami miasta, lub właścicielami albo dożywotnikami domu lub gruntu.

§. 49.

Wykluczeni zaś od prawa głosowania są:

a) ci których uznano winnymi jakiejkolwiek zbrodni;

b) osoby, przeciw którym z powodu zbrodni sądowe postępowanie wytoczono, przez czas trwania onegoż;

c) ci których uznano winnymi wykroczenia popełnionego z chęci zysku, lub przeciw obyczajności publicznej, lub takiego przestępstwa.

§. 50.

W ogóle głosuje każdy wyborca tylko osobiście (51.), i tylko raz jeden przy każdym wyborze.

§. 51.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych, lub statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednego domu lub gruntu, tudzież spółki handlowe celem wykonania prawa głosowania, mianują wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty prawo głosowania mające głosują przez swoich mężów lub pełnomocników.

Zastępcami lub pełnomocnikami mogą być tylko osoby, mające prawo głosowania.

Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępywać więcej niż jednę osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem legalizowanem.

§. 52.

Obieralność.

Obieralnymi na członków Rady miejskiej są wszyscy członkowie gminy płci męzkiej, którzy 30. rok życia ukończyli, po polsku czytać i pisać umieją, a osobą i majątkiem wolno rozporządzają.

§. 53.

Wyjęte są od obieralności:

a) Osoby podlegające juryzdykcyi wojskowej, w czynnej służbie będące;

b) czynni urzędnicy i słudzy Państwa, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli przy zakładach naukowych i szkołach;

c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminy, jak długo zostają w czynnej służbie.

§. 54.

Wykluczeni od obieralności są:

a) Kredytaryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczęta, a to tak długo, póki trwa pertraktacya krydy lub ugody z wierzycielami, po jej ukończeniu zaś także wtedy, jeżeli dłużnik uznany jest winnym wykroczenia oznaczonego §. 486. ustawy karnej;

b) osoby, które z powodu przewinienia służbowego, z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utraciły urząd lub służbę;

c) osoby, które mają spór sądowy z gminą;

d) dłużnicy gminy, u których należytości zalegają.

§. 35.

Spisy wyborców.

W gminie prowadzi się spis wszystkich członków prawo głosowania mających.

Spisy wyborców zawierać mają imiona i nazwiska wyborców, jako też oznaczenie tytułu, na którym ich prawo głosowania jest oparte.

Przynajmniej na sześć tygodni przed rozpoczęciem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie do przejrzenia wyłożone, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin nieprzekraczalny dni cztérnastu do wniesienia reklamacyi przeciw tym spisom.

Reklamacye, jakie w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzygnie bezzwłocznie komisya przez Radę miejską do tego z jej grona wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w Magistracie, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Przeciw takim uchwałom służy w terminie nieprzekraczalnym trzech dni, licząc od dnia ogło-

szenia uchwały, odwołanie się do Rady miejskiej, które w tej mierze ostatecznie orzeka.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

Zgromadzenia przedwyborcze odbywać się mogą w ostatnich dniach cztérnastu przed rozpoczęciem wyborów.

§. 56.

Postępowanie przy wyborach.

Burmistrz rozpisuje wybory przynajmniej na ośm dni przed rozpoczęciem onych, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów.

§. 57.

Wyborami kieruje ustanowiona ku temu celowi przez Radę miejską komisya wyborcza.

Do tej komisyi mogą być mianowani prócz członków Rady miejskiej, także inni członkowie gminy.

§. 58.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

a) Każda dzielnica miasta Stanisławowa może, jeżeli tego lepszy wymaga porządek, głosować osobno;

b) w razie zachodzącej wątpliwości głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby przez świadków komisyi znanych;

c) głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków Rady miejskiej ma być obranych.

W razie gdyby głosujący większą lub mniejszą liczbę nazwisk podał, lub stosunku liczebnego izraelitów do chrześcian w §. 44. podanego nie zachował, kartka podana jest nieważną;

d) po upływie czasu do głosowania oznaczonego komisya wyborcza przystąpi do obliczenia głosów;

e) wybranymi są ci, którzy uzyskali bezwzględną większość złożonych głosów.

Jeżeliby takiej większości za pierwszem głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do wtórego ścisłego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszem głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wybo ruprzedstawia komisya dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie, nie przedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze, czyni kartkę nieważną.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los;

f) po zamknięciu wyborów przedłoży komisya wyborcza Radzie miejskiej spisany z tego aktu protokół wraz z wszelkimi dowodami, poczem Rada miejska ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska osób wybranych.

§. 59.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach zawarte będą w regulaminie wyborów, który Rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 60.

Przyjęcie wyboru.

Jeżeli kto w ciągu 8 dni po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się iż wybór przyjął.

§. 61.

Wybory uzupełniające.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących z powodu odmówionego przyjęcia wyboru, odbyć się winien niezwłocznie nowy wybór.

Przy tym nowym wyborze służą za podstawę spisy wyborców dla poprzedniego wyboru sporządzone.

Nowe ogłoszenia tych spisów i reklamacye przeciw nim nie mogą być dopuszczone.

Wszystkie inne postanowienia, dotyczące postępowania przy wyborach, mają być zachowane także przy wyborach uzupełniających.

Gdyby jednak przy tym uzupełniającym wyborze liczby członków Rady miejskiej nie uzupełniono, wtedy Rada miejska powoła z kolei na członków osoby obieralne, które przy pierwszym głównym wyborze otrzymały największą ilość głosów.

100

§. 62.

Obrany członek Rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcyą.

§. 63.

Ukonstytuowanie Rady miejskiej.

Rada miejska ukonstytuuje się, skoro wybory będą ukończone (§. 58. lit. f) i przynajmniej trzy czwarte części nowo obranych członków wybór przyjmą.

Tak ukonstytuowana Rada obiera ze swego grona przewodniczącego, który jej czynnościami kieruje aż do potwierdzenia wyboru burmistrza.

Każdy Radny obejmujący swą posadę składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 64.

Sprawozdanie wyborów i rozstrzygnienie reklamacyj.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedyńczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

§. 65.

Dla uzupełnienia miejsc w skutku nieważności wyborów wakujących rozpisze nowo ukonstytuowana Rada miejska niezwłocznie nowy wybór według postanowień §. 61. tego statutu.

§. 66.

Wybór burmistrza, zastępcy burmistrza i delegatów miejskich.

Rada miejska obiera burmistrza z członków gminy, posiadających w chwili wyboru burmistrza warunki obieralności na członków Rady miejskiej, zastępcę burmistrza zaś i delegatów z grona swojego.

Burmistrz i zastępca burmistrza muszą być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru burmistrza i zastępcy burmistrza przystąpi Rada miejska zawsze w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu posady.

Obierając delegatów miejskich, oznaczy Rada miejska także ich liczbę, która nie ma przenosić sześciu członków.

§. 67.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat i przed upływem lat 3 do Rady miejskiej obranym być nie może.

Do wyboru burmistrza konieczna jest obecność przynajmniej trzech czwartych części (27) członków Rady miejskiej.

Obranym jest ten, kto otrzyma dwie trzecie części głosów członków obecnych.

Gdyby takiej większości przy pierwszem głosowaniu nie uzyskano, tedy wybór tak długo się powtarza, dopóki jeden z kandydatów tej większości nie otrzyma.

Zastępcę burmistrza i delegatów gminy obiera się bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków Rady miejskiej.

§. 68.

Wybór burmistrza potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności Rady miejskiej i ciała radnego Magistratu złoży przysięgę do rąk c. k. Namiestnika, lub też delegata od tegoż wyznaczonego, ślubując wierność Monarsze, konstytucyi i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Zastępca burmistrza składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza na zgromadzeniu Rady miejskiej.

§. 69.

a) *Trwanie urzędu radnych miejskich.*

Radni miejscy obrani będą na lat trzy.

Na trzy miesięcy przed upływem tego czasu, Rada miejska rozpisuje nowe wybory.

Aż do ukonstytuowania nowo obranej, dawna Rada pozostaje w urzędowaniu.

Członkowie Rady ustępującej mogą być na nowo obrani.

Gdyby przed czasem zwyczajnych wyborów, przez śmierć lub innym sposobem, ubył który radny, wtedy dla uzupełnienia Rady rozporządzi się najdalej do sześć tygodni oddzielny wybór, na podstawie ostatniego spisu wyborów.

Jednakże każdy taki wybór ważny jest tylko do czasu zwyczajnych wyborów.

§. 70.

h) Burmistrza, zastępcę burmistrza i delegatów miejskich.

Burmistrza i zastępcę burmistrza obiera Rada na czas trwania swego urzędowania, delegatów zaś na rok jeden.

Ustępujący mogą być powtórnie obrani.

Burmistrz i zastępca burmistrza obejmują urząd z dniem złożenia przysięgi; — delegaci od dnia ich wyboru.

§. 71.

Inne stosunki urzędowe.

Członkowie Rady miejskiej, zastępca burmistrza i delegaci urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Płacę i inne emolumenta burmistrza ustanawia Rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Burmistrzowi, który w skutek wyborów ponawianych na podstawie niniejszego statutu, przez lat 12 nieprzerwanie ten urząd piastował, może Rada miejska po jego ustąpieniu z urzędu wyznaczyć stosowną emeryturę.

Gdyby zastępca burmistrza lub delegat miejski przez czas dłuższy zastępował burmistrza, może Rada miejska wyznaczyć mu stosowne wynagrodzenie.

§. 72.

Burmistrz i zastępca burmistrza muszą mieć w Stanisławowie stałe mieszkanie.

§. 73.

Wystąpienie z urzędu i utrata onego.

Burmistrz i zastępca burmistrza, jako też delegaci, nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć urzędowania swojego.

§. 74.

Radni miejscy tracą urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli względem nich zajdzie lub odkrytą będzie taka okoliczność, któraby ich od prawa głosowania lub też od obieralności na zawsze, lub czasowo wyłączyła lub wykluczyła.

Radnych miejskich, którzy bez ważnych powodów przez 3 miesiące na posiedzenia nie przybywają, może Rada miejska uznać za występujących.

Burmistrz, zastępca burmistrza i delegaci miejscy tracą urząd pod temi samemi warunkami, pod któremi radny traci swój urząd.

Burmistrz, zastępca burmistrza i delegaci miejscy mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli się okażą winnymi zaniedbania obowiązków urzędowych.

O takiem suspendowaniu lub usunięciu wyrokuje Rada miejska ostatecznie, a to na posiedzeniu odbytem w nieobecności tego, przeciw któremu orzeczenie wypaść ma.

§. 75.

W razie rozwiązania Rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowej Rady miejskiej dokonanym będzie, burmistrz i zastępca burmistrza pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy i wykonują służące Radzie miejskiej przy wyborach prawa.

Od rozporządzenia Radę miejską rozwiązującego, przysługa tejże prawo odwołania się do Ministeryum Stanu.

Rozdział II.

O Magistratach i innych urzędnikach gminy.

§. 76.

Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, zastępcy burmistrza, delegatów miejskich, z ławników, rachmistrza i urzędników pomocniczych.

Burmistrz, zastępca burmistrza i delegaci miejscy wchodzą w skład Magistratu, nie przestając być członkami Rady miejskiej.

§. 77.

Rachmistrz podlega bezpośrednio Radzie miejskiej, on jest organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym Magistratu w załatwieniu spraw rachunkowych.

§. 78.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie Magistratu. Ławnicy, rachmistrz, kasyer, pisarz Rady, kontrolor i pisarze miejscy są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza w obecności ciała radnego Magistratu przy-

102

sięgę na wierność Monarsze i konstytucyi i na sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Ławnicy, rachmistrz, kasyer, pisarz Rady, kontrolor i pisarze miejscy nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do 4. stopnia włącznie.

W takimże stosunku nie mogą także zostawać z swymi podwładnymi pisarze kierujący biórami urzędów pomocniczych.

Konceptowi urzędnicy Magistratu, używani do załatwienia spraw poruczonych, muszą mieć przepisane do tego uzdolnienie.

§. 79.

Uwalnianie od służby.

O uwalnianiu od służby (pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników i sług gminy orzeka Rada miejska, od którego orzeczenia wolno stronie interesowanej odwołać się do Wydziału krajowego.

§. 80.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe dla burmistrza, delegatów i urzędników miejskich, jakoteż sposób umundurowania i uzbrojenia sług gminy i straży bezpieczeństwa.

Część IV.

Zakres działania reprezentacyi i urzędników gminy.

Rozdział I.

Zakres działania Rady miejskiej.

§. 81.

W ogólności.

Zadaniem Rady miejskiej jest, w granicach ustawami oznaczonych zastępywać gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz wszechstronnie dobra gminy i starać się o zaspokojenie jéj potrzeb.

Ona jest władzą zwierzchniczą miasta we wszystkich sprawach gminy.

§. 82.

Do zakresu działania Rady miejskiej należy:

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy;

B. Kontrolowanie czynności Magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania samoistnego, jako też w sprawach gminie poruczonych.

§. 83.

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych.

Rada miejska orzeka i uchwala we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga Rada miejska w sprawach administracyjnych zastrzeżonych jej niniejszym statutem, tudzież w tych, które sama swojej decyzyi zastrzeże, lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

§. 84.

Sprawy Radzie miejskiej zastrzeżone.

Do zastrzeżonych Radzie miejskiej spraw należą:

a) Organizacya urzędów gminy, oznaczenie liczby urzędników i sług gminy, tudzież wszystkich osób od gminy płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług gminy, jako też orzeczenie o ich obowiązkach i uzdolnieniu, jakie posiadać powinni;

b) stanowienie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i sług gminy, dla ich wdów i sierot;

c) wydawanie instrukcyi i regulaminów dla siebie i dla urzędów gminy;

d) stanowienie opłat od stron za czynności urzędów gminy w ich interesie podejmowane;

e) mianowanie, jako też uwolnienie od służby urzędników gminy (§§. 78. i 79.), przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierot.

Mianowanie niższych urzędników może jednak Rada miejska poruczyć burmistrzowi lub Magistratowi;

f) udzielenie zaliczek na płace i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, kosztów

103

podróży, wynadgrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i sług gminy, jako i dla innych osób używanych w służbie gminy;

g) dozwalanie urlopów burmistrzowi i zastępcy burmistrza, dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom gminy, jeżeli urlop ma trwać dłużej niż sześć tygodni.

§. 85.

Decyzyi Rady miejskiej zastrzeżone jest także:

a) Stanowienie zasad zarządu majątku gminy, a w szczególności oznaczenie sposobu wykonywania służącego gminie prawa propinacyi (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych);

b) oznaczenie opłaty propinacyjnej od przewozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych;

c) wydawanie konsensów na wyszynk napojów propinacyjnych.

Konsensa takie jednak nie mogą być wydawane na czas nieograniczony, ani też na dłużej niż sześć lat;

d) nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nieruchome;

zbywanie majątku gminy;

przyjmowanie zobowiązań wieczystych; udzielanie prawa służebnictwa lub zastawu, i przyjmowanie poręczenia;

zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe.

Jeżeli w sprawach tu wyliczonych wartość przedmiotu w kapitale przenosi 4.000 złr., wtedy uchwała na zawarcie interesu, aby ważność miała, musi być powziętą na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności najmniej trzech czwartych części członków Rady miejskiej.

Zbywanie rzeczy nieruchomej, lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa przenosi 12.000 złr., jako też zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka lub suma poręczyć się mająca z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu, obliczoną z przecięcia sześciu lat ostatnich, nie może mieć miejsca, jak tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

e) Lokowanie kapitałów;

f) przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 4.000 złr., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposobie wyżej pod *d*) wskazanym;

g) stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenia albo znoszenia istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.

Tworzenie nowych zakładów gminnych, albo zwinięcie już istniejących;

h) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;

i) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile Rada miejska nie uzna rzeczą stosowną, czynności te poruczyć burmistrzowi lub Magistratowi;

k) zezwalanie na rozpoczęcie procesu, lub na odstąpienie od niego i na zawieranie ugod w sprawach rozpoczętych;

l) przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą Rady miejskiej nie będzie poruczone burmistrzowi lub Magistratowi; — tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane;

m) umarzanie należytości wątpliwych lub takich, które odebranemi być nie mogą;

n) opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płace, i darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych.

§. 86.

Do Rady miejskiej należy nakładanie i pobór dodatków gminnych do podatków monarchicznych; tudzież nakładanie i pobór nowych podatków gminnych; — niemniej też ustanowienie zasad rozkładu i poboru tych podatków, jako i innych ciężarów gminnych, o ile te zasady nie są oznaczone ustawami krajowemi.

Dodatki gminne do podatków monarchicznych mają być rozkładane w miarę tych podatków na wszystkie osoby, które posiadają w gminie miasta Stanisławowa opodatkowany w niej majątek lub dochód, lub wykonują w niej czynność ulegającą podatkowi.

Do ważności uchwały dotyczącej, czy to nakładania dodatków, czy zaprowadzenia nowych, lub

podwyższenia istniejących podatków gminnych potrzeba, aby była powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§. 87.

Następujące podatki mogą być tylko mocą oddzielnej ustawy krajowej zaprowadzone:

a) Dodatki gminne do podatku konsumcyjnego, o ile one przekraczają wysokość dodatków gminnych w roku 1866. przez miasto Stanisławów pobieranych.

Dodatki te odnoszą się tylko do konsumcyi w obrębie miasta;

b) dodatki gminne do innych podatków monarchicznych stałych i niestałych, przenoszące 25% tych podatków;

c) podatek czynszowy nakładany w miarę opłacanego przez mieszkańców czynszu mieszkalnego, lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu, jeżeli ten podatek przechodzi 10 krajcarów od każdego reńskiego czynszu.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych, nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 88.

Dalsze decyzyi Rady miejskiej zastrzeżone przedmioty są:

a) Stanowienie lub zmiany cen artykułów potrzebnych do utrzymania życia;

b) przyjęcie do gminy, lub odmówienie przyjęcia, nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa, wyznaczenie tax od przyjęcia do gminy i od nadania obywatelstwa miejskiego, tudzież uwolnienie od opłaty onych;

c) rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności;

d) wykonywanie służących gminie praw patronatu i kollatury, tudzież rozdawanie stypendyów, jako i innych miejsc fundacyjnych;

e) zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich w granicach ustawą krajową oznaczonych;

f) wykonanie prawa petycyi w sprawach gminy;

g) uchwalenie projektów do zmiany statutu miejskiego, lub do zmiany obrębu miasta.

Uchwała jednak takich projektów powyżej pod *g*) wyrażonych do swej ważności wymaga, ażeby była powziętą na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, i przez Sejm krajowy zatwierdwona.

§. 89.

B. Wykonywanie kontroli w ogóle.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw ku pożytkowi gminy.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo wglądać nieprzerwanie w działania tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów, a w szczególnych wypadkach zastrzegać sobie rozstrzyganie.

§. 90.

W szczególności.

a) Co do metryk gminy i spisu wyborców.

Rada miejska czuwa nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców.

§. 91.

b) Co do zarządu majątkiem.

Rady miejskiej obowiązkiem jest, utrzymywać zapomocą inwentarza w ciągłej ewidencyi cały majątek miasta, ruchomy i nieruchomy, i starać się o taki zarząd majątku, aby jak największy dochód z niego pozyskać.

§. 92.

c) Ustanowienie budżetu.

Rada miejska rozpoznaje i ustanawia budżet dochodów i wydatków kasy miejskiej corocznie, na podstawie inwentarzów i rachunków.

Projekt do budżetu, Magistrat przedłoży Radzie miejskiej na trzy miesiące, przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego.

Na dni 14 przed roztrząsaniem tego projektu w Radzie miejskiej, przejrzenie onegoż każdemu dozwolone.

§. 93.

d) Roztrząsanie rachunków i skontrowanie kas.

Również Rada miejska rozstrząsa i zatwierdza roczne rachunki z przychodów i wydatków

kasy miejskiej. Rachunki te Magistrat właściwemi dowodami opatrzy i przedłoży Radzie miejskiej najdalej w pierwszych trzech miesiącach po upływie każdego roku administracyjnego.

Na dni cztérnaście przed roztrząsaniem rachunków w Radzie miejskiej, przejrzenie takowych każdemu dozwolone.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuje Rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

Rada miejska zarządza także skontrowanie kas miejskich, a w razie potrzeby likwidacyę onych.

§. 94.

e) Rozstrzyganie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga ostatecznie wszystkie zażalenia w sprawach zakresu działania samoistnego, zaniesione do niej przeciw rozporządzeniom burmistrza, Magistratu i wszystkich innych organów gminy.

§. 95.

f) Sprawy zakładów i funduszów gminy.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, które zostają pod zarządem gminy, ma Rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 96.

g) Sposób załatwienia spraw.

(Sekcye — komisye.)

Rada miejska załatwia sprawy swojej decyzyi zastrzeżone na walnych zgromadzeniach. Wolno jej jednak poruczyć rozstrzyganie pewnych spraw swoim sekcyom (wydziałom), lub szczególnym od niej mianowanym komisyom.

§. 97.

Posiedzenia.

Rada miejska zgromadza się, ile razy zajdzie tego potrzeba. Liczbę i czas posiedzeń zwyczajnych ustanowi Rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie Rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się tylko mogą na zwołanie burmistrza lub jego zastępcy.

Na pisemne żądanie siedmiu radnych, burmistrz obowiązany zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni trzech.

§. 98.

Posiedzeniom Rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody, jego zastępca.

§. 99.

Posiedzenia Rady miejskiej są jawne. Na przedstawienie jednak przewodniczącego lub na wniosek przynajmniej cztérych radnych, może Rada miejska uchwalić posiedzenie poufne, co atoli miejsca mieć nie może przy obradach nad rachunkami gminy, lub nad budżetem.

Gdyby publiczność zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała, lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznem napomieniu do porządku zarządzi usunięcie publiczności.

§. 100.

Komplet potrzebny do uchwał.

Do powzięcia uchwał konieczna jest obecność przynajmniej ośmnastu radnych, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

§. 101.

Żaden członek Rady miejskiej nie może być obecnym przy rozprawach i głosowaniu, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony lub krewnych albo powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie.

Samo przez się rozumie się, że to postanowienie odnosi się także do burmistrza, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego urzędowania.

§. 102.

Powzięcie uchwał.

Do ważności uchwał Rady miejskiej konieczna jest bezwzględna większość obecnych na posiedzeniu członków, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący nie głosuje.

W razie równości głosów wniosek upada.

Przy wyborach i w sprawach tyczących się osobistości, głosowanie odbywa się tajnie.

§. 103.

Posiedzeń protokół.

Z czynności posiedzeń Rady miejskiej spisuje się protokół, który podpisuje przewodniczący i dwaj członkowie obecni na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego wezwani. — Protokół ten zachowuje się w archiwie miejskim.

Rozdział II.

Zakres działania burmistrza.

§. 104.

W ogólności.

Burmistrz jest organem gminy zawiadującym i wykonującym.

On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym urzędów miejskich i kieruje czynnościami tychże.

On odpowiada za czynności urzędowe, tak własne, jak i urzędów miejskich, Radzie miejskiej a za czynności w sprawach poruczonych także Rządowi.

§. 105.

Wykonywanie uchwał Rady miejskiej.

Obowiązkiem burmistrza, jest wprowadzać w wykonanie uchwały Rady miejskiej w sposób przez nią wskazany.

§. 106.

Suspendowanie uchwał.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała Rady miejskiej jest w sprzeczności z ustawami, lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, tedy mocen będzie wstrzymać wykonanie uchwały i przedłożyć sprawę Radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania.

Gdyby zaś Rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, burmistrz przedstawi najdalej do trzech dni rzecz, jeżeli się odnosi do spraw zakresu samoistnego, Wydziałowi krajowemu, jeżeli zaś dotyczy spraw poruczonych, Namiestnikowi, i Radę miejską o tem zawiadomi.

§. 107.

Burmistrz mocen jest także suspendować i przedstawiać Radzie miejskiej do decyzyi uchwały

sekcyj (wydziałów) Rady miejskiej i mianowanych przez nią komisyi, powzięte na zasadzie §. 96. niniejszego statutu.

§. 108.

Samodzielne decydowanie.

W sprawach należących do zakresu działania Magistratu, których załatwienie według instrukcyi przez Radę miejską wydać się mającej nie wymaga rozpraw kolegialnych, burmistrz może samodzielnie decydować.

§. 109.

Podpisywanie dokumentów.

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzeciech osób, podpisuje burmistrz i trzech członków Rady miejskiej.

§. 110.

Władza dyscyplinarna.

Burmistrz sprawuje władzę dyscyplinarną nad podwładnymi urzędnikami i sługami gminy.

W wykonywaniu tej władzy burmistrz mocen jest zarządzać zawieszenie płacy, a nawet tymczasowe usunięcie od służby, ma jednak przedstawić rzecz tę Radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzyi.

§. 111.

Skontrowanie kas.

Prawem równie jak obowiązkiem burmistrza jest, zarządzać od czasu do czasu skontrowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie potrzeby winien on zarządzić likwidacyę tych kas.

§. 112.

Zastępca burmistrza.

W razie przeszkody zastępuje burmistrza zastępca burmistrza, a gdyby i ten był przeszkodzonym, jeden z miejskich delegatów, którego Rada miejska przeznaczy.

Rozdział III.

§. 113.

W ogólności.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą Rady miejskiej.

Pod kierownictwem burmistrza zarządza Magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów, załatwia czynności bieżące, i uchwala we wszystkich przekazanych mu sprawach.

§. 114.

Zarząd majątkiem.

Magistrat obowiązany jest zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przyczem winien trzymać się ściśle w obrębie budżetu i zaciągać upoważnienie Rady miejskiej co do wydatków, których zatwierdzenie Radzie jest zastrzeżone.

Do wydatków niezbędnych w budżecie nieprzewidzianych Magistrat ma uzyskać zezwolenie Rady miejskiej.

§. 115.

Wykonanie policyi.

Magistrat wykonywa policyę miejską i strzeże porządku i bezpieczeństwa w obrębie gminy.

On rozsądza sprawy przestępstwa przeciw miejscowym zarządzeniom policyjnym.

Takie przestępstwa ulegają karze pieniężnej aż do ilości 100 złr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztowi, wymierzając za każde 5 złr. jeden dzień aresztu. Kary pieniężne wpływają do kasy miejskiej na cele dobroczynne, które Rada miejska oznacza.

§. 116.

Ściąganie należytości.

Podatki gminne, taxy, kary policyjne i wszelkie inne należytości gminne, ściąga Magistrat sposobem przepisanym względem ściągania należytości rządowych tego rodzaju.

Przekroczenie przeciw przepisom wydanym względem podatków i innych należytości gminnych,

ulegają takim samym karom, jakie są nałożone na podobne przekroczenia przepisów dotyczących należytości rządowych.

§. 117.

Regulamin.

Rada miejska wyda regulamin, podług którego mają być sprawy w Magistracie załatwiane.

Ten regulamin oznaczy sprawy, w których Magistrat ma obradować i uchwalać kolegialnie.

Kolegialnym posiedzeniom w Magistracie przewodniczy burmistrz lub jego zastępca.

Bez przewodnictwa burmistrza lub jego zastępcy Magistrat nic nie może uchwalać.

§. 118.

Odpowiedzialność urzędników i sług.

Każdy urzędnik i sługa gminy odpowiada za powierzone mu czynności urzędu lub służby.

§. 119.

Stanowisko delegatów miejskich w Magistracie.

Delegaci miejscy biorą kolejno udział w obradach i uchwałach Magistratu z głosem stanowczym, referują przydzielone im od burmistrza sprawy, i pomagają burmistrzowi w nadzorowaniu i załatwianiu spraw, stosownie do otrzymanej od Rady miejskiej instrukcyi i do szczególnych poleceń burmistrza.

Część V.

Stosunek gminy do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 120.

A. W sprawach zakresu działania samodzielnego.

W sprawach zakresu samoistnego (§. 27.) podlega gmina miasta Stanisławowa bezpośrednio Wydziałowi, a względnie Sejmowi krajowemu.

§. 121.

Sejm krajowy czuwa nad tem, za pośrednictwem swego Wydziału, ażeby majątek dziedziczny, tudzież majątki zakładów i fundacyj pod zarządem gminy będących nie były uszczuplone.

Od jego potwierdzenia zawisła ważność uchwał Rady miejskiej do zarządu majątkiem gminnym odnoszących się w wypadkach niniejszym statutem wymienionych.

On rozstrzyga także zażalenia i odwołania się od wyroków i uchwał Rady miejskiej w sprawach samoistnego zakresu, o ile w takowych Rada miejska według tego statutu nie orzeka ostatecznie.

§. 122.

B. W sprawach poruczonych.

W sprawach poruczonych podlega gmina Stanisławowa bezpośrednio Namiestnictwu.

Część VI.

Postanowienia dotyczące ludności różnych wyznań religijnych w ogóle, a izraelickiej ludności w szczególności.

§. 123.

Każde wyznanie religijne pozostaje w posiadaniu i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów przeznaczonych wyłącznie na jego cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza swe wydatki z własnych zasobów.

Każdy członek gminy miasta Stanisławowa przyczynia się tylko do wydatków tego wyznania religijnego, do którego sam należy, o ile niniejszy statut odmiennych postanowień nie zawiera (§§. 26. i 124.)

§. 124.

Majątek miasta Stanisławowa jest własnością gminy stanisławowskiej.

O ile jednakowoż z tego majątku dotychczas pokrywano wydatki na cele wyłącznie chrześciańskie, o tyle ten stosunek i nadal pozostać ma.

§. 125.

Specyalne sprawy chrześciańskie.

Specyalne sprawy chrześciańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześciańskich członków gminy stanisławowskiej.

Sprawy te są w szczególności:

a) zarząd spraw kościelnych i dobroczynnych, jakoteż wyłącznie chrześciańskich zakładów, fundacyj i funduszów;

b) wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie i mianowanie pasterzy dusz, jako też nadawanie stypendyów i innych miejsc fundacyjnych wyłącznie chrześciańskich.

§. 126.

W zarządzie spraw w §. 125. wymienionych zastępują ludność chrześciańską członkowie Rady miejskiej religii chrześciańskiej, a z burmistrzem na czele w sprawach w §. 125. poszczególnionych mają taką władzę, jaka przysłuża Radzie miejskiej w ogólnych sprawach miasta.

§. 127.

Ludność wyznania izraelickiego zarządza religijnemi sprawami swemi i zakładami, które z religijnych powodów nie mogą być połączone z chrześciańskiemi, opędzając koszta tego zarządu z własnych funduszów.

§. 128.

W szczególności.

W zarządzie tych spraw zastępują ludność izraelicką, z uchyleniem uprawnienia dotychczasowego kahału, członkowie Rady miejskiej wyznania starozakonnego. Członkowie ci, pod przewodnictwem obranego z ich grona bezwarunkową większością głosów naczelnika, w tych sprawach mają taką władzę i taki zakres, tudzież porządek działania, jaki przysłuża członkom wyznania chrześciańskiego (§. 126.) w sprawach w §. 125. wymienionych.

Dotychczasowa odrębna gmina izraelicka przestaje istnieć, a sekcya Rady miejskiej dla spraw wyznania izraelickiego nie ma żadnych innych atrybucyi, prócz tu wyrażonych.

§. 129.

Przepisy niniejszego statutu, tyczące się zgromadzeń, stanowienia uchwał i kompletu do nich potrzebnego, jako też sposobu załatwienia spraw w Radzie miejskiej, stosują się także do wyż wspomnionych sekcyj Rady dla spraw odnoszących się do wyznań religijnych. (§§. 126. i 128.)

§. 130.

Sprawy w moc §§. 125. i 128., sekcyom Rady miejskiej dla spraw odnoszących się do wyznań religijnych zastrzeżone, mogą być za wspólnem

tychże porozumieniem oddane pod uchwałę i rozporządzenia Rady miejskiej.

W razie sporu, czy jaka sprawa należy do specyalnych spraw chrześciańskich (§. 125.), lub do specyalnych spraw izraelickich (§. 127.), rozstrzyga Rada miejska.

Przeciw takiej decyzyi wolno w ciągu dwóch miesięcy od zapadłej w tej mierze uchwały odwołać się do Wydziału krajowego, który ostatecznie orzeka.

Postanowienia przemijające.

§. 131.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej Rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi obecny Wydział miasta Stanisławowa wybory nowej Rady miejskiej, i pełnić będzie przy tych wyborach czynności w niniejszym statucie Radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów (§. 58., lit. *f*) i skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo wybranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od dotychczasowego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do Rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowo obranych radnych rozwiązuje się dotychczasowy Wydział miejski.

Nowa Rada ukonstytuuje się pod kierownictwem tymczasowego przewodniczącego większością głosów obranego.

Gdy ważność wyborów przynajmniej względem 27 nowo wybranych Radnych uznaną zostanie, przystąpi Rada miejska do wyboru burmistrza, zastępcy burmistrza i delegatów miejskich, według postanowień niniejszego statutu.

§. 132.

O sposobie załatwiania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu, będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiej, w Magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposobie dotychczas używanym; jeżeliby zaś takowy w sprzeczności

zostawał z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast stosowne zarządzenia.

do L. $\frac{14}{\text{ex } 1866.}$

Uchwalono na posiedzeniu wydziału gminy miasta Stanisława dnia 10. Stycznia 1866 r.

Suchanek.

Glass.

Z wydziału miejskiego:

Paweł Skwarczyński, senior.
J. Paweł Piller.
Franciszek Sedelmajer.
J. Lahmers.
Jan Wysłobocki.
Dr. Bardasz.
Pragowski.
Mojżesz Steinfeld.
A. Halpern.
Julian Dejczakowski.
Karol Fiedler.
Adolf Beill.
Karol Michalski.
Franciszek Guroski.
Karol Paternay.
Józef Schertz.
Piotr Wajdowicz.
Jan Halavay.

(Miejsce pieczęci).

Ustawa

z dnia nadająca statut gminny dla król. obwodowego miasta Przemyśla.

Na wniosek Sejmu królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadaję na zasadzie Ustawy Rady Państwa z dnia 5. Marca 1862 r. dla król. miasta obwodowego Przemyśla statut gminny i rozporządzam:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego statutu obowiązują zaraz po jego ogłoszeniu.

Artykuł II.

Dotychczasowe przepisy dotyczące urządzenia gminnego miasta Przemyśla — przestają obowiązywać z dniem zaprowadzenia niniejszego statutu.

Artykuł III.

Memu Ministrowi Stanu polecam przeprowadzenie niniejszej ustawy.

Wiedeń dnia

Nr. 2.839.
S.

Sprawozdanie

Komisyi dla statutów miejskich dotyczące żądania miasta Przemyśla nadania mu osobnego statutu.

Wysoki Sejmie!

Na dniu 8. Stycznia r. b. do l. 354., Rada miasta Przemyśla przez posła Ziembickiego, wniosła prośbę do Wysokiego Sejmu krajowego o nadanie miastu Przemyślowi osobnego statutu, którego projekt w jak najkrótszym czasie przedłożyć miało. — Następnie zaś w dniu 8. Marca t. r. poseł miasta Przemyśla projekt do statutu przez Wydział miejski ułożony, przedłożył jako wniosek Wysokiemu Sejmowi do l. 2.280.

Wysoka Izba projekt rzeczony odstąpiła Komisyi dla statutów miejskich wysadzonej do załatwienia, a Komisya ta wywiązując się z polecenia sobie udzielonego, ma zaszczyt złożyć następne sprawozdanie:

Miasto Przemyśl liczące przeszło 10.000 mieszkańców, a dochodów rocznych 70.000 złr. przeszło posiadające, siedziba c. k. władzy i c. k. sądu obwodowego, niezaprzecznie do znaczniejszych miast Galicyi policzonem być musi, a tak w myśl §. 22. ustawy z dnia 5. Marca 1862. żądanie miasta tego o udzielenie mu osobnego statutu miejskiego za usprawiedliwione uznanem być musi.

Gdy zaś żądanie przez Wydział miejski — miasto reprezentujący — jest postawionem, przeto też, co do formy Komisya przeciw żądaniu wniesionemu nic nie może zarzucić.

Co zaś do projektu samego, gdy projekt przez Wydział miejski załączony — ustawom obowiązującym się nie sprzeciwia, a jako przez Wydział miejski ułożony za odpowiedni interesom miasta uważanym być musi, przeto Komisya dla statutów miejskich wyznaczona,

składając projekt statutu dla miasta Przemyśla wnosi: „Wysoki Sejm raczy statut dla miasta Przemyśla według projektu z zastrzeżeniem sankcyi Najwyższej przyjąć i uchwalić.“

Leszek Borkowski, w. r.
przewodniczący.

Szymon Samelson, w. r.
sprawozdawca.

112

Projekt

Ustawy gminnej dla miasta Przemyśla.

Dział I.

O gminie i jej obrębie, o mieszkających i stosunkach ich do gminy.

Tytuł 1.

O gminie, statucie gminnym i jego zmianach.

§. 1.

Stale osiedlona ludność Przemyśla stanowi gminę miasta Przemyśla.

§. 2.

Gmina miasta Przemyśla rządzi się niniejszym statutem przez radę z grona swego wybraną.

§. 3.

Zmiany statutu tego jedynie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić mogą.

Tytuł 2.

O obrębie gminy.

§. 4.

Statut niniejszy obowiązuje w całym obrębie miasta Przemyśla.

Tytuł 3.

O nazwie miasta i udziale w reprezentacyi krajowej.

§. 5.

Nazwę królewskiego miasta Przemyśla, tudzież dotychczasowe barwy i herb miasta gmina zatrzymuje.

§. 6.

Udział gminy w politycznej reprezentacyi kraju waruje Ustawa konstytucyjna i statut krajowy.

Tytuł 4.

O mieszkańcach miasta.

§. 7.

Mieszkańcy miasta Przemyśla dzielą się na członków gminy i obcych.

§. 8.

Członkami gminy są:

1) osoby mający w gminie Przemyśla prawo przynależności do gminy;
2) uczestnicy t. j. nie mający w gminie przemyskiej przynależności, jeżeli w granicach tej gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli od przedsiębiorstwa zarobkowego samoistnie wykonywanego albo od dochodu, bezpośredni podatek gminie przemyskiej opłacają. Pod temi warunkami należą do uczestników gminy przemyskiej także korporacye i stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundacye.

Wszystkie inne osoby są obcemi w gminie.

§. 9.

Przynależność do gminy określa ustawa z dnia 3. Grudnia 1863.

§. 10.

Od przyjęcia na własną prośbę do gminy pobieraną będzie na fundusz miejski opłata w kwocie 5—10 lub 20 złr. w. a., którą rada miejska stósownie do zamożności przyjętego oznaczy, wolno wszakże radzie miejskiej przyjętego, od uiszczenia takowej całkiem uwolnić.

§. 11.

Gminie przysługuje prawo nadawania obywatelom Państwa austryackiego, którzy się krajowi lub miastu zasłużyli, obywatelstwa honorowego i to bez względu na to, że do innej należą gminy.

Obywatele honorowi stają się uczestnikami praw obywateli miejskich nie biorąc na siebie ciężarów gminnych.

Tytuł 5.

O prawach i obowiązkach mieszkańców gminy.

§. 12.

Wszyscy mieszkańcy miasta mają w ogóle prawo:

a) do bezpieczeństwa osoby i własności w obrębie gminy znajdującej się;
b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych, stósownie do urządzeń tych zakładów.

§. 13.

Członkowie gminy mają prawo:

a) do stałego pobytu w obrębie gminy;

b) do zawiadywania sprawami gminy w granicach tym statutem zakreślonych;

c) przynależni do gminy mają nadto prawo do wsparcia z funduszów gminnych w razie zubożenia i choroby lub nieudolności do pracy stosownie do właściwych urządzeń.

§. 14.

Obcy mają prawo przebywania w gminie, dopóki nie przekraczają ustaw, lub nie staną się ciężarem dobroczynności publicznej.

Jeżeliby obcy jakim rozporządzeniem gminy w tej mierze czuł się pokrzywdzonym, przysługa mu prawo odwołania się do politycznej władzy krajowej.

§. 15.

Każdy w gminie stosować się winien do rozporządzeń wydanych przez władzę gminną w zakresie działania, jaki jej z ustaw służy, oraz przykładać się do ciężarów gminy, stosownie do przepisów pod tem względem obowiązujących; członkowie gminy mają nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu lub czynności, do których wyborem gminy lub jej zaufaniem powołanymi będą.

§. 16.

Niniejszy statut nie narusza ani stosunków prawnych osób prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania bądź pojedynczym osobom, bądź też całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom służących.

Dział II.

O zakresie działania gminy.

Tytuł 6.

O podziale zakresu.

§. 17.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

a) własny,

b) poruczony.

W zakresie własnym gmina uchwala i rozporządza niezawiśle i samodzielnie według niniejszego statutu, z zachowaniem ustaw Państwa i kraju.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, to jest, jej obowiązek do współdziałania w sprawach administracyi publicznej.

§. 18.

Do własnego zakresu gminy przez organa swoje działającej, należy:

a) zmiana obrębu i statutu gminy;
b) przyznawanie prawa należenia do gminy;
c) ustanawianie urzędów miejskich;
d) zarząd majątkiem gminnym;
e) nakładanie podatków gminnych;
f) piecza nad bezpieczeństwem osób i ich własności;
g) staranie o utrzymanie gościńców, dróg, placów, mostów, jak niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi po drogach i rzekach, wreszcie policya polowa;
h) piecza nad zaopatrzeniem miasta w dostateczną tanią i zdrową żywność, dozór targów, szczególnie zaś dozór nad wagami i miarami;
i) policya zdrowia;
k) policya nad czeladzią i wyrobnikami, wykonywanie przepisów urządzających klasę służących;
l) policya nad obyczajnością publiczną czuwająca;
m) sprawy ubogich i piecza nad zakładami dobroczynnemi gminy;
n) policya budownicza i ogniowa, dopilnowanie porządku budowniczego i udzielanie pozwolenia policyjnego na budowy;
o) wpływ na utrzymanie kosztem gminy szkół średnich i szkół ludowych w granicach właściwemi ustawami oznaczonych;
p) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;
r) przedsiębranie sprzedaży ruchomości drogą licytacyi na żądanie stron prywatnych.

Bliższe określenie atrybucyi gminy zawiera dział 4. czynności zakresu poruczonego osobnemi ustawami gminie przekazanemi, zawiaduje gmina w sposób ustawą wskazany, albo orzeka sama o sposobie zawiadywania, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

Tytuł 7.

O roku i języku urzędowym.

§. 19.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym Państwa.

§. 20.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

Dział III.

Tytuł 8.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 21.

Gminę miasta Przemyśla reprezentuje we wszystkich jej sprawach rada miejska przez nią obrana.

Rada miejska orzeka we wszystkich sprawach gminnych, a uchwały jej wykonywa magistrat i urzędy miejskie, lub też członkowie rady miejskiej, o pewnych czynności delegowani.

Tytuł 9.

Skład rady miejskiej.

§. 22.

Rada miejska składa się z 30. radnych. Radnych obierają członkowie gminy prawo głosowania mający.

Gdyby powyższa liczba radnych pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć, rezygnacyę lub utratę urzędu zmniejszeniu uległa, natedy rada miejska do pełnienia obowiązków radnych, przyzwie tych, którzy przy pierwszym wyborze po wybranych największą liczbę głosów otrzymali. Radni przez radę miejską przybrani tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą.

Tytuł 10.

O wyborach i urzędowaniu radnych miejskich.

§. 23.

Prawo głosowania na radnych miejskich, które tylko własnowolnym obywatelom służy, mają:

a) właściciele i dożywotnicy nieruchomości odziedziczonych, lub przynajmniej od roku nabytych, podlegających podatkowi bezpośredniemu od nieruchomości w kwocie najmniej 3 złr. nie licząc dodatków;

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podatkowi zarobkowemu podlegające, i z niego od roku najmniej 3 złr. rocznego stałego podatku (bez doliczenia dodatków) opłacają, lub niemniej;

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 10 złr. zwyczajnego stałego podatku (nie licząc dodatków) w tutejszej gminie opłacają;

d) duchowni świeccy wszystkich wyznań chrześcijańskich, pastor ewangelicki, rabin i kaznodzieje izraeliccy;

e) urzędnicy dworu, Państwa, kraju, gminy i zakładów publicznych tak czynni jak wysłużeni;

f) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich zakładów naukowych, utrzymywanych kosztem Państwa, kraju lub gminy;

g) adwokaci, notaryusze i doktorowie wszystkich wydziałów, i magistrowie chirurgii, tudzież odpowiedzialni redaktorowie pism czasowych, treści politycznej lub naukowej;

h) korporacye, stowarzyszenia i zakłady których zarząd techniczny ma siedzibę w Przemyślu, je-

żeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku tytułem podatku (nie licząc dodatków) przynajmniej 50 złr. w. a.;

i) klasztory i zgromadzenia duchowne męskie i żeńskie;

k) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

§. 24.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos. Również w spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, dopóki w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

§. 25.

Dopóki rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela tejże, zostaje w zawieszeniu.

§. 26.

Oficerowie w służbie będący, równie jak i osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe należące do szeregowców lub do niższych stopni z wyłączeniem rezerwistów niepowołanych, wyjęci są od prawa wybierania.

§. 27.

Prawo karne postanowi, czyli i na jak długo z wyrokiem karnym utrata prawa wybierania i obieralności jest połączoną.

Tymczasowo od prawa wybierania są wykluczeni:

a) osoby winnemi zbrodni uznane;

b) osoby z powodu zbrodni pod śledztwem zostające, przez czas śledztwa;

c) ci, którzy zostali uznanymi za winnych przestępstwa kradzieży, oszustwa, przeniewierzenia albo uczestnictwa w tych przestępstwach (§§. 460., 461. i 464. kod. kar.)

d) krydataryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczęta została, dopoki trwa pertraktacya upadłości lub ugody z wierzycielami a po jej ukończeniu wtedy, gdy dłużnik za winnego występku z §. 486. kod. kar. uznanym zostanie.

§. 28.

Każdy wyborca winien głosować osobiście i głosuje tylko raz jeden z własnego przymiotu.

§. 29.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych lub statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Klasztory i zgromadzenia duchowne męzkie głosują przez swoich przełożonych — klasztory zaś i zgromadzenia duchowne żeńskie, przez umocowanych do tego zastępców.

Współwłaściciele i współdożywotnicy nieruchomości, tudzież spółki handlowe, celem wykonania prawa głosowania, mianują wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty prawo głosowania mające, głosują przez swoich mężów lub pełnomocników. Zastępcami lub pełnomocnikami w powyższych przypadkach mogą być tylko osoby, mające prawo głosowania, ojcowie, opiekunowie i kuratorowie głosują za małoletnich i bezwłasnowolnych. Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jedną osobę i winien wykazać się pełnomocnictwem.

§. 30.

Obieralnymi na członków rady miejskiej są wszyscy członkowie gminy prawo głosowania mający, którzy 30 rok życia ukończyli.

§. 31.

Wyjęci są od obieralności:

a) osoby wojskowe w czynnej służbie zostające;
b) czynni urzędnicy i słudzy ze skarbu publicznego płatni, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli;
c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminnych z wyjątkiem lekarzy;
d) osoby, które mają spór z gminą;
e) dzierżawcy dochodów gminnych.

§. 32.

Wykluczeni od obieralności są:

a) osoby, które jako winne uznane zostały wykroczenia z chciwości zysku lub przeciwko obyczajności publicznej popełnionego;
b) osoby, które uznane za winne przestępstwa z chciwości zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego (§§. 501., 504, 511., 512., 515. i 516. kod. kar.)
c) osoby, które z powodu przewinienia służbowego z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utraciły urząd lub służbę.

§ 33.

Celem dopełnienia wyborów prowadzi gmina spisy osób, którym prawo wybierania przysługuje.

Spisy te obejmować mają imiona i nazwiska wyborców, oznaczenie tytułu, na którym się prawo ich głosowania opiera, wymienienie numeru realności, rodzaju handlu, rzemiosła lub przemysłu, a przy wyborcach, których tytuł głosowania opiera się jedynie na kwocie podatkowej, cyfrę podatkową.

§. 34.

Każdy wyborca ma tylko jeden głos.

§. 35.

Przynajmniej na sześć tygodni przed rozpoczęciem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie miejskim do przejrzenia wystawione, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin dni 14 do wniesienia reklamacyi przeciw tym spisom.

O reklamacyach, które w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga ostatecznie w dniach 8miu komimisya przez radę miejską z jej grona do tego wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w magistracie, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Stosownie do zapadłych orzeczeń, od których nie ma odwołania, nastąpi niezwłocznie sprostowanie, spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami nie mogą być żadne zmiany w tym spisie czynione.

§. 36.

Burmistrz miasta Przemyśla, jako naczelnik gminy, rozpisuje wybory przynajmniej na ośm dni przed rozpoczęciem onych, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów, równocześnie zawiadomi o tem polityczną władzę krajową i Wydział krajowy.

§. 37.

Po ogłoszeniu wyborów, przesłane będą wyborcom karty legitymacyjne, które przy podaniu głosów zwróconemi być mają.

§. 38

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ilu członków rady miejskiej ma być obranych.

W razie gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, tylko pierwsi z kolei liczeni być mają.

Dla zapobieżenia temu, odbiorą głosujący wraz z legitymacyą na wyborców także blankiet oznaczony liczbą porządkową osób wybrać się mających.

Po upływie czasu na głosowanie wyznaczonego, przystąpi komisya wyborcza do obliczenia głosów.

Wybranymi są ci, którzy uzyskali największą liczbę głosów.

W razie równości głosów, rozstrzyga losowanie przez przewodniczącego komisyi przedsięwzięte.

Głos dany osobie nie mającej prawa obieralności, jest co do tej osoby nieważny.

Po zamknięciu wyborów, przedłoży komisya wyborcza radzie miejskiej spisane tego aktu protokoła, wraz z wszelkiemi dowodami, poczem rada miejska po sprawdzeniu wyborów ogłosi ukończenie onychże i nazwiska osób wybranych.

§. 39.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach, radą miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 40.

Kto w ciągu 8 dni po zawiadomieniu go o wyborze przyjęcia pisemnie nie odmówił, uważa się, iż wybór przyjął.

Odmówienie tylko z ważnych powodów nastąpić może.

Ocenienie takowych zostawia się rozstrzygnieniu rady miejskiej.

Kto wbrew uchwale rady miejskiej obowiązków rady pełnić zaniedbuje, utraca prawo głosowania na lat sześć.

§. 41.

Rada miejska urządzi się, skoro wybory będą ukończone i przynajmniej dwie trzecie części nowo obranych członków wybór przyjmują.

Aż do potwierdzenia wyboru burmistrza miasta, przewodniczy radzie dotychczasowy przełożony.

Każdy radny miejski obejmujący swą posadę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 42.

Ukonstytuowana rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności, niemniej o powodach nieprzyjęcia wyborów, tudzież o zarzutach przeciw wyborom, które w terminie dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone; przeciw temu służy jednak droga rekursu do Ministerstwa.

§. 43.

Dla uzupełnienia miejsc w skutku nieważności lub nieprzyjęcia wyborów wakujących, rozpisze bezzwłocznie nowo ukonstytuowana rada miejska na podstawie poprzednich spisów bez powtórnego ogłoszenia takowych, nowy wybór.

§. 44.

Burmistrza wybiera rada bądź z grona swego, bądź z grona wyborców prawo obieralności mających, na lat sześć.

Zastępcę burmistrza wybiera rada z grona swego.

Burmistrz i jego zastępca muszą być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru burmistrza i jego zastępcy przystąpi rada miejska najdalej w przeciągu dni 14, po opróżnieniu posady.

§. 45.

Wybór burmistrza winien się odbyć na posiedzeniu tajnem pełnej rady miejskiej, umyślnie na ten cel zwołanej.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed jego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swojej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat, i przed upływem lat trzech do rady miejskiej wybranym być nie może.

Do wyboru konieczną jest obecność przynajmniej czterech piątych części rady miejskiej.

Głosowanie to odbywać się winno oddaniem kartek.

Inny sposób głosowania miejsca mieć nie może.

Obranym jest ten, kto otrzyma dwie trzecie części głosów, członków obecnych.

Zastępcą burmistrza obranym będzie ten, kto otrzyma więcej niżeli połowę głosów obecnych członków.

Jeżeliby przy głosowaniu nie osiągnięto takiej większości głosów, należy przedsięwziąść powtórne głosowanie, a jeżeliby i przy tem nie okazała się potrzebna większość głosów, wtedy należy przystąpić do ściślejszego wyboru.

Przy ściślejszym wyborze mają wyborcy ograniczyć się do tych dwóch osób, które przy powtórnem głosowaniu największą ilość głosów otrzymały.

W razie równości głosów rozstrzyga los, kto ma być wzięty do ściślejszego wyboru.

Każdy głos dany przy trzeciem głosowaniu osobie nie wziętej do ściślejszego wyboru, ma być za nieważny poczytany.

Jeżeliby przy ściślejszym wyborze zastępcy burmistrza okazało się równość głosów, wtedy rozstrzyga los.

§. 46.

Wybór burmistrza miasta Przemyśla potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, obrany burmistrz w obecności rady miejskiej złoży przysięgę do rąk naczelnika Rządu krajowego, na wierność Monarsze i posłuszeństwo, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Zastępca burmistrza składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza miasta Przemyśla na pełnem zgromadzeniu rady miejskiej.

§. 47.

Radni miejscy obierani będą na lat sześć w sposób taki, że co lat trzy połowa radnych wybranych licząc w to zastępcę burmistrza występuje, i rada nowo wybranymi radnymi uzupełnioną będzie tak, aby zawsze z 30. radnych złożoną była.

Los oznaczy, którzy z wybranych rzeczywistych radnych, po upływie pierwszych lat trzech ustąpić mają.

Z końcem następnego trzechlecia ustępują ci z rzeczywistych radnych, którzy swe sześcioletnie urzędowanie kończą.

Wybory przeto ubywających radnych co lat trzy odbywać się mają.

Do liczby radnych losem ustąpić mających po pierwszem trzechleciu, tudzież radnych opuszczających radę po upływie sześciu lat urzędowania, liczeni będą radni ubyli przez śmierć, rezygnacyą lub z innych przyczyn niniejszym statutem przewidzianych w sposób taki, iż liczba nowo wybrać się mających radnych 15 wynosić będzie.

§. 48.

Losowanie radnych z końcem trzechlecia z rady wyjść mających, winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed skończeniem kadencyi nastąpić mogły.

Losowanie odbywa burmistrz miasta lub jego zastępca w obec zgromadzonej rady.

§. 49.

Radny kończący urzędowanie, może być na nowo wybrany, służy mu jednak prawo wymówienia się od powtórnego wyboru bez przywiedzenia przyczyny.

§. 50.

Gdy godność zastępcy burmistrza trwa przez lat trzy, przeto każda odnowiona rada miejska wybiera sobie jego następcę w sposób przewidziany w §. 44.

Zastępca burmistrza o ile w radzie miejskiej na dalsze trzechlecie pozostaje, może być nadal potwierdzonym.

§. 51.

Członkowie rady miejskiej, licząc w to zastępcę burmistrza urzędują bezpłatnie.

Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem, mogą żądać wynagrodzenia.

Płacę i inne emolumenta burmistrza miasta, oznaczy etat miejski.

Gdyby zastępca burmistrza przez czas dłuższy burmistrza zastępował, rada miejska może mu wyznaczyć stosowne wynagrodzenie.

§. 52.

Burmistrz miasta i jego zastępca musi mieć w Przemyślu stałe zamieszkanie.

§. 53.

Burmistrz i jego zastępca nie mogą bez zezwolenia rady złożyć urzędowania swego.

§. 54.

Burmistrz, jego zastępca i radny miejski traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności stała na przeszkodzie.

Jeżeli który z nich popadnie w śledztwo z powodu jakiego z czynów karygodnych w §§. 27. i 32. wskazanych, lub jeżeli na jego majątek konkurs ogłoszony albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swojego urzędu, jak długo trwa postępowanie karne, krydalne lub ugodne.

Radnych miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenie nie przybywają, rada miejska uzna za występujących.

§. 55.

W razie rozwiązania rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowy rady miejskiej dokonanym będzie, burmistrz i jego zastępca pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy i wykonywują prawa radzie miejskiej przy wyborach służące.

Od rozporządzenia, radę miejską rozwiązującego, służy tejże prawo odwołania się do Ministerstwa Stanu przez Wydział krajowy.

Rozwiązana rada jedynie tylko do wniesienia rekursu na posiedzenie, przy zamkniętych drzwiach zgromadzić się może.

Tytuł 11.

O magistracie.

§. 56.

Magistrat składa się z burmistrza, jego zastępcy, delegatów miejskich, assesorów, sekretarza rady, rachmistrza i urzędników pomocniczych.

118

§. 57.

Rachmistrz podlega bezpośrednio radzie miejskiej. Jest on organem pomocniczym rady miejskiej w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym magistratu w załatwieniu spraw rachunkowych.

§. 58.

Rada miejska mianuje assesorów magistratualnych, delegatów miejskich, rachmistrza, sekretarza rady i innych urzędników na przedstawienie magistratu.

Assesorowie magistratu, sekretarz, rachmistrz, kasyer i kontrolor są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służby mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza miejskiego w obecności rady miejskiej przysięgę na wierność Monarsze, stosowanie się do ustaw krajowych i sumienne pełnienie swych obowiązków.

Burmistrz, jego zastępca, assesorowie magistratu, rachmistrz, sekretarz i kasyer nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa, aż do 4go stopnia włącznie.

Delegatów miejskich wybiera rada z grona obywateli do wyboru uprawnionych w gminie stale mieszkających na rok jeden, w ciągu którego bezpłatnie urzędować będą.

§. 59.

O uwolnieniu od służby (emeryturze czyli pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników gminy i zakładów gminnych, orzeka rada miejska.

Stali urzędnicy miejscy uwolnionymi i oddalonymi być mogą ze służby z tych tylko powodów, z jakich urzędnicy Państwa uwolnieniu lub oddaleniu ulegają.

Przepisy co do wymierzania emerytury, alimentacyi, wsparć i prowizyi dla urzędników i sług Państwa, tudzież wdów i dzieci po tychże dotyczące, stosują się także do urzędników i sług gminnych, oraz zakładów gminnych.

Dział IV.

Zakres działania władz gminnych.

Tytuł 12.

Zakres działania rady miejskiej.

§. 60.

Rada miejska zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, jest władzą zwierzchniczą

miasta we wszystkich sprawach gminy, obowiązana strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 61.

Do zakresu działania rady miejskiej należy:

A) Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy;

B) kontrolowanie czynności magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania własnego, jako też w sprawach gminie poruczonych.

§. 62.

Rozpoznaniu i decyzyi rady miejskiej na posiedzeniach pełnych, ulegają następujące przedmioty:

1) Zmiana obrębu i statutu gminy.

Do zmiany obrębu gminy potrzeba jednak zezwolenia Wydziału krajowego, które tylko ze zgodą władzy politycznej udzielone być może.

Zmiana zaś statutu dokonaną być może tylko wedle postanowienia §. 3. niniejszego statutu.

2) Wybór burmistrza i zastępcę jego urzędników gminnych, przełożonych i nauczycieli szkół, tudzież przełożonych zakładów gminnych, niemniej uwolnienie tychże od obowiązków;

3) organizacya urzędów gminnych z oznaczeniem liczby urzędników i sług, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych, wydawanie instrukcyj służbowych, niemniej określenie ich uzdolnienia i obowiązków;

4) oznaczenie etatu płacy, pensyj emerytalnych i innych korzyści dla urzędników i sług gminy, oraz dla osób wyżej pod 2 wskazanych, dla ich wdów i sierót wedle zasad przez siebie przyjętych;

5) uchwalanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i urzędów gminy;

6) udzielanie zaliczek na płace urzędnikom, przyznawanie szczególnych wynagrodzeń, oznaczenie dyjet i kosztów podróży, zapomóg i nagród dla urzędników i sług miejskich, niemniej dla osób używanych w służbie gminy;

7) udzielanie urlopów burmistrzowi i zastępcy jego, tudzież dozwalanie urlopów dla urzędników i sług gminnych, przechodzących czas 14 dni;

8) uchwalanie ogólnych zasad zarządu majątkiem gminnym;

9) stanowienie i regulowanie opłat i taks na fundusz miejski pobieranych w gminach obowiązujących przepisów;

10) uchwalanie i zatwierdzanie katastru kwaterunkowego;

11) nabywanie i zbywanie nieruchomości lub praw za nieruchomość prawnie uważanych, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, obowiązku służebności, zastawu lub poręczenia, zaciąganie pożyczek i wszelkie operacye finansowe. Jeżeli w sprawach tu

119

wyszczególnionych wartość przedmiotu w kapitale przenosi kwotę 5.000 złr. w. a. w onczas do prawomocności uchwały potrzeba jest, aby toż zapadło większością dwóch trzecich części głosów zwyczajnego kompletu rady miejskiej.

Jeżeli wartość nieruchomości lub praw za nieruchomość uważanych, przenosi kwotę 10.000 złr. w. a., niemniej jeżeli zaciągnąć się mająca pożyczka lub suma poręczoną być mająca, przenosi jedną czwartą część rocznego dochodu gminy, wedle przecięcia ostatnich lat sześciu obliczanego, wówczas potrzebnem jest nadto zezwolenie Wydziału krajowego;

12) lokowanie kapitału na hypotekach;

13) przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu;

14) stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących;

15) zaprowadzenie nowych zakładów gminnych lub zwinięcie już istniejących;

16) zatwierdzanie rezultatów licytacyi i wszelkich układów;

17) rozwiązanie w drodze polubownej wszelkich kontraktów w imieniu gminy zawartych;

18) zezwolenie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od takowego, niemniej zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych;

19) umarzanie należytości, ściągniętemi być nie mogących;

20) uchwalanie budżetu rocznego miasta;

21) przyzwolenie na wydatki budżetem przewidziane i na wszelkie wydatki nadzwyczajne budżetem nieprzewidziane, z wyjątkiem wydatków, dążących do utrzymania rzeczy w dobrym stanie, o ile takowe w przypadkach przewidzianych budżetem kwotę 50 złr. w. a., a w innych 25 złr. w. a. przenoszą;

22) sprawdzanie i załatwianie rachunków z dochodów i wydatków miejskich;

23) stanowienie dodatków gminnych do podatków rządowych, tudzież nakładanie nowych podatków gminnych, niemniej ustanawianie zasad rozkładu i poboru tych dodatków i innych ciężarów gminnych.

Wprowadzanie nowych opłat i podatków, podwyższanie istniejących, pobór dodatków gminnych do podatków stałych, o ileby 25 od sta przeniosły, a nakoniec zmiana taryfy poboru dodatków gminnych do podatków niestałych, tylko w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić może. Uchwała pobierania dodatków gminnych do podatków stałych, dziesięć od sta przenoszących, przez Wydział krajowy zatwierdzoną być musi.

Jednakże dodatkami do podatków, a w ogólności rozkładami na gminę obciążonemi być nie mogą:

1. urzędnicy i słudzy Dworu, Państwa, kraju lub przy zakładach publicznych ustanowieni, tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty, co do płac służbo-

wych i co do pochodzących ze stosunku służbowego emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i gracyj;

2. starownicy dusz i publiczni nauczyciele, co do kongruy.

Do prawomocności uchwały, mocą której nałożony ma być dodatek podatkowy lub zaprowadzony nowy, albo podwyższony dawniej istniejący, potrzeba większości dwóch trzecich części głosów zwyczajnego kompletu rady miejskiej;

24) przyjmowanie do gminy lub odmówienie przyjęcia, wyznaczanie taks od przyjmowania do gminy, tudzież uwalnianie od opłaty onych w szczególowych przypadkach;

25) rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności ;

26) wykonanie służących gminie praw patronatu i kolatury, tudzież rozdawanie stypendyów jako i innych miejsc fundacyjnych;

27) zakładanie i utrzymanie szkół, tudzież udział w nadzorze szkół, z ustaw krajowych wynikający;

28) wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy;

29) w końcu wszystkie sprawy ważniejsze, które sekcye gminy lub magistrat do decyzyi rady miejskiej przedłożą, lub które w drodze odwołania się pod rozpoznanie przyjdą.

§. 63.

Zwyczajne pełne posiedzenia rady miejskiej mają się odbywać dwa razy w miesiącu.

§. 64.

Posiedzenia rady miejskiej tylko przez burmistrza zwoływane i pod jego przewodnictwem odbywać się mogą.

W razie nieobecności lub przeszkody burmistrza urzęduje jego zastępca, a w razie gdyby i on był przeszkodzony, najstarszy wiekiem radny miejski.

Posiedzenie przez kogo innego zwołane lub pod innem przewodnictwem odbyte, za nieważne i niebyłe uważanem będzie.

§. 65.

Na polecenie władzy krajowej lub na umotywowane żądanie sześciu radnych, burmistrz obowiązanym jest zwołać posiedzenie rady miejskiej najdalej w dni ośm.

§. 66.

Posiedzenia rady miejskiej są publiczne.

Sprawy dotyczące obsadzenia posad, zawieszenia lub oddalenia ze służby urzędników i sług gminnych, traktowanemi będą przy drzwiach zamkniętych, również i ze względów obyczajności zarządzone być może tajne posiedzenie.

§. 67.

Do otwarcia posiedzenia lub głosowania, obecność 16 radnych miejskich, nie licząc w to prezydującego, jest konieczną.

§. 68.

Każdy z radnych miejskich ma głos stanowczy. Assesorowie magistratu w przedmiotach pod obrady przychodzących, głos doradczy lub wyjaśniający, zabierać mogą. Przewodniczący obradom, nie głosuje lecz rozstrzyga równość głosów.

§. 69.

Żaden radny miejski na posiedzeniach znajdować się nie może, na których sprawy jego własne, krewnych lub powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie traktowanemi będą.

§. 70.

Każdy przyjęty wniosek staje się uchwałą; i o ile wyższego zatwierdzenia nie potrzebuje, bez zwłoki w wykonywanie wprowadzony być ma. Przewodniczący może wstrzymać wykonanie uchwał, które zdaniem jego przepisom niniejszego statutu lub prawom obowiązującym są przeciwne, lub też interes gminy na szkodę narazić mogą.

Obowiązanym jest jednak decyzye w pierwszych dwóch wypadkach politycznej władzy krajowej, w trzecim zaś wypadku Wydziałowi krajowemu, w terminie dni ośmiu do rozpoznania przedstawić, przy zawiadomieniu o tem rady na najbliższem posiedzeniu, obok wyłuszczenia powodów zawieszenia.

Gdyby zaś uchwała z daniem przewodniczącego szkodę oczywistą gminie przynieść mogła, wtedy wykonanie jej chwilowo wstrzymać może, lecz uchwałę tę na najbliższem posiedzeniu rady w komplecie $^2/_3$ wszystkich członków zebranej, do zatwierdzenia lub skasowania przedstawić winien.

§. 71.

Regulamin obrad obejmuje przepisy, dotyczące sposobu obradowania i głosowania na posiedzeniach rady miejskiej, w pełnych zebraniach i sekcyach.

Tytuł 13.

O sekcyach i szczegółowych komisyach.

§. 72.

Rada miejska podzieli się na tyle sekcyj, ile tego za potrzebne uzna. Każdy członek rady miejskiej z wyjątkiem burmistrza i jego zastępcy do jednej sekcyi należeć winien.

Celem sekcyj jest dokładniejsze załatwienie przedmiotów do zakresu działań rady miejskiej należących, jak równie kontrolowanie czynności magistratu.

§. 73.

Posiedzenia sekcyj przy drzwiach zamkniętych odbywać się mają.

§. 74.

Radzie miejskiej i sekcyom służy prawo poruczania szczególnych czynności komisyom do składu, których członkowie rady miejskiej lub inni członkowie gminy wybranymi być mogą.

§. 75.

Komisya szczegółowa ma obowiązek poruczoną jej czynność sumiennie wykonać, i o wykonaniu lub przeszkodach donieść radzie miejskiej lub tej sekcyi, od których wybraną została.

Tytuł 14.

Zakres działania burmistrza miasta.

§. 76.

Burmistrz miasta, jest organem gminy zawiadu jącym i wykonawczym.

Do burmistrza należy kierunek czynności rady miejskiej i magistratu, oraz dozór bezpośredni nad instytutami przez gminę fundowanymi lub przez nią dotowanymi.

On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym wszystkich urzędów miejskich kieruje czynnościami tychże.

On odpowiada za czynności urzędowe tak własne jak urzędów miejskich radzie miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych, rządowi krajowemu.

§. 77.

Burmistrza miasta w czynnościach własnego zakresu gminy, zastępuje obrany przez radę zastępca.

§. 78.

Burmistrz kieruje obradami rady miejskiej i wprowadza w wykonanie jej uchwały.

§. 79.

Dokumenta, mocą których gmina zasięga zobowiązania względem trzecich osób, muszą być przez burmistrza podpisywane, a kontrasygnowane przez dwóch członków rady miejskiej do tego przez nią wyznaczonych.

121

§. 80.

Burmistrz rozstrzyga samodzielnie w sprawach do poruczonego zakresu gminy należących, oraz w sprawach własnego zakresu gminy, które według przepisu niniejszego statutu §§. 81., 86. lub oddzielnych instrukcyj rozpoznaniu rady miejskiej nie ulegają.

§. 81.

Do burmistrza należy kierunek policyi miejskiej w gminie. W nagłych razach wydaje rozporządzenia bez względu na wysokość wydatków z wykonaniem połączonych, któreby utrzymanie spokojności publicznej, bezpieczeństwa prywatnego, lub nakoniec zabezpieczenia majątku gminnego na celu miały.

Obowiązanym jednak będzie zatwierdzenie poczynionych rozporządzeń w czasie najkrótszym u rady miejskiej wyjednać.

§. 82.

Burmistrz miasta przyjmuje, i oddala wszystkich posługaczy, oraz osoby do pracy za dziennym wynagrodzeniem przyjęte.

§. 83.

Burmistrz udziela urlopów dla urzędników i sług miejskich na czas dni 14 nie przechodzący.

§. 84.

Burmistrz wykonywa władzę dyscyplinarną nad wszystkiemi urzędnikami i posługaczami magistratu.

Do wykonania tej władzy służą burmistrzowi miasta wszystkie te prawa, jakie według przepisów obowiązujących każdy w ogóle naczelnik urzędu pod względem dyscyplinarnym posiada. Zawieszenie jednak w urzędowaniu urzędników przez radę miejską mianowanych, wyjąwszy przypadki zwłoki niecierpiące, do rady miejskiej należeć będzie.

§. 85.

Burmistrz obowiązany zarządzać od czasu do czasu kontrolowanie kas miejskich, tudzież wszystkich kas zakładów pod nadzorem gminy zostających i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby, zarządzi burmistrz także likwidacyę tych kas.

§. 86.

Prawo asygnowania pieniędzy z kasy miejskiej służy burmistrzowi miasta, który za nadużycie onego gminie i przełożonym władzom jest odpowiedzialnym.

Dla bliższego określenia tego prawa, stanowi co następuje:

a) żaden wydatek nie znajdujący pokrycia w etacie, nie może być ponoszonym bez zezwolenia

rady miejskiej, a względnie i Wydziału krajowego;

b) do wypłaty usystemizowanych płac i pensyj, następnie do wypłaty podatków skarbowych i dodatków krajowych przez właściwą władzę wymierzonych, nie potrzeba zezwolenia rady miejskiej, lecz o uskutecznionéj wypłacie rada miejska na najbliższem posiedzeniu zawiadomioną być ma;

c) każda asygnacya pieniężna winna być rachmistrzowi do przejrzenia i zakontrolowania przesłaną.

Tytuł 15.

Zakres działania magistratu.

§. 87.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą rady miejskiej, w sprawach własnego zakresu, oraz pierwszą instancyą administracyjną w sprawach dotyczących zakresu poruczonego.

Tenże zarządza pod kierownictwem burmistrza sprawami gminy i wykonywa pieczę nad zakładami pod nadzorem gminy zostającemi, nakoniec załatwia bieżące czynności w sprawach jemu przekazanych.

§. 88.

W sprawach poruczonego zakresu, magistrat stósować się winien do przepisów i instrukcyj w drodze właściwej wydanych.

§. 89.

Główne obowiązki magistratu są:

a) starać się o należyte ogłoszenie ustaw i obwieszczeń rządowych i miejskich;

b) czuwać nad nienaruszalnością granic posiadłości gminnych:

c) starać się o bezpieczeństwo osób i majątku mieszkańców;

d) czuwać nad wykonaniem przepisów dotyczących święcenia niedziel i świąt uroczystych, powstrzymywać wszelkie naruszenia obrządków religijnych i służby Bożej;

e) zawiadywać majątkiem gminy w granicach przez radę miejską określonych;

f) pilnować, aby zakłady pod dozorem gminy zostające, lub przez nią dotowane, do statutów i instrukcyj stósowały się;

g) starać się o zaopatrzenie miasta w dobrą i tanią żywność;

h) wykonywać policyę zdrowia, starać się o należyte zaopatrywanie chorych i rekonwalescentów;

i) mieć pieczę nad zaopatrzeniem ubogich i zapobiegać żebractwu;

k) wydalać z miasta obcych próżniaków i włóczęgów, oraz osoby niemoralnie prowadzące się;

l) urządzić obronę przy pożarach i powodziach, oraz starać się o ulepszenie środków obrony;

ł) mieć staranie o wygody mieszkańców, o upiększenie miasta, o utrzymanie istniejących w obrębie miasta dróg, placów, ulic, bruków, mostów, studni, kanałów, oświetlenia, cmentarza i t. p.;

m) utrzymywać dozór nad czystością placów, ulic, dróg, i podwórców w domach miejskich i prywatnych;

n) wykonywać przepisy dotyczące budowli i zarobkowania;

o) dozwalać dobrowolnych licytacyj ruchomości;

p) egzekwować należytości miejskie i urzędowe;

r) odstawiać kontyngent wojskowy na miasto przypadający, utrzymywać kontrolę urlopników i rezerwistów, oraz czuwać nad ich zachowaniem się;

s) kwaterować wojsko i dostarczać podwód;

t) rozpoznawać i karać przestępstwa przeciw miejskim rozporządzeniom policyjnym, nakoniec

u) udzielać konsensu na oberże, domy zajezdne, wyszynk trunków i kawiarnie, o ile to miastu dotąd służyło.

§. 90.

W sprawach dobra mieszkańców dotyczących, innym organom poruczonych, winien magistrat na wezwanie organa te według możności wspierać.

§. 91.

Magistrat winien w razie potrzeby użyć służących mu środków przymusowych dla wykonania przepisów, ustaw, wyższych poleceń i własnych rozporządzeń; oraz winien na żądanie dostarczać prawnej pomocy innym do przestrzegania przepisów ustawami powołanym władzom.

§. 92.

Gdyby środki przymusowe magistratowi służące do wprowadzenia w wykonanie ustaw i rozporządzeń nie były dostatecznymi, natedy magistrat winien potrzebnej pomocy od właściwej władzy zażądać.

§. 93.

Dla utrzymania swej powagi i powstrzymania uchybień urzędowi swemu, winien magistrat użyć środków, jakich władze rządowe używać mogą.

Dział V.

Tytuł 16.

Stosunek władzy gminnej do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 94.

W sprawach własnego zakresu podlega gmina miasta Przemyśla bezpośrednio Wydziałowi krajowemu a względnie Sejmowi krajowemu.

§. 95.

Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi, postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.

§. 96.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała, i wbrew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza krajowa, na żądanie jej przeto, burmistrz miasta winien jej udzielać uchwały rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.

§. 97.

Polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonanie uchwały powziętej przez radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania rady, lub sprzeciwia się ustawom; przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu do Ministerstwa Stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna o wydanem zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 98.

Polityczna władza krajowa ma także rozstrzygać rekursa przeciw rozporządzeniom magistratu lub rady miejskiej, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekursa do Wydziału krajowego zanoszone być winny.

W sprawach poruczonego zakresu działania, ma być rekurs w każdym razie do politycznej władzy krajowej podanym.

Dział VI.

Tytuł 17.

O wpływie władzy gminnej na sprawy dotyczące różnych wyznań religijnych.

§. 99.

Każde wyznanie religijne pozostaje w posiadaniu i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów, przeznaczonych na jego cele duchowne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swe z własnych zasobów.

Każdy członek gminy miasta Przemyśla przyczynia się do wydatków tego tylko wyznania religijnego, do którego sam należy, o ile takowe według ustaw administracyjnych nie są ciężarem realności przez niego posiadanych.

§. 100.

Specyalne sprawy chrześciańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześciańskich członków gminy przemyskiej.

Sprawy te są:

a) dotyczące przedmiotów duchownych, szkolnych i dobroczynnych, tudzież zakładów wyłącznie z funduszów chrześciańskich dotowanych;

b) wykonywanie praw patronatu, prezentowania i mianowania pasterzy dusz i nauczycieli, jako też nadawanie stypendyów.

§. 101.

W zarządzie spraw w paragrafie powyższym wymienionych, zastępują gminę członkowie rady miejskiej chrześciańskiego wyznania.

Do wydania ważnej uchwały w sprawach tego rodzaju, obecności przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej wyznania chrześciańskiego jest konieczną.

§. 102.

O ile zakłady na cele niżej wyrażone w przyszłości z majątku gminy miasta Przemyśla fundowane nie będą, mieszkańcy miasta Przemyśla wyznania izraelickiego pokrywają z własnych swoich zasobów wydatki:

a) na swoje cele religijne;

b) na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych;

c) na utrzymanie swoich szkół i szpitali;

d) na zaspokojenie innych właściwych swoich potrzeb.

Dochody jednakże, które na zaspokojenie potrzeb tego rodzaju przez ogół mieszkańców wnoszone by były, rozłożone zostaną na użytek każdego wyznania w stosunku przykładania się jego wyznawców.

§. 103.

W sprawach dotyczących przedmiotów w powyższym §fie pomienionych o ile takowe pod rozpoznanie gminy przychodzić będą, stanowić mają pod przewodnictwem burmistrza wszyscy radni miejscy wyznania izraelickiego.

Gdyby liczba wszystkich wybranych członków Rady miejskiej wyznania izraelickiego na naradę nie przybyła, lub gdyby przynajmniej 6ciu radnych wyznania izraelickiego w skład rady nie weszło, w takim razie powoła burmistrz tych członków gminy wyznania izraelickiego, którzy przy wyborze rady miejskiej na radnych najwięcej głosów otrzymali w takiej ilości, jaka do uzupełnienia liczby 6ciu potrzebną będzie.

Dział VII.

Tytuł 18.

Postanowienia przechodnie.

§ 104.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu, wszelkie sprawy w radzie miejskiej w magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane będą w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy zostawał w sprzeczności z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast przez radę miejską stosowne rozporządzenia.

§. 105.

Od chwili ukonstytuowania rady miejskiej i magistratu na podstawie tego statutu, ustają wszystkie czynności dotychczasowego kahału izraelickiego Przemyskiego, o ile nie dotyczą zawiadywania sprawami samego wyznania izraelickiego.

Uchwalono na posiedzeniu Wydziału gminy miasta Przemyśla dnia 3. marca 1866.

Jerzy Odrobina, w. r.
burmistrz.

Tomasz Leszczyński, w. r.
assesor.

Karol Mizia, w. r.
assesor.

Z Wydziału miejskiego:

Gumowski w. r.	*Franciszek Nahlik* w. r.
Dr. Wincenty Waygart w. r.	*Franciszek Gaydeczka* w. r.
Dr. Józef Sermak w. r.	*Walenty Sojka* w. r.
Dr. Aleksander Dworski w. r.	*Wincenty Praczyński* w. r.
Bazyli Litwiński w. r.	*Jan Hild* w. r.
Dr. Maryan Madejski w. r.	*Ludwik Sidorowicz* w. r.
Paweł Jeleń w. r.	*Franciszek Sighard* w. r.
Hieronim Tarczyński w. r.	*Leopold Kowski* w. r.
Józef Schumacher w. r.	*Stanisław Gizowski* w. r.

Z drukarni K. Pillera 1866.

124

Ustawa

z dnia nadająca statut gminny dla król. obwodowego miasta Przemyśla.

Na wniosek Sejmu królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadaję na zasadzie Ustawy Rady Państwa z dnia 5. Marca 1862 r. dla król. miasta obwodowego Przemyśla statut gminny i rozporządzam:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego statutu obowiązują zaraz po jego ogłoszeniu.

Artykuł II.

Dotychczasowe przepisy dotyczące urządzenia gminnego miasta Przemyśla — przestają obowiązywać z dniem zaprowadzenia niniejszego statutu.

Artykuł III.

Memu Ministrowi Stanu polecam przeprowadzenie niniejszej ustawy.

Wiedeń dnia

125.

IV sesya 1866

L. 246
S.

Sprawozdanie

komisyi statutowej o petycyi kr. miasta Stryja względem nadania osobnego statutu.

Wysoki Sejmie!

Komisya statutowa ma zaszczyt przedłożyć Wysokiej Izbie sprawozdanie dotyczące petycyi kr. obwodowego miasta Stryja względem nadania osobnego statutu.

Miasto Stryj podało w ubiegłej kadencyi przez legalną swoją Reprezentacyę petycyę o nadanie osobnego statutu ponawiając takową pod dniem 26. Listopada 1866, do l. 49. S. Petycya ta opiera się na artykule XXII., ustawy z dnia 5. Marca 1862; reprezentacya kr. miasta Stryja zaś uważa miasto Stryj jako do rzędu miast znaczniejszych należące z następujących powodów;

Kr. miasto Stryj należy już jako obwodowe, do rzędu miast znaczniejszych, gdyż jako takiemu nadał statut lutowy własną reprezentacyę w Sejmie krajowym.

Położenie geograficzne miasta Stryja czyni go bardzo ważnym punktem handlowym albowiem w tem mieście zbiegają się wszystkie główne drogi krajowe,

Miasto Stryj jest siedzibą obwodowych Władz rządowych i posiada znaczniejsze zakłady, a mianowicie szkołę główną i trzyklasową niższorealną, główną szkołę żeńską, powszechny zakład dla chorych, kasę oszczędności i fundusz pożyczek dla rzemieślników, które to zakłady staraniem i środkami gminy miasta Stryja utworzono i dotąd z funduszów miejskich są utrzymywane. Reprezentacya miejska uchwalając ostatniemi czasy założenie szkoły przemysłowej, daje dowody, iż dobro miasta Stryja ma na oku, a chcąc i nadal skutecznie dla dobra pospolitego działać, ma przekonanie, iż to tylko na podstawie najszerszej autonomii dokonać zdoła. Udaje się przeto do Wysokiego Sejmu z prośbą o nadanie osobnego statutu, w którym jedynie rękojmię tej autonomii upatruje.

Gdy więc miasto Stryj posiada obecnie ludności przeszło 10.000 i znakomity majątek, składający się z dóbr ziemskich i innych realności, a to w kwocie 514,905 złr., z rocznym dochodem 57.857 złr. w. a. a tem samem ma wszystkie warunki rozwoju, przeto sądzi komisya statutowa, iż dla miasta Stryja osobny statut nadać należy, a zbadawszy przedłożony projekt do statutu, poczyniła li tylko te zmiany, które obowiązująca z dniem 1. Stycznia 1867 Ustawa gminna z dn 12. Sierpnia 1866, wymaga. Zważywszy zaś iż przedłożony przez miasto Stryj projekt do statutu wypracowany został na tej samej podstawie, co i miasta Rzeszowa, komisya sądziła, iż przy tak krótkim czasie, któren Wysokiemu Sejmowi do obrad pozostaje, wydrukowanie całego projektu staje się zbytecznem i na rozdanym projekcie statutu dla kr. miasta Rzeszowa poprzestać można, któren bez odmiany, krom zmiany nazwy miejscowości, dla kr. miasta Stryja w zupełności zastosowanym i nadanym być może. Wykazując więc do L 7. zmiany poczynione, komisya wnosi:

„Wysoki Sejm raczy nadać dla kr. obwodowego miasta Stryja osobny statut i takowy według przedłożonego dla miasta Rzeszowa projektu uchwalić.“

Rutowski,
przewodniczący.

Zatwarnicki.
sprawozdawca.

Z drukarni K. Pillera 1866.

L. 2.899.
S.

Sprawozdanie

komisyi statutowej o petycyi królewskiego obwodowego miasta Stryja względem nadania osobnego statutu.

Wysoki Sejmie!

Petycya królewskiego obwodowego miasta Stryja o nadanie osobnego statutu, przedłożona Wysokiemu Sejmowi przez posła Zatwarnickiego, przekazaną została komisyi dla statutów miejskich wysadzonej. Petycyą tą reprezentacya królewskiego obwodowego miasta Stryja uprasza na podstawte Artykułu XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862, o nadanie osobnego statutu, uważając miasto Stryj jako do rzędu znaczniejszych miast należące, a to z następujących powodów:

„Król. wolne miasto Stryj należy już jako obwodowe miasto do rzędu znaczniejszych miast, co statut lutowy stwierdza, gdyż miastu temu dozwoloną została własna reprezentacya w Sejmie krajowym.

Położenie jeograficzne Stryja, czyni go ważnym punktem handlowym, a dotychczasowa kwalifikacya rządowa policzyła miasto Stryj do miast pierwszej klasy.

Oprócz tego jest Stryj siedzibą władz rządowych i posiada znaczniejsze zakłady, jako to: szkołę główną i niższą realną, szkołę główną żeńską, powszechny zakład dla chorych, kasę oszczędności, i fundusz pożyczek dla rzemieślników, które to zakłady, staraniem i środkami miasta utworzone i dotąd z funduszów miejskich są utrzymywane.

Według urzędowych źródeł ma miasto Stryj 10.000 ludności, i posiada majątku 514.905 złr. z rocznem dochodem 57.857 złr.

Gdy więc reprezentacya miasta Stryja, wychodząc z przekonania, iż tylko na podstawie najszerszej autonomii dalszy wzrost tegoż miasta nastąpić może, o nadanie statutu prosi, komisya statutowa sądzi, iż król. obwodowe miasto Stryj należy ze względu, iż jest siedzibą władz rządowych obwodowych, niemniej wyliczonych zakładów, dalej ze względu na ludność i znakomity majątek, do miast znaczniejszych kraju, którym nadanie osobnego statutu do dalszego rozwoju posłuży.

Komisya statutowa zbadała przeto projekt do statutu, Wysokiej Izbie przedłożony, a znalazłszy, iż takowy z uwzględnieniem miejscowych stosunków, na tej samej podstawie jak statut miasta Lwowa ułożonym został, ograniczyła się do tych tylko poprawek, które Wys. Izba przy statucie lwowskim uchwaliła.“

Przedkładając więc projekt do statutu dla król. obwodowego miasta Stryja, tym sposobem opracowany, komisya wnosi: „Wysoki Sejm raczy złożony do l. ⁄. projekt ustawy dla miasta Stryja z zastrzeżeniem Najwyższej sankcyi przyjąć i uchwalić.“

⁄.

Leszek Borkowski,
przewodniczący.

Zygmunt Zatwarnicki,
sprawozdawca.

Ustawa

z dnia nadająca statut gminny dla król. wolnego obwodowego miasta Stryja.

Na wniosek Sejmu Mego Królewstwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadaję na zasadzie ustawy z dnia 5. Marca 1862. dla król. wolnego obwodowego miasta Stryja załączony Statut miasta, gminy i rozporządzam:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego statutu obowiązują zaraz po jego ogłoszeniu.

Artykuł II.

Równocześnie przestają obowiązywać dotychczasowe przepisy dotyczące gminnego urządzenia miasta Stryja.

Artykuł III.

Memu Ministrowi Stanu polecam przeprowadzenie tej ustawy.

Wiedeń, dnia

Statut

dla król. wolnego obwodowego miasta Stryja.

Część I.

Obręb miasta, jego mieszkańcy i tychże stosunki do gminy.

§. 1.

Obręb miasta Stryja obejmuje wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych tak co do miasta samego, jak i tegoż przedmieść: Łany, Dolne i Górne przedmieście, Woytowstwo i Szumlańszczyzna, które z miastem jedną tylko gminę stanowią, zapisane grunta i zabudowania. Zmiana obrębu miasta może nastąpić w sposób niniejszym statutem oznaczony. (§. 20.)

§. 2.

Członkowie gminy i obcy.

W gminie rozróżnić należy:

A. Członków gminy.

B. Obcych.

Członkami gminy są:

a) przynależni do gminy, t. j. osoby, mające prawo przynależności do gminy;

b) uczestnicy, t. j. osoby, czy to fizyczne, czy moralne, t. j. korporacye, stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundacye, które chociaż do gminy nie należą, w jej obrębie majątek nieruchomy posiadają, lub od przedsiębiorstwa samoistnie wykonywanego, albo dochodu, bezpośredni podatek w gminie opłacają.

Członkowie gminy, mający prawo obywatelstwa miejskiego, są obywatelami miasta. Obcymi są osoby, które w obrębie gminy przebywają, chociaż członkami gminy nie są.

§. 3.

Należność do gminy.

Stosunki należności do gminy określa ustawa z dnia 3. Grudnia r. 1863. (Dz. U. P. nr. 105).

§. 4.

Nabywanie obywatelstwa miejskiego.

Obywatelstwo miejskie nabywa się jedynie mocą uchwały rady miejskiej.

Obywatelstwo miejskie nadane być może tylko osobom płci męzkiej, należącym do gminy miasta Stryja, które

a) mają prawo rozrządzać sobą i majątkiem:
b) życie nienaganne prowadzą i
c) posiadają majątek nieruchomy, czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, albo wykonują przedsiębiorstwo, podatkowi zarobkowemu ulegające, albo mają inne środki dostateczne utrzymania siebie i swej rodziny.

§. 5.

Kto na własną prośbę obywatelstwo miejskie otrzymuje, winien zapłacić do kasy gminnej taksę w ilości postanowieniem rady miejskiej od czasu do czasu oznaczonej, i dopiero po złożeniu tej opłaty, może używać praw przysługujących obywatelom miejskim. —

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od taksy.

§. 6.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie, złoży w obecności burmistrza i radnych miejskich uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić i dobro gminy o ile jego możności popierać będzie.

§. 7.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci obywatelstwo:

a) z utratą należności do gminy;
b) przez formalne zrzeczenie się;
c) jeżeli uznany jest winnym zbrodni, wykroczenia lub przestępstwa, z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionych;
d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku, lub po rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami, w skutek przeprowadzonego śledztwa, będzie uznany winnym:
e) jeżeli w skutek czynu w chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego, w drodze postępowania dyscyplinarnego utraci urząd lub posadę.

§. 8.

Obywatel miejski może także uchwałą rady miejskiej pozbawionem być prawa obywatelstwa:

a) jeżeli wyrokiem prawomocnym uznany jest winnym czynu, niesławę na niego ściągającego, lub

jeżeli prowadzi życie niemoralne, dające powód do zgorszenia publicznego;

b) jeżeli przekonany jest o czyn z umysłu na szkodę gminy popełniony;

c) jeżeli bez dostatecznej przyczyny wzbrania się pełnić obowiązki urzędu lub posady, do których wyborem gminy jest powołanym.

§. 9.

Skutki utraty obywatelstwa miejskiego w wypadkach w §. 7. lit. *c*), *d*), *e*) i w §. 8. wskazanych, dotykają tylko tracącego to prawo, przeto ani jego żony, ani dzieci przedtem spłodzonych.

§. 10.

Obywatelstwo honorowe.

Obywatelom Państwa austryackiego, którzy się Państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może gmina bez względu na miejsce ich zamieszkania i należność do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego.

Obywatelstwo honorowe nadaje wszelkie prawa obywatela miejskiego, nie wkładając żadnych obowiązków, a nie wpływa na zmianę należności do gminy.

Prawo honorowego obywatelstwa utraca się w wypadkach w §. 7. lit. *b*), *e*), *d*) i w §. 8. lit. *a*) i *b*) wskazanych.

§. 11.

Prawa mieszkańców gminy w ogólności.

Każdy w gminie przebywający ma prawo:

a) do opieki i bezpieczeństwa swej osoby i własności, znajdujących się w obrębie gminy;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych stosownie do ich urządzeń.

§. 12.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy służy prawo wybierania i obieralności do rady miejskiej i prawo udziału w zawiadywaniu sprawami gminy, według postanowień niniejszego statutu.

Nadto przysługuje jeszcze przynależnym do gminy:

a) prawo do stałego zamieszkania w obrębie gminy;

b) w razie zubożenia i niezdolności do pracy, prawo domagania się wsparcia z funduszów gminy, stosownie do urządzeń istniejących dla ubogich.

§. 13.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa przysługujące członkom gminy,

a nadto jeszcze prawo korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 14.

Obowiązki mieszkańców gminy w ogólności.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

a) stosować się do rozporządzeń wydanych przez gminę w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuża;

b) przykładać się do ciężarów gminy podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 15.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 14. wymienionych, obywatel miasta Stryja, ma nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu, do którego wyborem gminy powołanym będzie.

§. 16.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnicy gminy mają prawo do swobodnego pobytu w gminie, dopóki nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Obcym, którzy się z należności do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej udowodnią, iż w celu uzyskania poświadczenia swej należności potrzebne kroki poczynili, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, jak długo wraz z rodziną życie nienaganne prowadzą i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swym obrębie, ma prawo odwołać się do naczelnej politycznej władzy krajowej.

Rządowa władza bezpieczeństwa, winna udzielać gminie potrzebnych objaśnień, względem uczestników gminy i obcych.

§. 17.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nie narusza w niczem ani stosunków prawnych prywatnych, w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Część II.

O zakresie działania gminy.

§. 18.

W ogólności.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A) własny;

B) poruczony.

Zakres działania własny, t. j. zakres działania, w którego obrębie gmina z zachowaniem ustaw, tak Państwa, jako też krajowych, swobodnie i samodzielnie uchwala i rozporządza, obejmuje w ogóle wszystko, co tylko interesów gminy wprost dotyczy, i o własnych siłach w granicach jej uprawnienia sprawowanem i załatwionem być może.

Poruczony zakres działania obejmuje sprawy, które Państwo gminie w drodze ustawodawstwa przekazuje.

§. 19.

A) Zakres działania własny.

Sprawami do zakresu działania własnego należącemi, zarządza gmina samodzielnie przez swoje organa, w granicach niniejszym statutem oznaczonych. W szczególności:

§. 20.

a) *Zmiana statutu i obrębu gminy.*

Gmina stanowi o zmianie swego statutu i obrębu, w myśl postanowień §. 78. lit. *g*), tego statutu wymienionych.

§. 21.

b) *Nadawanie prawa należności do gminy i udzielanie prawa obywatelstwa miejskiego.*

Gmina nadaje lub odmawia prawo należności do gminy, i udziela prawo obywatelstwa miejskiego, a to z wyłączeniem dalszego odwołania się.

Gmina prowadzi spisy wszystkich do niej należących osób (metryki), które przejrzeć każdemu wolno.

Każdy do gminy należący, na żądanie otrzyma poświadczenie, na dowód swej należności stosownie do postanowień ustawy z dnia 3. Grudnia 1863.

§. 22.

c) *Ustanowienie urzędów miejskich.*

Gmina ustanawia i organizuje wszystkie urzędy miejskie i oznacza zakres ich działania. Ona stanowi liczbę, tudzież płacę urzędników i sług, mianuje ich i oddala.

§. 23.

d) *Zarząd majątkiem.*

Gmina zarządza swoim majątkiem samodzielnie i niezawiśle. Majątek przeznaczony na szczególne cele nie może być na inne cele obrócony.

§. 24.

e) *Nakładanie podatków.*

Na zaspokojenie potrzeb dochodami miasta nie pokrytych, nakłada gmina w obrębie swoim podatki.

§. 25.

f) *Sprawowanie policyi.*

Gmina sprawuje policyę miejscową i wydaje potrzebne rozporządzenia policyjne.

Ona więc stara się:

1) o bezpieczeństwo osób i własności;

2) o utrzymanie dróg, placów publicznych i mostów, z wyjątkiem tych, których utrzymanie należy do Skarbu Państwa lub do jakiego innego funduszu o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi; nienaruszenie granic (rozgraniczeń); oświetlenie, utrzymanie i czyszczenie głównych kanałów; o utrzymanie wodociągów, publicznych zakładów kąpielowych i innych urządzeń publicznych.

Do niej należy:

3) Staranie około zaopatrzenia miasta żywnością, nadzorowanie targów, miar i wag.

Ona utrzymuje policyę miejscową pod względem:

4) ochędóstwa i zdrowia, urządza instytucye sanitarne i zawiaduje niemi.

Nadzoruje:

5) sługi i robotników, czeladź rzemieślniczą i fabryczną, wydaje książki służbowe i czuwa nad wykonaniem regulaminu służbowego; do niej należy pieczа nad stowarzyszeniami rękodzielniczemi i przemysłowemi; równie sprawuje ona policyę miejscową pod względem:

6) obyczajności publicznej i

7) bezpieczeństwa od ognia; stanowi przepisy budownicze, czuwa nad ich wykonaniem i wydaje przyzwolenia na budowle.

§. 26.

g) *Opieka nad ubogimi.*

Gmina opiekuje się swoimi ubogimi i dostarcza środków pieniężnych, potrzebnych do zaopatrzenia ubogich, jednak tylko w miarę złożonego dowodu ubóstwa i potrzeby; o ile osobne na ubogich przeznaczone dochody lub prywatne zakłady dobroczynne nie wystarczają.

Gmina zawiaduje miejskiemi zakładami dobroczynnemi.

§. 27.

h) *Sprawy kościelne.*

Do gminy należy wykonywanie służących jej praw patronatu, prezentowania i kolatury, tudzież rozdawanie stypendyów i miejsc fundacyjnych.

§. 28.

i) *Sprawy szkolne.*

Gmina ma staranie około założenia, utrzymywania i uposażenia szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących patronatów szkolnych.

Ustawa krajowa orzecze, jaki wpływ gminie przysłużać ma na szkoły średnie przez nią utrzymywane, tudzież na szkoły ludowe.

§. 29.

k) *Pośredniczenie między prawującemi się.*

Gmina stara się ugodą załatwić spory między stronami prawującemi się, a to za pomocą wybranych przez nią mężów zaufania.

§. 30.

l) *Dobrowolna sprzedaż.*

Do gminy należy uskutecznienie dobrowolnej sprzedaży ruchomości w drodze licytacyi.

§. 31.

B) Zakres działania poruczony.

Gmina zawiaduje wszystkiemi sprawami publicznemi, które ustawami będą jej przekazane. Do niej należy orzeczenie o sposobie zawiadywania sprawami poruczonemi, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

§. 32.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

§. 33.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym rządowym.

Część III.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 34.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Stryja zastępuje we wszystkich jej sprawach rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama lub przez magistrat i inne urzędy gminy.

Rozdział pierwszy.

O radzie miejskiej.

§. 35.

Skład i obiór rady miejskiej.

Rada miejska składa się z 24 członków (radnych miejskich), między któremi najwięcej czteru członków starozakonnych znajdywać się mogą, i z 12 zastępców, między któremi stosowna do wybranych radnych starozakonnych i liczba starozakonnych zastępców znajdywać się powinna. Członków rady miejskiej i zastępców obiera gmina z grona swojego.

§. 36.

Prawo głosowania.

Prawo głosowania przy wyborze radnych miejskich i zastępców mają następujące osoby, posiadające prawo obywatelstwa Państwa austryackiego:

1) obywatele miejscy i honorowi miasta Stryja;

2) członkowie gminy płci męzkiej, o ile wchodzą do jednej z następujących kategoryj:

a) ci, którzy czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, w obrębie miasta posiadają odziedziczoną lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dóm), podatkowi gruntowemu lnb domowemu podlegającą;

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie, podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 3 złr. rocznego stałego podatku bez dodatków opłacają;

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 3 złr. zwyczajnego stałego podatku rocznego bez dodatków w Stryju opłacają;

d) duchowieństwo wyższe, dalej proboszczowie, administratorowie parafii, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich;

e) czynni, pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy Dworu, Państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych, przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali;

f) kaznodzieje stryjskiej gminy izraelickiej jakoteż rabin do prowadzenia metryk upoważniony;

g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich fakultetów i magistrowie chirurgii;

h) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem Państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych;

i) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

3) Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku stałego przynajmniej 20 złr. bez dodatków.

4) Korporacye i zakłady, których główny zarząd ma siedzibę w Stryju, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku bez dodatków przynajmniej 50 złr. rocznie.

5) Stowarzyszenia przemysłowe, których zarząd ma siedzibę w Stryju, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają zwyczajnego podatku bez dodatków przynajmniej 20 złr. rocznie.

§. 37.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

Jak długo rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela, oparte na własności tej rzeczy, zostaje w zawieszeniu.

§. 38.

Prawo głosowania służy także niewiastom, jeżeli są właścicielkami albo dożywotniczkami domu lub gruntu, w obrębie miasta Stryja położonych.

§. 39.

Wyjęci są od prawa głosowania:

a) oficerowie w służbie będący, osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe należące do niższych stopni i szeregowcy, z wyjątkiem nie powołanych rezerwistów;

b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku;

c) ci, którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszów na cele dobroczynne przeznaczonych.

§. 40.

Wykluczeni zaś od prawa głosowania są:

a) ci, których uznano winnymi jakiejkolwiek zbrodni;

b) osoby, przeciw którym z powodu zbrodni sądowe postępowanie wytoczono, przez czas trwania onegoż;

c) ci, których uznano winnymi wykroczenia albo przestępstwa z chęci zysku lub przeciw obyczajności publiczności popełnionych;

d) krydaryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczęta została, dopóki trwa pertraktacya krydy lub wtedy, gdy dłużnik uznany jest winnym występku §. 486. ust. kar. oznaczonego.

§. 41

Każdy wyborca głosuje zazwyczaj osobiście (§. 42.) i tylko raz jeden przy każdym wyborze imieniem własnem.

§. 42.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednego domu lub gruntu, tudzież spółki handlowe, celem wykonania prawa głosowania mianują wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty, prawo głosowania mające, głosują przez swoich mężów.

W imieniu małoletnich i bezwłasnowolnych głosują prawni ich zastępcy.

Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępywać więcej niż jedną osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

Zastępcami lub pełnomocnikami mogą być tylko osoby, mające prawo głosowania.

§. 43.

Obieralność.

Obieralnymi na członków rady miejskiej są członkowie gminy płci męzkiej, mający prawo głosowania, którzy 30. rok życia ukończyli, a osobą i majątkiem wolno rozporządzają.

§. 44.

Wyjęci są od obieralności:

a) osoby wojskowe w czynnej służbie będące;
b) czynni urzędnicy i słudzy Dworu i Państwa, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli, przy zakładach naukowych i szkołach;
c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminy, tudzież nauczyciele przy zakładach naukowych gminy, jak długo zostają w czynnej służbie;
d) osoby mające spór sądowy z gminą;
e) dłużnicy gminy, u których należytości zalegają;
f) dzierżawcy realności i dochodów gminnych.

§. 45

Wykluczeni od obieralności są:

a) krydaryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczętą została.

a to tak długo, póki trwa pertraktacya krydy lub ugody z wierzycielami, po jej ukończeniu zaś także wtedy, jeżeli dłużnik uznany jest winnym wykroczenia oznaczonego §fem 486 ust. karnej;

b) osoby, które z powodu przewinienia służbowego, z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej, utraciły urząd lub służbę.

§. 46.

Spisy wyborców.

W gminie prowadzi się spis wszystkich członków i uczestników prawo głosowania mających.

Spisy wyborców zawierać mają imiona i nazwiska wyborców, jako też oznaczenie tytułu, na którym ich prawo głosowania jest oparte. Przynajmniej na sześć tygodni przed wykonaniem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie do przejrzenia wyłożone i o tem publiczność zawiadomiona, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin nieprzekraczalny dni czternastu do wniesienia reklamacyj przeciw tym spisom.

Reklamacye, jakie w tym celu wniesione zostaną, rozstrzyga bezwłocznie komisya, przez radę miejską do tego z jej grona wybrana i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w ratuszu, a to w miejscu, do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Przeciw takim uchwałom służy w terminie nieprzekraczalnym trzech dni, licząc od dnia ogłoszenia uchwały, odwołanie się do rady miejskiej, która w tej mierze ostatecznie orzeka. Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

Zgromadzenia przedwyborcze odbywać się mogą w ostatnich trzech tygodniach przed wykonaniem wyborów, za poprzedniem uwiadomieniem naczelnej krajowej władzy politycznej.

§. 47.

Postępowanie przy wyborach.

Burmistrz rozpisuje wybory przynajmniej trzy tygodnie przed dniem wykonania onych, w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów, a o tem rozpisaniu zawiadomi krajową władzę polityczną i Wydział krajowy.

§. 48.

Wyborami kieruje komisya składająca się z burmistrza jako przewodniczącego, jednego z członków rady miejskiej temuż przydanego i czteru członków jako mężów zaufania, obranych przez radę miejską.

Do tej komisyi mogą być wezwani prócz członków rady miejskiej także inni członkowie gminy, którzy prawo głosowania mają.

§. 49.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

a) każda dzielnica miasta Stryja może, jeżeli tego lepszy wymaga porządek, głosować osobno;

b) w razie zachodzącej wątpliwości, głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby przez świadków komisyi znanych;

c) głosowanie odbywa się kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków rady miejskiej i zastępców ma być obranych. W razie gdyby głosujący większą lub mniejszą liczbę nazwisk podał lub też wskazanego §. 35. stosunku liczebnego chrześcian i starozakonnych nie zachował, kartka podana jest nie ważną;

d) po upływie czasu do głosowania naznaczonego, komisya wyborcza przystąpi do obliczenia głosów;

e) wybranemi są ci, którzy uzyskali bezwzględną większość złożonych głosów. Jeżeliby takiej większości za pierwszem głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do wtórego ściślejszego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszem głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tylu kandydatów, ilu członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie przez przewodniczącego komisyi przedsięwzięte, kto przy ściślejszem wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie nie przedstawionej na kandydata przy ściślejszem wyborze, czyni kartkę nie ważną. W razie równości głosów przy ściślejszem wyborze, rozstrzyga los.

f) Po zamknięciu wyborów przedłoży komisya wyborcza radzie miejskiej spisany z tego aktu protokół wraz z wszelkiemi dowodami, poczem rada miejska ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska osób obranych.

§. 50.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach zawarte, będą w regulaminie wyborów, który rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 51.

Jeżeli kto w ciągu 8 dni po zawiadomieniu go o zapadłym nań wyborze przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się, iż wybór przyjął.

§. 52.

Rada miejska urządzi się pod przewodnictwem najstarszego wiekiem członka, skoro wybory będą ukończone, i przynajmniej dwie trzecie części nowo obranych członków wybór przyjmą.

Aż do potwierdzenia wyboru burmistrza, przewodniczy radzie dotychczasowy przełożony. Każdy radny miejski obejmujący swą posadę składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 53.

Ukonstytuowana rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu jako też o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu, które licząc od dnia ogłoszenia wyboru do niej wniesione być mają.

Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone.

Przeciw temu służy jednak droga rekursu do Ministerstwa tak wykluczonemu jak i gminie.

§. 54.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących z powodu odmówionego przyjęcia wyboru, winien się odbyć niezwłocznie nowy wybór.

Przy tym nowym wyborze służą za podstawę spisy wyborców dla poprzedniego wyboru sporządzone, zaś nowe ogłoszenia tychże spisów i reklamacye przeciw nim miejsca mieć nie mogą.

Wszystkie inne postanowienia dotyczące postępowania przy wyborach, mają być zachowane i przy wyborach uzupełniających.

§. 55.

Dla uzupełnienia miejsc w skutek nieważności wyborów wakujących, rozpisane zostaną niezwłocznie nowe wybory według postanowienia §. 54.

§. 56.

Wybór burmistrza i wiceburmistrza.

Burmistrza obiera rada miejska z członków gminy, którzy mają prawo głosowania; zastępcę zaś z grona swojego. Burmistrz i tegoż zastępca musi być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru burmistrza i jego zastępcy przystąpi rada miejska zawsze w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu jednej z tych posad.

§. 57.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie rady miejskiej.

Członek, któryby wezwany do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat, i przed upływem lat trzech do rady miejskiej obrany być nie może.

Do wyboru burmistrza konieczną jest obecność przynajmniej 18. członków rady miejskiej.

Obranym jest ten, kto otrzyma dwie trzecie części głosów członków obecnych.

Gdyby takiej większości przy pierwszem głosowaniu nie uzyskano, wtedy wybór tak długo się powtarza, dopóki jeden z kandydatów tej większości nie otrzyma.

Zastępcę burmistrza obiera się bezwzględnie większością głosów obecnych na posiedzeniu członków rady miejskiej.

§. 58.

Wybór burmistrza potwierdza Monarcha. Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności rady miejskiej i ciała radnego magistratu złoży przysięgę do rąk władzy politycznej, ślubując wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Zastępca burmistrza składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza na zgromadzeniu rady miejskiej.

§. 59.

Od obieralności na członków zwierzchności gminy są wyjęci:

1) osoby nie mające stałego zamieszkania w gminie;

2) urzędnicy i słudzy Dworu, Państwa i kraju, którzy w czynnej służbie zostają;

3) duchowni wszelkich wyznań.

Nie mogą być też jednocześnie członkami zwierzchności gminy w pierwszem lub drugim stopniu z sobą spokrewnieni lub spowinowaceni.

§. 60.

Trwanie urzędu.

a) *Radnych miejskich.*

Radni miejscy i zastępcy obrani będą na lat sześć.

Na trzy miesące przed upływem tego czasu zostaną według §. 46. nowe wybory rozpisane.

Aż do ukonstytuowania się nowo obranej, dawna rada pozostaje w urzędowaniu. Członkowie rady ustępującej, mogą na nowo być obrani.

Gdyby przed czasem zwyczajnych wyborów przez śmierć lub innym sposobem ubywali członkowie rady, natenczas wstępują za takowych zastępcy, jeżeliby zaś tyle członków rady ubyło, iż pomimo-

wstąpienia zastępców zostałby komplet rady miejskiej zagrożony, lub gdyby zabrakło zastępców, wtedy dla uzupełnienia rady i zastępców zarządzi się podług §. 47. oddzielny wybór na podstawie ostatniego spisu wyborców. Jednakże każdy taki wybór tylko do czasu zwyczajnych wyborów ważny być może.

§. 61.

b) *Burmistrza i wiceburmistrza.*

Burmistrza i zastępcę obiera rada miejska na czas trwania swego.

Ustępujący mogą być powtórnie obrani. Burmistrz i zastępca obejmuje urząd z dniem złożenia przysięgi.

§. 62.

Stosunki urzędowe.

Członkowie rady miejskiej urzędują bezpłatnie.

Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem, mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta burmistrza, ustanawia rada miejska na cały czas jego urzędowania. Burmistrzowi, który przez lat 12 nieprzerwanie ten urząd piastował, może rada miejska po jego ustąpieniu z urzędu wyznaczyć stósowną emeryturę. Gdyby zastępca dłuższy czas zastępywał burmistrza, wyznaczy mu rada stósowne wynagrodzenie.

§. 63.

Wystąpienie z urzędu i utrata onego.

Burmistrz i jego zastępca nie mogą bez zezwolenia rady złożyć urzędowania swojego.

§. 64.

Burmistrz, jego zastępca, radni miejscy i zastępcy tracą swój urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli względem nich zajdzie lub odkrytą będzie taka okoliczność, która by ich od prawa głosowania lub też od obieralności na zawsze lub czasowo wyłączyła lub wykluczyła. Radnych miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może rada miejska uznać za występujących.

Zastępca burmistrza może być także suspendowany lub usunięty z urzędu, jeżeli się okaże winnym szczególnego zaniedbania obowiązków urzędowych. O takiem suspendowaniu lub usunięciu wyrokuje rada miejska ostatecznie.

§. 65.

Rozwiązanie rady miejskiej.

W razie rozwiązania rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowy rady miejskiej dokonanym będzie, pozostaje burmistrz i jego zastępca na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy i wykonują służące radzie miejskiej przy wyborach prawa.

Od rozporządzenia radę miejską rozwiązującego, przysługa tejże prawo odwołania się do ministerstwa stanu. Rada rozwiązana może jednak, lecz tylko do wniesienia rekursu zgromadzić się na posiedzenia tajne.

Rozdział drugi.

O magistracie i innych urzędach gminy.

§. 66.

Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, a w razie przeszkody z jego zastępcy, jako też z urzędników miejskich.

§. 67.

Izba obrachunkowa.

Izba obrachunkowa podlega radzie miejskiej i burmistrzowi.

Jest ona organem pomocniczym rady miejskiej w czynnościach kontroli i organem pomocniczym magistratu w załatwieniu spraw rachunkowych.

§. 68.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje urzędników gminy i zakładów gminy na przedstawienie burmistrza.

Rada miejska postanowi, jakie posady mają być obsadzone stałemi urzędnikami. Stali urzędnicy złożą do rąk burmistrza w obecności czterech radnych przysięgę na wierność i posłuszeństwo Monarsze, zastósowanie się do ustaw i na sumienne pełnienie swoich obowiązków. Urzędnicy gminy i naczelnik Izby obrachunkowej nie mogą między sobą zostawać w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do czwartego stopnia włącznie.

§. 69.

Uwalnianie od posady.

O uwalnianiu od służby (pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników i sług gminy, orzeka rada miejska, od którego orzeczenia wolno stronie interesowanej odwołać się do Wydziału krajowego.

§. 70.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe, jako też sposób umundurowania i uzbrojenia sług gminy i straży bezpieczeństwa.

Część IV.

Zakres działania reprezentacyi i urzędów gminy.

Rozdział pierwszy.

Zakres działania rady miejskiej.

§. 71.

W ogólności.

Zadaniem rady miejskiej jest, w granicach ustawami oznaczonych zastępywać gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz wszechstronnie dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb. Ona jest władzą zwierzchniczą miasta we wszystkich sprawach gminy.

§. 72.

Do zakresu działania rady miejskiej należy:

A) rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy;

B) kontrolowanie czynności magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania własnego, jakoteż w sprawach gminie poruczonych.

§. 73.

A) *Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych.*

Rada miejska orzeka i uchwala we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga rada miejska w sprawach administracyjnych, zastrzeżonych jej niniejszym statutem, tudzież w tych, które sama swojej decyzyi zachowa, lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

§. 74.

Sprawy radzie miejskiej zastrzeżone.

Do zastrzeżonych radzie miejskiej spraw należą:

a) organizacya urzędów gminy, oznaczenie liczby urzędników i sług gminy, tudzież wszystkich osób od gminy płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług gminy, jako też orzeczenie o ich obowiązkach i uzdolnieniu, jakie posiadać powinni;

b) stanowienie płac, pensyi i innych emolumentów dla urzędników i sług gminy, dla ich wdów i sierót;

c) wydawanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i dla urzędów gminy;

d) mianowanie jakoteż uwolnienie od służby urzędników i sług gminy (§§. 68. i 69.) przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót. Mianowanie niższych urzędników i sług może jednak rada miejska poruczyć burmistrzowi lub magistratowi;

e) udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, kosztów podróży wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i sług gminy, jako i dla innych osób używanych w służbie gminy;

f) dozwalanie urlopów burmistrzowi i zastępcy jego, dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom gminy na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§. 75.

Decyzyi rady miejskiej zastrzeżone jest także:

a) Stanowienie zasad zarządu majątku gminy, a w szczególności oznaczenie sposobu wykonywania, służącego gminie prawa propinacyi (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych);

b) oznaczenie opłaty propinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych;

c) wydawanie konsensów na wyszynk napojów propinacyjnych;

d) nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nieruchome; zbywanie majątku gminy; przyjmowanie zobowiązań wieczystych; udzielania prawa służebnictwa lub zastawu i przyjmowanie poręczenia; zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe. Do ważności uchwały, w sprawach tu wyliczonych zapadłej, potrzeba, ażeby była powzięta na dwu nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej i przez Wydział krajowy potwierdzoną;

e) lokowanie kapitałów;

f) przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 5.000 zł., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposobie wyżej pod *d*) wskazanym:

g) stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające. Tworzenie nowych zakładów gminnych albo zwinięcie już istniejących;

h) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;

i) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile rada miejska nie uzna rzeczą stosowną, czynności te poruczyć burmistrzowi lub magistratowi;

k) zezwalanie na rozpoczęcie procesu, lub na odstąpienie od niego i na zawieranie ugod w sprawach rozpoczętych;

l) przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą rady miejskiej nie będzie poruczone burmistrzowi lub magistratowi; tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane;

m) umarzanie należytości wątpliwych lub takich, które odebranemi być nie mogą;

n) opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płace, i darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych.

§. 76.

Do rady miejskiej należy nakładanie i pobór dodatków gminnych do podatków monarchicznych; tudzież nakładanie i pobór nowych podatków gminnych; nie mniej też ustanowienie zasad rozkładu i poboru tych podatków, jako i innych ciężarów gminnych, o ile te zasady nie są oznaczone ustawami krajowemi. Dodatki do podatków nie mogą jednakże być nałożone na:

a) urzędników i sługi Dworu, Państwa, kraju i zakładów publicznych, na wojskowych, ich wdowy i sieroty, co do płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego, emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i gracyj;

b) pasterzy dusz co do ich kongruy;

Dodatki gminne do podatków monarchicznych mają być rozkładane w miarę tych podatków na wszystkie osoby, które posiadają w gminie miasta Stryja opodatkowany w niej majątek lub dochód, lub wykonują w niej czynność ulegającą podatkowi, i to na wszystkie podatki równo.

Do ważności uchwały, dotyczącej czy to nakładania dodatków, czy zaprowadzenia nowych lub podwyższenia istniejących podatków gminnych, potrzeba aby była powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§. 77.

Następujące podatki mogą być tylko mocą oddzielnej ustawy krajowej zaprowadzone:

a) dodatki gminne do podatku konsumcyjnego, o ile one przekraczają taryfę w drodze ustawodawstwa dla miasta Stryja postanowioną. Dodatki te odnoszą się tylko do konsumcyi w obrębie miasta;

b) dodatki gminne do innych podatków monarchicznych stałych i niestałych, przenoszące 25% tych podatków;

c) podatek czynszowy, nakładany w miarę opłacanego przez mieszkańców czynszu mieszkalnego, lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu, jeżeli ten podatek przechodzi 10 krajcarów od każdego reńskiego czynszu;

d) nowe podatki i daniny do kategoryi wyżej wyszczególnionych nie należące.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 78.

Dalsze decyzyi rady miejskiej zastrzeżone przedmioty są:

a) stanowienie lub zmiany cen artykułów potrzebnych do utrzymania życia;

b) przyjęcie do gminy lub odmówienie przyjęcia, nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rostrzyganie względem utraty obywatelstwa; wyznaczenie taks od przyjęcia do gminy i od nadania obywatelstwa miejskiego tudzież uwolnienie od opłaty onych;

c) rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności;

d) wykonywanie służących gminie praw patronatu i kolatury, tudzież rozdawanie stypendyów jako i innych miejsc fundacyjnych;

e) zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich, w granicach ustawą krajową oznaczonych;

f) wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy;

g) uchwalanie projektów do zmiany statutu miejskiego, lub do zmiany obrębu miasta;

Uchwała jednak takich projektów, aby była ważną, musi być powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, a nadto, jeżeli się tyczy zmiany statutu gminy, zatwierdzona przez Sejm krajowy, jeżeli się zaś tyczy zmiany obrębu gminy, za zgodą politycznej władzy krajowej przez Wydział krajowy.

§. 79.

B) *Wykonywanie kontroli w ogóle.*

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stósownie do uchwał i do istniejących ustaw ku pożytkowi gminy.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi. Rada miejska ma prawo, wglądać nieprzerwa-

nie w działania tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów, a w szczególnych wypadkach zastrzegać sobie decyzyę.

§. 80.

W szczególności.

a) *Co do metryk gminy i spisu wyborców.*

Rada miejska czuwa nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców.

§. 81.

b) *Co do zarządu majątkiem.*

Rady miejskiej obowiązkiem jest, utrzymywać za pomocą inwentarza w ciągłej ewidencyi cały majątek miasta, ruchomy i nieruchomy i starać się o taki zarząd majątku, aby jak największy dochód z niego pozyskać.

§. 82.

c) *Ustanowienie budżetu.*

Rada miejska rozpoznaje i ustanawia budżet dochodów kasy miejskiej corocznie, na podstawie inwentarzy i rachunków.

Projekt do budżetu, magistrat przedłoży radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego.

Na dni 14 przed roztrząsaniem tego projektu w radzie miejskiej, przejrzenie onegoż każdemu dozwolone.

§. 83.

d) *Rozstrząsanie rachunków i skontrowanie kas.*

Również rada miejska rozstrząsa i zatwierdza roczne rachunki z przychodów i wydatków kasy miejskiej. Rachunki te magistrat właściwemi dowodami opatrzy i przedłoży radzie miejskiej najdalej w pierwszych trzech miesiącach, po upływie każdego roku administracyjnego. Na dni 14 przed rozstrząsaniem rachunków w radzie miejskiej, przejrzenie takowych każdemu dozwolone.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuje rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

Rada miejska zarządza skontrowanie lub likwidacyę kas miejskich.

§. 84.

e) *Rozstrzyganie zażaleń.*

Rada miejska rozstrzyga wszystkie zażalenia w sprawach zakresu działania własnego, zaniesione do

niej przeciw rozporządzeniom burmistrza, magistratu i wszystkich innych organów gminy.

§. 85.

f) *Sprawy zakładów i funduszów gminy.*

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, które zostają pod zarządem gminy, ma rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 86.

Sposób załatwiania spraw (sekcye, komisye).

Rada miejska załatwia sprawy swojej dycyzyi zastrzeżone na walnych zgromadzeniach. Wolno jej jednak poruczyć zastrzeganie pewnych spraw swoim sekcyom (wydziałom), lub szczególnym od niej mianowanym komisyom.

§. 87.

Rada miejska zgromadza się ile razy zajdzie tego potrzeba.

Liczbę i czas posiedzeń zwyczajnych ustanowi rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie burmistrza lub jego zastępcy.

Na pisemne żądanie dziesięciu radnych, burmistrz obowiązany zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni trzech.

§. 88.

Posiedzeniom rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca.

Posiedzenia bez zachowania tego postanowienia odbyte są nieważne.

§. 89.

Posiedzenia rady miejskiej są jawne. Na przedstawienie jednak przewodniczącego, lub na wniosek przynajmniej pięciu radnych, może rada miejska uchwalić posiedzenie poufne, co atoli miejsca mieć nie może przy obradach nad rachunkami gminy, lub nad budżetem.

Gdyby publiczność zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała, lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznem napomnieniu do porządku, zarządzi usunięcie publiczności.

§. 90.

Komplet potrzebny do uchwał. Do powzięcia uchwał konieczna jest obecność przynajmniej piętna-

stu radnych, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

§. 91.

Żaden członek rady miejskiej nie może być obecnym przy rozprawach i głosowaniu, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony lub krewnych, albo powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie, w którym to razie zastępca na cały czas aż do zupełnego ukończenia takiej sprawy w skład rady miejskiej wchodzi.

§. 92.

Powzięcie uchwał.

Do ważności uchwał rady miejskiej konieczna jest bezwzględna większość obecnych na posiedzeniu członków, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Przy wyborach i w sprawach, tyczących się osobistości, głosowanie odbywa się tajne.

§. 93.

Protokół posiedzeń.

Z czynności posiedzeń rady miejskiej spisuje się protokół, który podpisuje przewodniczący i dwaj członkowie obecni na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego wezwani. Protokół ten zachowuje się w archiwie miejskim.

Rozdział drugi.

Zakres działania burmistrza.

§. 94.

W ogólności.

Burmistrz jest organem gminy zawiadującym i wykonującym.

On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym urzędów miejskich i kieruje czynnościami tychże. On odpowiada za czynności urzędowe, tak własne jak i urzędów miejskich, radzie miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych, także rządowi.

§. 95.

Wykonywanie uchwał rady miejskiej.

Obowiązkiem burmistrza jest wprowadzać w wykonanie uchwały rady miejskiej w sposób przez nią wskazany.

§. 96.

Suspendowanie uchwał.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała rady miejskiej jest w sprzeczności z ustawami, lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, tedy mocen będzie wstrzymać wykonanie uchwały i przedłożyć sprawę radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania. Gdyby zaś rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, burmistrz przedstawi niezwłocznie rzecz, jeśli się odnosi do spraw zakresu własnego, Wydziałowi krajowemu jeżeli zaś dotyczy spraw poruczonych, naczelnej politycznej władzy krajowej, i radę miejską o tem zawiadomi.

§. 97.

Burmistrz mocen jest także suspendować i przedstawiać radzie miejskiej do decyzyi uchwały sekcyi (wydziałów) rady miejskiej i mianowanych przez nią komisyj, powzięte na zasadzie §. 86 niniejszego statutu.

§. 98.

Samodzielne decydowanie.

W sprawach należących do zakresu działania magistratu, których załatwienie według instrukcyi przez radę miejską wydać się mającej nie wymaga rozpraw kolegialnych, burmistrz może samodzielnie decydować.

§. 99.

Podpisywanie dokumentów.

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, podpisuje burmistrz i trzech członków rady miejskiej.

§. 100.

Władza dyscyplinarna.

Burmistrz sprawuje władzę dyscyplinarną nad podwładnymi urzędnikami i sługami gminy.

W wykonywaniu tej władzy burmistrz mocen jest zarządzić zawieszenie płacy a nawet tymczasowe usunięcie od służby, ma jednak przedstawić rzecz tę radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzyi.

§. 101.

Skontrowanie kas.

Prawem równie jak obowiązkiem burmistrza jest, zarządzać od czasu do czasu skontrowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich pod nadzorem gminy

zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie potrzeby winien on zarządzić likwidacyę tych kas.

§. 102.

Zastępca burmistrza.

W razie przeszkody zastępuje burmistrza zastępca.

Rozdział trzeci.

Zakres działania magistratu.

§. 103.

W ogólności.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą rady miejskiej.

Pod kierownictwem burmistrza zarządza magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów, załatwia czynności bieżące i uchwala we wszystkich przekazanych mu sprawach.

§. 104.

Zarząd majątkiem.

Magistrat obowiązany jest, zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przyczem winien trzymać się ściśle budżetu i uchwał rady miejskiej, i zasięgać upoważnienia rady co do wydatków, ktorych zatwierdzenie jej zastrzeżone.

Do wydatdów niezbędnych, w budżecie nieprzewidzianych, magistrat ma uzyskać zezwolenie rady miejskiej.

§. 105.

Wykonywanie policyi.

Magistrat wykonywa policyę miejscową i strzeże porządku i bezpieczeństwa w obrębie gminy.

On rozsądza sprawy przestępstwa przeciw miejscowym zarządzeniom policyjnym.

Takie przestępstwa ulegają karze pieniężnej aż do ilości 100 złr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztowi, wymierzając za każde 5 złr. jeden dzień aresztu. Kary pieniężne wpływają do kasy miejskiej na cele dobroczynne, które rada miejska oznaczy.

§. 106.

Ściąganie należytości.

Podatki gminne, taksy, kary policyjne i wszelkie inne należytości gminne, ściąga magistrat sposobem przepisanym względem ściągania rządowych należy-

tości tego rodzaju. Przekroczenia przepisów wydanych względem podatków i innych należytości gminnych, ulegają takim samym karom, jakie są nałożone na podobne przekroczenia dotyczące należytości rządowych.

§. 107.

Regulamin.

Rada miejska wyda regulamin, podług którego mają być sprawy w magistracie załatwiane.

§. 108.

Odpowiedzialność urzędników i sług.

Każdy urzędnik i sługa gminy odpowiada za powierzone mu czynności urzędu lub służby.

Część V.

Stosunek gminy do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 109.

A) *W sprawach zakresu działania własnego.*

W sprawach zakresu własnego (§. 18) podlega gmina miasta Stryja bezpośrednio Wydziałowi, a względnie Sejmowi krajowemu.

§. 110.

Sejm krajowy czuwa nad tem za pośrednictwem swego Wydziału, ażeby majątek gminy, tudzież majątki zakładów i fundacyj pod zarządem gminy będących, nie były uszczuplone.

Od jego potwierdzenia zawisła ważność uchwał rady miejskiej, do zarządu majątkiem gminnym odnoszących się, w wypadkach niniejszym statutem wymienionych.

On rozstrzyga także zażalenia i odwołania się od wyroków i uchwał rady miejskiej w sprawach zakresu własnego, o ile w takowych rada miejska według tego statutu nie orzeka ostatecznie.

§. 111.

B) *W sprawach poruczonych.*

W sprawach poruczonych, podlega gmina miasta Stryja bezpośrednio naczelnej politycznej władzy krajowej.

§. 112.

Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi, postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.

§. 113.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała i wbrew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru wykonywa naczelna polityczna władza krajowa; na żądanie jej przeto burmistrz miasta winien jej udzielać uchwały rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.

§. 114.

Naczelna polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek, wykazać wykonania uchwały powziętej przez radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania rady, lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu do Ministerstwa Stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 115.

Naczelna polityczna władza krajowa ma także rozstrzygać rekursa przeciw rozporządzeniom magistratu lub rady miejskiej, naruszającym lub mylnie zastosuwującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekursa do Wydziału krajowego zanoszone być winny.

W sprawach poruczonego zakresu działania ma być rekurs w każdym razie do naczelnej władzy krajowej podany.

Część VI.

Postanowienia dotyczące różnych społeczności religijnych w ogóle, a izraelickiej w szczególności.

§. 116.

Każda społeczność religijna pozostaje w posiadaniu, zarządzie i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów, przeznaczonych na jej cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swego wyznania z własnych zasobów.

Każdy członek gminy miasta Stryja przyczynia się do wydatków na cele religijne tylko tego wyznania, do którego sam należy.

§. 117.

Majątek miasta Stryja jest własnością chrześcijańskiej ludności do gminy Stryja należącej.

Majątek ten składa się: z dóbr ziemskich, z realności w Stryju i z prawa propinacyi, t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych, tudzież z kapitałów procentujących.

§. 118.

Specyalne sprawy chrześciańskie.

Specyalne sprawy chrześciańskie zostają pod wyłącznem zarządem chrześciańskich członków gminy stryjskiej.

Sprawy te są w szczególności:

a) Rozporządzenie i zawiadywanie całem majątkiem w §. 117 poszczególnionym, tak co do kapitału, jako co do dochodów;

b) zarząd spraw kościelnych, naukowych i dobroczynnych, jako też chrześciańskich zakładów, fundacyj i funduszów;

c) wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie i mianowanie pasterzy dusz i nauczycieli, jakoteż nadawanie stypendyów i innych miejsc fundacyjnych.

§. 119.

W zarządzie spraw w §. 118. wymienionych, zastępują ludność chrześciańską członkowie rady miejskiej religii chrześciańskiej.

Członkowie ci z burmistrzem na czele, stanowią radę administracyjną chrześciańską, która w sprawach w §. 118. poszczególnionych, ma taką władzę, jaka przysłuża radzie miejskiej w ogólnych sprawach miasta.

§. 120.

Społeczność izraelicka pozostaje wyłączną właścicielką swojego majątku, i zarządza tymże sama tak, jak innemi specyalnemi sprawami swojemi, a z własnych zasobów opędza koszta tego zarządu.

W szczególności.

§. 121.

Społeczność izraelicka pokrywa z własnych zasobów wydatki:

a) na swoje cele religijne;

b) na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych;

c) na utrzymanie swoich szkół i szpitalów, i

d) na zaspokojenie innych swoich właściwych potrzeb.

§. 122.

W zarządzie spraw w §§. 120. i 121. wymienionych, zastępują społeczność izraelicką członkowie rady miejskiej wyznania starozakonnego. Członkowie ci, pod przewodnictwem obranego z ich grona bezwarunkową większością głosów naczelnika, stanowią radę administracyjną izraelicką, która w sprawach §§. 120. i 121. wyszczególnionych, ma taką władzę i taki zakres, tudzież porządek działania, jaki przysłuża radzie administracyjnej chrześciańskiej, (§. 119) w sprawach w §. 118. wymienionych.

W razie gdyby czteru radnych wyznania izrealickiego nie zostali wybranemi, wówczas wybrani izraeliccy członkowie rady miejskiej wraz z swemi zastępcami stanowią radę administracyjną izraelicką.

§. 123.

Przepisy niniejszego statutu, tyczące się zgromadzeń, stanowienia uchwał, jakoteż sposobu załatwienia spraw w radzie miejskiej, stosują się także do wyżwspomnionych rad administracyjnych (§§. 119 i 122).

§. 124.

Dochody, które prócz dochodów majątku w §§. 117. i 120. wymienionego, gmina miasta Stryja z jakiegokolwiek tytułu pobiera, zostają pod rozporządzeniem i zawiadywaniem całej rady miejskiej, i temi dochodami wydatki na cele wspólne pokryte być mają.

§. 125.

Sprawy w moc §§. 118. i 121. radzie administracyjnej chrześciańskiej lub izraelickiej zastrzeżone, mogą być za wspólnym tychże porozumieniem oddane pod uchwałę i rozporządzenie rady miejskiej.

W razie sporu, czy jaka sprawa należy do specyalnych spraw chrześciańskich (§. 118) lub do specyalnych spraw izraelickich (§§. 120. i 121.) rozstrzygają rady administracyjne, tak chrześciańska jak izraelicka, na wspólnem zebraniu.

Przeciw takiej decyzyi wolno w ciągu dwóch miesięcy od zapadłej w tej mierze uchwały, odwołać się do Wydziału krajowego, który ostatecznie orzeka.

Postanowienia przemijające.

§. 126.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi urzędująca rada miasta Stryja wybory nowej rady miejskiej i pełnić będzie przy tych wyborach czynności w niniejszym statucie radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów (§. 49. lit. *f*) i skoro przynajmniej trzy czwarte części nowowybranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od dotychczasowego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowoobranych radnych, rozwiązuje się dotychczasowa rada miejska.

Nowa rada ukonstytuuje się pod kierownictwem tymczasowego przewodniczącego, większością głosów obranego.

Gdy ważność wyboru przynajmniej trzech czwartych części nowoobranych radnych uznaną zostanie, przystąpi rada miejska do wyboru burmistrza i jego zastępcy według postanowień niniejszego statutu.

§. 127.

O sposobie załatwiania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu, będą wszelkie sprawy w radzie miejskiej, w magistracie i w innych urzędach miejskich załatwianie w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy w sprzeczności zostawał z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast stosowne postanowienia.

Z drukarni K. Pillera.

142

Sprawozdanie

Komisyi do Statutów miejskich, tyczące się nadania osobnego Statutu gminnego dla miasta Tarnowa.

Wysoki Sejmie!

Obwodowe miasto Tarnów sądząc, iż ma na podstawie artykułu XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862 niewątpliwe prawo do posiadania osobnego Statutu miejskiego, udało się z prośbą do Wysokiego Sejmu pod dniem 9. Lutego b. r. do l. 1.429 o nadanie mu takiego Statutu, według poprzednio przedłożonego przez Radę miejską i Magistrat, jako dotychczasową Reprezentacyę miejską wypracowanego projektu.

Wiadomo jest powszechnie, że Tarnów należy do najznakomitszych miast kraju naszego, albowiem liczy obecnie 21.000 mieszkańców; ma 70.059 złr. w. a. rocznego przychodu — ma szkołę główną z niższą szkołą realną — szkoła dla dziewcząt — gymnazium o ośmiu klasach — jest siedzibą biskupstwa, sądu obwodowego, władz wojskowych i finansowych, ma seminaryum biskupie, drukarnię, dwie aptéki, dwa szpitale cywilne, wielkie koszary wojskowe i szpital wojskowy, kasę oszczędności, bank zastawniczy, kasę wspomożenia dla rzemieślników, fabrykę maszyn gospodarczych i znaczne garbarnie — a handel jego bardzo rozgałęziony, w kraju i po za krajem ogólnie znany.

Projekt Statutu do laski Marszałkowskiej złożony, jest w zupełności nietylko co do pojedynczych postanowień, ale i co do całego ustroju swego na pierwiastkowym Statucie miasta Lwowa oparty, i podług niego opracowany, z uwzględnieniem jedynie odrębnych potrzeb i stosunków ludności izraelickiej.

Pod l. 526 b. r. wniesioną została do laski Marszałkowskiej petycya od ludności izraelickiej miasta Tarnowa z żądaniem, aby odrębne postanowienia względem tejże w §§. 44., 45., 52., 67. i 123. aż do 135. przedłożonego projektu, zawarte z rzeczonego Statutu, usunięte zostały.

Komisya uwzględniła życzenia ludności izraelickiej, o ile takowe za słuszne uznała, nie mogła wszakże spuścić z oka uzasadnionych żądań Reprezentacyi miasta — a idąc w ślad już uchwalonego przez wysoki Sejm Statutu dla miasta Lwowa; starała się pogodzić interesa ludności chrześciańskiej z interesami ludności izraelickiej; zastósowała się też przeważnie do rzeczonego Statutu dla miasta Lwowa uchwalonego, zatrzymując tylko te postanowienia, które odrębność stosunków gminy tarnowskiej niezbędnie zatrzymać nakazywała.

Tak przeistoczony projekt Statutu przedkłada Komisya Wysokiéj Izbie w załączeniu pod ./. i wnosi:

./. „Wysoki Sejm raczy nadać dla królewskiego obwodowego miasta Tarnowa osobny Statut, i takowy według załączonego projektu z zastrzeżeniem Najwyższej sankcyi uchwalić.„

Leszek Borkowski,
przewodniczący.

Dr. Klemens Rutowski,
sprawozdawca.

Ustawa

z dnia nadająca Statut gminny dla król. obwodowego miasta Tarnowa.

Na wniosek Sejmu mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadaje na zasadzie Ustawy z dnia 5. Marca 1862 dla król. obwodowego miasta Tarnowa, załączony Statut gminny i rozporządzam:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego Statutu obowiązują zaraz po jego ogłoszeniu.

Artykuł II.

Równocześnie przestają obowiązywać dotychczasowe przepisy, dotyczące gminnego urządzenia miasta Tarnowa.

Artykuł III.

Memu Ministrowi Stanu, polecam przeprowadzetej ustawy.

Wiedeń dnia

143

Statut

dla

obwodowego miasta Tarnowa.

Część I.

Obręb miasta, jego mieszkańcy i tychże stosunki do gminy.

§. 1.

Obręb miasta Tarnowa obejmuje wszystkie w kadastrze podatkowym lub w księgach gruntowych tak co do miasta samego, jak i tegoż przedmieść: Zawale, Strusina, Zabłocie, Pogwizdów, Grabówka i Terlikówka, które z miastem jednę tylko gminę stanowią, zapisane grunta i zabudowania.

Zmiana obrębu miasta może nastąpić tylko w sposób niniejszym statutem oznaczony (§. 20. lit. *a.*)

§. 2.

Członkowie gminy i obcy.

W gminie rozróżnić należy:

A) Członków gminy,

B) Obcych.

Członkami gminy są:

a) przynależni do gminy, t. j. osoby mające prawo przynależności do gminy;

b) uczestnicy, t. j. osoby, czy to fizyczne, czy moralne, t. j. korporacye stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundacye, które chociaż do gminy nie należą, w jej obrębie majątek nieruchomy posiadają lub od przedsiębiorstwa samoistnie wykonywanego, albo dochodu, bezpośredni podatek w gminie opłacają.

Członkowie gminy, mający prawo obywatelstwa miejskiego, są obywatelami miasta.

Obcymi w gminie są ci, którzy nie będąc członkami gminy, w niej przebywają.

§. 3.

Przynależność do gminy.

Stosunki przynależności do gminy określa ustawa z dnia 3. Grudnia 1863 r. (Dz. Us. P. Nr. 105.)

§. 4.

Nabywanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Prawo obywatelstwa miejskiego nadaje jedynie uchwała rady miejskiej.

Prawo obywatelstwa miejskiego nadane być może tylko osobom płci męzkiej, należącym do gminy miasta Tarnowa, które

a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem,
b) życie nienaganne prowadzą, i
c) albo posiadają majątek nieruchomy, czy to jako właściciele, czy to jako dożywotnicy, albo prowadzą przedsiębiorstwo podlegające podatkowi zarobkowemu, albo mają środki dostateczne do utrzymania siebie i swej rodziny.

W razie odmówienia, rada miejska nie jest obowiązaną do wyłuszczenia powodów, a przeciw jej uchwale dalsze odwołanie miejsca mieć nie może.

§. 5.

Kto na własną prośbę prawo obywatelstwa miejskiego otrzyma, ten winien zapłacić taksę do kasy gminnej, której ilość rada miejska osobną uchwałą od czasu do czasu naznaczy; a dopiero po złożeniu tejże taksy, może używać praw obywatelom miejskim przysługujących.

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od tej taksy.

§. 6.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie, złoży w obecności burmistrza i rady miejskiej uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego starannie pełnić, i dobro gminy według możności popierać będzie.

§. 7.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci prawo obywatelstwa:
a) z utratą należności do gminy,
b) przez formalne zrzeczenie się,
c) jeżeli uznany jest winnym zbrodni popełnionej z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej, albo takowegoż przekroczenia lub przestępstwa,
d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku, lub po rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami, za niewinnego uznany będzie, i
e) jeżeli w skutek czynu w chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej dokonanego, w drodze postępowania dyscyplinarnego urząd lub posadę utraci.

§. 8.

Obywatel miejski może także uchwałą rady miejskiej prawa obywatelstwa być pozbawiony, a to:
a) jeżeli wyrokiem prawomocnym uznany jest winnym czynu, niesławę na niego ściągającego, lub jeżeli prowadzi życie niemoralne, dające powód po zgorszenia publicznego,
b) jeżeli przekonany jest o czyn z umysłu na szkodę gminy dokonany,
c) jeżeli bez dostatecznej przyczyny, obowiązków urzędu lub posady do której wyborem gminy jest powołanym, pełnić nie chce. Skutki utraty obywatelstwa miejskiego, w wypadkach w §. 7.

lit. *c*) *d*) *e*), i w tym §ie wskazanych, dotykają tylko, tracącego to prawo, przeto ani jego żony, ani dzieci przedtem spłodzonych.

§. 9.

Prawo obywatelstwa honorowego.

Obywatelom państwa austryackiego, którzy dla kraju lub gminy szczególne zasługi położyli, może rada miejska bez względu na miejsce ich zamieszkania i na ich należność do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego.

Obywatelstwo honorowe nadaje wszelkie prawa obywatela miejskiego, nie wkładając na niego żadnych obowiązków.

Nadanie takiego prawa nie pociąga za sobą zmiany w należności do gminy.

Prawo honorowego obywatelstwa utraca się w wypadkach w §. 7. lit. *b*), *c*), *d*), *e*) i w §. 8. wskazanych.

§. 10.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie ma prawo:

a) do opieki zabezpieczającej osobę i własność jego w obrębie gminy znajdującą się, i

b) do korzystania stosownie do istniejących urządzeń z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych.

§. 11.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy przysługa prócz tego, o ile to niniejszem statutem ograniczone nie jest prawo czynnego i biernego obioru do rady miejskiej, niemniej prawo do udziału w zawiadywaniu spraw gminy według postanowień tego statutu.

§. 12.

Prawa przynależnych do gminy.

Oprócz praw wyliczonych w §. 10. i 11. przysługuje przynależnym do gminy jeszcze:

a) prawo do stałego zamieszkania w obrębie gminy,

b) w razie zubożenia i nieudolności do pracy, prawo domagania się wsparcia z funduszów gminy, stosownie do urządzeń istniejących względem ubogich.

§. 13.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszelkie prawa przysługujące należącym do gminy — a nadto jeszcze prawo do korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 14.

Obowiązki członków gminy i obcych.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

a) stosować się do rozporządzeń wydanych przez gminę w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysługa.

b) ponosić stosunkowo ciężary gminy według przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 15.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 14. wymienionych, ma nadto obywatel miasta Tarnowa szczególny obowiązek sprawowania tego urzędu, do którego wyborem gminy powołanym będzie.

§. 16.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnikom gminy i obcym pobyt w gminie wzbronionym być nie może, jeżeli

a) wraz z swoją rodziną życie nienaganne prowadzą,

b) mają środki dostateczne do utrzymania się,

c) zadość czynią warunkom przepisanym do pobytu w gminie.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swoim obrębie, ma prawo odwołania się do naczelnej politycznej władzy krajowej.

Rządowa władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych objaśnień, względem uczestników gminy i obcych.

§. 17.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nie narusza ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Część II.

O zakresie działania gminy.

§. 18.

W ogólności.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

a) własny,

b) poruczony.

Zakres działania własny, to jest zakres działania, w którego obrębie gmina z zachowaniem ustaw tak Państwa jako też krajowych, niezawiśle i samodzielnie uchwala, i rozporządza, obejmuje w ogóle wszystko to, co tylko interesów i dobra gminy wprost dotyczy i w granicach jej uprawnienia o własnych siłach załatwionem być może.

Poruczony zakres działania obejmuje sprawy, które Państwo gminie w drodze ustawodawstwa przekazuje.

§. 19.

A) Zakres działania własny.

Sprawami do zakresu działania własnego należącemi, zarządza gmina samodzielnie przez swoje organa w granicach niniejszem statutem oznaczonych.

§. 20.

a) zmiana statutów i obrębu gminy.

Gmina stanowi o zmianie swego statutu i obrębu, a to pod zastrzeżeniami w §. 8. tego statutu wymienionemi.

§. 21.

b) Nadawanie prawa przynależności do gminy i udzielanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Gmina nadaje lub odmawia prawa przynależności do gminy a to z wyłączeniem, dalszego odwołania się.

Równie tylko gmina udziela w moc §§. 4. i 9. tego statutu prawo obywatelstwa miejskiego.

Gmina prowadzi spisy wszystkich do niej należących (metryki), które przejrzeć każdemu wolno.

W celu dokładnego prowadzenia spisu ludności będą wszyscy ci, którzy do prowadzenia ksiąg urodzeń, zawartych ślubów małżeńskich i zaszłych śmierci, są upoważnieni — obowiązani — gminie co miesiąc wierzytelne odpisy wszystkich urodzonych, zaślubionych i zmarłych przedkładać.

Każdy do gminy należący otrzyma na żądanie poświadczenie na dowód swej należności, stosownie do postanowień ustawy z dnia 3. Grudnia 1863.

§. 22.

c) Ustanawianie urzędów miejskich.

Gmina ustanawia i organizuje wszystkie urzędy miejskie, i oznacza odnośnie do ustaw obowiązujących zakres ich działania.

Ona stanowi liczbę, tudzież płace urzędników i sług, mianuje ich i oddala, jak niemniej wyznacza emerytury według postanowień przez nią przyjętych.

§. 23.

d Zarząd majątku.

Gmina zarządza swoim majątkiem samodzielnie i niezawiśle. Majątek przeznaczony na szczególne cele nie może być na inne cele obrócony.

§. 24.

e) Nakładanie podatków.

Na zaspokojenie potrzeb gminnych innymi dochodami niepokrytych, nakłada gmina podatki w obrębie własnym.

§. 25.

f) Sprawowanie policyi.

Gmina sprawuje policyę miejscową, i wydaje potrzebne rozporządzenia policyjne.

Ona więc stara się:

1. O bezpieczeństwo osób i własności.
2. O utrzymanie dróg, placów publicznych i mostów, z wyjątkiem tych, których utrzymanie do Rządu lub do innej osoby należy.

3. O bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi, nienaruszenie granic, oświetlenie, utrzymanie i czyszczenie głównych kanałów i ulic, o utrzymanie wodociągów, studzien i innych urządzeń publicznych, jako też publicznych zakładów kąpielowych.

Do niej należy:

4. Staranie około zaopatrzenia miasta żywnością, nadzorowanie targów, miar i wag.

Ona zawiaduje policyą miejscową pod względem:

5. Ochędóstwa i zdrowia, urządza instytucye sanitarne, i zawiaduje niemi.

Nadzoruje:

6. Sługi i robotników, czeladź rzemieślniczą i fabryczną, wydaje książki służbowe i czuwa nad wykonywaniem regulaminu służbowego; do niej należy też piecza nad korporacyami przemysłowemi i rękodzielniczemi, i ona równie sprawuje policyę miejscową względem:
7. Obyczajności publicznéj.
8. Bezpieczeństwa od ognia, — stanowi w granicach ustaw przepisy budownicze, czuwa nad ich wykonaniem, i wydaje w tej mierze przyzwolenia na budowle.

§. 26.

g) Opieka nad ubogiemi.

Gmina opiekuje się swoimi ubogiemi, i dostarcza ku temu środki pieniężne, o ile osobne na ubogich przeznaczone dochody lub prywatne zakłady dobroczynne nie wystarczają.

Gmina zawiaduje miejskiemi zakładami dobroczynnymi.

§. 27.

h) Sprawy kościelne.

Do gminy należy wykonywanie służących jej praw patronatu prezentowania i kolatury, tudzież rozdawanie stypendyów i miejsc fundacyjnych.

§. 28.

i) Sprawy szkolne.

Gmina stara się o założenie, utrzymanie i wyposażenie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących patronatów szkolnych.

Ustawa krajowa orzecze, jaki wpływ gminie przysłużać ma na szkoły średnie tak przez nią, jako też z innych publicznych funduszów utrzymywane, tudzież na szkoły ludowe.

§. 29.

k) Pośredniczenie między prawującemi się.

Gmina stara się ugodą załatwić spory między stronami prawującemi się — a to za pomocą wybranych przez nią mężów zaufania.

§. 30.

l) Dobrowolna sprzedaż.

Do gminy należy uskutecznienie dobrowolnej sprzedaży ruchomości w drodze licytacyi.

§. 31.

m) Pobór do wojska.

Gmina czuwa nad dokładnem przeprowadzeniem poboru do wojska, i stara się przytem — jak długo ustawa stosunków nieureguluje — o równy podział rekruta stosunkowo do ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

§. 32.

Oprócz powyż wyszczególnionych czynności, należą do gminy jeszcze i wszystkie te, które jakkolwiek tu nie są wymienione, bezpośrednio spraw i dobra tejże tyczyć się mogą.

§. 33.

B) Zakres działania poruczony.

Gmina zawiaduje wszystkiemi sprawami publicznemi, które ustawami będą jej przekazane.

Ona orzeka o sposobie zawiadywania sprawami poruczonemi, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

§. 34.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym rządowym.

§. 35.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym gminy jest bezwyjątkowo język polski.

Część III.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 36.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Tarnowa zastępuje we wszystkich jej sprawach rada miejska.

Ona też orzeka stanowczo we wszystkich sprawach gminy, a uchwały jej wykonuje magistrat, lub też specyalnie do pewnej czynności delegowani członkowie rady miejskiej.

Rozdział pierwszy.

O radzie miejskiej.

§. 37.

Skład i obiór rady miejskiej.

Rada miejska składa się z 30 członków (radnyh miejskich), a to z 24 chrześcian i 6 starozakonnych.

Członków rady miejskiéj obiera gmina z grona swojego.

§. 38.

Prawo głosowania czyli wyboru.

Prawo wyboru radnych miejskich, mają następujące osoby, posiadające prawo obywatelstwa Państwa austryackiego:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Tarnowa.

2. Przynależni do gminy płci męzkiej, o ile wchodzą do jednej z następujących kategoryj:

a) Ci, którzy czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy w obrębie gminy posiadają odziedziczoną lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom) podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą.

b) Ci, którzy w obrębie gminy prowadzą zatrudnienie, podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 3 złr. rocznego stałego podatku bez dodatków opłacają.

c) Ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 3 złr. rocznego stałego podatku bez dodatków w Tarnowie opłacają.

d) Czynni i pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy Dworu, Państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali.

e) Duchowieństwo wyższe, dalej proboszczowie, administratorowie parafij, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawie uznanych wyznań chrześciańskich, jako też przełożeni klasztorów.

f) Adwokaci, notaryusze i doktorowie wszystkich fakultetów, jak niemniéj i ci, którzy studya któregokolwiek wydziału uniwersyteckiego lub techniczne ukończyli.

g) Przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem Rządu kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych.

h) Rabin ludności izraelickiej.

i) Oficerowie i do wojskowości należące osoby, z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

3. Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku, zwyczajnego podatku stałego bez dodatków przynajmniej 50 złr. rocznie.

4. Korporacye, stowarzyszenia i zakłady, mające siedzibę w Tarnowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie zwyczajnego podatku bez dodatków przynajmniej 30 złr. rocznie.

§. 39.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości, mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej, służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę wspólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało. Jak długo rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela oparte na własności tej rzeczy, w zawieszeniu zostaje.

§. 40.

Prawo głosowania służy także niewiastom, jeżeli są właścicielkami albo dożywotniczkami domu lub gruntu w obrębie gminy miasta Tarnowa położonego, albotéż jeżeli w obrębie gminy samoistnie prowadzą zatrudnienie, podlegające podatkowi zarobkowemu, od roku w ilości 3 złr. bez dodatku opłacanemu.

§. 41.

Wyłączone są od prawa głosowania:

a) Osoby zostające pod władzą ojca, opiekuna lub kuratora, wyjąwszy jeżeli w obrębie miasta Tarnowa dom lub grunt jako właściciele lub dożywotnicy posiadają.

b) Słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku.

c) Ci którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszów na cele dobroczynne przeznaczonych.

d) Oficerowie w służbie będący, osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe, należące do niższych stopni i szeregowcy, z wyjątkiem nie powołanych rezerwistów.

§. 42.

Wykluczeni od prawa głosowania są:

a) Ci których uznano winnymi jakiejkolwiek zbrodni.

b) Osoby, przeciw którym z powodu zbrodni sądowe postępowanie specyalne wytoczono, przez czas trwania onegoż.

c) Ci których uznano winnymi przekroczenia lub przestępstwa popełnionych z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej.

§. 43.

W ogóle głosuje każdy wyborca tylko osobiście (§. 44.) i tylko raz jeden przy każdym wyborze, imieniem własnym.

§. 44.

Niewiasty prawo głosowania mające, głosują przez swoich mężów lub pełnomocników.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych lub statutem wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednego domu lub gruntu, tudzież spółki handlowe mianują celem wykonania prawa głosowania wspólnego pełnomocnika.

Zastępcami lub pełnomocnikami mogą być tylko osoby, mające prawo głosowania.

Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jedną osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem. W imieniu małoletnich i bezwłasnowolnych, głosują prawni ich zastępcy.

§. 45.

Obieralność.

Obieralnymi na członków rady miejskiej są członkowie gminy płci męzkiej, mający prawo głosowania, którzy 30. rok życia ukończyli a osobą i majątkiem wolno rozrządzać mogą.

§. 46.

Wyjęci są od obieralności:

a) Osoby wojskowe, w czynnej służbie będące.

b) Czynni urzędnicy i słudzy Dworu i Rządu, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli przy zakładach naukowych i szkołach.

c) Płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminnych, jak długo w czynnej zostają służbie.

d) Osoby mające spór sądowy z gminą.

e) Dłużnicy gminy, u których należytości zalegają.

f) Dzierżawcy realności i dochodów gminnych.

§. 47.

Wykluczeni zaś od obieralności są:

a) Krydaryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczętą została, a to tak długo, póki trwa pertraktacya krydy lub ugody z wierzycielami, po jej ukończeniu zaś także wtedy, jeżeli dłużnik uznany jest winnym przekroczenia oznaczonego §. 486 ustawy karnej.

b) Osoby, które z powodu przewinienia służbowego z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej urząd lub służbę utraciły.

§. 48.

Spis wyborców.

W gminie prowadzi się spis wszystkich członków prawo głosowania mających.

Spisy wyborców zawierać mają imiona i nazwiska wyborców, jako też oznaczenie tytułu, na którym ich prawo głosowania jest oparte.

Przynajmniej na sześć tygodni przed rozpoczęciem wyborów, mają być spisy wyborców w urzędzie gminnym do przeglądu wyłożone, i o tem publiczność zawiadomiona a w ogłoszeniu o tem, wyznaczony będzie termin nieprzekraczalny dni czternastu do wniesienia reklamacyi przeciw tym spisom.

Reklamacye jakie w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga bezzwłocznie komisya przez radę miejską do tego z jej grona wybrana, i ogłosi uchwałę

swoją przybiciem onej w ratuszu, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Przeciw takim uchwałon służy w terminie nieprzekraczalnym trzech dni — licząc od dnia ogłoszenia uchwały — odwołanie sie do rady miejskiej, która w tej mierze ostatecznie orzeka.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami, nie mogą być żadne zmiany w tym spisie czynione.

Zgromadzenia przedwyborcze mogą się w ostatnich 14 dniach, przed rozpoczęciem wyborów, odbywać za poprzednim uwiadomieniem naczelnej krajowej władzy politycznej.

§. 49.

Postępowanie przy wyborach.

Burmistrz rozpisuje wybory przynajmniej na ośm dni przed rozpoczęciem onych, w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów, równocześnie zawiadomi o tem krajową władzę polityczną i Wydział krajowy.

§. 50.

Wyborami kieruje ustanowiona ku temu przez radę miejską komisya wyborcza.

Do składu tej komisyi mogą być mianowani prócz członków rady miejskiej także inni członkowie gminy, którzy prawo głosowania mają.

§. 51.

Przy wyborach będą następujące przepisy zachowane:

a) Każda dzielnica miasta Tarnowa może — jeżeli tego lepszy wymaga porządek — głosować osobno.

b) W razie zachodzącej, wątpliwości głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby przez świadków komisyi znanych.

c) Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków rady ma być obranych.

W razie, gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, to natenczas tylko najpierw podani — licząc z góry w liczbie odpowiedniej ważność wyboru mieć będą, reszta podanych sama przez się odpada.

d) Po upływie czasu do głosowania oznaczonego, przystąpi komisya wyborcza do obliczenia głosów.

e) Wybranymi uważają się ci, którzy bezwzględną większość złożonych głosów uzyskali.

Jeżeliby takiej większości na pierwszem głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się

do wtórego ściślejszego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszem głosowania najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie nieprzedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze, czyni kartę nieważną.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze, rozstrzyga los.

f) Po zamknięciu wyborów, przedłoży komisya wyborcza, spisany o nich protokół radzie miejskiej wraz z wszelkiemi załączeniami, która tak ukończenie wyborów jak i nazwiska obranych osób ogłosi.

§. 52.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach, zawarte będą w regulaminie wyborów, który rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 53.

Przyjęcie wyboru.

Jeżeli kto w ciągu 8 dni po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze, przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się, iż wybór przyjął. Odmówienie tylko z ważnych powodów nastąpić może.

Ocenienie takowych zostawia się ostatecznemu rozstrzygnieniu rady miejskiej.

Kto w brew uchwały rady miejskiej, powtórnego wyboru nie przyjmie, utraci prawo głosowania na lat trzy.

§. 54.

Wybory uzupełniające.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących z powodu odmówionego przyjęcia wyboru, winien się odbyć niezwłocznie nowy wybór.

Przy tym nowym wyborze służą za podstawę spisy wyborców dla poprzedniego wyboru sporządzone, zaś nowe ogłoszenia tychże spisów i reklamacye przeciw nim, miejsca mieć nie mogą.

Wszystkie inne postanowienia dotyczące postępowania przy wyborach, mają być zachowane i przy wyborach uzupełniających.

Gdyby jednak przy tym uzupełniającym wyborze potrzebnej liczby członków rady miejskiej nie uzupełniono, wtedy rada miejska z kolei powoła na członków osoby obieralne, które przy pierwszych głównych wyborach największą ilość głosów otrzymały.

§. 55.

Obrany członek rady miejskiej nie może żadną instrukcyą być związany.

§. 56.

Ukonstytuowanie rady miejskiej.

Rada miejska ukonstytuuje się pod przewodnictwem najstarszego wiekiem członka, skoro wybory będą ukończone i przynajmniej cztery piąte części nowo obranych członków wybór przyjmie.

Tak ukonstytuowanej radzie przewodniczy dotychczasowy burmistrz, aż do potwierdzenia wyboru nowego burmistrza.

Każdy radny obejmujący swą posadę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie, sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 57.

Sprawdzanie wyborów i rozstrzygnienie reklamacyj.

Ukonstytuowana rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jako też o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu — licząc od dnia ogłoszenia wyboru — do niej wniesione być mają.

Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, które padły na osoby, od obieralności wyjęte lub wykluczone. Przeciw takiemu wykluczeniu jednakże służy rekurs do Ministerstwa tak wykluczonemu jak i gminie.

§. 58.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących w skutek nieważności wyboru, rozpisze rada miejska nowo ukonstytuowana niezwłocznie nowy wybór według postanowień §. 54. tego statutu.

§. 59.

Wybór burmistrza i zastępcy.

Burmistrza obiera rada miejska z członków gminy, którzy mają prawo głosowania, zastępcę zaś wyłącznie z grona swego.

Burmistrz i tegoż zastępca musi być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru burmistrza i jego zastępcy przystąpi rada miejska zawsze w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu jednej z tych posad.

§. 60.

Do wyboru burmistrza będą wszyscy członkowie rady miejskiej wezwani.

Członek, któryby wezwany do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się dostate-

cznie nieusprawiedliwi, traci swój mandat i przed upływem lat trzech do rady miejskiej obrany być nie może.

Do wyboru burmistrza konieczną jest obecność czterech piątych części członków rady miejskiej.

Obranym jest ten, kto otrzyma absolutną większość głosów członków całej rady miejskiej.

Gdyby taka większość przy pierwszem głosowaniu uzyskaną nie była, wtedy wybór tak długo się powtarza, dopóki jeden z kandydatów tej większości nie otrzyma.

Zastępcę burmistrza obiera się bezwzględną większością głosów członków, na posiedzeniu rady miejskiej obecnych.

§. 61.

Wybór burmistrza potwierdza Monarcha. Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności rady miejskiej i ciała radnego magistratu, złoży przysięgę do rąk naczelnika Rządu krajowego, lub też od tego wyznaczonego delegata, ślubując wierność i posłuszeństwo Monarsze, stósowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Zastępca burmistrza składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza na zgromadzeniu rady miejskiej.

§. 62.

Trwanie urzędu.

a) radnych miejskich.

Radni miejscy będą na lat trzy obrani.

Na trzy miesiące przed upływem tego czasu, rozpisze rada miejska nowe wybory.

Aż do ukonstytuowania nowo obranej — dawna rada w urzędowaniu pozostaje.

Członkowie rady ustępujący, mogą na nowo być obrani.

Gdyby przed czasem zwyczajnych wyborów, przez śmierć lub innym sposobem ubyło trzech radnych, wtedy dla uzupełnienia rady zarządzi się wybór oddzielny na podstawie ostatniego spisu wyborców. Jednakże każdy taki wybór tylko do czasu zwyczajnych wyborów ważny być może.

§. 63.

b) Burmistrza i zastępcy.

Burmistrza i zastępcę obiera rada miejska na czas trwania swego.

Ustępujący mogą być powtórnie obrani.

Burmistrz obejmuje urząd z dniem złożenia przysięgi.

§. 64.

Stosunki urzędowe.

Członkowie rady miejskiej urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem, mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta burmistrza ustanawia rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Burmistrzowi, który przez lat dwanaście nieprzerwanie ten urząd piastował, może rada miejska po jego ustąpieniu z urzędu, wyznaczyć stosowną emeryturę.

Gdyby zastępca dłuższy czas zastępował burmistrza, wyznaczy mu rada stosowne wynagrodzenie.

§. 65.

Burmistrz i jego zastępca muszą w Tarnowie stale mieć zamieszkanie.

§. 66.

Wystąpienie z urzędu i utrata onego.

Burmistrz i jego zastępca, nie mogą bez zezwolenia rady złożyć urzędowania swojego.

§. 67.

Burmistrz, jego zastępca i radni miejscy tracą swój urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli względem nich zajdzie lub odkrytą będzie taka okoliczność, któraby ich od prawa głosowania, lub też od obieralności na zawsze, lub czasowo wyłączała lub wykluczała. Jeżeli burmistrz lub jego zastępca, popadnie w śledztwo, z powodu jednego z czynów w §§. 42. i 47. wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne, krydalne lub ugodne. Radnych miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może rada miejska uznać za występujących.

Burmistrz i jego zastępca mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli się okażą winnymi szczególnego zaniedbania obowiązków urzędowych. O takiem suspendowaniu lub usunięciu wyrokuje rada miejska ostatecznie; jednakże usunięcie burmistrza ma być przedstawione Monarsze do potwierdzenia.

Do zasuspendowania lub usunięcia burmistrza lub jego zastępcy, jest obecność najmniej 22 członków rady miejskiej konieczną.

§. 68.

Rozwiązanie rady miejskiej.

W razie rozwiązania rady miejskiej przez władzę rządową, mają być ogłoszone i rozpisane nowe wybory najdalej do sześciu tygodni.

Zanim wybór nowy rady miejskiej dokonanym będzie, pozostaje burmistrz i jego zastępca na swej posadzie, sprawuje bieżące gminy interesa, i wykonuje przy wyborach przysługujące radzie miejskiej prawa.

Od rozporządzenia radę miejską rozwiązującego, przysługa tejże prawo odwołania się do Ministeryum Stanu. Rada rozwiązana może jednak, lecz tylko do wniesienia rekursu zgromadzić się na posiedzenie tajne.

Rozdział drugi.

O magistracie i innych urzędach gminy.

§. 69.

Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, jego zastępcy, i urzędników pomocniczych.

§. 70.

Izba obrachunkowa.

Izba obrachunkowa podlega radzie miejskiej i burmistrzowi. Jest ona organem pomocniczym rady miejskiej w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym magistratu w załatwieniu spraw rachunkowych.

§. 71.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie magistratu.

Sekretarze magistratu, naczelnik izby obrachunkowej i kasyer, są stałymi urzędnikami, Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone. Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza w obecności ciała radnego magistratu, przysięgę na wierność i posłuszeństwo Monarsze, zastosowanie się do ustaw, i na sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Sekretarze magistratu, naczelnik izby obrachunkowej i kasyer, nie mogą między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do czwartego stopnia włącznie zostawać.

W takimże stosunku nie mogą także między sobą zostawać naczelnicy biór i urzędów pomocniczych z swoimi podwładnymi.

§. 72.

Uwalnianie od służby.

O uwalnianiu od służby (pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników i sług gminy, orzeka rada miejska, a od jej orzeczenia wolno stronie interesowanej odwołać się do Wydziału krajowego.

§. 73.

Zewnętrzne oznaki służbowe.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe dla burmistrza i reszty jej urzędników, jako też sposób umundurowania i uzbrojenia sług gminy i straży bezpieczeństwa.

Część IV.

Zakres działania reprezentacyi i urzędów gminy.

Rozdział pierwszy.

Zakres działania rady miejskiej.

§. 74.

W ogólności.

Rada miejska jest organem uchwalającym i nadzorującym w sprawach gminy. Władza wykonawcza jej nie służy.

Zadaniem rady miejskiej jest, w granicach ustawami oznaczonych zastępować gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące, i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz wszechstronnie dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

Ona jest władzą zwierzchniczą miasta we wszystkich sprawach gminy.

§. 75.

Do zakresu działania rady miejskiej należy:

A) rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy, i

B) kontrolowanie czynności magistratu i innych urzędów gminnych tak w sprawach zakresu działania własnego, jako też i w sprawach gminie poruczonych.

§. 76.

A) Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych.

Rada miejska orzeka i uchwala we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga rada miejska w sprawach administracyjnych jej niniejszym statutem zastrzeżonych, tudzież w tych, które sama swojej decyzyi zachowa, lub które w drodze odwołania się jej przedłożone będą.

§. 77.

Sprawy radzie miejskiej zastrzeżone.

Do spraw radzie miejskiej zastrzeżonych należą:

a(Organizacya urzędów gminy, oznaczenie liczby urzędników i sług gminy, tudzież wszystkich osób od gminy płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług gminy, jako też orzekanie o ich obowiązkach i uzdolnieniu, jakie posiadać powinni.

b) Stanowienie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i sług gminy, dla ich wdów i sierót.

c) Wydawanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i dla urzędów gminy.

d) Mianowanie jako też uwalnianie urzędników gminy od służby (§§. 71., 72.), przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót.

Mianowanie niższych urzędników i sług może jednak rada miejska burmistrzowi lub magistratowi poruczyć.

e) Udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie nie systemizowanych emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i sług gminy, jako i dla innych osób, używanych w służbie gminy.

f) Dozwalanie urlopów burmistrzowi lub jego zastępcy, dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom gminy na czas dłuższy jak sześć tygodni.

§. 78.

Decyzyi rady miejskiej jest także zastrzeżone:

a) Stanowienie zasad zarządu majątku gminy, a w szczególności oznaczenie sposobu wykonywania należącego gminie prawa propinacyi, t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych.

b) Oznaczenie opłaty propinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych.

c) Wydawanie konsensów na wyszynk napojów propinacyjnych

d) Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw za rzeczy nieruchome są uważane, — zbywanie majątku gminy, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, udzielanie prawa służebnictwa lub zastawu, i przyjmowanie poręczenia, — zaciągania pożyczek i operacye kredytowe.

Jeżeli w sprawach tu wyliczonych wartość przedmiotu w kapitale 5.000 złr. przenosi, wtedy uchwała na zawarcie interesu, aby miała ważność, musi być powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej i przez Wydział krajowy potwierdzoną.

Zbywanie rzeczy nieruchomej lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa 5.000 złr. przenosi, jako też zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka lub suma poręczyć się mająca z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu z przecięcia lat sześciu obliczoną, nie może mieć miejsca jak tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

e) Lokowanie kapitałów.

f) Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu 5.000 złr. przenosiła, wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób wyżej pod *d*) wskazany.

g) Stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.

Tworzenie nowych zakładów gminnych, albo zwinięcie już istniejących.

h) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu dzierżaw.

i) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile rada miejska nie uzna za rzecz stosowną czynności te burmistrzowi lub magistratowi poruczyć.

k) Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od niego, i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.

l) Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą rady miejskiej burmistrzowi lub magistratowi poruczone nie będzie; tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane.

m) Umarzanie należytości wątpliwych lub takich, które odebranemi być nie mogą.

n) Opuszczenia zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płace, jak niemniej darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych.

§. 79.

Do rady miejskiej należy nakładanie i pobór dodatków gminnych do podatków monarchicznych, tudzież nakładanie i pobór nowych podatków gminnych, równie jak ustanawianie zasad rozkładu i poboru tych podatków, jako i innych ciężarów gminnych, o ile te zasady ustawami krajowemi nie są oznaczone. Dodatki do podatków nie mogą jednakże być nałożone na:

a) Urzędników i sługi Dworu, Państwa, kraju i zakładów publicznych, na wojskowych, ich wdowy i sieroty, co do płac służbowych, ze stosunku służbowego emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i gracyi.

b) Pasterzy dusz, co do ich kongruy.

Dodatki gminne do podatków monarchicznych, będą rozkładane w miarę tych podatków na wszystkie osoby, które w gminie miasta Tarnowa opodatkowany majątek lub dochód posiadają, lub też w niej czynność podatkowi ulegającą wykonywują.

Do ważności uchwały dotyczącej nakładania dodatków, równie jak zaprowadzenia nowych lub podwyższenia istniejących podatków gminnych potrzeba, aby taż na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach powziętą była.

§. 80.

Następujące podatki mogą być tylko w moc osobnej ustawy krajowej zaprowadzone:

a) Dodatki gminne do podatku konsumcyjnego, o ile one przekraczają taryfę w drodze ustawodawstwa dla miasta Tarnowa postanowioną.

Dodatki te odnoszą się tylko do konsumcyi w obrębie miasta.

b) Dodatki gminne do innych podatków monarchicznych stałych i niestałych, przenoszące 25% tych podatków.

c) Podatek czynszowy nakładany w miarę opłaconego przez mieszkańców czynszu mieszkalnego, lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu, jeżeli ten podatek przechodzi 6 centów od każdego reńskiego czynszu.

d) Nowe podatki i daniny do kategoryi wyżej wyszczególnionych nie należące.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych, nie mogą być uważane jako dodatku do podatku konsumcyjnego.

§. 81.

Dalszej decyzyi rady miejskiej zastrzeżone przedmioty są:

a) Stanowienie lub zmiany cen artykułów potrzebnych do utrzymania życia.

b) Przyjęcie do gminy lub odmówienie przyjęcia, nadanie prawa obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa, wyznaczenie taks od przyjęcia do gminy i nadania obywatelstwa miejskiego, tudzież uwolnienie od opłaty onych.

c) Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.

d) Wykonywanie służących gminie praw patronatu kolatury, i rozdawania stypendyów jako i innych miejsc fundacyjnych.

e) Zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich w granicach ustawą krajową oznaczonych.

f) Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.

g) Uchwalanie projektów do zmiany statutu miejskiego lub do zmiany obrębu miasta.

Uchwała jednak w takich projektach aby była ważną, musi być powziętą na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, a nadto, jeżeli się tyczy zmiany statutu gminy zatwierdzoną przez ustawę krajową, jeżeli się zaś tyczy zmiany obrębu gminy, za zgodą politycznej władzy krajowej, przez Wydział krajowy.

§. 82.

B) Wykonywanie kontroli w ogóle.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw ku pożytkowi gminy załatwiane były. Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi. Ona ma prawo wglądać w działania tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów, a w szczególnych wypadkach może nawet sobie zastrzedz rozstrzygnięcie.

§. 83.

W szczególności.

a) Co do metryk gminy i spisu wyborców.

Rada miejska czuwa nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców.

§. 84.

b) Co do zarządu majątkiem.

Rady miejskiej obowiązkiem jest, utrzymywać za pomocą inwentarza w ciągłej ewidencyi cały majątek gminy ruchomy i nieruchomy i starać się o taki zarząd majątku, aby jak największy dochód z niego pozyskać.

§. 85.

c) Ustanowienie budżetu.

Rada miejska rozpoznaje i ustanawia budżet dochodów i wydatków kasy miejskiej corocznie na podstawie inwentarzów i rachunków.

Projekt do budżetu przedłoży Magistrat radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego.

Na dni 14 przed roztrząsaniem tego projektu w radzie miejskiej, przejrzenie onegoż każdemu członkowi gminy jest dozwolone.

§. 86.

d) Roztrząsanie rachunków i szkontrowanie kas.

Również rada miejska rozstrząsa i zatwierdza roczne rachunki z przychodów i wydatków kasy miejskiej.

Rachunki te winien Magistrat właściwymi dowodami opatrzyć, i najdalej w trzech miesiącach po upływie każdego roku administracyjnego radzie miejskiej przedłożyć.

Na dni 14 przed rozstrząsaniem rachunków w radzie miejskiej, wolno takowe każdemu członkowi przejrzeć.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuje rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

Rada miejska zarządza także szkontrowanie kas miejskich, a w razie potrzeby likwidacyę onych.

§. 87.

e) Rozstrzyganie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga ostatecznie wszystkie zażalenia w sprawach zakresu działania własnego, wnoszone do niej przeciw rozporządzeniom burmistrza, magistratu i innych organów miejskich.

§. 88.

f) Sprawy zakładów i funduszów gminy.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, które pod zarządem gminy zostają, posiada rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy inaczej nie postanawiają.

§. 89.

g) Sprawy policyi miejscowej.

O ile sprawowanie policyi miejscowej, nie jest mocą ustawy przekazane organom rządowym, wydaje

rada w granicach istniejących ustaw, obowiązujące w obrębie gminy przepisy, tyczące się policyi miejscowej.

Rada winna uchwalać środki pieniężne, na utrzymanie zakładów i urządzeń policyi miejscowej, i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbanie w tej mierze pochodzące z jej winy.

§. 90.

Sposób załatwiania spraw.

Rada miejska załatwia sprawy swojej decyzyi zastrzeżone, na walnych zgromadzeniach.

Wolno jej jednak poruczyć rozstrzyganie pewnych spraw mianowanej od siebie komisyi, lub też burmistrzowi albo magistratowi.

§. 91.

Posiedzenia.

Rada miejska zgromadza się na walne posiedzedzenia ile razy tego zajdzie potrzeba.

Liczbę i czas zwyczajnych posiedzeń ustanowi rada miejska.

Nadzwyczajne posiedzenia mogą tylko przez burmistrza lub tegoż zastępcę być zwołane.

Na pisemne żądanie pięciu radnych, burmistrz jest obowiązany najdalej w ciągu trzech dni nadzwyczajne zwołać posiedzenie.

§. 92.

Posiedzeniom rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody, jego zastępca. Posiedzenia bez takiego przewodnictwa są nieważne.

§. 93.

Posiedzenia rady miejskiej są jawne.

Na przedstawienie jednak przewodniczącego lub pięciu radnych, może rada miejska na poufne zezwolić posiedzenie.

Sprawy dotyczące obsadzenia posad, zawieszenia lub oddalenia ze służby urzędników i sług gminnych, traktowane będą na posiedzeniach tajnych.

Obrady nad rachunkami i budżetem gminy, muszą być jawne.

Gdyby publiczność, zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała, lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznym napomnieniu do porządku, zarządzi usunięcie publiczności.

§. 94.

Komplet potrzebny do uchwał.

Do powzięcia uchwał jest obecność przynajmniej 16tu radnych konieczną, wyjąwszy wypadki, dla których w niniejszym statucie odmienne istnieją postanowienia.

§. 95.

Jeżeli przedmiot rozprawy lub głosowania jednego z radnych, jego żony lub krewnych, albo po-

winowatych aż do czwartego stopnia włącznie dotyczy, natenczas tenże radny przy owej obradzie obecnym być nie może.

§. 96.

Powzięcie uchwał.

Aby uchwały rady miejskiej ważność mieć mogły, jest bezwzględna większość głosów obecnych na posiedzeniu członków konieczną, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący nie głosuje.

W razie więc równości głosów wniosek upada.

Przy wyborach i w sprawach tyczących się osobistości, tylko tajne głosowanie miejsce mieć może.

§. 97.

Protokół posiedzeń.

Z czynności rady miejskiej spisuje się protokół, który przewodniczący i dwaj na posiedzeniu obecni i od zgromadzenia do tego upoważnieni członkowie podpisują.

Protokół ten przechowuje się w archiwie miejskim.

Rozdział drugi.
Zakres działania burmistrza.

§. 98.

W ogólności.

Burmistrz jest zawiadującym i wykonującym organem gminy. — On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym urzędów miejskich, i kieruje czynnościami tychże.

On odpowiada gminie za czynności urzędowe tak własne jak i urzędów miejskich, a za czynności w sprawach poruczonych także Rządowi.

§. 99.

Wykonywanie uchwał rady miejskiej.

Obowiązkiem jest burmistrza wprowadzać w wykonanie uchwały rady miejskiej sposobem przez nią wskazanym.

§. 100.

Suspendowanie uchwał.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała rady miejskiej z ustawami obowiązującemi w sprzeczności zostaje, albotéż interes gminy na szkodę narazić może, mocen będzie natenczas wykonanie owej uchwały wstrzymać; będzie jednak obowiązany, sprawę dotyczącą radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania przedłożyć.

Jeżeliby zaś rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, przedstawi burmistrz rzecz niezwłocznie a najdalej w przeciągu dni ośmiu naczelnej politycznej władzy krajowej do rozstrzygnięcia, i o tem swojem postanowieniu radę miejską na najbliższym posiedzeniu, obok wyłuszczenia powodów zawieszenia, zawiadomi.

Obowiązkiem zaś będzie naczelnej politycznej władzy krajowej, wydać to rozstrzygnienie w ośmiu dniach i równocześnie zawiadomić o niem Wydział krajowy, jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy.

§. 101.

Burmistrz ma także prawo, wszystkie uchwały komisyi przez radę miejską wysadzonej, w tym jednak tylko razie zasuspendować, jeżeli takowe uchwałom rady miejskiej lub też ustawom sprzeciwiają się. W zawieszeniu postawione uchwały będzie on jednak obowiązany radzie miejskiej do decyzyi przedłożyć.

§. 102.

Samodzielne decydowanie.

W sprawach należących do zakresu działania magistratu, dla których instrukcya przez radę miejską wydana, załatwienia kolegialnego nie przepisuje, decyduje burmistrz samodzielnie.

§. 103.

Podpisywanie dokumentów.

Dokumenta, mocą których gmina zobowiązania względem trzecich osób zaciąga, podpisuje burmistrz i dwóch członków rady miejskiej.

§. 104.

Władza dyscyplinarna.

Burmistrz wykonywuje władzę dyscyplinarną nad podwładnymi urzędnikami i sługami gminy.

W wykonywaniu tej władzy mocen jest burmistrz zarządzić zawieszenie płacy, a nawet tymczasowe usunięcie od służby, winien on jednak rzecz tę radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzyi przedstawić.

§. 105.

Szkontrowanie kas.

Prawem, równie jak obowiązkiem jest burmistrza zarządzać od czasu do czasu szkontrowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby, powinien burmistrz także likwidacyę tychże kas zarządzić.

§. 106.

Sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy, załatwia burmistrz w sposób ustawami przepisany, lub przez władze wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania, pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, burmistrz winien zastosować się w tym względzie do uchwały rady.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, kiedyby uchwała rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być zasięgniętą, może burmistrz

działać według własnego zdania, winien jednak następnie w jak najkrótszym czasie uzyskać od rady zatwierdzenie tego, co w takich wypadkach zarządził.

Rząd może polecić załatwienie spraw należących do poruczonego zakresu działania w całości lub w części na swój koszt organom własnym.

§. 107.

Zastępca burmistrza.

W razie przeszkody, zastępuje burmistrza jego zastępca.

Rozdział trzeci.

Zakres działania magistratu.

§. 108.

W ogólności.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy przed kontrolą rady miejskiej.

Tenże zarządza pod kierownictwem burmistrza sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów, załatwia bieżące czynności i uchwala we wszystkich sprawach jemu przekazanych.

W sprawach zakresu poruczonego gminy, mianowicie w sprawach administracyi politycznej, jest magistrat pod przewodnictwem burmistrza pierwszą instancyą w obrębie miasta.

§. 109.

Zarząd majątkiem.

Magistrat jest obowiązany, majątkiem gminy i zakładów, jak najkorzystniej dla tejże zarządzać, przyczem winien się ściśle trzymać budżetu i uchwał rady miejskiej, i zaciągać upoważnień od rady miejskiej co do wydatków, których zatwierdzenie radzie jest zastrzeżone.

Do wydatków niezbędnych budżetem nie objętych, musi magistrat zezwolenie osobne rady miejskiej uzyskać.

§. 110.

Wykonywanie policyi.

Magistrat wykonywa podług istniejących ustaw i przepisów policyę miejscową, i strzeże porządku i bezpieczeństwa w obrębie gminy o ile te sprawy nie są poruczone organom rządowym.

On rozsądza sprawy przestępstwa przeciw miejscowym rozporządzeniom policyjnym popełnione. Takie przestępstwa ulegają karze pieniężnej aż do ilości 100 złr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej aresztowi, wymierzając za każde 5 złr. jeden dzień aresztu.

Kary pieniężne wpływają do kasy miejskiej, będą na cele dobroczynne, które rada miejska oznaczy, obrócone.

§. 111.

Ściąganie należytości.

Podatki gminne, taksy, kary policyjne i wszelkie inne należytości gminne, ściąga magistrat sposobem przepisanym względem ściągania należytości rządowych tego rodzaju.

Przekroczenia przeciw przepisom wydanym względem podatków i innych należytości gminnych, ulegają takim samym karom, jakie są nałożone na podobne przekroczenia przepisów co do należytości rządowych wydanych.

§. 112

Regulamin.

Rada miejska wyda regulamin, podług którego sprawy w magistracie załatwiane będą.

Ten regulamin oznaczy sprawy, w których magistrat kolegialnie obradować i uchwalać obowiązany będzie.

Bez przewodnictwa burmistrza lub jego zastępcy, nie może w magistracie żadna uchwała być powziętą.

§. 113.

Odpowiedzialność urzędników i sług.

Każdy urzędnik i sługa gminy odpowiada za powierzone mu czynności urzędu lub służby.

Część V.

Stosunek gminy do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 114.

A) W sprawach zakresu działania własnego.

W sprawach zakresu działania własnego podlega gmina miasta Tarnowa bezpośrednio Wydziałowi, a względnie Sejmowi krajowemu.

§. 115.

Sejm krajowy czuwa nad tem za pośrednictwem swego Wydziału, ażeby majątek gminy, tudzież zakładów i fundacyi pod zarządem gminy będących, nie był uszczuplonym.

Od jego potwierdzenia zawisła ważność uchwał rady miejskiej, do zarządu majątkiem gminnym odnoszących się, w wypadkach niniejszym statutem wymienionych.

On rozstrzyga także zażalenia i odwołania się od wyroków i uchwał rady miejskiej, zapadłych w sprawach zakresu własnego, o ile w takowych rada miejska według tego statutu ostatecznie nie orzeka.

§. 116.

Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.

§. 117.

B) W sprawach poruczonych.

W sprawach poruczonych podlega gmina miasta Tarnowa bezpośrednio naczelnej politycznej wiadzy krajowej.

§. 118.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała i w brew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru, wykonywa naczelna polityczna władza krajowa; na żądanie jej przeto, burmistrz miasta winien jej udzielać uchwały rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.

§. 119.

Naczelna polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek, zakazać wykonanie uchwały, powziętej przez radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania rady lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu, do Ministerstwa Stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna, o wydanym zakazie, zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 120.

Naczelna polityczna władza krajowa, ma także rozstrzygać rekursa, przeciw rozporządzeniom magistratu lub rady miejskiej, naruszającem, lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekursa, do Wydziału krajowego, zanoszone być winny.

W sprawach poruczonego zakresu działania, ma być rekurs w każdym razie, do naczelnej władzy krajowej podany.

Część IV.

Postanowienia dotyczące różnych społeczności religijnych w ogóle a izraelickiej w szczególności.

§. 121.

Każda społeczność religijna pozostaje w posiadaniu zarządzie i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów przeznaczonych na jej cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swego wyznania z własnych zasobów. Każdy członek gminy miasta Tarnowa przyczynia się do wydatków na cele religijne tylko tego wyznania, do którego sam należy.

§. 122.

Obecny majątek miasta Tarnowa jest wyłączną własnością chrześciańskiej ludności do gminy Tarnowa należącej.

§. 123.

Specyalne sprawy chrześciańskie.

Specyalne sprawy chrześciańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześciańskich członków gminy tarnowskiej.

Sprawy te są w szczególności:

a) rozporządzenie i zawiadywanie całym obecnym majątkiem tak co do kapitału jak co do dochodów;

b) zarząd spraw kościelnych, naukowych i dobroczynnych, jako też chrześciańskich zakładów, fundacyj i funduszów;

c) wykonanie prawa patronatu, prezentowanie i mianowanie pasterzy dusz i nauczycieli, jako też nadawanie stypendyów i innych miejsc fun-fundacyjnych.

§. 124.

W zarządzie spraw w §. 123 wymienionych, zastępują ludność chrześciańską członkowie rady miejskiej religii chrześciańskiej.

Członkowie ci z burmistrzem na czele stanowią radę administracyjną chrześciańską, która w sprawach w §. 123 wyszczególnionych ma taką władzę, jaka przysługa radzie miejskiej w ogólnych sprawach miasta.

§. 125.

Społeczność izraelicka pozostaje wyłączną właścicielką swojego majątku, i zarządza tymże sama tak jak i innemi swojemi specyalnemi sprawami. Koszta tego zarządu pokryje ludność izraelicka z własnych zasobów.

§. 126.

W szczególności.

Społeczność izraelicka, pokrywa z własnych zasobów wydatki:

a) na swoje cele religijne;

b) na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych;

c) na utrzymanie swoich szkół i szpitalów, i

d) na zaspokojenie innych swoich właściwych potrzeb.

§. 127.

W zarządzie spraw w §§. 125. i 126. wymienionych; zastępują ludność izraelicką członkowie rady miejskiej religii izraelickiej.

Członkowie ci pod przewodnictwem burmistrza, stanowią radę administracyjną izraelicką, która w sprawach w §. 125. i 126. wymienionych, ma taką władzę i taki zakres, tudzież porządek działania, jaki przysługa radzie administracyjnej chrześciańskiej w sprawach w §. 123. wymienionych.

§ 128.

Przepisy niniejszego statutu tyczące się zgromadzeń, stanowienia uchwał, jako też sposobu załatwienia spraw w radzie miejskiej, stosuje się także do wyż wspomnionych rad administracyjnych (§§. 124. i 127.)

§. 129.

Dochody, które prócz dochodów z obecnego majątku, gmina miasta Tarnowa z jakiegokolwiek tytułu

pobierać będzie, zostaną pod rozporządzeniem i zawiadywaniem całej rady miejskiej i temi dochodami wydatki na cele wspólne pokryte być mają.

§. 130.

Sprawy w moc §. 123. i 126. radzie administracyjnej chrześciańskiej lub izraelickiej zastrzeżone, mogą być za wspólnem tychże porozumieniem, oddane pod uchwałę i rozporządzenie rady miejskiej.

W razie sporu czy jaka sprawa należy do specyalnych spraw chrześciańskich (§. 123.) lub do specyalnych spraw izraelickich (§. 126.) rozstrzygają rady administracyjne tak chrześciańska jak izraelicka na wspólnem zebraniu.

Przeciw takiej decyzyi wolno w ciągu dwóch miesięcy od zapadłej w tej mierze uchwały, odwołać się do Wydziału krajowego, który ostatecznie orzeka.

§. 131.

Od chwili ukonstytuowania rady miejskiej i magistratu, na podstawie tego statutu ustają wszystkie czynności dotychczasowego kahału izraelickiego Tarnowskiego, o ile nie dotyczą zawiadywania spraw wyłącznie religijnych wyznania izraelickiego.

Postanowienia przechodowe.

§. 132.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej rady miejskiej.

Skoro tylko statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi obecna rada miasta Tarnowa wybory nowej rady miejskiej, i pełnić będzie przy tych wyborach czynności w niniejszem statucie radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów (§. 51. lit *f*) i skoro przynajmniej cztery piąte części nowo wybranych (§. 56.) oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od dotychczasowego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się czterech piątych części nowo wybranych radnych, rozwiązuje się dotychczasowa rada miejska.

Nowa rada po ukonstytuowaniu się zawiadomi o tem publiczność.

Gdy ważność wyborów przynajmniej względem 25 członkow nowo wybranych uznaną zostanie, przystąpi rada miejska niezwłocznie do wyboru burmistrza i tegoż zastępcy według postanowień niniejszego statutu.

§. 133.

O sposobie załatwiania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu, będą wszelkie sprawy w radzie miejskiej magistracie i w innych urzędach miejskich

załatwiane w sposób dotychczas używany, jeżeliby zaś takowy w sprzeczności zostawał z niniejszem statutem, wydane będą natychmiast stósowne postanowienia.

§. 134.

O teraźniejszych urzędnikach i sługach gminy.

Co do pozostawienia w służbie, tudzież uwalniania (pensyonowania, kwieskowania, suspendowania lub oddalania) od służby urzędników i sług gminy, mianowanych przed zaprowadzeniem niniejszego statutu, niemniej co do płac dla wdów i sierót po nich, zachowane będą przepisy istniejące dla urzędników i sług przy administracyjnych władzach kraju.

158

Sprawozdanie

mniejszości Komisyi do statutów dla miast wyznaczonej, co do niektórych ustępów Statutu dla miasta Tarnowa.

Że co do §. 37. Statutu, stanowiącego stosunek liczbowy między członkami chrześciańskiemi i izraelickiemi, to postanowienie podobne prawnie usprawiedliwić się nie da, dlatego mniejszość była zdania, aby paragraf ten opiewał jedynie:

„Rada miejska składa sią ze 30 członków.“

Że ustęp 2. §fu 59. również wypuszczeniu uledz winien, z powodu, że wykluczenie niechrześcian od wyższych urzędów gminnych niezgodne z duchem czasu i zasadą równouprawnienia.

Że dalej §fy 121., 122., 123., 124., 125., 126., 127., 128., 129., 130. i 131. wypuszczonemi być powinny z zasady, że rozstrzyganie spraw majątkowych do statutu nie należy, gdyż to jest kwestyą prawną.

Marek Dubs,
poseł miasta Lwowa.

Dr. Szymon Samelson.

Z drukarni Kornela Pillera we Lwowie.

159

projekt IV sesya
1866

Ustawa

z dnia

nadająca dla król. obwod. miasta Tarnowa statut gminny.

Na wniosek Sejmu Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem księstwem Krakowskiem, nadaję na mocy ustawy z dnia 5. Marca 1862. do liczby 18 Dz. praw Państwa, dla królewskiego obwodowego miasta Tarnowa, załączony statut gminny, i rozporządzam jak następuje:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego statutu o wyborze i urządzeniu Rady miejskiej obowiązują natychmiast, i zaraz po ogłoszeniu statutu mają wejść w wykonanie.

Artykuł II.

Skoro Rada miejska się urządzi, statut niniejszy stanie się w całości obowiązującym.

Artykuł III.

Równocześnie z działalnością tego statutu, dotychczasowe rozporządzenia i przepisy, dotyczące gminnego urządzenia miasta Tarnowa, przestaną obowiązywać.

Artykuł IV.

Memu Ministrowi Stanu polecam przeprowadzenie tej ustawy.

Wiédeń, dnia

Statut

dla król. obwodowego miasta Tarnowa.

A.

Ustawa gminna.

Dział I.

O gminie w ogólności.

§. 1.

Obręb gminy.

Obręb gminy miasta Tarnowa stanowią wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych, tak co do miasta samego, jak i tegoż przedmieść: Zawale, Strusina, Zabłocie, Pogwizdów, Grabówka i Terlikówka, które z miastem jedną tylko gminę tworzą, zapisane realności.

§. 2.

Zmiana granic.

Do zmiany granic miasta potrzeba przyzwolenia Wydziału krajowego, które udzielonem być może tylko za poprzedniem oświadczeniem politycznej Władzy krajowej, iż przeciw temu ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

Dział II.

O członkach gminy.

§. 3.

Członkowie gminy i Obcy.

Członkami gminy są:

a) osoby mające w gminie prawo przynależności (przynależni do gminy);

b) uczestnicy, t. j. osoby nie mające w gminie prawa przynależności, jeżeli w granicach gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli od przedsiębiorstwa zarobkowego samoistnie wykonywanego, albo od dochodu bezpośredni podatek w gminie opłacają.

Pod temi warunkami należą do uczestników gminy także korporacye, stowarzyszenia, zakłady

i fundacye. Wszystkie inne osoby w gminie są obcemi.

§. 4.

Przynależność do gminy.

Stosunki przynależności do gminy określone są Ustawą z dnia 3. Grudnia 1863. (Dz. p. P. l. 105).

Za nadanie prawa przynależności do gminy (przyjęcie do związku gminy) może gmina pobierać opłatę nieprzewyższającą sumy 20 złr. w. a.

§. 5.

Obywatele miejscy.

Obywatelami miejskimi są ci, którym gmina miasta Tarnowa prawo obywatelstwa nadała.

Prawo obywatelstwa miejskiego nabywa się jedynie mocą uchwały Rady miejskiej.

Od tej uchwały nie ma dalszego odwołania się.

Obywatelstwo miejskie nadane być może tylko osobom płci męskiej, przynależącym do gminy miasta Tarnowa, które:

a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem;

b) prowadzą życie nienaganne;

c) posiadają majątek nieruchomy, czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, albo wykonują przedsiębiorstwo podatkowi zarobkowemu ulegające, albo mają inne środki dostateczne utrzymania siebie i swej rodziny.

§. 6.

Opłata za nadanie obywatelstwa.

Za nadanie prawa obywatelstwa miejskiego należy się opłata, której wysokość Rada miejska od czasu do czasu oznaczy.

Dopiero po złożeniu tej opłaty można używać praw przysługujących obywatelom miejskim. Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od opłaty.

§. 7.

Przyrzeczenie i dyplom obywatelski.

Przyjęty w poczet obywateli miejskich złoży w obecności burmistrza i Rady miejskiej uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić, i dobro gminy według możności popierać będzie.

Po uiszczeniu opłaty i złożeniu przyrzeczenia, otrzyma przyjęty w poczet obywateli miejskich dyplom obywatelstwa miejskiego.

§. 8.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci obywatelstwo:

a) z utratą przynależności do gminy;

b) przez formalne zrzeczenie się;

c) jeżeli uznany jest winnym zbrodni, przekroczenia, lub przestępstwa popełnionego z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej;

d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku, lub po rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami, w skutek przeprowadzonego śledztwa będzie uznany winnym;

e) jeżeli w skutek czynu w chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego, w drodze postępowania dyscyplinarnego utracił urząd lub posadę.

§. 9.

Obywatel miejski może także uchwałą Rady miejskiej pozbawionym być prawa obywatelstwa:

a) jeżeli przekony jest o czyn z umysłu na szkodę gminy popełniony;

b) jeżeli bez dostatecznej przyczyny wzbrania się pełnić obowiązki urzędu lub posady, do których wyborem gminy jest powołanym.

§. 10.

Obywatelstwo honorowe.

Obywatelom Państwa Austryackiego, którzy się Państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może gmina, bez względu na miejsce ich zamieszkania i przynależności do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego. Obywatelstwo honorowe nadaje wszelkie prawa obywatelstwa miejskiego, nie wkładając żadnych obowiązków, i nie wpływa na zmianę przynależności do gminy.

Prawo obywatelstwa honorowego utraca się w wypadkach w §. 8. lit. *b*, *c*, *d*, *e*, i w §. 9. lit. *a* wskazanych.

§. 11.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie przebywający ma prawo:

a) do opieki i bezpieczeństwa swej osoby i własności znajdujących się w obrębie gminy;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych, stosownie do ich urządzeń.

§. 12.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy służy prawo:

Wybierania i obieralności do Rady miejskiej, i prawo udziału w zawiadywaniu sprawami gminy, według postanowień niniejszego statutu. Nadto przysługuje jeszcze przynależnym do gminy:

a) prawo swobodnego pobytu w gminie;

b) w razie zubożenia i nieudolności do pracy prawo do wsparcia, stosownie do ustawy z dnia 3. Grudnia 1863. (Dzien. pr. Państwa l. 105.)

§. 13.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa przysługujące członkom gminy, a nadto jeszcze prawo korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 14.

Obowiązki członków gminy i obcych w ogólności.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

a) stosować się do rozporządzeń wydanych przez gminę, w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuża;

b) przykładać się do ciężarów gminy, podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 15.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 14. wymienionych, ma nadto obywatel miasta Tarnowa szczególny obowiązek pełnienia urzędu, do którego wyborem gminy powołanym będzie.

§. 16.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnicy gminy mają prawo do swobodnego pobytu w gminie, dopóki nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Obcym, którzy się z przynależności do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej udowodnią, iż w celu uzyskania poświadczenia swej przynależności potrzebne kroki poczynili, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, jak długo wraz z rodziną życie nienaganne prowadzą, i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swym obrębie, ma prawo odwołać się do naczelnej politycznej Władzy krajowej.

Rządowa Władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych objaśnień względem uczestników gminy i obcych.

§. 17.

Spisy członków gminy.

Gmina prowadzi dokładne spisy członków gminy, których przejrzenie każdemu dozwolone.

§. 18.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy Statut nie narusza w niczem ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Dział III.

O Reprezentacyi gminnej.

§. 19.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Tarnowa reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama, lub przez magistrat i inne urzęda gminne.

Na czele Rady miejskiej, magistratu i innych urzędów gminnych stoi burmistrz.

§. 20.

Skład i wybór Rady miejskiej.

Rada miejska składa się z 30 członków (Radnych miejskich).

Radnych obierają członkowie gminy, uprawnieni do wyboru.

Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, o obieralności i postępowaniu przy wyborach zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Tarnowa.

§. 21.

Wybór burmistrza i zastępcy.

Burmistrza wybiera Rada miejska bądź z grona swego, bądź z członków gminy, którzy mają prawo głosowania na lat sześć.

Zastępcę burmistrza wybiera Rada wyłącznie z grona swojego na lat trzy.

Bliższe postanowienia w tej mierze zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Tarnowa.

§. 22.

Obowiązek przyjęcia wyboru.

Każdy podług przepisów wybrany członek gminy winien przyjąć wybór bądź na członka Rady miejskiej, bądź na burmistrza lub jego zastępcę.

Jeżeli kto w ciągu ośmiu dni po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się iż wybór przyjął.

Odmówienie tylko z ważnych powodów nastąpić może. Ocenienie takowych zostawia się ostatecznemu rozstrzygnieniu Rady miejskiej.

Kto wbrew uchwały Rady miejskiej wyboru nie przyjmie, utraci prawo głosowania na lat trzy.

§. 23.

Peryod wyborczy i losowanie.

Radni miejscy obierani będą na lat sześć w sposób taki, że co lat trzy połowa Radnych z każdego koła wyborczego, licząc w to zastępcę burmistrza, występuje, i Rada nowo wybranemi przez właściwe koła wyborcze radnymi uzupełnioną będzie tak, aby zawsze z trzydziestu radnych złozoną była.

Los oznaczy, którzy z wybranych radnych po upływie pierwszych lat trzech ustąpić mają.

Z końcem następnego trzechlecia, ustępują ci z Radnych, którzy swe sześcioletnie urzędowanie kończą. Wybory przeto ubywających Radnych co lat trzy odbywać się mają.

Losowanie Radnych z końcem trzechlecia z Rady wyjść mających winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed skończeniem peryodu wyborczego nastąpić mogły.

Losowanie odbywa burmistrz lub jego zastępca w obec zgromadzonej Rady.

Ustępujący mogą być na nowo wybrani, jeżeli przeszkoda prawna nie zachodzi.

§. 24.

Wybory uzupełniające.

W razie opróżnienia w ciągu peryodu wyborczego posady burmistrza lub jego zastępcy, winna Rada najpóźniej do dni 14 wybrać w jego miejsce innego, na czas jeszcze pozostały.

W miejsce Radnego w ciągu trwania perjodu wyborczego z jakiegokolwiek innego powodu (§. 23.) opróżnione, wybierze koło wyborcze, przez które ubyły Radny był wybrany w przeciągu dni 14 na podstawie ostatniej listy wyborczej nowego Radnego na dalszy ciąg peryodu wyborczego.

§. 25.

Zatwierdzenie i przysięga burmistrza.

Wybór burmistrza wymaga zatwierdzenia Cesarskiego. Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności Rady miejskiej i urzędników magistratu złoży przysięgę do rąk Namiestnika kraju, lub też od niego wyznaczonego delegata, ślubując wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do Ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Zastępca burmistrza składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza, na zgromadzeniu Rady, w obec urzędników magistratu.

Zaraz po złożeniu przysięgi, burmistrz obejmuje urzędowanie.

§. 26.

Płaca.

Urząd Radnego jest bezpłatny.

Płacę i inne emolumenta burmistrza ustanawia Rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Dla zastępcy może Rada miejska wyznaczyć stosowne wynagrodzenie za czas zastępywania burmistrza.

Radnym i burmistrzowi należy się od gminy zwrot niezbędnych wydatków połączonych z ich urzędowaniem.

§. 27.

Burmistrz i jego zastępca muszą mieć w Tarnowie stałe zamieszkanie.

§. 28.

Ustąpienie z posady.

Za przyzwoleniem Rady miejskiej może każden członek Reprezentacyi (Radny, burmistrz) urząd swój złożyć.

Członek Reprezentacyi traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności na członka Rady stała na przeszkodzie.

Jeżeli członek Reprezentacyi popadnie w śledztwo z powodu jednego z czynów karygodnych, w §§. 3. i 11. ordynacyi wyborczej dla miasta Tarnowa wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne, krydalne lub ugodne. Radnych, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może Rada miejska uznać za występujących.

Dział IV.

O zakresie działania gminy.

Rozdział pierwszy.

O zakresie działania gminy w ogólności.

§. 29.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

a) własny, i

b) poruczony.

§. 30.

Własny zakres działania.

Własny zakres działania, t. j. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie za-

rządzać i rozporządzać może, obejmuje w ogóle wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy, i w jej granicach własnemi jej siłami załatwionem i przeprowadzonem być może.

W myśl tego należą do własnego zakresu działania gminy w szczególności:

1. wolny zarząd majątkiem gminnym, i załatwienie spraw odnoszących się do związku gminy;

2. czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;

3. staranie o zakładanie i utrzymanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi po drogach i wodach;

4. policya polowa;

5. policya żywności, tudzież nadzór nad targami, nad miarami i wagami;

6. policya zdrowia;

7. policya nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi służebnej;

8. policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;

9. sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynności gminy; zapobieganie żebractwu;

10. policya ogniowa, policya budownictwa, tudzież utrzymanie porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;

11. ustawą oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie przez gminę utrzymywane, i na szkoły ludowe; staranie o zakładanie, uposażenie i utrzymywanie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencyi do szkół;

12. jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;

13. przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi.

Z wyższych względów Państwa mogą pewne czynności policyi miejscowej w gminie w drodze ustawy przekázane być osobnym organom rządowym.

§. 31.

Poruczony zakres działania.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracyi.

§. 32.

Językiem urzędowym jest język polski.

164

Rozdział drugi.

O zakresie działania Rady miejskiej.

§. 33.

Rada miejska jest w sprawach gminy organem uchwalającym i nadzorującym.

Władza wykonawcza jej nie przysługa. Zadaniem Rady miejskiej jest: zastępywać gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków i w granicach ustawami oznaczonych, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 34.

Sprawy gospodarstwa gminy.

W sprawach gospodarstwa gminy należą do obrad i uchwał Rady:

1. Wszelkie rozporządzenia względem majątku i dobra gminy;

2. postanowienie sposobu użytkowania i zarządu majątkiem;

3. uchwalanie budżetu rocznego i środków pokrycia;

4. sprawdzanie i załatwianie rachunków rocznych;

5. wogóle wszelkie sprawy zarządu majątkowego, zastrzeżone niniejszym statutem, tudzież sprawy, które Rada swojej decyzyi zachowa, lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

§. 35.

Sprawy zastrzeżone decyzyi Rady miejskiej:

1. Ustanowienie zasad w zarządzie majątku gminnego.

2. Onaczenie sposobu wykonywania służącego gminie prawa propinacyi (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych), i oznaczenie opłaty propinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych.

3. Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nieruchome; zbywanie majątku gminy; przyjmowanie zobowiązań wieczystych, przyjmowanie obowiązków służebnictwa, zastawu i poręczenia, zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe.

W sprawach tu wyliczonych, uchwała, aby miała ważność, musi być powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących po-

siedzeniach odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków całej Rady miejskiej.

Zbywanie rzeczy nieruchomej lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa 5000 złr. przenosi, jakoteż zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka, lub suma poręczyć się mająca, z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu z przecięcia lat sześciu obliczoną, nie może mieć miejsca, jak tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

4. Lokowanie kapitałów.

Na majętności nieruchome kapitały wypożyczane być mogą tylko za bezpieczeństwem pupilarnem.

5. Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 5000 złr. wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób wyżej pod 3. wskazany.

6. Stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.

Tworzenie nowych zakładów gminnych, albo zwinięcie już istniejących.

7. Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw.

8. Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile Rada miejska nie uzna rzeczą stosowną czynności te poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

9. Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od niego, i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.

10. Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą Rady miejskiej burmistrzowi lub magistratowi poruczone nie będzie, tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane.

11. Umarzanie należytości wątpliwych lub takich, które odebrane być nie mogą.

12. Opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płacę, i darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych.

§. 36.

Ustanawianie służby.

Decyzyi Rady miejskiej zastrzeżone jest także:

1. Organizacya urzędów gminy; oznaczenie liczby urzędników i sług gminy, tudzież wszystkich osób od gminy płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług gminy, jakoteż orzeczenie o ich obowiązkach. Konceptowi urzędnicy magistratu muszą się wykazać z odbytych egzaminów praktycznych, dla urzędników Państwa tej kategoryi przepisanych.

2. Stanowienie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i sług gminy, dla ich wdów i sierót.

3. Mianowanie, jakoteż uwolnienie od służby urzędników i sług gminy; udział przy mianowaniu lub uwolnieniu od służby przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, według istniejących przepisów, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót.

Mianowanie niższych urzędników i sług może jednakże Rada miejska poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

4. Udzielanie zaliczek na płace, i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i sług gminy, jako i dla innych osób, używanych w służbie gminy.

5. Udzielanie urlopów burmistrzowi i jego zastępcy, dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom gminy na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§. 37.

Sprawy policyi miejscowej.

O ile sprawowanie policyi miejscowej nie jest przekazane mocą ustawy organom rządowym, wydaje Rada w granicach istniejacych ustaw, obowiązujące w obrębie gminy przepisy, tyczące się policyi miejscowej, i za przekroczenie tychże zagraża karą pieniężną aż do wysokości 50 złr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, karą aresztu do 10 dni. Rada winna uchwalać środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urządzeń policyi miejscowej, i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbanie w tej mierze, pochodzące z jej winy.

§. 38.

Zaopatrywanie ubogich.

Rada czuwa nad tem, aby ubodzy w miarę ustaw zaopatrzeni byli.

Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada winna postarać się o potrzebne środki, i oznaczy sposób ich użycia.

§. 39.

Udzielanie zdania.

Rada miejska ma na żądanie politycznej Władzy krajowej, lub Wydziału krajowego, albo na żądanie Rady powiatowej lub Wydziału powiatowego udzielać swojego zdania.

§. 40.

Rozstrzyganie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga wszystkie zażalenia w sprawach zakresu działania własnego, zaniesione do niej przeciw rozporządzeniom burmistrza, magistratu i wszystkich innych organów gminy.

W jakich przypadkach takie zażalenia polityczna Władza krajowa rozstrzyga, stanowi §. 101.

§. 41.

Nadzorowanie.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw.

Ona kontroluje czynności magistratu i innych urzędów gminy w sprawach zakresu działania własnego i poruczonego.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo wglądać nieprzerwanie w działanie tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów, a w szczególnych wypadkach własnego zakresu działania zastrzegać sobie decyzyę.

Rada miejska zarządza szkontrowanie kas miejskich, a w razie potrzeby likwidacyę onych.

§. 42.

Zakłady gminne.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, które zostają pod zarządem gminy, posiada Rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 43.

Dalsze uchwały Radzie zastrzeżone.

Do zakresu działania Rady należy dalej:

a) wybór burmistrza i jego zastępcy;

b) nadawanie prawa przynależności do gminy; nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego; tudzież rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa (§. 9.), ustanawianie opłaty, nadanie prawa przynależności i obywatelstwa miejskiego, niemniej uwolnienie od niej (§§. 4. i 6.);

166

c) wykonywanie przysługującego gminie prawa patronatu lub prezentowania, tudzież rozdawanie stypendyów, jako i innych miejsc fundacyjnych;

d) zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich, w granicach ustawą oznaczonych;

e) wybór mężów zaufania do jednania stron;

f) uchwalanie wniosków do zmian statutu miejskiego, lub zmiany obrębu miasta. (§. 2.)

Uchwała taka, aby była ważną, musi być powziętą na dwóch nieprędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach. Zmiany statutu jedynie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić mogą;

g) czuwanie nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisów wyborców.

§. 44.

Sposób załatwiania spraw.

Rada miejska załatwia sprawy swojej decyzyi zastrzeżone na walnych zgromadzeniach.

Wolno jej jednak poruczyć rozstrzyganie pewnych spraw swoim sekcyom (wydziałom), lub szczególnym od niej mianowanym komisyom, lub też burmistrzowi albo magistratowi.

§. 45.

Zwoływanie Rady.

Rada miejska zgromadza się na walne posiedzenia, ile razy tego zajdzie potrzeba.

Liczbę i czas zwyczajnych posiedzeń ustanowi Rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie Rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie burmistrza lub jego zastępcy.

Na pisemne żądanie pięciu Radnych, burmistrz obowiązany zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni trzech.

§. 46.

Komplet do uchwał.

Do powzięcia uchwał konieczną jest obecność przynajmniej szesnastu Radnych, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

O komplecie Rady, potrzebnym do wyboru burmistrza, stanowi ordynacya wyborcza dla miasta Tarnowa.

§. 47.

Przeszkody uczestniczenia w obradach.

Żaden członek Rady miejskiej nie może być obecnym przy rozprawach i głosowaniu, jeżeli

przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony lub krewnych, albo powinowatych aż do drugiego stopnia włącznie.

§. 48.

Przewodniczenie na posiedzeniach.

Posiedzeniom Rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca.

Posiedzenia bez takiego przewodnictwa odbyte są nieważne.

Przewodniczący zagaja i zamyka posiedzenie, kieruje rozprawami i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

§. 49.

Warunki ważności uchwał.

Do ważności uchwał Rady miejskiej konieczną jest bezwzględna większość obecnych na posiedzeniu członków, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący głosuje przy wyborach. Prócz tego głosuje on tylko w razie równości głosów, a wtedy to zdanie staje się uchwałą, które z doliczeniem jego głosu większość bezwzględną otrzymało. Głosowanie odbywa się jawnie, wolno jest jednak Radzie uchwalić głosowanie tajne.

Przy wyborach i w sprawach, tyczących się osobistości, głosowanie musi być tajne.

§. 50.

Jawność posiedzeń.

Posiedzenia Rady miejskiej odbywają się publicznie.

Na przedstawienie jednak przewodniczącego, lub na wniosek przynajmniej pięciu radnych, może Rada miejska uchwalić posiedzenie tajne.

Sprawy dotyczące obsadzenia posad, zawieszenia lub oddalenia ze służby urzędników lub sług gminnych, traktowane będą na posiedzeniach tajnych.

Obrady nad rachunkami i budżetem gminy muszą być jawne.

Gdyby publiczność zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała, lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznem napomnieniu do porządku, zarządzi usunięcie publiczności.

§. 51.

Protokół posiedzeń.

Z posiedzeń Rady miejskiej spisuje się protokół, który przewodniczący i dwaj członkowie obecni na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego upoważnieni, podpisują.

Protokół ten zachowuje się w archiwum miejskiem.

§. 52.

Regulamin.

Rada ma prawo w granicach ustaw uchwalić porządek czynności i postępowania dla siebie i dla urzędów gminnych.

Rozdział trzeci.

O zakresie działania burmistrza i magistratu.

§. 53.

Burmistrz jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym.

Magistrat składa się z burmistrza lub jego zastępcy i urzędników pomocniczych.

§. 53.

Władza burmistrza i magistratu w ogólności.

Burmisrz jest przełożonym magistratu i urzędów miejskich, i kieruje czynnościami tychże.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą Rady miejskiej.

Pod kierownictwem burmistrza zarządza magistrat bezpośrednio sprawami gminy, i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów, załatwia czynności bieżące i uchwala we wszystkich przykazanych mu sprawach.

W sprawach poruczonego zakresu gminy, mianowicie w sprawach administracyi politycznej, jest magistrat pod przewodnictwem burmistrza pierwszą instancyą w obrębie miasta.

Jeżeli dla jakiejkolwiek przeszkody burmistrz nie urzęduje, wszystkie jego prawa i obowiązki przechodzą na jego zastępcę.

§. 55.

Władza dyscyplinarna.

Burmistrz sprawuje władzę dyscyplinarną nad podwładnymi urzędnikami i sługami gminy.

W wykonywaniu tej władzy burmistrz mocen jest zarządzić zawieszenie płacy, a nawet tymczasowe usunięcie od służby, ma jednak przedstawić rzecz tę Radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzyi.

§. 56.

Reprezentacya na zewnątrz. Wydawanie dokumentów.

Burmistrz reprezentuje gminę na zewnątrz.

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, podpisuje burmistrz i dwóch członków Rady miejskiej.

§. 57.

Wykonywanie i zawieszanie uchwał.

Burmistrz przygotowuje przedmioty przeznaczone pod rozpoznanie Rady.

Obowiązkiem burmistrza jest, wprowadzać w wykonanie uchwały Rady miejskiej, powzięte zgodnie z ustawami w sposób przez nią wskazany.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała Rady miejskiej jest w sprzeczności z ustawami, lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, wtedy jest obowiązanym wstrzymać wykonanie uchwały i przedłożyć sprawę Radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania.

Gdyby zaś Rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, burmistrz przedstawi niezwłocznie rzecz najdalej w przeciągu dni ośmiu naczelnej politycznej Władzy krajowej do rozstrzygnięcia, i Radę miejską na najbliższem posiedzeniu, obok wyłuszczenia powodów zawieszenia, o tem zawiadomi. Obowiązkiem zaś będzie naczelnej politycznej Władzy krajowej, wydać to rozstrzygnienie ile możności jak najspieszniej, i równocześnie zawiadomić o nim Wydział krajowy, jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy.

Burmistrz może też jest także suspendować i przedstawiać Radzie miejskiej do decyzyi uchwały sekcyi (Wydziału) Rady miejskiej i mianowanej przez nią komisyi, jeżeli takowe uchwałom Rady miejskiej lub też ustawom sprzeciwiają się.

Kolegialnym posiedzeniom w magistracie przewodniczy burmistrz lub jego zastępca.

Bez przewodnictwa burmistrza lub jego zastępcy magistrat nic nie może uchwalać.

W sprawach należących do zakresu działania magistratu, których załatwienie według instrukcyi przez Radę miejską wydać się mającej nie wymaga załatwień kolegialnych, burmistrz może samodzielnie decydować.

Sprawy dotyczące osądzania przestępstw i wykonywanie prawa karania muszą być kolegialnie załatwiane.

§. 58.

Zarząd majątku.

Magistrat obowiązany jest zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przy czem winien trzymać się ściśle budżetu i

uchwał Rady miejskiej, i zasięgać upoważnienia Rady co do wydatków, których zatwierdzenie jej zastrzeżono.

Do wydatków niezbędnych w budżecie nieprzewidzianych, magistrat ma uzyskać zezwolenie Rady miejskiej.

Magistrat zawiaduje zakładami gminnemi i nadzoruje zakłady własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowa nie zawierają innych postanowień.

Magistrat zezwala na przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi, i czuwa nad zachowaniem i ścisłem wypełnieniem istniejących w tej mierze przepisów.

Prawem równie jak obowiązkiem burmistrza jest, zarządzać od czasu do czasu szkontrowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby winien on zarządzić likwidacyę tych kas.

§. 59.

Sprawowanie policyi miejscowej.

Do magistratu pod przewodnictwem i odpowiedzialnością burmistrza należy odpowiednie ustawom i przepisom sprawowanie policyi miejscowej, o ile pojedyńcze czynności tejże nie są przekazane w drodze ustawy organom rządowym. Burmistrz jest obowiązanym zarządzić wszystko, czego wymaga wykonanie policyi miejscowej, i postarać się o potrzebne do tego środki pieniężne.

W nagłych wypadkach nieszczęścia n. p. przy pożarach lub powodziach i t. p., ma burmistrz prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa chwilowego, i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy, a nawet i obcych.

Gdyby środki policyi miejscowej w gminie nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego (jak n. p. w razie epidemii), lub gdyby własne siły gminy nie wystarczały do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, burmistrz winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną Władzę krajową.

§. 60.

Poruczony zakres działania.

Sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy załatwia burmistrz w sposób ustawami przepisany, lub przez władze wskazany.

Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, burmistrz winien zastosować się w tym względzie do uchwały Rady.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, kiedyby uchwała Rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być zasiągniętą, może burmistrz działać według własnego zdania; winien jednak następnie w jak najkrótszym czasie uzyskać od Rady zatwierdzenie tego, co w takich wypadkach zarządził.

Rząd może polecić załatwienie spraw należących do poruczonego zakresu działania w całości lub w części na swój koszt organom własnym.

§. 61.

Zagrażanie karami.

Burmistrz ma wyjątkowo prawo zagrożenia karą pieniężną do pięciu złr., lub w razie niemożności uiszczenia tej kary, karą aresztu do 24 godzin, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tymczasowego policyi miejscowej, niedopuszczającego zwłoki.

§. 62.

Wykonywanie władzy karnej.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą Policyi miejscowej, należącej do zakresu działania gminy wyrzeczoną jest sankcya karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, służy magistratowi pod przewodnictwem burmistrza prawo orzekania kar za takie przekroczenia.

W ten sam sposób mają być także orzekane kary, zagrożone przez Radę miejską, lub przez burmistrza (§§. 37. i 61.).

Tylko kary pieniężne, lub w razie niemożności ich uiszczenia, kary aresztu mogą być orzekane.

Orzeczenie kary zapada większością głosów.

W nagłych przypadkach może burmistrz sam orzec karę, jednak tylko karę pieniężną.

Wszelkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

§. 63.

Tok instancyj.

Od orzeczeń wydanych podług (§. 62.) odwołać się można do politycznej Władzy krajowej.

§. 64.

Przeznaczanie kar pieniężnych.

Kary pieniężne orzeczone, podług §§. 62. i §. 63., wpływają do kasy miejskiej na rzecz ubo-

gich miejscowych. Sposób użycia tychże oznucza Rada miejska.

§. 65.

Przeszkody do urzędowania.

Burmistrz lub jego zastępca, tudzież urzędnik gminy nie może brać udziału w załatwieniu sprawy dotyczącej jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych.

§. 66.

Odpowiedzialność.

Burmistrz odpowiada za czynności urzędowe, tak własne, jak i urzędów miejskich Radzie miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych także Rządowi.

Obok tej odpowiedzialności burmistrza, pozostaje nienaruszoną odpowiedzialność względem Rady miejskiej innych członków magistratu i urzędów gminnych za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności przez burmistrza im przekazanych.

Pretensye gminy do wynagrodzenia szkód, pochodzące z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

Dział V.

O gospodarstwie gminnem i o nakładaniu ciężarów na gminę.

§. 67.

Inwentarz majątku.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy miasta Tarnowa i jej zakładów, winny być utrzymywane w ciągłej widoczności, zapomocą dokładnego inwentarza.

Inwentarz ten ma być sprawdzonym w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszego statutu, każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniona.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć ten inwentarz.

§. 68.

Utrzymywanie majątku.

Majątek i dobro gminy i jej zakładów mają być utrzymywane w całości i w dobrym stanie.

Podział majątku lub dobra między członków gminy jest wzbroniony.

§. 69.

Użytkowanie z majątku gminnego.

Majątek gminy i jej zakładów, dochód przynosić mogący, ma być w ten sposób administrowanym, aby przyniósł o ile można największy trwały dochód.

Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym, o ile by zaś na ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku przyłączyć.

§. 70.

Użytkowanie z dobra gminnego.

Co do tego, komu i w jakim rozmiarze służy udział w pożytkach dobra gminnego, trzymać się należy dotychczasowego niezaprzeczonego zwyczaju.

Jeżeli i o ile nie istnieje taki niezaprzeczony zwyczaj, Rada miejska z uwzględnieniem istniejących specyalnych tytułów prawnych uchwali postanowienie regulujące to uczestnictwo; przyczem może ustanowić opłatę za użytkowanie z dobra gminnego.

Nadwyżka dochodu z dobra gminnego pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych, wpływa do kasy gminnej.

§. 71.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna się i kończy się z rokiem administracyjnym Państwa.

§. 72.

Budżet i rachunki roczne.

Magistrat winien corocznie ułożyć budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny, i przedłożyć takowy Radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku.

Rada ma ten budżet rozpoznać i uchwalić na podstawie inwentarzy i rachunków najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem roku.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy i zakładów gminnych, zaopatrzone właściwemi dowodami, winien magistrat najpóźniej we trzy miesiące po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie do rozpoznania i załatwienia.

Tak budżet jako i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winny być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzenia przez członków gminy, tych zaś spostrzeżenia będą przy rozpoznaniu wzięte pod rozwagę.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuje Rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

§. 73.

Przy zawiadywaniu majątkiem należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu.

Na wydatki, które odłożyć się nie dadzą, a w dotyczącej rubryce budżetu nie znajdują całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie Rady.

W razach bardzo nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez wielkiej szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może burmistrz opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie Rady.

§. 74.

Pokrycie wydatków.

Wydatki na cele gminne mają być przedewszystkiem pokrywane z dochodów gminy.

§. 75.

Z majątku osobnego.

1. Z dochodów.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest osobny majątek, należy przedewszystkiem dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

§. 76.

Wydatki połączone z posiadaniem dobra gminnego.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszta dozoru i uprawy z posiadaniem i użytkowaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia dochody z dobra gminnego do kasy miejskiej wpływające nie wystarczają, mają być ponoszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

§. 77.

Wydatki odrębne.

Wydatki dotyczące tylko interesu pojedyńczych miescowości, części gminy, klas mieszkańców, lub pojedyńczych posiadaczy gruntu, domu, mają być ponoszone przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

§. 78.

2. Z dodatków i opłat.

O ile dochody w §. 74. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może Rada nakładać:

a) dodatki do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego;

b) inne opłaty, nie należące do kategoryi dodatków do podatków.

Do ważności uchwały dotyczącej, czy to nakładania dodatków, czy zaprowadzenia nowych, lub podwyższenia istniejących opłat gminnych, potrzeba, aby była powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§. 79.

a) Dodatki do podatków.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj na wszystkie w gminie miasta Tarnowa przypisane podatki bezpośrednie, i to na wszystkie równo (podług tej samej stopy procentowej) rozkładane.

Dodatki te mają być rozkładane równo w całym obrębie gminy.

Wyjątki od tych przepisów objęte są w §§. 83. i 84.

§. 80.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie miasta Tarnowa; nie można nim obciążać produkcyi i obrotu handlowego.

§. 81.

Do nałożenia dodatków przenoszących 15% podatków bezpośrednich, lub 30% podatku konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

Dodatki przenoszące 25% podatków bezpośrednich, lub 50% podatku konsumcyjnego, mogą być tylko na mocy ustawy krajowej nakładane.

§. 82.

b) Inne opłaty.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategoryi dodatków do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego, jakoteż do podwyższenia istniejących już tego rodzaju opłat, potrzeba ustawy krajowej.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 83.

Wyjątki.

Do opłacenia dodatków do podatków bezpośrednich nie mogą być pociągani:

a) urzędnicy i słudzy Dworu, Państwa kraju, gminy, zakładów krajowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jakoteż wdowy i sieroty tych osób, co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyj, prowizyj, zapomóg i innych poborów;

b) pasterze dusz co do ich kongruy.

§. 84.

Do rozkładu dodatków na podatki bezpośrednie podług rozmaitej stopy procentowej, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

§. 85.

Ogłaszanie uchwał dotyczących dodatków i opłat.

Uchwała Rady, dotycząca dodatków lub opłat, musi być w gminie ogłoszoną.

Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wnieść względem niej w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasiąganiu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

§. 86.

Pobór dodatków i opłat.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa, i ściągane za pomocą tych samych środków co podatki.

Inne należytości pieniężne, mające się uiszczać na cele gminne, na podstawie ustawy lub prawomocnej uchwały Rady miejskiej, niemniej kary pieniężne, orzeczone podług niniejszego statutu, pobiera magistrat przez swoje organa, a w razie nieuiszczenia, ściąga je w drodze egzekucyi na ruchomości w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

§. 87.

Konkurencye.

Konkurencya do budowli kościelnych, parafialnych i szkolnych, tudzież do budowy dróg, jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencye do pewnych potrzeb, oparte na specyalnych tytułach prawnych, pozostają w swej mocy.

Dział VI.

O zawiadywaniu specyalnemi sprawami ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

§. 88.

Prawa ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

W gminie miasta Tarnowa pozostaje tak chrześciańska jak i izraelicka ludność przy wła-

sności, posiadaniu i używaniu zakładów i funduszów, przeznaczonych wyłącznie na jej własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza z własnych zasobów wydatki na takie zakłady i inne cele religijne, naukowe i dobroczynne, w których wyłączny udział tylko jej samej przysługuje.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy, powinny one i nadal z tychże dochodów być opędzane.

§. 89.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności chrześciańskiej.

Specyalne sprawy ludności chrześciańskiej, o ile zawiadywanie niemi podług ustaw należy do Reprezentacyi gminnej, zawiadywane będą przez tę Reprezentacyę podług przepisów niniejszego statutu, z tem jednak ograniczeniem, że izraeliccy członkowie Rady miejskiej w głosowaniu nad temi sprawami i w załatwianiu tych spraw w ogólności udziału mieć nie będą.

Do ważności uchwał Rady miejskiej w sprawach tego rodzaju potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześciańskich członków Rady, i bezwzględna większość głosów tychże członków.

§. 90.

Do specyalnych spraw ludności chrześciańskiej należą:

a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe, wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie lub mianowanie pasterzy dusz, nauczycieli religii i sług kościelnych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszów, przeznaczonych dla chrześcian lub na cele, w których tylko chrześcianie udział mają;

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności chrześciańskiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

§. 91.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności izraelickiej.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności izraelickiej pozostaje przy dotychczasowej zwierzchności religijnej tej ludności.

Do tych spraw należą:

a) sprawy bożnic, smętarzy, sprawy obrzędowe, mianowanie rabinów, kaznodziei, nauczycieli religii i sług obrzędowych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszów, przeznaczonych dla izraelitów, lub na cele, w których tylko izraelici udział mają;

c) Sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności izraelickiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

§. 92.

Prawo Reprezentacyi gminy.

Prawo Reprezentacyi gminy do nadzoru, o ile takowe służy jej w ogóle na mocy ustaw, pozostaje nienaruszonem także względem przedmiotów w §§. 90. i 91. wymienionych.

§. 93.

Nakładanie dodatków do podatków, jakoteż innych opłat na członków gminy, na cele w §§. 90. i 91. wskazane, nastąpić może tylko za przyzwoleniem Rady miejskiej, o ile ustawy specyalne nie stanowią inaczej. Przeciw uchwałom Rady w tej mierze służą te same środki prawne, co i przeciw innym jej uchwałom.

Dział VII.

O nadzorze nad gminą.

§. 94.

Gmina miasta Tarnowa podporządkowaną jest wprost Wydziałowi krajowemu względnie Sejmowi krajowemu, a co się tyczy poruczonego zakresu działania, stoi ona pod Rządem krajowym.

Sejm krajowy czuwa przez Wydział swój, ażeby majątek miasta, niemniej majątek jego zakładów w całości nienadwerężony był utrzymanym.

§. 95.

Zatwierdzanie przez Wydział krajowy.

Czynności ważniejsze (§§. 2., 35. liczb. 3. i 5., i 43.), a w szczególności odnoszące się do gospodarstwa gminy (§§. 81., 82. i 84.) w wypadkach niniejszym statutem wymienionych, potrzebują ustawy krajowej, lub zatwierdzenia Wydziału krajowego.

§. 96.

Uchwały Rady miejskiej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Sejmu, mają być podawane do Wydziału krajowego, który je wraz ze swojem zdaniem Sejmowi przedłoży.

§. 97.

Rekurs do Wydziału krajowego.

Wydział krajowy rozstrzyga rekursa przeciw uchwałom Rady miejskiej we wszystkich sprawach gminie od Państwa nieporuczonych.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs o tyle zanoszonym być może, o ile dodatki te przechodzą wysokość ustawą dozwoloną, lub o ile w granicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Rekurs ma być wnoszony przez magistrat w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia obwieszczenia uchwały lub zawiadomienia o niej.

§. 98.

Władza dyscyplinarna nad burmistrzem i jego zastępcą.

Wydział krajowy może na burmistrza lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swój obowiązek w sprawach własnego zakresu działania gminy, nakładać karę do 100 złr. Kary te wpływają do kasy miejskiej.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może burmistrz lub jego zastępca być złożonym z urzędu przez Namiestnika w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 99.

Prawo Rządu do nadzoru i do wstrzymywania uchwał.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą w tym kierunku, aby takowa swego zakresu działania nie przekraczała i nie działała wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna Władza krajowa.

W tym celu może ona żądać udzielenia sobie uchwał Rady miejskiej i potrzebnych wyjaśnień.

Namiestnik lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach Rady miejskiej; może jednak zabierać głos tylko wtenczas, gdyby Rada zamierzała naruszyć ustawy, lub przekroczyć swój zakres działania.

§. 100.

Polityczna Władza krajowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały, powziętej przez Radę miejską, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do Ministeryum Stanu.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna polityczna Władza krajowa

o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 101.

Polityczna Władza krajowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw rozporządzeniom burmistrza i magistratu, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach Rady miejskiej, względem których rozstrzyganie rekursu należy do Wydziału krajowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania, rekurs w każdym razie ma być wnoszony do politycznej Władzy krajowej.

§. 102.

Środki zaradcze na koszt gminy.

Jeżeli Rada miejska zaniedbuje albo wzbrania się dopełnić obowiązków w moc ustaw na gminie ciężących, polityczna Władza krajowa, ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, polityczna Władza krajowa winna przed zarządzeniem środków zaradczych porozumieć się z Wydziałem krajowym.

§. 103.

Polityczna Władza krajowa ma prawo nałożyć na burmistrza lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 100 zł.

Kara ta wpływa do kasy miejskiej.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione burmistrzowi lub jego zastępcy bez narażeniu dobra publicznego, i jeżeli Rada miejska na wezwanie temu nie zaradzi, może natenczas polityczna Władza krajowa na czas trwania tego stanu ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 102., należy postępywać z wszelką możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

§. 104.

Rozwiązanie Rady miejskiej.

Namiestnik może rozwiązać Radę miejską.

Gminie służy rekurs do Ministerstwa Stanu. Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu nowy wybór rozpisanym być musi.

Namiestnictwo w porozumieniu się z Wydziałem krajowym zarządzi co potrzeba dla tymczasowego załatwienia spraw aż do wprowadzenia nowej Rady miejskiej.

Dział VIII.

Postanowienia przemijające.

§. 105.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej Rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi burmistrz wybory nowej Rady miejskiej, a istniejąca Rada pełnić będzie przy tych wyborach czynności w niniejszym statucie Radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów, skoro przynajmniej cztery piąte części nowo wybranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od dotychczasowego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do Rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się czterech piątych części nowo obranych Radnych rozwiązuje się dotychczasowa Rada miejska.

Nowa Rada ukonstytuuje się pod kierownictwem urzędującego burmistrza.

Gdy ważność wyborów przynajmniej czterech piątych części nowoobranych Radnych uznaną zostanie, przystąpi Rada miejska do wyboru burmistrza i jego zastępcy według postanowień niniejszego statutu.

§. 106.

O sposobie załatwiania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiej, magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy zostawał w sprzeczności z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast stosowne postanowienia.

§. 107.

O teraźniejszych urzędnikach i sługach gminy.

Co do pozostawienia w służbie, tudzież uwolnienia, (pensyonowania, kwieskowania, suspendowania lub oddalania) od służby urzędników i sług gminy, mianowanych przed zaprowadzeniem niniejszego statutu, niemniej co do płac dla wdów i sierot po nich, zachowane będą przepisy istniejące dla urzędników i sług przy administracyjnych władzach kraju.

174

B.

Ordynacya wyborcza dla gminy miasta Tarnowa.

Dział I.

O wyborach członków Rady miejskiej.

Rozdział pierwszy.

O prawie wybierania i obieralności.

§. 1.

Prawo wybierania.

Prawo wyboru Radnych miejskich mają następujące osoby, posiadające prawo obywatelstwa Państwa Austryackiego:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Tarnowa.

2. Przynależni do gminy, o ile wchodzą do jednej z następujących kategoryj:

a) ci, którzy czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy w obrębie miasta posiadają odziedziczoną lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom), podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 3 złr. rocznego stałego podatku bez dodatków opłacają;

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 5 złr. zwyczajnego stałego podatku, rocznego bez dodatków w Tarnowie opłacają;

d) duchowieństwo wyższe, dalej proboszczowie, administratorowie parafij, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich, jakoteż przełożeni klasztorów;

e) czynni, pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy Dworu, Państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych, przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali;

f) rabini i kaznodzieje ludności izraelickiej;

g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich fakultetów, magistrowie chirurgii i farmacyi;

h) przełożeni, profesorowie, i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem

Państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych;

i) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

3. Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku podatku stałego bez dodatków przynajmniej 50 złr. rocznie.

4. Korporacye i zakłady, których główny zarząd ma siedzibę w Tarnowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku stałego podatku, bez dodatków, przynajmniej 50 złr. rocznie.

5. Stowarzyszenia przemysłowe, których zarząd ma siedzibę w Tarnowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają stałego podatku bez dodatków przynajmniej 15 złr. rocznie.

§. 2.

Wyjątek.

Wyłączeni od prawa wybierania są:

a) oficerowie w służbie będący, osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe, należące do niższych stopni, i szeregowcy, z wyjątkiem niepowołanych rezerwistów;

b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku:

c) ci, którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszów na cele dobroczynne przeznaczonych.

§. 3.

Wykluczenie w skutek czynów karygodnych.

Dopóki ustawą karną postanowionem nie będzie, czyli i na jak długo wyrokiem karnym orzeczoną ma być utrata prawa wybierania i obieralności, zostaje wykluczonym od prawa wybierania:

a) kto został uznany winnym zbrodni;

b) kto z powodu zbrodni został pociągniętym do śledztwa, dopóki śledztwo trwa;

c) kto został uznany winnym przestępstwa kradzieży, oszustwa, przeniewierzenia, lub udziału w jednem z tych przestępstw, (§§. 460., 461., 464. Ustawy karnej.)

§. 4.

Wykonanie prawa wybierania.

Uprawnieni do wybierania głosują osobiście.

Wyjątki od tego prawidła są następujące:

1. Za osoby nie mające własnowolności głosują ich prawni zastępcy;

2. Za żonę żyjącą z mężem, głosuje mąż lub pełnomocnik, za inne niewiasty głosują ich pełnomocnicy.

3. Osoby nieobecne w gminie z powodu poruczonych im gminnych lub innych publicznych spraw, mogą głosować przez pełnomocników.

4. Posiadacze realności lub przedsiębiorstwa zarobkowego mogą, jeżeli są w innej gminie osiedleni, upoważnić do głosowania w ich imieniu ustanowionego przez nich rządcę lub zawiadowcę.

§. 5.

Państwo, kraj, zakłady i fundusze publiczne głosują przez osoby, które dotycząca władza administracyjna do tego upoważni.

§. 6.

Za korporacye, stowarzyszenia i spółki głosują ich prawni, lub statutami oznaczeni zastępcy, albo mianowani przez nie pełnomocnicy.

§. 7.

Współposiadacze jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę wspólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

Współposiadacze jednego domu lub gruntu, celem wykonania prawa głosowania, mianują wspólnego pełnomocnika.

Jeżeli współposiadaczami są małżonkowie z sobą żyjący, prawo wybierania wykonuje mąż.

§. 8.

Warunki zastępstwa.

Zastępcą ani pełnomocnikiem być nie może, kto nie jest obywatelem Państwa Austryackiego, lub nie używa własnowolności, albo też jest wyjętym lub wykluczonym od prawa wybierania. (§§. 2. i 3.)

Pełnomocnik może jednego tylko zastępować uprawnionego, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

§. 9.

Obieralność.

Obieralnemi na członków Rady miejskiej są członkowie gminy płci męzkiej, mający prawo wybierania, którzy 30. rok życia ukończyli, a osobą i majątkiem wolno rozporządzają.

§. 10.

Wyjątki.

Nie mogą być obranemi:

a) czynni urzędnicy i słudzy Dworu i Państwa z wyjątkiem profesorów i nauczycieli przy zakładach naukowych i szkołach;

b) urzędnicy i słudzy gminy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają, a po wystąpieniu ze służby, dopóki nie zostaną załatwione rachunki przez nich w skutek stosunku służbowego zdawane;

c) osoby mające spór sądowy z gminą;

d) dłużnicy gminy, u których należytości zalegają;

e) dzierżawcy realności i dochodów gminnych.

§. 11.

Wykluczenie w skutek czynów karygodnych.

Oprócz osób oznaczonych w §. 3. wykluczone są także od obieralności osoby:

a) uznane winnemi przekroczenia popełnionego z chciwości lub przeciw obyczajności publicznej;

b) uznane winnemi przestępstwa popełnionego z chciwości, lub wskazanego w §§. 501., 504., 511., 512., 515. i 516. Ustawy karnej przestępstwa przeciw obyczajności publicznej;

c) do których majątku ogłoszono konkurs, lub względem których majątku zarządzono postępowanie ugodne, dopóki trwa postępowanie konkursowe lub ugodne, a po ukończeniu takiego postępowania, jeżeli dłużnik został uznany winnym przekroczenia podług §. 486. Ustawy karnej;

d) złożone z urzędu lub oddalone ze służby publicznej za przekroczenie dyscyplinarne, popełnione z chciwości.

Rozdział drugi.

O przygotowaniu do wyborów.

§. 12.

Spis wyborców.

Dla wyboru Rady miejskiej winien magistrat ułożyć dokładny spis wszystkich wyborców.

Na czele tego spisu mają być umieszczeni obywatele honorowi, następnie wyborcy w §. 1. pod liczbą 2. lit *d)*, *f)*, *g)* poszczególnieni.

Dalej mają być umieszczeni wyborcy w §. 1. pod 2. lit. *e)*, *h)*, *i)* według wysokości pobieranych przez nich płac i pensyj.

Nakoniec wyborcy w §. 1. wymienieni, którzy opłacają w gminie podatek bezpośredni, a to w takim porządku, w jakim następują po sobie opłacane przez nich kwoty podatkowe podług ich wysokości, poczynając od najwyższej; i wszyscy inni w §. 1. pod l. 1. wskazani. Obok nazwiska każdego do wyboru uprawnionego ma być wyrażona pobierana przez niego płaca lub pensya, tudzież opłacana przez niego w gminie ilość podatkowa.

Jeżeli dwóch lub więcej uprawnionych równe pobiera płace lub pensye, albo też równe kwoty podatkowe opłaca, naówczas w pierwszym wypadku starszy rangą lub latami służby, w drugim zaś wypadku starszy wiekiem ma poprzedzać młodszego.

W końcu spisu mają być zebrane w jedną sumę wszystkie płace i pensye, a w drugą sumę wszystkie kwoty podatkowe przez wszystkich do wyboru upoważnionych opłacane.

§. 13.

Koła wyborcze.

Na podstawie spisu wyborców będą utworzone trzy koła wyborcze.

W celu utworzenia tych kół wyborczych, podzielone będą na równe trzy części osobno, suma pobieranych płac i pensyj, jak równie i suma opłacanych podatków.

Ci wyborcy, którzy według porządku, w jakim są w spisie umieszczeni, pierwszą trzecią część wszystkich płac i pensyj pobierają, tudzież ci wyborcy, którzy według porządku, w jakim są w spisie umieszczeni, opłacają pierwszą trzecią część sumy kwot podatkowych, należą do pierwszego, ci, którzy drugą trzecią część pobierają, i ci którzy drugą trzecią część opłacają, należą do drugiego, nakoniec ci, którzy ostatnią trzecią część płacy lub pensyj pobierają, tudzież ci którzy ostatnią trzecią część podatku opłacają, należą do trzeciego koła wyborczego.

Jeżeli przy tworzeniu kół wyborczych suma pobieranych płac i pensyj, lub suma kwot podatkowych nie da się należycie podzielić tak, iż kwota przez jednego z uprawnionych pobierana lub opłacana nie może być całkowicie do jednej z części wliczoną, należy takiego uprawnionego doliczyć do wyższego koła wyborczego.

Jeżeli któremu z uprawnionych przysługa prawo wyboru tak z tytułu pobieranej płacy lub pensyi, jak i z tytułu opłacanego przez niego podatku, naówczas ma być uwzględniony ten tytuł, który mu nadaje prawo wyborcze w wyższym kole.

§. 14.

Zaliczenie uprawnionych bez względu na podatek.

Obywatele honorowi i wyborcy w §. 1. pod 2. lit. *d*), *f*), *g*) wymienieni, należą do pierwszego koła wyborczego.

Inni wyborcy w §. 1. wymienieni będą zaliczeni do ostatniego koła wyborczego, jeżeli z powodu pobieranych płac i pensyj, lub z powodu opłacanej kwoty podatkowej nie należą do jednego z kół wyższych.

§. 15.

Ilość Radnych przez każde koło wybrać się mających.

Każde koło wyborcze bez względu na liczbę wyborców w niem głosujących, wybiera trzecią część oznaczonej w §. 20. ustawy gminnej liczbę Radnych.

Przynajmniej cztery piąte części Radnych powinny być wyznania chrześciańskiego.

§. 16.

Lista wyborcza. — Reklamacye.

Magistrat ułoży dla każdego koła wyborczego osobny wykaz wyborców do tego koła należących, to jest listę wyborczą.

Te listy wraz ze spisem wyborców mają być najpóźniej na cztery tygodnie przed wyborami złożone w magistracie.

Każdemu członkowi gminy służy prawo przeglądania takowych.

Wyłożenie list do przeglądania ma być jednocześnie w gminie obwieszczone, z oznaczeniem ośmiodniowego nieprzekraczalnego terminu do wnoszenia reklamacyj.

Komisya złożona z burmistrza, jako przewodniczącego, i z czterech członków przez Radę miejską z własnego grona wybranych, winna w przeciągu trzech dni rozstrzygać reklamacye przed upływem przepisanego terminu wniesione, i czynić niezwłocznie w listach wyborczych poprawki przez nią za stosowne uznane.

Przeciw odmownej uchwale komisyi przysługa reklamującemu prawo odwołania się do Rady miejskiej. Odwołanie takie winno być w przeciągu trzech dni od uwiadomienia reklamującego o uchwale odmownej wniesione do komisyi, która ma przedłożyć je niezwłocznie Radzie miejskiej.

Co do wyborów w toku będących rozstrzygnienie Rady miejskiej jest stanowcze.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnim tygodniu przed wyborami żadnej poprawki w listach wyborczych przedsiębrać nie wolno.

§. 17.

Obwieszczenie terminu wyborów.

Najpóźniej na ośm dni przed wyborami burmistrz obwieści termin ich rozpoczęcia z oznaczeniem miejsca, dni i godzin, w których każde koło wyborcze zebrać się ma; niemniej z oznaczeniem liczby Radnych przez każde koło wybrać się mających.

Równocześnie zawiadomi o tem burmistrz polityczną Władzę krajową i Wydział krajowy.

Rozdział trzeci.

O przedsiębraniu wyborów.

§. 18.

Komisya wyborcza.

Przy wyborach przewodniczy komisya wyborcza, złożona z burmistrza lub jego zastępcy, jako prezydującego, i z czterech członków.

Członków wybiera Rada miejska dwóch z własnego grona, a dwóch z wyborców warunki obieralności mających.

§. 19.

Kolej wyborów w kołach.

Każde koło wyborcze zgromadza się osobno. Najpierw wybiera trzecie, potem drugie, a na koniec pierwsze koło.

Każdy wyborca może wybierać z całego grona obieralnych członków gminy, bez względu na to, do którego koła należą.

§. 20.

Jawność. — Zagajenie wyborów.

Wybory odbywają się publicznie.

Przed rozpoczęciem głosowania przewodniczący komisyi wyborczej wyłuszczy zgromadzonym wyborcom postanowienia o warunkach obieralności, obięte w §§. 9., 10., 11. niniejszej ordynacyi; objaśni przepisy względem głosowania i obliczania głosów, i wezwie wyborców, aby według własnego przekonania, niezawiśle od wszelkich pobocznych względów i tak głosowali, jak tego według ich sumiennego zdania dobro gminy wymaga.

§. 21.

Głosowanie.

W każdem kole wyborczem głosują najpierw ci członkowie komisyi wyborczej, którzy są uprawnieni do głosowania w tem kole, potem jeden z członków powołuje do głosowania wyborców według porządku, w jakim są zapisani na liście wyborczej.

Wyborca nieobecny podczas wywołania jego nazwiska, może dopiero po odczytaniu całej listy wyborczej głosować, i ma w tym celu zgłosić się do komisyi wyborczej.

§. 22.

Głosowanie ustne lub pisemne.

Każdemu wyborcy wolno głosować ustnie lub pisemnie.

Wyborca ustnie głosujący ma wymienić nazwiska osób, które na Radnych wybiera, w liczbie jednak nieprzenoszącej liczbę Radnych, których ma wybrać dotyczące koło.

Wyborca głosujący pisemnie poda na kartce spisane nazwiska osób, mających według jego życzenia zostać Radnymi w liczbie odpowiedniej.

Nazwiska przenoszące liczbę Radnych, przypadającą na dotyczące koło, nie będą liczone przy obliczaniu głosów.

§. 23.

Zapisywanie głosów.

Przy ustnem głosowaniu trzymający pióro wpisze do listy głosujących natychmiast w obecności wyborcy obok jego nazwiska, nazwiska przez niego wymienionych. Równocześnie będą wymienione przez głosujących nazwiska wpisywane do innej listy w ten sposób, iż nazwisko pierwszy raz wymienione będzie do niej wpisane, a za każdem następnem tego nazwiska wymienieniem będzie dodana do niego porządkowa liczba 2, 3 i t. d.

Przy głosowaniu kartkami trzymający pióro oznaczy w liście głosujących obok nazwiska wyborcy, iż tenże kartkę oddał.

Kartki mają być aż do obliczenia głosów zachowane w urnie, do której je wyborcy składają.

§. 24.

Zamknięcie głosowania. Obliczenie głosów.

Po odebraniu głosów od wszystkich obecnych wyborców, którzy do głosującego właśnie koła wyborczego należą, prezydujący w komisyi wyborczej ogłosi, iż głosowanie jest ukończone; po czem komisya porówna co do ustnego głosowania, obie prowadzone listy; co do głosowania kartkami liczbę

oddanych kartek z listą głosujących. Komisya rozstrzygnie natychmiast wątpliwości powstałe z dostrzeżonych może pomyłek i przystąpi do obliczenia głosów.

Wcelu obliczenia głosów pisemnie podanych, jeden z członków komisyi odczytywać będzie nazwiska na kartkach spisane, drugi zaś każde pierwszy raz wymienione nazwisko zapisze, a za każdem powtórnem tego samego nazwiska wymienieniem doda liczbę porządkową 2, 3 i t. d.

Wynikłość obliczenia ma być zapisana na liście głosujących, a prezydujący i członkowie komisyi listę podpiszą.

§. 25.

W każdem kole wyborczem są ci wybranymi, którzy uzyskali bezwzględną większość głosów wyborców głosujących. Jeżeliby takiej większości za pierwszem głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do powtórnego ściślejszego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszem głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie nieprzedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze jest nieważny.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los.

§. 26.

Jeżeli liczba wybranych w którym kole wyborczem Radnych, nie będących wyznania chrześciańskiego, przenosi liczbę dwóch, natenczas ustąpią z pomiędzy wybranych nie będących wyznania chrześciańskiego ci, którzy najmniej głosów otrzymali, a natomiast wstąpią ci z pomiędzy chrześcian, którzy po wybranych chrześcianach największą bezwzględną większość głosów otrzymali.

§. 27.

Głosy stracone.

Nazwiska wybranych w kole, które już głosowało, mają być w kole głosować mającem przed rozpoczęciem głosowania do wiadomości podane.

Głosy padające na wybranego już w innym kole Radnego, nie będą liczone.

§. 28.

Zamknięcie czynności wyborczej o Ukonstytuowanie Rady:

Po zamknięciu wyborów przedłoży komisya wyborcza Radzie miejskiej spisany tego aktu protokół wraz z wszelkiemi dowodami.

Burmistrz ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska wybranych których zarazem o tem zawiadomi.

Skoro przynajmniej cztery piąte części nowo wybranych członków wybór przyjmą, burmistrz zawezwie ich do ukonstytuowania Rady miejskiej.

Ukonstytuowanie nastąpi pod przewodnictwem urzędującego burmistrza. Dotychczasowy burmistrz przewodniczy tak ukonstytuowanej Radzie aż do potwierdzenia wyboru nowego burmistrza.

§. 29.

Sprawdzanie, unieważnienie i uzupełnienie wyborów.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru, i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedyńczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyborów do niej wniesione być mają.

Polityczna Władza krajowa może unieważnić wybory osób od obieralności wyjętych lub wykluczonych.

Przeciw takiemu wykluczeniu jednakże, służy rekurs do Ministerstwa tak wykluczonemu jak i gminie.

Dla uzupełnienia miejsc w skutek nieważności wyborów, lub też w skutek nieprzyjęcia opróżnionych, rozpisze burmistrz niezwłocznie nowy wybór na podstawie spisów dla poprzedniego wyboru sporządzonych.

§. 30.

Po uznaniu ważności wyborów czterech piątych części Radnych powinna nowa Rada miejska przystąpić do wyboru burmistrza i jego zastępcy

Dział II.

O wyborze burmistrza i jego zastępcy.

§. 31.

Wezwanie do wyboru.

Na wezwanie burmistrza pod przewodnictwem najstarszego wiekiem członka nowo wybranej Rady zbiorą się jej członkowie w oznaczonym dniu i w oznaczonej godzinie, w celu wybrania burmistrza i jego zastępcy.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem oddalił się, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się nie usprawiedliwi, traci mandat, i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej obranym być nie może.

§. 32.

Wyjątki obieralności.

Nie może być burmistrzem:

1. Kto zostaje w czynnej służbie jako urzędnik lub sługa c. k. Dworu, Państwa, kraju, zakładów lub funduszów publicznych.

2. Duchowni jakiegokolwiek wyznania. Burmistrzem lub jego zastępcą nie może być obranym, kto nie jest wyznania chrześciańskiego.

§. 33.

Warunki ważności wyboru, sposób głosowania.

Do ważności wyboru burmistrza potrzebna jest obecność przynajmniej czterech piątych części całej ilości członków Rady, i bezwzględna większość głosów całej ilości członków Rady miejskiej.

Głosowanie ma się odbywać kartkami.

Przy zapisywaniu i obliczaniu głosów należy zastosować przepisy objęte w §§. 23. i 24.

§. 34.

Wybór burmistrza.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nikt nie otrzymał większości głosów w §. 33. wymaganej, nastąpi powtórne głosowanie, a jeżeli i przy powtórnem głosowaniu taka większość nie zostanie osiągniętą, nastąpi wybór między dwoma.

Przy wyborze między dwoma wolno tylko na tych dwóch głosować, którzy przy powtórnem głosowaniu otrzymali największą ilość głosów.

Przy równości otrzymanych głosów rozstrzyga los, który z nich ma być do wyboru między dwoma przedstawionym.

Głos przy trzeciem głosowaniu dany członkowi do wyboru nieprzedstawionemu jest nieważnym.

W razie równości głosów przy wyborze między dwoma rozstrzyga los.

§. 35.

Wybór nieważny.

Jeżeli burmistrzem obrany został, kto według §. 32. obranym być nie może, wybór jego jest nieważny i nowy wybór ma być natychmiast przedsięwzięty.

§. 36.

Wybór zastępcy burmistrza.

Po dokonanym wyborze burmistrza, Rada niezwłocznie praystąpi do wyboru zastępcy.

Zastępcę burmistrza wybiera się bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków Rady miejskiej.

§. 37.

Ogłoszenie i przechowanie aktu wyboru.

Wybór burmistrza i jego zastępcy ma być bezzwłocznie do wiadomości publicznej podany.

Spisany akt wyboru burmistrza i jego zastępcy, stwierdzony podpisami przewodniczącego przy wyborze, równie jak i wszystkich głosujących Radnych, przechowany będzie w archiwum miejskiem.

Rezultat wyboru burmistrza i jego zastępcy ma być podany do wiadomości politycznej Władzy krajowej i Wydziału krajowego.

projekt

180

STATUT

DLA

obwodowego miasta Tarnowa.

CZĘŚĆ I.

O obrębie miasta, jego mieszkańcach i tychże stosunkach do gminy.

§ 1.

Obręb miasta Tarnowa obejmuje wszystkie w kadastrze podatkowym lub w księgach gruntowych tak co do miasta samego jak i tegoż przedmieść: Zawale, Strusina, Zabłocie, Pogwizdów, Grabówka i Terlikówka, które z miastem jednę tylko gminę miejscową stanowią, zapisane grunta i zabudowania.

Zmianą obrębu miasta może nastąpić tylko w sposób niniejszym statutem oznaczony (§ 27 lit. *a*).

§ 2.

Członkowie gminy i obcy.

Gmina składa się:

a) z członków gminy, i

b) z obcych.

Członkami gminy są:

1. ci, którzy ze względu na swoją osobę stale do gminy należą, a właściwie

a) obywatele, którzy prawo obywatelstwa miejskiego otrzymali, i

b) przynależni do gminy,

albo

2) uczestnicy gminy, którzy nie należąc ze względu na swoją osobę do gminy, jednak w jéj obrębie majątek lub dochód z zatrudnienia stałego pochodzący posiadają.

Obcymi w gminie są ci, którzy nie będąc członkami gminy, w niéj przebywają.

§. 3.

Nabywanie należności do gminy.

Należność do gminy nabywa się:

a) przez urodzenie,

b) przez zawarcie ślubów małżeńskich,

c) przez przyjęcie do gminy, i

d) przez szczególne stanowisko osobiste.

Kto w chwili wejścia w życie tego statutu wedle obowiązujących dotychczas przepisów do gminy należał, ten należność swoją zatrzymuje.

§. 4.

***a)* Przez urodzenie.**

Dzieci prawego łoża należą do gminy, jeżeli ich ojciec w czasie urodzenia, lub gdyby już przedtem był umarł, w czasie zejścia swego do gminy należał.

Dzieci uprawnione (legitymowane), które jeszcze usamowolnienia nieuzyskały, należą do gminy, jeżeli ich ojciec w chwili ich uprawnienia do gminy należał.

Dzieci przysposobione (adoptowane), nad którymi adoptujący ma władzę ojcowską, należą do gminy, jeżeli adoptujący w chwili ich przysposobienia do gminy należał.

Przyjęcie dzieci na wychowanie, nie czyni ich należącemi do gminy.

Dzieci nieprawego łoża należą do gminy, jeżeli ich matka w chwili ich urodzenia do gminy należała.

Znalezione w obrębie gminy podrzutki, poczytuje

się dopóty za należących do gminy tarnowskiej, dopóki ich należność do innej gminy udowodnioną nie będzie.

§. 5.

b) Przez zawarcie ślubów małżeńskich.

Niewiasta przez zawarcie ślubów małżeńskich z należnym do gminy, nabywa należność do tejże gminy.

§. 6.

c) Przyjęcie do gminy.

Do gminy miasta Tarnowa może być przyjęty, kto

a) osobą swoją i majątkiem rozrządzać zupełnie jest mocen,

b) nieskażonej używa sławy,

c) nie zalega z opłatami na rzecz miasta, i

d) posiada majątek dostateczny do utrzymania rodziny, lub samodzielnie prowadzi zarobkowość zabezpieczającą utrzymanie rodziny.

W granicach prawem przepisanych, służy także radzie miejskiej prawo, udzielać cudzoziemcom, którzy powyższe warunki w sobie łączą, zapewnienie przyjęcia do gminy.

§. 7.

Za przyjęcie do gminy, płaci się do kasy miejskiej taksa przez Radę miejską oznaczona.

Dopiero po złożeniu tej taksy, przyjęcie za dokonane uważane będzie.

Rada miejska ma prawo uwolnić od tej taksy.

§. 8.

d) Przez szczególne stanowisko osobiste.

Stali urzędnicy dworu państwa, kraju i gminy, tudzież urzędnicy zakładów krajowych i gminnych, adwokaci, lekarze, notaryusze, literaci, osoby duchowne i publiczni nauczyciele, stają się należącymi do gminy miasta Tarnowa, jeżeli ich posada stałego zamieszkania w Tarnowie wymaga.

§. 9.

Utrata należności do gminy.

Należność do gminy utracają:

a) ci, którzy nabyli należność do innéj gminy, i

b) osoby wskazane w § 8 jeżeli uzyskali posadę wymagającą stałego zamieszkania w innej gminie.

§. 10.

Przy zmianach należności do gminy idzie żona, jeżeli nie jest sądownie rozłączona, lub rozwiedziona, za mężem — owdowiawszy zaś, należy do tej gminy, do której mąż w czasie zejścia swego należał.

Żony sądownie, separowane lub rozwiedzione, pozostają należącymi do tej gminy, do której należały w chwili sądowej separacyi lub rozwodu.

Przez unieważnienie małżeństwa traci mniemana małżonka należność do gminy, jeżeli przed zawarciem mniemanego małżeństwa do niej nie należała.

Przy zmianie należności do gminy rodziców, idą dzieci nieusamowolnione prawem, uprawnione, i przysposobione, władzy ojcowskiej podlegające, za ojcem lub adoptującym, nieprawego łoża zaś, za matką.

Dzieci nieprawego łoża, które przez zamężcie matki uprawnione nie zostały, należą do tej gminy, do której przedtem przypisane istniały, chociażby w chwili rzeczonego zamężcia jeszcze usamowolnione nie były.

§. 11.

Nabywanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Prawo obywatelstwa miejskiego nabywa się jedynie mocą uchwały rady miejskiej.

Prawo obywatelstwa miejskiego nadane być może tylko osobom płci męzkiej, należącym do gminy miasta Tarnowa, które:

182

a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem,
b) życie nienaganne prowadzą, i
c) albo są w posiadaniu nieruchomości, czy to jako właściciele, czy to jako dożywotnicy, albo prowadzą przedsiębiorstwo podlegające podatkowi zarobkowemu, albo też chociaż nie posiadają nieruchomości, ani prowadzą przedsiębiorstwa podatkowi zarobkowemu ulegającego mają jednak środki dostateczne do utrzymania siebie i swéj rodziny.

W razie odmówienia, rada miejska nie jest obowiązana do wyłuszczenia powodów, a przeciw jej uchwale dalsze odwołanie miejsca mieć nie może.

§. 12.

Kto na własną prośbę prawo obywatelstwa miejskiego otrzyma, ten winien zapłacić taksę do kasy gminnej, której ilość rada miejska osobną uchwałą naznaczy, a dopiero po złożeniu tejże taksy może używać praw obywatelom miejskim przysługujących.

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od tej taksy.

§. 13.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie, złoży w obecności burmistrza i radnych miejskich uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego starannie pełnić, i dobro gminy według możności popierać będzie.

§. 14.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci prawo obywatelstwa:
a) z utratą należności do gminy,
b) przez formalne zrzeczenie się,
c) jeżeli uznany jest winnym zbrodni popełnionej z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej, albo takowegoż przekroczenia lub przestępstwa,
d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku lub po-

rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami, za niewinnego uznany nie będzie, i

e) jeżeli w skutek czynu w chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej dokonanego, w drodze postępowania dyscyplinarnego urząd lub posadę utraci.

§. 15.

Obywatel miejski może także uchwałą rady miejskiej, prawa obywatelstwa być pozbawiony, a to:

a) jeżeli wyrokiem prawomocnym uznany jest winnym czynu niesławę na niego ściągającego, lub jeżeli prowadzi życie niemoralne, dające powód do zgorszenia publicznego,

b) jeżeli przekonany jest o czyn z namysłem na szkodę gminy dokonany,

c) jeżeli bez dostatecznej przyczyny obowiązków urzędu lub posady, do której wyborem gminy jest powołanym, pełnić nie chce.

§. 16.

Prawo obywatelstwa honorowego.

Osobom, które dla kraju lub gminy szczególne zasługi położyły, może rada miejska bez względu na miejsce ich zamieszkania i na ich należność do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego, przez co oni stają się uczestnikami praw obywateli miejskich, nie wchodząc w ich obowiązki.

Nadanie takiego prawa nie pociąga za sobą zmiany w należności do gminy.

Prawo honorowego obywatelstwa utraca się w wypadkach w §. 14 lit. *b) c) d) e)* i w §. 15 wskazanych.

§. 17.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie ma prawo:

183

a) do opieki zabezpieczającej osobę i własności jego, w obrębie gminy znajdującą się, i
b) do korzystania stósownie do istniejących urządzeń z przedmiotów i z zakładów na publiczny użytek przeznaczonych.

§. 18.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy przysłuża prócz tego, o ile to niniejszym statutem ograniczone nie jest, prawo czynnego i biernego obioru do rady miejskiej, niemniej prawo do udziału w zawiadywaniu spraw gminy według postanowień tegoż Statutu.

§. 19.

Prawa należących do gminy.

Oprócz praw wyliczonych w § 17 i 18, przysługuje należącym do gminy jeszcze:
a) prawo do pobytu w obrębie gminy,
b) w razie zubożenia i nieudolności do pracy, upoważnienie domagania się wsparcia z funduszów gminy, stósownie do urządzeń istniejących względem ubogich.

§. 20.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszelkie prawa przysługujące należącym do gminy — a nadto jeszcze prawo do korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 21.

Obowiązki członków gminy i obcych.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:
a) stósować się do rozporządzeń wydanych przez gminę w zakresie działania jak jej z ustaw przysłużą,

b) ponosić stosunkowo ciężary gminy według przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 22.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 21 wymienionych, ma nadto obywatel miasta Tarnowa szczególny obowiązek zawiadywania tym urzędem, do którego wyborem gminy powołanym będzie.

§. 23.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnikom gminy i obcym pobyt w gminie wzbronionym być nie może, jeżeli

a) wraz z swoją rodziną życie nienaganne prowadzą,

b) mają środki dostateczne do utrzymania się,

c) opłacają podatki na pokrycie potrzeb gminy ustanowione,

d) zadość czynią warunkom przepisanym do pobytu w gminie.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swoim obrębie, ma prawo odwołania się do wydziału krajowego.

§. 24.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy Statut nie narusza ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

184

CZĘŚĆ II.

O zakresie działania gminy.

§. 25.

W ogólności.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A) samoistny,

B) poruczony.

Zakres działania samoistny to jest zakres działania, w którego obrębie gmina z zachowaniem ustaw tak państwa jako też krajowych niezawiśle i samodzielnie uchwala i rozporządza, obejmuje w ogóle wszystko to, co tylko interesów i dobra gminy wprost dotyczy, i w granicach jej uprawnienia o własnych siłach załatwionem być może.

Pomieniony zakres działania obejmuje sprawy odnoszące się do rządowej administracyi, które gminie w drodze ustawy przekazane będą.

§. 26.

A) Zakres działania samoistny.

Sprawami do zakresu działania samoistnego należącemi zarządza gmina samodzielnie przez swoje organa, w granicach niniejszym statutem oznaczonych.

W szczególności.

§. 27.

a) Zmiana obrębu gminy.

Gmina stanowi o zmianie swego obrębu a to pod zastrzeżeniami w §. 89. tego statutu wymienionemi.

§. 28.

b) Przyznawanie prawa należytości do gminy i udzielanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Gmina przyznaje lub odmawia prawa należnoś i do

gminy pod zastrzeżeniami w § 6 tego statutu wymienionemi.

Równie tylko gmina udziela w moc §. 11. i 16 tego statutu prawo obywatelstwa miejskiego.

Gmina prowadzi spisy wszystkich do niéj należących (metryki), które przejrzeć każdemu wolno.

W celu dokładnego prowadzenia spisu ludności, będą wszyscy ci, bez różnicy wyznania, którzy do prowadzenia ksiąg urodzeń, zawartych ślubów małżeńskich i zaszłych śmierci są upoważnieni—obowiązani—gminie co miesiąc wierzytelne podpisy wszystkich urodzonych zaślubionych i zmarłych przedkładać.

Każdy do gminy należący otrzyma na żądanie poświadczenie na dowód onéj należytości.

Takie poświadczenie ma ważność tylko na lat cztery.

§. 29.

c) Ustanawianie urzędów miejskich.

Gmina ustanawia i organizuje wszystkie urzędy miejskie, i oznacza odnośnie do ustaw obowiązujących okres ich działania.

Ona stanowi liczbę tudzież płace urzędników i sług, mianuje ich i oddala, jak niemniéj wyznacza emerytury według postanowień przez nią przyjętych.

§. 30.

d) Zarząd majątku.

Gmina zarządza swoim majątkiem samodzielnie i niezawiśle. Majątek przeznaczony na szczególne cele nie może być na inne cele obrócony.

§. 31.

e) Nakładanie podatków.

Na zaspokojenie potrzeb gminnych innemi dochodami niepokrytych nakłada gmina podatki w obrębie własnem (§. 87).

185

§. 32.

f) Sprawowanie policyi.

Gmina zawiaduje policyą miejscową i wydaje potrzebne rozporządzenia policyjne.

Ona więc stara się:

1) O bezpieczeństwo osób i własności.
2) O utrzymanie dróg, placów publicznych i mostów z wyjątkiem tych, których utrzymanie do rządu lub do innéj osoby należy.
3) O łatwość komunikacyi, nienaruszenie granic, oświetlenie, utrzymanie i czyszczenie głównych kanałów i ulic, o utrzymanie wodociągów, studzien i innych urządzeń publicznych, jako téż publicznych zakładów kąpielnych.

Do niéj należy:

4) Staranie około zaopatrzenia miasta żywnością, nadzorowanie targów, miar i wag.

Ona zawiaduje policyą miejscową pod względem:

5) ochędóstwa i zdrowia, i urządza instytucye sanitarne.

Nadzoruje:

6) sługi i robotników, czeladź rzemieślniczą i fabryczną, wydaje książki służbowe, i czuwa nad wykonywaniem regulaminu służbowego; do niej należy też piecza nad korporacyami przemysłowemi, i ona równie sprawuje policyę miejscową względem:
7) obyczajności publicznej,
8) bezpieczeństwa od ognia — stanowi przepisy budownicze, czuwa nad ich wykonaniem, i wydaje w tej mierze konsensa budownicze.

§. 33.

g) Opieka nad ubogiemi.

Gmina opiekuje się swoimi ubogimi, i dostarcza ku

temu środki pieniężne, o ile osobne na ubogich przeznaczone dochody lub prywatne zakłady dobroczynne nie wystarczają.

Gmina zawiaduje miejskiemi zakładami dobroczynnemi.

§. 34.

h) Sprawy kościelne.

Do gminy należy zarząd politycznych spraw kościelnych.

§. 35.

i) Sprawy szkolne.

Gmina stara się o założenie, utrzymanie i wyposażenie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących patronatów szkolnych.

Ustawa krajowa orzecze, jaki wpływ gminie przysługać ma na szkoły w ogóle tak przez nią, jakoteż z innych publicznych funduszów utrzymywane.

§. 36.

k) Pośredniczenie między prawującemi się.

Gmina stara się ugodą załatwić spory między stronami prawującemi się — a to zapomocą wybranych przez nią mężów zaufania.

Ugody tak zawarte uważane będą jako ugody sądowe i mają moc egzekucyi.

Sposób postępowania w tych sprawach, oznaczy osobny regulamin przez władzę gminną ustanowiony.

Czyli w sporach o pewną ilość pieniężną przed wyoczeniem sądowym, dobrowolna ugoda testowaną być musi, o tem orzecze ustawa krajowa.

§. 37.

l) Dobrowolna sprzedaż.

Do gminy należy uskutecznienie dobrowolnej sprzedaży ruchomości w drodze licytacyi.

186

§. 38.

m) Pobór do wojska.

Gmina czuwa nad dokładnem przeprowadzeniem poboru do wojska, i stara się przytem jak długo ustawa stosunków nieureguluje, o równy podział rekruta, stosunkowo do ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

§. 39.

Oprócz powyż wyszczególnionych czynności, należą do gminy jeszcze i wszystkie te, które jakkolwiek tu nie są wymienione, bezpośrednie spraw i dobra tejże tyczyć się mogą.

§. 40.

B) Zakres działalności poruczonej.

Gmina zawiaduje wszystkiemi sprawami publicznemi, które ustawami będą jej przekazane.

Ona orzeka o sposobie zawiadywania sprawami poruczonemi, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

Sprawowanie interesów poruczonych, połączone z wydatkami, przyjmuje gmina tylko za stosownem od rządu wynagrodzeniem.

§. 41.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym rządowym.

§. 42.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym gminy jest bezwyjątkowo język polski.

CZĘŚĆ III.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 43.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Tarnowa zastępuje we wszystkich jej sprawach, rada miejska.

Ona też orzeka stanowczo we wszystkich sprawach gminy, a uchwały jej wykonuje Magistrat, lub też specialnie do pewnej czynności delegowani członkowie rady miejskiej.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

O radzie miejskiej.

§. 44.

Skład i obiór rady miejskiej.

Rada miejska składa się z 30 członków (radnych miejskich).

Członków rady miejskiej obiera gmina z grona swojego.

§. 45.

Prawo głosowania czyli wyboru.

Prawo wyboru radnych miejskich, mają następujące osoby, o ile względem nich żadna z przeszkód w §. 48 i 49 wymienionych nie zachodzi.

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Tarnowa.

2. Należący (przypisani) do gminy płci męzkiej, o ile wchodzą do jednej z następujących kategoryj:

a) ci, którzy czy to jako właściciele czy jako dożywotnicy w obrębie gminy posiadają odziedziczoną lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom) podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;

b) ci, którzy w obrębie gminy prowadzą zatrudnienie podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 3 złr. rocznego stałego podatku opłacają;

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 3 złr. rocznego stałego podatku w Tarnowie opłacają.

d) Czynni i pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali.

e) Duchowieństwo wyższe, dalej proboszczowie, administratorowie parafij, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich, jakotéż przełożeni klasztorów.

f) Adwokaci, notaryusze, i doktorowie wszystkich fakultetów, jak niemniej i ci, którzy studia któregokolwiek wydziału uniwersyteckiego lub techniczne ukończyli.

g) Przełożeni profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem rządu, kraju lub gminy utrzymywanych szkół, i publicznych zakładów naukowych.

3. Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku stałego przynajmniej 50 złr. rocznie.

4. Korporacye, stowarzyszenia i zakłady, oparte na statutach a mające siedzibę w Tarnowie.

§ 46.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości, mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało, lub pod jedną liczbą konskrypcyjną istnieje. Jak długo rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela oparte na własności tej rzeczy, w zawieszeniu zostaje.

§. 47.

Prawo głosowania służy także niewiastom, jeżeli są właścicielkami albo dożywotniczkami domu lub gruntu w obrębie gminy miasta Tarnowa położonego.

§. 48.

Wyłączone są od prawa głosowania:

a) Osoby zostające pod władzą ojca, opiekuna lub kuratora, wyjąwszy jeżeli w obrębie miasta Tarnowa, dom lub grunt jako właściciele lub dożywotnicy posiadają.

b) Sługy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku.

c) Ci, którzy jako ubodzy, pobierają wsparcie z funduszów na cele dobroczynne przeznaczonych.

d) Urzędnicy i słudzy dworu i rządu w czynnej służbie będący, jeżeli nie są obywatelami miasta lub właścicielami albo dożywotnikami domu lub gruntu.

§. 49.

Wykluczeni od prawa głosowania są:

a) Ci, których uznano winnymi jakiéjkolwiek prostej zbrodni.

b) Osoby, przeciw którym z powodu zbrodni sądowe postępowanie wytoczono, przez czas trwania onegóż.

c) Ci, których uznano winnymi wykroczenia lub przestępstwa popełnionych z chęci zysku, lub przeciw obyczajności publicznej.

§. 50.

W ogóle głosuje każdy wyborca tylko osobiście (§. 51) i tylko raz jeden przy każdym wyborze.

§. 51.

Niewiasty prawo głosowania mające głosują przez swoich mężów lub pełnomocników.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady, głosują przez zastępców prawnych lub Statutom wskazanych lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Spółwłaściciele i współdożywotnicy jednego domu lub gruntu, mianują celem wykonania prawa głosowania spólnego pełnomocnika.

188

Zastępcami lub pełnomocnikami, mogą być tylko osoby mające prawo głosowania.

Zastępca lub pełnomocnik niemoże zastępywać więcej niż jedną osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

§. 52.

Na radnych miejskich chrześciańskich, których liczba w §. 130 jest oznaczoną, głosują tylko wyborcy chrześciańscy, na radnych lub w §. 135 oznaczonych zastępców izraelickich, zaś tylko wyborcy wyznania izraelickiego.

§. 53.

Obieralność.

Obieralnymi na członków rady miejskiej są wszyscy członkowie gminy płci męzkiej, mający prawo głosowania, którzy 30 rok życia ukończyli, a osobą i majątkiem wolno rozrządzać mogą.

§. 54.

Wyjęte są od obieralności:

a) Osoby podlegające jurusdykcyi wojskowej, w czynnej służbie będące.

b) Czynni urzędnicy i słudzy dworu i rządu, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli przy zakładach naukowych i szkołach.

c) Płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminnych, jak długo w czynnej zostają służbie.

§. 55.

Wykluczeni zaś od obieralności są:

a) Krydaryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczętą została, a to tak długo póki trwa pertraktacya krydy lub ugody z wierzycielami, po jej ukończeniu zaś także wtedy, jeżeli się dłużnik czyli krydaryusz zaświadczeniem niewinności nie wykaże.

b) Osoby, które z powodu przewinienia służbowego, urząd lub służbę utracili.
c) Osoby, które mają spór sądowy z gminą.
d) Dłużnicy gminy w opłacie długu z prywatnego lub służbowego stosunku pochodzącego, zalegający.

§ 56.

Spisy wyborców.

W gminie prowadzi się spis wszystkich członków prawo głosowania mających.

Spisy wyborców zawierać mają imiona i nazwiska wyborców, jakoteż oznaczenie tytułu, na którym ich prawo głosowania jest oparte.

Przynajmniej na sześć tygodni przed rozpoczęciem wyborów, mają być spisy wyborców w urzędzie gminnym do przeglądu wyłożone, na widok publiczny wystawione, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin nieprzekraczalny dni czternastu do wniesienia reklamacyi przeciw tym spisom.

Reklamacye jakie w tym terminie wniesione zostaną rozstrzyga bezzwłocznie komisya przez radę miejską do tego z jej grona wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w ratuszu, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Przeciw takim uchwałom służy w terminie nieprzekraczalnym trzech dni, licząc od dnia ogłoszenia uchwały; odwołanie się do rady miejskiej, która w tej mierze ostatecznie orzeka.

Stósownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami, nie mogą żadne zmiany w tym spisie czynione być.

Zgromadzenia przedwyborcze, mogą się przed rozpoczęciem wyborów odbywać.

189

§. 57.

Postępowanie przy wyborach.

Burmistrz rozpisuje wybory przynajmniej na ośm dni przed rozpoczęciem onych, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów.

§. 58.

Wyborami kieruje ustanowiona ku temu przez radę miejską komisya wyborcza.

Do układu tej komisyi mogą być mianowani prócz członków rady miejskiej także inni członkowie gminy, którzy prawo głosowania mają.

§. 59.

Przy wyborach będą następujące przepisy zachowane:

a) Każda dzielnica miasta Tarnowa może, jeżeli tego lepszy wymaga porządek, głosować osobno.

b) W razie zachodzącej wątpliwości, głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby przez świadków komisyi znanych.

c) Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków rady ma być obranych.

W razie gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, to natenczas tylko najpierw podani, licząc z góry w liczbie odpowiedniej ważność wyboru mieć będą, reszta podanych sama przez się odpada.

d) Po upływie czasu do głosowania oznaczonego przystąpi komisya wyborcza do obliczenia głosów.

e) Wybranemi uważają się ci, którzy bezwzględną większość złożonych głosów uzyskali.

Jeżeliby takiej większości za pierwszem głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do wtórego ściślejszego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszem głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na Kandydata podany.

Głos dany osobie nieprzedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze czyni kartkę nieważną.

Wrazie równości głosów przy ściślejszym wyborze, rozstrzyga los.

f) Po zamknięciu wyborów przedłoży komisya wyborcza spisany o nich protokół radzie miejskiej wraz z wszelkiemi załączeniami, która to dopiero tak ukończenie wyborów jak i nazwiska obranych osob ogłosi.

§. 60.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach zawarte będą w regulaminie wyborów, który rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 61.

Przyjęcie Wyboru.

Jeżeli kto w ciągu 8 dni po zawiadomieniu go o zapadłym nań wyborze, przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się, iż wybór przyjął.

§. 62.

Wybory uzupełniające.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących z powodu odmówionego przyjęcia wyboru, winien się odbyć niezwłocznie nowy wybór.

Przy tym nowym wyborze służą za podstawę spisy wyborców dla poprzedniego wyboru sporządzone, zaś nowe ogłoszenia tychże spisów i reklamacye przeciw nim miejsca mieć nie mogą.

Wszystkie inne postanowienia dotyczące postępowania

przy wyborach, mają być zachowane i przy wyborach uzupełniających.

Gdyby jednak przy tym uzupełniającym wyborze, potrzebnej liczby członków rady miejskiej nie uzupełniono, wtedy rada miejska z kolei powoła na członków osoby obieralne, które przy pierwszych głównych wyborach największą ilość głosów otrzymały.

§. 63.

Obrany członek rady miejskiej nie może żadną instrukcyą być związany.

§. 64.

Ukonstytuowanie rady miejskiej.

Rada miejska ukonstytuje się skoro wybory będą ukończone i przynajmniej trzy czwarte części nowo obranych członków wybór przyjmie.

Jeżeliby ludność izraelicka obowiązkom na niej ciążącym i w §. 135 bliżej oznaczonym najdalej w czterech tygodniach po zatwierdzeniu niniejszego Statutu i onejże zawiadomieniu przez dzisiejszych przełożonych Kachału zadosyć nie uczyniła, a przez to samo prawa do wyboru radnych w liczbie pięciu nieuzyskała; lub też gdyby ona do wyboru w §. 135 wspomnionych zastępców w tym samym czasie nie przystąpiła, to i w tym razie, a to jak tylko wybory chrześciańskich radnych uskutecznione będą, rada miejska za ukonstytuowaną uważaną, i wszelkie czynności prawomocnie załatwiać będzie mogła.

§. 65.

Sprawdzenie wyborów i rozstrzygnienie reklamacyj.

Ukonstytuowana rada miejska rozpoznaje akt wyboru, i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nie-

przekraczalnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

§. 66.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących w skutek nieważności wyboru, rozpisze rada miejska nowo ukonstytuowana niezwłocznie nowy wybór, według postanowień §. 61 tego Statutu.

§. 67.

Wybór Burmistrza i Wiceburmistrza.

Burmistrza obiera rada miejska z członków gminy, którzy mają prawo głosowania, zastępcę zaś wyłącznie z grona swego.

Burmistrz i tegoż zastępca, musi być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru burmistrza i jego zastępcy przystąpi rada miejska zawsze w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu jednej z tych posad.

§. 68.

Do wyboru burmistrza, będą wszyscy członkowie rady miejskiej wezwani.

Członek, któryby wezwany do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się dostatecznie nieusprawiedliwi, traci swój mandat i przed upływem lat trzech do rady miejskiej obrany być nie może.

Do wyboru burmistrza konieczną jest obecność przynajmniej 22 członków rady miejskiej.

Obranym jest ten, kto najmniej sześnaście otrzyma głosów członków obecnych.

Gdyby taka większość przy pierwszem głosowaniu, uzyskaną nie była, wtedy wybór tak długo się powtarza dopóki jeden z kandydatów tej większości nie otrzyma.

Zastępcę burmistrza obiera się bezwzględnie więk-

191

szością głosów na posiedzeniu członków rady miejskiej obecnych.

§. 69.

Wybór burmistrza potwierdza Monarcha. Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności rady miejskiej i ciała radnego Magistratu złoży przysięgę do rąk marszałka sejmu krajowego, lub też od tego wyznaczonego delegata, ślubując sumienne pełnienie poruczonych mu obowiązków.

Zastępca burmistrza składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza na zgromadzeniu rady miejskiej.

§. 70.

Trwanie urzędu.

***a)* Członków rady miejskiéj**
(radnych miejskich).

Radni miejscy będą na lat trzy obrani.

Na trzy miesiące przed upływem tego czasu, rozpisze rada miejska nowe wybory.

Aż do ukonstytuowania nowo obranéj — dawna rada w urzędowaniu pozostanie.

Członkowie rady ustępujący, mogą na nowo być obrani.

Gdyby przed czasem zwyczajnych wyborów przez śmierć lub innym sposobem ubyło trzech radnych, wtedy dla uzupełnienia rady, zarządzi się wybór oddzielny, na podstawie ostatniego spisu wyborców. Jednakże każdy taki wybór tylko do czasu zwyczajnych wyborów ważny być może.

§. 71.

***b)* Burmistrza i Wiceburmistrza.**

Burmistrza i zastępcę obiera rada miejska na czas trwania swego.

Ustępujący, mogą być powtórnie obrani.

Burmistrz obejmuje urząd z dniem złożenia przysięgi.

§. 72.

Inne stósunki urzędowe.

Członkowie rady miejskiej urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta burmistrza, ustanawia rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Burmistrzowi, który przez lat dwanaście nieprzerwanie ten urząd piastował, może rada miejska po jego ustąpieniu z urzędu wyznaczyć stósowną emeryturę.

Gdyby zastępca dłuższy czas zastępywał burmistrza wyznaczy mu rada stósowne wynagrodzenie.

§. 73.

Burmistrz i jego zastępca muszą w Taruowie stałe mieć zamieszkanie.

§. 74.

Wystąpienie z urzędu i utrata onego.

Burmistrz i jego zastępca nie mogą bez zezwolenia rady złożyć urzędowania swojego.

§. 75.

Radni miejscy tracą swój urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli względem nich zajdzie lub odkrytą będzie taka okoliczność, którąby ich od prawa głosowania lub też od obieralności na zawsze lub czasowo wyłączała lub wykluczała. Radnych miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może rada miejska uznać za występujących.

Burmistrz i jego zastępca, mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli się okażą winnymi szczególnego zaniedbania obowiązków urzędowych. O takim suspendowaniu lub usunięciu, wyrokuje rada miejska ostatecznie.

192

Do zasuspendowania lub usunięcia burmistrza lub jego zastępcy, jest obecność najmniej 22 członków rady miejskiej konieczną.

§. 76.

Rozwiązanie rady miejskiej.

W razie rozwiązania rady miejskiej przez władzę rządową, mają być ogłoszone i rozpisane nowe wybory najdalej do sześciu tygodni.

Zanim wybór nowy rady miejskiej dokonanym będzie, pozostaje burmistrz na swej posadzie, sprawuje bieżące gminy interesa, i wykonuje przy wyborach przysługujące radzie miejskiej prawa.

Od rozporządzenia radę miejską rozwiązującego, przysługa tejże prawo odwołania się do Ministeryum stanu.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O magistracie i innych urzędach gminy.

§. 77.

Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, a w razie jakiej przeszkody z jego zastępcy, jakoteż z radców Magistratu i urzędników pomocniczych.

§. 78.

Izba obrachunkowa.

Izba obrachunkowa podlega bezpośrednio radzie miejskiej. Jest ona organem pomocniczym rady miejskiej w czynnościach kontroli i organem pomocniczym Magistratu w załatwieniu spraw rachunkowych.

§. 79.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie Magistratu.

Radcy i sekretarze Magistratu, jakoteż naczelnik izby obrachunkowej, są stałymi urzędnikami. Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone. Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza w obecności ciała radnego Magistratu przysięgę na sumienne pełnienie poruczonych im obowiązków.

Radcy Magistratu i naczelnik izby obrachunkowej, nie mogą między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa, aż do czwartego stopnia włącznie zostawać.

W takimże stosunku nie mogą także między sobą zostawać naczelnicy biór i urzędów pomocniczych z swoimi podwładnymi.

§. 80.

Uwalnianie od służby.

O uwalnianiu od służby (pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników i sług gminy, orzeka rada miejska, a od jej to orzeczenia wolno stronie interesowanej odwołać się do wydziału krajowego.

§. 81.

Zewnętrzne oznaki służbowe.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe tak dla burmistrza jak reszty jej urzędników, jako też sposób umundurowania i uzbrojenia sług gminy i straży bezpieczeństwa.

193

CZĘŚĆ IV.

Zakres działania reprezentacyi i urzędów gminy.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Zakres działania rady miejskiej.

§. 82.

W ogólności.

Głównem zadaniem rady miejskiej jest, w granicach ustawami oznaczonych zastępywać gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz wszechstronnie dobra i honoru gminy, i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

Ona jest władzą zwierzchniczą miasta we wszystkich sprawach gminy.

§. 83.

Do zakresu działania rady miejskiej należy:

A) rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy, i

B) kontrolowanie czynności magistratu i innych urzędów gminnych, tak w sprawach własnych gminy, jako też i w sprawach gminie poruczonych.

§. 84.

A) Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych.

Rada miejska orzeka i uchwala we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga rada miejska w spra-

wach administracyjnych jej niniejszym statutem zastrzeżonych, tudzież w tych, które samo swojej decyzyi zastrzeże, lub które w drodze odwołania się, jej przedłożone będą.

§. 85.

Sprawy radzie miejskiej zastrzeżone.

Do spraw radzie miejskiej zastrzeżonych należą:

a) Organizacya urzędów gminy; oznaczenie liczby urzędników i sług gminy; tudzież wszystkich osób od gminy płatnych; wydawanie przepisów dysciplinarnych dla urzędników i sług gminy; jakoteż orzekanie o ich obowiązkach i uzdolnieniu, jakie posiadać powinni.

b) Stanowienie płac, pensyi i innych emolumentów dla urzędników i sług gminy, dla ich wdów i sierot.

c) Wydawanie instrukcyi i regulaminów dla siebie i dla urzędów gminy.

d) Stanowienie opłat od stron za czynności urzędów gminy w ich interesie podejmowane.

e) Mianowanie jakoteż uwalnianie urzędników gminy od służby (§. 79, 80) przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, i przyznanie emolumentów dla ich wdów i sierot.

Mianowanie niższych urzędników może jednak rada miejska burmistrzowi lub Magistratowi poruczyć.

f) Udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie nie systemizowanych emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i sług gminy, jako i dla innych osób używanych w służbie gminy.

g) Dozwolenie urlopów burmistrzowi lub jego zastępcy jakoteż innym urzędnikom, jeżeli urlop tych ostatnich ma trwać dłużej jak sześć tygodni.

§. 86.

Decyzyi rady miejskiej jest także zastrzeżone:

a) Stanowienie zasad zarządu majątku gminy, a w szczególności oznaczenie sposobu wykonywania należącego gminie prawa propinacyi (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych.

b) Oznaczenie opłaty propinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych.

c) Wydawanie konsensów na wyszynk napojów propinacyjnych na dłużej niż na lat trzy.

d) Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw za rzeczy nieruchome są uważane, — zbywanie majątku gminy, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, udzielanie prawa służebnictwa lub zastawu, i przyjmowanie poręczenia — zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe.

Jeżeli w sprawach tu wyliczonych wartość przedmiotu w kapitale 10,000 zł. przenosi, wtedy uchwała na zawarcie interesu, aby miała ważność, musi być powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej.

Zbywanie rzeczy nieruchomej lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa 20,000 zł. przenosi, jakoteż zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka lub suma poręczyć się mająca z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu z przecięcia lat sześciu obliczoną, nie może mieć miejsca jak tylko za zezwoleniem wydziału krajowego.

e) Lokowanie kapitałów.

f) Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu 5000 zł. prze-

nosiła, wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób wyżej pod *d)* wskazany.

g) Stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących.

h) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw.

i) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile rada miejska nie uzna za rzecz stósowną, czynności te burmistrzowi lub Magistratowi poruczyć.

k) Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od niego, i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.

l) Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą rady miejskiej burmistrzowi lub Magistratowi poruczone nie będzie, tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane.

m) Umarzanie należytości wątpliwych lub takich, które odebranemi być nie mogą.

n) Opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płace, jak niemniej darowanie należących się gminie zwrotów z uchybień rachunkowych.

§. 87.

Do rady miejskiej należy nakładanie i pobór dodatków gminnych do podatków monarchicznych, tudzież nakładanie i pobór nowych podatków gminnych, równie jak ustanawianie zasad rozkładu i poboru tych podatków, jako i innych ciężarów gminnych, o ile te zasady ustawami krajowemi nie są oznaczone.

Dodatki gminne do podatków monarchicznych, będą rozkładane w miarę tych podatków na wszystkie osoby, które w gminie miasta Tarnowa upodatkowany majątek lub dochód posiadają, lub też w niej czynność podatkowi ulegającą wykonywują.

195

Do ważności uchwały dotyczącej nakładania dodatków, równie jak zaprowadzenia nowych lub podwyższenia istniejących podatków gminnych, potrzeba aby taż na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach powziętą była.

§. 88.

Następujące podatki mogą tylko w moc osobnej ustawy krajowej być zaprowadzone:

a) Dodatki gminne do podatku konsumcyjnego, o ile one przekraczają taryfę dla miasta Tarnowa ogłoszoną.

Dodatki te odnoszą się tylko do konsumcyi w obrębie miasta.

b) Dodatki gminne do innych podatków monarchicznych stałych i niestałych przenoszące 25% tych podatków.

c) Podatek czynszowy nakładany w miarę opłaconego czynszu mieszkalnego lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu, jeżeli ten podatek przechodzi 6 cent. od każdego reńskiego czynszu.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 89.

Dalsze decyzyi rady miejskiej zastrzeżone przedmioty są:

a) Stanowienie lub zmiany cen artykułów potrzebnych do utrzymania życia.

b) Przyjęcie do gminy lub odmówienie przyjęcia, nadanie prawa obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa, wyznaczenie taks od przyjęcia do gminy i nadawania prawa obywatelstwa miejskiego, tudzież uwolnienie od zapłaty onych.

c) Roztrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.

d) Wykonywanie służących gminie praw patronatu kolatorstwa, i rozdawania stypendyów jako innych miejsc fundacyjnych.

e) Zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich w granicach ustawą krajową oznaczonych.

f) Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.

g) Uchwalanie projektów do zmiany statutu wiejskiego lub do zmiany obrębu miasta.

Uchwała jednak w takich projektach, aby była ważną, musi być na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach powziętą, i przez sejm krajowy zatwierdzoną.

§. 90.

B) Wykonywanie kontroli w ogóle.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy stósownie do jej uchwał i do istniejących ustaw ku pożytkowi gminy załatwiane były. Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi. Ona ma prawo wglądać w działania tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów a w szczególnych wypadkach może nawet sobie zastrzedz rozstrzygnienie.

§. 91.

W szczególności.

a) Co do metryk gminy i spisu wyborców.

Rada miejska czuwa nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców.

§. 92.

b) Co do zarządu majątkiem.

Rada miejska będzie szczególnie o to się starać, aby majątek gminy ruchomy i nieruchomy za pomocą

inwentarza w ciągłej ewidencyi był utrzymany, jak niemniej w taki sposób tymże majątkiem będzie zarządzać, jaki do pozyskania największego dochodu przyczynić się zdoła.

§. 93.

c) Ustanowienie budżetu.

Rada miejska rozpoznaje i ustanawia budżet dochodów i wydatków kasy miejskiej corocznie na podstawie inwentarzów i rachunków.

Projekt do budżetu przedłoży Magistrat radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego.

Na dni 14 przed roztrząsaniem tego projektu w radzie miejskiej, przejrzenie onego każdemu członkowi gminy jest dozwolone.

§. 94.

d) Roztrząsanie rachunków i szkontrowanie kas.

Również rada miejska roztrząsa i zatwierdza roczne rachunki z przychodów i wydatków kasy miejskiej.

Te rachunki winien Magistrat właściwemi dowodami opatrzyć, i najdalej w trzech miesiącach po upływie każdego roku administracyjnego, radzie miejskiej przedłożyć.

Na dni 14 przed roztrząsaniem rachunków w radzie miejskiej, wolno takowe każdemu członkowi gminy przejrzeć.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuje rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

Rada miejska zarządza także szkontrowanie kas miejskich, a w razie potrzeby likwidacyą onych.

§. 95.

e) Rozstrzyganie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga ostatecznie wszystkie zażalenia, wnoszone do niej przeciw rozporządzeniom burmistrza, Magistratu i innych organów miejskich i to w sprawach własnych gminy.

§. 96.

f) Sprawy zakładów i funduszów gminy.

W sprawach zakładów i funduszów, które pod zarządem gminy zostają, posiada rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy inaczej nie postanawiają, przysługa.

§. 97.

Sposób załatwiania spraw.

Rada miejska załatwia sprawy jej decyzyi zastrzeżone na walnych zgromadzeniach.

Wolno jej jednak rozstrzyganie pewnych spraw mianowanej od siebie komisyi, lub też burmistrzowi albo Magistratowi poruczyć.

§. 98.

Posiedzenia.

Rada miejska zgromadza się na walne posiedzenia ile razy tego zajdzie potrzeba.

Liczbę i czas zwykłych posiedzeń, ustanowi rada miejska.

Nadzwyczajne posiedzenia, mogą tylko przez burmistrza lub tegoż zastępcę być zwołane.

Na pisemne zażądanie dziesięciu radnych, burmistrz jest obowiązany najdalej w ciągu trzech dni nadzwyczajne zwołać posiedzenie.

197

§. 99.

Posiedzeniom rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody, jego zastępca.

§. 100.

Posiedzenia rady miejskiej są jawne.

Na przedstawienie jednak przewodniczącego lub dziesięciu radnych, może rada miejska na poufne zezwolić posiedzenie.

Obrady nad rachunkiem i budżetem gminy, muszą być jawne.

§. 101.

Do powzięcia uchwał, jest obecność przynajmniej 15 radnych konieczną, wyjąwszy wypadki, dla których w niniejszym Statucie odmienne istnieją postanowienia.

§. 102.

Jeżeli przedmiot rozprawy lub głosowania jednego z radnych, jego żony lub krewnych, albo powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie dotyczy, natenczas tenże radny przy owej obradzie obecnym być nie może.

§. 103.

Aby uchwały rady miejskiej ważność mieć mogły, jest bezwzględna większość głosów obecnych na posiedzeniu członków konieczną, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący nie głosuje.

Wrazie więc równości głosów wniosek upada.

Przy wyborach i w sprawach tyczących się osobistości, tylko tajne głosowanie miejsce mieć może.

§. 104.

Z czynności rady miejskiej spisuje się protokół, który przewodniczący i dwaj na posiedzeniu obecni i od zgromadzenia do tego upoważnieni członkowie podpisują.

Protokół ten przechowuje się w archiwie miejskim.

ROZDZIAŁ DRUGI

Zakres działania burmistrza.

§. 105.

W ogólności.

Burmistrz jest wykonującym organem gminy, on reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym urzędów miejskich, i kieruje czynnościami tychże.

Odpowiada gminie za czynności urzędowe tak własne jak i urzędów miejskich, a za czynności w sprawach poruczonych także rządowi.

§. 106.

Burmistrz wprowadza w wykonanie uchwały rady miejskiej, sposobem przez nią wskazanym.

§. 107.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała rady miejskiej z ustawami obowiązującemi w sprzeczności zostaje, ma on natenczas prawo wykonanie owej uchwały wstrzymać; będzie jednak obowiązany, sprawę dotyczącą radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania przedłożyć.

Jeżeliby zaś rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, przedstawi burmistrz rzecz niezwłocznie, jeżeli się odnosi do spraw własnych, wydziałowi krajowemu, jeżeli zaś dotyczy spraw poruczonych, namiestnikowi, i o tem jego postanowieniu radę miejską zawiadomi.

§. 108.

Burmistrz ma także prawo wszystkie uchwały komisyi przez radę miejską wysadzonej, w tym jednak tylko razie zasuspendować, jeżeli takowe uchwałom rady miejskiej lub też ustawom sprzeciwiają się. W zawieszeniu pozostawione uchwały będzie on jednak obowiązany radzie miejskiej do decyzyi przedłożyć.

198

§. 109.

W sprawach należących do zakresu działania Magistratu, dla których instrukcya przez radę miejską wydana załatwienia kolegialnego nie przepisuje, decyduje burmistrz samodzielnie.

§. 110.

Dokumenta, mocą których gmina zobowiązania względem trzecich osób zaciąga, podpisuje burmistrz i trzech członków rady miejskiej.

§. 111.

Burmistrz wykonuje władzę dyscyplinarną nad podwładnymi urzędnikami i sługami.

W wykonywaniu tej władzy mocen jest burmistrz zarządzić zawieszenie płacy, a nawet tymczasowe usunięcie od służby, winien on jednak rzecz tę radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzyi przedstawić.

§. 112.

Prawem równie jak obowiązkiem jest burmistrza zarządzać od czasu do czasu szkontrowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby, może burmistrz także likwidacyą tychże kas zarządzić.

§. 113.

Zastępca burmistrza.

W razie przeszkody, zastępuje burmistrza naznaczony zastępca.

ROZDZIAŁ TRZECI.

Zakres działania magistratu.

§. 114.

W ogólności.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy przed kontrolą rady miejskiej.

Tenże zarządza pod kierownictwem burmistrza sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów, i załatwia bieżące czynności we wszystkich sprawach jemu przekazanych.

§. 115.

Zarząd majątkiem.

Magistrat jest obowiązany, majątkiem gminy jak najkorzystniej dla tejże zarządzać, przyczem winien się ściśle trzymać w obrębie budżetu, i zaciągać upoważnień od rady miejskiej co do wydatków, których zatwierdzenie radzie jest zastrzeżone.

Do wydatków niezbędnych budżetem nieobiętych, musi Magistrat zezwolenie osobne rady miejskiej uzyskać.

§ 116.

Wykonywanie Policyi.

Magistrat wykonywa policyę miejscową, i strzeże porządku i bezpieczeństwa w obrębie gminy.

On rozsądza sprawy przestępstwa przeciw miejscowym rozporządzeniom policyjnym popełnione. Takie przestępstwa ulegają karze pieniężnej aż do ilości 100 zł., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej aresztowi, wymierzając za każde 5 zł. jeden dzień aresztu.

Kary pieniężne wpływają do kasy miejskiej i będą na cele dobroczynne, które rada miejska oznaczy obrócone.

199

§. 117.

Ściąganie należytości.

Podatki gminne, taksy, kary policyjne i wszelkie inne należytości gminne, ściąga Magistrat sposobem względem ściągania należytości rządowych przepisanym.

Przekroczenia przeciw przepisom, wydanym względem podatków i innych należytości gminnych, ulegają takim samym karom, jakie są nałożone na podobne przekroczenia przepisów co do należytości rządowych wydanych.

§. 118.

Regulamin.

Zgodnie z ustawami i przepisami wyda rada miejska regulamin, podług którego sprawy w Magistracie załatwiane będą.

Ten regulamin oznaczy sprawy, w których Magistrat kolegialnie obradować i uchwalać obowiązany będzie.

Burmistrz lub jego zastępca przewodniczy kolegialnym posiedzeniom w Magistracie, i kieruje obradami.

Bez przewodnictwa burmistrza lub jego zastępcy, nie może w Magistracie żadna uchwała być powziętą.

§. 119.

Odpowiedzialność urzędników i sług.

Każdy urzędnik i sługa gminy odpowiada za powierzone mu czynności urzędu lub służby.

CZĘŚĆ V.

Stosunek gminy do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 120.

***a)* W sprawach zakresu samoistnego.**

W sprawach zakresu samoistnego podlega gmina miasta Tarnowa bezpośrednio wydziałowi, a względnie sejmowi krajowemu.

§ 121.

Sejm krajowy czuwa nad tem za pośrednictwem swego wydziału, ażeby majątek gminy tudzież zakładów i fundacyi pod zarządem gminy będących, nie był uszczuplonym.

Od jego potwierdzenia zawisła ważność uchwał rady miejskiej do zarządu majątkiem gminnym odnoszących się, w wypadkach niniejszym statutem wymienionych.

On rozstrzyga także zażalenia i odwołania się od wyroków i uchwał rady miejskiej zapadłych w sprawach zakresu samoistnego, o ile w takowych rada miejska według tego statutu ostatecznie nie orzeka.

§. 122.

***b)* W sprawach poruczonych.**

W sprawach poruczonych podlega gmina miasta Tarnowa bezpośrednio Namiestnikowi.

CZĘŚĆ VI.

Postanowienia dotyczące ludności różnych wyznań religijnych w ogóle, a ludności izraelickiej w szczególności.

§. 123.

Każda ludność pewnego wyznania religijnego pozostaje w posiadaniu i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów przeznaczonych na jej cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swego wyznania z własnych zasobów, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia. Każdy członek gminy miasta Tarnowa przykłada się tylko do wydatków tego wyznania religijnego, do którego sam należy.

200

§. 124.

Majątek miasta Tarnowa, jest obecnie wyłączną własnością chrześciańskiej gminy tarnowskiej.

§. 125.

Z tego majątku będzie najprzód taka część wydzielona, jaka na pokrycie wydatków na wyłączne chrześciańskie cele religijne, i inne potrzeby ludności chrześciańskiej za potrzebną uznaną będzie. Oznaczeniem i wydzieleniem tejże części zajmie się reprezentacya chrześciańska gminy miasta Tarnowa, a jej w tej mierze wydane postanowienia, są stanowcze, i przeciw tymże żadne odwołanie miejsca mieć nie może.

Na tę wydzielić się mającą część, przeznacza się najprzód dobra i realności miejskie, a w miarę niedostateczności onych także prawo propinacyi, tudzież inne prawa i kapitały.

Wydzielona tym sposobem część majątku miasta Tarnowa, pozostaje na zawsze wyłączną własnością gminy chrześciańskiej.

§. 126.

Reszta majątku gminy chrześciańskiej tarnowskiej, jaka pozostanie po wydzieleniu części w §. 125 wskazanej, stanie się wspólną własnością gminy chrześciańskiej i ludności izraelickiej, jeżeli ludność izraelicka taki sam kapitał, jaki przez oszacowanie reszty majątku chrześciańskiej gminy tarnowskiej wykazany będzie, do wspólnej kasy miejskiej złoży.

§ 127.

Oszacowania tej reszty chrześciańskiego majątku miejskiego, która podług §. 126 na wspólną przejść ma własność gminy chrześciańskiej i ludności izraelickiej, uskuteczni reprezentacya chrześciańska gminy tarnowskiej; rozstrzygnienie zaś o sposobie złożenia kapitału przez ludność izraelicką spłacić się mającego, pozostawia się obopólnemu porozumieniu, przyczém działać będą imie-

niem gminy chrześciańskiéj członkowie rady miejskiéj chrześcijanie, imieniem zaś ludności izraelskiéj upoważnieni według §. 135 zastępcy téjże.

§. 128.

Jak długo wydzielony według §. 126 majątek gminy chrześciańskiéj nie przejdzie na wspólną własność gminy chrześciańskiej i ludności izraelickiej, pozostanie tenże wyłączną własnością gminy chrześciańskiej, i może być użyty na szczególne jej cele.

§. 129.

Gminie chrześżiańskiej zastrzega się zarząd specyalnych spraw chrześciańskich.

Do tych spraw należą w szczególności:

a) Zarząd całego majątku, który według §. 125 tego statutu ma być wydzielony dla gminy chrześciańskiej.

b) Zarząd spraw kościelnych, naukowych, dobroczynjako też chrześciańskich zakładów, fundacyj i funduszów.

c) Wykonanie prawa patronatu, prezentowania i mianowania pasterzy dusz i nauczycieli, jakoteż nadawanie stypendyów, i innych miejsc fundacyjnych.

§. 130.

W zarządzie spraw w §. 129 wymienionych, będą gminę chrześciańską członkowie rady miejskiej, religii chrześciańskiej zastępować

Członkowie ci, których nigdy mniej jak dwudziestu pięciu być niemoże, będą z burmistrzem na czele stanowić radę administracyjną, która w sprawach w §. 129 wyszczególnionych, taką mieć będzie władzę, jaka przysłuża radzie miejskiej w ogólnych sprawach miasta.

Przepisy niniejszego statutu, tyczące się zgromadzeń stanowienia uchwał i kompletu do nich potrzebnego, jakoteż sposobu załatwiania spraw w radzie miejskiej

201

stosują się także do wyż wspomnionej rady administracyjnej.

§. 131.

Jak dotąd tak i nadal będzie obowiązkiem ludności izraelickiej, pokrywać z własnych zasobów wydatki na swoje cele religijne, na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych, na utrzymanie swoich szkół i na zaopatrzenie innych szczególnych swoich potrzeb.

Ona także jak dotąd zostaje wyłączną właścicielką swojego majątku, i sama tymże, jak i innemi swojemi specyalnemi sprawami zarządzać będzie. Koszta tego zarządu, pokryje ludność izraelicka z własnych zasobów.

§. 132.

W zarządzie spraw wymienionych, zastępują ludność izraelicką członkowie rady miejskiej religii izraelickiej, lub też według §. 135 ustanowieni tejże zastępcy. Liczba radnych miejskich religii izraelickiej, tylko z pięciu członków składać się może.

Członkowie ci, lub jak to powiedziano, zastępcy ludności izraelickiej pod przewodnictwem obranego z ich grona większością głosów naczelnika, stanowić będą radę administracyjną izraelicką, która w sprawach w §. 131 wymienionych mieć będzie taką władzę i taki zakres, tudzież porządek działania, jaki przysługa radzie administracyjnej chrześciańskiej w sprawach w §. 129 wymienionych.

§. 133.

Skoro ludność izraelicka złoży do wspólnej kasy miejskiej kapitał według §§. 126 i 127 oznaczyć się mający, wtedy w majątku, który stanie się wspólnym, weźmie ona stosunkowo udział na te same cele, na jakie gmina chrześciańska używać go będzie.

§. 134.

W razie sporu czy jaka sprawa należy do specyalnych spraw chrześciańskich (§. 129) lub do specyalnych

spraw izraelickich (§. 131.) rozstrzygają rady administracyjne tak chrześciańska jak izraelicka na wspólnem zebraniu.

Przeciw takiej decyzyi wolno jest w ciągu dwóch miesięcy od zapadłej w tej mierze uchwały odwołać się do sejmu krajowego lub do wydziału sejmowego który ostatecznie orzeka.

§. 135.

Dopóki majątkowe stosunki między gminą chrześcijańską a ludnością izraelicką ostatecznie (§. 125, 126 i 127) urządzone nie będą, tak długo ludność izraelicka w administracyi majątku do gminy chrześciańskiej należącego udziału mieć nie może

Do wszystkich po za obrębem administracyi majątku chrześciańskiego stojących specyalnych, ogólne dobro gminy obchodzących interesów, wybierze sobie ludność izraelicka pięciu zastępców, którzy przy naradach rady miejskiej, gdy wspomnione dopiero sprawy załatwiane będą, z głosem stanowczym zasiadać będą. Wybory te odbędą się według postanowień w §. 52, 58, i 62 umieszczonych.

Postanowienia przemijające.

§. 136.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej rady miejskiej.

Skoro tylko statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi obecna rada miasta Tarnowa wybory nowej rady miejskiej i pełnić będzie przy tych wyborach czynności w niniejszym statucie radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów (§. 59. lit. f.) i skoro przynajmniej trzy czwarte części nowowybranych (§. 64.) oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od przewodniczącego lub tymczasowego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowowybranych członków rady miejskiej, dotychczasowa rada jako rozwiązana uważaną będzie.

Nowe zgromadzenie ukonstytuuje się pod przewodnictwem członka wiekiem najstarszego i zawiadomi o tem publiczność.

Gdy ważność wyborów przynajmniej względem 20 członków nowo wybranych uznaną zostanie, przystąpi rada miejska niezwłocznie do wyboru burmistrza i tegóż zastępcy według postanowień niniejszego Statutu.

§. 137.

O sposobie załatwiania spraw.

Aż do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu, będą wszelkie sprawy w radzie miejskiej, magistracie, i w innych urzędach miejskich w sposób dotychczas używany, załatwiane, jeżeli takowy nie zostanie w sprzeczności z niniejszym statutem, w którym to razie zarządzenia stósowne natychmiast wydane być mają.

§. 138.

O teraźniejszych urzędnikach i sługach gminy.

Co do pozostawienia w służbie, tudzież uwalniania (pensyonowania, kwieskowania, suspendowania lub oddalania) od służby urzędników i sług gminy, mianowanych przed zaprowadzeniem niniejszego Statutu, niemniéj co do płac dla wdów i sierót po nich, zachowane bę-

dą przepisy istniejące dla urzędników i sług przy administracyjnych władzach kraju.

Tarnów, dnia 7go Stycznia 1863 r.

Józef Pędracki,
Burmistrz miasta Tarnowa.

Rada miejska:
Dr. Józef Stojałowski,
Karol Polityński,
Dr. Teodor Kozel,
Stanisław Szeligiewicz,
Szczęsny Boczkowski,
Jan Wilczyński,
Ignacy Krogulski,
Szymon Drozdowski,
Walenty Miller,
Leon Dzieślewski,
Antoni Bajer,
Franciszek Lorber,
Józef Szebesta,
Paweł Puchalski,
Józef Armatys,
Antoni Kohlman,
Jan Kasprzykiewicz,
Jan Stepkiewicz,
Anastazy Rusinowski.

203

W KRAKOWIE, W DRUKARNI CZASU 1863.

Brody Wniosek

Gmina miasta Brody, na podstawie artykułu XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862., prosi o wydanie jej osobnego statutu, składając projekt do tegoż ułożony przez wydział miejski.

Wnoszę wiec:

„Wysoka Izba uchwali osobny statut dla miasta Brody.“

Alfred Hausner,
poseł brodzki.

Włodzimiérz Dzieduszycki, poseł złoczowski. — Ignacy Lipczyński. — Samelson. — Dr. M. Koczyński. — Gniewosz. — Zygmunt Sawczyński, poseł stryjski. — Zbyszewski. — Zatwarnicki. — Marek Dubs, poseł lwowski. — F. Żuk-Skarszewski. — Szeliski. — Ziembicki. — Kabat. — Hubicki. Russocki.

Wysoki Sejmie krajowy!

Na podstawie uchwały rady miejskiej, przedkłada urząd gminy miasta Brody w załączeniu ⁄. wypracowany projekt statutu dla gminy tutejszo-miejskiej z prośbą, by Wysoki Sejm niniejszy projekt już w bieżącej kadencyi jako wniosek do prawa, w celu powzięcia uchwały wybranej komisyi do statutów gminnych dla miasta odesłać raczył.

Z urzędu gminnego wolno-handlowego miasta Brody.

Dnia 26. Stycznia 1866.

Jan Pogłodowski,
burmistrz.

Statut

dla

gminy miasta Brody.

I. Rozdział.

O gminie i jej członkach.

§. 1.

Wszystkie w obrębie miasta, o ile takowe istniejącemi teraz kopcami granicznemi oznaczone jest, znajdujące się nieruchomości, tworzą gminę miasta Brody.

§. 2.

Granice te mogą jednakże, za porozumieniem się dotyczących gmin, w drodze prawodawczej być rozszerzone.

§. 3.

Do gminy należą:

A. Obywatele miejscy,

1) którzy prawo obywatelstwa nabyli (§. 7.);
2) obywatele honorowi (§. 10.).

B. Przynależni do gminy:

1) Z należących do gminy rodziców w gminie z prawego łoża rodzone dzieci.
2) Z należących do gminy matek z nieprawego łoża zrodzone dzieci, jak długo matki prawo przynależności zatrzymują.
3) Podrzutki (w obrębie gminy znalezione), jak długo tychże przynależność do innej gminy nie została wykrytą.
4) Urzędnicy rządowi i gminni w obrębie miasta przez czas ich czynnej służby, niemniej adwokaci, notaryusze, duchowieństwo wszelkich wyznań, lekarze i chirurdzy, jako też nauczyciele w gminie istniejących szkół publicznych.
5) Osoby, które służbę wojskową za gminę pełniły.
6) Obcy przez gminę przyjęci, po zapłaceniu należytości za przyjęcie, przez radę gminną wyznaczyć się mającej.

C. Obcy, to jest tacy, którzy nie będąc do gminy przynależnymi, w obrębie tejże albo realność gruntową, lub budynkową posiadają, lub też podatek stały, od rzemiosła lub innego zarobkowania w gminie samoistnie wykonywanego, opłacają i obywatelami Państwa austryackiego są.

§. 4.

Należność do gminy utracają:

a) ci, którzy utracili obywatelstwo Państwa austryackiego;

b) ci, którzy nabyli należność do innej gminy;

c) osoby w §. 3. w oddziale 4. wskazane, jeżeli otrzymały inną posadę, w gminie zaś prawa obywatelstwa honorowego nie nabyli.

§. 5.

Żony przynależnych do gminy mężów, dopóki prawnie nie są rozłączone, należą do gminy; małoletnie dzieci uczestniczą w przynależności rodziców; dzieci nieprawego łoża należą do gminy matek swoich; wdowy zatrzymują przynależność, dopóki w innej gminie ślubów małżeńskich nie zawarły.

§. 6.

Prawo obywatelstwa miasta Brodów nabywają jedynie przez uchwałę rady miejskiej osoby płci męzkiej, które

a) do gminy przynależą;

b) w wolnem używaniu majątku swego się znajdują;

c) nienaganne życie prowadzą, albo są w posiadaniu nieruchomości, albo przedsiębiorstwo, lub inny majątek posiadają, z którego siebie i rodzinę swoją przyzwoicie wyżywić mogą.

§. 7.

W używanie praw obywatelskich, wstępują przyjęci obywatele miejscy po zapłaceniu taxy przez radę gminną co trzy lat oznaczyć się mającej, i złożeniu przyrzeczenia, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić będą.

§. 8.

Obywatel miejski traci obywatelstwo:

1) z utratą należności do gminy;

2) jeżeli uznany jest winnym zbrodni, przestępstwa przeciw moralności publicznej lub innego osławiającego czynu.

§. 9.

Miasto Brody może obywatelom Państwa austryackiego zasługami odznaczającym się prawo obywatelstwa honorowego nadać.

§. 10.

Obywatele honorowi stają się uczestnikami praw obywateli miejskich, nie będąc jako tacy obo-

206

wiązani do ponoszenia ciężarów, które inni obywatele miasta ponosić muszą.

§. 11.

Obywatele miejscy i przynależni do gminy uczestniczą wedle przepisu niniejszego statutu we wszystkich prawach i korzyściach, jako też przykładają się do obowiązków i ciężarów gminy; mają oni prawo domagania się wsparcia z funduszów ubogich wedle stosunku swego ubóstwa.

Obywatele miejscy mają oprócz tego prawo korzystania z osobnych funduszów i zakładów dla nich istniejących, lub na przyszłość utworzyć się mogących, jako też przy udzieleniu koncesyi zarobkowań szczególnie uwzględnieni być powinni.

§. 12.

Gmina ma prawo obcym, którzy swej przynależności nie wykazali, lub nie udowodnili, iż w celu wykazania się z takową potrzebne kroki poczynili, niemniej takowym, którzy nieporządny żywot prowadzą i żyją z jałmużny, stają się tylko ciężarem, wzbronić dalszego pobytu w obrębie miasta.

III. Rozdział.

O zastępstwie gminy, czyli radzie gminnej.

§. 13.

Rada gminna zastępuje gminę w wykonywaniu wszelkich spraw i interesów.

Zarząd spraw gminy porucza się radzie gminnej i urzędowi gminnemu.

§. 14.

Rada gminna składa się z 30tu członków i 15tu zastępców przez gminę pośród siebie wybranych.

Członków gminy i zastępców wybiera się na trzy lata.

Po upływie tego czasu są oni na powrót wybieralnymi.

§. 15.

Od obieralności do rady gminnej, dopóki trwa przeszkoda, są wykluczonymi:

a) wszyscy płatni słudzy i urzędnicy gminy;

b) dzierżawcy dochodów gminnych, jako też przedsiębiorcy i dostawnicy potrzeb i robot miejskich;

c) osoby, które otrzymawszy zaliczki z kasy miejskiej do obrachunku, odciągają się z złożeniem rachunków dłużej jak 6 miesięcy, po upływie czasu do składania tychże rachunków wyznaczonego.

§. 16.

Przewodniczący lub radny gminy nie może mieć udziału na posiedzeniu rady tejże przy załatwieniu sprawy, która jego samego, jego żony, krewnych lub powinowatych aż do drugiego stopnia dotyczy się.

§. 17.

Członek rady miejskiej bez zezwolenia rady gminnej nie może porzucić swej posady. Traci on zaś swą posadę, jeżeli w ciągu czasu zajdą okoliczności, które go od wybieralności wykluczają, lub jeżeli w przeciągu roku całego nie zostały usunięte przeszkody, które wedle §. 15. od uczestnictwa w posiedzeniach rady gminnej usuwają go, w końcu jeżeli bez powodów dostatecznych przez przeciąg 3 miesięcy na tychże posiedzeniach nie był obecnym.

§. 18.

W miejsce radnego gminy, któren zmarł, wystąpił, lub wedle modły §. 17. posadę swą stracił, powołuje rada gminna zastępcę w charakterze stałym.

§. 19.

W przypadku gdy któren członek rady gminnej jest przeszkodzonym, na czas tego przeszkodzenia wstępuje w jego miejsce tymczasowo zastępca po poprzedniczem zaproszeniu przez naczelnika urzędu gminnego.

§. 20.

Prawo głosowania przysługa:

a) wszystkim pełnoletnim obywatelom gminy i obywatelom honorowym;

b) członkom gminy i przynależnym do gminy, którzy

1) w obrębie gminy posiadają na własność majątek nieruchomy i od takowego najmniej 2 złr. rocznie stałego podatku bez wliczenia dodatków opłacają;

2) lub też płacą od zarobku, czyli też rzemiosła w gminie posiadanego przynajmniej 3 złr. rocznie stałego podatku;

c) wszyscy urzędnicy rządowi w obrębie gminy służbę pełniący, w stałej służbie zostający nauczyciele tutejszych szkół, w obrębie gminy praktykujący lekarze i chirurdzy, duchowieństwo wszelkich wyznań, adwokaci i notaryusze, którzy przynajmniej od roku przed wyborami w gminie osiedlili się.

§. 21.

Współwłaściciele jednej realności mają tylko jeden głos; prawo głosowania wykonywa między

nimi tylko ten, na czyje imię arkusz podatkowy opiewa, w przeciwnym zaś razie, mają oni w celu wykonania prawa głosowania, wybrać z pośród siebie wspólnego pełnomocnika.

§. 22.

Nieobecni do głosowania uprawnieni i kobiety mogą przez pełnomocników, żony zaś przez mężów swoich głosować.

§. 23.

Wykluczeni od prawa głosowania są:

a) ci, których uznano winnymi jakiejkolwiek zbrodni, lub którzy z tego powodu pod śledztwem zostają, jak długo trwa takowe;

b) ci, których uznano winnymi wykroczenia kradzieży, oszustwa, przeniewierzenia, lub udziału w tych wykroczeniach.

§. 24.

Obieralnym do rady gminnej jest każden członek gminy płci męzkiej, któren 30ty rok życia ukończył, a osobą i majątkiem swoim wolno rozrządza.

§. 25.

Wykluczeni od obieralności są:

a) ci, którzy z powodu przestępstwa, z chęci zysku, lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego;

b) lub z powodu przestępstwa z chęci zysku płynącego, lub też jakiekolwiek w §§. 501, 504, 511, 512, 515, 516 ustawy karnej poszczególnionego przekroczenia przeciwko obyczajności publicznej za winnych uznani zostali;

c) osoby, do których majątku zbieg wierzycieli, lub postępowanie ugodne wprowadzone zostało, jak długo trwa zbieg wierzycieli, lub postępowanie ugodne; po ukończeniu zaś także wtedy, jeżeli dłużnik uznany jest winnym wykroczenia oznaczonego §. 486. ustawy karnej;

d) osoby, które z powodu przewinienia w publicznym urzędzie lub służbie z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utraciły urząd lub służbę.

III. Rozdział.

O postępowaniu przy wyborach.

§. 26.

Uprawnieni do głosowania dzielą się w mieście Brody wedle ilości podatków na trzy ciała wyborcze. W tym celu powinien na jeden miesiąc przed wyborami dokładny spis wyborców, zacząwszy od najwyżej opodatkowanych, przez urząd gminny być sporządzonym.

Suma całej kwoty podatkowej realnej i komunalnej (bez dodatków) dzieli się na trzy równe części, tak że kwoty pieniężne tych trzech działów są sobie równe; kontrybuenci pierwszego działu, to jest najwyżej opodatkowani, tworzą pierwsze, drugiego zaś działu, to jest mniej opodatkowani, drugie, w końcu trzeciego działu, to jest najmniej opodatkowani, trzecie ciało wyborcze.

Jeżeli między dwoma lub kilkoma wyborcami równą ilość podatkową opłacającymi wątpliwość zachodzi, kto z nich do I., II. lub III. ciała wyborczego należy, wtedy los rozstrzyga.

§. 27.

Do pierwszego ciała wyborczego należą także oprócz najwyżej opodatkowanych:

1) obywatele honorowi;
2) osoby, które nie płacąc podatków, przecież wyborcami są, (20. Oddział c.).

§. 28.

Po uskutecznieniu trzech klas wyborczych mają się osobne listy wyborcze sporządzić, i w urzędzie gminnym przez dni 14 w celu wolnego przejrzenia tychże publicznie wyłożyć. Reklamacye w przeciągu powyższego terminu wniesione, rozstrzyga osobna komisya przez radę gminną w tym celu wyznaczona, a stosownie do orzeczeń przez nią uczynionych ma sprostowanie list wyborczych niezwłocznie nastąpić.

§. 29.

Tak wyłożenie list wyborczych do wolnego przejrzenia, jako też później termin wyborów, ma w gminie wcześnie być ogłoszony.

§. 30.

Każden z trzech ciał wyborczych wybiera, w osobnych dniach do wyborów wyznaczonych, dziesięciu radnych gminy i pięciu zastępców.

Jeżeli liczba wyborców pierwszego ciała wyborczego nie jest dwa razy tak dużą, jak liczba w tem ciele wybrać się mających radnych i zastępców, natenczas tyle najwyżej upodatkowanych wyborców z drugiego ciała wyborczego do pierwszego powołać wypada, ile do uzupełnienia tej liczby jest potrzeba.

§. 31.

Wybory odbywają się zwykle w miesiącu Marcu. Wyjątek stanowią wybory spowodowane nadzwyczajnem rozwiązaniem rady gminnej, które najdalej w sześć tygodni po takowemu uskutecznione być mają.

§. 32.

Każde ciało wyborcze wybiera osobno, jednakże przed tą samą komisyą w trzech po sobie następujących dniach, a mianowicie najpierwej trzecie, potem drugie, w końcu zaś pierwsze ciało wyborcze.

§. 33.

Wolno jest wyborcom ustnie lub na piśmie złożyć swój głos. Głosy te w podwójny protokół wyborczy wciągnięte być mają.

§. 34.

Komisya wyborcza składa się z siedmiu członków, a mianowicie:

a) z burmistrza lub jego zastępcy jako przewodniczącego;

b) z trzech członków rady gminnej przez nią wybranych;

c) z każdego ciała wyborczego po jednej osobie wybranej, nie należącej do rady gminnej.

Komisya ta ma obowiązek głosy odbierać, czuwać nad dokładnem wciągnięciu takowych; ona rozstrzyga większością głosów nad tożsamością osoby i przypuszczalnością tejże do wyborów; ona utrzymuje porządek w miejscu wyborów; ona sprawdza i wnosi dotyczące sprawozdanie na najbliższem posiedzeniu rady gminnej.

Komisya ta ma jednak zachować się od wszelkiego wpływu na wyborców.

§. 35.

Po oświadczeniu przyjęcia najmniej przez $^2/_3$ części nowo wybranych radców gminy ma się ta rada ukonstytuować.

§. 36.

Kto w przeciągu 8 dni pisemnie urzędowi gminnemu nie oświadczy, iż padłego nań wyboru przyjmuje, będzie tak uważany, jakby wyboru tego nie przyjął.

§. 37.

Każden wybrany i za dopuszczalnego uznany radny gminy, któren posadę swą przyjął, winien jest do rąk przewodniczącego złożyć uroczyste przyrzeczenie, przez podanie ręki w moc przysięgi, iż obowiązki dotyczące rzetelnie i sumiennie wypełniać będzie.

§. 38.

Tak ukonstytuowana rada gminna, ma niezwłocznie zająć się sprawdzeniem wyborów, i niezwłocznie załatwić wszystkie w nieprzekraczalnym terminie ośmiodniowym wniesione reklamacye, tak przeciw całemu postępowaniu wyborczemu, jako też przeciw pojedyńczym wyborom.

§. 39.

W celu uzupełnienia posad radnych gminy, któreby z powodu unieważnienia, lub też nieprzyjęcia opróżnione zostały, mają niezwłocznie wybory uzupełniające być rozpisane i przedsięwzięte. Te wybory uzupełniające mają na podstawie poprzednich list wyborczych, wedle modły wyborów głównych, jednakże bez osobnego obwieszczenia lub nowego terminu reklamacyi, być uskutecznione.

§. 40.

Rada gminna wybiera burmistrza i dwóch assesorów.

Wybieralnym na burmistrza jest każden, kto wedle §. 25. od wybieralności nie jest wykluczonym; na assesorów mogą tylko członkowie wydziału miejskiego być wybrani. Wybory te mają się uskutecznić najdalej w 14 dni po opróżnieniu którejkolwiek z tych posad.

§. 41.

Wybór burmistrza i assesorów odbywa się w pełnej radzie gminnej pod przewodnictwem najstarszego wiekiem radnego, głosowaniem tajnem w przytomności najmniej cztérech piątych części radców gminnych Do tych wyborów potrzeba większości składającej się z $^2/_3$ części głosujących.

§. 42.

Wybór burmistrza podlega zatwierdzeniu Jego Cesarskiej Mości; skoro to potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności pełnej rady miejskiej złoży przysięgę na ręce zastępcy rządowego.

§. 43.

Obydwaj wybrani assesorowie składają przysięgę w ręce przewodniczącego.

§. 44.

Burmistrz i obaj assesorowie wybrani będą na trzy lata; ich urząd ustaje jednak zaraz po ukonstytuowaniu się nowej rady gminnej.

Rada gminna ustanawia absolutną większością głosów pełnego kompletu, płacę burmistrza i obydwóch assesorów.

§. 45.

Nim nastąpi Najwyższe zatwierdzenie, ma pierwszy assesor, a w przypadku przeszkodzenia drugi miejsce burmistrza zastępywać.

§. 46.

Postanowienia przemijające, tyczące się wyborów i ukonstytuowania pierwszej rady miejskiej:

Najdalej w sześć tygodni, skoro statut niniejszy moc obowiązującą otrzyma, mają wybory nowej rady gminnej być zarządzone; przy tych pierwszych wyborach pełni obecna rada gminna w ni-

niejszym statucie radzie miejskiej w ogólności przekazane czynności.

Skoro trzy czwarte części nowo obranych radnych gminy się ukonstytuuje, wtedy rozwiązuje się dawna rada miejska.

Nowa rada gminna zbierze się niezwłocznie pod kierownictwem przewodniczącego najstarszego wiekiem, większością głosów obrać się mającego.

Gdy ważność głosów przynajmniej względem cztérech piątych części wyborców uznaną zostanie, przystąpi rada miejska do wyboru burmistrza i obu assesorów wedle przepisów niniejszego statutu.

IV. Rozdział.

Zakres działania rady miejskiej.

§. 47.

Rada miejska jest organem uchwalającym i strzegącym w sprawach gminnych, ona jest w granicach ustawami oznaczonych powołaną, zastępywać gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków, ona wydaje imieniem gminy postanowienia obowiązujące i zarządza wykonanie onych; rada miejska winna strzedz wszechstronnie dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb środkami prawnemi.

§. 48.

Do zakresu działania rady gminnej należy:

Samorząd w sprawach gminy w ogólności, a w szczególe zarząd majątku gminy, niemniej nadzór urzędu gminnego.

§. 49.

Rada gminna orzeka i uchwala we wszystkich sprawach administracyjnych gminy zastrzeżonych jej niniejszym statutem, lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

§. 50.

Do zakresu działania rady gminnej należy:

a) organizacya urzędu gminnego, oznaczenie liczby urzędników i sług, tudzież wydanie instrukcyi służbowej dla urzędu gminnego;

b) ustanowienie płac i pensyj dla urzędników i sług gminy, niemniej dla ich wdów i sierót;

c) mianowanie wszystkich urzędników i sług gminy;

d) przeniesienie na stan spoczynku, kwieskowanie, lub czasowe usunięcie tychże;

e) udzielenie zaliczek na płacę, uwolnienie od zwrotu takowych, przyznawanie wynagrodzeń i zapomóg pieniężnych dla tychże;

f) udzielenie urlopu burmistrzowi i assesorom, niemniej udzielenie urlopu urzędnikom i sługom gminy na dłuższy jak 14dniowy przeciąg czasu.

§. 51.

Uchwale rady gminnej jest także zastrzeżone:

a) wydanie umocowania dla urzędu gminnego do wytoczenia sporu, lub odstąpienia od takowego, do zawierania ugody, do ustanowienia obrońcy prawa na czas ograniczony lub nieograniczony;

b) nabywanie, zbywanie lub zafantowanie nieruchomego majątku, zawieranie lub rozwiązanie umowy najmu;

c) zaciąganie pożyczek;

d) udzielenie pożyczek rządowi lub prywatnym.

Do ważności uchwały tyczącej się zbywania nieruchomości, zaciągnięcia lub udzielenia pożyczki potrzeba, ażeby $^4/_5$ części rady gminnej było obecnych, i ażeby z członków obecnych $^2/_3$ części z uchwałą się zgadzały; nakoniec ażeby ta sama uchwała równobrzmiąca w dwóch po sobie następujących posiedzeniach przyjętą została.

Rada gminna ma prawo, sprzedaż nieruchomości, której wartość kwotę 10.000 złr. nie przewyższa, niemniej udzielenie pożyczki aż do wysokości tej sumy, również zaciąganie pożyczek, ażeby ogólna kwota długów gminy nie wzrosła do takiej wysokości, którąby przewyższała jednoroczny dochód, obliczony w przecięciu wedle dochodów ostatnich sześciu lat, bez wyższego zatwierdzenia uchwalać, uchwały zaś, rzeczone kwoty przewyższające, mają być Wydziałowi krajowemu do potwierdzenia przedłożone.

e) Stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie i restauracya istniejących;

f) zawieranie wszystkich gminę obowiązujących, lub kasę miejską obciążających umów;

g) rada gminna ma niemniej prawo, wydatki, które w preliminarzu rocznym nie były przewidziane, w kwocie przez cały rok razem wziąwszy 2.000 złr. w. a. nie przenoszącej, uchwalić, uchwała zaś powyższą liczbę przekraczająca ma być Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia przedłożona;

h) rada gminna nadzoruje zakłady gminne, o ile osobne umowy, lub fundacye inaczej nie stanowią;

i) w końcu uchwala rada gminy rozszerzenie granic gminnych, lub wyłączenie z związku gminnego jakowejś części obrębu gminy, a to stosownie do §. 2. niniejszego statutu pod zastrzeżeniem zatwierdzenia przez prawo krajowe.

§. 52.

Rada gminna ma prawo na cele pokrycia potrzeb gminnych rozpisać i wybierać podatki gminne.

Te podatki są dodatkami:

a) do podatków stałych lub do podatku konsumcyjnego;

b) pobory, które do kategoryi dodatków podatkowych nie należą.

Niemniej przysługa radzie gminnej prawo na obcych, którzy w gminie jakie rzemiosło lub przemysłowości wykonują, nałożyć podatek gminny w stosunku do ich dochodów, nawet i w tym przypadku, gdyby nie istniał stały podatek gminny przez uczestników gminy płacić się mający. Jednakże pobór ten nie może przewyższać rocznego podatku dochodowego.

§. 53.

Od dodatków do stałych podatków wolnymi są:

a) wszyscy urzędnicy rządu i gminy, jako też sługi, niemniej osoby wojskowe i tychże pozostałe wdowy jako takie;

b) duchowni wszelkich wyznań i nauczyciele szkół, z wyjątkiem dodatków i dopłat do podatków, które od swej posiadłości lub zarobkowania opłacają.

Dodatki do podatku konsumcyjnego dotykają tylko konsumcyę w obrębie gminy, nie zaś produkcyę lub obrót handlu.

§. 54.

Dodatki, które 10% podatków stałych, lub 25% podatku konsumcyjnego przewyższają, wymagają zatwierdzenia Wydziału krajowego. Dodatki zaś 25% podatków stałych, lub 60% podatku konsumcyjnego przechodzące, mogą tylko w drodze ustawy krajowej być nałożone.

§. 55.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być na wszystkie w gminie istniejące podatki nałożone.

§. 56.

Do nałożenia nowych dodatków i poborów, które do kategoryi dodatków do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego nie należą, niemniej do podwyższenia takich już istniejących podatków gminnych, potrzebna jest ustawa krajowa.

§. 57.

Uchwały rady gminnej, dotyczące się dodatków gminnych, muszą być ogłoszone i przez 14 dni w urzędzie gminnym do publicznego przejrzenia pozostawione. Przez przeciąg tego czasu wolno jest do zapłaty obowiązanym swe reklamacye w urzędzie gminnym wnieść, które przez radę gminną rozstrzygnięte być mają.

§. 58.

Dodatki do podatków i inne pobory pieniężne, na podstawie prawomocnej uchwały gminnej należące się, mają być przez urząd gminny i jego podwładne organa wybrane, w razie zaś odmowy takowych w drodze przymusowej, tak jak to się dzieje z zaległościami podatkowemi rządowemi, należycie ściągnięte.

§. 59.

Radzie gminnej jest niemniej zastrzeżone:

a) udzielenie prawa obywatelstwa i obywatelstwa honorowego;

b) przyjęcie do gminy i uwolnienie od dotyczących opłat;

c) współdziałanie przy utworzeniu, rozszerzeniu dotacyi szkół i nadzór tychże w granicach prawodawstwa krajowego.

Zapomogi dla szkół już istniejących i dotacyę nowych zakładów szkolnych może rada gminna tylko na zasadzie zupełnego równouprawnienia wszystkich wyznań religijnych przyzwolić.

d) Wykonywanie prawa petycyj w sprawach gminnych;

e) uchwalenie wniosków tyczących się zmiany statutu miejskiego, lub pojedyńczych ustępów takowego.

Do ważności takiej uchwały potrzebna jest obecność $^4/_5$ części całej rady gminnej i przystąpienie do tej uchwały $^2/_3$ części obecnych członków.

f) Prawo każdoczesnego szkontrowania kasy miejskiej.

§. 60.

Urząd gminny i wszystkie organa tegoż podlegają nadzorowi rady gminnej. Takowa ma prawo wglądać w czynności tychże organów i przeziérać każdego czasu akta, dokumenta i załączenia rachunkowe.

§. 61.

Rada miejska ma prawo prowadzenia metryk gminnych, czyli wykazu członków gminy i obcych, wzrostu i ubytku ludności, jednakże tylko dla własnego użytku. Ona nadzoruje także dokładne prowadzenie list wyborczych.

§. 62.

Rada gminna jest obowiązaną, utrzymywać stałą ewidencyę całego ruchomego i nieruchomego majątku gminy, i o to starać się, ażeby takowy jak największą korzyść przynosił.

§. 63.

Rada gminna ma obowiązek, roczny budżet dochodów i rozchodów na podstawie inwentarzów i rachunków uchwalić i ustanowić. Dotyczący preliminarz powinien być na trzy miesiące przed zaczęciem roku administracyjnego przez urząd gminy radzie gminnej przedłożony.

§. 64.

Rada gminna roztrząsa i zatwierdza roczne rachunki dochodów i wydatków kasy miejskiej. Najdalej w trzy miesiące po upływie roku administracyjnego mają te rachunki wraz z wszystkiemi dotyczącemi załączeniami radzie gminnej do roztrząsania być przedłożone.

§. 65.

Urząd gminny jest obowiązany, preliminarz roczny, jako też rachunki z roku ubiegłego, nim takowe radzie gminnej do roztrząsania przedłoży, w kancelaryi urzędu gminnego przez dni 14 na widok publiczny wystawić.

§. 66.

Rada gminna rozstrzyga wszelakie zażalenia i odwołania się, które przeciwko rozporządzeniom urzędu gminnego w sprawach samoistnego zakresu działania do niej wniesione będą.

§. 67.

Rada gminna ma prawo, w szrankach istniejących przepisów, wydawać miejscowo-policyjne ustanowienia i kary pieniężne przeciw niewypełnieniu takich ustanowień aż do kwoty 10 złr., lub dwudniowego aresztu nakładać.

§. 68.

Obowiązaną jest rada gminna do szczególnej pieczołowitości nad zaopatrywaniem ubogich miejscowych; ma ona w tym celu starać się o potrzebne fundusze i uchwalać sposoby użytkowania takowych.

§. 69.

Rada gminna ma prawo, burmistrza i assesorów w przypadku niewypełnienia obowiązków zawiesić w urzędowaniu, lub też całkowicie pozbawić urzędu. Rozstrzyga to rada gminna całkiem samoistnie i z wykluczeniem wszelkiego wyższego odwołania się.

Do prawomocności tej uchwały jednak potrzebną jest przytomność $^4/_5$ części wszystkich radców gminy i większość głosów $^2/_3$ części na posiedzeniu przytomnych.

§. 70.

Zwyczajnie zgromadza się rada gminna dwa razy na miesiąc. Wyznacza ona już naprzód dzień

swoich posiedzeń, tak że zwykłe posiedzenia bez poprzedniczego zwołania odbywać się mają.

W nagłych nieprzewidzianych przypadkach, albo z powodu niebezpieczeństwa w zwłoce, może burmistrz, lub jego zastępca nadzwyczajne posiedzenie zwołać.

Na pisemne żądanie przynajmniej pięciu radców gminy, jest burmistrz obowiązanym, nadzwyczajne posiedzenie niezwłocznie zarządzić.

§. 71.

Przy posiedzeniach rady gminnej przewodniczy burmistrz, w przypadku zaś przeszkodzenia jeden z assesorów.

§. 72.

Z czynności posiedzeń rady miejskiej spisuje się protokół przez wyznaczonego w tym celu pisarza. Protokół ten ma na najbliższem posiedzeniu być przeczytany i przez dwóch do tego przez radę gminną umocowanych członków podpisany.

Te protokóła posiedzeń w archiwum przechowywać się mają.

§. 73.

Do ważności każdej uchwały potrzebną jest, o ile niniejszy statut nic innego nie stanowi, przytomność najmniej 15 członków i bezwzględna większość głosów obecnych. Przewodniczący zwyczajnie nie głosuje, tylko w razie równości głosów głos swój oddaje w celu utworzenia większości.

§. 74.

Przy wyborach burmistrza i assesorów, przy wszystkich obsadzeniach i rozstrzygnięciach spraw osobowych wprowadza się głosowanie tajne. W innych zaś przypadkach głosuje się publicznie powstawaniem lub siedzeniem na miejscu.

§. 75.

Posiedzenia rady gminnej odbywają się publicznie, jednakże wyjątkowo na wniosek przewodniczącego, lub przynajmniej trzech radnych, usunięcie jawności może być uchwalone, co jednakże miejsca mieć nie może przy obradach nad rachunkami gminy, lub nad preliminarzem rocznym. Gdyby publiczność zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała, natenczas przewodniczący po bezskutecznem napomnieniu zarządzi usunięcie publiczności.

§. 76.

Nowo ukonstytuowana rada gminna ma zająć się ułożeniem regulaminu porządku czynności, i w tejze wskazać ze względu na stosunki miejscowe, w jakim języku urząd gminny i sprawy miejskie mają być prowadzone.

§. 77.

W razie rozwiązania rady gminnej przez Rząd, przeciw któremu to rozporządzeniu, jak to się samo z siebie rozumie, radzie gminnej przysługa prawo wyższego odwołania się skutków nie tamujące, ma obowiązek burmistrz wraz z assesorami, bieżące sprawy pod własnem zarządzeniem aż do ustanowienia nowej rady gminnej załatwiać.

V. Rozdział.

Zakres działania burmistrza i urzędu gminnego.

§. 78.

Burmistrz jest organem zastępstwa gminy, zawiadującym i wykonującym. On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz. On jest przełożonym urzędu gminnego, za czynności niezawisłego zakresu działania urzędowi gminnemu, za czynności zaś w sprawach poruczonych Rządowi odpowiedzialnym.

§. 79.

Obowiązkiem jest burmistrza wprowadzać w wykonanie uchwały rady gminnej w sposób przez nią wskazany.

§. 80.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała rady gminnej jest w sprzeczności z ustawami, lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, tedy mocen będzie wstrzymać wykonanie uchwały i przedłożyć sprawę radzie gminnej na najbliższem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania. Gdyby zaś rada gminna od swej uchwały odstąpić nie chciała, natenczas burmistrz przedstawi niezwłocznie rzecz, jeżeli się odnosi do spraw zakresu samoistnego, Wydziałowi krajowemu, jeżeli zaś dotyczy spraw przekazanych, Namiestnikowi, i radę gminną o tem zawiadomi.

§. 81.

Burmistrz jest odpowiedzialnym za prowadzenie spraw w urzędzie gminnym. On ma prawo przydzielać zatrudnienie podwładnym urzędnikom, i wykonuje władzę dyscyplinarną nad nimi.

§. 82.

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, podpisuje burmistrz lub jego zastępca i dwóch przez radę gminną do tego umocowanych członków rady.

§. 83.

Wykonywanie policyi miejscowej jest jednym z najważniejszych obowiązków burmistrza, o ile pojedyńcze gałęzie tejże przez ustawy organom rządowym do załatwienia nie są przydzielone.

§. 84.

Burmistrz załatwia sprawy poruczonego zakresu działania w obrębie gminy i wprowadza takowe w wykonanie w sposób ustawami określony.

§. 85.

Burmistrz obowiązany jest, nie uwłaczając nieograniczonemu prawu rady gminnej do stanowienia inaczej, kasę miejską dwa razy do roku, w przytomności dwóch w tym celu przez radę gminną umocowanych radnych szkontrować.

§. 86.

W razie przeszkody zastępuje burmistrza pierwszy assesor, a gdyby i ten był przeszkodzony, drugi assesor.

§. 87.

Urząd gminny jest organem wykonującym gminy pod kontrolą rady gminnej; tenże załatwia sprawy gminne i zakładów pod zarządem gminy zostających; jednem słowem ma urząd gminny sprawy niezawisłego i poruczonego zakresu działania załatwiać i jest za to odpowiedzialnym.

§ 88.

Urząd gminny zarządza majątkiem gminy w szrankach ustanowionego budżetu rocznego; jeżeli zaś w ciągu roku okaże się potrzeba nadzwyczajnych wydatków, które wcale lub też częściowo w dotyczących rubrykach preliminarza nie znajdują pokrycia, natenczas ma urząd gminny zasięgnąć przyzwolenia rady gminnej.

§. 89.

Urząd gminny zawiaduje policyą miejscową pod przewodnictwem burmistrza; ma on prawo uchwałami swemi przestępstwa przeciw przepisom policyi miejscowej okładać karami aż do wysokości 5 złr., lub w razie niemożności zapłacenia, jednodniowym aresztem. Te kary pieniężne wpływają do kasy gminnej na rzecz miejscowych ubogich.

§. 90.

Podatki gminne, dodatki i kary pieniężne mają być przez urząd gminny wybierane i w drodze przymusowej ściągane.

§. 91.

Rada gminna wyda regulamin służby, według którego sprawy urzędu gminnego załatwiane być mają.

§. 92.

Każden urzędnik gminy i sługa jest za poruczone mu czynności urzędu lub służby odpowiedzialnym.

§. 93.

Urzędnicy gminni składają przysięgę służbową w obec rady gminnej, sługy zaś gminni tylko w przytomności burmistrza.

§. 94.

W sprawach samoistnego zakresu działania podlega gmina Brody bezpośrednio Wydziałowi krajowemu, względnie zaś galic. Sejmowi krajowemu.

§. 95.

Sejm krajowy czuwa za pośrednictwem swego Wydziału nad tem, aby majątek gminy i jej zakładów, pod jej zarządem będących, nie został uszczuplony. Zatwierdzenia Sejmu krajowego, względnie zaśWydziału krajowego, potrzebują wszelkie uchwały rady gminnej, zarządu majątkiem gminy tyczące się, w niniejszym statucie poszczególnione.

Wydział krajowy rozstrzyga niemniej wszystkie odwołania się przeciw uchwałom rady gminnej w sprawach samoistnego zakresu działania, o ile na mocy niniejszego statutu, wszelkie wyższe odwołanie się nie zostało całkowicie wykluczone. Każde odwołanie się ma być najdalej w dni 14 od dnia ogłoszenia lub doręczenia uchwały do rady gminnej na piśmie wniesione, która takowe bezzwłocznie Wydziałowi krajowemu do rozstrzygnięcia przedłożyć powinna.

§. 96.

Władza rządowa wykonywa swe prawo nadzoru nad gminą miasta Brody w tym celu, ażeby ta gmina swego zakresu działania nie przekraczała, i przeciw istniejącym ustawom nie postępywała. To prawo nadzoru przysługa c. k. Namiestnictwu. Namiestnictwo może w tym celu zażądać udzielenia uchwał rady gminnej i wymagać potrzebnych wyjaśnień. — C. k. Namiestnictwo ma o tyle, o ile to się nie dotyczy uchwał, przeciw którym odwołanie się do Wydziału krajowego należy, na zażalenia się przeciw rozporządzeniom burmistrza tylko wziąść na uwagę, czyli przez powołaną uchwałę istniejące ustawy nie zostały przekroczone, lub też fałszywie zastosowane.

W sprawach gminie przez Rząd poruczonych wniesione odwołanie się na każden sposób c. k. Namiestnictwu przedłożone być ma.

Brody, dnia 26. Stycznia 1866. r.

Pogłodowski, burmistrz.

Majer Kallir. Wojciech de Kosicze Kosiński. Stanisław Małaczyński. Lazarus Landau. Vincenz Dekert. Mendel Nierenstein. Tadeusz Zagajewski. Dr. Leo Zuker. Moses Franzos. Munes Margulies. S. H. Czaczkes. Alexander Humnicki. Emanuel Halpern. Dr. L. Lochringer. Nicolaus Ochrymowicz. Anton Heinrich. Franz Zassmann. Jos. Schmudelmajer. Franz Kinn. Salomon Kapelusz. Leo Kornfeld. Leo Ostersetzer. Henoch Braun. Simon Loewin. L. Fraenkel. Moses Dawidsohn.

L. 181.

S.

Sprawozdanie

komisyi sejmowej dla statutów miejskich o petycyi, przez gminę miasta Rzeszowa podanej, względem udzielenia tejże osobnego statutu.

Wysoki Sejmie!

Na drugiem posiedzeniu obecnej kadencyi podało miasto Rzeszów petycyę o udzielenie osobnego statutu.

W petycyi tej powołuje się rzeczone miasto, na projekt statutu, który już zeszłej kadencyi za l. 1705 do Wysokiej Izby wniesiony został.

Ówczesna komisya sejmowa rozważyła powody przez miasto Rzeszów przytoczone, dla których takowe, na podstawie artykułu XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862 osobnego statutu gminnego dopraszało się, a uznawszy te powody za słuszne, przystąpiła do opracowania przedłożonego jej projektu statutu, który ze sprawozdaniem Wysokiej Izby przedłożyła.

Nawał prac ważniejszych przeszkodził, iż stawiony jej na porządku dziennym statut dla miasta Rzeszowa, nie przyszedł był pod obrady Wysokiej Izby, w skutek czego miasto rzeczone, zniewolone było powtórzyć prośbę swoją.

Wysadzona obecnie komisya sejmowa dla statutów miejskich, rozważyła przeto ponownie, nietylko powody udzielenia osobnego statutu dla Rzeszowa ale także i treść samą statutu pod ścisłą podciągnęła rewizyę.

Główniejsze powody dla których miasto Rzeszów doprasza się osobnego statutu, są następujące:

iż miasto Rzeszów na prawie Magdeburgskim założone, już lat przeszło 300, bo od roku 1561 rządziło się własnem prawem, a pod rządem austryjackim przez magistrat i radę miejską wykonywało i wykonywa dotąd przydzielone gminom miejskim prawa i obowiązki;

iż to miasto liczy obecnie przeszło 10.000 ludności;

iż ludność ta, trudni się przeważnie znamienitym przemysłem i handlem;

iż miasto Rzeszów jest miastem centralnem, jednego z największych i najludniejszych obwodów w kraju i już przez Rząd za jedno ze znaczniejszych miast kraju jest uznane, gdyż z własnego wyboru posła na Sejm krajowy wysyła;

iż w tem mieście umieszczone są liczne magistratury, jako to: były urząd obwodowy, a obecnie powiatowy, sąd obwodowy, powiatowa dyrekcya finansowa, wojskowa komenda werbunkowa i siedziba regimentowego sztabu;

iż nadto posiada miasto Rzeszów pod względem oświaty szkoły niższe i średnie, mianowicie: szkołę główną normalną, szkołę dla dziewcząt, gymnazyum ośmioklasowe i szkołę powtarzań niedzielnych dla młodzieży rzemieślniczej, do których to szkół uczęszcza łącznie wyżej 1300 uczniów, a gmina miasta na opłaty nauczycieli i lokalności szkolne przykłada się rocznym dodatkiem blisko 5000 złr. wynoszącym;

iż miasto Rzeszów urządziło u siebie osobną kasę oszczędności i kasę wspomożenia dla rzemieślników;

iż posiada dobrze urządzone dwa szpitale dla chorych i osobny szpital dla kalék;

iż słowem na drodze rozwoju umysłowego, niemniej też na drodze przemysłu i handlu w tak wybitnym postępuje kierunku, że przy korzystnem swojem położeniu obok kolei krakowsko-lwowskiej i nad rzeką Wisłokiem, już przy tem mieście do spławu drzewa przydatną, jako też przy zbiegu dróg z południowej strony od Węgier, a z północnej strony od Kongresowej Polski prowadzących, jak niegdyś było jednem z miejsc składowych dla handlu wschodniego, tak w przyszłości stać się może środkowym punktem handlu, artykułów z Węgier za granice wyprowadzanych;

iż nareszcie zamożność gminy, posiadającej majątku własnego 629.125 złr. a dochodów rocznych 53.317 złr. daje dostateczną rękojmię możności dalszego rozwoju.

Uwzględniając te powody, gdy nadto ogólna ustawa gminna, nieokreśla niektórych stosunków miejskich, zaś co do gospodarstwa gminnego zanadto samorząd gminny krępujące zawiera postanowienia, komisya sejmowa widzi się spowodowaną przedłożyć Wysokiej Izbie zdanie swoje, że miasto Rzeszów jako jedno z większych miast kraju słusznie domaga się osobnego dla siebie statutu gminnego, i dla tego też komisya rozpatrzywszy tak projekt statutu przez gminę miasta do pierwotnej petycyi załączony, jako i projekt zeszłej kadencyi sejmowej przez komisyę opracowany, zastósowawszy nadto takowy co do ogółowego i szczegółowego ustroju, do ogólnej ustawy gminnej w kraju obowiązującej, wnosi:

Wysoki Sejm raczy w myśl artykułu XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862 załączony pod ·/. projekt ustawy dla miasta Rzeszowa przyjąć i uchwalić.

Rutowski,
przewodniczący.

Zbyszewski,
referent.

Z drukarni K. Pillera 1866.

Sprawozdanie

Komisyi Sejmowej dla Statutów miejskich o petycyi, przez gminę miasta Rzeszowa podanej, względem udzielenia tejże osobnego Statutu.

Wysoki Sejmie!

Gmina miasta Rzeszowa podała przez swojego posła Zbyszewsktego za liczbą 1.705 do Wysokiej Izby petycyę o udzielenie jej osobnego Statutu.

W tej petycyi przez Burmistrza i pietnastu Radnych miejskich podpisanej, miasto Rzeszów przytacza powody, dla których sądzi mieć prawo na podstawie artykułu XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862. upraszać o osobny Statut gminny. Główniejsze z powodów są następujące:

iż miasto Rzeszów na prawie Magdeburgskim założone, już lat przeszło 300, bo od roku 1561. rządziło się własnem prawem, a pod Rządem Austryackim przez magistrat i radę miejską wykonywało i wykonywa dotąd przydzielone gminom miejskim prawa i obowiązki;

iż to miasto liczy obecnie przeszło 10.000 ludności;

iż ludność ta trudni się przeważnie znamienitym przemysłem i handlem;

iż miasto Rzeszów jest miastem centralnem, jednego z największych i najludniejszych obwodów w kraju i już przez Rząd za jedno ze znaczniejszych miast kraju jest uznane, gdyż z własnego wyboru Posła na Sejm krajowy wysełа;

iż w tem mieście umieszczone są liczne magistratury, jako to: były urząd obwodowy, a obecnie powiatowy, sąd obwodowy, powiatowa dyrekcya finansowa, wojskowa komenda werbunkowa i siedziba regimentowego sztabu;

iż nadto posiada miasto Rzeszów pod względem oświaty szkoły niższe i średnie, mianowicie: szkołę główną normalną, szkołę dla dziewcząt, gimnazyum ośmioklasowe i szkołę powtarzań niedzielnych dla młodzieży rzemieślnicznej, do których to szkół uczęszcza łącznie wyżej 1.300 uczniów, a gmina miasta na opłaty nauczycieli i lokalności szkolne przykłada się rocznym dodatkiem blisko 5.000 złr. wynoszącym;

iż miasto Rzeszów urządziło u siebie osobną kasę oszczędności i kasę wspomożenia dla rzemieślników;

iż posiada dobrze urządzone dwa szpitale dla chorych i osobny szpital dla kalek;

iż słowem na drodze rozwoju umysłowego, niemniej też na drodze przemysłu i handlu w tak wybitnym postępuje kierunku, że przy korzystnem swojem położeniu obok kolei krakowsko-lwowskiej i nad rzeką Wisłokiem, już przy tem mieście do spławu drzewa przydatną, jako też przy zbiegu dróg z południowej strony od Węgier, a z północnej strony od Kongresowej Polski prowadzących, jak niegdyś było jednem z miejsc składowych dla handlu wschodniego, tak w przyszłości stać się może środkowym punktem handlu, artykułów z Węgier za granice wyprowadzanych;

iż nareszcie zamożność gminy, posiadającej majątku własnego 629.125 złr. a dochodów rocznych 53.317 złr. daje dostateczną rękojmię możności dalszego rozwoju.

Uwzględniając wszystkie wymienione powody, gdy nadto protest gminy izraelickiej w Rzeszowie trzema podpisami opatrzony, za liczbą 2.441 wniesiony, na błędnych oparty jest podstawach. —

Komisya Sejmowa widzi się spowodowaną, przedłożyć Wysokiej Izbie zdanie swoje, że miasto Rzeszów jako jedno z większych miast kraju, słusznie domaga się osobnego dla siebie Statutu gminnego i dla tego też Komisya rozpatrzywszy załączony do petycyi projekt, osobnego Statutu przez radę gminną miasta Rzeszowa wyrobiony, i zastósowawszy takowy co do ogółowego ustroju, a nawet co do pojedynczych paragrafów ścisle do zasad przy Statucie Tarnowskim Wysokiej Izbie przedstawionych, wnosi:

./. „Wysoki Sejm raczy w myśl artykułu XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862, złożony pod ./. projekt ustawy dla miasta Rzeszowa z zastrzeżeniem najwyższej sankcyi przyjąć i uchwalić.„

Leszek Borkowski,
przewodniczący.

Dr. Klemens Rutowski,
sprawozdawca.

Ustawa

z dnia nadająca Statut gminny dla król. obwodowego miasta Rzeszowa.

Na wniosek Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, nadaje na zasadzie ustawy z dnia 5. Marca 1862 dla król. obwodowego miasta Rzeszowa, załączony Statut gminny i rozporządzam:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego Statutu obowiązują zaraz po jego ogłoszeniu.

Artykuł II.

Równocześnie przestają obowiązywać dotychczasowe przepisy, dotyczące gminnego urządzenia miasta Rzeszowa.

Artykuł III.

Memu Ministrowi Stanu, polecam przeprowadzenie tej ustawy.

Wiedeń dnia

Statut

król. obwodowego miasta Rzeszowa.

Część I.

Obręb miasta, jego mieszkańcy i tychże stosunki do gminy.

§. 1.

Obręb miasta Rzeszowa obejmuje wszystkie w kadastrze podatkowym lub w księgach gruntowych miasta zapisane grunta i zabudowania.

Zmiana obrębu miasta nastąpić może tylko w sposób niniejszym statutem oznaczony (§§. 20. i 78. lit. *g.*)

§. 2.

Członkowie gminy i obcy.

W gminie rozróżnić należy:

A) Członków gminy,

B) Obcych.

Członkami gminy są:

a) przynależni do gminy, t. j. osoby mające prawo przynależności do gminy;

b) uczestnicy, t. j. osoby, czy to fizyczne, czy moralne, t. j. korporacye, stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundacye, które chociaż do gminy nie należą, w jej obrębie majątek nieruchomy posiadają lub od przedsiębiorstwa samoistnie wykonywanego, albo dochodu, bezpośredni podatek w gminie opłacają.

Członkowie gminy, mający prawo obywatelstwa miejskiego, są obywatelami miasta.

Obcymi są osoby, które w obrębie gminy przebywają, chociaż członkami gminy nie są.

§. 3.

Należność do gminy.

Stosunki należności do gminy określa ustawa z dnia 3. Grudnia r. 1863 (Dz. us. P. Nr. 105.)

§. 4.

Nabywanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Prawo obywatelstwa miejskiego nabywa się jedynie mocą uchwały rady miejskiej.

Obywatelstwo miejskie nadane być może tylko osobom płci męzkiej, należącym do gminy miasta Rzeszowa, które

a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem;
b) życie nienaganne prowadzą, i
c) posiadają majątek nieruchomy, czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, albo wykonują przedsiębiorstwo podatkowi zarobkowemu ulegające, albo mają inne środki dostateczne utrzymania siebie i swej rodziny.

W razie odmówienia, rada miejska nie jest obowiązaną do wyłuszczenia powodów, a przeciw jej uchwale dalsze odwołanie miejsca mieć nie może.

§. 5.

Kto na własną prośbę obywatelstwo miejskie otrzymuje, winien zapłacić do kasy gminnej taksę w ilości postanowieniem rady miejskiej od czasu do czasu oznaczonej, i dopiero po złożeniu tej taksy może używać praw przysługujących obywatelom miejskim.

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od taksy.

§. 6.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie, złoży w obecności burmistrza i rady miejskiej uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić, i dobro gminy według możności popierać będzie.

§. 7.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci prawo obywatelstwa:

a) z utratą należności do gminy;
b) przez formalne zrzeczenie się;
c) jeżeli uznany jest winnym zbrodni wykroczenia lub przestępstwa, z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionych;
d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku, lub po rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami, w skutek przeprowadzonego śledztwa będzie uznany winnym;
e) jeżeli w skutek czynu w chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej dokonanego, w drodze postępowania dyscyplinarnego utraci urząd lub posadę.

§. 8.

Obywatel miejski może także uchwałą rady miejskiej pozbawionem być prawa obywatelstwa:

a) jeżeli wyrokiem prawomocnym uznany winnym czynu, niesławę na niego ściągającego, lub jeżeli prowadzi życie niemoralne, dające powód do zgorszenia publicznego;

b) jeżeli przekonany jest o czyn z umysłu na szkodę gminy popełniony;

c) jeżeli bez dostatecznej przyczyny, nie chce pełnić obowiązków urzędu lub posady do których wyborem gminy jest powołanym. Skutki utraty obywatelstwa miejskiego, w wypadkach w §. 7. lit. *c*), *d*), *e*), i w tym §ie wskazanych, dotykają tylko tracącego to prawo, przeto ani jego żony, ani dzieci przedtem spłodzonych.

§. 9.

Obywatelstwo honorowe.

Obywatelom Państwa austryackiego, którzy dla kraju lub gminy szczególne zasługi położyli, może rada miejska bez względu na miejsce ich zamieszkania i na należność do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego.

Obywatelstwo honorowe nadaje wszelkie prawa obywatela miejskiego, nie wkładając żadnych obowiązków, a nie wpływa na zmianę należności do gminy.

Prawo honorowego obywatelstwa utraca się w wypadkach w §. 7. lit. *b*), *c*), *d*), i w §. 8. lit. *a*) i *b*) wskazanych.

§. 10.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie ma prawo:

a) do opieki zabezpieczającej osobę i własność jego znajdującą się w obrębie gminy;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych stosownie do ich urządzeń.

§. 11.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy służy prócz tego prawo o ile niniejszem statutem ograniczone nie jest, wybierania i obieralności do rady miejskiej, i prawo udziału w zawiadywaniu sprawami gminy, według postanowień niniejszego statutu.

§. 12.

Prawa przynależnych do gminy.

Oprócz praw wyliczonych w §. 10. i 11. przysługuje jeszcze przynależnym do gminy:

a) prawo do stałego zamieszkania w obrębie gminy;

b) w razie zubożenia i niezdolności do pracy, prawo domagania się wsparcia z funduszów gminy, stosownie do urządzeń istniejących względem ubogich.

§. 13.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa przysługujące należącym do gminy — a nadto jeszcze prawo do korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 14.

Obowiązki członków gminy i obcych.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

a) stosować się do rozporządzeń wydanych przez gminę w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuża;

b) ponosić stosunkowo ciężary gminy podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 15.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 14. wymienionych, obywatel miasta Rzeszowa ma nadto szczególny obowiązek sprawowania tego urzędu, do którego wyborem gminy powołanym będzie.

§. 16.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnicy gminy mają prawo do swobodnego pobytu w gminie, dopóki nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Obcym, którzy się z należności do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej udowodnią, iż w celu odzyskania poświadczenia swej należności potrzebne kroki poczynili, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, jak długo wraz z rodziną życie nienaganne prowadzą, i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej, i zadość czynią warunkom, przepisanym do pobytu w gminie.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swoim obrębie, ma prawo odwołać się do naczelnej politycznej władzy krajowej.

Rządowa władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych objaśnień, względem uczestników gminy i obcych.

§. 17.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nie narusza w niczem ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Część II.

O zakresie działania gminy.

§. 18.

W ogólności.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

a) własny,

b) poruczony.

Zakres działania własny, to jest zakres działania, w którego obrębie gmina z zachowaniem ustaw tak Państwa jako też krajowych, swobodnie i samodzielnie uchwala, i rozporządza, obejmuje w ogóle wszystko to, co tylko interesów gminy wprost

dotyczy i o własnych siłach w granicach jej uprawnienia sprawowanem i załatwionem być może.

Poruczony zakres działania obejmuje sprawy, które Państwo gminie w drodze ustawodawstwa przekazuje.

§. 19.

A) Zakres działania własny.

Sprawami do zakresu działania własnego należącemi, zarządza gmina samodzielnie przez swoje organa w granicach niniejszem statutem oznaczonych. W szczególności:

§. 20.

a) zmiana statutu i obrębu gminy.

Gmina stanowi o zmianie swego statutu i obrębu, w myśl postanowień §. 81. lit. *g*) tego statutu wymienionych.

§. 21.

b) Nadawanie prawa przynależności do gminy i udzielanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Gmina nadaje lub odmawia prawa przynależności do gminy i udziela prawo obywatelstwa miejskiego, a to z wyłączeniem dalszego odwołania się.

Równie tylko gmina udziela w moc §§. 4. i 9. tego statutu prawo obywatelstwa miejskiego.

Gmina prowadzi spisy wszystkich do niej należących osób (metryki), które przejrzeć każdemu wolno.

W celu dokładnego prowadzenia spisu ludności będą wszyscy ci, którzy do prowadzenia ksiąg urodzeń, zawartych ślubów małżeńskich i zaszłych śmierci, są upoważnieni, obowiązani, gminie co miesiąc wierzytelne odpisy wszystkich urodzonych, zaślubionych i zmarłych przedkładać.

Każdy do gminy należący, na żądanie otrzyma poświadczenie na dowód swej należności, stosownie do postanowień ustawy z dnia 3. Grudnia 1863.

§. 22.

c) Ustanowienie urzędów miejskich.

Gmina ustanawia i organizuje wszystkie urzędy miejskie, i oznacza odnośnie do ustaw obowiązujących zakres ich działania. Ona stanowi liczbę, tudzież płace urzędników i sług, mianuje ich i oddala, jak niemniej wyznacza emerytury według postanowień przez nią przyjętych.

§ 23.

d) Zarząd majątkiem.

Gmina zarządza swoim majątkiem samodzielnie i niezawiśle. Majątek przeznaczony na szczególne cele nie może być na inne cele obrócony.

§. 24.

e) Nakładanie podatków.

Na zaspokojenie potrzeb dochodami miasta niepokrytych, nakłada gmina w obrębie swoim podatki.

§. 25.

f) Sprawowanie policyi.

Gmina sprawuje policyę miejscową, i wydaje potrzebne rozporządzenia policyjne.

Ona więc stara się:

1. o bezpieczeństwo osób i własności;
2. o utrzymanie dróg, placów publicznych i mostów, z wyjątkiem tych, których utrzymanie należy do Rządu lub do innej osoby;
3. o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi, nienaruszenie granic (rozgraniczeń); o oświetlenie, utrzymanie i czyszczenie głównych kanałów i ulic, o utrzymanie wodociągów, studzien publicznych zakładów kąpielowych i innych urządzeń publicznych.

Do niej należy:

4. staranie około zaopatrzenia miasta żywnością, nadzorowanie targów, miar i wag.

Ona zawiaduje policyą miejscową pod względem:

5. ochędóstwa i zdrowia, urządza instytucye sanitarne, i zawiaduje niemi.

Nadzoruje:

6. sługi i robotników, czeladź rzemieślniczą i fabryczną, wydaje książki służbowe i czuwa nad wykonywaniem regulaminu służbowego; do niej należy piecza nad korporacyami przemysłowemi i rękodzielniczemi, ona równie sprawuje policyę miejscową pod względem:
7. obyczajności publicznej i
8. bezpieczeństwa od ognia; stanowi w granicach ustaw przepisy budownicze, czuwa nad ich wykonaniem, i wydaje w tej mierze przyzwolenia na budowle.

§. 26.

g) Opieka nad ubogiemi.

Gmina opiekuje się swoimi ubogiemi, i dostarcza ku temu środki pieniężne, o ile osobne na ubogich przeznaczone dochody lub prywatne zakłady dobroczynne nie wystarczają.

Gmina zawiaduje miejskiemi zakładami dobroczynnemi.

§. 27.

h) Sprawy kościelne.

Do gminy należy wykonywanie służących jej praw patronatu, prezentowania i kolatury, tudzież rozdawanie stypendyów i miejsc fundacyjnych.

§. 28.

i) Sprawy szkolne.

Gmina stara się o założenie, utrzymanie i wyposażenie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących patronatów szkolnych.

Ustawa krajowa orzecze, jaki wpływ gminie przysłużać ma na szkoły średnie tak przez nią, jak też z innych funduszów publicznych utrzymywane, tudzież na szkoły ludowe.

§. 29.

k) Pośredniczenie między prawującemi się.

Gmina stara się ugodą załatwić spory między stronami prawującemi się, a to za pomocą wybranych przez nią mężów zaufania.

§. 30.

l) Dobrowolna sprzedaż.

Do gminy należy uskutecznienie dobrowolnej sprzedaży ruchomości w drodze licytacyi.

§. 31.

m) Pobór do wojska.

Gmina czuwa nad dokładnem przeprowadzeniem poboru do wojska, i stara się przytem — jak długo ustawa stosunków nie ureguluje — o równy podział rekruta stosunkowo do ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

§. 32.

Oprócz powyż wyszczególnionych czynności, należą do gminy jeszcze i wszystkie te, które jakkolwiek tu nie są wymienione, bezpośrednio spraw i dobra tejże tyczyć się mogą.

§. 33.

B) Zakres działania poruczony.

Gmina zawiaduje wszystkiemi sprawami publicznemi, które ustawami będą jej przekazane.

Ona orzeka o sposobie zawiadywania sprawami poruczonemi, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

§. 34.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym rządowym.

§. 35.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym gminy jest bezwyjątkowo język polski.

Część III.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 36.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Rzeszowa zastępuje we wszystkich jej sprawach rada miejska.

Ona też orzeka stanowczo we wszystkich sprawach gminy, a uchwały jej wykonuje magistrat, lub też specyalnie do pewnej czynności delegowani członkowie rady miejskiej.

220

Rozdział pierwszy.

O radzie miejskiej.

§. 37.

Skład i obiór rady miejskiej.

Rada miejska składa się z 24 członków (radnych miejskich), a to z 19 chrześcian i 5 starozakonnych.

Członków rady miejskiej obiera gmina z grona swojego.

§. 38.

Prawo głosowania.

Prawo wyboru radnych miejskich, mają następujące osoby, posiadające prawo obywatelstwa Państwa austryackiego:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Rzeszowa.

2. Przynależni do gminy płci męzkiej, o ile wchodzą do jednej z następujących kategoryj:

a) ci, którzy czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy w obrębie gminy posiadają odziedziczoną lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom) podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;

b) ci, którzy w obrębie gminy prowadzą zatrudnienie, podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 3 złr. rocznego stałego podatku bez dodatków opłacają;

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 3 złr. zwyczajnego stałego podatku rocznego bez dodatków w Rzeszowie opłacają;

d) duchowieństwo wyższe, dalej proboszczowie, administratorowie parafij, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich, jako też przełożeni klasztorów;

e) czynni i pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy Dworu, Państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali;

f) rabin Rzeszowskiej ludności izraelickiej;

g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich fakultetów, magistrowie chirurgii jak niemniej i ci, którzy studya któregokolwiek wydziału uniwersyteckiego lub techniczne ukończyli;

h) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem Rządu kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych;

i) oficerowie i do wojskowości należące osoby, z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

3. Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego

podatku stałego przynajmniej 40 złr. wal. austr. bez dodatków.

4. Korporacye, stowarzyszenia i zakłady, których zarząd ma siedzibę w Rzeszowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku bez dodatków przynajmniej 30 złr. rocznie.

§. 39.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości, mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej, służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

Jak długo rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela oparte na własności tej rzeczy, zostaje w zawieszeniu.

§. 40.

Prawo głosowania służy także niewiastom, jeżeli są właścicielkami albo dożywotniczkami domu lub gruntu w obrębie miasta Rzeszowa położonych, albo jeżeli w obrębie gminy samoistnie prowadzą zatrudnienie, podlegające podatkowi zarobkowemu, od roku w ilości 3 złr. bez dodatku opłacanemu.

§. 41.

Wyjęci są od prawa głosowania:

a) oficerowie w służbie będący, osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe, należące do niższych stopni i szeregowcy, z wyjątkiem nie powołanych rezerwistów;

b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku;

c) ci, którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszów na cele dobroczynne przeznaczonych;

d) osoby zostające pod władzą ojca, opiekuna lub kuratora, wyjąwszy jeżeli w obrębie miasta Rzeszowa dom lub grunt jako właściciele lub dożywotnicy posiadają.

§. 42.

Wykluczeni od prawa głosowania są:

a) ci, których uznano winnymi jakiejkolwiek zbrodni;

b) osoby, przeciw którym z powodu zbrodni sądowe postępowanie specyalne wytoczono, przez czas trwania onegoż;

c) ci, których uznano winnymi przekroczenia albo przestępstwa z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionych.

§. 43.

Każdy wyborca głosuje zazwyczaj osobiście (§. 44.) i tylko raz jeden przy każdym wyborze, imieniem własnym.

§. 44.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednego domu lub gruntu, tudzież spółki handlowe mianują celem wykonania prawa głosowania wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty prawo głosowania mające, głosują przez swoich mężów lub pełnomocników.

Zastępcami lub pełnomocnikami mogą być tylko osoby, mające prawo głosowania.

Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępywać więcej niż jedną osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

W imieniu małoletnich i bezwłasnowolnych, głosują prawni ich zastępcy.

§. 45.

Obieralność.

Obieralnymi na członków rady miejskiej są członkowie gminy płci męzkiej, mający prawo głosowania, którzy 30. rok życia ukończyli a osobą i majątkiem wolno rozporządzają.

§. 46.

Wyjęci są od obieralności:

a) osoby wojskowe, w czynnej służbie będące;
b) czynni urzędnicy i słudzy Dworu i Państwa, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli przy zakładach naukowych i szkołach;
c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminy, jak długo zostają w czynnej służbie;
d) osoby mające spór sądowy z gminą;
e) dłużnicy gminy, u których należytości zalegają;
f) dzierżawcy realności i dochodów gminnych.

§. 47.

Wykluczeni od obieralności są:

a) krydaryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczętą została, a to tak długo, póki trwa pertraktacya krydy lub ugody z wierzycielami, po jej ukończeniu zaś także wtedy, jeżeli dłużnik uznany jest winnym przekroczenia oznaczonego §em. 486 ustawy karnej;
b) osoby, które z powodu przewinienia służbowego z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utraciły urząd lub służbę.

§. 48.

Spisy wyborców.

W gminie prowadzi się spis wszystkich członków prawo głosowania mających.

Spisy wyborców zawierać mają imiona i nazwiska wyborców, jako też oznaczenie tytułu, na którym ich prawo głosowania jest oparte.

Przynajmniej na sześć tygodni przed rozpoczęciem wyborów, mają być spisy wyborców w urzędzie do przejrzenia wyłożone, i o tem publiczność zawiadomiona a w ogłoszeniu o tem, wyznaczony będzie termin nieprzekraczalny dni czternastu do wniesienia reklamacyi przeciw tym spisom.

Reklamacye jakie w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga bezzwłocznie komisya przez radę miejską do tego z jej grona wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w ratuszu, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Przeciw takim uchwałom służy w terminie nieprzekraczalnym trzech dni — licząc od dnia ogłoszenia uchwały — odwołanie się do rady miejskiej, która w tej mierze ostatecznie orzeka.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami, nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

Zgromadzenia przedwyborcze odbywać się mogą w ostatnich dwóch tygodniach, przed rozpoczęciem wyborów, za poprzednim uwiadomieniem naczelnej krajowej władzy politycznej.

§. 49.

Postępowanie przy wyborach.

Burmistrz rozpisuje wybory przynajmniej na 14 dni przed dniem rozpoczęcia onych, w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów, a o tem rozpisaniu równocześnie zawiadomi krajową władzę polityczną i Wydział krajowy.

§. 50.

Wyborami kieruje ustanowiona ku temu przez radę miejską komisya wyborcza.

Do składu tej komisyi mają być mianowani prócz członków rady miejskiej także inni członkowie gminy, którzy prawo głosowania mają.

§. 51.

Przy wyborach mają być zachowane przepisy następujące:

a) każda dzielnica miasta Rzeszowa może, jeżeli tego lepszy wymaga porządek, głosować osobno;

b) w razie zachodzącej, wątpliwości głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby przez świadków komisyi znanych;

c) głosowanie odbywa się kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków rady miejskiej ma być obranych.

W razie, gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, to natenczas tylko najpierw podani, — licząc z góry w liczbie odpowiedniej ważność wyboru mieć będą, reszta podanych sama przez się odpada;

d) po upływie czasu do głosowania naznaczonego, komisya wyborcza przystąpi do obliczenia głosów;

e) wybranymi są ci, którzy uzyskali bezwzględną większość złożonych głosów.

Jeżeliby takiej większości za pierwszem głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do wtórego ściślejszego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszem głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie nieprzedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze, czyni kartę nieważną.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze, rozstrzyga los;

f) po zamknięciu wyborów, przedłoży komisya wyborcza radzie miejskiej spisany z tego aktu protokół wraz z wszelkiemi załączeniami, poczem rada miejska ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska obranych osób.

§. 52.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach, zawarte będą w regulaminie wyborów, który rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 53.

Przyjęcie wyboru.

Jeżeli kto w ciągu 8 dni po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze, przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się, iż wybór przyjął.

Odmówienie tylko z ważnych powodów nastąpić może.

Ocenienie takowych zostawia się ostatecznemu rozstrzygnieniu rady miejskiej.

Kto w brew uchwały rady miejskiej, powtórnego wyboru nie przyjmie, utraci prawo głosowania na lat trzy.

§. 54.

Wybory uzupełniające.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących z powodu odmówionego przyjęcia wyboru, odbyć się winien niezwłocznie nowy wybór.

Przy tym nowym wyborze służą za podstawę spisy wyborców dla poprzedniego wyboru sporządzone.

Nowe ogłoszenia tych spisów i reklamacye przeciw nim nie mogą być dopuszczone.

Wszystkie inne postanowienia dotyczące postępowania przy wyborach, mają być zachowane także przy wyborach uzupełniających.

Gdyby jednak przy tym uzupełniającym wyborze liczby członków rady miejskiej nie uzupełniono, wtedy rada miejska powoła z kolei na członków osoby obieralne, które przy pierwszym głównym wyborze otrzymały największą ilość głosów.

§. 55.

Obrany członek rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcyą.

§. 56.

Ukonstytuowanie rady miejskiej.

Rada miejska ukonstytuuje się pod przewodnictwem najstarszego wiekiem członka, skoro wybory będą ukończone i przynajmniej trzy czwarte części nowo obranych członków wybór przyjmą.

Tak ukonstytuowanej radzie przewodniczy dotychczasowy burmistrz, aż do potwierdzenia wyboru nowego burmistrza.

Każdy radny obejmujący swą posadę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 57.

Sprawdzanie wyborów i rozstrzygnienie reklamacyj.

Ukonstytuowana rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jako też o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby, od obieralności wyjęte lub wykluczone. Przeciw takiemu wykluczeniu jednakże służy rekurs do Ministerstwa tak wykluczonemu jak i gminie.

§. 58.

Dla uzupełnienia miejsc w skutku nieważności wyborów, wakujących rozpisze nowo ukonstytuowana rada miejska niezwłocznie nowy wybór według postanowień §. 54. tego statutu.

§. 59.

Wybór burmistrza i zastępcy.

Burmistrza wybiera rada miejska z członków gminy, którzy mają prawo głosowania, zastępcę zaś wyłącznie z grona swojego.

223

Burmistrz i tegoż zastępca musi być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru burmistrza i jego zastępcy przystąpi rada miejska zawsze w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu jednej z tych posad.

§. 60.

Do wyboru burmistrza będą wezwani wszyscy członkowie rady miejskiej.

Członek, któryby wezwany do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się dostatecznie nieusprawiedliwi, traci mandat i przed upływem lat trzech, do rady miejskiej obranym być nie może.

Do wyboru burmistrza konieczną jest obecność trzech czwartych części członków rady miejskiej.

Obranym jest ten, kto otrzyma absolutną większość głosów członków całej rady miejskiej.

Gdyby takiej większości przy pierwszem głosowaniu nie uzyskano, wybór tak długo się powtarza, dopóki jeden z kandydatów tej większości nie otrzyma.

Zastępcę burmistrza obiera się bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków rady miejskiej.

§. 61.

Wybór burmistrza potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności rady miejskiej i ciała radnego magistratu, złoży przysięgę do rąk naczelnika Rządu krajowego, lub też od tego wyznaczonego delegata, ślubując wierność i posłuszeństwo Monarsze, stósowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Zastępca burmistrza składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza na zgromadzeniu rady miejskiej.

§. 62.

Trwanie urzędu.

a) Radnych miejskich.

Radni miejscy będą obrani na lat trzy.

Na trzy miesiące przed upływem tego czasu, rada miejska rozpisze nowe wybory.

Aż do ukonstytuowania nowo obranej — dawna rada pozostaje w urzędowaniu.

Członkowie rady ustępujący, mogą być na nowo obrani.

Gdyby przed czasem zwyczajnych wyborów, przez śmierć lub innym sposobem ubyło dwóch radnych, wtedy dla uzupełnienia rady zarządzi się oddzielny wybór, na podstawie ostatniego spisu wyborców.

Jednakże każdy taki wybór ważny jest tylko do czasu zwyczajnych wyborów.

§. 63.

b) Burmistrza i zastępcy.

Burmistrza i zastępcę obiera rada na czas trwania swego.

Ustępujący mogą być powtórnie obrani.

Burmistrz obejmuje urząd z dniem złożenia przysięgi.

§. 64.

Stosunki urzędowe.

Członkowie rady miejskiej urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy, po za jej obrębem, mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta burmistrza ustanawia rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Burmistrzowi, który przez lat dwanaście nieprzerwanie ten urząd piastował, może rada miejska po jego ustąpieniu z urzędu, wyznaczyć stosowną emeryturę.

Gdyby zastępca czas dłuższy zastępywał burmistrza, rada miejska wyznaczy mu stosowne wynagrodzenie.

§. 65.

Burmistrz i jego zastępca muszą mieć w Rzeszowie stałe zamieszkanie.

§. 66.

Wystąpienie z urzędu i utrata onego.

Burmistrz i jego zastępca, nie mogą bez zezwolenia rady złożyć urzędowania swojego.

§. 67.

Burmistrz, jego zastępca i radni miejscy tracą urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli względem nich zajdzie lub odkrytą będzie taka okoliczność, któraby ich od prawa głosowania, lub też od obieralności na zawsze, lub czasowo wyłączała lub wykluczała. Jeżeli burmistrz lub jego zastępca, popadnie w śledztwo, z powodu jednego z czynów w §§. 42. i 47. wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne, krydalne lub ugodne.

Radnych miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może rada miejska uznać za występujących.

Burmistrz i jego zastępca mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli się okażą winnymi zaniedbania obowiązków urzędowych.

O takiem suspendowaniu lub usunięciu wyrokuje rada miejska ostatecznie; jednakże usunięcie burmistrza ma być przedstawione Monarsze do potwierdzenia.

Do zasuspendowania lub usunięcia burmistrza lub jego zastępcy, jest obecność najmniej 20 członków rady miejskiej konieczną.

§. 68.

Rozwiązanie rady miejskiej.

W razie rozwiązania rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowej rady miejskiej dokonanym będzie, burmistrz i jego zastępca pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy i wykonują służące radzie miejskiej przy wyborach prawa.

Od rozporządzenia radę miejską rozwiązującego, przysługa tejże prawo odwołania się do Ministerstwa Stanu.

Rada rozwiązana może jednak, lecz tylko do wniesienia rekursu, zgromadzić się na posiedzenie tajne.

Rozdział drugi.

O magistracie i innych urzędach gminy.

§. 69.

Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, jego zastępcy, i urzędników pomocniczych.

§. 70.

Izba obrachunkowa.

Izba obrachunkowa podlega radzie miejskiej i burmistrzowi. Jest ona organem pomocniczym rady miejskiej w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

§. 71.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie magistratu.

Sekretarze magistratu, naczelnik izby obrachunkowej i kasyer, są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza w obecności ciała radnego magistratu, przysięgę na wierność i posłuszeństwo Monarsze, zastosowanie się do ustaw, i na sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Sekretarze magistratu, naczelnik izby obrachunkowej i kasyer, nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do czwartego stopnia włącznie.

W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi naczelnicy biór urzędów pomocniczych.

§. 72.

Uwalnianie od służby.

O uwolnienia od służby (pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników i sług gminy, orzeka rada miejska, od którego orzeczenia wolno stronie interesowanej odwołać się do Wydziału krajowego.

§. 73.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe dla burmistrza i urzędników miejskich, jako też sposób umundurowania i uzbrojenia sług gminy i straży bezpieczeństwa.

Część IV.
Zakres działania reprezentacyi i urzędów gminy.

Rozdział pierwszy.
Zakres działania rady miejskiej.

§. 74.

W ogólności.

Rada miejska jest organem uchwalającym i nadzorującym w sprawach gminy. Władza wykonawcza jej nie służy.

Zadaniem rady miejskiej jest, w granicach ustawami oznaczonych zastępować gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące, i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz wszechstronnie dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

Ona jest władzą zwierzchniczą miasta we wszystkich sprawach gminy.

§. 75.

Do zakresu działania rady miejskiej należy:

A) Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

B) Kontrolowanie czynności magistratu i innych urzędów gminy tak w sprawach zakresu działania własnego, jako też w sprawach gminie poruczonych.

§. 76.

A) Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych.

Rada miejska orzeka i uchwala we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga rada miejska w sprawach administracyjnych zastrzeżonych jej niniejszym statutem, tudzież w tych, które sama swojej decyzyi zachowa, lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

§. 77.

Sprawy radzie miejskiej zastrzeżone.

Do zastrzeżonych radzie miejskiej spraw należą:

a) organizacya urzędów gminy, oznaczenie liczby urzędników i sług gminy, tudzież wszystkich osób od gminy płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług gminy, jako też orzeczenie o ich obowiązkach i uzdolnieniu, jakie posiadać powinni;

b) stanowienie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i sług gminy, dla ich wdów i sierót;

c) wydawanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i dla urzędów gminy;

d) mianowanie jako też uwolnienie od służby urzędników i sług gminy (§§. 71. i 72.), przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót;

Mianowanie niższych urzędników i sług może jednak rada miejska poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

e) udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i sług gminy, jako i dla innych osób, używanych w służbie gminy;

f) dozwalanie urlopów burmistrzowi i jego zastępcy, dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom gminy na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§. 78.

Decyzyi rady miejskiej zastrzeżone jest także:

a) stanowienie zasad zarządu majątku gminy, a w szczególności oznaczenie sposobu wykonywania, służącego gminie prawa propinacyi, (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych);

b) oznaczanie opłaty propinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych;

c) wydawanie konsensów na wyszynk napojów propinacyjnych;

d) nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nieruchome:

zbywanie majątku gminy;

przyjmowanie zobowiązań wieczystych;

udzielanie prawa służebnictwa lub zastawu i przyjmowanie poręczenia;

zaciągania pożyczek i operacye kredytowe.

Jeżeli w sprawach tu wyliczonych wartość przedmiotu w kapitale 4.000 złr. przenosi, wtedy uchwała aby miała ważność, musi być powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej, i przez Wydział krajowy potwierdzoną.

Zbywanie rzeczy nieruchomej lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa 4.000 złr. przenosi, jako też zaciąganiu pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka lub suma poręczyć się mająca, z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu z przecięcia lat

sześciu obliczoną, nie może mieć miejsca, jak tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego;

e) lokowanie kapitałów;

f) przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 4.000 złr., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób wyżej pod *d*) wskazany;

g) stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.

Tworzenie nowych zakładów gminnych, albo zwinięcie już istniejących.

h) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;

i) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile rada miejska nie uzna rzeczą stosowną, czynności te poruczyć burmistrzowi lub magistratowi;

k) zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od niego, i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych;

l) przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą rady miejskiej nie będzie poruczone burmistrzowi lub magistratowi; — tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane;

m) umarzanie należytości wątpliwych lub takich, które odebranemi być nie mogą;

n) opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płace, i darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych.

§. 79.

Do rady miejskiej należy nakładanie i pobór dodatków gminnych do podatków monarchicznych, tudzież nakładanie i pobór nowych podatków gminnych; niemniej też ustanowienie zasad rozkładu i poboru tych podatków, jako i innych ciężarów gminnych, o ile te zasady nie są oznaczone ustawami krajowemi.

Dodatki do podatków nie mogą jednakże być nałożone na:

a) urzędników i sługi Dworu, Państwa, kraju i zakładów publicznych, na wojskowych, ich wdowy i sieroty, co do płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i gracyi;

b) pasterzy dusz co do ich kongruy.

Dodatki gminne do podatków monarchicznych, mają być rozkładane w miarę tych podatków na wszystkie osoby, które posiadają w gminie miasta Rzeszowa opodatkowany w niej majątek lub dochód, lub wykonują w niej czynność ulegającą podatkowi.

Do ważności uchwały dotyczącej czy to nakładania dodatków, czy zaprowadzenia nowych lub pod-

wyższenia istniejących podatków gminnych potrzeba, aby była powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni, po sobie następujących posiedzeniach.

§. 80.

Następujące podatki mogą być tylko w moc oddzielnej ustawy krajowej zaprowadzone:

a) dodatki gminne do podatku konsumcyjnego, o ile one przekraczają taryfę w drodze ustawodawstwa dla miasta Rzeszowa postanowioną.

Dodatki te odnoszą się tylko do konsumcyi w obrębie miasta.

b) dodatki gminne do innych podatków monarchicznych stałych i niestałych, przenoszące 25% tych podatków;

c) podatek czynszowy, nakładany w miarę opłacanego przez mieszkańców czynszu mieszkalnego, lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu, jeżeli ten podatek przechodzi 6 krajcarów od każdego reńskiego czynszu;

d) nowe podatki i daniny do kategoryi wyżej wyszczególnionych nie należące.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych, nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 81.

Dalszej decyzyi rady miejskiej zastrzeżone przedmioty są:

a) stanowienie lub zmiany cen artykułów potrzebnych do utrzymania życia;

b) przyjęcie do gminy lub odmówienie przyjęcia; nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa, wyznaczenie taks od przyjęcia do gminy i od nadania obywatelstwa miejskiego, tudzież uwolnienie od opłaty onych;

c) rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności;

d) wykonywanie służących gminie praw patronatu i kolatury, tudzież rozdawania stypendyów jako i innych miejsc fundacyjnych;

e) zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich, w granicach ustawą krajową oznaczonych;

f) wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy;

g) uchwalanie projektów do zmiany statutu miejskiego lub do zmiany obrębu miasta.

Uchwała jednak takich projektów, aby była ważną, musi być powziętą na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, a nadto, jeżeli się tyczy zmiany statutu gminy, zatwierdzona przez Sejm krajowy, jeżeli się zaś tyczy zmiany obrębu gminy, za zgodą politycznej władzy krajowej, przez Wydział krajowy.

§. 82.

B) Wykonywanie kontroli w ogóle.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw ku pożytkowi gminy.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo, wglądać nieprzerwanie w działania tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów, a w szczególnych wypadkach zastrzegać sobie decyzyę.

§. 83.

W szczególności.

a) Co do metryk gminy i spisu wyborców.

Rada miejska czuwa nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców.

§. 84.

b) Co do zarządu majątkiem.

Rady miejskiej obowiązkiem jest, utrzymywać za pomocą inwentarza w ciągłej ewidencyi cały majątek gminy, ruchomy i nieruchomy i starać się o taki zarząd majątku, aby jak największy dochód z niego pozyskać.

§. 85.

c) Ustanowienie budżetu.

Rada miejska rozpoznaje i ustanawia budżet dochodów i wydatków kasy miejskiej corocznie, na podstawie inwentarzy i rachunków.

Projekt do budżetu magistrat przedłoży radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego.

Na dni 14 przed roztrząsaniem tego projektu w radzie miejskiej, przejrzenie onegoż każdemu członkowi gminy dozwolone.

§. 86.

d) Roztrząsanie rachunków i skontrowanie kas.

Również rada miejska rozstrząsa i zatwierdza roczne rachunki z przychodów i wydatków kasy miejskiej. Rachunki te magistrat właściwemi dowodami opatrzy i przedłoży radzie miejskiej najdalej w pierwszych trzech miesiącach po upływie każdego roku administracyjnego.

Na dni 14 przed rozstrząsaniem rachunków w radzie miejskiej, przejrzenie takowych każdemu dozwolone.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuje rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

Rada miejska zarządza skontrowanie kas miejskich, a w razie potrzeby likwidacyę onych.

§. 87.

e) Rozstrzyganie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga ostatecznie wszystkie zażalenia w sprawach zakresu działania własnego, zaniesione do niej przeciw rozporządzeniom burmistrza, magistratu i wszystkich innych organów gminy.

§ 88.

f) Sprawy zakładów i funduszów gminy.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, które zostają pod zarządem gminy, posiada rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 89.

g) Sprawy policyi miejscowej.

O ile sprawowanie policyi miejscowej, nie jest przekazane mocą ustawy organom rządowym, wydaje rada w granicach istniejących ustaw, obowiązujące w obrębie gminy przepisy, tyczące się policyi miejscowej.

Rada winna uchwalać środki pieniężne, na utrzymanie zakładów i urządzeń policyi miejscowej, i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbanie w tej mierze pochodzące z jej winy.

§. 90.

Sposób załatwiania spraw (sekcye, komisye).

Rada miejska załatwia sprawy swojej decyzyi, zastrzeżone na walnych zgromadzeniach. Wolno jej jednak poruczyć rozstrzyganie pewnych spraw swoim sekcyom (wydziałom), lub szczególnym od niej mianowanym komisyom, lub też burmistrzowi albo magistratowi.

§. 91.

Posiedzenia.

Rada miejska zgromadza się na walne posiedzedzenia ile razy tego zajdzie potrzeba.

Liczbę i czas zwyczajnych posiedzeń ustanowi rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie burmistrza lub jego zastępcy.

Na pisemne żądanie czterech radnych, burmistrz obowiązany zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni trzech.

§. 92.

Posiedzeniom rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody, jego zastępca.

Posiedzenia bez takiego przewodnictwa odbyte, są nieważne.

§. 93.

Posiedzenia rady miejskiej są jawne. Na przedstawienie jednak przewodniczącego lub na wniosek przynajmniej czterech radnych, może rada miejska uchwalić posiedzenie poufne. Sprawy dotyczące obsadzenia posad, zawieszenia lub oddalenia ze służby urzędników i sług gminnych, traktowane będą na posiedzeniach tajnych.

Obrady nad rachunkami i budżetem gminy, muszą być jawne.

Gdyby publiczność, zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała, lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznym napomnieniu do porządku, zarządzi usunięcie publiczności.

§. 94.

Komplet potrzebny do uchwał.

Do powzięcia uchwał konieczną jest obecność przynajmniej trzynastu radnych, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

§. 95.

Żaden członek rady miejskiej nie może być obecnym przy rozprawach i głosowaniu, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony lub krewnych, albo powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie.

§. 96.

Powzięcie uchwał.

Do ważności uchwał rady miejskiej konieczna jest bezwzględna większość obecnych na posiedzeniu członków, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący nie głosuje.

W razie równości głosów wniosek upada. Przy wyborach i w sprawach tyczących się osobistości, głosowanie odbywa się tajnie.

§. 97.

Protokół posiedzeń.

Z czynności posiedzeń rady miejskiej spisuje się protokół, który przewodniczący i dwaj członkowie obecni na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego upoważnieni. Protokół ten zachowuje się w archiwie miejskim.

Rozdział drugi.
Zakres działania burmistrza.

§. 98.

W ogólności.

Burmistrz jest organem gminy zawiadującym i wykonującym.

On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym urzędów miejskich, i kieruje czynnościami tychże. On odpowiada za czynności urzędowe, tak własne jak i urzędów miejskich, radzie

miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych, także Rządowi.

§. 99.

Wykonywanie uchwał rady miejskiej.

Obowiązkiem burmistrza jest, wprowadzać w wykonanie uchwały rady miejskiej w sposób przez nią wskazany.

§. 100.

Suspendowanie uchwał.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała rady miejskiej jest w sprzeczności z ustawami, lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, tedy mocen będzie wstrzymać wykonanie uchwały i przedłożyć sprawę radzie miejskiej, na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania.

Gdyby zaś rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, burmistrz przedstawi niezwłocznie rzecz, najdalej w przeciągu dni ośmiu naczelnej politycznej władzy krajowej do rozstrzygnięcia, i radę miejską na najbliższym posiedzeniu, obok wyłuszczenia powodów zawieszenia, o tem zawiadomi.

Obowiązkiem zaś będzie naczelnej politycznej władzy krajowej, wydać to rozstrzygnienie w ośmiu dniach i równocześnie zawiadomić o niem Wydział krajowy, jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy.

§. 101.

Burmistrz mocen jest także suspendować i przedstawiać radzie miejskiej do decyzyi uchwały sekcyj (wydziałów) rady miejskiej i mianowanych przez nie komisyj, jeżeli takowe uchwałom rady miejskiej lub też ustawom sprzeciwiają się.

§. 102.

Samodzielne decydowanie.

W sprawach należących do zakresu działania magistratu, których załatwienie według instrukcyi przez radę miejską wydać się mającej, nie wymaga załatwień kolegialnych, burmistrz może samodzielnie decydować.

§ 103.

Podpisywanie dokumentów.

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, podpisuje burmistrz i dwóch członków rady miejskiej.

§. 104.

Władza dyscyplinarna.

Burmistrz sprawuje władzę dyscyplinarną nad podwładnymi urzędnikami i sługami gminy.

W wykonywaniu tej władzy burmistrz mocen jest zarządzić zawieszenie płacy, a nawet tymczasowe usunięcie od służby, ma jednak przedstawić rzecz tę radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzyi.

§. 105.

Skontrowanie kas.

Prawem, równie jak obowiązkiem burmistrza jest, zarządzać od czasu do czasu skontrowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby, winien on zarządzić likwidacyę tych kas.

§. 106.

Sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy, załatwia burmistrz w sposób ustawami przepisany, lub przez władze wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania, pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, burmistrz winien zastosować się w tym względzie do uchwały rady.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, kiedyby uchwała rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być zasięgniętą, może burmistrz działać według własnego zdania, winien jednak następnie w jak najkrótszym czasie uzyskać od rady zatwierdzenie tego, co w takich wypadkach zarządził.

Rząd może polecić załatwienie spraw należących do poruczonego zakresu działania w całości lub w części na swój koszt organom własnym.

§. 107.

Zastępca burmistrza.

W razie przeszkody, zastępuje burmistrza jego zastępca.

Rozdział trzeci.

Zakres działania magistratu.

§. 108.

W ogólności.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą rady miejskiej.

Pod kierownictwem burmistrza zarządza magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów, załatwia czynności bieżące i uchwala we wszystkich przekazanych mu sprawach.

W sprawach poruczonego zakresu gminy, mianowicie w sprawach administracyi politycznej, jest magistrat pod przewodnictwem burmistrza pierwszą instancyą w obrębie miasta.

§. 109.

Zarząd majątkiem.

Magistrat obowiązany jest, zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przyczem winien trzymać się ściśle budżetu i uchwał rady miejskiej, i zasięgać upoważnienia rady co do wydatków, których zatwierdzenie jej zastrzeżone.

Do wydatków niezbędnych w budżecie nieprzewidzianych, magistrat ma uzyskać zezwolenie rady miejskiej.

§. 110.

Wykonywanie policyi.

Magistrat wykonywa podług istniejących ustaw i przepisów policyę miejscową, i strzeże porządku i bezpieczeństwa w obrębie gminy o ile te sprawy nie są poruczone organom rządowym.

On rozsądza sprawy przestępstwa przeciw miejscowym zarządzeniom policyjnym.

Takie przestępstwa ulegają karze pieniężnej aż do ilości 100 złr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężne aresztowi, wymierzając za każde 5 złr. jeden dzień aresztu. Kary pieniężne wpływają do kasy miejskiej, na cele dobroczynne, które rada miejska oznaczy.

§. 111.

Ściąganie należytości.

Podatki gminne, taksy, kary policyjne i wszelkie inne należytości gminne, ściąga magistrat sposobem przepisanym względem ściągania rządowych należytości tego rodzaju.

Przekroczenia przeciw przepisów wydanych względem podatków i innych należytości gminnych, ulegają takim samym karom, jakie są nałożone na podobne przekroczenia dotyczące należytości rządowych.

§. 112

Regulamin.

Rada miejska wyda regulamin, podług którego mają być sprawy w magistracie załatwiane.

Ten regulamin oznaczy sprawy, w których magistrat ma obradować i uchwalać kolegialnie.

Kolegialnym posiedzeniom w magistracie przewodniczy burmistrz lub jego zastępca.

Bez przewodnictwa burmistrza lub jego zastępcy magistrat nic nie może uchwalać.

§. 113.

Odpowiedzialność urzędników i sług.

Każdy urzędnik i sługa gminy odpowiada za powierzone mu czynności urzędu lub służby.

Część V.

Stosunek gminy do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 114.

A) W sprawach zakresu działania własnego.

W sprawach zakresu działania własnego podlega gmina miasta Rzeszowa bezpośrednio Wydziałowi, a względnie Sejmowi krajowemu.

§. 115.

Sejm krajowy czuwa nad tem za pośrednictwem swego Wydziału, ażeby majątek gminy, tudzież majątki zakładów i fundacyi pod zarządem gminy będących, nie były uszczuplone.

Od jego potwierdzenia zawisła ważność uchwał rady miejskiej, do zarządu majątkiem gminnym odnoszących się, w wypadkach niniejszym statutem wymienionych.

On rozstrzyga także zażalenia i odwołania się od wyroków i uchwał rady miejskiej, w sprawach zakresu własnego, o ile w takowych rada miejska według tego statutu nie orzeka ostatecznie.

§. 116.

Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.

§. 117.

B) W sprawach poruczonych.

W sprawach poruczonych podlega gmina miasta Rzeszowa bezpośrednio naczelnej politycznej władzy krajowej.

§. 118.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała i w brew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru, wykonywa naczelna polityczna władza krajowa; na żądanie jej przeto, burmistrz miasta winien jej udzielać uchwały rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.

§. 119.

Naczelna polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek, zakazać wykonania uchwały, powziętej przez radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania rady lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu, do Ministerstwa Stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna, o wydanym zakazie, zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 120.

Naczelna polityczna władza krajowa, ma także rozstrzygać rekursa, przeciw rozporządzeniom magistratu lub rady miejskiej, naruszającym, lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekursa, do Wydziału krajowego, zanoszone być winny.

W sprawach poruczonego zakresu działania, ma być rekurs w każdym razie, do naczelnej władzy krajowej podany.

Część VI.

Postanowienia dotyczące różnych społeczności religijnych w ogóle, a izraelickiej w szczególności.

§. 121.

Każda społeczność religijna pozostaje w posiadaniu zarządzie i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów przeznaczonych na jej cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swego wyznania z własnych zasobów. Każdy członek gminy miasta Rzeszowa przyczynia się do wydatków na cele religijne tylko tego wyznania, do którego sam należy.

§. 122.

Obecny majątek miasta Rzeszowa jest własnością chrześciańskiej ludności do gminy Rzeszowa należącej.

§. 123.

Specyalne sprawy chrześciańskie.

Specyalne sprawy chrześciańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześciańskich członków gminy rzeszowskiej.

Sprawy te są w szczególności:

a) rozporządzenie i zawiadywanie całym majątkiem obecnym tak co do kapitału, jak co do dochodów;

b) zarząd spraw kościelnych, naukowych i dobroczynnych, jako też chrześciańskich zakładów, fundacyj i funduszów;

c) wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie i mianowanie pasterzy dusz i nauczycieli, jako też nadawanie stypendyów i innych miejsc funfundacyjnych.

§. 124.

W zarządzie spraw w §. 123 wymienionych, zastępują ludność chrześciańską członkowie rady miejskiej religii chrześciańskiej.

Członkowie ci z burmistrzem na czele stanowią radę administracyjną chrześciańską, która w sprawach w §. 123 poszczególnionych ma taką władzę, jaka przysłuża radzie miejskiej w ogólnych sprawach miasta.

§. 125.

Społeczność izraelicka pozostaje wyłączną właścicielką swojego majątku, i zarządza tymże sama, tak jak innemi specyalnemi sprawami swojemi a z własnych zasobów opędza koszta tego zarządu.

§. 126.

W szczególności.

Społeczność izraelicka, pokrywa z własnych zasobów wydatki:

a) na swoje cele religijne;

b) na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych;

c) na utrzymanie swoich szkół i szpitalów, i

d) na zaspokojenie innych swoich właściwych potrzeb.

§. 127.

W zarządzie spraw w §§. 125. i 126. wymienionych, zastępują społeczność izraelicką członkowie rady miejskiej wyznania starozakonnego. Członkowie ci pod przewodnictwem burmistrza, stanowią radę administracyjną izraelicką, która w sprawach w §. 125. i 126. wyszczególnionych, ma taką władzę i taki zakres, tudzież porządek działania, jaki przysługa radzie administracyjnej chrześciańskiej (§. 124.) w sprawach w §. 123. wymienionych.

§ 128.

Przepisy niniejszego statutu tyczące się zgromadzeń, stanowienia uchwał, jako też sposobu załatwienia spraw w radzie miejskiej, stosuje się także do wyż wspomnionych rad administracyjnych (§§. 124. i 127.)

§. 129.

Dochody, które prócz dochodów z obecnego majątku, gmina miasta Rzeszowa z jakiegokolwiek tytułu pobiera, zostają pod rozporządzeniem i zawiadywaniem całej rady miejskiej i temi dochodami wydatki na cele wspólne pokryte być mają.

§. 130.

Sprawy w moc §§. 123. i 124. radzie administracyjnej chrześciańskiej lub izraelickiej zastrzeżone, mogą być za wspólnem tychże porozumieniem, oddane pod uchwałę i rozporządzenie rady miejskiej.

W razie sporu czy jaka sprawa należy do specyalnych spraw chrześciańskich (§. 123.) lub do specyalnych spraw izraelickich (§. 125. i 126.) rozstrzygają rady administracyjne, tak chrześciańska jak izraelicka, na wspólnem zebraniu.

Przeciw takiej decyzyi wolno w ciągu dwóch miesięcy od zapadłej w tej mierze uchwały odwołać się do Wydziału krajowego, który ostatecznie orzeka.

§. 131.

Od chwili ukonstytuowania rady miejskiej i magistratu, na podstawie tego statutu ustają wszystkie czynności dotychczasowe kahału izraelickiego Rzeszowskiego, o ile nie dotyczą zawiadywania spraw wyłącznie religijnych wyznania izraelskiego.

Postanowienia przechodowe.

§. 132.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi obecna rada miasta Rzeszowa wybory nowej rady miejskiej i pełnić będzie przy tych wyborach czynności w niniejszem statucie radzie miejskiej przekazane.

231

Po ukończeniu wyborów (§. 51. lit. *f*) i skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo wybranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od dotychczasowego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowoobranych radnych, rozwiązuje się dotychczasowa rada miejska.

Nowa rada po ukonstytuowaniu się, zawiadomi o tem publiczność.

Gdy ważność wyborów przynajmniej trzech czwartych części nowoobranych uznaną zostanie, przystąpi rada miejska do wyboru burmistrza i tegoż zastępcy według postanowień niniejszego statutu.

§. 133.

O sposobie załatwiania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu będą wszelkie sprawy w radzie miejskiej, w magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy w sprzeczności zostawał z niniejszem statutem, wydane będą natychmiast stósowne postanowienia.

§. 134.

O teraźniejszych urzędnikach i sługach gminy.

Co do pozostawienia w służbie, tudzież uwalniania, (pensyonowania, kwieskowania, suspendowania lub oddalania) od służby urzędników i sług gminy, mianowanych przed zaprowadzeniem niniejszego statutu, niemniej co do płac dla wdów i sierót po nich, zachowane będą przepisy istniejące dla urzędników i sług przy administracyjnych władzach kraju.

Sprawozdanie

mniejszości Komisyi do statutów dla miast wyznaczonej, co do niektórych ustępów Statutu dla miasta Rzeszowa.

Że co do §. 37. Statutu, stanowiącego stosunek liczbowy między członkami chrześciańskiemi i izraelickiemi, to postanowienie podobne prawnie usprawiedliwić się nie da, dlatego mniejszość była zdania, aby paragraf ten opiewał jedynie:

„Rada miejska składa sią ze 24 członków.“

Że ustęp 2. §fu 59. również wypuszczeniu uledz winien, z powodu, że wykluczenie niechrześcian od wyższych urzędów gminnych niezgodne z duchem czasu i zasadą równouprawnienia.

Że dalej §fy 121., 122., 123., 124., 125., 126., 127., 128., 129., 130. i 131. wypuszczonemi być powinny z zasady, że rozstrzyganie spraw majątkowych do statutu nie należy, gdyż to jest kwestyą prawną.

Marek Dubs,
poseł miasta Lwowa.

Dr. Szymon Samelson.

Z drukarni Kornela Pillera we Lwowie. 1866.

projekt — wersya IV
1866

233

Ustawa

z dnia

nadająca dla król. obwod. miasta Rzeszowa statut gminny.

Na wniosek Sejmu Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem księstwem Krakowskiem, nadaję na mocy ustawy z dnia 5. Marca 1862. do liczby 18 Dz. praw Państwa, dla królewskiego obwodowego miasta Rzeszowa, załączony statut gminny, i rozporządzam jak następuje:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego statutu o wyborze i urządzeniu Rady miejskiej obowiązują natychmiast, i zaraz po ogłoszeniu statutu mają wejść w wykonanie.

Artykuł II.

Skoro Rada miejska się urządzi, statut niniejszy stanie się w całości obowiązującym.

Artykuł III.

Równocześnie z działalnością tego statutu, dotychczasowe rozporządzenia i przepisy, dotyczące gminnego urządzenia miasta Rzeszowa, przestaną obowiązywać.

Artykuł IV.

Memu Ministrowi Stanu polecam przeprowadzenie tej ustawy.

Wiédeń, dnia

Statut

dla król. obwodowego miasta Rzeszowa.

A.

Ustawa gminna.

Dział I.

O gminie w ogólności.

§. 1.

Obręb gminy.

Obręb gminy miasta Rzeszowa stanowią wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych miasta zapisane realności.

§. 2.

Zmiana granic.

Do zmiany granic miasta potrzeba przyzwolenia Wydziału krajowego, które udzielonem być może tylko za poprzedniem oświadczeniem politycznej Władzy krajowej, iż przeciw temu ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

Dział II.

O członkach gminy.

§. 3.

Członkowie gminy i Obcy.

Członkami gminy są:

a) osoby mające w gminie prawo przynależności (przynależni do gminy);

b) uczestnicy, t. j. osoby nie mające w gminie prawa przynależności, jeżeli w granicach gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli od przedsiębiorstwa zarobkowego samoistnie wykonywanego, albo od dochodu bezpośredni podatek w gminie opłacają.

Pod temi warunkami należą do uczestników gminy także korporacye, stowarzyszenia, zakłady

i fundacye. Wszystkie inne osoby w gminie są obcemi.

§. 4.

Przynależność do gminy.

Stosunki przynależności do gminy określone są Ustawą z dnia 3. Grudnia 1863. (Dz. p. P. l. 105).

Za nadanie prawa przynależności do gminy (przyjęcie do związku gminy) może gmina pobierać opłatę nieprzewyższającą sumy 20 złr. w. a.

§. 5.

Obywatele miejscy.

Obywatelami miejskimi są ci, którym gmina miasta Rzeszowa prawo obywatelstwa nadała.

Prawo obywatelstwa miejskiego nabywa się jedynie mocą uchwały Rady miejskiej.

Od tej uchwały nie ma dalszego odwołania się.

Obywatelstwo miejskie nadane być może tylko osobom płci męskiej, przynależącym do gminy miasta Rzeszowa, które:

a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem;

b) prowadzą życie nienaganne;

c) posiadają majątek nieruchomy, czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, albo wykonują przedsiębiorstwo podatkowi zarobkowemu ulegające, albo mają inne środki dostateczne utrzymania siebie i swej rodziny.

§. 6.

Opłata za nadanie obywatelstwa.

Za nadanie prawa obywatelstwa miejskiego należy się opłata, której wysokość Rada miejska od czasu do czasu oznaczy.

Dopiero po złożeniu tej opłaty można używać praw przysługujących obywatelom miejskim. Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od opłaty.

§. 7.

Przyrzeczenie i dyplom obywatelski.

Przyjęty w poczet obywateli miejskich złoży w obecności burmistrza i Rady miejskiej uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić, i dobro gminy według możności popierać będzie.

Po uiszczeniu opłaty i złożeniu przyrzeczenia, otrzyma przyjęty w poczet obywateli miejskich dyplom obywatelstwa miejskiego.

§. 8.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci obywatelstwo:

a) z utratą przynależności do gminy;

b) przez formalne zrzeczenie się;

c) jeżeli uznany jest winnym zbrodni, przekroczenia, lub przestępstwa popełnionego z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej;

d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku, lub po rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami, w skutek przeprowadzonego śledztwa będzie uznany winnym;

e) jeżeli w skutek czynu w chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego, w drodze postępowania dyscyplinarnego utracił urząd lub posadę.

§. 9.

Obywatel miejski może także uchwałą Rady miejskiej pozbawionym być prawa obywatelstwa:

a) jeżeli przekony jest o czyn z umysłu na szkodę gminy popełniony;

b) jeżeli bez dostatecznej przyczyny wzbrania się pełnić obowiązki urzędu lub posady, do których wyborem gminy jest powołanym.

§. 10.

Obywatelstwo honorowe.

Obywatelom Państwa Austryackiego, którzy się Państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może gmina, bez względu na miejsce ich zamieszkania i przynależności do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego. Obywatelstwo honorowe nadaje wszelkie prawa obywatelstwa miejskiego, nie wkładając żadnych obowiązków, i nie wpływa na zmianę przynależności do gminy.

Prawo obywatelstwa honorowego utraca się w wypadkach w §. 8. lit. *b*, *c*, *d*, *e*, i w §. 9. lit. *a* wskazanych.

§. 11.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie przebywający ma prawo:

a) do opieki i bezpieczeństwa swej osoby i własności znajdujących się w obrębie gminy;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych, stosownie do ich urządzeń.

§. 12.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy służy prawo:

Wybierania i obieralności do Rady miejskiej, i prawo udziału w zawiadywaniu sprawami gminy, według postanowień niniejszego statutu. Nadto przysługuje jeszcze przynależnym do gminy:

a) prawo swobodnego pobytu w gminie;

b) w razie zubożenia i nieudolności do pracy prawo do wsparcia, stosownie do ustawy z dnia 3. Grudnia 1863. (Dzien. pr. Państwa l. 105.)

§. 13.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa przysługujące członkom gminy, a nadto jeszcze prawo korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 14.

Obowiązki członków gminy i obcych w ogólności.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

a) stosować się do rozporządzeń wydanych przez gminę, w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuża;

b) przykładać się do ciężarów gminy, podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 15.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 14. wymienionych, ma nadto obywatel miasta Rzeszowa szczególny obowiązek pełnienia urzędu, do którego wyborem gminy powołanym będzie.

§. 16.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnicy gminy mają prawo do swobodnego pobytu w gminie, dopóki nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Obcym, którzy się z przynależności do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej udowodnią, iż w celu uzyskania poświadczenia swej przynależności potrzebne kroki poczynili, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, jak długo wraz z rodziną życie nienaganne prowadzą, i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swym obrębie, ma prawo odwołać się do naczelnej politycznej Władzy krajowej.

Rządowa Władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych objaśnień względem uczestników gminy i obcych.

§. 17.

Spisy członków gminy.

Gmina prowadzi dokładne spisy członków gminy, których przejrzenie każdemu dozwolone.

§. 18.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy Statut nie narusza w niczem ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Dział III.

O Reprezentacyi gminnej.

§. 19.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Rzeszowa reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama, lub przez magistrat i inne urzęda gminne.

Na czele Rady miejskiej, magistratu i innych urzędów gminnych stoi burmistrz.

§. 20.

Skład i wybór Rady miejskiej.

Rada miejska składa się z 24 członków (Radnych miejskich).

Radnych obierają członkowie gminy, uprawnieni do wyboru.

Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, o obieralności i postępowaniu przy wyborach zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Rzeszowa.

§. 21.

Wybór burmistrza i zastępcy.

Burmistrza wybiera Rada miejska bądź z grona swego, bądź z członków gminy, którzy mają prawo głosowania na lat sześć.

Zastępcę burmistrza wybiera Rada wyłącznie z grona swojego na lat trzy.

Bliższe postanowienia w tej mierze zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Rzeszowa.

§. 22.

Obowiązek przyjęcia wyboru.

Każdy podług przepisów wybrany członek gminy winien przyjąć wybór bądź na członka Rady miejskiej, bądź na burmistrza lub jego zastępcę.

Jeżeli kto w ciągu ośmiu dni po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się iż wybór przyjął.

Odmówienie tylko z ważnych powodów nastąpić może. Ocenienie takowych zostawia się ostatecznemu rozstrzygnieniu Rady miejskiej.

Kto wbrew uchwały Rady miejskiej wyboru nie przyjmie, utraci prawo głosowania na lat trzy.

§. 23.

Peryod wyborczy i losowanie.

Radni miejscy obierani będą na lat sześć w sposób taki, że co lat trzy połowa Radnych z każdego koła wyborczego, licząc w to zastępcę burmistrza, występuje, i Rada nowo wybranemi przez właściwe koła wyborcze radnymi uzupełnioną będzie tak, aby zawsze z dwudziestu czterych radnych złożoną była.

Los oznaczy, którzy z wybranych radnych po upływie pierwszych lat trzech ustąpić mają.

Z końcem następnego trzechlecia, ustępują ci z Radnych, którzy swe sześcioletnie urzędowanie kończą. Wybory przeto ubywających Radnych co lat trzy odbywać się mają.

Losowanie Radnych z końcem trzechlecia z Rady wyjść mających winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed skończeniem peryodu wyborczego nastąpić mogły.

Losowanie odbywa burmistrz lub jego zastępca w obec zgromadzonej Rady.

Ustępujący mogą być na nowo wybrani, jeżeli przeszkoda prawna nie zachodzi.

§. 24.

Wybory uzupełniające.

W razie opróżnienia w ciągu peryodu wyborczego posady burmistrza lub jego zastępcy, winna Rada najpóźniej do dni 14 wybrać w jego miejsce innego, na czas jeszcze pozostały.

W miejsce Radnego w ciągu trwania perjodu wyborczego z jakiegokolwiek innego powodu (§. 23.) opróżnione, wybierze koło wyborcze, przez które ubyły Radny był wybrany w przeciągu dni 14 na podstawie ostatniej listy wyborczej nowego Radnego na dalszy ciąg peryodu wyborczego.

§. 25.

Zatwierdzenie i przysięga burmistrza.

Wybór burmistrza wymaga zatwierdzenia Cesarskiego. Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności Rady miejskiej i urzędników magistratu złoży przysięgę do rąk Namiestnika kraju, lub też od niego wyznaczonego delegata, ślubując wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do Ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Zastępca burmistrza składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza, na zgromadzeniu Rady, w obec urzędników magistratu.

Zaraz po złożeniu przysięgi, burmistrz obejmuje urzędowanie.

§. 26.

Płaca.

Urząd Radnego jest bezpłatny.

Płacę i inne emolumenta burmistrza ustanawia Rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Dla zastępcy może Rada miejska wyznaczyć stosowne wynagrodzenie za czas zastępywania burmistrza.

Radnym i burmistrzowi należy się od gminy zwrot niezbędnych wydatków połączonych z ich urzędowaniem.

§. 27.

Burmistrz i jego zastępca muszą mieć w Rzeszowie stałe zamieszkanie.

§. 28.

Ustąpienie z posady.

Za przyzwoleniem Rady miejskiej może każden członek Reprezentacyi (Radny, burmistrz) urząd swój złożyć.

Członek Reprezentacyi traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, którąby pierwotnie jego obieralności na członka Rady stała na przeszkodzie.

Jeżeli członek Reprezentacyi popadnie w śledztwo z powodu jednego z czynów karygodnych, w §§. 3. i 11. ordynacyi wyborczej dla miasta Rzeszowa wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne, krydalne lub ugodne. Radnych, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może Rada miejska uznać za występujących.

Dział IV.

O zakresie działania gminy.

Rozdział pierwszy.

O zakresie działania gminy w ogólności.

§. 29.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

a) własny, i

b) poruczony.

§. 30.

Własny zakres działania.

Własny zakres działania, t. j. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie za-

rządzać i rozporządzać może, obejmuje w ogóle wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy, i w jej granicach własnemi jej siłami załatwionem i przeprowadzonem być może.

W myśl tego należą do własnego zakresu działania gminy w szczególności:

1. wolny zarząd majątkiem gminnym, i załatwienie spraw odnoszących się do związku gminy;

2. czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;

3. staranie o zakładanie i utrzymanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi po drogach i wodach;

4. policya polowa;

5. policya żywności, tudzież nadzór nad targami, nad miarami i wagami;

6. policya zdrowia;

7. policya nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi służebnej;

8. policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;

9. sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynności gminy; zapobieganie żebractwu;

10. policya ogniowa, policya budownictwa, tudzież utrzymanie porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;

11. ustawą oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie przez gminę utrzymywane, i na szkoły ludowe; staranie o zakładanie, uposażenie i utrzymywanie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencyi do szkół;

12. jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;

13. przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi.

Z wyższych względów Państwa mogą pewne czynności policyi miejscowej w gminie w drodze ustawy przekazane być osobnym organom rządowym.

§. 31.

Poruczony zakres działania.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracyi.

§. 32.

Językiem urzędowym jest język polski.

238

Rozdział drugi.

O zakresie działania Rady miejskiej.

§. 33.

Rada miejska jest w sprawach gminy organem uchwalającym i nadzorującym.

Władza wykonawcza jej nie przysługa. Zadaniem Rady miejskiej jest: zastępywać gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków i w granicach ustawami oznaczonych, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 34.

Sprawy gospodarstwa gminy.

W sprawach gospodarstwa gminy należą do obrad i uchwał Rady:

1. Wszelkie rozporządzenia względem majątku i dobra gminy;

2. postanowienie sposobu użytkowania i zarządu majątkiem;

3. uchwalanie budżetu rocznego i środków pokrycia;

4. sprawdzanie i załatwianie rachunków rocznych;

5. wogóle wszelkie sprawy zarządu majątkowego, zastrzeżone niniejszym statutem, tudzież sprawy, które Rada swojej decyzyi zachowa, lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

§. 35.

Sprawy zastrzeżone decyzyi Rady miejskiej:

1. Ustanowienie zasad w zarządzie majątku gminnego.

2. Onaczenie sposobu wykonywania służącego gminie prawa propinacyi (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych), i oznaczenie opłaty propinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych.

3. Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nieruchome; zbywanie majątku gminy; przyjmowanie zobowiązań wieczystych, przyjmowanie obowiązków służebnictwa, zastawu i poręczenia, zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe.

W sprawach tu wyliczonych, uchwała, aby miała ważność, musi być powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących po-

siedzeniach odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków całej Rady miejskiej.

Zbywanie rzeczy nieruchomej lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa 4000 złr. przenosi, jakoteż zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka, lub suma poręczyć się mająca, z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu z przecięcia lat sześciu obliczoną, nie może mieć miejsca, jak tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

4. Lokowanie kapitałów.

Na majętności nieruchome kapitały wypożyczane być mogą tylko za bezpieczeństwem pupilarnem.

5. Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 4000 złr. wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób wyżej pod 3. wskazany.

6. Stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.

Tworzenie nowych zakładów gminnych, albo zwinięcie już istniejących.

7. Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw.

8. Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile Rada miejska nie uzna rzeczą stosowną czynności te poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

9. Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od niego, i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.

10. Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą Rady miejskiej burmistrzowi lub magistratowi poruczone nie będzie, tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane.

11. Umarzanie należytości wątpliwych lub takich, które odebrane być nie mogą.

12. Opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płacę, i darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych.

§. 36.

Ustanawianie służby.

Decyzyi Rady miejskiej zastrzeżone jest także:

1. Organizacya urzędów gminy; oznaczenie liczby urzędników i sług gminy, tudzież wszystkich osób od gminy płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług gminy, jakoteż orzeczenie o ich obowiązkach. Konceptowi urzędnicy magistratu muszą się wykazać z odbytych egzaminów praktycznych, dla urzędników Państwa tej kategoryi przepisanych.

2. Stanowienie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i sług gminy, dla ich wdów i sierót.

3. Mianowanie, jakoteż uwolnienie od służby urzędników i sług gminy; udział przy mianowaniu lub uwolnieniu od służby przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, według istniejących przepisów, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót.

Mianowanie niższych urzędników i sług może jednakże Rada miejska poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

4. Udzielanie zaliczek na płace, i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i sług gminy, jako i dla innych osób, używanych w służbie gminy.

5. Udzielanie urlopów burmistrzowi i jego zastępcy, dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom gminy na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§. 37.

Sprawy policyi miejscowej.

O ile sprawowanie policyi miejscowej nie jest przekazane mocą ustawy organom rządowym, wydaje Rada w granicach istniejacych ustaw, obowiązujące w obrębie gminy przepisy, tyczące się policyi miejscowej, i za przekroczenie tychże zagraża karą pieniężną aż do wysokości 50 złr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, karą aresztu do 10 dni. Rada winna uchwalać środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urządzeń policyi miejscowej, i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbanie w tej mierze, pochodzące z jej winy.

§. 38.

Zaopatrywanie ubogich.

Rada czuwa nad tem, aby ubodzy w miarę ustaw zaopatrzeni byli.

Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada winna postarać się o potrzebne środki, i oznaczy sposób ich użycia.

§. 39.

Udzielanie zdania.

Rada miejska ma na żądanie politycznej Władzy krajowej, lub Wydziału krajowego, albo na żądanie Rady powiatowej lub Wydziału powiatowego udzielać swojego zdania.

§. 40.

Rozstrzyganie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga wszystkie zażalenia w sprawach zakresu działania własnego, zaniesione do niej przeciw rozporządzeniom burmistrza, magistratu i wszystkich innych organów gminy.

W jakich przypadkach takie zażalenia polityczna Władza krajowa rozstrzyga, stanowi §. 101.

§. 41.

Nadzorowanie.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw.

Ona kontroluje czynności magistratu i innych urzędów gminy w sprawach zakresu działania własnego i poruczonego.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo wglądać nieprzerwanie w działanie tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów, a w szczególnych wypadkach własnego zakresu działania zastrzegać sobie decyzyę.

Rada miejska zarządza szkontrowanie kas miejskich, a w razie potrzeby likwidacyę onych.

§. 42.

Zakłady gminne.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, które zostają pod zarządem gminy, posiada Rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 43.

Dalsze uchwały Radzie zastrzeżone.

Do zakresu działania Rady należy dalej:

a) wybór burmistrza i jego zastępcy;

b) nadawanie prawa przynależności do gminy; nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego; tudzież rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa (§. 9.), ustanawianie opłaty, nadanie prawa przynależności i obywatelstwa miejskiego, niemniej uwolnienie od niej (§§. 4. i 6.);

240

c) wykonywanie przysługującego gminie prawa patronatu lub prezentowania, tudzież rozdawanie stypendyów, jako i innych miejsc fundacyjnych;

d) zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich, w granicach ustawą oznaczonych;

e) wybór mężów zaufania do jednania stron;

f) uchwalanie wniosków do zmian statutu miejskiego, lub zmiany obrębu miasta. (§. 2.)

Uchwała taka, aby była ważną, musi być powziętą na dwóch nieprędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach. Zmiany statutu jedynie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić mogą;

g) czuwanie nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisów wyborców.

§. 44.

Sposób załatwiania spraw.

Rada miejska załatwia sprawy swojej decyzyi zastrzeżone na walnych zgromadzeniach.

Wolno jej jednak poruczyć rozstrzyganie pewnych spraw swoim sekcyom (wydziałom), lub szczególnym od niej mianowanym komisyom, lub też burmistrzowi albo magistratowi.

§. 45.

Zwoływanie Rady.

Rada miejska zgromadza się na walne posiedzenia, ile razy tego zajdzie potrzeba.

Liczbę i czas zwyczajnych posiedzeń ustanowi Rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie Rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie burmistrza lub jego zastępcy.

Na pisemne żądanie czterych Radnych, burmistrz obowiązany zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni trzech.

§. 46.

Komplet do uchwał.

Do powzięcia uchwał konieczną jest obecność przynajmniej trzynastu Radnych, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

O komplecie Rady, potrzebnym do wyboru burmistrza, stanowi ordynacya wyborcza dla miasta Rzeszowa.

§. 47.

Przeszkody uczestniczenia w obradach.

Żaden członek Rady miejskiej nie może być obecnym przy rozprawach i głosowaniu, jeżeli

przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony lub krewnych, albo powinowatych aż do drugiego stopnia włącznie.

§. 48.

Przewodniczenie na posiedzeniach.

Posiedzeniom Rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca.

Posiedzenia bez takiego przewodnictwa odbyte są nieważne.

Przewodniczący zagaja i zamyka posiedzenie, kieruje rozprawami i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

§. 49.

Warunki ważności uchwał.

Do ważności uchwał Rady miejskiej konieczną jest bezwzględna większość obecnych na posiedzeniu członków, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący głosuje przy wyborach. Prócz tego głosuje on tylko w razie równości głosów, a wtedy to zdanie staje się uchwałą, które z doliczeniem jego głosu większość bezwzględną otrzymało. Głosowanie odbywa się jawnie, wolno jest jednak Radzie uchwalić głosowanie tajne.

Przy wyborach i w sprawach, tyczących się osobistości, głosowanie musi być tajne.

§. 50.

Jawność posiedzeń.

Posiedzenia Rady miejskiej odbywają się publicznie.

Na przedstawienie jednak przewodniczącego, lub na wniosek przynajmniej czterych radnych, może Rada miejska uchwalić posiedzenie tajne.

Sprawy dotyczące obsadzenia posad, zawieszenia lub oddalenia ze służby urzędników lub sług gminnych, traktowane będą na posiedzeniach tajnych.

Obrady nad rachunkami i budżetem gminy muszą być jawne.

Gdyby publiczność zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała, lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznem napomnieniu do porządku, zarządzi usunięcie publiczności.

§. 51.

Protokół posiedzeń.

Z posiedzeń Rady miejskiej spisuje się protokół, który przewodniczący i dwaj członkowie obecni na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego upoważnieni, podpisują.

241

Protokół ten zachowuje się w archiwum miejskiem.

§. 52.

Regulamin.

Rada ma prawo w granicach ustaw uchwalić porządek czynności i postępowania dla siebie i dla urzędów gminnych.

Rozdział trzeci.

O zakresie działania burmistrza i magistratu.

§. 53.

Burmistrz jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym.

Magistrat składa się z burmistrza lub jego zastępcy i urzędników pomocniczych.

§. 53.

Władza burmistrza i magistratu w ogólności.

Burmisrz jest przełożonym magistratu i urzędów miejskich, i kieruje czynnościami tychże.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą Rady miejskiej.

Pod kierownictwem burmistrza zarządza magistrat bezpośrednio sprawami gminy, i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów, załatwia czynności bieżące i uchwala we wszystkich przykazanych mu sprawach.

W sprawach poruczonego zakresu gminy, mianowicie w sprawach administracyi politycznej, jest magistrat pod przewodnictwem burmistrza pierwszą instancyą w obrębie miasta.

Jeżeli dla jakiejkolwiek przeszkody burmistrz nie urzęduje, wszystkie jego prawa i obowiązki przechodzą na jego zastępcę.

§. 55.

Władza dyscyplinarna.

Burmistrz sprawuje władzę dyscyplinarną nad podwładnymi urzędnikami i sługami gminy.

W wykonywaniu tej władzy burmistrz mocen jest zarządzić zawieszenie płacy, a nawet tymczasowe usunięcie od służby, ma jednak przedstawić rzecz tę Radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzyi.

§. 56.

Reprezentacya na zewnątrz. Wydawanie dokumentów.

Burmistrz reprezentuje gminę na zewnątrz,

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, podpisuje burmistrz i dwóch członków Rady miejskiej.

§. 57.

Wykonywanie i zawieszanie uchwał.

Burmistrz przygotowuje przedmioty przeznaczone pod rozpoznanie Rady.

Obowiązkiem burmistrza jest, wprowadzać w wykonanie uchwały Rady miejskiej, powzięte zgodnie z ustawami w sposób przez nią wskazany.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała Rady miejskiej jest w sprzeczności z ustawami, lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, wtedy jest obowiązanym wstrzymać wykonanie uchwały i przedłożyć sprawę Radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania.

Gdyby zaś Rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, burmistrz przedstawi niezwłocznie rzecz najdalej w przeciągu dni ośmiu naczelnej politycznej Władzy krajowej do rozstrzygnięcia, i Radę miejską na najbliższem posiedzeniu, obok wyłuszczenia powodów zawieszenia, o tem zawiadomi. Obowiązkiem zaś będzie naczelnej politycznej Władzy krajowej, wydać to rozstrzygnienie ile możności jak najspieszniej, i równocześnie zawiadomić o nim Wydział krajowy, jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy.

Burmistrz może też jest także suspendować i przedstawiać Radzie miejskiej do decyzyi uchwały sekcyi (Wydziału) Rady miejskiej i mianowanej przez nią komisyi, jeżeli takowe uchwałom Rady miejskiej lub też ustawom sprzeciwiają się.

Kolegialnym posiedzeniom w magistracie przewodniczy burmistrz lub jego zastępca.

Bez przewodnictwa burmistrza lub jego zastępcy magistrat nic nie może uchwalać.

W sprawach należących do zakresu działania magistratu, których załatwienie według instrukcyi przez Radę miejską wydać się mającej nie wymaga załatwień kolegialnych, burmistrz może samodzielnie decydować.

Sprawy dotyczące osądzania przestępstw i wykonywanie prawa karania muszą być kolegialnie załatwiane.

§. 58.

Zarząd majątku.

Magistrat obowiązany jest zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przy czem winien trzymać się ściśle budżetu i

242

uchwał Rady miejskiej, i zasięgać upoważnienia Rady co do wydatków, których zatwierdzenie jej zastrzeżono.

Do wydatków niezbędnych w budżecie nieprzewidzianych, magistrat ma uzyskać zezwolenie Rady miejskiej.

Magistrat zawiaduje zakładami gminnemi i nadzoruje zakłady własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowa nie zawierają innych postanowień.

Magistrat zezwala na przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi, i czuwa nad zachowaniem i ścisłem wypełnieniem istniejących w tej mierze przepisów.

Prawem równie jak obowiązkiem burmistrza jest, zarządzać od czasu do czasu szkontrowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie uznanej potrzeby winien on zarządzić likwidacyę tych kas.

§. 59.

Sprawowanie policyi miejscowej.

Do magistratu pod przewodnictwem i odpowiedzialnością burmistrza należy odpowiednie ustawom i przepisom sprawowanie policyi miejscowej, o ile pojedyńcze czynności tejże nie są przekazane w drodze ustawy organom rządowym. Burmistrz jest obowiązanym zarządzić wszystko, czego wymaga wykonanie policyi miejscowej, i postarać się o potrzebne do tego środki pieniężne.

W nagłych wypadkach nieszczęścia n. p. przy pożarach lub powodziach i t. p., ma burmistrz prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa chwilowego, i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy, a nawet i obcych.

Gdyby środki policyi miejscowej w gminie nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego (jak n. p. w razie epidemii), lub gdyby własne siły gminy nie wystarczały do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, burmistrz winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną Władzę krajową.

§. 60.

Poruczony zakres działania.

Sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy załatwia burmistrz w sposób ustawami przepisany, lub przez władze wskazany.

Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, burmistrz winien zastosować się w tym względzie do uchwały Rady.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, kiedyby uchwała Rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być zasiągniętą, może burmistrz działać według własnego zdania; winien jednak następnie w jak najkrótszym czasie uzyskać od Rady zatwierdzenie tego, co w takich wypadkach zarządził.

Rząd może polecić załatwienie spraw należących do poruczonego zakresu działania w całości lub w części na swój koszt organom własnym.

§. 61.

Zagrażanie karami.

Burmistrz ma wyjątkowo prawo zagrożenia karą pieniężną do pięciu złr., lub w razie niemożności uiszczenia tej kary, karą aresztu do 24 godziu, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tymczasowego policyi miejscowej, niedopuszczającego zwłoki.

§. 62.

Wykonywanie władzy karnej.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą Policyi miejscowej, należącej do zakresu działania gminy wyrzeczoną jest sankcya karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, służy magistratowi pod przewodnictwem burmistrza prawo orzekania kar za takie przekroczenia.

W ten sam sposób mają być także orzekane kary, zagrożone przez Radę miejską, lub przez burmistrza (§§. 37. i 61.).

Tylko kary pieniężne, lub w razie niemożności ich uiszczenia, kary aresztu mogą być orzekane.

Orzeczenie kary zapada większością głosów.

W nagłych przypadkach może burmistrz sam orzec karę, jednak tylko karę pieniężną.

Wszelkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

§. 63.

Tok instancyj.

Od orzeczeń wydanych podług (§. 62.) odwołać się można do politycznej Władzy krajowej.

§. 64.

Przeznaczanie kar pieniężnych.

Kary pieniężne orzeczone, podług §§. 62. i §. 63., wpływają do kasy miejskiej na rzecz ubo-

243

gich miejscowych. Sposób użycia tychże oznacza Rada miejska.

§. 65.

Przeszkody do urzędowania.

Burmistrz lub jego zastępca, tudzież urzędnik gminy nie może brać udziału w załatwieniu sprawy dotyczącej jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych.

§. 66.

Odpowiedzialność.

Burmistrz odpowiada za czynności urzędowe, tak własne, jak i urzędów miejskich Radzie miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych także Rządowi.

Obok tej odpowiedzialności burmistrza, pozostaje nienaruszoną odpowiedzialność względem Rady miejskiej innych członków magistratu i urzędów gminnych za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności przez burmistrza im przekazanych.

Pretensye gminy do wynagrodzenia szkód, pochodzące z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

Dział V.

O gospodarstwie gminnem i o nakładaniu ciężarów na gminę.

§. 67.

Inwentarz majątku.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy miasta Rzeszowa i jej zakładów, winny być utrzymywane w ciągłej widoczności, zapomocą dokładnego inwentarza.

Inwentarz ten ma być sprawdzonym w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszego statutu, każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniona.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć ten inwentarz.

§. 68.

Utrzymywanie majątku.

Majątek i dobro gminy i jej zakładów mają być utrzymywane w całości i w dobrym stanie.

Podział majątku lub dobra między członków gminy jest wzbroniony.

§. 69.

Użytkowanie z majątku gminnego.

Majątek gminy i jej zakładów, dochód przynosić mogący, ma być w ten sposób administrowanym, aby przyniósł o ile można największy trwały dochód.

Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym, o ile by zaś na ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku przyłączyć.

§. 70.

Użytkowanie z dobra gminnego.

Co do tego, komu i w jakim rozmiarze służy udział w pożytkach dobra gminnego, trzymać się należy dotychczasowego niezaprzeczonego zwyczaju.

Jeżeli i o ile nie istnieje taki niezaprzeczony zwyczaj, Rada miejska z uwzględnieniem istniejących specyalnych tytułów prawnych uchwali postanowienie regulujące to uczestnictwo; przyczem może ustanowić opłatę za użytkowanie z dobra gminnego.

Nadwyżka dochodu z dobra gminnego pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych, wpływa do kasy gminnej.

§. 71.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna się i kończy się z rokiem administracyjnym Państwa.

§. 72.

Budżet i rachunki roczne.

Magistrat winien corocznie ułożyć budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny, i przedłożyć takowy Radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku.

Rada ma ten budżet rozpoznać i uchwalić na podstawie inwentarzy i rachunków najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem roku.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy i zakładów gminnych, zaopatrzone właściwemi dowodami, winien magistrat najpóźniej we trzy miesiące po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie do rozpoznania i załatwienia.

Tak budżet jako i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winny być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzenia przez członków gminy, tych zaś spostrzeżenia będą przy rozpoznaniu wzięte pod rozwagę.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuje Rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

§. 73.

Przy zawiadywaniu majątkiem należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu.

Na wydatki, które odłożyć się nie dadzą, a w dotyczącej rubryce budżetu nie znajdują całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie Rady.

W razach bardzo nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez wielkiej szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może burmistrz opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie Rady.

§. 74.

Pokrycie wydatków.

Wydatki na cele gminne mają być przedewszystkiem pokrywane z dochodów gminy.

§. 75.

Z majątku osobnego.

1. Z dochodów.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest osobny majątek, należy przedewszystkiem dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

§. 76.

Wydatki połączone z posiadaniem dobra gminnego.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszta dozoru i uprawy z posiadaniem i użytkowaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia dochody z dobra gminnego do kasy miejskiej wpływające nie wystarczają, mają być ponoszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

§. 77.

Wydatki odrębne.

Wydatki dotyczące tylko interesu pojedyńczych miescowości, części gminy, klas mieszkańców, lub pojedyńczych posiadaczy gruntu, domu, mają być ponoszone przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

§. 78.

2. Z dodatków i opłat.

O ile dochody w §. 74. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może Rada nakładać:

a) dodatki do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego;

b) inne opłaty, nie należące do kategoryi dodatków do podatków.

Do ważności uchwały dotyczącej, czy to nakładania dodatków, czy zaprowadzenia nowych, lub podwyższenia istniejących opłat gminnych, potrzeba, aby była powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§. 79.

a) Dodatki do podatków.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj na wszystkie w gminie miasta Rzeszowa przypisane podatki bezpośrednie, i to na wszystkie równo (podług tej samej stopy procentowej) rozkładane.

Dodatki te mają być rozkładane równo w całym obrębie gminy.

Wyjątki od tych przepisów objęte są w §§. 83. i 84.

§. 80.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie miasta Rzeszowa; nie można nim obciążać produkcyi i obrotu handlowego.

§. 81.

Do nałożenia dodatków przenoszących 15% podatków bezpośrednich, lub 30% podatku konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

Dodatki przenoszące 25% podatków bezpośrednich, lub 50% podatku konsumcyjnego, mogą być tylko na mocy ustawy krajowej nakładane.

§. 82.

b) Inne opłaty.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategoryi dodatków do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego, jakoteż do podwyższenia istniejących już tego rodzaju opłat, potrzeba ustawy krajowej.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 83.

Wyjątki.

Do opłacenia dodatków do podatków bezpośrednich nie mogą być pociągani:

a) urzędnicy i słudzy Dworu, Państwa kraju, gminy, zakładów krajowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jakoteż wdowy i sieroty tych osób, co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyj, prowizyj, zapomóg i innych poborów;

b) pasterze dusz co do ich kongruy.

§. 84.

Do rozkładu dodatków na podatki bezpośrednie podług rozmaitej stopy procentowej, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

§. 85.

Ogłaszanie uchwał dotyczących dodatków i opłat.

Uchwała Rady, dotycząca dodatków lub opłat, musi być w gminie ogłoszoną.

Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wnieść względem niej w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasiąganiu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

§. 86.

Pobór dodatków i opłat.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa, i ściągane za pomocą tych samych środków co podatki.

Inne należytości pieniężne, mające się uiszczać na cele gminne, na podstawie ustawy lub prawomocnej uchwały Rady miejskiej, niemniej kary pieniężne, orzeczone podług niniejszego statutu, pobiera magistrat przez swoje organa, a w razie nieuiszczenia, ściąga je w drodze egzekucyi na ruchomości w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

§. 87.

Konkurencye.

Konkurencya do budowli kościelnych, parafialnych i szkolnych, tudzież do budowy dróg, jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencye do pewnych potrzeb, oparte na specyalnych tytułach prawnych, pozostają w swej mocy.

Dział VI.

O zawiadywaniu specyalnemi sprawami ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

§. 88.

Prawa ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

W gminie miasta Rzeszowa pozostaje tak chrześciańska jak i izraelicka ludność przy wła-

sności, posiadaniu i używaniu zakładów i funduszów, przeznaczonych wyłącznie na jej własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza z własnych zasobów wydatki na takie zakłady i inne cele religijne, naukowe i dobroczynne, w których wyłączny udział tylko jej samej przysługuje.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy, powinny one i nadal z tychże dochodów być opędzane.

§. 89.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności chrześciańskiej.

Specyalne sprawy ludności chrześciańskiej, o ile zawiadywanie niemi podług ustaw należy do Reprezentacyi gminnej, zawiadywane będą przez tę Reprezentacyę podług przepisów niniejszego statutu, z tem jednak ograniczeniem, że izraeliccy członkowie Rady miejskiej w głosowaniu nad temi sprawami i w załatwianiu tych spraw w ogólności udziału mieć nie będą.

Do ważności uchwał Rady miejskiej w sprawach tego rodzaju potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześciańskich członków Rady, i bezwzględna większość głosów tychże członków.

§. 90.

Do specyalnych spraw ludności chrześciańskiej należą:

a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe, wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie lub mianowanie pasterzy dusz, nauczycieli religii i sług kościelnych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszów, przeznaczonych dla chrześcian lub na cele, w których tylko chrześcianie udział mają;

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności chrześciańskiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

§. 91.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności izraelickiej.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności izraelickiej pozostaje przy dotychczasowej zwierzchności religijnej tej ludności.

Do tych spraw należą:

a) sprawy bożnic, smętarzy, sprawy obrzędowe, mianowanie rabinów, kaznodziei, nauczycieli religii i sług obrzędowych;

b) sprawy zakładów, fundacyj, stypendyów i innych funduszów, przeznaczonych dla izraelitów, lub na cele, w których tylko izraelici udział mają;

c) Sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności izraelickiej, lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności, lub też zostającego w jej wyłącznem używaniu.

§. 92.

Prawo Reprezentacyi gminy.

Prawo Reprezentacyi gminy do nadzoru, o ile takowe służy jej w ogóle na mocy ustaw, pozostaje nienaruszonem także względem przedmiotów w §§. 90. i 91. wymienionych.

§. 93.

Nakładanie dodatków do podatków, jakoteż innych opłat na członków gminy, na cele w §§. 90. i 91. wskazane, nastąpić może tylko za przyzwoleniem Rady miejskiej, o ile ustawy specyalne nie stanowią inaczej. Przeciw uchwałom Rady w tej mierze służą te same środki prawne, co i przeciw innym jej uchwałom.

Dział VII.

O nadzorze nad gminą.

§. 94.

Gmina miasta Rzeszowa podporządkowaną jest wprost Wydziałowi krajowemu względnie Sejmowi krajowemu, a co się tyczy poruczonego zakresu działania, stoi ona pod Rządem krajowym.

Sejm krajowy czuwa przez Wydział swój, ażeby majątek miasta, niemniej majątek jego zakładów w całości nienadwerężony był utrzymanym.

§. 95.

Zatwierdzanie przez Wydział krajowy.

Czynności ważniejsze (§§. 2., 35. liczb. 3. i 5., i 43.), a w szczególności odnoszące się do gospodarstwa gminy (§§. 81., 82. i 84.) w wypadkach niniejszym statutem wymienionych, potrzebują ustawy krajowej, lub zatwierdzenia Wydziału krajowego.

§. 96.

Uchwały Rady miejskiej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Sejmu, mają być podawane do Wydziału krajowego, który je wraz ze swojem zdaniem Sejmowi przedłoży.

§. 97.

Rekurs do Wydziału krajowego.

Wydział krajowy rozstrzyga rekursa przeciw uchwałom Rady miejskiej we wszystkich sprawach gminie od Państwa nieporuczonych.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs o tyle zanoszonym być może, o ile dodatki te przechodzą wysokość ustawą dozwoloną, lub o ile w granicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Rekurs ma być wnoszony przez magistrat w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia obwieszczenia uchwały lub zawiadomienia o niej.

§. 98.

Władza dyscyplinarna nad burmistrzem i jego zastępcą.

Wydział krajowy może na burmistrza lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swój obowiązek w sprawach własnego zakresu działania gminy, nakładać karę do 100 złr. Kary te wpływają do kasy miejskiej.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może burmistrz lub jego zastępca być złożonym z urzędu przez Namiestnika w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 99.

Prawo Rządu do nadzoru i do wstrzymywania uchwał.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą w tym kierunku, aby takowa swego zakresu działania nie przekraczała i nie działała wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna Władza krajowa.

W tym celu może ona żądać udzielenia sobie uchwał Rady miejskiej i potrzebnych wyjaśnień.

Namiestnik lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach Rady miejskiej; może jednak zabierać głos tylko wtenczas, gdyby Rada zamierzała naruszyć ustawy, lub przekroczyć swój zakres działania.

§. 100.

Polityczna Władza krajowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały, powziętej przez Radę miejską, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do Ministeryum Stanu.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna polityczna Władza krajowa

o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 101.

Polityczna Władza krajowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw rozporządzeniom burmistrza i magistratu, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach Rady miejskiej, względem których rozstrzyganie rekursu należy do Wydziału krajowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania, rekurs w każdym razie ma być wnoszony do politycznej Władzy krajowej.

§. 102.

Środki zaradcze na koszt gminy.

Jeżeli Rada miejska zaniedbuje albo wzbrania się dopełnić obowiązków w moc ustaw na gminie ciężących, polityczna Władza krajowa, ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, polityczna Władza krajowa winna przed zarządzeniem środków zaradczych porozumieć się z Wydziałem krajowym.

§. 103.

Polityczna Władza krajowa ma prawo nałożyć na burmistrza lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 100 złr.

Kara ta wpływa do kasy miejskiej.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione burmistrzowi lub jego zastępcy bez narażeniu dobra publicznego, i jeżeli Rada miejska na wezwanie temu nie zaradzi, może natenczas polityczna Władza krajowa na czas trwania tego stanu ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 102., należy postępywać z wszelką możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

§. 104.

Rozwiązanie Rady miejskiej.

Namiestnik może rozwiązać Radę miejską.

Gminie służy rekurs do Ministerstwa Stanu. Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu nowy wybór rozpisanym być musi.

Namiestnictwo w porozumieniu się z Wydziałem krajowym zarządzi co potrzeba dla tymczasowego załatwienia spraw aż do wprowadzenia nowej Rady miejskiej.

Dział VIII.

Postanowienia przemijające.

§. 105.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej Rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi burmistrz wybory nowej Rady miejskiej, a istniejąca Rada pełnić będzie przy tych wyborach czynności w niniejszym statucie Radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów, skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo wybranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od dotychczasowego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do Rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowo obranych Radnych rozwiązuje się dotychczasowa Rada miejska.

Nowa Rada ukonstytuuje się pod kierownictwem urzędującego burmistrza.

Gdy ważność wyborów przynajmniej trzech czwartych części nowoobranych Radnych uznaną zostanie, przystąpi Rada miejska do wyboru burmistrza i jego zastępcy według postanowień niniejszego statutu.

§. 106.

O sposobie załatwiania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiej, magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy zostawał w sprzeczności z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast stosowne postanowienia.

§. 107.

O teraźniejszych urzędnikach i sługach gminy.

Co do pozostawienia w służbie, tudzież uwolnienia, (pensyonowania, kwieskowania, suspendowania lub oddalania) od służby urzędników i sług gminy, mianowanych przed zaprowadzeniem niniejszego statutu, niemniej co do płac dla wdów i sierot po nich, zachowane będą przepisy istniejące dla urzędników i sług przy administracyjnych władzach kraju.

248

B.

Ordynacya wyborcza dla gminy miasta Rzeszowa.

Dział I.

O wyborach członków Rady miejskiej.

Rozdział pierwszy.

O prawie wybierania i obieralności.

§. 1.

Prawo wybierania.

Prawo wyboru Radnych miejskich mają następujące osoby, posiadające prawo obywatelstwa Państwa Austryackiego:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Rzeszowa.

2. Przynależni do gminy, o ile wchodzą do jednej z następujących kategoryj:

a) ci, którzy czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy w obrębie miasta posiadają odziedziczoną lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom), podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 3 złr. rocznego stałego podatku bez dodatków opłacają;

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 5 złr. zwyczajnego stałego podatku, rocznego bez dodatków w Rzeszowie opłacają;

d) duchowieństwo wyższe, dalej proboszczowie, administratorowie parafij, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich, jakoteż przełożeni klasztorów;

e) czynni, pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy Dworu, Państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych, przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali;

f) rabini i kaznodzieje ludności izraelickiej;

g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich fakultetów, magistrowie chirurgii i farmacyi;

h) przełożeni, profesorowie, i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem

Państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych;

i) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

3. Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku podatku stałego bez dodatków przynajmniej 50 złr. rocznie.

4. Korporacye i zakłady, których główny zarząd ma siedzibę w Rzeszowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku stałego podatku, bez dodatków, przynajmniej 50 złr. rocznie.

5. Stowarzyszenia przemysłowe, których zarząd ma siedzibę w Rzeszowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają stałego podatku bez dodatków przynajmniej 15 złr. rocznie.

§. 2.

Wyjątek.

Wyłączeni od prawa wybierania są:

a) oficerowie w służbie będący, osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe, należące do niższych stopni, i szeregowcy, z wyjątkiem niepowołanych rezerwistów;

b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku:

c) ci, którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszów na cele dobroczynne przeznaczonych.

§. 3.

Wykluczenie w skutek czynów karygodnych.

Dopóki ustawą karną postanowionem nie będzie, czyli i na jak długo wyrokiem karnym orzeczoną ma być utrata prawa wybierania i obieralności, zostaje wykluczonym od prawa wybierania:

a) kto został uznany winnym zbrodni;

b) kto z powodu zbrodni został pociągniętym do śledztwa, dopóki śledztwo trwa;

c) kto został uznany winnym przestępstwa kradzieży, oszustwa, przeniewierzenia, lub udziału w jednem z tych przestępstw, (§§. 460., 461., 464. Ustawy karnej.)

§. 4.

Wykonanie prawa wybierania.

Uprawnieni do wybierania głosują osobiście.

Wyjątki od tego prawidła są następujące:

1. Za osoby nie mające własnowolności głosują ich prawni zastępcy;

2. Za żonę żyjącą z mężem, głosuje mąż lub pełnomocnik, za inne niewiasty głosują ich pełnomocnicy.

3. Osoby nieobecne w gminie z powodu poruczonych im gminnych lub innych publicznych spraw, mogą głosować przez pełnomocników.

4. Posiadacze realności lub przedsiębiorstwa zarobkowego mogą, jeżeli są w innej gminie osiedleni, upoważnić do głosowania w ich imieniu ustanowionego przez nich rządcę lub zawiadowcę.

§. 5.

Państwo, kraj, zakłady i fundusze publiczne głosują przez osoby, które dotycząca władza administracyjna do tego upoważni.

§. 6.

Za korporacye, stowarzyszenia i spółki głosują ich prawni, lub statutami oznaczeni zastępcy, albo mianowani przez nie pełnomocnicy.

§. 7.

Współposiadacze jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę wspólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

Współposiadacze jednego domu lub gruntu, celem wykonania prawa głosowania, mianują wspólnego pełnomocnika.

Jeżeli współposiadaczami są małżonkowie z sobą żyjący, prawo wybierania wykonuje mąż.

§. 8.

Warunki zastępstwa.

Zastępcą ani pełnomocnikiem być nie może, kto nie jest obywatelem Państwa Austryackiego, lub nie używa własnowolności, albo też jest wyjętym lub wykluczonym od prawa wybierania. (§§. 2. i 3.)

Pełnomocnik może jednego tylko zastępować uprawnionego, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

§. 9.

Obieralność.

Obieralnemi na członków Rady miejskiej są członkowie gminy płci męzkiej, mający prawo wybierania, którzy 30. rok życia ukończyli, a osobą i majątkiem wolno rozporządzają.

§. 10.

Wyjątki.

Nie mogą być obranemi:

a) czynni urzędnicy i słudzy Dworu i Państwa z wyjątkiem profesorów i nauczycieli przy zakładach naukowych i szkołach;

b) urzędnicy i słudzy gminy i zakładów gminnych, dopóki w służbie zostają, a po wystąpieniu ze służby, dopóki nie zostaną załatwione rachunki przez nich w skutek stosunku służbowego zdawane;

c) osoby mające spór sądowy z gminą;

d) dłużnicy gminy, u których należytości zalegają;

e) dzierżawcy realności i dochodów gminnych.

§. 11.

Wykluczenie w skutek czynów karygodnych.

Oprócz osób oznaczonych w §. 3. wykluczone są także od obieralności osoby:

a) uznane winnemi przekroczenia popełnionego z chciwości lub przeciw obyczajności publicznej;

b) uznane winnemi przestępstwa popełnionego z chciwości, lub wskazanego w §§. 501., 504., 511., 512., 515. i 516. Ustawy karnej przestępstwa przeciw obyczajności publicznej;

c) do których majątku ogłoszono konkurs, lub względem których majątku zarządzono postępowanie ugodne, dopóki trwa postępowanie konkursowe lub ugodne, a po ukończeniu takiego postępowania, jeżeli dłużnik został uznany winnym przekroczenia podług §. 486. Ustawy karnej;

d) złożone z urzędu lub oddalone ze służby publicznej za przekroczenie dyscyplinarne, popełnione z chciwości.

Rozdział drugi.

O przygotowaniu do wyborów.

§. 12.

Spis wyborców.

Dla wyboru Rady miejskiej winien magistrat ułożyć dokładny spis wszystkich wyborców.

Na czele tego spisu mają być umieszczeni obywatele honorowi, następnie wyborcy w §. 1. pod liczbą 2. lit *d)*, *f)*, *g)* poszczególnieni.

Dalej mają być umieszczeni wyborcy w §. 1. pod 2. lit. *e)*, *h)*, *i)* według wysokości pobieranych przez nich płac i pensyj.

Nakoniec wyborcy w §. 1. wymienieni, którzy opłacają w gminie podatek bezpośredni, a to w takim porządku, w jakim następują po sobie opłacane przez nich kwoty podatkowe podług ich wysokości, poczynając od najwyższej; i wszyscy inni w §. 1. pod l. 1. wskazani. Obok nazwiska każdego do wyboru uprawnionego ma być wyrażona pobierana przez niego płaca lub pensya, tudzież opłacana przez niego w gminie ilość podatkowa.

Jeżeli dwóch lub więcej uprawnionych równe pobiera płace lub pensye, albo też równe kwoty podatkowe opłaca, naówczas w pierwszym wypadku starszy rangą lub latami służby, w drugim zaś wypadku starszy wiekiem ma poprzedzać młodszego.

W końcu spisu mają być zebrane w jedną sumę wszystkie płace i pensye, a w drugą sumę wszystkie kwoty podatkowe przez wszystkich do wyboru upoważnionych opłacane.

§. 13.

Koła wyborcze.

Na podstawie spisu wyborców będą utworzone trzy koła wyborcze.

W celu utworzenia tych kół wyborczych, podzielone będą na równe trzy części osobno, suma pobieranych płac i pensyj, jak równie i suma opłacanych podatków.

Ci wyborcy, którzy według porządku, w jakim są w spisie umieszczeni, pierwszą trzecią część wszystkich płac i pensyj pobierają, tudzież ci wyborcy, którzy według porządku, w jakim są w spisie umieszczeni, opłacają pierwszą trzecią część sumy kwot podatkowych, należą do pierwszego, ci, którzy drugą trzecią część pobierają, i ci którzy drugą trzecią część opłacają, należą do drugiego, nakoniec ci, którzy ostatnią trzecią część płacy lub pensyj pobierają, tudzież ci którzy ostatnią trzecią część podatku opłacają, należą do trzeciego koła wyborczego.

Jeżeli przy tworzeniu kół wyborczych suma pobieranych płac i pensyj, lub suma kwot podatkowych nie da się należycie podzielić tak, iż kwota przez jednego z uprawnionych pobierana lub opłacana nie może być całkowicie do jednej z części wliczoną, należy takiego uprawnionego doliczyć do wyższego koła wyborczego.

Jeżeli któremu z uprawnionych przysługa prawo wyboru tak z tytułu pobieranej płacy lub pensyi, jak i z tytułu opłacanego przez niego podatku, naówczas ma być uwzględniony ten tytuł, który mu nadaje prawo wyborcze w wyższym kole.

§. 14.

Zaliczenie uprawnionych bez względu na podatek.

Obywatele honorowi i wyborcy w §. 1. pod 2. lit. *d*), *f*), *g*) wymienieni, należą do pierwszego koła wyborczego.

Inni wyborcy w §. 1. wymienieni będą zaliczeni do ostatniego koła wyborczego, jeżeli z powodu pobieranych płac i pensyj, lub z powodu opłacanej kwoty podatkowej nie należą do jednego z kół wyższych.

§. 15.

Ilość Radnych przez każde koło wybrać się mających.

Każde koło wyborcze bez względu na liczbę wyborców w niem głosujących, wybiera trzecią część oznaczonej w §. 20. ustawy gminnej liczbę Radnych.

Przynajmniej trzy czwarte części Radnych powinny być wyznania chrześciańskiego.

§. 16.

Lista wyborcza. — Reklamacye.

Magistrat ułoży dla każdego koła wyborczego osobny wykaz wyborców do tego koła należących, to jest listę wyborczą.

Te listy wraz ze spisem wyborców mają być najpóźniej na cztery tygodnie przed wyborami złożone w magistracie.

Każdemu członkowi gminy służy prawo przeglądania takowych.

Wyłożenie list do przeglądania ma być jednocześnie w gminie obwieszczone, z oznaczeniem ośmiodniowego nieprzekraczalnego terminu do wnoszenia reklamacyj.

Komisya złożona z burmistrza, jako przewodniczącego, i z czterech członków przez Radę miejską z własnego grona wybranych, winna w przeciągu trzech dni rozstrzygać reklamacye przed upływem przepisanego terminu wniesione, i czynić niezwłocznie w listach wyborczych poprawki przez nią za stosowne uznane.

Przeciw odmownej uchwale komisyi przysługa reklamującemu prawo odwołania się do Rady miejskiej. Odwołanie takie winno być w przeciągu trzech dni od uwiadomienia reklamującego o uchwale odmownej wniesione do komisyi, która ma przedłożyć je niezwłocznie Radzie miejskiej.

Co do wyborów w toku będących rozstrzygnienie Rady miejskiej jest stanowcze.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnim tygodniu przed wyborami żadnej poprawki w listach wyborczych przedsiębrać nie wolno.

§. 17.

Obwieszczenie terminu wyborów.

Najpóźniej na ośm dni przed wyborami burmistrz obwieści termin ich rozpoczęcia z oznaczeniem miejsca, dni i godzin, w których każde koło wyborcze zebrać się ma; niemniej z oznaczeniem liczby Radnych przez każde koło wybrać się mających.

Równocześnie zawiadomi o tem burmistrz polityczną Władzę krajową i Wydział krajowy.

Rozdział trzeci.

O przedsiębraniu wyborów.

§. 18.

Komisya wyborcza.

Przy wyborach przewodniczy komisya wyborcza, złożona z burmistrza lub jego zastępcy, jako prezydującego, i z czterech członków.

Członków wybiera Rada miejska dwóch z własnego grona, a dwóch z wyborców warunki obieralności mających.

§. 19.

Kolej wyborów w kołach.

Każde koło wyborcze zgromadza się osobno. Najpierw wybiera trzecie, potem drugie, a na koniec pierwsze koło.

Każdy wyborca może wybierać z całego grona obieralnych członków gminy, bez względu na to, do którego koła należą.

§. 20.

Jawność. — Zagajenie wyborów.

Wybory odbywają się publicznie.

Przed rozpoczęciem głosowania przewodniczący komisyi wyborczej wyłuszczy zgromadzonym wyborcom postanowienia o warunkach obieralności, obięte w §§. 9., 10., 11. niniejszej ordynacyi; objaśni przepisy względem głosowania i obliczania głosów, i wezwie wyborców, aby według własnego przekonania, niezawiśle od wszelkich pobocznych względów i tak głosowali, jak tego według ich sumiennego zdania dobro gminy wymaga.

§. 21.

Głosowanie.

W każdem kole wyborczem głosują najpierw ci członkowie komisyi wyborczej, którzy są uprawnieni do głosowania w tem kole, potem jeden z członków powołuje do głosowania wyborców według porządku, w jakim są zapisani na liście wyborczej.

Wyborca nieobecny podczas wywołania jego nazwiska, może dopiero po odczytaniu całej listy wyborczej głosować, i ma w tym celu zgłosić się do komisyi wyborczej.

§. 22.

Głosowanie ustne lub pisemne.

Każdemu wyborcy wolno głosować ustnie lub pisemnie.

Wyborca ustnie głosujący ma wymienić nazwiska osób, które na Radnych wybiera, w liczbie jednak nieprzenoszącej liczbę Radnych, których ma wybrać dotyczące koło.

Wyborca głosujący pisemnie poda na kartce spisane nazwiska osób, mających według jego życzenia zostać Radnymi w liczbie odpowiedniej.

Nazwiska przenoszące liczbę Radnych, przypadającą na dotyczące koło, nie będą liczone przy obliczaniu głosów.

§. 23.

Zapisywanie głosów.

Przy ustnem głosowaniu trzymający pióro wpisze do listy głosujących natychmiast w obecności wyborcy obok jego nazwiska, nazwiska przez niego wymienionych. Równocześnie będą wymienione przez głosujących nazwiska wpisywane do innej listy w ten sposób, iż nazwisko pierwszy raz wymienione będzie do niej wpisane, a za każdem następnem tego nazwiska wymienieniem będzie dodana do niego porządkowa liczba 2, 3 i t. d.

Przy głosowaniu kartkami trzymający pióro oznaczy w liście głosujących obok nazwiska wyborcy, iż tenże kartkę oddał.

Kartki mają być aż do obliczenia głosów zachowane w urnie, do której je wyborcy składają.

§. 24.

Zamknięcie głosowania. Obliczenie głosów.

Po odebraniu głosów od wszystkich obecnych wyborców, którzy do głosującego właśnie koła wyborczego należą, prezydujący w komisyi wyborczej ogłosi, iż głosowanie jest ukończone; po czem komisya porówna co do ustnego głosowania, obie prowadzone listy; co do głosowania kartkami liczbę

oddanych kartek z listą głosujących. Komisya rozstrzygnie natychmiast wątpliwości powstałe z dostrzeżonych może pomyłek i przystąpi do obliczenia głosów.

Wcelu obliczenia głosów pisemnie podanych, jeden z członków komisyi odczytywać będzie nazwiska na kartkach spisane, drugi zaś każde pierwszy raz wymienione nazwisko zapisze, a za każdem powtórnem tego samego nazwiska wymienieniem doda liczbę porządkową 2, 3 i t. d.

Wynikłość obliczenia ma być zapisana na liście głosujących, a prezydujący i członkowie komisyi listę podpiszą.

§. 25.

W każdem kole wyborczem są ci wybranymi, którzy uzyskali bezwzględną większość głosów wyborców głosujących. Jeżeliby takiej większości za pierwszem głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do powtórnego ściślejszego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszem głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie nieprzedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze jest nieważny.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los.

§. 26.

Jeżeli liczba wybranych w którym kole wyborczem Radnych, nie będących wyznania chrześciańskiego, przenosi jedną trzecią część liczby na to koło przypadających Radnych, natenczas ustąpią z pomiędzy wybranych nie będących wyznania chrześciańskiego ci, którzy najmniej głosów otrzymali, a natomiast wstąpią ci z pomiędzy chrześcian, którzy po wybranych chrześcianach największą bezwzględną większość głosów otrzymali.

§. 27.

Głosy stracone.

Nazwiska wybranych w kole, które już głosowało, mają być w kole głosować mającem przed rozpoczęciem głosowania do wiadomości podane.

Głosy padające na wybranego już w innym kole Radnego, nie będą liczone.

§. 28.

Zamknięcie czynności wyborczej. Ukonstytuowanie Rady.

Po zamknięciu wyborów przedłoży komisya wyborcza Radzie miejskiej spisany tego aktu protokół wraz z wszelkiemi dowodami.

Burmistrz ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska wybranych których zarazem o tem zawiadomi.

Skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo wybranych członków wybór przyjmą, burmistrz zawezwie ich do ukonstytuowania Rady miejskiej.

Ukonstytuowanie nastąpi pod przewodnictwem urzędującego burmistrza. Dotychczasowy burmistrz przewodniczy tak ukonstytuowanej Radzie aż do potwierdzenia wyboru nowego burmistrza.

§. 29.

Sprawdzanie, unieważnienie i uzupełnienie wyborów.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru, i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedyńczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyborów do niej wniesione być mają.

Polityczna Władza krajowa może unieważnić wybory osób od obieralności wyjętych lub wykluczonych.

Przeciw takiemu wykluczeniu jednakże, służy rekurs do Ministerstwa tak wykluczonemu jak i gminie.

Dla uzupełnienia miejsc w skutek nieważności wyborów, lub też w skutek nieprzyjęcia opróżnionych, rozpisze burmistrz niezwłocznie nowy wybór na podstawie spisów dla poprzedniego wyboru sporządzonych.

§. 30.

Po uznaniu ważności wyborów trzech czwartych części Radnych powinna nowa Rada miejska przystąpić do wyboru burmistrza i jego zastępcy.

Dział II.

O wyborze burmistrza i jego zastępcy.

§. 31.

Wezwanie do wyboru.

Na wezwanie burmistrza pod przewodnictwem najstarszego wiekiem członka nowo wybranej Rady zbiorą się jej członkowie w oznaczonym dniu i w oznaczonej godzinie, w celu wybrania burmistrza i jego zastępcy.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem oddalił się, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się nie usprawiedliwi, traci mandat, i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej obranym być nie może.

§. 32.

Wyjątki obieralności.

Nie może być burmistrzem:

1. Kto zostaje w czynnej służbie jako urzędnik lub sługa c. k. Dworu, Państwa, kraju, zakładów lub funduszów publicznych.

2. Duchowni jakiegokolwiek wyznania. Burmistrzem lub jego zastępcą nie może być obranym, kto nie jest wyznania chrześciańskiego.

§. 33.

Warunki ważności wyboru, sposób głosowania.

Do ważności wyboru burmistrza potrzebna jest obecność przynajmniej trzech czwartych części całej ilości członków Rady, i bezwzględna większość głosów całej ilości członków Rady miejskiej.

Głosowanie ma się odbywać kartkami.

Przy zapisywaniu i obliczaniu głosów należy zastosować przepisy objęte w §§. 23. i 24.

§. 34.

Wybór burmistrza.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nikt nie otrzymał większości głosów w §. 33. wymaganej, nastąpi powtórne głosowanie, a jeżeli i przy powtórnem głosowaniu taka większość nie zostanie osiągniętą, nastąpi wybór między dwoma.

Przy wyborze między dwoma wolno tylko na tych dwóch głosować, którzy przy powtórnem głosowaniu otrzymali największą ilość głosów.

Przy równości otrzymanych głosów rozstrzyga los, który z nich ma być do wyboru między dwoma przedstawionym.

Głos przy trzeciem głosowaniu dany członkowi do wyboru nieprzedstawionemu jest nieważnym.

W razie równości głosów przy wyborze między dwoma rozstrzyga los.

§. 35.

Wybór nieważny.

Jeżeli burmistrzem obrany został, kto według §. 32. obranym być nie może, wybór jego jest nieważny i nowy wybór ma być natychmiast przedsięwzięty.

§. 36.

Wybór zastępcy burmistrza.

Po dokonanym wyborze burmistrza, Rada niezwłocznie praystąpi do wyboru zastępcy.

Zastępcę burmistrza wybiera się bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków Rady miejskiej.

§. 37.

Ogłoszenie i przechowanie aktu wyboru.

Wybór burmistrza i jego zastępcy ma być bezzwłocznie do wiadomości publicznej podany.

Spisany akt wyboru burmistrza i jego zastępcy, stwierdzony podpisami przewodniczącego przy wyborze, równie jak i wszystkich głosujących Radnych, przechowany będzie w archiwum miejskiem.

Rezultat wyboru burmistrza i jego zastępcy ma być podany do wiadomości politycznej Władzy krajowej i Wydziału krajowego.

254

L. 3067/S.

Sprawozdanie komisji

dla Statutów miejskich, tyczące się nadania osobnego Statutu gminnego dla miasta Jarosławia.

Wysoki Sejmie!

Na dniu 23. Marca 1866 pod l. 2717 wniosła gmina miasta Jarosławia przez posła swego hr. Badeniego prośbę do Wysokiego Sejmu o nadanie temu miastu jako znaczniejszemu w kraju, na podstawie art. XXII. Ustawy z dnia 5. Marca 1863, osobnego statutu gminnego.

Na poparcie tej prośby powołuje się gmina miasta Jarosławia na znane ogólnie w kraju stosunki handlowe tego miasta, które położone nad spławną rzeką Sanem, od niepamiętnych czasów w rozlicznych korzystnych dla całego kraju stosunkach handlowych z Warszawą, Toruniem i Gdańskiem ciągle zostaje. — To nad rzeką spławną i obok kolei żelaznej położone, dobrze zabudowane, zamożne miasto, posiada więcej jak 10.000 mieszkańców, ma znaczny majątek, wojskową komisję mondurową, szkoły, kościoły, klasztory i urząd powiatowy — zasługuje przeto na szczególne uwzględnienie.

Reprezentacja miasta Jarosławia przedłożyła projekt statutu zupełnie do statutu miasta Tarnowa a tem samem i do statutu miasta Lwowa zastosowany, z temi tylko odmianami, które miejscowe stosunki koniecznie wymagały.

Komisja wychodzi z tego stanowiska, że statuta dla znaczniejszych miast, nie tykając ich odrębności, miejscowych stosunków dotyczące, które zresztą są bardzo mało znaczące, do statutu dla miasta Lwowa już uchwalonego, zastosować należy, — wnosi przeto:

„Wysoki Sejm raczy nadać dla miasta Jarosławia osobny statut, i takowy według statutu dla miasta Lwowa już uchwalonego, z odmianami mało znaczącemi, które komisja wskaże, z zastrzeżeniem Najwyższej Sankcji uchwalić.“

Leszek Borkowski w. r.
Przewodniczący.

Dr. Klemens Rutowski w. r.
Sprawozdawca.

Z drukarni Instytutu Stauropigiańskiego 1866.
Zarządca: St. Huczkowski.

IV sesja 1866 25

Różnice

między statutem dla miasta Tarnowa a przedstawionym projektem dla miasta Sambora.

1.) Zamiast liczne razy ponawiającego się wyrazu „Tarnów“ ma być położony wyraz „Sambor“.

2.) §. 1. Obręb gminy miasta Sambora stanowi miasto Sambor z dzielnicami Lwowska, Przemyska i Blich, tudzież z przedmieściami Powodowa, Powtórnia, Zamiejska, Średnia, Dolina i Zawidówka, mianowicie wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych zapisane ich realności.

Zresztą poprawki, które zajdą co do statutu dla miasta Tarnowa, służyć będą jako poprawki w statucie dla miasta Sambora.

Czajkowski,
zastępca przewodniczącego.

Rutowski,
sprawozdawca.

Z drukarni K. Pillera 1866.

Sprawozdanie

komisyi sejmowej dla statutów miejskich o petycyi gminy miasta Sambora względem udzielenia tejże osobnego statutu.

Wysoki Sejmie!

Dnia 21. Listopada b. r. do l. 20 podała gmina miasta Sambora petycyę przez posła Szemelowskiego, o przyspieszenie obrad nad projektem statutu dla tegoż miasta.

W petycyi tej powołany jest projekt, który Wysokiej Izbie już podczas zeszłej kadencyi (trzeciej) na 47 posiedzeniu został przedłożony, i w moc uchwały z dnia 12. Marca b. r. do ówczesnej komisyi statutowej odesłany.

Obecna komisya sejmowa wzięła pod rozbiór petycyę miasta Sambora w dniu 12. Marca b. r. pod l. 2.405 do laski Marszałkowskiej złożoną, równie jak projekt żądanego statutu gminnego — a przekonawszy się, że to obecnie 10.507 mieszkańców liczące miasto korzystnie na Podgórzu karpackiem położone, jest na przestrzeni od Przemyśla aż po Stryj najważniejszym punktem dla nauki, rękodzielni, handlu i przemysłu — że ma znaczny majątek i dostateczny fundusz do dalszego rozwoju — że jest siedzibą Sądu obwodowego, że obok szkoły głównej ma gimnazyum o ośmiu klasach, w którem się liczna młodzież okoliczna kształci — sądzi komisya, że miasto Sambor należy do rzędu znaczniejszych w kraju miast, że mu się przeto osobny statut gminny wedle artykułu XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862 należy.

Projekt żądanego statutu przez miasto Sambor przedłożony nie mógł być w całości uwzględnionym, osobliwie co do ścisłego określenia stosunków majątkowych i ograniczenia reprezentacyi gminnej na ludność chrześciańską, ale pod jednym jak i pod drugim względem przyjęła komisya tę samą zasadę, która nią przy ułożeniu statutu dla miasta Tarnowa kierowała.

Wnosi przeto komisya: Wysoki Sejm zechce nadać dla obwodowego miasta Sambora osobny statut gminny, i takowy według statutu dla miasta Tarnowa ze stosownemi w załączeniu wskazanemi odmianami uchwalić.

Czajkowski,
zastępca przewodniczącego.

Rutowski,
sprawozdawca.

256

Sprawozdanie

komisyi sejmowej dla statutów miejskich o petycyi gminy miasta Sambora względem udzielenia tejże osobnego statutu.

Wysoki Sejmie!

Dnia 21. Listopada b. r. do l. 20 podała gmina miasta Sambora petycyę przez posła Szemelowskiego, o przyspieszenie obrad nad projektem statutu dla tegoż miasta.

W petycyi tej powołany jest projekt, który Wysokiej Izbie już podczas zeszłej kadencyi (trzeciej) na 47 posiedzeniu został przedłożony, i w moc uchwały z dnia 12. Marca b. r. do ówczesnej komisyi statutowej odesłany.

Obecna komisya sejmowa wzięła pod rozbiór petycyę miasta Sambora w dniu 12. Marca b. r. pod l. 2.405 do laski Marszałkowskiej złożoną, równie jak projekt żądanego statutu gminnego — a przekonawszy się, że to obecnie 10.507 mieszkańców liczące miasto korzystnie na Podgórzu karpackiem położone, jest na przestrzeni od Przemyśla aż po Stryj najważniejszym punktem dla nauki, rękodzielni, handlu i przemysłu — że ma znaczny majątek i dostateczny fundusz do dalszego rozwoju — że jest siedzibą Sądu obwodowego, że obok szkoły głównej ma gimnazyum o ośmiu klasach, w którem się liczna młodzież okoliczna kształci — sądzi komisya, że miasto Sambor należy do rzędu znaczniejszych w kraju miast, że mu się przeto osobny statut gminny wedle artykułu XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862 należy.

Projekt żądanego statutu przez miasto Sambor przedłożony nie mógł być w całości uwzględnionym, osobliwie co do ścisłego określenia stosunków majątkowych i ograniczenia reprezentacyi gminnej na ludność chrześciańską, ale pod jednym jak i pod drugim względem przyjęła komisya tę samą zasadę, która nią przy ułożeniu statutu dla miasta Tarnowa kierowała.

Wnosi przeto komisya: Wysoki Sejm zechce nadać dla obwodowego miasta Sambora osobny statut gminny, i takowy według statutu dla miasta Tarnowa ze stosownemi w załączeniu wskazanemi odmianami uchwalić.

Czajkowski,
zastępca przewodniczącego.

Rutowski,
sprawozdawca.

IV sesya 186

Różnice

między statutem dla miasta Tarnowa a przedstawionym projektem dla miasta Sambora.

1.) Zamiast liczne razy ponawiającego się wyrazu „Tarnów“ ma być położony wyraz „Sambor“.

2.) §. 1. Obręb gminy miasta Sambora stanowi miasto Sambor z dzielnicami Lwowska, Przemyska i Blich, tudzież z przedmieściami Powodowa, Powtórnia, Zamiejska, Średnia, Dolina i Zawidówka, mianowicie wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych zapisane ich realności.

Zresztą poprawki, które zajdą co do statutu dla miasta Tarnowa, służyć będą jako poprawki w statucie dla miasta Sambora.

Czajkowski,
zastępca przewodniczącego.

Rutowski,
sprawozdawca.

Z drukarni K. Pillera 1866.

IV Sesya 1866 257

L. 278.
S.

Sprawozdanie

komisyi do statutów miejskich tyczące się nadania osobnego statutu gminnego dla wolnego królewskiego obwodowego miasta Nowego-Sącza.

Wysoki Sejmie!

Obwodowe miasto Nowy-Sącz petycyonuje po raz drugi przez posła swego Gutowskiego o nadanie mu osobnego statutu gminnego, mianowicie w dniu 18. Lutego b. r. pod l. 1583 złożył wspomniony Nowo-Sądecki poseł do laski Marszałkowskiej w tym przedmiocie prośbę wraz z projektem żądanego statutu przez Radę miasta i Magistrat podpisanym, a w dniu 19. Grudnia b. r. pod l. 195, ponowił tę samą prośbę.

Miasto Nowy-Sącz jest niezaprzeczenie najznaczniejszem na wielkiej w kraju naszym przestrzeni podkarpackiej miastem, albowiem to miasto już w roku 1292 magistraturą municypalną, a później licznemi przywilejami przez królów polskich obdarzone nad spławną rzeką Dunajcem w bliskości wpadającego do Dunajcu Popradu korzystnie położone, jest punktem centralnym pod względem handlu i przemysłu na bardzo znacznej przestrzeni podkarpackiej. Dobrze pobudowane blisko 10.000 mieszkańców w sobie mieszczące, ma to miasto bardzo znaczny majątek w dobrach ziemskich, gruntach, realnościach, prawie propinacyi, kapitałach i innych dochodach sumę 300.000 złr. przynoszący, majątek ten stawia to miasto w niezawisłości i umożebnia mu wzrost w wielkim własnym obs arze tak pod względem moralnym jak i materyalnym.

Wyższe o ośmiu klasach gimnazyum, obok szkoły głównej, niższej realnej i szkoły dla dziewcząt uczęszczane jest przez liczną młodzież podkarpacką. Jest przytem Nowy-Sącz siedzibą politycznej władzy obwodowej, Sądu obwodowego, a oprócz tego władz wojskowych i finansowych.

W obwodzie Nowo-Sądeckim są najznaczniejsze w kraju naszym miejsca kąpielowe Krynica i Szczawnica, pomijam już Rzegestów. Pierwsze dwa miejsca są tak położone, że do nich z kraju i z innych dzielnic dawnej Polski przystęp główny przez Nowy-Sącz, że też odwiedzający je liczni goście w tem mieście mają zwykły wypoczynek i w tem mieście główne swe potrzeby kąpielowe zaspakajają.

Na tych niewątpliwych a nawet ogólnie znanych datach statystycznych opierając się, sądzi komisya, że dla dobra całego kraju w ogólności a w szczególności dla dobra tak znacznej i przemysłowej okolicy podkarpackiej, a tem samem dla dobra petycyonującego, majątkowo szczodrze uposażonego korzystnie pod względem nauki, rękodzielni, przemysłu i handlu położonego miasta, wypada miastu Nowy-Sącz osobną ustawą gminną, któraby mu autonomiczny zarząd, a tem samem wzrost umożebniła i zapewniła, przyjść w pomoc, a uważając, że w tych warunkach jest miasto Nowy-Sącz jednem ze znaczniejszych miast w kraju, że mu się przeto w myśl Art. XXII. ustawy z d. 5. Marca 1862 osobny statut gminny należy, postanowiła komisya, trzymając się zasady, aby statuta dla wszystkich znaczniejszych miast, z uwzględnieniem ich stosunków miejscowych, według jednej do ogólnej ustawy gminnej zastosowanej modły były ułożone, przedstawić Wysokiej Izbie wniosek o nadanie osobnego statutu gminnego dla miasta Nowego-Sącza i z tego powodu wnosi:

Wysoka Izba raczy dla wolnego miasta król. obwodowego Nowy-Sącz nadać osobny statut gminny i takowy według przedłożonego projektu dla miasta Rzeszowa, z tą jedyną zmianą uchwalić, iż w §. I. traktującym o obrębie gminy ma być zawarte następujące postanowienie: „Obręb gminy miasta Nowego-Sącza obejmuje wszystkie w kadastrze podatkowym lub w księgach gruntowych, tak co do miasta samego, jak i tegoż przedmieść: małe i wielkie przedmieście, Bornaszówka, Prodzkie, Kaduk, Gorzków, Młyny i Zakamienica, które o miastem jedną tylko gminę stanowią zapisane realności.“

Rutowski,
przewodniczący.

Zbyszewski,
sprawozdawca.

Z drukarni Kornela Pillera 1866.

Dla dalszych rozpraw nad statutem krakowskim komisya zestawiła zmiany projektu i dodatki, które do przyjęcia Wysokiej Izbie zalecać będzie.

Te zmiany i dodatki są następujące:

I. Do §. 29. projektu ma być dodany ustęp:

k) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli; (z §. 1. projektu rządowego do ordynacyi wyborczej).

II. Po §. 31. ma być włożony osobny paragraf tej treści:

„Oficerowie w służbie będący, równie jak osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe należące do szeregowców lub do niższych stopni, z wyłączeniem rezerwistów niepowołanych, wykluczeni są od prawa wybierania; (z §. 2. projektu rządowego do ordynacyi wyborczej).“

III. W §. 35. wyraz „i uczestnicy“ ma być opuszczony.

IV. W §. 36. ustęp *a)* ma być zmieniony na „osoby wojskowe w czynnej służbie zostające.“

Do tego paragrafu doda się w końcu dwa ostatnie ustępy z §. 37., doda się przeto:

d) osoby, które mają spór sądowy z gminą

e) dzierżawcy dochodów gminnych.

V. W §. 37. dodać jako pierwszy ustęp:

a) osoby, które jako winne uznane zostały wykroczenia z chciwości, zysku lub przeciwko obyczajności publicznej popełnionego.

Dwa ostatnie ustępy przeniesione do §. 36. opuszcza się.

VI. W §. 38. ma być powołaną w drugim ustępie litera *k)* jako dodana w §. 29.

VII. Do §. 44. ma być dodane:

„Równocześnie zawiadamia o tem polityczną władzę krajową i Wydział krajowy.“

VIII. Do §. 50. ma być dodany ustęp:

„Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone, przeciw temu służy jednak droga rekursu do Ministerstwa.“

IX. W §. 52. ustępu pierwszego dodać: „na lat sześć.“

X. W §. 53. w miejsce ostatnich trzech ustępów ma stać:

„Obranym jest ten, kto otrzyma bezwzględną większość głosów członków obecnych.

Również Wiceprezydentem obrany będzie ten, kto otrzyma więcej niż połowę głosów obecnych członków.

Jeżeliby przy głosowaniu nie osiągnięto bezwzględnej większości głosów, należy przedsięwziąść powtórne głosowanie, a jeżeliby i przy tem nie okazała się potrzebna większość głosów, wtedy należy przystąpić do ściślejszego wyboru.

Przy ściślejszym wyborze mają wyborcy ograniczyć się do tych dwóch osób, które przy powtórnem głosowaniu największą ilość głosów otrzymały.

W razie równości głosów rozstrzyga los, kto ma być wzięty do ściślejszego wyboru.

Każdy głos dany przy trzeciem głosowaniu osobie nie wziętej do ściślejszego wyboru, ma być za nieważny poczytany.

Jeżeliby przy ściślejszym wyborze okazała się równość głosów, wtedy rozstrzyga los.“

XI. W §. 54. po słowach „na wierność Monarsze“ ma być dodane „i posłuszeństwo“ — wyraz zaś „krajowych“ ma być opuszczony.

XII. §. 62. ma opiewać:

„Prezydent, jego zastępca i radca miejski traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, którąby pierwotnie jego obieralności stała na przeszkodzie. Jeżeli który z nich popadnie w śledztwo z powodu jakiego z czynów karygodnych w §§. 32. i 37. wskazanych, lub jeżeli na jego majątek konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu

jak długo trwa postępowanie karne, krydalne lub ugodne.

Radców miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenie nie przybywają, Rada miejska uzna za występujących.“

XIII. W §. 70. ma być dodane do ustępu 1.:

„Do zmiany obrębu gminy potrzeba jednak zezwolenia Wydziału krajowego, które tylko za zgodą władzy politycznej udzielone być może. Zmiana zaś statutu dokonaną być może tylko wedle postanowienia §. 3. niniejszego statutu.“

XIV. W tym samym §. (70.) do ustępu 11. ma być dodane: „o ile to prawo miastu dotąd służyło.“

XV. W tym samym §. do ustępu 25. dodać:

„Jednakże dodatkami do podatków, a w ogólności rozkładami na gminę obciążeni być nie mogą:

1. Urzędnicy i słudzy Dworu, Państwa, kraju, lub przy zakładach publicznych ustanowieni, tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty co do płac służbowych i co do pochodzących ze stosunku służbowego emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i gracyj.

2. Starownicy dusz i publiczni nauczyciele co do kongruy.“

Opuszczony zaś być mają z tego paragrafu druga część ustępu 13., druga część ustępu 15. i druga część ustępu 25.

XVI. W §. 74. opuścić w drugim ustępie wyrazy: „lub zależne od przyzwolenia $^3/_4$ części członków obecnych.

XVII. Do §. 76. dodać ustęp: „również i ze względów obyczajności zarządzone być może tajne posiedzenie.“

XVIII. W §. 84. dodać do drugiego ustępu: „lub też interes gminy na szkodę narazić mogą.“

W tym samym §. 84. trzeci ustęp ma opiewać:

„Obowiązanym jest jednak decyzyę w pierwszych dwóch wypadkach politycznej władzy krajowej, w trzecim zaś wypadku Wydziałowi krajowemu w terminie dni 8 od rozpoznania przedstawić, przy zawiadomieniu

o tem Rady na najbliższem posiedzeniu obok wyłuszczenia powodów zawieszenia."

XIX. W §. 111. opuszcza się ustęp lit. *b*).

XX. W §. 120. opuszczają się ostatnie słowa:

„Zaś w sprawach poruczonego zakresu naczelnej administracyjnej władzy krajowej."

XXI. Dalszy ciąg tytułu 16. o stosunku władzy gminnej do władz krajowych i administracyjnych Państwa ma zawierać po §. 120. następujące paragrafy:

§. Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.

§. Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała, i w brew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza krajowa, na żądanie jej przeto Prezydent miasta winien jej udzielać uchwały Rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.

§. Polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek, zakazać wykonania uchwały powziętej przez Radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu do Ministerstwa Stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. Polityczna władza krajowa ma także rozstrzygać rekursa przeciw rozporządzeniom Magistratu lub Rady miejskiej, naruszającym, lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekursa do Wydziału krajowego zanoszone być winny.

W sprawach poruczonego zakresu działania ma być rekurs w każdym razie do politycznej władzy krajowej podany.

Leszek Borkowski,
przewodniczący.

Zyblikiewicz,
sprawozdawca.

L. 2364.
S.

Sprawozdanie

komisyi dla statutów miejskich, tyczące się nadania statutu gminnego dla król. stoł. miasta Lwowa.

Wysoki Sejmie!

Wywiązując się z otrzymanego polecenia składa komisya dla statutów miejskich, w załatwieniu prośby gminy miasta Lwowa, dnia 25. Stycznia 1866. do l. 890 o nadanie jej własnego statutu wniesionej, Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Gminę miasta Lwowa zastępywał aż do roku 1848. obok Magistratu z ograniczonym bardzo zakresem działania tak zwany Wydział miejski, do którego powołani byli przez wybory wprawdzie, lecz tylko ci członkowie gminy, którzy posiadali prawo obywatelstwa miejskiego.

W uznaniu niestosowności takiej Reprezentacyi gminy, i w chęci rozszerzenia prawa obierania i obieralności uchwalił w roku 1848. ówczesny Wydział z własnego popędu reorganizacyę Wydziału; w skutek czego powołał ówczesny przełożony Magistratu mężów posiadających zaufanie powszechne z mieszkańców miasta Lwowa różnych wyznań, stanów i powołań, celem ułożenia projektu tej reorganizacyi, a rezultatem odbytych w tym względzie obrad jest ustawa prowizoryczna z dnia 20. Lipca 1848., którą rządzi się miasto Lwów aż do dnia dzisiejszego.

Doświadczenie lat 18 nie zmieniło przekonania gminy, że zasady tej ustawy prowizorycznej celowi i potrzebom miasta zupełnie odpowiadają, kiedy teraźniejsza Rada gminna oparła przedłożony Wysokiemu Sejmowi projekt statutu dla miasta Lwowa na zasadach, będących, o ile się tyczą istoty rzeczy podstawą powołanej ustawy prowizorycznej.

W przekonaniu tedy, że gmina stoł. miasta jest w położeniu dokładnego rozpoznania i ocenienia swoich potrzeb i stosunków miejscowych, jako też interesów i wymagań tak ludności w ogóle, jako też pojedynczych społeczności i klas w szczególności; mając wzgląd na tę okoliczność, że ustawa z dnia 5. Marca 1862. nadaje miastu stoł. prawo domagania się osobnego statutu, a tem samem uwzględnienia jego potrzeb miejscowych; nakoniec w słusznem uwzględnieniu życzenia miasta Lwowa opartego na doświadczeniu lat ubiegłych, komisya nie uważała za rzecz stosowną zmieniać przedłożony projekt statutu co do jego postanowień zasadniczych, a to tem mniej, że w ogóle nie znalazła w nich nic sprzecznego z powołaną ustawą z dnia 5. Marca 1862., a co więcej nic dla kraju szkodliwego.

Gdy wszakże komisya — mimo tej ogólnej zasady, przy rozbiorze projektu jej przewodniczącej — niektóre postanowienia projektu przez wzgląd na interes miasta, kraju, obce prawa lub istniejące ustawy, zmieniła lub osunęła, przeto poczytuje sobie za obowiązek usprawiedliwić następujące ważniejsze zmiany:

a) zmianę §. 2., w myśl której uczestników gminy uznaje się za członków gminy, uchwaliła komisya przez wzgląd na artykuł IX. ustawy z d. 5. Marca 1862., który stanowi, iż tylko członek gminy ma prawo głosowania przy wyborze zastępców gminy, co tem śmielej uczynić mogła, ile że przez tę zmianę uczestnikom więcej praw nie nadała nad te, które projekt miasta Lwowa im nadaje, jak to wykaże zestawienie §§. 12. i 16.;

b) zmiana ustępu trzeciego §. 16. usprawiedliwia się tą uwagą, że sprawy tym ustępem objęte, w myśl artykułu V. powołanej ustawy do własnego zakresu działania gminy nie należą, a tem samem w myśl artykułu XVIII. tejże ustawy rozstrzyganiu Wydziału krajowego nie ulegają;

c) zmiana §. 27. konieczną jest przez wzgląd na prawa tych, którzy konkurują do utrzymania kościołów i budynków parafialnych;

d) wypuszczenie ustępu drugiego i trzeciego §. 29. usprawiedliwia komisya tą uwagę, że postanowienia temi ustępami objęte należą do władzy ustawodawczej;

e) zmianę §. 34. usprawiedliwia wzgląd na stosunek wyborców;

f) dodatki i zmiany, w §§. 35., 38., 39., 41. i 43. porobione, uważała komisya za stosowne częścią przez wzgląd na interes miasta, częścią przez wzgląd na prawa osób tam wyszczególnionych;

g) zmiana postanowienia w ustępie drugim §. 53. znajduje usprawiedliwienie w artykule XXII. ustawy z dnia 5. Marca 1862., który stanowi, że przełożony gminy musi być potwierdzony przez Monarchę, a tem samem gminie, chociażby tylko temczasowo, ten tylko przewodniczyć może, którego wybór Monarcha zatwierdził;

h) dodatek do §. 54., tudzież §§. 113., 114., 115. i 116. są koniecznym wynikiem postanowienia artykułu XVI. ustawy z dnia 5. Marca 1862., mocą którego zastrzeżony jest Rządowi nadzór nad wszystkiemi gminami w kraju;

i) zmiana ustępu czwartego §. 64. usprawiedliwia się uwagą, że suspendowanie burmistrza, którego wybór Monarcha potwierdził, ubliżałoby Monarsze, a nad to w obec prawa burmistrza, w §. 96. zastrzeżonego, jest niewykonalnem;

k) zmianę postanowienia §. 75. *lit. d)* uważała komisya za stosowną w celu utrzymania całości majątku gminy, a to tak w interesie gminy samej, jak i całego kraju;

l) wyjątek od zasady w §. 76. postawiony uważała komisya za słuszny przez wzgląd na szczupłość płac osób tamże wymienionych, w stosunku do ich stanowiska społecznego.

Zmiany w §§. 10., 11., 12., 18., 19., 20., 21., 25., 26., 33., 45., 46., 58., 65., 67., 68., 74., 77. 78., 83., 88., 102., 117., 118., 120., 121., 122., 123. i 124. poczynione, nie naruszają treści, nie potrzebują przeto szczegółowego usprawiedliwienia.

Składając przeto pod ·/. projekt statutu dla miasta Lwowa ze zmianami, jakie za stosowne uznała, komisya wnosi:

„Wysoka Izba raczy złożony pod ·/. projekt ustawy dla miasta Lwowa z zastrzeżeniem najwyższej sankcyi przyjąć i uchwalić."

Leszek Borkowski,
przewodniczący.

Michał Gnoiński,
sprawozdawca.

Ustawa

z dnia nadająca statut gminny dla król. stołecznego miasta Lwowa.

Na wniosek Sejmu Mego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem nadaję na zasadzie ustawy z dnia 5. Marca 1862. dla król. stołecznego miasta Lwowa załączony statut miasta gminny i rozporządzam:

Artykuł I.

Postanowienia niniejszego statutu obowiązują zaraz po jego ogłoszeniu.

Artykuł II.

Równocześnie przestają obowiązywać dotychczasowe przepisy dotyczące gminnego urządzenia miasta Lwowa.

Artykuł 3.

Memu Ministrowi Stanu polecam przeprowadzenie tej ustawy.

Wiedeń dnia

Statut

król. stołecznego miasta Lwowa.

Część I.

Obręb miasta, jego mieszkańcy i tychże stosunki do gminy.

§. 1.

Obręb miasta Lwowa obejmuje wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych miasta zapisane grunta i zabudowania.

Zmiana obrębu miasta nastąpić może tylko w sposób niniejszym statutem oznaczony. (§§. 20. i 78. lit. *g*).

§. 2.

Członkowie gminy i obcy.

W gminie rozróżnić należy:

A. Członków gminy,

B. Obcych.

Członkami gminy są:

***a*) przynależni do gminy, t. j. osoby, mające prawo przynależności do gminy;**

***b*) uczestnicy, t. j. osoby, czy to fizyczne, czy moralne, t. j. korporacye, stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundacye, które chociaż do gminy nie należą, w jej obrębie majątek nieruchomy posiadają, lub od przedsiębiorstwa samoistnie wykonywanego, albo dochodu, bezpośredni podatek w gminie opłacają.**

Członkowie gminy, mający prawo obywatelstwa miejskiego, są obywatelami miasta.

Obcymi są osoby, które w obrębie gminy przebywają, chociaż członkami gminy nie są.

§. 3.

Należność do gminy.

Stosunki należności do gminy określa ustawa z dnia 3. Grudnia r. 1863. (Dz. u. P. nr. 105.)

§. 4.

Nabywanie obywatelstwa miejskiego.

Obywatelstwo miejskie nabywa się jedynie mocą uchwały Rady miejskiej.

Obywatelstwo miejskie nadane być może tylko osobom płci męzkiej, należącym do gminy miasta Lwowa, które

a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem;

b) życie nienaganne prowadzą, i

c) posiadają majątek nieruchomy, czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, albo wykonują przedsiębiorstwo podatkowi zarobkowemu ulegające, albo mają inne środki dostateczne utrzymania siebie i swej rodziny.

§. 5.

Kto na własną prośbę obywatelstwo miejskie otrzymuje, winien zapłacić do kasy gminnej taxę w ilości postanowieniem Rady miejskiej od czasu do czasu oznaczonej, i dopiero po złożeniu tej opłaty może używać praw przysługujących obywatelom miejskim.

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od taxy.

§. 6.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie złoży w obecności burmistrza i delegatów miejskich uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić i dobro gminy o ile w jego możności popierać będzie.

§. 7.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci obywatelstwo:

a) z utratą należności do gminy;

b) przez formalne zrzeczenie się;

c) jeżeli uznany jest winnym zbrodni, wykroczenia lub przestępstwa, z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionych;

d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku, lub po rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami, w skutek przeprowadzonego śledztwa będzie uznany winnym;

e) jeżeli w skutek czynu, w chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego, w drodze postępowania dyscyplinarnego utraci urząd lub posadę.

§. 8.

Obywatel miejski może także uchwałą Rady miejskiej pozbawionem być prawa obywatelstwa:

a) jeżeli wyrokiem prawomocnym uznany winnym czynu, niesławę na niego sciągającego, lub jeżeli prowadzi życie niemoralne, dające powód do zgorszenia publicznego;

b) jeżeli przekonany jest o czyn z umysłu na szkodę gminy popełniony;

c) jeżeli bez dostatecznej przyczyny wzbrania się pełnić obowiązki urzędu lub posady, do których wyborem gminy jest powołanym.

§. 9.

Skutki utraty obywatelstwa miejskiego w wypadkach w §. 7. lit. *c*, *d*, *e* i w §. 8., wskazanych dotykają tylko tracącego to prawo, przeto ani jego żony, ani dzieci przedtem spłodzonych.

§. 10.

Obywatelstwo honorowe.

Obywatelom Państwa austryackiego, którzy się Państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może gmina, bez względu na miejsce ich zamieszkania i należność do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego.

Obywatelstwo honorowe nadaje wszelkie prawa obywatela miejskiego, nie wkładając żadnych obowiązków, a nie wpływa na zmianę należności do gminy.

Prawo honorowego obywatelstwa utraca się w wypadkach w §. 7. lit. *b*, *c*, *d* i w §. 8. lit. *a* i *b* wskazanych.

§. 11.

Prawa mieszkańców gminy w ogólności.

Każdy w gminie przebywający ma prawo:

a) do opieki bezpieczenstwa swej osoby i własności, znajdujących się w obrębie gminy;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych stosownie do ich urządzeń.

§. 12.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy służy prawo wybierania i obieralności do Rady miejskiej i prawo udziału w zawiadywaniu sprawami gminy, według postanowień niniejszego statutu.

Nadto przysługuje jeszcze przynależnym do gminy:

a) prawo do stałego zamieszkania w obrębie gminy;

b) w razie zubożenia i niezdolności do pracy, prawo domagania się wsparcia z funduszów gminy, stosownie do urządzeń istniejących dla ubogich.

§. 13.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa przysługujące członkom gminy, a nadto jeszcze prawo korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 14.

Obowiązki mieszkańców gminy w ogólności.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:

a) stosować się do rozporządzeń wydanych przez gminę w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuża;

b) przykładać się do ciężarów gminy podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 15.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 14. wymienionych, obywatel miasta Lwowa ma nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu, do którego wyborem gminy powołanym będzie.

§. 16.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnicy gminy mają prawo do swobodnego pobytu w gminie, dopóki nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Obcym, którzy się z należności do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej udowodnią, iż w celu uzyskania poświadczenia swej należności potrzebne kroki poczynili, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, jak długo wraz z rodziną życie nienaganne prowadzą i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swym obrębie, ma prawo odwołać się do naczelnej politycznej władzy krajowej.

Rządowa władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych objaśnień względem uczestników gminy i obcych.

§. 17.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nie narusza w niczem ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedyńczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Część II.

O zakresie działania gminy.

§. 18.

W ogólności.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A. własny;

B. Poruczony.

Zakres działania własny, t. j. zakres działania, w którego obrębie gmina z zachowaniem ustaw, tak Państwa jako też krajowych, swobodnie i samodzielnie uchwala i rozporządza, obejmuje w ogóle wszystko, co tylko interesów gminy wprost dotyczy i o własnych siłach w granicach jej uprawnienia sprawowanem i załatwionem być może.

Poruczony zakres działania obejmuje sprawy, które Państwo gminie w drodze ustawodawstwa przekazuje.

§. 19.

A. Zakres działania własny.

Sprawami do zakresu działania własnego należącemi, zarządza gmina samodzielnie przez swoje organa, w granicach niniejszym statutem oznaczonych. W szczególności:

§. 20.

a) Zmiana statutu i obrębu gminy.

Gmina stanowi o zmianie swego statutu i obrębu, w myśl postanowień §. 78. lit. *g.* tego statutu wymienionych.

§. 21.

b) Nadawanie prawa należności do gminy i udzielanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Gmina nadaje lub odmawia prawo należności do gminy i udziela prawo obywatelstwa miejskiego, a to z wyłączeniem dalszego odwołania się.

Gmina prowadzi spisy wszystkich do niej należących osób (metryki), które przejrzeć każdemu wolno.

Każdy do gminy należący na żądanie otrzyma poświadczenie na dowód swej należności stosownie do postanowień ustawy z dnia 3. Grudnia 1863.

§. 22.

c) Ustanowienie urzędów miejskich.

Gmina ustanawia i organizuje wszystkie urzędy miejskie i oznacza zakres ich działania. Ona stanowi liczbę, tudzież płacę urzędników i sług, miaanuje ich i oddala.

§. 23.

d) Zarząd majątkiem.

Gmina zarządza swoim majątkiem samodzielnie i niezawiśle. Majątek przeznaczony na szczególne cele nie mozo być na inne cele obrócony.

§. 24.

e) Nakładanie podatków.

Na zaspokojenie potrzeb dochodami miasta nie pokrytych, nakłada gmina w obrębie swoim podatki.

§. 25.

f) Sprawowanie policyi.

Gmina sprawuje policyę miejscową i wydaje potrzebne rozporządzenia policyjne.

Ona więc stara się:

1. O bezpieczeństwo osób i własności.

2. O utrzymanie dróg, placów publicznych i mostów, z wyjątkiem tych, których utrzymanie należy do skarbu Państwa lub do jakiego innego funduszu; o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyj; nienaruszenie granic (rozgraniczeń); o oświetlenie, utrzymanie i czyszczenie głównych kanałów; o utrzymanie wodociągów, publicznych zakładów kąpielowych i innych urządzeń publicznych.

Do niej należy:

3. Staranie około zaopatrzenia miasta żywnością, nadzorowanie targów, miar i wag.

Ona utrzymuje policyę miejscową pod względem

4. ochędóstwa i zdrowia, urządza instytucye sanitarne i zawiaduje niemi.

Nadzoruje:

5. Sługi i robotników, czeladź rzemieślniczą i fabryczną, wydaje książki służbowe, i czuwa nad wykonaniem regulaminu służbowego; do niej na

266

leży piecza nad stowarzyszeniami rękodzielniczemi i przemysłowemi; — równie sprawuje ona policyę miejscową pod względem

6. obyczajności publicznej, i

7. bezpieczeństwa od ognia; stanowi przepisy budownicze, czuwa nad ich wykonaniem i wydaje przyzwolenia na budowle.

§. 26.

g) Opieka nad ubogimi.

Gmina opiekuje się swoimi ubogimi i dostarcza środków pieniężnych potrzebnych do zaopatrzenia ubogich, jednak tylko w miarę złożonego dowodu ubóstwa i potrzeby; o ile osobne na ubogich przeznaczone dochody lub prywatne zakłady dobroczynne nie wystarczają.

Gmina zawiaduje miejskiemi zakładami dobroczynnemi.

§. 27.

h) Sprawy kościelne.

Do gminy należy wykonywanie służących jej praw patronatu prezentowania i kolatury, tudzież rozdawanie stypendiów i miejsc fundacyjnych.

§. 28.

i) Sprawy szkolne.

Gmina ma staranie około założenia, utrzymywania i wyposażenia szkół ludowych z uwzględnieniem istniejących patronatów szkolnych.

Ustawa krajowa orzecze, jaki wpływ gminie przysłużać ma na szkoły średnie przez nią utrzymywane, tudzież na szkołe ludowe.

§. 29.

k) Pośredniczenie między prawującymi się.

Gmina stara się ugodą załatwić spory między stronami prawującemi się, a to za pomocą wybranych przez nią mężów zaufania.

§. 30.

l) Dobrowolna sprzedaż.

Do gminy należy uskutecznienie dobrowolnej sprzedaży ruchomości w drodze licytacyi.

§. 31.

B. Zakres działania poruczony.

Gmina zawiaduje wszystkiemi sprawami publicznemi, które ustawami będą jej przekazane. Do niej należy orzeczenie o sposobie zawiadywania sprawami poruczonemi, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

§. 32.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

Część III.

O Reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 33.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Lwowa zastępuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy, sama, lub przez Magistrat i inne urzędy gminy.

Rozdział pierwszy.

O Radzie miejskiej.

§. 34.

Skład i obiór Rady miejskiej.

Rada miejska składa się ze 100 członków (radnych miejskich), a to z 80. chrześcian i 20. starozakonnych.

Członków Rady miejskiej obiera gmina z grona swojego.

§. 35.

Prawo głosowania.

Prawo głosowania przy wyborze radnych miejskich mają następujące osoby, posiadające prawo obywatelstwa Państwa austryackiego:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Lwowa.

2. Członkowie gminy płci męzkiej, o ile wchodzą do jednej z następujących kategoryj:

a) ci, którzy czy to jako właściciele, czy jako dożywotnicy, w obrębie miasta posiadają odziedziczoną lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom) podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 8 złr. rocznego stałego podatku bez dodatków opłacają;

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 12 złr. zwyczajnego stałego podatku rocznego bez dodatków we Lwowie opłacają;

d) duchowieństwo wyższe — dalej proboszczowie, administratorowie parafii, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich, jakoteż przełożeni klasztorów;

e) czynni, pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy Dworu, Państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych, przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali;

f) kaznodzieje lwowskiej gminy izraelickiej, jakoteż rabin do prowadzenia metryk upoważniony;

g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich fakultetów, magistrowie chirurgii i główni redaktorowie pism czasowych treści politycznej i naukowej;

h) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem Państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych;

i) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.

3. Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku stałego przynajmniej 250 złr. bez dodatków.

4. Korporacye i zakłady, których główny zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku bez dodatków przynajmniej 250 złr. rocznie.

5. Stowarzyszenia przemysłowe, których zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają zwyczajnego podatku bez dodatków przynajmniej 50 złr. rocznie.

§. 36.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

Jak długo rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela, oparte na własności tej rzeczy, zostaje w zawieszeniu.

§. 37.

Prawo głosowania służy także niewiastom, jeżeli są właścicielkami albo dożywotniczkami domu lub gruntu, w obrębie miasta Lwowa położonych.

§. 38.

Wyjęci są od prawa głosowania:

a) oficerowie w służbie będący, osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe należące do niższych stopni i szeregowcy, z wyjątkiem nie powołanych rezerwistów;

b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku;

c) ci, którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszów na cele dobroczynne przeznaczonych.

§. 39.

Wykluczeni zaś od prawa głosowania są:

a) ci, których uznano winnymi jakiejkolwiek zbrodni;

b) osoby, przeciw którym z powodu zbrodni sądowe postępowanie wytoczono, przez czas trwania onegoż;

c) ci, których uznano winnymi wykroczenia albo przestępstwa z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionych;

d) krydaryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczęta została, dopóki trwa pertraktacya krydy lub ugody, po jej ukończeniu zaś wtedy, gdy dłużnik uznany jest winnym występku §. 486. ust. karn. oznaczonego.

§. 40.

Każdy wyborca głosuje zazwyczaj osobiście (§. 41.) i tylko raz jeden przy każdym wyborze imieniem własnem.

§. 41.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednego domu lub gruntu, tudzież spółki handlowe, celem wykonania prawa głosowania mianują wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty, prawo głosowania mające, głosują przez swoich mężów lub pełnomocników.

Zastępcami lub pełnomocnikami mogą być tylko osoby, mające prawo głosowania.

Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępywać więcej niż jednę osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

W imieniu małoletnich i bezwłasnowolnych głosują prawni ich zastępcy.

268

§. 42.

Obieralność.

Obieralnymi na członków Rady miejskiej są członkowie gminy płci męzkiej, mający prawo głosowania, którzy 30. rok życia ukończyli, a osobą i majątkiem wolno rozporządzają.

§. 43.

Wyjęci są od obieralności:

a) osoby wojskowe w czynnej służbie będące;
b) czynni urzędnicy i słudzy Dworu i Państwa, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli przy zakładach naukowych i szkołach;
c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminy, tudzież nauczyciele przy zakładach naukowych gminy, jak długo zostają w czynnej służbie;
d) osoby mające spór sądowy z gminą;
e) dłużnicy gminy, u których należytości zalegają;
f) dzierżawcy realności i dochodów gminnych.

§. 44.

Wykluczeni od obieralności są:

a) krydaryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczętą została, a to tak długo, póki trwa pertraktacya krydy lub ugody z wierzycielami, po jej ukończeniu zaś także wtedy, jeżeli dłużnik uznany jest winnym wykroczenia oznaczonego §fem 486. ustawy karnej;
b) osoby, które z powodu przewinienia służbowego, z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utraciły urząd lub służbę.

§. 45.

Spisy wyborców.

W gminie prowadzi się spis wszystkich członków i uczestników prawo głosowania mających.

Spisy wyborców zawierać mają imiona i nazwiska wyborców, jako też oznaczenie tytułu, na którym ich prawo głosowania jest oparte.

Przynajmniej na sześć tygodni przed wykonaniem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie do przejrzenia wyłożone i o tem publiczność zawiadomiona, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin nieprzekraczalny dni cztérnastu do wniesienia reklamacyj przeciw tym spisom.

Reklamacye, jakie w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga bezzwłocznie komisya, przez Radę miejską do tego z jej grona wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w ratuszu, a to

w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Przeciw takim uchwałom służy w terminie nieprzekraczalnym trzech dni, licząc od dnia ogłoszenia uchwały, odwołanie się do Rady miejskiej, która w tej mierze ostatecznie orzeka.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

Zgromadzenia przedwyborcze odbywać się mogą w ostatnich trzech tygodniach przed wykonaniem wyborów za poprzedniem uwiadomieniem naczelnej krajowej władzy politycznej.

§. 46.

Postępowanie przy wyborach.

Burmistrz rozpisuje wybory przynajmniej trzy tygodnie przed dniem wykonania onych, w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów, a o tem rozpisaniu zawiadomi krajową władzę polityczną i Wydział krajowy.

§. 47.

Wyborami kieruje ustanowiona ku temu przez Radę miejską komisya wyborcza.

Do tej komisyi mają być wezwani, prócz członków Rady miejskiej, także inni członkowie gminy.

§. 48.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

a) każda dzielnica miasta Lwowa może, jeżeli tego lepszy wymaga porzodek, głosować osobno;

b) W razie zachodzącej wątpliwości głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby, przez świadków komisyi znanych;

c) głosowanie odbywa się kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków Rady miejskiej ma być obranych, t. j. 80 chrześcian a 20 starozakonnych.

W razie, gdyby głosujący większą lub mniejszą liczbę nazwisk podał, lub powyższego stosunku liczebnego chrześcian i starozakonnych nie zachował, kartka podana jest nieważną.

d) Po upływie czasu do głosowania naznaczonego, komisya wyborcza przystąpi do obliczenia głosów;

c) Wybranymi są ci, którzy uzyskali bezwzględną większość złożonych głosów.

Jeżeliby takiej większości za pierwszem głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do wtórego ściślejszego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszem głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tylu kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie nie przedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze, czyni kartkę nieważną.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los.

f) Po zamknięciu wyborów przedłoży komisya wyborcza Radzie miejskiej spisany z tego aktu protokół wraz z wszelkiemi dowodami, poczem Rada miejska ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska osób obranych.

§. 49.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach zawarte będą w regulaminie wyborów, który Rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 50.

Przyjęcie wyboru.

Jeżeli kto w ciągu ośmiu dni po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się iż wybór przyjął.

§. 51.

Wybory uzupełniające.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących z powodu odmówionego przyjęcia wyboru, odbyć się winien niezwłocznie nowy wybór.

Przy tym nowym wyborze służą za podstawę spisy wyborców dla poprzedniego wyboru sporządzone.

Nowe ogłoszenia tych spisów i reklamacye przeciw nim nie mogą być dopuszczone.

Wszystkie inne postanowienia, dotyczące postępowania przy wyborach, mają być zachowane także przy wyborach uzupełniających.

Gdyby jednak przy tym uzupełniającym wyborze liczby członków Rady miejskiej nie uzupeł-

niono, wtedy Rada miejska powoła z kolei na członków osoby obieralne, które przy pierwszym głównym wyborze otrzymały największą ilość głosów.

§. 52.

Obrany członek Rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcyą.

§. 53.

Ukonstytuowanie Rady miejskiej.

Rada miejska ukonstytuuje się pod przewodnictwem najstarszego wiekiem członka, skoro wybory będą ukończone (§. 48. lit. *f.*) i przynajmniej trzy czwarte części nowo obranych członków wybór przyjmą.

Tak ukonstytuowanej Radzie przewodniczy dotychczasowy burmistrz aż do potwierdzenia wyboru nowego burmistrza.

Każdy radny, obejmujący swą posadę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 54.

Sprawdzanie wyborów i rozstrzygnienie reklamacyj.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedyńczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone. Przeciw takiemu wykluczeniu jednakże służy rekurs do Ministerstwa tak wykluczonemu jak i gminie.

§. 55.

Dla uzupełnienia miejsc w skutku nieważności wyborów wakujących, rozpisze nowo ukonstytuowana Rada miejska niezwłocznie nowy wybór według postanowień §. 51. tego statutu.

§. 56.

Wybór burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów wybiera Rada miejska z grona swojego.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz muszą być wyznania chrześciańskiego.

270

Do wyboru burmistrza lub pierwszego wiceburmistrza przystąpi Rada miejska zawsze w przeciągu dni cztérnastu po opróżnieniu posady.

Obierając delegatów miejskich, oznaczy Rada miejska także ich liczbę, która nie ma przenosić 20 członków. (§§. 66. i 109.).

§. 57.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej obranym być nie może.

Do wyboru burmistrza konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części członków Rady miejskiej.

Obranym jest ten, kto otrzyma dwie trzecie części głosów członków obecnych.

Gdyby takiej większości przy pierwszem głosowaniu nie uzyskano, wtedy wybór tak długo się powtarza, dopóki jeden z kandydatów tej większości nie otrzyma.

Pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich obiera się bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków Rady miejskiej.

§. 58.

Wybór burmistrza potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności Rady miejskiej i ciała radnego Magistratu złoży przysięgę do rąk Namiestnika kraju, ślubując wierność i posłuszeństwo Monarsze, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Pierwszy wiceburmistrz składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza, na zgromadzeniu Rady miejskiej.

§. 59.

Trwanie urzędu:

a) radnych miejskich.

Radni miejscy obrani będą na lat trzy.

Na trzy miesiące przed upływem tego czasu Rada miejska rozpisuje nowe wybory.

Aż do ukonstytuowania nowo obranej, dawna Rada pozostaje w urzędowaniu.

Członkowie Rady ustępującej mogą być na nowo obrani.

Gdyby przed czasem zwyczajnych wyborów, przez śmierć lub innym sposobem ubyło dwudziestu radnych, wtedy dla uzupełnienia Rady rozporządzi się oddzielny wybór na podstawie ostatniego spisu wyborców.

Jednakże każdy taki wybór ważny jest tylko do czasu zwyczajnych wyborów.

§. 60.

b) *burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich.*

Burmistrza i pierwszego wiceburmistrza obiera Rada na czas trwania swego, delegatów zaś na rok jeden.

Ustępujący mogą być powtórnie obrani.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz obejmują urząd z dniem złożenia przysięgi, delegaci miejscy od dnia ich wyboru.

§. 61.

Stosunki urzędowe.

Członkowie Rady miejskiej urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Płacę i inne emolumenta burmistrza ustanawia Rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Burmistrzowi, który przez lat 12 nieprzerwanie ten urząd piastował, może Rada miejska po jego ustąpieniu z urzędu wyznaczyć stosowną emeryturę.

Gdyby pierwszy wiceburmistrz lub delegat miejski przez czas dłuższy zastępywał burmistrza, Rada miejska wyznaczy mu stosowne wynagrodzenie.

§. 62.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz muszą mieć we Lwowie stałe mieszkanie.

§. 63.

Wystąpienie z urzędu i utrata onego.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz, jako też delegaci, nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć urzędowania swojego.

§. 64.

Burmistrz, jego zastępca i Radni miejscy tracą urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli zajdzie lub odkrytą będzie taka okoliczność, któraby ich od prawa głosowania lub też od obieralności na zawsze lub czasowo wyłączyła lub wykluczyła.

Radnych miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może Rada miejska uznać za występujących.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy tracą urząd, jeżeli przestają być członkami Rady miejskiej.

Pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli się okażą winnymi zaniedbania obowiązków urzędowych.

O takiem supendowaniu lub usunięciu wyrokuje Rada miejska ostatecznie.

§. 65.

W razie rozwiązania Rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowej Rady miejskiej dokonanym będzie, burmistrz i wiceburmistrz pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy i wykonują służące Radzie miejskiej przy wyborach prawa.

Od rozporządzenia Radę miejską rozwiązującego przysługa tejże prawo odwołania się do Ministerstwa Stanu.

Rada rozwiązana może jednak, lecz tylko do wniesienia rekursu, zgromadzić się na posiedzenie tajne.

Rozdział drugi.

O Magistracie i innych urzędach gminy.

§. 66.

Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, pierwszego i drugiego wiceburmistrza, delegatów miejskich, z radców Magistratu i urzędników pomocniczych.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy wchodzą w skład Magistratu, nie przestając być członkami Rady miejskiej.

§. 67.

Izba obrachunkowa.

Izba obrachunkowa podlega Radzie miejskiej i burmistrzowi. Jest ona organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli i organem pomocniczym Magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

§. 68.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje drugiego wiceburmistrza, jakoteż wszystkich urzędników Izby obrachunkowej na przedstawienie burmistrza, innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie Magistratu.

Drugi wiceburmistrz, radcy Magistratu, naczelnik urzędu budowniczego, naczelnik Izby obrachunkowej i kasyer są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza w obecności ciała radnego Magistratu przysięgę na wierność i posłuszeństwo Monarsze, zastosowanie się do ustaw i na sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Drugi wiceburmistrz, radcy Magistratu, naczelnik urzędu budowniczego, naczelnik Izby obrachunkowej i kasyer nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa, aż do czwartego stopnia włącznie.

W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi naczelnicy biór urzędów pomocniczych.

Konceptowi urzędnicy Magistratu, używani do załatwiania spraw poruczonych, muszą mieć przepisane do tego uzdolnienie.

§. 69.

Uwalnianie od służby.

O uwolnienia od służby (pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników i sług gminy orzeka Rada miejska, od którego orzeczenia wolno stronie interesowanej odwołać się do Wydziału krajowego.

§. 70.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe dla burmistrza, wiceburmistrzów, delegatów i urzędników miejskich, jako też sposób umundurowania i uzbrojenia sług gminy i straży bezpieczeństwa.

Część IV.

Zakres działania Reprezentacyi i urzędów gminy.

Rozdział pierwszy.

Zakres działania Rady miejskiej.

§. 71.

W ogólności.

Zadaniem Rady miejskiej jest, w granicach ustawami oznaczonych zastępywać gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz wszechstronnie dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

Ona jest władzą zwierzchnią miasta we wszystkich sprawach gminy.

§. 72.

Do zakresu działania Rady miejskiej należy:

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

B. Kontrolowanie czynności Magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania własnego, jakoteż w sprawach gminie poruczonych.

§. 73.

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych.

Rada miejska orzeka i uchwala we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga Rada miejska w sprawach administracyjnych, zastrzeżonych jej niniejszym statutem, tudzież w tych, które sama swojej decyzyi zachowa, lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

§. 74.

Sprawy Radzie miejskiej zastrzeżone.

Do zastrzeżonych Radzie miejskiej spraw należą:

a) Organizacya urzędów gminy, oznaczenie liczby urzędników i sług gminy, tudzież wszystkich

osób od gminy płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług gminy, jako też orzeczenie o ich obowiązkach i uzdolnieniu, jakie posiadać powinni.

b) Stanowienie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i sług gminy, dla ich wdów i sierót.

c) Wydawanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i dla urzędów gminy.

d) Mianowanie jako też uwolnienie od służby urzędników i sług gminy (§§. 68. i 69.) przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót.

Mianowanie niższych urzędników i sług może jednak Rada miejska poruczyć burmistrzowi lub Magistratowi.

e) Udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i sług gminy, jako i dla innych osób używanych w służbie gminy.

f) Dozwalanie urlopów burmistrzowi i wiceburmistrzowi; dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom gminy na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§. 75.

Decyzyi Rady miejskiej zastrzeżone jest także:

a) Stanowienie zasad zarządu majątku gminy, a w szczególności oznaczenie sposobu wykonywania służącego gminie prawa propinacyi (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych).

b) Oznaczanie opłaty propinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych.

c) Wydawanie konsensów na wyszynk napojów propinacyjnych.

d) Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nieruchome:

zbywanie majątku gminy;

przyjmowanie zobowiązań wieczystych;

udzielanie prawa służebnictwa lub zastawu i przyjmowanie poręczenia;

zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe.

Do ważności uchwały, w sprawach tu wyliczonych zapadłej potrzeba, ażeby była powzięta na dwu nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, od-

273

bytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków Rady miejskiej i przez Wydział krajowy potwierdzoną.

e) Lokowanie kapitałów.

f) Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 10.000 złr., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposobie wyżej pod *d*) wskazanym.

g) Stawianie kosztem gminy nowych budowli, lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.

Tworzenie nowych zakładów gminnych albo zwinięcie już istniejących.

h) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw.

i) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile Rada miejska nie uzna rzeczą stosowną, czynności te poruczyć burmistrzowi lub Magistratowi.

k) Zezwalanie na rozpoczęcie procesu, lub na odstąpienie od niego i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.

l) Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą Rady miejskiej nie będzie poruczone burmistrzowi lub Magistratowi; — tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane.

m) Umarzanie należytości wątpliwych lub takich, które odebranemi być nie mogą.

n) Opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płace, i darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych.

§. 76.

Do Rady miejskiej należy nakładanie i pobór dodatków gminnych do podatków monarchicznych; tudzież nakładanie i pobór nowych podatków gminnych; niemniej też ustanowienie zasad rozkładu i poboru tych podatków, jako i innych ciężarów gminnych — o ile te zasady nie są oznaczone ustawami krajowemi.

Dodatki do podatków nie mogą jednakże być nałożone na:

a) urzędników i sługi Dworu, Państwa, kraju i zakładów publicznych, na wojskowych, ich wdowy i sieroty, co do płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego, emerytur, prowizyj, dodatków na wychowanie i gracyj;

b) pasterzy dusz co do ich kongruy.

Dodatki gminne do podatków monarchicznych mają być rozkładane w miarę tych podatków na wszystkie osoby, które posiadają w gminie miasta Lwowa opodatkowany w niej majątek lub dochód, lub wykonują w niej czynność ulegającą podatkowi, i to na wszystkie podatki równo.

Do ważności uchwały, dotyczącej czy to nakładania dodatków, czy zaprowadzenia nowych lub podwyższenia istniejących podatków gminnych, potrzeba aby była powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§. 77.

Następujące podatki mogą być tylko mocą oddzielnej ustawy krajowej zaprowadzone:

a) Dodatki gminne do podatku konsumcyjnego, o ile one przekracają taryfę w drodze ustawodawstwa dla miasta Lwowa postanowioną.

Dodatki te odnoszą się tylko do konsumcyi w obrębie miasta.

b) Dodatki gminne do innych podatków monarchicznych stałych i niestałych, przenoszące 25% tych podatków.

c) Podatek czynszowy, nakładany w miarę opłacanego przez mieszkańców czynszu mieszkalnego, lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu, — jeżeli ten podatek przechodzi 10 krajcarów od każdego reńskiego czynszu.

d) Nowe podatki i daniny do kategoryj wyżej wyszczególnionych nie należące.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 78.

Dalsze decyzyi Rady miejskiej zastrzeżone przedmioty są:

a) Stanowienie lub zmiany cen artykułów potrzebnych do utrzymania życia.

b) Przyjęcie do gminy lub odmówienie przyjęcia, nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa; wyznaczenie tax od przyjęcia do gminy i od nadania obywatelstwa miejskiego, tudzież uwolnienie od opłaty onych.

c) Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.

d) Wykonywanie służących gminie praw patronatu i kolatury, tudzież rozdawanie stypendyów jako i innych miejsc fundacyjnych.

e) Zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich, w granicach ustawą krajową oznaczonych.

f) Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.

g) Uchwalanie projektów do zmiany statutu miejskiego lub do zmiany obrębu miasta.

Uchwała jednak takich projektów, aby była ważną, musi być powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, a nadto, jeżeli się tyczy zmiany statutu gminy, zatwierdzona przez Sejm krajowy, jeżeli się zaś tyczy zmiany obrębu gminy, za zgodą politycznej władzy krajowej, przez Wydział krajowy.

§. 79.

B. Wykonywanie kontroli w ogóle.

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw ku pożytkowi gminy.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo, wglądać nieprzerwanie w działania tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów, a w szczególnych wypadkach zastrzegać sobie decyzyę.

§. 80.

W szczególności.

a) Co do metryk gminy i spisu wyborców.

Rada miejska czuwa nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców.

§. 81.

b) Co do zarządu majątkiem.

Rady miejskiej obowiązkiem jest, utrzymywać za pomocą inwentarza w ciągłej ewidencyi cały majątek miasta, ruchomy i nieruchomy, i starać się o taki zarząd majątku, aby jak największy dochód z niego pozyskać.

§. 82.

c) Ustanowienie budżetu.

Rada miejska rozpoznaje i ustanawia budżet dochodów i wydatków kasy miejskiej corocznie, na podstawie inwentarzy i rachunków.

Projekt do budżetu Magistrat przedłoży Radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego.

Na dni 14 przed roztrząsaniem tego projektu w Radzie miejskiej, przejrzenie onegoż każdemu dozwolone.

§. 83.

d) Roztrząsanie rachunków i skontrowanie kas.

Również Rada miejska roztrząsa i zatwierdza roczne rachunki z przychodów i wydatków kasy miejskiej. Rachunki te Magistrat właściwemi dowodami opatrzy i przedłoży Radzie miejskiej najdalej w pierwszych trzech miesiącach po upływie każdego roku administracyjnego.

Na dni cztérnaście przed roztrząsaniem rachunków w Radzie miejskiej, przejrzenie takowych każdemu dozwolone.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach wyrokuje Rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

Rada miejska zarządza skontrowanie lub likwidacyę kas miejskich.

§. 84.

e) Rozstrzyganie zażaleń.

Rada miejska rozstrzyga ostatecznie wszystkie zażalenia w sprawach zakresu działania własnego, zaniesione do niej przeciw rozporządzeniom burmistrza, Magistratu i wszystkich innych organów gminy.

§. 85.

f) Sprawy zakładów i funduszów gminy.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, które zostają pod zarządem gminy, ma Rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 86.

Sposób załatwiania spraw (sekcye, komisye).

Rada miejska załatwia sprawy swojej decyzyi zastrzeżone na walnych zgromadzeniach. Wolno jej jednak poruczyć rozstrzyganie pewnych spraw swoim sekcyom (wydziałom), lub szczególnym od niej mianowanym komisyom.

§. 87.

Posiedzenia.

Rada miejska zgromadza się ile razy zajdzie tego potrzeba.

Liczbę i czas posiedzeń zwyczajnych ustanowi Rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie Rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie burmistrza lub jego zastępcy.

Na pisemne żądanie dziesięciu radnych, burmistrz obowiązany zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni trzech.

§. 88.

Posiedzeniom Rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca.

Posiedzenia bez zachowania tego postanowienia odbyte są nieważne.

§. 89.

Posiedzenia Rady miejskiej są jawne. Na przedstawienie jednak przewodniczącego, lub na wniosek przynajmniej dziesięciu radnych, może Rada miejska uchwalić posiedzenie poufne, co atoli miejsca mieć nie może przy obradach nad rachunkami gminy, lub nad budżetem.

Gdyby publiczność zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała, lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznem napomnieniu do porządku zarządzi usunięcie publiczności.

§. 90.

Komplet potrzebny do uchwał.

Do powzięcia uchwał konieczna jest obecność przynajmniej cztérdziestu radnych, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

§. 91.

Żaden członek Rady miejskiej nie może być obecnym przy rozprawach i głosowaniu, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony lub krewnych albo powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie.

§. 92.

Powzięcie uchwał.

Do ważności uchwał Rady miejskiej konieczna jest bezwzględna większość obecnych na posiedzeniu członków, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący nie głosuje.

W razie równości głosów wniosek upada. Przy wyborach i w sprawach tyczących się osobistości, głosowanie odbywa się tajnie.

§. 93.

Protokół posiedzeń.

Z czynności posiedzeń Rady miejskiej spisuje się protokół, który podpisuje przewodniczący i dwaj członkowie obecni na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego wezwani. Protokół ten zachowuje się w archiwie miejskim.

Rozdział drugi.

Zakres działania burmistrza.

§. 94.

W ogólności.

Burmistrz jest organem gminy zawiadującym wykonującym.

On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym urzędów miejskich i kieruje czynnościami tychże. On odpowiada za czynności urzędowe, tak własne jak i urzędów miejskich, Radzie miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych, także Rządowi.

§. 95.

Wykonywanie uchwał Rady miejskiej.

Obowiązkiem burmistrza jest, wprowadzać w wykonanie uchwały Rady miejskiej w sposób przez nią wskazany.

§. 96.

Suspendowanie uchwał.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała Rady miejskiej jest w sprzeczności z ustawami, lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, tedy mocen będzie wstrzymać wykonanie uchwały i przedłożyć sprawę Radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania.

Gdyby zaś Rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, burmistrz przedstawi niezwłocznie rzecz, jeśli się odnosi do spraw zakresu własnego, Wydziałowi krajowemu, jeżeli zaś dotyczy spraw poruczonych, naczelnej politycznej Władzy krajowej i Radę miejską o tem zawiadomi.

§. 97.

Burmistrz mocen jest także suspendować i przedstawiać Radzie miejskiej do decyzyi uchwały sekcyj (wydziałów) Rady miejskiej i mianowanych przez nią komisyj, powzięte na zasadzie §. 86. niniejszego statutu.

§. 98.

Samodzielne decydowanie.

W sprawach należących do zakresu działania Magistratu, których załatwienie według instrukcyi przez Radę miejską wydać się mającej nie wymaga rozpraw kolegialnych, burmistrz może samodzielnie decydować.

§. 99.

Podpisywanie dokumentów.

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, podpisuje burmistrz i trzech członków Rady miejskiej.

§. 100.

Władza dyscyplinarna.

Burmistrz sprawuje władzę dyscyplinarną nad podwładnymi urzędnikami i sługami gminy.

W wykonywaniu tej władzy burmistrz mocen jest zarządzić zawieszenie płacy a nawet tymczasowe usunięcie od służby, ma jednak przedstawić rzecz tę Radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzyi.

§. 101.

Skontrowanie kas.

Prawem równie jak obowiązkiem burmistrza jest, zarządzać od czasu do czasu skontrowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie potrzeby winien on zarządzić likwidacyę tych kas.

§. 102.

Zastępca burmistrza.

W razie przeszkody zastępuje burmistrza pierwszy wiceburmistrz, a tego jeden z miejskich delegatów, którego Rada przeznaczy.

Rozdział trzeci.

Zakres działania Magistratu.

§. 103.

W ogólności.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą Rady miejskiej.

Pod kierownictwem burmistrza zarządza Magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów, załatwia czynności bieżące i uchwala we wszystkich przekazanych mu sprawach.

§. 104.

Zarząd majątkiem.

Magistrat obowiązany jest, zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przyczem winien trzymać się ściśle budżetu i uchwał Rady miejskiej, i zasięgać upoważnienia Rady co do wydatków, których zatwierdzenie jej zastrzeżone.

Do wydatków niezbędnych, w budżecie nieprzewidzianych, Magistrat ma uzyskać zezwolenie Rady miejskiej.

§. 105.

Wykonywanie policyi.

Magistrat wykonywa policyę miejscową i strzeże porządku i bezpieczeństwa w obrębie gminy.

On rozsądza sprawy przestępstwa przeciw miejscowym zarządzeniom policyjnym.

Takie przestępstwa ulegają karze pieniężnej aż do ilości 100 złr., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztowi, wymierzając za każde 5 złr. jeden dzień aresztu. Kary pieniężne wpływają do kasy miejskiej na cele dobroczynne, które Rada miejska oznaczy.

§. 106.

Sciąganie należytośei.

Podatki gminne, taxy, kary policyjne i wszelkie inne należytości gminne sciąga Magistrat sposobem przepisanym względem sciągania rządowych należytości tego rodzaju.

Przekroczenia przepisów wydanych względem podatków i innych należytości gminnych, ulegają takim samym karom, jakie są nałożone na podobne przekroczenia dotyczące należytości rządowych.

§. 107.

Regulamin.

Rada miejska wyda regulamin, podług którego mają być sprawy w Magistracie załatwiane.

Ten regulamin oznaczy sprawy, w których Magistrat ma obradować i uchwalać kolegialnie.

Kolegialnym posiedzeniom w Magistracie przewodniczy burmistrz lub jego zastępca.

Bez przewodnictwa burmistrza lub jego zastępcy Magistrat nic nie może uchwalać.

§. 108.

Odpowiedzialność urzędników i sług.

Każdy urzędnik i sługa gminy odpowiada za powierzone mu czynności urzędu lub służby.

§. 109.

Stanowisko delegatów miejskich w Magistracie.

Delegaci miejscy biorą kolejno udział w obradach i uchwałach Magistratu z głosem stanowczym, referują przydzielone im od burmistrza sprawy, i pomagają burmistrzowi w nadzorowaniu i załatwianiu spraw, stosownie do otrzymanej od Rady miejskiej instrukcyi i do szczególnych poleceń burmistrza.

Część V.

Stosunek gminy do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

§. 110.

A. W sprawach zakresu działania własnego.

W sprawach zakresu własnego (§. 18.) podlega gmina miasta Lwowa bezpośrednio Wydziałowi, a względnie Sejmowi krajowemu.

§. 111.

Sejm krajowy czuwa nad tem za pośrednictwem swego Wydziału, ażeby majątek gminy, tudzież majątki zakładów i fundacyj pod zarządem gminy będących, nie były uszczuplone.

Od jego potwierdzenia zawisła ważność uchwał Rady miejskiej, do zarządu majątkiem gminnym odnoszących się — w wypadkach niniejszym statutem wymienionych.

On rozstrzyga także zażalenia i odwołania się od wyroków i uchwał Rady miejskiej w sprawach zakresu własnego, o ile w takowych Rada miejska według tego statutu nie orzeka ostatecznie.

§. 112.

B. W sprawach poruczonych.

W sprawach poruczonych podlega gmina miasta Lwowa bezpośrednio naczelnej politycznej władzy krajowej.

§. 113.

Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi, postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.

§. 114.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała i w brew ustawom nie działała.

To prawo nadzoru wykonywa naczelna polityczna władza krajowa; na żądanie jej przeto burmistrz miasta winien jej udzielać uchwały Rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.

§. 115.

Naczelna polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek, zakazać wykonania uchwały powziętej przez Radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu do Ministerstwa Stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.

§. 116.

Naczelna polityczna władza krajowa ma także rozstrzygać rekursa przeciw rozporządzeniom Magistratu lub Rady miejskiej, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekursa do Wydziału krajowego zanoszone być winny.

W sprawach poruczonego zakresu działania ma byc rekurs w każdym razie do naczelnej władzy krajowej podany.

Część VI.

Postanowienia dotyczące różnych społeczności religijnych w ogóle, a izraelickiej w szczególności.

§. 117.

Każda społeczność religijna pozostaje w posiadaniu, zarządzie i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów, przeznaczonych na jej cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swego wyznania z własnych zasobów.

Każdy członek gminy miasta Lwowa przyczynia się do wydatków na cele religijne tylko tego wyznania, do którego sam należy.

§. 118.

Majątek miasta Lwowa jest własnością chrześciańskiej ludności do gminy Lwowa należącej.

Majątek ten składa się: z dóbr ziemskich, z realności we Lwowie, z dochodu z placów publicznych, z prawa utrzymywania łazienek, z prawa propinacyi, t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych, tudzież z kapitałów procentujących.

§. 119

Specyalne sprawy chrześciańskie.

Specyalne sprawy chrześciańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześciańskich członków gminy lwowskiej.

Sprawy te są w szczególności:

a) Rozporządzenie i zawiadywanie całem majątkiem w §. 118. poszczególnionym, tak co do kapitału, jak co do dochodów.

b) Zarząd spraw kościelnych, naukowych i dobroczynnych, jako też chrześciańskich zakładów, fundacyj i funduszów.

c) Wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie i mianowanie pasterzy dusz i nauczycieli, jako też nadawanie stypendyów i innych miejsc fundacyjnych.

§. 120.

W zarządzie spraw w §. 119. wymienionych zastępują ludność chrześciańską członkowie Rady miejskiej religii chrześciańskiej.

Członkowie ci, z burmistrzem na czele, stanowią *radę administracyjną chrześciańską*, która w sprawach w §. 119. poszczególnionych ma taką władzę, jaka przysłuża Radzie miejskiej w ogólnych sprawach miasta.

§. 121.

Społeczność izraelicka pozostaje wyłączną właścicielką swojego majątku, i zarządza tymże sama, tak jak innemi specyalnemi sprawami swojemi, a z własnych zasobów opędza koszta tego zarządu.

W szczególności.

§. 122.

Społeczność izraelicka pokrywa z własnych zasobów wydatki:

a) na swoje cele religijne;

b) na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych;

c) na utrzymanie swoich szkół i szpitalów, i

d) na zaspokojenie innych swoich właściwych potrzeb.

§. 123.

W zarządzie spraw w §§. 121. i 122. wymienionych, zastępują społeczność izraelicką członkowie Rady miejskiej wyznania starozakonnego. Członkowie ci, pod przewodnictwem obranego z ich grona bezwarunkową większością głosów naczelnika, stanowią *Radę administracyjną izraelicką*, która w sprawach §§. 121. i 122. wyszczególnionych ma taką władzę i taki zakres, tudzież porządek działania, jaki przysługa radzie administracyjnej chrześciańskiej (§. 120.) w sprawach w §. 119. wymienionych.

§. 124.

Przepisy niniejszego statutu, tyczące się zgromadzeń, stanowienia uchwał, jako też sposobu załatwienia spraw w Radzie miejskiej, stosuje się także do wyżwspomnionych rad administracyjnych (§§. 120. i 123.).

§. 125.

Dochody, które prócz dochodów majątku w §§. 118. i 121. wymienionego gmina miasta Lwowa z jakiegokolwiek tytułu pobiera, zostają pod rozporządzeniem i zawiadywaniem całej Rady miejskiej, i temi dochodami wydatki na cele wspólne pokryte być mają.

§. 126.

Sprawy w moc §§. 119. i 122. Radzie administracyjnej chrześciańskiej lub izraelickiej zastrzeżone, mogą być za wspólnym tychże porozumieniem oddane pod uchwałę i rozporządzenie Rady miejskiej.

W razie sporu, czy jaka sprawa należy do specyalnych spraw chrześciańskich (§. 119.) lub do specyalnych spraw izraelickich (§§. 121. i 122.), rozstrzygają Rady administracyjne, tak chrześciańska jak izraelicka, na wspólnem zebraniu.

Przeciw takiej decyzyi wolno w ciągu dwóch miesięcy od zapadłej w tej mierze uchwały odwołać się do Wydziału krajowego, który ostatecznie orzeka.

Postanowienia przemijające.

§. 127.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej Rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi urzędująca Rada miasta Lwowa wybory nowej Rady miejskiej i pełnić będzie przy tych wyborach czynności w niniejszym statucie Radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów (§. 48. lit. *f.*) i skoro przynajmniej trzy czwarte części nowowybranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od dotychczasowego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do Rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowoobranych radnych rozwiązuje się dotychczasowa Rada miejska.

Nowa Rada ukonstytuuje się pod kierownictwem tymczasowego przewodniczącego, większością głosów obranego.

Gdy ważność wyboru przynajmniej trzech czwartych części nowoobranych radnych uznaną zostanie, przystąpi Rada miejska do wyboru burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich według postanowień niniejszego statutu.

§. 128.

O sposobie załatwiania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu będą wszelkie sprawy w Radzie miejskiej, w Magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy w sprzeczności zostawał z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast stosowne postanowienia.

280

Sprawozdanie

mniejszości komisyi do statutów dla miast wyznaczonej, co do niektórych ustępów statutu dla miasta Lwowa.

Że co do §. 34. statutu, stanowiącego stosunek liczbowy między członkami chrześciańskiemi i izraelickiemi, to postanowienie podobne prawnie usprawiedliwić się nie da, dlatego mniejszość była zdania, aby paragraf ten opiewał jedynie:

„Rada miejska składa się ze stu członków.“

Że ustęp 2. §fu 56. również wypuszczeniu uledz winien, z powodu że wykluczenie niechrześcian od wyższych urzędów gminnych niezgodne z duchem czasu i zasadą równouprawnienia.

Że dalej §fy 118., 119., 120., 121., 122., 123., 124., 125. i 126. wypuszczonemi być powinny z zasady, że rozstrzyganie spraw majątkowych do statutu nie należy, gdyż to jest kwestya prawną.

Marek Dubs,
poseł miasta Lwowa.

Dr. Szymon Samelson.

IV sesya 1866

281

L. 277.
S.

Sprawozdanie

komisyi dla statutów miejskich, tyczące się nadania statutu gminnego dla królewskiego stołecznego miasta Lwowa.

Wysoki Sejmie!

Uchwalony zeszłej kadencyi statut gminny dla król. stoł. miasta Lwowa, nie uzyskał sankcyi Cesarskiej, z powodu, iż zawierał niektóre postanowienia niezgodne z istniejącemi ogólnemi ustawami i orzeczeniami Ministerstwa Stanu.

Odezwa z Prezydyum c. k. Namiestnictwa do Wydziału krajowego w tym względzie przesłana, wskazuje jako główne usterki mylne i niedostateczne określenie własnego i przekazanego zakresu działania, przekazanie nadzoru nad stowarzyszeniami do własnego zakresu działania gminy, przyznanie wpływu ustawie krajowej na szkoły średnie, zamiast ogólnej ustawie państwowej, nie uwzględnienie interesu osób, większe podatki opłacających, przy układzie ordynacyi wyborczej — przyznanie Radzie miejskiej prawa bezwarunkowego mianowania przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, dozwolenie Radzie miejskiej oznaczenia sposobu wykonywania propinacyi i wydawania konsensów na wyszynk, przyznanie Radzie miejskiej prawa nakładania dodatków gminnych do podatków monarchicznych w ogóle, bez ograniczenia tego prawa tylko do podatków stałych i konsumcyjnego, nieuwzględnienie przepisów ustawy przemysłowej co do zmiany cen artykułów życia i ustawy o przynależności co do dowolnego wyznaczenia opłat od przyjęcia do gminy, nakoniec nieuwzględnienie dotąd obowiązujących przepisów co do członków gminy wyznania izraelickiego.

Usterki te z wyjątkiem jednej przez Radę miejską lwowską stosownie do wskazówek w odezwie Rządowej wskazanych, poprawione, a następnie Wysokiej Izbie z ponowną prośbą o nadanie statutu gminnego przedstawione zostały.

Usterka, którą gmina miasta Lwowa według postanowień uchwalonego zeszłej kadencyi statutu zachować pragnie, dotyczy sposobu wyboru Rady miejskiej, i w prośbie swojej gmina lwowska dobitne stawia dowody, iż postanowienia artykułu XI. ustawy zasadniczej z dnia 5. Marca 1862 r. o urządzeniu gmin polecającego uwzględnienie należyte wyżej opodatkowanym przy wyborach, iż właściwie utworzenie kół wyborczych nie odpowiada miejscowym stosunkom, nie tylko ze względu, iż przy nader małej ilości najwyżej opodatkowanych, do pierwszego koła wyborczego przypadających, wpływ tychże przez innych do gminy przynależnych, nie opodatkowanych, a ze względu na ich społeczne stanowisko, do pierwszego koła wchodzących, nie tylko będzie zmniejszony, ale nawet zupełnie ubezwładniony, a nadto dla tego, iż miasto Lwów od lat 18tu wybiera Radę swoją bez utworzenia kół wyborczych i nie czuje wcale potrzeby zmiany w tym względzie, tem bardziej, ile że nawet ze strony najwięcej opodatkowanych nie objawiły się głosy, że przy wyborach do Rady miejskiej prawa ich nie są uwzględniane.

Komisya przeglądnąwszy załączone do petycyi miasta Lwowa poprawki przez Radę miejską uchwalone, zastanawiała się także i nad układem statutu samego, a przekonawszy się, iż takowy co do

przeprowadzenia postanowień o policyi miejscowej, względnie o prawie zagrożenia karami i wykonywania władzy karnej, jak niemniej co do postanowień o gospodarstwie gminnem i nakładaniu ciężarów na gminę, a szczegółowo o pokryciu wydatków przez rozdzielanie takowych na dodatki do podatków i na inne opłaty jest niedokładny, zauważywszy nadto, iż tak z teoretycznej jak z praktycznej strony wielce jest pożądaną rzeczą, aby poszczególne statuta miast, nie odbiegały formą układu od ogólnej ustawy gminnej tylko o tyle, o ile miejscowe właściwości tego wymagają, przerobiła co do układu zewnętrznego, zachowując miejscowe właściwości, przedłożony Wysokiej Izbie projekt, podług form przyjętej i sankcyonowanej ogólnej Ustawy gminnej, i takowy Wysokiej Izbie do przyjęcia zaleca.

Co do Ordynacyi wyborczej zauważyć musi komisya, iż nie mogła pomimo życzenia Rady miejskiej miasta Lwowa przychylić się do zdania, aby wybory do Rady miejskiej bez utworzenia kół wyborczych się odbywały, a to z tego powodu, iż uchwała Wysokiego Sejmu wobec koniecznego uwzględnienia artykułu XI. Ustawy ogólnej z 5. Marca 1862 r. nie uzyskałaby może sankcyi Monarszej, w skutek czego miasto stołeczne Lwów pozbawione by zostało własnego statutu, którego od Sejmu na podstawie prawnej domaga się.

Komisya przeto stawia do uchwały Wysokiego Sejmu następujący wniosek:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem uchwala dla król. stoł. ⁄. miasta Lwowa załączony pod ⁄. statut gminny zawierający Ustawę gminną i Ordynacyę wyborczą.“

Sprawozdawca:

Gnoiński.

Przewodniczący:

Rutowski.

Z drukarni K. Pillera 1866.

282

IV sesya
1866

L. 288.
S.

Sprawozdanie

mniejszości co do statutu dla miasta Lwowa.

Zasada równouprawnienia wyznań, jest jedną z głównych zasad nowożytnego ustroju społecznego.

Jednem przeto z głównych zadań organizacyi gminnej winno być zlanie się wszystkich bez różnicy wyznań mieszkańców, oraz wszelkich instytucyj w gminie, w szczególności zaś instytucyj dobroczynnych i wychowawczych, w jednolitą całość.

Zważywszy, że statut niniejszy zlanie się podobne mieszkańców czyni niepodobnem, bo odrębną organizacyę dotychczasowej gminy izraelickiej pozostawia niezmienioną;

zważywszy, że ustęp II. §. 80. i ustęp *b*) i *c*) w §§. 100 i 101 statutu, nie odpowiadają ani sprawiedliwości w ogóle, ani w szczególności dobru gminy;

zważywszy, że §. 20. statutu, ilość radnych wedle wyznania stanowiący, nietylko nie ma żadnej podstawy prawnej, ale nadto narusza samorząd gminy;

zważywszy, że i przepis w ustępie II. § 32. ordynacyi wyborczej, dotyczący kwalifikacyi burmistrza i jego zastępcy, a oparty na różności wyznania, pozbawiony jest zasady równości praw;

zważywszy to wszystko, mniejszość komisyi była zdania, aby ustępy *b*) i *c*) w §§. 100 i 101, tudzież ustęp II. §. 80. statutu wypuścić, jak niemniej wykreślić ograniczenie liczby radnych wedle wyznania w §. 20., i ustęp II. §. 32 ordynacyi wyborczej co do kwalifikacyi burmistrza i jego zastępcy, i wnosi jednocześnie:

Wysoki Sejm raczy:

stosownie do przedłożonego zdania mniejszości statut dla miasta Lwowa z proponowanemi wyżej zmianami uchwalić.

Z. Rodakowski. **M. Dubs.** **Samelsohn.**

Z drukarni Kornela Pillera 1866.

IV Sesya 1866
283

L. 300.
S.

Uzupełnienie

Ordynacyi wyborczej do statutu miasta Lwowa.

Rozdział drugi.

O przygotowaniu do wyboru.

§. 12.

Spis wyborców.

W gminie prowadzi się spis wszystkich członków i uczestników prawo głosowania mających.

Spisy wyborców zawierać mają imiona i nazwiska wyborców, jako też oznaczenie tytułu, na którem ich prawo głosowania jest oparte.

§. 13.

Sprawdzenie spisów.

Przynajmniej na sześć tygodni przed wykonaniem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie do przejrzenia wyłożone, i o tem publiczność zawiadomiona, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin nieprzekraczalny dni 14 do wniesienia reklamacyj przeciw tym spisom.

§. 14.

Reklamacye.

Reklamacye, jakie w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga bezzwłocznie komisya, przez Radę miejską do tego z jej grona wybrana i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w ratuszu, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Przeciw takim uchwałom służy w terminie, nieprzekraczalnym trzech dni, licząc od dnia ogłoszenia uchwały, odwołanie się do Rady miejskiej, która w tej mierze, co do wyboru w toku będącego ostatecznie orzeka.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami, nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

§. 15.

Obwieszczenie terminu wyborów.

Burmistrz rozpisuje wybory, przynajmniej trzy tygodnie przed dniem wykonania onych, w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów, a o tem rozpisaniu, zawiadomi krajową Władzę polityczną i Wydział krajowy.

Rozdział trzeci.

O przedsiębraniu wyborów.

§. 16.

Komisya wyborcza.

Wyborami kieruje ustanowiona ku temu przez Radę miejską komisya wyborcza.

Do tej komisyi mają być wezwani prócz członków Rady miejskiej także inni członkowie gminy.

§. 17.

Przepisy przy wyborach.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

1. Każda dzielnica miasta Lwowa może, jeżeli tego lepszy wymaga porządek, głosować osobno.

2. W razie zachodzącej wątpliwości, głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby, przez świadków komisyi znanych.

§. 18.

Głosowanie.

Głosowanie odbywa się kartkami, które zawierają tyle nazwisk, ile członków Rady miejskiej ma

być obranych — to jest 80 chrześcian, a 20 starozakonnych. — W razie, gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, lub powyższego stosunku liczebnego chrześcian i starozakonnych nie zachował, tylko pierwsi z kolei liczeni być mają.

§. 19.

Zamknięcie głosowania. Obliczenie głosów.

Po odebraniu głosów od wszystkich obecnych wyborców i po upływie czasu do głosowania naznaczonego, prezydujący w komisyi wyborczej ogłosi, iż głosowanie jest ukończone. Komisya wyborcza rozstrzygnie natychmiast wątpliwości powstałe z dostrzeżonych może pomyłek i przystąpi do obliczenia głosów.

§. 20.

Wybranymi są ci, którzy uzyskali bezwzględną większość głosów wyborców głosujących.

Jeżeliby takiej większości za pierwszym głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do powtórnego ściślejszego wyboru, pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszym głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tyle kandydatów ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie nieprzedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze, jest nieważny.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los.

§. 21.

Zamknięcie czynności wyborczej.

Po zamknięciu wyborów przedłoży komisya wyborcza Radzie miejskiej spisany z tego aktu protokół wraz z wszelkiemi dowodami.

Burmistrz ogłosi ukończenie wyborów, i nazwiska wybranych, których zarazem o tem zawiadomi.

§. 22.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach zawarte będą w regulaminie wyborów, który Rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 23.

Wybory uzupełniające.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących z powodu odmówionego przyjęcia wyboru, odbyć się winien niezwłocznie nowy wybór.

Przy tym nowym wyborze służą za podstawę spisy wyborców, dla poprzedniego wyboru sporządzone.

Nowe ogłoszenia tych spisów i reklamacye przeciw nim nie mogą być dopuszczone.

Wszystkie inne postanowienia, dotyczące postępowania przy wyborach mają być zachowane, także przy wyborach uzupełniających.

Gdyby przy uzupełniającym wyborze, nie uzyskano bezwzględnej większości, przystępuje się do ściślejszego wyboru, według postanowień §. 20.

§. 24.

Ukonstytuowanie Rady.

Skoro przynajmniej trzy czwarte części nowo wybranych członków wybór przyjmą, burmistrz zawezwie ich do ukonstytuowania Rady miejskiej. Ukonstytuowanie nastąpi pod przewodnictwem najstarszego wiekiem członka.

Dotychczasowy burmistrz przewodniczy tak ukonstytuowanej Radzie aż do potwierdzenia wyboru nowego burmistrza.

§. 25.

Przyrzeczenie.

Każdy Radny obejmujący swą posadę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 26.

Sprawdzanie, unieważnienie wyborów.

Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru, i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu jakoteż o ważności pojedyńczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nie przekraczalnym dni ośmiu licząc od dnia ogłoszenia wyboru do niej wniesione być mają.

Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory osób od obieralności wyjętych lub wykluczonych.

Przeciw takiemu wykluczeniu jednakże, służy rekurs do Ministerstwa tak wykluczonemu, jak i gminie.

§. 27.

Uzupełnienie wyborów wskutek nieważności.

Dla uzupełnienia miejsc w skutku nieważności wyborów opróżnionych, rozpisze burmistrz niezwłocznie nowy wybór, według postanowień §. 23. tej Ordynacyi wyborczej.

Dział II.

O wyborze burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich.

§. 28.

Wezwanie do wyboru.

Na wezwanie burmistrza pod przewodnictwem najstarszego wiekiem członka nowo wybranej Rady zbiorą się jej członkowie w oznaczonym dniu i w oznaczonej godzinie, w celu wybrania burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem oddalił się, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się nie usprawiedliwi, traci mandat, i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej obranym być nie może.

§. 29.

Wyjątki obieralności.

Burmistrzem lub pierwszym wiceburmistrzem, nie może być obranym, kto nie jest wyznania chrześciańskiego.

§. 30.

Warunki ważności wyboru, sposób głosowania.

Do ważności wyboru burmistrza potrzebna jest obecność przynajmniej trzech czwartych części całej

ilości członków Rady, i bezwzględna większość głosów całej ilości członków Rady miejskiej.

Głosowanie ma się odbywać kartkami.

§. 31.

Wybór burmistrza.

Jeżeli przy pierwszem głosowaniu nikt nie otrzymał większości głosów w §. 30. wymaganej, nastąpi powtórne głosowanie, a jeżeli i przy powtórnem głosowaniu taka większość nie zostanie osiągniętą, nastąpi wybór między dwoma.

Przy wyborze między dwoma wolno tylko na tych dwóch głosować, którzy przy powtórnem głosowaniu otrzymali największą ilość głosów.

Przy równości otrzymanych głosów rozstrzyga los, który z nich ma być do wyboru między dwoma przedstawionym.

Głos przy trzeciem głosowaniu dany członkowi do wyboru nieprzedstawionemu, jest nieważnym.

W razie równości głosów przy wyborze między dwoma rozstrzyga los.

§. 32.

Wybór nieważny.

Jeżeli burmistrzem obrany został, kto według §. 29. obranym być nie może, wybór jego jest nieważny, i nowy wybór ma być natychmiast przedsięwzięty.

§. 33.

Wybór wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Po dokonanym wyborze burmistrza, Rada miejska przystąpi do wyboru pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich wybiera się bezwzględną większością głosów, obecnych na posiedzeniu członków Rady miejskiej.

Z drukarni K. Pillera 1866.

287

maj 1861

PROJEKT

statutu dla król. stołecznego miasta Lwowa.

Część I.

O obrębie miasta i o stosunkach pojedynczych osób do gminy.

§. 1.

Obręb miasta.

Obręb miasta Lwowa obejmuje wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych tego miasta zapisane grunta i zabudowania.

Zmiana obrębu miasta nastąpić może tylko na żądanie gminy, za przyzwoleniem właściwej władzy.

§. 2.

Członkowie gminy i obcy.

W gminie należy rozróżnić:

1. Członków gminy,
2. Obcych.

Członkowie gminy są albo:

a) należącymi (przypisanymi) do gminy, którzy ze względu na osobę swoją stale do gminy należą, albo

b) uczestnikami gminy, którzy, nienależąc stale do gminy ze względu na swoją osobę, posiadają w jej obrębie majątek lub dochód opodatkowaniu ulegający.

Należący do gminy, którzy prawo obywatelstwa miejskiego otrzymali, są obywatelami miasta.

Należącymi do gminy mogą być tylko obywatele państwa austryackiego.

Obcymi w gminie są ci, którzy nie będąc członkami gminy, w niej przebywają.

§. 3.

Nabywanie należności (przypisania) do gminy.

Należność do gminy nabywa się:
a) przez urodzenie,
b) przez zawarcie ślubów małżeńskich,
c) przez przyjęcie do gminy,
d) przez szczególne stosunki osobiste.

§. 4.

a) *Przez urodzenie.*

Dzieci prawego łoża należą do gminy, jeżeli ich ojciec w czasie ich urodzenia, lub gdyby już przedtem był umarł, w czasie zejścia swego, do gminy był przypisany.

Dzieci uprawnione (legitymowane), które jeszcze usamowolnienia nie uzyskały, należą do gminy, jeżeli ich ojciec, w chwili ich uprawnienia, do gminy był przypisany. Przysposobienie (adopcya) lub przyjęcie dzieci na wychowanie, nie czyni je należącemi do gminy.

Dzieci nieprawego łoża należą do gminy, jeżeli ich matka w chwili ich urodzenia, do gminy była przypisaną.

Znalezione w obrębie gminy podrzutki, poczytują się dopóty za należących do gminy lwowskiej, dopóki ich należność do innej gminy nie będzie udowodnioną.

§. 5.

b) *Przez zawarcie ślubów małżeńskich*

Niewiasta przez zawarcie ślubów małżeńskich z przypisanym do gminy lwowskiej, staje się należącą do tej gminy.

§. 6.

c) *Przez przyjęcie do gminy.*

Przyjęcie do gminy uzyskuje się jedynie mocą uchwały rady miejskiej.

Może być do gminy przyjęty każdy obywatel państwa austryackiego, jeżeli:
a) osobą swoją i majątkiem rozrządzać zupełnie jest mocen,
b) w prawie do pobytu w gminie nie jest ograniczony,
c) on sam i jego rodzina, do gminy wraz z nim przyjąć się mająca, nieskażonej sławy używa,
d) nie zalega z podatkami rządowemi lub z opłatami na rzecz gminy, i
e) albo posiada majątek dostateczny do utrzymania rodziny, lub samodzielnie prowadzi zarobkowość, utrzymanie rodziny zabezpieczającą.

Rada miejska ma także prawo udzielać cudzoziemcom, którzy powyższe warunki *a)* do *e)* w sobie łączą, zapewnienie przyjęcia do gminy na wypadek, gdy obywatelstwo państwa austryackiego uzyskają.

Odmienne zdanie do §. 6. Sprawozdawca pan **Krzeczunowicz** sądził, że gmina nie powinna być ograniczoną w przyjmowaniu do gminy lecz tylko w odmówieniu przyjęcia; żądał więc, ażeby każdy obywatel państwa austryackiego, który posiada warunki *a)* do *e)* i od lat 6 stale we Lwowie zamieszkuje — mógł domagać się przyjęcia do gminy, i ażeby on, w razie odmówionego przyjęcia przez radę miejską, miał prawo odwołania się do wydziału krajowego.

Prezes pan **Kroebl** zgadzał się ze zdaniem pana Krzeczunowicza z tą odmianą, iż nieprzypuszczał odwołania się od decyzyj rady miejskiej.

§. 7.

Za przyjęcie do gminy płaci się do kassy miejskiej taksa przez radę miejską oznaczona.

Dopiero po złożeniu tej taksy przyjęcie uważać się będzie za dokonane.

Rada miejska ma władzę uwalniać od tej taksy.

§. 8.

d) *Przez szczególne stosunki osobiste.*

Stali urzędnicy dworu, państwa, kraju i gminy, tudzież urzędnicy w zakładach krajowych i gminnych, adwokaci, osoby duchowne, i publiczni nauczyciele stają się należącymi do gminy miasta Lwowa, jeżeli ich posada stałego zamieszkania we Lwowie wymaga.

§. 9.

Utrata należności do gminy.

Należność do gminy utracają:

a) ci, którzy utracają obywatelstwo państwa austryackiego,
b) ci, którzy nabywają należność do innej gminy,
c) osoby wskazane w §. 8, jeżeli pozyskują posadę wymagającą stałego zamieszkania w innej gminie.

§. 10.

Zmiany w należności (przypisaniu) do gminy.

Przy zmianach należności do gminy idzie żona, jeżeli nie jest sądownie separowana lub rozwiedziona, za mężem; owdowiawszy zaś należy ona do tej gminy, do której mąż w czasie zejścia swego był przypisany. Żony, sądownie separowane lub rozwiedzione pozostają należącemi do tej gminy, do której były przypisane w chwili sądowej separacyi lub rozwodu.

Unieważnienie małżeństwa przywraca mniemanej małżonce należność do owej gminy, do której ona przed zawarciem małżeństwa należała, a gdyby ta gmina była niewiadomą, wtedy mniemana małżonka zatrzymuje należność do tej gminy, do której należała w chwili wydania prawomocnego wyroku o nieważności małżeństwa.

Przy zmianie należności do gminy rodziców, idą dzieci nieusamowolnione, prawe i uprawnione za ojcem, nieprawe zaś za matką.

Dzieci usamowolnione pozostają należącemi do tej gminy, do której były przypisane w chwili, gdy usamowolnienie nabyły.

Dzieci nieprawe, które przy zamęściu matki niezostały uprawnione, należą do tej gminy, do której przedtem były przypisane, chociażby w chwili rzeczonego zamęścia nie były jeszcze usamowolnione.

Smierć rodziców, bądź ojca, bądź matki, niezmienia należności dzieci do pewnej gminy.

§. 11.

Gdyby osoba, która obywatelstwo państwa austryackiego utraciła, w skutek traktatów międzynarodowych nazad przyjętą być musiała lub do państwa austryackiego, z zamiarem pozostania w niem powróciła, wtedy wstępuje ona na powrót do gminy lwowskiej, jeżeli przed utratą obywatelstwa austryackiego do niej należała.

§. 12.

Nabywanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Prawo obywatelstwa miejskiego nabywa się jedynie mocą uchwały rady miejskiej.

Prawo obywatelstwa miejskiego nadane być może tylko osobom płci męzkiej, należącym do gminy miasta Lwowa, które:

a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem,
b) życie nienaganne prowadzą i
c) albo są w posiadaniu nieruchomości, czy to jako właściciele, czy to jako dożywotnicy, — albo prowadzą przedsiębiorstwo podlegające podatkowi zarobkowemu, albo też, chociaż nieposiadają nieruchomości ani prowadzą przedsiębiorstwa podatkowi zarobkowemu ulegającego, mają jednak środki dostateczne do utrzymania siebie i swej rodziny.

§. 13.

Kto na własną prośbę prawo obywatelstwa miejskiego otrzymuje, winien zapłacić do kassy gminnej taksę ustanowioną przez radę miejską, a dopiero po złożeniu tej taksy może używać praw przysługujących obywatelom miejskim.

Radzie miejskiej służy prawo uwalniania od tej taksy.

§. 14.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie, złoży w obecności burmistrza i delegatów miejskich uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić i dobro gminy, ile w jego możności, popierać będzie.

§. 15.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci prawo obywatelstwa:

a) z utratą należności do gminy;
b) przez formalne zrzeczenie się;
c) jeżeli uznanym jest za winnego jakiejkolwiek zbrodni albo też przekroczenia lub przestępstwa popełnionego z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej;
d) jeżeli, po ogłoszeniu upadłości jego majątku lub po rozpoczęciu pertraktacyi ugody z wierzycielami, nie będzie uznany za niewinnego.

§. 16.

Obywatel miejski może także uchwałą rady miejskiej prawa obywatelstwa być pozbawiony:

a) jeżeli wyrokiem prawomocnym uznany będzie za winnego czynu, niesławę na niego ściągającego, lub jeżeli prowadzi życie niemoralne, dające powód do zgorszenia publicznego;

b) jeżeli przekonany będzie o czyn z zamysłem na szkodę gminy dokonany.

§. 17.

Skutki utraty obywatelstwa miejskiego, w wypadkach w §. 15. lit. *c* i *d* i §. 16 wskazanych dotykają tylko tracącego to prawo, przeto ani jego żony ani dzieci przedtem spłodzonych.

§. 18.

Prawa obywatelstwa honorowego.

Obywatelom państwa austryackiego, a za przyzwoleniem Namiestnika także i cudzoziemcom, którzy się państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może gmina bez względu na miejsce ich zamieszkania i na ich należność do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego, przez co oni stają się uczęstnikami praw obywateli miejskich nie przejmując ich obowiązków.

Nadanie takiego prawa nie pociąga za sobą zmiany w należności do gminy.

Prawo honorowego obywatelstwa utraca się w wypadkach w §. 15. lit. b. c. d. i w §. 16. wskazanych.

§. 19.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie ma prawo:

a) do opieki nad bezpieczeństwem swej osoby i swej własności, znajdującej się w obrębie gminy;

b) do korzystania, stosownie do istniejących urządzeń, z przedmiotów i zakładów na użytek publiczny przeznaczonych.

§. 20.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy służy prócz tego prawo wybierania i obieralności do rady miejskiej i prawo do udziału w zawiadywaniu spraw gminy według postanowień niniejszego statutu.

§. 21.

Prawa należących do gminy.

Prócz praw wyliczonych w §. §. 19 i 20 przysługuje należącym do gminy jeszcze:

a) prawo do pobytu w obrębie miasta;
b) w razie zubożenia i niezdatności do pracy, prawo domagania się wsparcia z funduszów gminy, stosownie do urządzeń istniejących względem ubogich.

§. 22.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywalelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa przysługujące należącym do gminy, a nadto jeszcze prawo do korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 23.

Obowiązki członków gminy i obcych.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:
a) stosować się do rozporządzeń, wydanych przez gminę w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuża;
b) przykładać się stosunkowo do ciężarów gminy, podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 24.

Szczególne stosunki uczęstników gminy i obcych.

Uczęstnikom gminy i obcym pobyt w gminie wzbronionym być nie może, dopokąd:
a) prowadzą życie nienaganne;
b) z własnych środków się utrzymują;
c) opłacają podatki ustanowione na pokrycie potrzeb gminy
d) zadość czynią warunkom przepisanym do pobytu w gminie.

Uczęstnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w jej obrębie, ma prawo odwołać się do przełożonej władzy rządowej.

Rządowa władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych jej objaśnień względem uczęstników gminy i obcych.

§. 25.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nienarusza w niczem ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klassom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

2802

Część III.

O zakresie działania gminy.

§. 26.

W ogólności.

Zakres działania gminy rozciąga się na:
A. sprawy wewnętrzne,
B. sprawy publiczne.

Sprawy wewnętrzne obejmują to wszystko, cokolwiek interesów gminy wprost dotyka, a w obrębie gminy całkowicie może być wykonanem.

W zawiadywaniu temi sprawami ulega gmina tym tylko koniecznym ograniczeniom, jakie na nią wkładają ustawy dla dobra powszechnego.

Sprawy publiczne są te, które państwo gminie drogą delegacyi przekazuje.

O sposobie zawiadywania sprawami publicznemi, jeżeli tenże ustawami lub od przełożonej władzy nie jest przepisany, orzeka gmina.

§. 27.

A. Sprawy wewnętrzne.

Gmina zarządza swemi sprawami samoistnie przez wybrane do tego organa, w granicach niniejszym statutem oznaczonych.

§. 28.

a) *Urządzenie władz miejskich.*

Gmina ustanawia i organizuje wszystkie urzędy miejskie i oznacza zakres ich działania.

Ona także oznacza liczbę i płacę urzędników i posługaczów gminy, mianuje ich i oddala.

§. 29.

b) *Zarząd majątku.*

Gmina zarządza swoim majątkiem.

§. 30.

Majątek przeznaczony na szczególne cele, nie może być na inne cele obrócony.

§. 31.

c) *Nakładanie podatków.*

Na zaspokojenie swych potrzeb ma gmina prawo nakładać podatki w obrębie miasta (§. 87 i 88).

§. 32.

d) *Zawiadywanie policyą.*

Gmina zawiaduje policyą miejscową i wydaje potrzebne policyjne rozporządzenia.

Jej obowiązkiem jest starać się o utrzymanie dróg i mostów, z wyjątkiem tych, których utrzymanie należy do skarbu państwa lub do jakiego innego funduszu, — o oświetlenie, — o utrzymanie i czyszczenie głównych kanałów odchodowych, — o utrzymanie wodociągów i innych publicznych urządzeń, jakoteż publicznych zakładów kąpielowych.

Ona utrzymuje policyę miejscową pod względem ochędóstwa, zdrowia i bezpieczeństwa od ognia, niemniej policyę targów, budowli i dróg; do niej należy nadzór nad granicami, miarami wagami; ona także stara się o zaopatrzenie miasta żywnością.

§. 33.

e) *Metryki gminy i poświadczenia należności (przypisania) do gminy.*

Gmina prowadzi spisy wszystkich do niej należących (metryki), które przejrzeć każdemu wolno.

Każdy do gminy należący, jeżeli tego żądać będzie, otrzyma na dowód swej należności właściwe poświadczenie.

Takie poświadczenie ma ważność tylko na lat cztery.

§. 34.

f) *Opieka nad ubogimi.*

Gmina opiekuje się swoimi ubogimi, i dostarcza potrzebne do tego środki pieniężne, o ile osobne na ubogich przeznaczone dochody lub prywatne zakłady dobroczynne nie wystarczają.

Gmina zawiaduje miejskiemi instytutami dobroczynnemi.

§. 35.

g) *Sprawy sanitarne.*

Do gminy również należy zawiadywanie i urządzenie miejscowych spraw i instytucyj sanitarnych.

§. 36.

h) *Sprawy kościelne i szkolne.*

Do gminy należy polityczny zarząd spraw kościelnych; ona także urządza szkoły ludowe i zawiaduje niemi.

§. 37.

B. **Sprawy publiczne.**

Gmina zawiaduje wszystkiemi sprawami publicznemi, które ustawami jej są przekazane.

Ona ma także wykonywać wszystkie otrzymane od władzy przełożonej rozporządzenia w sprawach publicznych.

Gdyby gmina jakie z tych rozporządzeń uznała uciążliwem, wolno jej upraszać władzę wyższą o zmianę onego.

§. 38.

Za sprawowanie interesów publicznych, połączone z wydatkami, ma gmina prawo żądać ze skarbu państwa stosownego wynagrodzenia.

§. 39.

a) *Sprawy administracyjne.*

Gmina zawiaduje wszystkiemi sprawami administracyjnemi, które wchodzą w zakres działania urzędu powiatowego i obwodowego.

W szczególności należą do jej zakresu działania, następujące sprawy:

a) ogłaszanie ustaw i rozporządzeń, w sposób zwykle używany, na żądanie władzy przełożonej, — jeżeli te ustawy i rozporządzenia, prócz ogłoszenia przez dzienniki rządowe, innego jeszcze rozpowszechnienia wymagają;

b) sprawy dotyczące spisu ludności i poboru wojskowego;

c) sprawy dotyczące podwód, zaopatrzenia wojska i kwaterunków, jakoteż rozkład tych ciężarów na członków gminy;

d) przekazane jej sprawy przemysłowe i zarobkowe.

§. 40.

b) *Sprawy sądowe.*

W sprawach sądowych działalność gminy rozciąga się na następujące przedmioty:

a) Rozsądzanie ostateczne spraw spornych, jeżeli wartość przedmiotu, o który spór idzie, nieprzenosi 100 złr. i strona zapozwana w obrębie miasta stale jest zamieszkałą.

Przeciwko takim wyrokom dalsza droga prawa nie ma miejsca.

b) Tentowanie ugód między stronami, na żądanie strony powodowej, i spisywanie komplanacyj, mających moc egzekucyi, w takich sporach, w których wartość przedmiotu spornego nie przenosi 1000 złr.

c) Egzekucya wzmiankowanych pod *a*) i *b*) wyroków i komplanacyj, jeżeli jej przedmiotem są ruchomości, znajdujące się w obrębie miasta.

Egzekucyi do nieruchomości i do praw, na hypotekach zapisanych, niemniej do rzeczy ruchomych, po za obrębem gminy się znajdujących, dozwalać może tylko właściwa władza sądowa.

§. 41.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym państwa.

§. 42.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

Członkom rady miejskiej wolno używać przy obradach, prócz języka polskiego, także niemieckiego i ruskiego.

Na podania stron, w jednym w tych trzech języków czynione, winny urzędy miejskie dawać odpowiedź w tym języku, w którym podanie zostało wniesione.

Pertraktacye z stronami odbywać się winny w jednym z pomienionych trzech języków, stosownie do żądania strony.

Część III.

O reprezentacyi i o urzędach gminy.

§. 43.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Lwowa zastępuje we wszystkich jej sprawach rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama lub przez magistrat i inne urzędy gminy.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

O radzie miejskiej.

§. 44.

Skład i obiór rady miejskiej.

Rada miejska składa się z 72 członków (radców miejskich), z których 60 chrześcian a 12 izraelitów.

Członków rady miejskiej obiera gmina z grona swojego.

Odmienne zdanie do §. 44. pan *Dubs* żądał, ażeby liczba chrześcian i izraelitów w radzie miejskiej była oznaczoną w stosunku do summy podatków, jaką wyborcy chrześciańscy i izraeliccy opłacają.

§. 45.

Prawo głosowania.

Prawo głosowania przy wyborze członków rady miejskiej mają następujące osoby, o ile względem nich nie zachodzi żadna z przeszkód w §. 47. wymienionych:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Lwowa.
2. Należący (przypisani) do gminy płci męzkiej, o ile należą do jednej z następujących kategoryj:

a) ci, którzy w obrębie miasta posiadają odziedziczoną lub innym sposobem najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom), jako właściciele lub jako dożywotnicy, i z niej zwyczajnego podatku gruntowego lub domowego przynajmniej 5 złr. rocznie opłacają, albo taki podatek opłacaćby mieli, gdyby im nieprzysługiwało uwolnienie od podatku, przyznane budynkom nowym lub przebudowanym (§. 46);

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie, podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 10 złr. rocznego zwyczajnego podatku opłacają;

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów, od roku przynajmniej 20 złr. zwyczajnego stałego podatku rocznego we Lwowie opłacają;

d) czynni, pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy dworu, państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych, jeżeli z pobieranych płac lub pensyj przynajmniej 20 złr. podatku stałego rocznie opłacają;

e) wyższe duchowieństwo, proboszczowie, administratorowie parafii, kapelani miejscowi i katecheci wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich, jakoteż i przełożeni klasztorów;

f) pierwsi predykanci lwowskiej gminy izraelickiej, jakoteż rabin, do prowadzenia metryk upoważniony;

g) adwokaci, notaryusze i doktorowie wszystkich fakultetów;

h) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych, włącznie z tutejszą szkołą ewangelicką.

3. Uczęstnicy gminy, jeżeli z własnego majątku albo dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku stałego przynajmniej 250 złr. rocznie.
4. Korporacye, stowarzyszenia i zakłady, których zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku stałego przynajmniej 250 złr. rocznie.

§. 46.

Spółwłaściciele i spółdożywotnicy jednej nieruchomości, mają wszyscy razem jeden tylko głos (§. 49).

Jak długo rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela, oparte na własności tej rzeczy, zostaje w zawieszeniu.

§. 47.

Wyłączone są od prawa głosowania osoby, zostające pod władzą ojcowską, opiekuńczą lub pod kuratelą, — także ci, którzy pobierają wsparcie jako ubodzy, — nakoniec czeladź, słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku.

Wykluczeni zaś od tego prawa są:

a) ci, których uznano winnymi jakiejkolwiek zbrodni lub przekroczenia, albo przestępstwa popełnionego z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej, — niemniej ci, którzy z powodu zbrodni tylko dla braku dostatecznych dowodów od zaskarzenia są uwolnieni;

b) osoby, przeciw którym z powodu czynu pod *a*) wzmiankowanego sądowe postępowanie wytoczono, przez czas trwania onego;

c) krydaryusze, i ci, względem których petraktacya ugody z wierzycielami rozpoczętą została, póki za niewinnych uznani nie będą.

Osobom, które prawo głosowania z przyczyn pod *a*) i *c*) wymienionych utraciły, może rada miejska przywrócić to prawo, jednakże dopiero po trzech latach prowadzenia się ich nienagannego.

§. 48.

Wykonywanie prawa głosowania.

W ogóle głosuje każdy wyborca tylko osobiście (§. 49), i tylko raz jeden przy każdym wyborze.

§. 49.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych lub statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Spółwłaściciele i spółdożywotnicy jednego domu lub gruntu, celem wykonania prawa głosowania, mianują spólnego pełnomocnika.

Zastępcami lub pełnomocnikami mogą być tylko osoby przypisane do gminy, które są w zupełnem używaniu praw cywilnych i względem których nie zachodzi żadna z przeszkód §. 47 wymienionych.

Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jedną osobę i winien wykazać się pełnomocnictwem urzędownie stwierdzonem (legalizowanem).

§. 50.

Obieralność.

Obieralnymi na członków rady miejskiej są wszyscy członkowie gminy płci męzkiej, mający prawo głosowania, którzy 30sty rok życia ukończyli, i swym majątkiem wolno rozrządzać mogą.

§. 51.

Wyjęte są od obieralności:

1. osoby podlegające juryzdykcyi wojskowej;
2. płatni urzędnicy i słudzy gminy i zakładów gminy, tudzież płatni przełożeni i nauczyciele szkół ludowych i wszelkich innych miejskich zakładów naukowych, jak długo zostają w czynnej służbie.

Wyłączone zaś od obieralności są:

a) osoby, które mają spór sądowy z gminą;
b) ci, u których przez czas dłuższy niż 30 dni zalegają rachunki z powierzonego im zarządu majątkiem gminy lub zakładu gminy, albo z poruczonej im od gminy szczególnej sprawy;
c) dłużnicy gminy w opłacie długu zalegający.

§. 52.

Klassy i koła wyborcze.

Dla wyboru członków rady miejskiej dzielą się wszyscy wyborcy na dwie klassy; z tych pierwszą stanowią chrześcianie, drugą starozakonni.

Pierwsza z tych klass obiera pięć szóstych części, druga zaś jednę szóstą część członków rady miejskiej.

Odmienne zdanie do §. 52. Panowie *Dubs*, *Haase* i *Werner* byli przeciwni temu podziałowi na klassy i żądali, aby chrześcianie obierali razem z izraelitami w spólnych kołach wyborczych.

§. 53.

Każda z wymienionych w §. 52 klass wyborców dzieli się na trzy koła wyborcze.

Pierwsze koło wyborcze składa się z wyborców, którzy 250 złr. lub więcej stałego zwyczajnego podatku rocznie w gminie opłacają, jakoteż z obywateli honorowych.

Do drugiego koła wyborczego należą ci wyborcy, którzy w gminie rocznie 100 do 250 złr. zwyczajnego stałego podatku opłacają, — jakoteż osoby wymienione w §. 45 punkcie 2. lit. *d*) *e*) *f*) *g*) *h*), o ile one z tytułu opłacanego podatku w skład pierwszego koła wyborczego nie wchodzą.

Do trzeciego koła wyborczego należą wszyscy inni wyborcy.

Odmienne zdanie do §. 53 Panowie *Breuer*, *Dubs* i *Krzeczunowicz* byli przeciw podziałowi wyborców na koła wyborcze podług wysokości kwoty podatku.

§. 54.

Przypadająca na każdą klassę wyborców (§. 52) liczba obrać się mających członków rady miejskiej, rozdzieloną będzie w równych częściach między trzy koła wyborcze (§. 53) tejże klassy.

§. 55.

Spisy wyborców.

Spisy wyborców sporządzone będą osobno dla każdej klassy i każdego koła wyborczego; zawierać one mają imiona i nazwiska wyborców, jakoteż oznaczenie tytułów, z których ciż wyborcy do pewnego koła wyborczego należą.

Przynajmniej na sześć tygodni przed otwarciem wyborów mają być spisy wyborców na widok publiczny wystawione, a w ogłoszeniu o tem, wyznaczony będzie termin prekluzyjny dni czternastu do wnoszenia reklamacyj przeciw tym spisom.

Reklamacye, jakie w powyższym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga bezzwłocznie wydział przez radę miejską do tego z jej grona wybrany, i ogłosi decyzyę swoją przybiciem onej na miejscu widocznem w tym lokalu, gdzie się wybory odbywają.

Przeciw takim decyzyom służy w terminie prekluzyjnym trzech dni, licząc od dnia ogłoszenia decyzyi, odwołanie się do rady miejskiej, która w tej mierze ostatecznie orzekła.

Stosownie do tych ostatecznych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami, nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

§. 56.

Postępowanie przy wyborach.

Burmistrz rozpisuje wybory na ośm dni przed otwarciem onych, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów.

§. 57.

Wyborami kieruje ustanowiona ku temu przez radę miejską komissya wyborcza.

Do tej komissyi mogą być mianowani, prócz członków rady miejskiej, inni także członkowie gminy.

§. 58.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

a) Każde koło wyborcze głosuje osobno; najpierw głosuje trzecie, następnie drugie, na końcu pierwsze.

b) W razie zachodzącej wątpliwości, głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby przez świadków komissyi znanych.

c) Wyborcy z klassy chrześcian, obierają tylko chrześcian, wyborcy zaś z klassy izraelickiej tylko izraelitów.

Z wyjątkiem tego ograniczenia może wyborca dawać głos swój każdemu obieralnemu w gminie.

d) Głosowanie odbywa się pisemnie biuletynami, które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków rady miejskiej przez dotyczące koło wyborcze ma być obranych.

Wrazie, gdyby głosujący większą ilość nazwisk podał, nazwiska na biuletynie nad liczbę zapisane, ostatnie z porządku, nie będą uwzględnione.

e) Po upływie czasu do wyborów oznaczonego, komissya wyborcza przystąpi do obliczenia głosów.

f) Za obranych uważani będą ci, którzy uzyskali bezwzględną większość złożonych głosów.

Jeżeli taki rezultat za pierwszem głosowaniem nie został osiągnięty, wtedy przystąpić należy do wtórego ściślejszego wy-

boru pomiędzy osobami, które, po obranych przy pierwszem głosowaniu, najwięcej głosów otrzymały, przedstawiając z nich dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos, dany osobie nie przedstawianej na kandydata przy ściślejszym wyborze, jest nieważny.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los.

g) Gdyby na kogo padł wybór w dwóch lub więcej kołach wyborczych, uważany on będzie za wybranego w tem kole, w którem najwięcej głosów otrzymał; przy równości głosów rozstrzyga losowanie.

h) Po zamknięciu wyborów, przedłoży komissya wyborcza spisany o nich protokół wraz z wszelkiemi allegatami radzie miejskiej, która ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska osób obranych.

§. 59.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach zawarte będą w regulaminie wyborów, który rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 60.

Przyjęcie wyboru.

Jeżeli kto w ciągu 8 dni po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze, przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważać się będzie, iż wybór przyjął.

§. 61.

Obrany członek rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcyą.

§. 62.

Ukonstytuowanie rady miejskiej.

Rada miejska ukonstytuuje się, skoro wybory będą ukończone (§. 58 lit. *h*.) i przynajmniej trzy czwarte części nowo obranych członków wybór przyjmie.

§. 63.

Sprawdzenie wyborów i rozstrzyganie reklamacyj.

Ukonstytuowana rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie prekluzyjnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

§. 64.

Wybory uzupełniające.

Dla zapełnienia miejsc wakujących, z powodu odmówionego przyjęcia wyboru lub w skutek nieważności pojedynczych wyborów, odbyć się winien niezwłocznie nowy wybór.

Przy tym nowym wyborze służą za podstawę spisy wyborców dla poprzedniego wyboru sporządzone; nowe ogłoszenia tych spisów i reklamacye przeciw onym nie mogą być dopuszczone.

Wszystkie inne postanowienia, dotyczące postępowania przy wyborach, winny być i przy wyborach uzupełniających zachowane.

Gdyby jednak i przy tym uzupełniającym wyborze ubytek w liczbie członków rady miejskiej niezostał zapełniony, wtedy rada miejska z urzędu powoła na członków osoby obieralne, które przy wyborze otrzymały z kolei największą ilość głosów.

§. 65.

Wybór burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Burmistrza obiera rada miejska z grona swojego lub z grona urzędników magistratu.

Pierwszego wice-burmistrza i delegatów miejskich (§. 76), obiera rada miejska z pomiędzy członków swoich.

Burmistrz, pierwszy wice-burmistrz i delegaci miejscy muszą być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru burmistrza lub wice-burmistrza przystąpi rada miejska zawsze w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu posady.

Obierając delegatów miejskich, oznaczy rada miejska także ich liczbę, która nie może być mniejszą niż 6, ani większą niż 12.

Odmienne zdanie do §. 65. Panowie *Breuer*, *Czajkowski* i *Krzeczunowicz* chcieli, ażeby burmistrz był obierany tylko z grona rady miejskiej

Pan *Dubs* żądał, ażeby także izraelici mogli być delegatami miejskimi.

Pan *Haase* żądał, aby szósta część posad delegatów miejskich była obsadzoną izraelitami.

§. 66.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie rady miejskiej.

Członek, któryby wezwany do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, utraci swój urząd, ulegnie nadto karze pieniężnej, którą rada miejska aż do wysokości 100 złr. wymierzyć ma władzę, i przed upływem lat 4 do rady miejskiej obrany być niemoże.

Do wyboru burmistrza konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej.

Za obranego uważany będzie, kto bezwzględną większość głosów wszystkich członków rady miejskiej otrzymał.

Gdyby taka większość przy pierwszem głosowaniu uzyskaną nie była, wtedy wybór tak długo powtarzany będzie, dopóki jeden z kandydatów tej większości nieotrzyma.

Pierwszy wice-burmistrz i delegaci miejscy obierani będą bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków rady miejskiej.

§. 67.

Wybór burmistrza potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności rady miejskiej i ciała radnego magistratu, złoży przysięgę do rąk namiestnika, ślubując wierność i posłuszeństwo Monarsze i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Pierwszy wiceburmistrz składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza na zgromadzeniu rady miejskiej.

§. 68.

Trwanie urzędu.

a) *członków rady miejskiej (radców miejskich).*

Radcy miejscy obierani będą na lat sześć.

Przy pierwszym wyborze, po ogłoszeniu niniejszego statutu lub po rozwiązaniu rady, obraną będzie rada miejska w całym swoim komplecie.

Co trzy lata, zawsze w dniu 1. marca, występuje z rady miejskiej połowa jej członków i zastąpiona będzie nowo obranymi.

Nowoobrani obejmują swoje urzędy dnia 1go marca, jeżeli do tego dnia wybory ukończone zostały i przynajmniej trzy czwarte części nowoobranych wybór przyjęło.

Gdyby warunek ten z dniem 1. marca spełniony niebył, to nowoobrani wchodzą w urzędowanie dopiero wtedy, gdy rzeczony warunek dopełniony zostanie. Czas ich urzędowania liczy się jednak zawsze od tego 1go marca, od którego powinni byli swój urząd objąć.

Dopóki nowoobrani nieweszli w urzędowanie, rada miejska pozostaje w tym składzie, w jakim była przed wyborami.

Ustąpienie połowy członków rady miejskiej, za pierwszym razem po zaprowadzeniu niniejszego statutu lub po rozwiązaniu rady miejskiej, odbywa się w ten sposób, że z wybranych w każdej klassie i w każdem kole wyborczem radców miejskich, występuje losem wskazana połowa.

Następnie występywać będą zawsze ci, którzy na sześć lat przedtem byli obrani.

Występujący członkowie mogą być na nowo obrani, o ile przeciw ich obieralności nie zachodzą prawne przeszkody.

Zapełnienie miejsc w radzie miejskiej przed czasem, przez śmierć lub innym sposobem opróżnionych, odbywa się w regule równocześnie z zwyczajnemi wyborami, co trzeci rok przypadającemi.

Gdyby jednak takich opróżnionych miejsc było więcej niż dwanaście, wtedy, dla zapełnienia onych, zarządzony będzie przed powyższym terminem oddzielny wybór na podstawie ostatniego spisu wyborców.

Każdy jednak taki wybór ważny jest tylko do czasu zwyczajnych wyborów, a wybrany ustępuje w tym czasie, w którym ten, na którego miejsce obrany został, byłby musiał ustąpić.

Członkowie ustępujący, zastąpieni będą nowoobranymi przez te same koła wyborcze, które ustępujących wybrały.

Odmienne zdanie do §. 68. Panowie *Breuer*, *Czaykowski* i *Krzeczunowicz* chcieli, ażeby radcy miejscy byli obierani tylko na cztery lata.

§. 69.

b) *burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich.*

Odmienne zdanie do §. 69. Pan *Krzeczunowicz* żądał, aby burmistrz był obierany na 4 lata, wiceburmistrz i delegaci zaś na rok.

Burmistrz obierany będzie na lat sześć, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy na trzy lata.

Występujący mogą być powtórnie obrani, jeżeli warunków obieralności nie utracili (§. 65).

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz obejmują urząd z dniem złożenia przysięgi i od tego dnia liczy się czas ich urzędowania.

Czas urzędowania delegatów miejskich liczy się od dnia ich wyboru.

§. 70.

Inne stosunki urzędowe.

Członkowie rady miejskiej urzędują bezpłatnie.

Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem, mogą oni żądać wynagrodzenia.

Płacę i inne emolumenta burmistrza, ustanawia rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Burmistrzowi, który przez lat 12 nieprzerwanie ten urząd piastował, może rada miejska, po jego ustąpieniu z urzędu, wyznaczyć stosowną emeryturę.

Gdyby pierwszy wiceburmistrz lub delegat miejski przez czas dłuższy miał zastępywać burmistrza, może mu rada miejska przyznać stosowne wynagrodzenie.

§. 71.

Burmistrz i wiceburmistrz muszą mieć we Lwowie stałe zamieszkanie.

§. 72.

Członek rady miejskiej, niedopełniający bez ważnej przyczyny obowiązków urzędowania swojego, może być uchwałą rady miejskiej skazany na kary pieniężne, które jednak pojedynczo nie będą mogły przenosić 40 złr.

Kary te wpływają do kassy miejskiej na cele dobroczynne, które rada miejska oznacza.

§. 73.

Wystąpienie z urzędu i utrata onego.

Burmistrz i pierwszy wiceburmustrz, jakoteż delagaci miejscy i członkowie rady miejskiej nie mogą, bez zezwolenia tejże rady, złożyć urzędowania swojego.

§. 74.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i członkowie rady miejskiej utracają swój urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli względem

286 a

nich zajdzie lub wykrytą będzie taka okoliczność, któraby ich od prawa głosowania lub też od obieralności na zawsze lub czasowo wyłączała lub wykluczała.

Członków rady miejskiej, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może rada miejska uznać za występujących.

Pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy utracają swój urząd, jeżeli przestają być członkami rady miejskiej.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli okażą się winnymi niewierności lub zaniedbania obowiązków urzędowych.

Ostateczny wyrok o usunięciu burmistrza zastrzeżony jest Monarsze.

O suspendowaniu lub usunięciu pierwszego wiceburmistrza, delegatów i radców miejskich wyrokuje rada miejska ostatecznie.

§. 75.

Rozwiązanie rady miejskiej.

Z ważnych powodów może namiestnik radę miejską rozwiązać, a w tym wypadku ma on w przeciągu czterech tygodni ogłosić nowe wybory, i w braku rady miejskiej wykonywać służące jej przy wyborach prawa.

Zanim wybór nowej rady miejskiej dokonany zostanie, rzeczą namiestnika będzie, użyć właściwych środków do sprawowania bieżących interesów.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O magistracie i innych urzędach gminy.

§. 76.

Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, pierwszego i drugiego wiceburmistrza, delegatów miejskich, jako też z zastosowanej do potrzeb liczby radców magistratu i personalu pomocniczego.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy, wchodząc w skład magistratu, nie przestają być członkami rady miejskiej.

§. 77.

Izba obrachunkowa.

Izba obrachunkowa podlega bezpośrednio radzie miejskiej. Jest ona organem pomocniczym rady miejskiej w czynnościach kontroli i organem pomocniczym magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

§. 78.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje drugiego wiceburmistrza, jako też wszystkich urzędników izby obrachunkowej, na przedstawienie burmistrza; innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych, na przedstawienie magistratu.

Drugi wiceburmistrz, radcy magistratu i naczelnik izby obrachunkowej są stałymi urzędnikami. Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza, w obecności ciała radnego magistratu, przysięgę na wierność i posłuszeństwo Monarsze i na sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Drugi wiceburmistrz, radcy magistratu i naczelnik izby obrachunkowej niemogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do 3go stopnia włącznie. W takimże stosunku nie mogą także między sobą zostawać naczelnicy biór i urzędów pomocniczych z swoimi podwładnymi.

Konceptowi urzędnicy magistratu, do załatwienia spraw publicznych używani, muszą mieć przepisane do tego uzdolnienie.

§. 79.

Uwalnianie od służby.

O uwalnianiu od służby (pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników i posługaczów gminy, orzeka rada miejska ostatecznie, bez dopuszczenia dalszej drogi prawnej.

Stali urzędnicy miejscy jednak uwolnieni być mogą od służby, z tych tylko powodów, z jakich urzędnicy państwa przy władzach administracyjnych uwolnieniu ulegają.

§. 80.

Zewnętrzne oznaki służbowe.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe dla burmistrza, wiceburmistrzów, członków rady miejskiej i urzędników miejskich, jakoteż sposób umundurowania i uzbrojenia posługaczów gminy i straży bezpieczeństwa, stosując się do istniejących w tej mierze powszechnych przepisów.

§. 81.

Ogólne postanowienia.

Względem organizacyi urzędów gminy, i względem uzdolnienia i innych stosunków służbowych urzędników i posługaczów gminy, wyda rada miejska właściwe przepisy, o ile niniejszy statut (§. 76 do 80) takowych niezawiera.

287a

Część IV.

Zakres działania reprezentacyi i urzędów gminy.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Zakres działania rady miejskiej.

§. 82.

W ogólności.

Zadaniem rady miejskiej jest, w granicach ustawami oznaczonych zastępywać gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące, i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz wszechstronnie interesu gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb środkami przez ustawy dozwolonemi.

Ona jest władzą zwierzchniczą miasta we wszystkich sprawach gminy, winien jej przeto każdy uszanowanie i uległość.

§. 83.

W zakres działania rady miejskiej wchodzi:

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

R. Kontrolowanie czynności magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach wewnętrznych jakoteż i w publicznych, gminie poruczonych.

§. 84.

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

Radzie miejskiej służy prawo stanowienia uchwał we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga rada miejska w sprawach administracyjnych, zastrzeżonych jej niniejszym statutem, tudzież w tych, które sama swojej decyzyi zastrzeże lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

§. 85.

Sprawy radzie miejskiej zastrzeżone.

Do zastrzeżonych radzie miejskiej spraw należą:

a) organizacya urzędów gminy; oznaczanie liczby urzędników i posługaczów gminy i wszystkich osób, zostających na żołdzie

gminy, jakoteż orzekanie o ich obowiązkach i o uzdolnieniu, jakie posiadać powinni.

b) Stanowienie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i posługaczów gminy i dla ich wdów i sierot.

c) Wydawanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i dla urzędów gminy.

d) Stanowienie opłat od stron za czynności urzędów gminy, w ich interesie podejmowane.

e) Mianowanie jakoteż i uwalnianie od służby urzędników gminy (§. 78 i 79), przełożonych i nauczycieli w szkołach ludowych i innych zakładach naukowych miejskich i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierot.

Mianowanie niższych urzędników może jednak rada miejska poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

f) Udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie nieuregulowanych przepisami emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i posługaczów gminy jako i dla innych osób, używanych w służbie gminy.

g) Dozwalanie urlopów burmistrzowi i wiceburmistrzom; dozwalanie urlopów innym urzędnikom i posługaczom gminy, jeżeli urlop ma trwać dłużej niż sześć tygodni.

§. 86.

Decyzyi rady miejskiej zastrzeżone są także:

a) Stanowienie zasad dla zarządu majątku gminy, a w szczególności oznaczanie sposobu wykonywania służącego gminie prawa propinacyi (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych).

b) Oznaczanie opłaty prypinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych.

c) Wydawanie konsensów na wyszynk trunków propinacyjnych na dłużej niż na trzy lata.

Konsensa takie jednak nie mogą być wydawane na czas nieograniczony, ani też na dłuższy niż 12 lat.

d) Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nieruchome;
zbywanie majątku gminy;
przyjmowanie zobowiązań wieczystych;
udzielanie prawa służebnictwa lub zastawu i przyjmowanie poręczenia;
zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe.

Jeżeli w sprawach tu wyliczonych wartość przedmiotu w kapitale przenosi 10.000 złr., wtedy uchwała na zawarcie interesu, aby ważność miała, musi być powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części wszystkich członków rady miejskiej.

Zbywanie rzeczy nieruchomej lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, — jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa przenosi 40.000 złr., — jakoteż zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, — jeżeli pożyczka lub summa poręczyć się mająca, z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi summę rocznego dochodu obliczoną z przecięcia sześciu lat osta-

288a

tnich, — niemoże mieć miejsca jak tylko za zezwoleniem reprezentacyi krajowej (wydziału krajowego).

e) Lokowanie kapitałów.

f) Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 10.000 złr., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposobie wyżej pod *d*) wskazanym.

g) Stawianie kosztem gminy nowych budowli lub przekształcanie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.

Tworzenie nowych zakładów gminy, albo zwinięcie już istniejących.

h) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw.

i) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile rada miejska nie uzna rzeczą stosowną czynności te poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

k) Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od niego i na zawieranie ugód w sporach rozpoczętych.

l) Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą rady miejskiej nie będzie poruczone burmistrzowi lub magistratowi, — tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane.

m) Umarzanie należytości wątpliwych albo takich, które odebranemi być niemogą.

n) Opuszczanie zaliczek dawanych urzędnikom lub sługom na ich płace, i darowanie należących się gminie zwrotów z uchybień rachunkowych.

§. 87.

Do rady miejskiej należy nakładanie i pobór podatków gminnych i ustanawianie zasad rozkładu tych podatków jako i innych ciężarów gminnych, o ile te zasady nie są oznaczone ustawami.

Dodatki gminne do podatków monarchicznych mają być rozkładane w miarę tych podatków, na wszystkie osoby, które posiadają w gminie miasta Lwowa opodatkowany w niej majątek lub dochód, lub wykonują w niej czynność ulegającą podatkowi.

Do ważności uchwały dotyczącej zaprowadzenia nowych lub podwyższenia istniejących podatków gminnych, potrzeba, aby była powziętą na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej.

§. 88.

Następujące podatki mogą być tylko mocą ustawy krajowej zaprowadzone:

a) dodatki gminne do podatku konsumcyjnego, o ile one przekraczają taryfę ogłoszoną dla miasta Lwowa dnia 15. października 1858;

b) dodatki gminne do innych podatków monarchicznych, stałych i niestałych, o ile one przenoszą 25% tych podatków;

c) podatek czynszowy nakładany w miarę opłacanego przez mieszkańców rocznego czynszu mieszkalnego lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu, o ile ten podatek przechodzi 6 krajcarów od każdego reńskiego czynszu.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych nie mają być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 89.

Dalsze decyzyi rady miejskiej zastrzeżone przedmioty są :

a) Stanowienie lub zmiany cen artykułów, niezbędnych do utrzymania życia.

b) Przyjęcie do gminy lub odmówienie przyjęcia ;
nadawanie prawa obywatelstwa miejskiego i honorowego i rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa;
wyznaczanie taks od przyjęcia do gminy i od nadawania prawa obywatelstwa miejskiego.

c) Rozstrzyganie w sprawach dotyczących utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.

d) Wykonywanie służących gminie praw patronatu, kolatury i rozdawania stypendyów jako i innych miejsc fundacyjnych.

e) Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.

f) Uchwalanie projektów do zmiany statutu miejskiego lub do zmiany obrębu miasta; uchwała jednak o takich projektach, aby była ważną, musi być powzięta bezwzględną większością głosów wszystkich członków rady miejskiej na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§. 90.

B. **Wykonywanie kontroli w ogóle.**

Rada miejska obowiązaną jest czuwać nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw, ku pożytkowi gminy.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo wglądać nieprzerwanie w działania tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i rapportów, a w szczególnych wypadkach zastrzegać sobie rozstrzyganie.

§. 91.

W szczególności.

a) *co do metryk gminy i spisu wyborców.*

Rada miejska winna czuwać nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców.

§. 92.

b) *co do zarządu majątkiem.*

Rady miejskiej obowiązkiem jest, utrzymywać, za pomocą inwentarza, w ciągłej ewidencyi cały majątek miasta ruchomy i nieruchomy i starać się o taki zarząd majątku, aby jak największy dochód z niego pozyskać.

289 a

§. 93.

Ustanowienie budżetu.

Rada miejska obowiązaną jest, budżet dochodów i wydatków kassy miejskiej corocznie, na podstawie inwentarzów i rachunków, rozpoznawać i ustanawiać go na rok następujący.

Projekt do budżetu winien magistrat przedłożyć radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego.

Na dni 14 przed roztrząsaniem tego projektu w radzie miejskiej, będzie przejrzenie onego każdemu dozwolone.

§. 94.

Rozstrząsanie rachunków i szkontrowanie kass.

Również jest obowiązkiem rady miejskiej, rozstrząsać i zatwierdzać roczne rachunki z przychodów i wydatków kassy miejskiej.

Rachunki te winien magistrat właściwemi dowodami opatrzyć i przedstawić radzie miejskiej najdalej w pierwszych trzech miesiącach po upływie każdego roku administracyjnego.

Na dni czternaście przed rozstrząsaniem rachunków w radzie miejskiej, będzie przejrzenie takowych każdemu dozwolone.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuje rada miejska przeciwko osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

Rada miejska zarządza także szkontrowanie kass miejskich, a w razie potrzeby likwidacyę onych.

§. 95.

e) *Rozstrzyganie zażaleń.*

Rada miejska rozstrzyga ostatecznie wszelkie zażalenia, wnoszone do niej, przeciw rozporządzeniom burmistrza, magistratu i wszystkich innych organów miejskich, w sprawach wewnętrznych gminy.

§. 96.

Sprawy zakładów i funduszów gminy.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, które są pod zarządem gminy, ma rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, — o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 97.

Sposób załatwiania spraw (sekcye, komissye).

Sprawy jej decyzyi zastrzeżone, załatwia rada miejska na ogólnych zgromadzeniach członków swoich.

Wolno jej jednak, mocą powziętej uchwały, poruczyć rozstrzyganie pewnych spraw swoim sekcyom (wydziałom) lub szczególnym od niej mianowanym komissyom.

§. 98.

Posiedzenia.

Rada miejska zgromadza się ile razy zajdzie tego potrzeba.

Liczbę i czas posiedzeń zwyczajnych ustanowi rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie burmistrza lub jego zastępcy.

Posiedzenie nadzwyczajne, odbyte bez takiego zwołania, jest nieprawne, a powzięte na niem uchwały są nieważne.

Na piśmienne zażądanie jednej czwartej części członków rady miejskiej, burmistrz obowiązany jest zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni ośmiu.

§. 99.

Posiedzeniom rady miejskiej przewodniczy burmistrz a wrazie przeszkody, jego zastępca.

Niezachowanie tego przepisu pociąga za sobą nieważność uchwał, na posiedzeniu zapadłych.

§. 100.

Odmienne zdanie do §. 100. Pan **Krzeczunowicz** żądał, aby wstęp na posiedzenia nie tylko członkom gminy lecz każdemu był wolny.

Pan **Haase** chciał dozwolić wstępu każdemu za biletami.

Wstęp na posiedzenia rady miejskiej, o ile miejsce dozwoli, każdemu członkowi gminy jest wolny.

Na zarządzenie jednak przewodniczącego lub na wniosek przynajmniej ośmiu członków rady miejskiej odbywać się mogą posiedzenia nie jawne, szczególnie, jeżeli przedmiotem obrad będą sprawy osobiste.

Gdyby publiczność zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała lub wcale wolność onych naruszała, prawem i obowiązkiem przewodniczącego będzie, po bezskutecznem napomnieniu do porządku, kazać publiczności usunąć się.

Deputacye nie mogą być na posiedzeniach przyjmowane.

§. 101.

Komplet potrzebny do uchwał.

Do stanowienia uchwał konieczną jest obecność przynajmniej połowy członków rady miejskiej, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

§. 102.

Burmistrz, jego zastępca i w ogóle każdy członek rady miejskiej nie może być obecnym przy dyskussyi i głosowaniu, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony lub krewnych albo powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie.

§. 103.

Stanowienie uchwał.

Do ważności uchwały rady miejskiej konieczną jest bezwzględna większość obecnych na posiedzeniu jej członków, — o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Przy wyborach i w sprawach tyczących się osobistości, głosowanie będzie tajne.

§. 104.

Protokół posiedzeń.

Z czynności posiedzeń rady miejskiej spisany będzie protokół, który ma być podpisany przez przewodniczącego i przez dwóch członków obecnych na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego wezwanych.

Protokół ten winien być zachowany w archiwum miejskiem, a wyciągi z niego podane będą do wiadomości publicznej.

ROZDZIAŁ DRUGI.

Zakres działania burmistrza.

§. 105.

W ogólności.

Burmistrz reprezentuje gminę, jako osobę moralną, na zewnątrz.

On jest przełożonym urzędów miejskich i kieruje czynnościami tychże.

Jemu winien każdy uszanowanie i uległość.

On jest odpowiedzialny za czynności urzędowe tak własne jak i urzędów miejskich.

§. 106.

Wykonywanie uchwał rady miejskiej.

Obowiązkiem burmistrza jest wykonywać uchwały rady miejskiej, w sposób przez nią wskazany.

§. 107.

Suspendowanie uchwał.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała rady miejskiej jest w sprzeczności z ustawami lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, obowiązkiem jego będzie, wstrzymać wykonanie uchwały i, jeżeli zwłoka niezagraża niebezpieczeństwem, przedłożyć sprawę do powtórnego rozpoznania radzie miejskiej.

Jeżeli zaś sprawa niecierpi zwłoki lub gdy rada miejska od swej uchwały odstąpić niechce, burmistrz winien będzie przedstawić rzecz niezwłocznie namiestnikowi i radę miejską o tem zawiadomić.

§. 108.

Burmistrz ma także prawo suspendowania uchwał sekcyj (wydziałów) rady miejskiej i mianowanych przez radę miejską komissyj jako też i uchwał magistratu, i przedkładania tych uchwał radzie miejskiej do decyzyi.

§. 109.

Samodzielne decydowanie.

W sprawach należących do zakresu działania magistratu, dla których instrukcya przez radę miejską wydać się mająca nie przepisuje traktowania kollegialnego, burmistrz mocen będzie decydować samodzielnie.

§. 110.

Podpisywanie dokumentów.

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania przeciw trzecim osobom, podpisuje burmistrz i dwóch członków rady miejskiej.

§. 111.

Władza dyscyplinarna.

Do burmistrza należy przydzielanie czynności podwładnym jemu urzędnikom i posługaczom i władza dyscyplinarna nad nimi.

W wykonywaniu tej władzy, burmistrz mocen jest zarządzić zawieszenie płacy lub żołdu, niemniej tymczasowe usunięcie od służby; winien on jednak przedstawić rzecz tę radzie miejskiej do ostatecznej decyzyi na najbliższem posiedzeniu.

§. 112.

Szkontrowanie kass.

Prawem równie jak obowiązkiem burmistrza jest, zarządzać od czasu do czasu szkontrowanie kass miejskich, tudzież kass wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie potrzeby winien on zarządzić likwidacye tych kass.

§. 113.

Zastępca burmistrza.

W razie przeszkody zastępuje miejsce burmistrza pierwszy wiceburmistrz, a gdyby i ten miał przeszkodę, jeden z miejskich delegatów, którego rada miejska przeznaczy.

ROZDZIAŁ TRZECI.

Zakres działania magistratu.

§. 114.

W ogólności.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy, pod kontrolą rady miejskiej.

Pod kierownictwem burmistrza zarządza magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów; załatwia czynności bieżące i decyduje we wszystkich przekazanych mu sprawach.

We wszystkich czynnościach, do jego zakresu należących, ma się magistrat stosować do ustaw i do uchwał rady miejskiej.

§. 115.

Zarząd majątkiem.

Magistrat obowiązany jest zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przyczem winien trzymać się ściśle w obrębie budżetu i zasiągać upoważnienia rady miejskiej co do wydatków, których zatwierdzenie tej radzie jest zastrzeżone.

Do wydatków niezbędnych, w budżecie nieprzewidzianych, winien magistrat uzyskać zezwolenie rady miejskiej.

Jeżeli jednak potrzeba pewnego wydatku jest tak nagłą, że zezwolenie, bez narażenia gminy na znaczną szkodę i niebezpieczeństwo, uprzednio nie może być uzyskane, wtedy burmistrz, po naradzeniu się z dwoma delegatami, może pod własną odpowiedzialnością, zarządzić pokrycie wydatku, lecz ma niezwłocznie pozyskać zatwierdzenie onego przez radę miejską.

§. 116.

Wykonywanie policyi.

Magistrat wykonywa policyę miejscową i strzeże porządku i bezpieczeństwa w obrębie gminy.

On rozsądza sprawy przestępstwa przeciw zarządzeniom policyjnym miejscowym.

Takie przestępstwa ulegają karze pieniężnej aż do wysokości 100 złr. lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztowi, wymierzając za każde 4 złr. jeden dzień aresztu,—które to kary mogą być także zastąpione innemi, o ile powszechne przepisy karne na to pozwalają.

Kary pieniężne wpływają do kassy miejskiej na cele dobroczynne, które rada miejska oznacza.

§. 117.

Ściąganie należytości.

Podatki gminne, taksy, kary policyjne i wszelkie inne należytości gminne, ściąga magistrat sposobem przepisanym względem ściągania rządowych należytości tego rodzaju.

Przekroczenia przeciw przepisom, wydanym względem podatków i innych należytości gminnych, ulegają takim samym karom, jakie są nałożone na podobne przekroczenia przepisów, dotyczących należytości rządowych.

§. 118.

Posiedzenia kollegialne.

Kollegialnym posiedzeniom w magistracie przewodniczy i kieruje obradami burmistrz, lub jego zastępca.

Uchwały zapadają większością głosów.

W wypadku równości głosów, przeważa zdanie, za którem oświadczy się przewodniczący.

Bez przewodnictwa burmistrza, lub jego zastępcy, magistrat nie może nic uchwalać.

§. 119.

Regulamin.

Rada miejska wyda regulamin, podług którego mają być sprawy w magistracie traktowane.

Ten regulamin oznaczy sprawy, w których magistrat ma obradować i decydować kollegialnie.

§. 120.

Odpowiedzialność urzędników i posługaczów.

Każdy urzędnik i posługacz gminy odpowiedzialny jest za powierzone mu czynności urzędu lub służby.

§. 121.

Stanowisko delegatów miejskich w magistracie.

Delegaci miejscy biorą kolejno udział w obradach i decyzyach magistratu z głosem stanowczym, referują przydzielone im od burmistrza sprawy, i pomagają burmistrzowi w nadzorowaniu i załatwianiu spraw, — stosownie do otrzymanej od rady miejskiej instrukcyi i do szczególnych poleceń burmistrza.

Część V.

Stosunek gminy do władz administracyjnych państwa.

§. 122.

Gmina miasta Lwowa podlega bezpośrednio namiestnikowi.

§. 123.

Namiestnik może być obecnym na posiedzeniach rady miejskiej i magistratu lub wysyłać delegowanych swoich na te posiedzenia.

On ma prawo wglądać w sprawy gminy i żądać objaśnień.

Gdy go dójdzie wiadomość o powziętej przez radę miejską lub przez magistrat uchwale, narażającej gminę na szkodę lub zostającej w sprzeczności z niniejszym statutem albo z innemi przepisami obowiązującemi, wtedy może on zawiesić wykonanie takiej uchwały.

Jeżeli to zawieszenie nastąpiło z powodu zagrożonego interesu gminy, wtedy namiestnik odeszle sprawę z swojemi uwagami radzie miejskiej do powtórnego rozpoznania. Gdyby rada miejska przy zawieszonej uchwale obstawała, przedłoży namiestnik sprawę reprezentacyi krajowej a, w razie nagłości, wyda od siebie tymczasowe rozporządzenie.

Gdyby zaś zawieszenie uchwały nastąpiło z powodu naruszenia niniejszego statutu lub innych obowiązujących przepisów, lub gdyby namiestnik, w ogóle, w sprawowaniu interesów gminy dostrzegł takiego naruszenia, wtedy wyda od siebie decyzyę, przeciw której wolno gminie odwołać się do ministerstwa.

Część VI.

Postanowienia, dotyczące gmin różnych wyznań religijnych w ogóle, a gminy izraelickiej w szczególności.

§. 124.

Każda gmina pewnego wyznania religijnego pozostaje w posiadaniu i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów, przeznaczonych na jej cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swojego wyznania z własnych zasobów, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Każdy członek gminy miasta Lwowa przykłada się tylko do wydatków tego wyznania religijnego, do którego sam należy.

§. 125.

Majątek miasta Lwowa jest obecnie własnością chrześciańskiej gminy lwowskiej.

Z tego majątku wydzieloną zostanie najprzód taka część, jakaby w przyszłości wystarczała na zupełne pokrycie tego rodza-

Odmienne zdanie do §§. 125. 126. 127. 128.

Pan **Dubs** mniemał, że nie cały majątek miasta jest własnością gminy chrześciańskiej;

żądał więc, aby ustanowioną była komissya w celu wyśledzenia, jaka część ogólnego majątku miasta jest wyłącznie chrześciańską, a jaka chrześcianom i izraelitom spólną. —

Odmienne zdanie do §.§. 125. do 132.

Pan **Haase** żądał, aby §.§. 125. do 132 zastąpione były następującemi przepisami:

„Względem wstąpienia gminy izraelickiej w zupełne spółużywanie majątku, pierwotnie dla gminy chrześciańskiej przeznaczonego, ma być ustanowiony w drodze ugody statut, w przeciągu 4 lat.

Do tego zamianuje rada miejsca komissyę mieszaną, która projekt statutu ułoży i radzie miejskiej do uchwalenia przedstawi. — Przeciw uchwale rady miejskiej służy odwołanie się do reprezentacyi krajowej w terminie 6 miesięcy.

Póki spomniony statut mocy prawa nie nabędzie, pozostaną istniejące w tym względzie stosunki w dotychczasowym stanie.

Względem odrębnego traktowania specyalnnych spraw chrześciańskich, wyda rada miejska stosowne postanowienia.“

wydatków, które z niego dotychczas łożone były na chrześciańskie fundacye i zakłady, na chrześciańskie cele religijne, naukowe i dobroczynne, lub też na inne cele, w których izraelici z przyczyny odrębnego wyznania religijnego udziału mieć niemogli.

Na tę wydzielić się mającą część, przeznacza się najpierw dobra i realności miejskie, a wmiarę niedostateczności onych, także prawo propinacyi i inne prawa i kapitały.

Wydzielona tym sposobem część majątku miasta Lwowa pozostanie na zawsze wyłączną własnością gminy chrześciańskiej.

§. 126.

Reszta majątku chrzesciańskiej gminy lwowskiej, jaka pozostanie po wydzieleniu części w §. 125 wskazanej, stanie się, w całości lub w części, spólną gminy chrześciańskiej i izraelickiej, jeżeli i o ile gmina izraelicka odpowiedni kapitał do spólnej kassy miejskiej złoży.

Wysokość tego kapitału oznaczoną będzie w ten sposób, ażeby cyfra onego do cyfry przechodzącego na spólną własność majątku gminy chrzesciańskiej, miała się w takim stosunku, w jakim w czasie tego oznaczenia, zostawać będzie liczba należących do gminy lwowskiej izraelitów do liczby należących do tejże gminy chrześcian.

§. 127.

Oszacowanie tej reszty chrześciańskiego majątku miejskiego, która podług §. 126 ma przejść na spólną własność gmin chrześciańskiej i izraelickiej, uskuteczni reprezentacya chrześciańskiej gminy lwowskiej (§. 131); rozstrzygnienie zaś kwestyi, czy ta reszta majątku w całości lub w jakiej części ona stać się ma spólną, jako też rozstrzygnienie o sposobie złożenia kapitału, przez gminę izraelicką spłacić się mającego, pozostawia się obopólnemu porozumieniu, przyczem działać będą imieniem gminy chrześciańskiej członkowie rady miejskiej przez wyborców chrześcianskich, imieniem gminy izraelickiej zaś członkowie tejże rady, przez wyborców irzaelickich obrani (§ 52).

Gdyby takie porozumienie w ciągu lat czterech, po zaprowadzeniu niniejszego statutu, do skutku nie przyszło, wtedy rzecz pójdzie pod ostateczną decyzyę reprezentacyi krajowej.

§. 128.

Jak długo i o ile majątek gminy chrześciańskiej nie przejdzie na spólną własność gmin chrześciańskiej i izraelickiej, pozostanie tenże wyłączną własnością gminy chrześciańskiej i może być użytym na szczególne jej cele.

§. 129.

Jak dotąd, tak i nadal będzie obowiązkiem gminy izraelickiej, pokrywać z własnych zasobów wydatki na swoje cele religij-

ne, na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych, na utrzymanie swoich szkół i na zaspokojenie innych szczególnych swoich potrzeb.

Ona także jak dotąd, pozostanie wyłączną właścicielką swojego majątku i sama zarządzać będzie tym majątkiem i innemi swojemi specyalnemi sprawami, i z własnych zasobów opędzać ma koszta tego zarządu.

Skoro jednak gmina izraelicka złoży do spólnej kassy miejskiej kapitał podług §. 126 i 127 oznaczyć się mający, wtedy w majątku który spólnym się stanie, weźmie ona stosunkowy udział na te same cele, na jakie gmina chrześciańska używać go będzie.

§. 130.

Gminie chrześciańskiej lwowskiej zastrzega się zarząd specyalnych spraw chrześciańskich.

Do tych spraw należą w szczególności:

a) zarząd całego majątku stanowiącego własność tej gminy;

b) zarząd spraw kościelnych, naukowych i dobroczynnych, jakoteż chrześciańskich zakładów, fundacyj i funduszów;

c) wykonywanie praw patronatu; prezentowanie lub mianowanie pasterzy dusz i nauczycieli, jakoteż i nadawanie stypendyów i innych miejsc fundacyjnych.

§. 131.

W zarządzie spraw, w §. 130 wymienionych, zastępywać będą gminę chrześciańską członkowie rady miejskiej, przez wyborców chrześciańskich obrani. Członkowie ci, z burmistrzem na czele, stanowią radę administracyjną, która w sprawach, w §. 130 wyszczególnionych, mieć będzie taką władzę, jaka przysłuża radzie miejskiej w ogólnych sprawach miasta.

Przepisy niniejszego statutu, tyczące się zgromadzeń, stanowienia uchwał i kompletu do nich potrzebnego, jakoteż sposobu traktowania spraw w radzie miejskiej, stosują się także do wyż spomnionej rady administracyjnej.

§. 132.

W razie sporu, czy jaka sprawa należy do specyalnych spraw chrześciańskich (§. 130) lub do specyalnych spraw izraelickich (§. 129) decyduje rada miejska.

Przeciw takiej decyzyi wolno jest w ciągu dwóch miesięcy odwołać się do reprezentacyi krajowej (wydziału krajowego), która ostatecznie orzeka.

Postanowienia przemijające.

§. 133.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi obecny wydział miasta Lwowa wybory nowej rady miejskiej, i

pełnić będzie przy tych wyborach czynności, w niniejszym statucie radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów (§. 58 lit. h) i skoro przynajmniej trzy czwarte części nowoobranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od prowizorycznego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowoobranych członków rady miejskiej, dotychczasowy wydział miejski uważany będzie jako rozwiązany.

Nowe zgromadzenie ukonstytuuje się pod przewodnictwem członka wiekiem najstarszego, i zawiadomi o tem publiczność.

Gdy ważność wyborów przynajmniej względem 54 nowoobranych członków uznaną zostanie, przystąpi rada miejska niezwłocznie do wyboru burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich, według postanowień niniejszego statutu.

§. 134.

O sposobie traktowania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminów, będą wszelkie sprawy w radzie miejskiej, w magistracie i w innych urzędach miejskich, załatwiane w sposobie dotychczas używanym, o ile takowy nie zostaje w sprzeczności z niniejszym statutem, w którym to razie zarządzenia stosowne natychmiast mają być wydane.

§. 135.

O teraźniejszych urzędnikach i posługaczach gminy.

Co do pozostawienia w służbie, tudzież uwalniania (pensyonowania, kwieskowania, suspendowania lub oddalania) od służby urzędników i posługaczów gminy, mianowanych przed zaprowadzeniem ninieszego statutu, niemniej co do płac dla wdów i sierot po nich, zachowane będą przepisy, istniejące dla urzędników i posługaczów przy administracyjnych władzach państwa.

Z komitetu, do ułożenia statutu dla miasta Lwowa przez wydział mianowanego.

Lwów dnia 20go listopada 1860.

Index.

Część I.

O obrębie miasta i o stosunkach pojedyńczych osób do gminy.

	§§.
Obręb miasta	1
Członkowie gminy i obcy	2
Nabywanie należności (przypisania) do gminy	3
a) przez urodzenie	4
b) przez zawarcie ślubów małżeńskich	5
c) przez przyjęcie do gminy	6 i 7
d) przez szczególne stosunki osobiste	8
Utrata należności do gminy	9
Zmiany w należności (przypisaniu) do gminy	10 i 11
Nabywanie prawa obywatelstwa miejskiego	12 do 14
Utrata tegoż prawa	15 do 17
Prawo obywatelstwa honorowego	18
Prawa członków gminy i obcych w ogólności	19
Prawa członków gminy	20
Prawa należących do gminy	21
Prawa obywateli miejskich	22
Obowiązki członków gminy i obcych	23
Szczególne stosunki uczęstników gminy i obcych	24
Stosunki prawne prywatne	25

Część II.

O zakresie działania gminy.

W ogólności	26
A. Sprawy wewnętrzne	27
a) Urządzanie władz miejskich	28
b) Zarząd majątku	29 i 30
c) Nakładanie podatków	31
d) Zawiadywanie policyą	32
e) Metryki gminy i poświadczenia należności do gminy	33
f) Opieka nad ubogimi	34
g) Sprawy sanitarne	35
h) Sprawy kościelne i szkolne	36
B. Sprawy publiczne	37 i 38
a) administracyjne	39
b) sądowe	40
Rok administracyjny	41
Język urzędowy	42

Część III.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

Reprezentacya gminy	43

Rozdział pierwszy.

O radzie miejskiej.

	§§.
Skład i obiór rady miejskiej	44
Prawo głosowania	45 do 47
Wykonywanie tego prawa	48 i 49
Obieralność	50 i 51
Klassy i koła wyborcze	52 do 54
Spisy wyborców	55
Postępowanie przy wyborach	56 do 59
Przyjęcie wyboru	60 i 61
Ukonstytuowanie rady	62
Sprawdzenie wyborów i rozstrzyganie reklamacyj	63
Wybory uzupełniające	64
Wybór burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich	65 do 67
Trwanie urzędu	
a) członków rady miejskiej	68
b) burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich	69
Inne stosunki urzędowe	70 do 72
Wystąpienie z urzędu i utrata onego	73 i 74
Rozwiązanie rady miejskiej	75

Rozdział drugi.

O magistracie i innych urzędach gminy.

Magistrat	76
Izba obrachunkowa	77
Mianowanie urzędników	78
Uwalnianie od służby	79
Zewnętrzne oznaki służbowe	80
Ogólne postanowienia	81

Część IV.

Zakres działania reprezentacyi i urzędów gminy.

Rozdział pierwszy.

Zakres działania rady miejskiej.

W ogólności	82 i 83
A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy	84
Sprawy radzie miejskiej zastrzeżone	85 do 89
B. Wykonywanie kontroli — w ogóle	90
W szczególności:	
a) co do metryk gminy i spisu wyborców	91

§§.

b) co do zarządu majątkiem . . . 92
Ustanawianie budżetu 93
Roztrząsanie rachunków i rewizya kass . 94
c) rozstrzyganie zażaleń . . . 95
Sprawy zakładów i funduszów gminy . 96
Sposób załatwiania spraw (sekcye, komissye) 97
Posiedzenia rady miejskiej . . . 98 do 100
Komplet potrzebny do uchwał . . . 101 i 102
Stanowienie uchwał 103
Protokół posiedzeń 104

Rozdział drugi.

Zakres działania burmistrza.

W ogólności 105
Wykonywanie uchwał rady miejskiej . 106
Suspendowanie uchwał . . . . . 107 i 108
Samodzielne rozstrzyganie 109
Podpisywanie dokumentów 110
Władza dyscyplinarna 111
Szkontrowanie kass 112
Zastępca burmistrza 113

Rozdział trzeci.

Zakres działania magistratu.

W ogólności 114
Zarząd majątkiem 115

§§.

Wykonywanie policyi 116
Ściąganie należytości 117
Posiedzenia kollegialne 118
Regulamin 119
Odpowiedzialność urzędników i posługaczów 120
Stanowisko delegatów miejskich w Magistracie 121

Część V.

Stosunek gminy do władz administracyjnych państwa. 122 i 123

Część VI.

Postanowienia dotyczące gmin różnych wyznań religijnych w ogóle, a gminy izraelickiej w szczególności . 124 do 132

Postanowienia przemijające.

O wyborze i ukonstytuowaniu pierwszej rady miejskiej 133
O sposobie traktowania spraw . . . 134
O teraźniejszych urzędnikach i posługaczach gminy 135

295

PROJEKT

statutu dla król. stołecznego miasta Lwowa.

Część I.

O obrębie miasta i o stosunkach pojedynczych osób do gminy.

§. 1.

Obręb miasta.

Obręb miasta Lwowa obejmuje wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych tego miasta zapisane grunta zabudowania.

Zmiana obrębu miasta nastąpić może tylko na żądanie gminy, za przyzwoleniem właściwej władzy.

§. 2.

Członkowie gminy i obcy.

W gminie należy rozróżnić:

1. Członków gminy,
2. Obcych.

Członkowie gminy są albo:

a) należącymi (przypisanymi) do gminy, którzy ze względu na osobę swoją stale do gminy należą, albo

b) uczestnikami gminy, którzy, nienależąc stale do gminy ze względu na swoją osobę, posiadają w jej obrębie majątek lub dochód opodatkowaniu ulegający.

Należący do gminy, którzy prawo obywatelstwa miejskiego otrzymali, są obywatelami miasta.

Należącymi do gminy mogą być tylko obywatele państwa austryackiego.

Obcymi w gminie są ci, którzy nie będąc członkami gminy, w niej przebywają.

§. 3.

Nabywanie należności (przypisania) do gminy.

Należność do gminy nabywa się:
a) przez urodzenie,
b) przez zawarcie ślubów małżeńskich,
c) przez przyjęcie do gminy,
d) przez szczególne stosunki osobiste.

§. 4.

a) *Przez urodzenie.*

Dzieci prawego łoża należą do gminy, jeżeli ich ojciec w czasie ich urodzenia, lub gdyby już przedtem był umarł, w czasie zejścia swego, do gminy był przypisany.

Dzieci uprawnione (legitymowane), które jeszcze usamowolnienia nie uzyskały, należą do gminy, jeżeli ich ojciec, w chwili ich uprawnienia, do gminy był przypisany. Przysposobienie (adopcya) lub przyjęcie dzieci na wychowanie, nie czyni je należącemi do gminy.

Dzieci nieprawego łoża należą do gminy, jeżeli ich matka w chwili ich urodzenia, do gminy była przypisaną.

Znalezione w obrębie gminy podrzutki, poczytują się dopóty za należących do gminy lwowskiej, dopóki ich należność do innej gminy nie będzie udowodnioną.

§. 5.

b) *Przez zawarcie ślubów małżeńskich.*

Niewiasta przez zawarcie ślubów małżeńskich z przypisanym do gminy lwowskiej, staje się należącą do tej gminy.

§. 6.

c) *Przez przyjęcie do gminy.*

Przyjęcie do gminy uzyskuje się jedynie mocą uchwały rady miejskiej.

Może być do gminy przyjęty każdy obywatel państwa austryackiego, jeżeli:
a) osobą swoją i majątkiem rozrządzać zupełnie jest mocen,
b) w prawie do pobytu w gminie nie jest ograniczony,
c) on sam i jego rodzina, do gminy wraz z nim przyjąć się mająca, nieskażonej sławy używa,
d) nie zalega z podatkami rządowemi lub z opłatami na rzecz gminy, i
e) albo posiada majątek dostateczny do utrzymania rodziny, lub samodzielnie prowadzi zarobkowość, utrzymanie rodziny zabezpieczającą.

Rada miejska ma także prawo udzielać cudzoziemcom, którzy powyższe warunki *a)* do *e)* w sobie łączą, zapewnienie przyjęcia do gminy na wypadek, gdy obywatelstwo państwa austryackiego uzyskają.

Odmienne zdanie do §. 6. Sprawozdawca pan **Krzeczunowicz** sądził, że gmina nie powinna być ograniczoną w przyjmowaniu do gminy lecz tylko w odmówieniu przyjęcia; żądał więc, ażeby każdy obywatel państwa austryackiego, który posiada warunki a) do e) i od lat 6 stale we Lwowie zamieszkuje — mógł domagać się przyjęcia do gminy, i ażeby on, w razie odmówionego przyjęcia przez radę miejską, miał prawo odwołania się do wydziału krajowego.

Prezes pan **Kroebl** zgadzał się ze zdaniem pana Krzeczunowicza z tą odmianą, iż nieprzypuszczał odwołania się od decyzyj rady miejskiej.

§. 7.

Za przyjęcie do gminy płaci się do kassy miejskiej taksa przez radę miejską oznaczona.

Dopiero po złożeniu tej taksy przyjęcie uważać się będzie za dokonane.

Rada miejska ma władzę uwalniać od tej taksy.

§. 8.

d) *Przez szczególne stosunki osobiste.*

Stali urzędnicy dworu, państwa, kraju i gminy, tudzież urzędnicy w zakładach krajowych i gminnych, adwokaci, osoby duchowne, i publiczni nauczyciele stają się należącymi do gminy miasta Lwowa, jeżeli ich posada stałego zamieszkania we Lwowie wymaga.

§. 9.

Utrata należności do gminy.

Należność do gminy utracają:

a) ci, którzy utracają obywatelstwo państwa austryackiego,
b) ci, którzy nabywają należność do innej gminy,
c) osoby wskazane w §. 8, jeżeli pozyskują posadę wymagającą stałego zamieszkania w innej gminie.

§. 10.

Zmiany w należności (przypisaniu) do gminy.

Przy zmianach należności do gminy idzie żona, jeżeli nie jest sądownie separowana lub rozwiedziona, za mężem; owdowiawszy zaś należy ona do tej gminy, do której mąż w czasie zejścia swego był przypisany. Żony, sądownie separowane lub rozwiedzione pozostają należącemi do tej gminy, do której były przypisane w chwili sądowej separacyi lub rozwodu.

Unieważnienie małżeństwa przywraca mniemanej małżonce należność do owej gminy, do której ona przed zawarciem małżeństwa należała, a gdyby ta gmina była niewiadomą, wtedy mniemana małżonka zatrzymuje należność do tej gminy, do której należała w chwili wydania prawomocnego wyroku o nieważności małżeństwa.

Przy zmianie należności do gminy rodziców, idą dzieci nieusamowolnione, prawe i uprawnione za ojcem, nieprawe zaś za matką.

Dzieci usamowolnione pozostają należącemi do tej gminy, do której były przypisane w chwili, gdy usamowolnienie nabyły.

Dzieci nieprawe, które przy zamęściu matki niezostały uprawnione, należą do tej gminy, do której przedtem były przypisane, chociażby w chwili rzeczonego zamęścia nie były jeszcze usamowolnione.

Smierć rodziców, bądź ojca, bądź matki, niezmienia należności dzieci do pewnej gminy.

§. 11.

Gdyby osoba, która obywatelstwo państwa austryackiego utraciła, w skutek traktatów międzynarodowych nazad przyjętą być musiała lub do państwa austryackiego, z zamiarem pozostania w niem powróciła, wtedy wstępuje ona na powrót do gminy lwowskiej, jeżeli przed utratą obywatelstwa austryackiego do niej należała.

§. 12.

Nabywanie prawa obywatelstwa miejskiego.

Prawo obywatelstwa miejskiego nabywa się jedynie mocą uchwały rady miejskiej.

Prawo obywatelstwa miejskiego nadane być może tylko osobom płci męzkiej, należącym do gminy miasta Lwowa, które:

a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem,

b) życie nienaganne prowadzą i

c) albo są w posiadaniu nieruchomości, czy to jako właściciele, czy to jako dożywotnicy, — albo prowadzą przedsiębiorstwo podlegające podatkowi zarobkowemu, albo też, chociaż nieposiadają nieruchomości ani prowadzą przedsiębiorstwa podatkowi zarobkowemu ulegającego, mają jednak środki dostateczne do utrzymania siebie i swej rodziny.

§. 13.

Kto na własną prośbę prawo obywatelstwa miejskiego otrzymuje, winien zapłacić do kassy gminnej taksę ustanowioną przez radę miejską, a dopiero po złożeniu tej taksy może używać praw przysługujących obywatelom miejskim.

Radzie miejskiej służy prawo uwalniania od tej taksy.

§. 14.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie, złoży w obecności burmistrza i delegatów miejskich uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić i dobro gminy, ile w jego możności, popierać będzie.

§. 15.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci prawo obywatelstwa:

a) z utratą należności do gminy;

b) przez formalne zrzeczenie się;

c) jeżeli uznanym jest za winnego jakiejkolwiek zbrodni albo też przekroczenia lub przestępstwa popełnionego z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej;

d) jeżeli, po ogłoszeniu upadłości jego majątku lub po rozpoczęciu pertraktacyi ugody z wierzycielami, nie będzie uznany za niewinnego.

§. 16.

Obywatel miejski może także uchwałą rady miejskiej prawa obywatelstwa być pozbawiony:

a) jeżeli wyrokiem prawomocnym uznany będzie za winnego czynu, niesławę na niego ściągającego, lub jeżeli prowadzi życie niemoralne, dające powód do zgorszenia publicznego;

b) jeżeli przekonany będzie o czyn z zamysłem na szkodę gminy dokonany.

§. 17.

Skutki utraty obywatelstwa miejskiego, w wypadkach w §. 15. lit. *c* i *d* i §. 16 wskazanych dotykają tylko tracącego to prawo, przeto ani jego żony ani dzieci przedtem spłodzonych.

§. 18.

Prawa obywatelstwa honorowego.

Obywatelom państwa austryackiego, a za przyzwoleniem Namiestnika także i cudzoziemcom, którzy się państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może gmina bez względu na miejsce ich zamieszkania i na ich należność do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego, przez co oni stają się uczęstnikami praw obywateli miejskich nie przejmując ich obowiązków.

Nadanie takiego prawa nie pociąga za sobą zmiany w należności do gminy.

Prawo honorowego obywatelstwa utraca się w wypadkach w §. 15. lit. b. c. d. i w §. 16. wskazanych.

§. 19.

Prawa członków gminy i obcych w ogólności.

Każdy w gminie ma prawo:

a) do opieki nad bezpieczeństwem swej osoby i swej własności, znajdującej się w obrębie gminy;

b) do korzystania, stosownie do istniejących urządzeń, z przedmiotów i zakładów na użytek publiczny przeznaczonych.

§. 20.

Prawa członków gminy.

Członkom gminy służy prócz tego prawo wybierania i obieralności do rady miejskiej i prawo do udziału w zawiadywaniu spraw gminy według postanowień niniejszego statutu.

§. 21.

Prawa należących do gminy.

Prócz praw wyliczonych w §. §. 19 i 20 przysługuje należącym do gminy jeszcze:

a) prawo do pobytu w obrębie miasta;
b) w razie zubożenia i niezdatności do pracy, prawo domagania się wsparcia z funduszów gminy, stosownie do urządzeń istniejących względem ubogich.

§. 22.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywalelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa przysługujące należącym do gminy, a nadto jeszcze prawo do korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 23.

Obowiązki członków gminy i obcych.

Obowiązkiem członków gminy i obcych jest:
a) stosować się do rozporządzeń, wydanych przez gminę w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuża;
b) przykładać się stosunkowo do ciężarów gminy, podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 24.

Szczególne stosunki uczęstników gminy i obcych.

Uczęstnikom gminy i obcym pobyt w gminie wzbronionym być nie może, dopokąd:
a) prowadzą życie nienaganne;
b) z własnych środków się utrzymują;
c) opłacają podatki ustanowione na pokrycie potrzeb gminy
d) zadość czynią warunkom przepisanym do pobytu w gminie.

Uczęstnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w jej obrębie, ma prawo odwołać się do przełożonej władzy rządowej.

Rządowa władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych jej objaśnień względem uczęstników gminy i obcych.

§. 25.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nienarusza w niczem ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klassom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Część II.

O zakresie działania gminy.

§. 26.

W ogólności.

Zakres działania gminy rozciąga się na:
A. sprawy wewnętrzne,
B. sprawy publiczne.

Sprawy wewnętrzne obejmują to wszystko, cokolwiek interesów gminy wprost dotyka, a w obrębie gminy całkowicie może być wykonanem.

W zawiadywaniu temi sprawami ulega gmina tym tylko koniecznym ograniczeniom, jakie na nią wkładają ustawy dla dobra powszechnego.

Sprawy publiczne są te, które państwo gminie drogą delegacyi przekazuje.

O sposobie zawiadywania sprawami publicznemi, jeżeli tenże ustawami lub od przełożonej władzy nie jest przepisany, orzeka gmina.

§. 27.

A. Sprawy wewnętrzne.

Gmina zarządza swemi sprawami samoistnie przez wybrane do tego organa, w granicach niniejszym statutem oznaczonych.

§. 28.

a) *Urządzenie władz miejskich.*

Gmina ustanawia i organizuje wszystkie urzędy miejskie i oznacza zakres ich działania.

Ona także oznacza liczbę i płacę urzędników i posługaczów gminy, mianuje ich i oddala.

§. 29.

b) *Zarząd majątku.*

Gmina zarządza swoim majątkiem.

§. 30.

Majątek przeznaczony na szczególne cele, nie może być na inne cele obrócony.

§. 31.

c) *Nakładanie podatków.*

Na zaspokojenie swych potrzeb ma gmina prawo nakładać podatki w obrębie miasta (§. 87 i 88).

§. 32.

d) *Zawiadywanie policyą.*

Gmina zawiaduje policyą miejscową i wydaje potrzebne policyjne rozporządzenia.

Jej obowiązkiem jest starać się o utrzymanie dróg i mostów, z wyjątkiem tych, których utrzymanie należy do skarbu państwa lub do jakiego innego funduszu, — o oświetlenie, — o utrzymanie i czyszczenie głównych kanałów odchodowych, — o utrzymanie wodociągów i innych publicznych urządzeń, jakoteż publicznych zakładów kąpielowych.

Ona utrzymuje policyę miejscową pod względem ochędóstwa, zdrowia i bezpieczeństwa od ognia, niemniej policyę targów, budowli i dróg; do niej należy nadzór nad granicami, miarami wagami; ona także stara się o zaopatrzenie miasta żywnością.

§. 33.

e) *Metryki gminy i poświadczenia należności (przypisania) do gminy.*

Gmina prowadzi spisy wszystkich do niej należących (metryki), które przejrzeć każdemu wolno.

Każdy do gminy należący, jeżeli tego żądać będzie, otrzyma na dowód swej należności właściwe poświadczenie.

Takie poświadczenie ma ważność tylko na lat cztery.

§. 34.

f) *Opieka nad ubogimi.*

Gmina opiekuje się swoimi ubogimi, i dostarcza potrzebne do tego środki pieniężne, o ile osobne na ubogich przeznaczone dochody lub prywatne zakłady dobroczynne nie wystarczają.

Gmina zawiaduje miejskiemi instytutami dobroczynnemi.

§. 35.

g) *Sprawy sanitarne.*

Do gminy również należy zawiadywanie i urządzenie miejscowych spraw i instytucyj sanitarnych.

§. 36.

h) *Sprawy kościelne i szkolne.*

Do gminy należy polityczny zarząd spraw kościelnych; ona także urządza szkoły ludowe i zawiaduje niemi.

§. 37.

B. **Sprawy publiczne.**

Gmina zawiaduje wszystkiemi sprawami publicznemi, które ustawami jej są przekazane.

Ona ma także wykonywać wszystkie otrzymane od władzy przełożonej rozporządzenia w sprawach publicznych.

Gdyby gmina jakie z tych rozporządzeń uznała uciążliwem, wolno jej upraszać władzę wyższą o zmianę onego.

§. 38.

Za sprawowanie interesów publicznych, połączone z wydatkami, ma gmina prawo żądać ze skarbu państwa stosownego wynagrodzenia.

§. 39.

a) *Sprawy administracyjne.*

Gmina zawiaduje wszystkiemi sprawami administracyjnemi, które wchodzą w zakres działania urzędu powiatowego i obwodowego.

W szczególności należą do jej zakresu działania, następujące sprawy:

a) ogłaszanie ustaw i rozporządzeń, w sposób zwykle używany, na żądanie władzy przełożonej, — jeżeli te ustawy i rozporządzenia, prócz ogłoszenia przez dzienniki rządowe, innego jeszcze rozpowszechnienia wymagają;

b) sprawy dotyczące spisu ludności i poboru wojskowego;

c) sprawy dotyczące podwód, zaopatrzenia wojska i kwaterunków, jakoteż rozkład tych ciężarów na członków gminy;

d) przekazane jej sprawy przemysłowe i zarobkowe.

§. 40.

b) *Sprawy sądowe.*

W sprawach sądowych działalność gminy rozciąga się na następujące przedmioty:

a) Rozsądzanie ostateczne spraw spornych, jeżeli wartość przedmiotu, o który spór idzie, nieprzenosi 100 złr. i strona zapozwana w obrębie miasta stale jest zamieszkałą.

Przeciwko takim wyrokom dalsza droga prawa nie ma miejsca.

b) Tentowanie ugód między stronami, na żądanie strony powodowej, i spisywanie komplanacyj, mających moc egzekucyi, w takich sporach, w których wartość przedmiotu spornego nie przenosi 1000 złr.

c) Egzekucya wzmiankowanych pod *a)* i *b)* wyroków i komplanacyj, jeżeli jej przedmiotem są ruchomości, znajdujące się w obrębie miasta.

Egzekucyi do nieruchomości i do praw, na hypotekach zapisanych, niemniej do rzeczy ruchomych, po za obrębem gminy się znajdujących, dozwalać może tylko właściwa władza sądowa.

§. 41.

Rok administracyjny.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym państwa.

§. 42.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

Członkom rady miejskiej wolno używać przy obradach, prócz języka polskiego, także niemieckiego i ruskiego.

Na podania stron, w jednym w tych trzech języków czynione, winny urzędy miejskie dawać odpowiedź w tym języku, w którym podanie zostało wniesione.

Pertraktacye z stronami odbywać się winny w jednym z pomienionych trzech języków, stosownie do żądania strony.

Część III.

O reprezentacyi i o urzędach gminy.

§. 43.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Lwowa zastępuje we wszystkich jej sprawach rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama lub przez magistrat i inne urzędy gminy.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

O radzie miejskiej.

§. 44.

Skład i obiór rady miejskiej.

Rada miejska składa się z 72 członków (radców miejskich), z których 60 chrześcian a 12 izraelitów.

Członków rady miejskiej obiera gmina z grona swojego.

Odmienne zdanie do §. 44. pan *Dubs* żądał, ażeby liczba chrześcian i izraelitów w radzie miejskiej była oznaczoną w stosunku do summy podatków, jaką wyborcy chrześciańscy i izraeliccy opłacają.

300

§. 45.

Prawo głosowania.

Prawo głosowania przy wyborze członków rady miejskiej mają następujące osoby, o ile względem nich nie zachodzi żadna z przeszkód w §. 47. wymienionych:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Lwowa.
2. Należący (przypisani) do gminy płci męzkiej, o ile należą do jednej z następujących kategoryj:

a) ci, którzy w obrębie miasta posiadają odziedziczoną lub innym sposobem najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom), jako właściciele lub jako dożywotnicy, i z niej zwyczajnego podatku gruntowego lub domowego przynajmniej 5 złr. rocznie opłacają, albo taki podatek opłacaćby mieli, gdyby im nieprzysługiwało uwolnienie od podatku, przyznane budynkom nowym lub przebudowanym (§. 46);

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie, podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 10 złr. rocznego zwyczajnego podatku opłacają;

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów, od roku przynajmniej 20 złr. zwyczajnego stałego podatku rocznego we Lwowie opłacają;

d) czynni, pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy dworu, państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych, jeżeli z pobieranych płac lub pensyj przynajmniej 20 złr. podatku stałego rocznie opłacają;

e) wyższe duchowieństwo, proboszczowie, administratorowie parafii, kapelani miejscowi i katecheci wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich, jakoteż i przełożeni klasztorów;

f) pierwsi predykanci lwowskiej gminy izraelickiej, jakoteż rabin, do prowadzenia metryk upoważniony;

g) adwokaci, notaryusze i doktorowie wszystkich fakultetów;

h) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych, włącznie z tutejszą szkołą ewangelicką.

3. Uczęstnicy gminy, jeżeli z własnego majątku albo dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku stałego przynajmniej 250 złr. rocznie.
4. Korporacye, stowarzyszenia i zakłady, których zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku stałego przynajmniej 250 złr. rocznie.

§. 46.

Spółwłaściciele i spółdożywotnicy jednej nieruchomości, mają wszyscy razem jeden tylko głos (§. 49).

Jak długo rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela, oparte na własności tej rzeczy, zostaje w zawieszeniu.

§. 47.

Wyłączone są od prawa głosowania osoby, zostające pod władzą ojcowską, opiekuńczą lub pod kuratelą, — także ci, którzy pobierają wsparcie jako ubodzy, — nakoniec czeladź, słudzy i osoby żyjące z dzienego lub tygodniowego zarobku.

Wykluczeni zaś od tego prawa są:

a) ci, których uznano winnymi jakiejkolwiek zbrodni lub przekroczenia, albo przestępstwa popełnionego z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej, — niemniej ci, którzy z powodu zbrodni tylko dla braku dostatecznych dowodów od zaskarzenia są uwolnieni;

b) osoby, przeciw którym z powodu czynu pod *a*) wzmiankowanego sądowe postępowanie wytoczono, przez czas trwania onego;

c) krydaryusze, i ci, względem których petraktacya ugody z wierzycielami rozpoczętą została, póki za niewinnych uznani nie będą.

Osobom, które prawo głosowania z przyczyn pod *a*) i *c*) wymienionych utraciły, może rada miejska przywrócić to prawo, jednakże dopiero po trzech latach prowadzenia się ich nienagannego.

§. 48.

Wykonywanie prawa głosowania.

W ogóle głosuje każdy wyborca tylko osobiście (§. 49), i tylko raz jeden przy każdym wyborze.

§. 49.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych lub statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Spółwłaściciele i spółdożywotnicy jednego domu lub gruntu, celem wykonania prawa głosowania, mianują spólnego pełnomocnika.

Zastępcami lub pełnomocnikami mogą być tylko osoby przypisane do gminy, które są w zupełnem używaniu praw cywilnych i względem których nie zachodzi żadna z przeszkód §. 47 wymienionych.

Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jedną osobę i winien wykazać się pełnomocnictwem urzędownie stwierdzonem (legalizowanem).

§. 50.

Obieralność.

Obieralnymi na członków rady miejskiej są wszyscy członkowie gminy płci męzkiej, mający prawo głosowania, którzy 30sty rok życia ukończyli, i swym majątkiem wolno rozrządzać mogą.

§. 51.

Wyjęte są od obieralności:

1. osoby podlegające juryzdykcyi wojskowej;
2. płatni urzędnicy i słudzy gminy i zakładów gminy, tudzież płatni przełożeni i nauczyciele szkół ludowych i wszelkich innych miejskich zakładów naukowych, jak długo zostają w czynnej służbie.

Wyłączone zaś od obieralności są:

a) osoby, które mają spór sądowy z gminą;
b) ci, u których przez czas dłuższy niż 30 dni zalegają rachunki z powierzonego im zarządu majątkiem gminy lub zakładu gminy, albo z poruczonej im od gminy szczególnej sprawy;
c) dłużnicy gminy w opłacie długu zalegający.

§. 52.

Klassy i koła wyborcze.

Dla wyboru członków rady miejskiej dzielą się wszyscy wyborcy na dwie klassy; z tych pierwszą stanowią chrześcianie, drugą starozakonni.

Pierwsza z tych klass obiera pięć szóstych części, druga zaś jednę szóstą część członków rady miejskiej.

Odmienne zdanie do §. 52. Panowie *Dubs*, *Haase* i *Werner* byli przeciwni temu podziałowi na klassy i żądali, aby chrześcianie obierali razem z izraelitami w spólnych kołach wyborczych.

§. 53.

Każda z wymienionych w §. 52 klass wyborców dzieli się na trzy koła wyborcze.

Pierwsze koło wyborcze składa się z wyborców, którzy 250 złr. lub więcej stałego zwyczajnego podatku rocznie w gminie opłacają, jakoteż z obywateli honorowych.

Do drugiego koła wyborczego należą ci wyborcy, którzy w gminie rocznie 100 do 250 złr. zwyczajnego stałego podatku opłacają, — jakoteż osoby wymienione w §. 45 punkcie 2. lit. *d*) *e*) *f*) *g*) *h*), o ile one z tytułu opłacanego podatku w skład pierwszego koła wyborczego nie wchodzą.

Do trzeciego koła wyborczego należą wszyscy inni wyborcy.

Odmienne zdanie do §. 53 Panowie *Breuer*, *Dubs* i *Krzeczunowicz* byli przeciw podziałowi wyborców na koła wyborcze podług wysokości kwoty podatku.

§. 54.

Przypadająca na każdą klassę wyborców (§. 52) liczba obrać się mających członków rady miejskiej, rozdzieloną będzie w równych częściach między trzy koła wyborcze (§. 53) tejże klassy.

§. 55.

Spisy wyborców.

Spisy wyborców sporządzone będą osobno dla każdej klassy i każdego koła wyborczego; zawierać one mają imiona i nazwiska wyborców, jakoteż oznaczenie tytułów, z których ciż wyborcy do pewnego koła wyborczego należą.

Przynajmniej na sześć tygodni przed otwarciem wyborów mają być spisy wyborców na widok publiczny wystawione, a w ogłoszeniu o tem, wyznaczony będzie termin prekluzyjny dni czternastu do wnoszenia reklamacyj przeciw tym spisom.

Reklamacye, jakie w powyższym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga bezzwłocznie wydział przez radę miejską do tego z jej grona wybrany, i ogłosi decyzyę swoją przybiciem onej na miejscu widocznem w tym lokalu, gdzie się wybory odbywają.

Przeciw takim decyzyom służy w terminie prekluzyjnym trzech dni, licząc od dnia ogłoszenia decyzyi, odwołanie się do rady miejskiej, która w tej mierze ostatecznie orzekła.

Stosownie do tych ostatecznych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami, nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

§. 56.

Postępowanie przy wyborach.

Burmistrz rozpisuje wybory na ośm dni przed otwarciem onych, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów.

§. 57.

Wyborami kieruje ustanowiona ku temu przez radę miejską komissya wyborcza.

Do tej komissyi mogą być mianowani, prócz członków rady miejskiej, inni także członkowie gminy.

§. 58.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

a) Każde koło wyborcze głosuje osobno; najpierw głosuje trzecie, następnie drugie, na końcu pierwsze.

b) W razie zachodzącej wątpliwości, głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby przez świadków komissyi znanych.

c) Wyborcy z klassy chrześcian, obierają tylko chrześcian, wyborcy zaś z klassy izraelickiej tylko izraelitów.

Z wyjątkiem tego ograniczenia może wyborca dawać głos swój każdemu obieralnemu w gminie.

d) Głosowanie odbywa się pisemnie biuletynami, które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków rady miejskiej przez dotyczące koło wyborcze ma być obranych.

Wrazie, gdyby głosujący większą ilość nazwisk podał, nazwiska na biuletynie nad liczbę zapisane, ostatnie z porządku, nie będą uwzględnione.

e) Po upływie czasu do wyborów oznaczonego, komissya wyborcza przystąpi do obliczenia głosów.

f) Za obranych uważani będą ci, którzy uzyskali bezwzględną większość złożonych głosów.

Jeżeli taki rezultat za pierwszem głosowaniem nie został osiągnięty, wtedy przystąpić należy do wtórego ściślejszego wy-

boru pomiędzy osobami, które, po obranych przy pierwszem głosowaniu, najwięcej głosów otrzymały, przedstawiając z nich dwa razy tyle kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos, dany osobie nie przedstawianej na kandydata przy ściślejszym wyborze, jest nieważny.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga los.

g) Gdyby na kogo padł wybór w dwóch lub więcej kołach wyborczych, uważany on będzie za wybranego w tem kole, w którem najwięcej głosów otrzymał; przy równości głosów rozstrzyga losowanie.

h) Po zamknięciu wyborów, przedłoży komissya wyborcza spisany o nich protokół wraz z wszelkiemi allegatami radzie miejskiej, która ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska osób obranych.

§. 59.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach zawarte będą w regulaminie wyborów, który rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 60.

Przyjęcie wyboru.

Jeżeli kto w ciągu 8 dni po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze, przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważać się będzie, iż wybór przyjął.

§. 61.

Obrany członek rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcyą.

§. 62.

Ukonstytuowanie rady miejskiej.

Rada miejska ukonstytuuje się, skoro wybory będą ukończone (§. 58 lit. *h.*) i przynajmniej trzy czwarte części nowo obranych członków wybór przyjmie.

§. 63.

Sprawdzenie wyborów i rozstrzyganie reklamacyj.

Ukonstytuowana rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie prekluzyjnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

§. 64.

Wybory uzupełniające.

Dla zapełnienia miejsc wakujących, z powodu odmówionego przyjęcia wyboru lub w skutek nieważności pojedynczych wyborów, odbyć się winien niezwłocznie nowy wybór.

Przy tym nowym wyborze służą za podstawę spisy wyborców dla poprzedniego wyboru sporządzone; nowe ogłoszenia tych spisów i reklamacye przeciw onym nie mogą być dopuszczone.

Wszystkie inne postanowienia, dotyczące postępowania przy wyborach, winny być i przy wyborach uzupełniających zachowane.

Gdyby jednak i przy tym uzupełniającym wyborze ubytek w liczbie członków rady miejskiej niezostał zapełniony, wtedy rada miejska z urzędu powoła na członków osoby obieralne, które przy wyborze otrzymały z kolei największą ilość głosów.

§. 65.

Wybór burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Burmistrza obiera rada miejska z grona swojego lub z grona urzędników magistratu.

Pierwszego wice-burmistrza i delegatów miejskich (§. 76), obiera rada miejska z pomiędzy członków swoich.

Burmistrz, pierwszy wice-burmistrz i delegaci miejscy muszą być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru burmistrza lub wice-burmistrza przystąpi rada miejska zawsze w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu posady.

Obierając delegatów miejskich, oznaczy rada miejska także ich liczbę, która nie może być mniejszą niż 6, ani większą niż 12.

Odmienne zdanie do §. 65. Panowie *Breuer*, *Czajkowski* i *Krzeczunowicz* chcieli, ażeby burmistrz był obierany tylko z grona rady miejskiej

Pan *Dubs* żądał, ażeby także izraelici mogli być delegatami miejskimi.

Pan *Haase* żądał, aby szósta część posad delegatów miejskich była obsadzoną izraelitami.

§. 66.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie rady miejskiej.

Członek, któryby wezwany do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, utraci swój urząd, ulegnie nadto karze pieniężnej, którą rada miejska aż do wysokości 100 złr. wymierzyć ma władzę, i przed upływem lat 4 do rady miejskiej obrany być niemoże.

Do wyboru burmistrza konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej.

Za obranego uważany będzie, kto bezwzględną większość głosów wszystkich członków rady miejskiej otrzymał.

Gdyby taka większość przy pierwszem głosowaniu uzyskaną nie była, wtedy wybór tak długo powtarzany będzie, dopóki jeden z kandydatów tej większości nieotrzyma.

Pierwszy wice-burmistrz i delegaci miejscy obierani będą bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków rady miejskiej.

§. 67.

Wybór burmistrza potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności rady miejskiej i ciała radnego magistratu, złoży przysięgę do rąk namiestnika, ślubując wierność i posłuszeństwo Monarsze i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Pierwszy wiceburmistrz składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza na zgromadzeniu rady miejskiej.

§. 68.

Trwanie urzędu.

a) *członków rady miejskiej (radców miejskich).*

Radcy miejscy obierani będą na lat sześć.

Przy pierwszym wyborze, po ogłoszeniu niniejszego statutu lub po rozwiązaniu rady, obraną będzie rada miejska w całym swoim komplecie.

Co trzy lata, zawsze w dniu 1. marca, występuje z rady miejskiej połowa jej członków i zastąpiona będzie nowo obranymi.

Nowoobrani obejmują swoje urzędy dnia 1go marca, jeżeli do tego dnia wybory ukończone zostały i przynajmniej trzy czwarte części nowoobranych wybór przyjęło.

Gdyby warunek ten z dniem 1. marca spełniony niebył, to nowoobrani wchodzą w urzędowanie dopiero wtedy, gdy rzeczony warunek dopełniony zostanie. Czas ich urzędowania liczy się jednak zawsze od tego 1go marca, od którego powinni byli swój urząd objąć.

Dopóki nowoobrani nieweszli w urzędowanie, rada miejska pozostaje w tym składzie, w jakim była przed wyborami.

Ustąpienie połowy członków rady miejskiej, za pierwszym razem po zaprowadzeniu niniejszego statutu lub po rozwiązaniu rady miejskiej, odbywa się w ten sposób, że z wybranych w każdej klassie i w każdem kole wyborczem radców miejskich, występuje losem wskazana połowa.

Następnie występywać będą zawsze ci, którzy na sześć lat przedtem byli obrani.

Występujący członkowie mogą być na nowo obrani, o ile przeciw ich obieralności nie zachodzą prawne przeszkody.

Zapełnienie miejsc w radzie miejskiej przed czasem, przez śmierć lub innym sposobem opróżnionych, odbywa się w regule równocześnie z zwyczajnemi wyborami, co trzeci rok przypadającemi.

Gdyby jednak takich opróżnionych miejsc było więcej niż dwanaście, wtedy, dla zapełnienia onych, zarządzony będzie przed powyższym terminem oddzielny wybór na podstawie ostatniego spisu wyborców.

Każdy jednak taki wybór ważny jest tylko do czasu zwyczajnych wyborów, a wybrany ustępuje w tym czasie, w którym ten, na którego miejsce obrany został, byłby musiał ustąpić.

Członkowie ustępujący, zastąpieni będą nowoobranymi przez te same koła wyborcze, które ustępujących wybrały.

Odmienne zdanie do §. 68. Panowie *Breuer*, *Czaykowski* i *Krzeczunowicz* chcieli, ażeby radcy miejscy byli obierani tylko na cztery lata.

§. 69.

b) *burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich.*

Burmistrz obierany będzie na lat sześć, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy na trzy lata.

Występujący mogą być powtórnie obrani, jeżeli warunków obieralności nie utracili (§. 65).

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz obejmują urząd z dniem złożenia przysięgi i od tego dnia liczy się czas ich urzędowania.

Czas urzędowania delegatów miejskich liczy się od dnia ich wyboru.

Odmienne zdanie do §. 69. Pan *Krzeczunowicz* żądał, aby burmistrz był obierany na 4 lata, wiceburmistrz i delegaci zaś na rok.

§. 70.

Inne stosunki urzędowe.

Członkowie rady miejskiej urzędują bezpłatnie.

Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem, mogą oni żądać wynagrodzenia.

Płacę i inne emolumenta burmistrza, ustanawia rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Burmistrzowi, który przez lat 12 nieprzerwanie ten urząd piastował, może rada miejska, po jego ustąpieniu z urzędu, wyznaczyć stosowną emeryturę.

Gdyby pierwszy wiceburmistrz lub delegat miejski przez czas dłuższy miał zastępywać burmistrza, może mu rada miejska przyznać stosowne wynagrodzenie.

§. 71.

Burmistrz i wiceburmistrz muszą mieć we Lwowie stałe zamieszkanie.

§. 72.

Członek rady miejskiej, niedopełniający bez ważnej przyczyny obowiązków urzędowania swojego, może być uchwałą rady miejskiej skazany na kary pieniężne, które jednak pojedynczo nie będą mogły przenosić 40 złr.

Kary te wpływają do kassy miejskiej na cele dobroczynne, które rada miejska oznacza.

§. 73.

Wystąpienie z urzędu i utrata onego.

Burmistrz i pierwszy wiceburmustrz, jakoteż delagaci miejscy i członkowie rady miejskiej nie mogą, bez zezwolenia tejże rady, złożyć urzędowania swojego.

§. 74.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i członkowie rady miejskiej utracają swój urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli względem

nich zajdzie lub wykrytą będzie taka okoliczność, któraby ich od prawa głosowania lub też od obieralności na zawsze lub czasowo wyłączała lub wykluczała.

Członków rady miejskiej, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może rada miejska uznać za występujących.

Pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy utracają swój urząd, jeżeli przestają być członkami rady miejskiej.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli okażą się winnymi niewierności lub zaniedbania obowiązków urzędowych.

Ostateczny wyrok o usunięciu burmistrza zastrzeżony jest Monarsze.

O suspendowaniu lub usunięciu pierwszego wiceburmistrza, delegatów i radców miejskich wyrokuje rada miejska ostatecznie.

§. 75.

Rozwiązanie rady miejskiej.

Z ważnych powodów może namiestnik radę miejską rozwiązać, a w tym wypadku ma on w przeciągu czterech tygodni ogłosić nowe wybory, i w braku rady miejskiej wykonywać służące jej przy wyborach prawa.

Zanim wybór nowej rady miejskiej dokonany zostanie, rzeczą namiestnika będzie, użyć właściwych środków do sprawowania bieżących interesów.

ROZDZIAŁ DRUGI.

O magistracie i innych urzędach gminy.

§. 76.

Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, pierwszego i drugiego wiceburmistrza, delegatów miejskich, jako też z zastosowanej do potrzeb liczby radców magistratu i personalu pomocniczego.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy, wchodząc w skład magistratu, nie przestają być członkami rady miejskiej.

§. 77.

Izba obrachunkowa

Izba obrachunkowa podlega bezpośrednio radzie miejskiej. Jest ona organem pomocniczym rady miejskiej w czynnościach kontroli i organem pomocniczym magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

§. 78.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje drugiego wiceburmistrza, jako też wszystkich urzędników izby obrachunkowej, na przedstawienie burmistrza; innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych, na przedstawienie magistratu.

Drugi wiceburmistrz, radcy magistratu i naczelnik izby obrachunkowej są stałymi urzędnikami. Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza, w obecności ciała radnego magistratu, przysięgę na wierność i posłuszeństwo Monarsze i na sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Drugi wiceburmistrz, radcy magistratu i naczelnik izby obrachunkowej niemogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do 3go stopnia włącznie. W takimże stosunku nie mogą także między sobą zostawać naczelnicy biór i urzędów pomocniczych z swoimi podwładnymi.

Konceptowi urzędnicy magistratu, do załatwienia spraw publicznych używani, muszą mieć przepisane do tego uzdolnienie.

§. 79.

Uwalnianie od służby.

O uwalnianiu od służby (pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników i posługaczów gminy, orzeka rada miejska ostatecznie, bez dopuszczenia dalszej drogi prawnej.

Stali urzędnicy miejscy jednak uwolnieni być mogą od służby, z tych tylko powodów, z jakich urzędnicy państwa przy władzach administracyjnych uwolnieniu ulegają.

§. 80.

Zewnętrzne oznaki służbowe.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe dla burmistrza, wiceburmistrzów, członków rady miejskiej i urzędników miejskich, jakoteż sposób umundurowania i uzbrojenia posługaczów gminy i straży bezpieczeństwa, stosując się do istniejących w tej mierze powszechnych przepisów.

§. 81.

Ogólne postanowienia.

Względem organizacyi urzędów gminy, i względem uzdolnienia i innych stosunków służbowych urzędników i posługaczów gminy, wyda rada miejska właściwe przepisy, o ile niniejszy statut (§. 76 do 80) takowych niezawiera.

Część IV.

Zakres działania reprezentacyi i urzędów gminy.

ROZDZIAŁ PIERWSZY.

Zakres działania rady miejskiej.

§. 82.

W ogólności.

Zadaniem rady miejskiej jest, w granicach ustawami oznaczonych zastępywać gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące, i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz wszechstronnie interesu gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb środkami przez ustawy dozwolonemi.

Ona jest władzą zwierzchniczą miasta we wszystkich sprawach gminy, winien jej przeto każdy uszanowanie i uległość.

§. 83.

W zakres działania rady miejskiej wchodzi:

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

R. Kontrolowanie czynności magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach wewnętrznych jakoteż i w publicznych, gminie poruczonych.

§. 84.

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

Radzie miejskiej służy prawo stanowienia uchwał we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga rada miejska w sprawach administracyjnych, zastrzeżonych jej niniejszym statutem, tudzież w tych, które sama swojej decyzyi zastrzeże lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

§. 85.

Sprawy radzie miejskiej zastrzeżone.

Do zastrzeżonych radzie miejskiej spraw należą:

a) organizacya urzędów gminy; oznaczanie liczby urzędników i posługaczów gminy i wszystkich osób, zostających na żołdzie

gminy, jakoteż orzekanie o ich obowiązkach i o uzdolnieniu, jakie posiadać powinni.

b) Stanowienie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i posługaczów gminy i dla ich wdów i sierot.

c) Wydawanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i dla urzędów gminy.

d) Stanowienie opłat od stron za czynności urzędów gminy, w ich interesie podejmowane.

e) Mianowanie jakoteż i uwalnianie od służby urzędników gminy (§. 78 i 79), przełożonych i nauczycieli w szkołach ludowych i innych zakładach naukowych miejskich i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierot.

Mianowanie niższych urzędników może jednak rada miejska poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

f) Udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie nieuregulowanych przepisami emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i posługaczów gminy jako i dla innych osób, używanych w służbie gminy.

g) Dozwalanie urlopów burmistrzowi i wiceburmistrzom; dozwalanie urlopów innym urzędnikom i posługaczom gminy, jeżeli urlop ma trwać dłużej niż sześć tygodni.

§. 86.

Decyzyi rady miejskiej zastrzeżone są także:

a) Stanowienie zasad dla zarządu majątku gminy, a w szczególności oznaczanie sposobu wykonywania służącego gminie prawa propinacyi (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych).

b) Oznaczanie opłaty prypinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych.

c) Wydawanie konsensów na wyszynk trunków propinacyjnych na dłużej niż na trzy lata.

Konsensa takie jednak nie mogą być wydawane na czas nieograniczony, ani też na dłuższy niż 12 lat.

d) Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nieruchome;
zbywanie majątku gminy;
przyjmowanie zobowiązań wieczystych;
udzielanie prawa służebnictwa lub zastawu i przyjmowanie poręczenia;
zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe.

Jeżeli w sprawach tu wyliczonych wartość przedmiotu w kapitale przenosi 10.000 złr., wtedy uchwała na zawarcie interesu, aby ważność miała, musi być powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części wszystkich członków rady miejskiej.

Zbywanie rzeczy nieruchomej lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, — jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa przenosi 40.000 złr., — jakoteż zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, — jeżeli pożyczka lub summa poręczyć się mająca, z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi summę rocznego dochodu obliczoną z przecięcia sześciu lat osta-

tnich, — niemoże mieć miejsca jak tylko za zezwoleniem reprezentacyi krajowej (wydziału krajowego).

e) Lokowanie kapitałów.

f) Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 10.000 złr., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposobie wyżej pod *d*) wskazanym.

g) Stawianie kosztem gminy nowych budowli lub przekształcanie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.

Tworzenie nowych zakładów gminy, albo zwinięcie już istniejących.

h) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw.

i) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile rada miejska nie uzna rzeczą stosowną czynności te poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

k) Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od niego i na zawieranie ugód w sporach rozpoczętych.

l) Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą rady miejskiej nie będzie poruczone burmistrzowi lub magistratowi, — tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane.

m) Umarzanie należytości wątpliwych albo takich, które odebranemi być niemogą.

n) Opuszczanie zaliczek dawanych urzędnikom lub sługom na ich płace, i darowanie należących się gminie zwrotów z uchybień rachunkowych.

§. 87.

Do rady miejskiej należy nakładanie i pobór podatków gminnych i ustanawianie zasad rozkładu tych podatków jako i innych ciężarów gminnych, o ile te zasady nie są oznaczone ustawami.

Dodatki gminne do podatków monarchicznych mają być rozkładane w miarę tych podatków, na wszystkie osoby, które posiadają w gminie miasta Lwowa opodatkowany w niej majątek lub dochód, lub wykonują w niej czynność ulegającą podatkowi.

Do ważności uchwały dotyczącej zaprowadzenia nowych lub podwyższenia istniejących podatków gminnych, potrzeba, aby była powziętą na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej.

§. 88.

Następujące podatki mogą być tylko mocą ustawy krajowej zaprowadzone:

a) dodatki gminne do podatku konsumcyjnego, o ile one przekraczają taryfę ogłoszoną dla miasta Lwowa dnia 15. października 1858;

b) dodatki gminne do innych podatków monarchicznych, stałych i niestałych, o ile one przenoszą 25% tych podatków;

c) podatek czynszowy nakładany w miarę opłacanego przez mieszkańców rocznego czynszu mieszkalnego lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu, o ile ten podatek przechodzi 6 krajcarów od każdego reńskiego czynszu.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych nie mają być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 89.

Dalsze decyzyi rady miejskiej zastrzeżone przedmioty są :

a) Stanowienie lub zmiany cen artykułów, niezbędnych do utrzymania życia.

b) Przyjęcie do gminy lub odmówienie przyjęcia ;
nadawanie prawa obywatelstwa miejskiego i honorowego i rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa;
wyznaczanie taks od przyjęcia do gminy i od nadawania prawa obywatelstwa miejskiego.

c) Rozstrzyganie w sprawach dotyczących utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.

d) Wykonywanie służących gminie praw patronatu, kolatury i rozdawania stypendyów jako i innych miejsc fundacyjnych.

e) Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.

f) Uchwalanie projektów do zmiany statutu miejskiego lub do zmiany obrębu miasta; uchwała jednak o takich projektach, aby była ważną, musi być powzięta bezwzględną większością głosów wszystkich członków rady miejskiej na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§. 90.

B. **Wykonywanie kontroli w ogóle.**

Rada miejska obowiązaną jest czuwać nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw, ku pożytkowi gminy.

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo wglądać nieprzerwanie w działania tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i rapportów, a w szczególnych wypadkach zastrzegać sobie rozstrzyganie.

§. 91.

W szczególności.

a) *co do metryk gminy i spisu wyborców.*

Rada miejska winna czuwać nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców.

§. 92.

b) *co do zarządu majątkiem.*

Rady miejskiej obowiązkiem jest, utrzymywać, za pomocą inwentarza, w ciągłej ewidencyi cały majątek miasta ruchomy i nieruchomy i starać się o taki zarząd majątku, aby jak największy dochód z niego pozyskać.

§. 93.

Ustanowienie budżetu.

Rada miejska obowiązaną jest, budżet dochodów i wydatków kassy miejskiej corocznie, na podstawie inwentarzów i rachunków, rozpoznawać i ustanawiać go na rok następujący.

Projekt do budżetu winien magistrat przedłożyć radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego.

Na dni 14 przed roztrząsaniem tego projektu w radzie miejskiej, będzie przejrzenie onego każdemu dozwolone.

§. 94.

Rozstrząsanie rachunków i szkontrowanie kass.

Również jest obowiązkiem rady miejskiej, rozstrząsać i zatwierdzać roczne rachunki z przychodów i wydatków kassy miejskiej.

Rachunki te winien magistrat właściwemi dowodami opatrzyć i przedstawić radzie miejskiej najdalej w pierwszych trzech miesiącach po upływie każdego roku administracyjnego.

Na dni czternaście przed rozstrząsaniem rachunków w radzie miejskiej, będzie przejrzenie takowych każdemu dozwolone.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuje rada miejska przeciwko osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

Rada miejska zarządza także szkontrowanie kass miejskich, a w razie potrzeby likwidacyę onych.

§. 95.

e) *Rozstrzyganie zażaleń.*

Rada miejska rozstrzyga ostatecznie wszelkie zażalenia, wnoszone do niej, przeciw rozporządzeniom burmistrza, magistratu i wszystkich innych organów miejskich, w sprawach wewnętrznych gminy.

§. 96.

Sprawy zakładów i funduszów gminy.

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, które są pod zarządem gminy, ma rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, — o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 97.

Sposób załatwiania spraw (sekcye, komissye).

Sprawy jej decyzyi zastrzeżone, załatwia rada miejska na ogólnych zgromadzeniach członków swoich.

Wolno jej jednak, mocą powziętej uchwały, poruczyć rozstrzyganie pewnych spraw swoim sekcyom (wydziałom) lub szczególnym od niej mianowanym komissyom.

§. 98.

Posiedzenia.

Rada miejska zgromadza się ile razy zajdzie tego potrzeba.

Liczbę i czas posiedzeń zwyczajnych ustanowi rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie burmistrza lub jego zastępcy.

Posiedzenie nadzwyczajne, odbyte bez takiego zwołania, jest nieprawne, a powzięte na niem uchwały są nieważne.

Na piśmienne zażądanie jednej czwartej części członków rady miejskiej, burmistrz obowiązany jest zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni ośmiu.

§. 99.

Posiedzeniom rady miejskiej przewodniczy burmistrz a wrazie przeszkody, jego zastępca.

Niezachowanie tego przepisu pociąga za sobą nieważność uchwał, na posiedzeniu zapadłych.

§. 100.

Odmienne zdanie do §. 100. Pan **Krzeczunowicz** żądał, aby wstęp na posiedzenia nie tylko członkom gminy lecz każdemu był wolny.

Pan **Haase** chciał dozwolić wstępu każdemu za biletami.

Wstęp na posiedzenia rady miejskiej, o ile miejsce dozwoli, każdemu członkowi gminy jest wolny.

Na zarządzenie jednak przewodniczącego lub na wniosek przynajmniej ośmiu członków rady miejskiej odbywać się mogą posiedzenia nie jawne, szczególnie, jeżeli przedmiotem obrad będą sprawy osobiste.

Gdyby publiczność zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała lub wcale wolność onych naruszała, prawem i obowiązkiem przewodniczącego będzie, po bezskutecznem napomnieniu do porządku, kazać publiczności usunąć się.

Deputacye nie mogą być na posiedzeniach przyjmowane.

§. 101.

Komplet potrzebny do uchwał.

Do stanowienia uchwał konieczną jest obecność przynajmniej połowy członków rady miejskiej, o ile w statucie niniejszym nie ma odmiennego postanowienia.

§. 102.

Burmistrz, jego zastępca i w ogóle każdy członek rady miejskiej nie może być obecnym przy dyskussyi i głosowaniu, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony lub krewnych albo powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie.

§. 103.

Stanowienie uchwał.

Do ważności uchwały rady miejskiej konieczną jest bezwzględna większość obecnych na posiedzeniu jej członków, — o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Przy wyborach i w sprawach tyczących się osobistości, głosowanie będzie tajne.

§. 104.

Protokół posiedzeń.

Z czynności posiedzeń rady miejskiej spisany będzie protokół, który ma być podpisany przez przewodniczącego i przez dwóch członków obecnych na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego wezwanych.

Protokół ten winien być zachowany w archiwum miejskiem, a wyciągi z niego podane będą do wiadomości publicznej.

ROZDZIAŁ DRUGI.

Zakres działania burmistrza.

§. 105.

W ogólności.

Burmistrz reprezentuje gminę, jako osobę moralną, na zewnątrz.

On jest przełożonym urzędów miejskich i kieruje czynnościami tychże.

Jemu winien każdy uszanowanie i uległość.

On jest odpowiedzialny za czynności urzędowe tak własne jak i urzędów miejskich.

§. 106.

Wykonywanie uchwał rady miejskiej.

Obowiązkiem burmistrza jest wykonywać uchwały rady miejskiej, w sposób przez nią wskazany.

§. 107.

Suspendowanie uchwał.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała rady miejskiej jest w sprzeczności z ustawami lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, obowiązkiem jego będzie, wstrzymać wykonanie uchwały i, jeżeli zwłoka niezagraża niebezpieczeństwem, przedłożyć sprawę do powtórnego rozpoznania radzie miejskiej.

Jeżeli zaś sprawa niecierpi zwłoki lub gdy rada miejska od swej uchwały odstąpić niechce, burmistrz winien będzie przedstawić rzecz niezwłocznie namiestnikowi i radę miejską o tem zawiadomić.

§. 108.

Burmistrz ma także prawo suspendowania uchwał sekcyj (wydziałów) rady miejskiej i mianowanych przez radę miejską komissyj jako też i uchwał magistratu, i przedkładania tych uchwał radzie miejskiej do decyzyi.

§. 109.

Samodzielne decydowanie.

W sprawach należących do zakresu działania magistratu, dla których instrukcya przez radę miejską wydać się mająca nie przepisuje traktowania kollegialnego, burmistrz mocen będzie decydować samodzielnie.

§. 110.

Podpisywanie dokumentów.

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania przeciw trzecim osobom, podpisuje burmistrz i dwóch członków rady miejskiej.

§. 111.

Władza dyscyplinarna.

Do burmistrza należy przydzielanie czynności podwładnym jemu urzędnikom i posługaczom i władza dyscyplinarna nad nimi.

W wykonywaniu tej władzy, burmistrz mocen jest zarządzić zawieszenie płacy lub żołdu, niemniej tymczasowe usunięcie od służby; winien on jednak przedstawić rzecz tę radzie miejskiej do ostatecznej decyzyi na najbliższem posiedzeniu.

§. 112.

Szkontrowanie kass.

Prawem równie jak obowiązkiem burmistrza jest, zarządzać od czasu do czasu szkontrowanie kass miejskich, tudzież kass wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie potrzeby winien on zarządzić likwidacye tych kass.

§. 113.

Zastępca burmistrza.

W razie przeszkody zastępuje miejsce burmistrza pierwszy wiceburmistrz, a gdyby i ten miał przeszkodę, jeden z miejskich delegatów, którego rada miejska przeznaczy.

309

ROZDZIAŁ TRZECI.

Zakres działania magistratu.

§. 114.

W ogólności.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy, pod kontrolą rady miejskiej.

Pod kierownictwem burmistrza zarządza magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów; załatwia czynności bieżące i decyduje we wszystkich przekazanych mu sprawach.

We wszystkich czynnościach, do jego zakresu należących, ma się magistrat stosować do ustaw i do uchwał rady miejskiej.

§. 115.

Zarząd majątkiem.

Magistrat obowiązany jest zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przyczem winien trzymać się ściśle w obrębie budżetu i zasiągać upoważnienia rady miejskiej co do wydatków, których zatwierdzenie tej radzie jest zastrzeżone.

Do wydatków niezbędnych, w budżecie nieprzewidzianych, winien magistrat uzyskać zezwolenie rady miejskiej.

Jeżeli jednak potrzeba pewnego wydatku jest tak nagłą, że zezwolenie, bez narażenia gminy na znaczną szkodę i niebezpieczeństwo, uprzednio nie może być uzyskane, wtedy burmistrz, po naradzeniu się z dwoma delegatami, może pod własną odpowiedzialnością, zarządzić pokrycie wydatku, lecz ma niezwłocznie pozyskać zatwierdzenie onego przez radę miejską.

§. 116.

Wykonywanie policyi.

Magistrat wykonywa policyę miejscową i strzeże porządku i bezpieczeństwa w obrębie gminy.

On rozsądza sprawy przestępstwa przeciw zarządzeniom policyjnym miejscowym.

Takie przestępstwa ulegają karze pieniężnej aż do wysokości 100 złr. lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztowi, wymierzając za każde 4 złr. jeden dzień aresztu,—które to kary mogą być także zastąpione innemi, o ile powszechne przepisy karne na to pozwalają.

Kary pieniężne wpływają do kassy miejskiej na cele dobroczynne, które rada miejska oznacza.

§. 117.

Ściąganie należytości.

Podatki gminne, taksy, kary policyjne i wszelkie inne należytości gminne, ściąga magistrat sposobem przepisanym względem ściągania rządowych należytości tego rodzaju.

Przekroczenia przeciw przepisom, wydanym względem podatków i innych należytości gminnych, ulegają takim samym karom, jakie są nałożone na podobne przekroczenia przepisów, dotyczących należytości rządowych.

§. 118.

Posiedzenia kollegialne.

Kollegialnym posiedzeniom w magistracie przewodniczy i kieruje obradami burmistrz, lub jego zastępca.

Uchwały zapadają większością głosów.

W wypadku równości głosów, przeważa zdanie, za którem oświadczy się przewodniczący.

Bez przewodnictwa burmistrza, lub jego zastępcy, magistrat nie może nic uchwalać.

§. 119.

Regulamin.

Rada miejska wyda regulamin, podług którego mają być sprawy w magistracie traktowane.

Ten regulamin oznaczy sprawy, w których magistrat ma obradować i decydować kollegialnie.

§. 120.

Odpowiedzialność urzędników i posługaczów.

Każdy urzędnik i posługacz gminy odpowiedzialny jest za powierzone mu czynności urzędu lub służby.

§. 121.

Stanowisko delegatów miejskich w magistracie.

Delegaci miejscy biorą kolejno udział w obradach i decyzyach magistratu z głosem stanowczym, referują przydzielone im od burmistrza sprawy, i pomagają burmistrzowi w nadzorowaniu i załatwianiu spraw, — stosownie do otrzymanej od rady miejskiej instrukcyi i do szczególnych poleceń burmistrza.

Część V.

Stosunek gminy do władz administracyjnych państwa.

§. 122.

Gmina miasta Lwowa podlega bezpośrednio namiestnikowi.

§. 123.

Namiestnik może być obecnym na posiedzeniach rady miejskiej i magistratu lub wysyłać delegowanych swoich na te posiedzenia.

On ma prawo wglądać w sprawy gminy i żądać objaśnień.

Gdy go dójdzie wiadomość o powziętej przez radę miejską lub przez magistrat uchwale, narażającej gminę na szkodę lub zostającej w sprzeczności z niniejszym statutem albo z innemi przepisami obowiązującemi, wtedy może on zawiesić wykonanie takiej uchwały.

Jeżeli to zawieszenie nastąpiło z powodu zagrożonego interesu gminy, wtedy namiestnik odeszle sprawę z swojemi uwagami radzie miejskiej do powtórnego rozpoznania. Gdyby rada miejska przy zawieszonej uchwale obstawała, przedłoży namiestnik sprawę reprezentacyi krajowej a, w razie nagłości, wyda od siębie tymczasowe rozporządzenie.

Gdyby zaś zawieszenie uchwały nastąpiło z powodu naruszenia niniejszego statutu lub innych obowiązujących przepisów, lub gdyby namiestnik, w ogóle, w sprawowaniu interesów gminy dostrzegł takiego naruszenia, wtedy wyda od siebie decyzyę, przeciw której wolno gminie odwołać się do ministerstwa.

Część VI.

Postanowienia, dotyczące gmin różnych wyznań religijnych w ogóle, a gminy izraelickiej w szczególności.

§. 124.

Każda gmina pewnego wyznania religijnego pozostaje w posiadaniu i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów, przeznaczonych na jej cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swojego wyznania z własnych zasobów, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Każdy członek gminy miasta Lwowa przykłada się tylko do wydatków tego wyznania religijnego, do którego sam należy.

§. 125.

Majątek miasta Lwowa jest obecnie własnością chrześciańskiej gminy lwowskiej.

Z tego majątku wydzieloną zostanie najprzód taka część, jakaby w przyszłości wystarczała na zupełne pokrycie tego rodza-

Odmienne zdanie do §§. 125. 126. 127. 128.

Pan **Dubs** mniemał, że nie cały majątek miasta jest własnością gminy chrześciańskiej;

żądał więc, aby ustanowioną była komissya w celu wyśledzenia, jaka część ogólnego majątku miasta jest wyłącznie chrześciańską, a jaka chrześcianom i izraelitom spólną. —

Odmienne zdanie do §§. 125. do 132.

Pan **Haase** żądał, aby §§. 125. do 132 zastąpione były następującemi przepisami:

„Względem wstąpienia gminy izraelickiej w zupełne spółużywanie majątku, pierwotnie dla gminy chrześciańskiej przeznaczonego, ma być ustanowiony w drodze ugody statut, w przeciągu 4 lat.

Do tego zamianuje rada miejsca komissyę mieszaną, która projekt statutu ułoży i radzie miejskiej do uchwalenia przedstawi. — Przeciw uchwale rady miejskiej służy odwołanie się do reprezentacyi krajowej w terminie 6 miesięcy.

Póki spomniony statut mocy prawa nie nabędzie, pozostaną istniejące w tym względzie stosunki w dotychczasowym stanie.

Względem odrębnego traktowania specyalnych spraw chrześciańskich, wyda rada miejska stosowne postanowienia.“

wydatków, które z niego dotychczas łożone były na chrześciańskie fundacye i zakłady, na chrześciańskie cele religijne, naukowe i dobroczynne, lub też na inne cele, w których izraelici z przyczyny odrębnego wyznania religijnego udziału mieć niemogli.

Na tę wydzielić się mającą część, przeznacza się najpierw dobra i realności miejskie, a wmiarę niedostateczności onych, także prawo propinacyi i inne prawa i kapitały.

Wydzielona tym sposobem część majątku miasta Lwowa pozostanie na zawsze wyłączną własnością gminy chrześciańskiej.

§. 126.

Reszta majątku chrzesciańskiej gminy lwowskiej, jaka pozostanie po wydzieleniu części w §. 125 wskazanej, stanie się, w całości lub w części, spólną gminy chrześciańskiej i izraelickiej, jeżeli i o ile gmina izraelicka odpowiedni kapitał do spólnej kassy miejskiej złoży.

Wysokość tego kapitału oznaczoną będzie w ten sposób, ażeby cyfra onego do cyfry przechodzącego na spólną własność majątku gminy chrzesciańskiej, miała się w takim stosunku, w jakim w czasie tego oznaczenia, zostawać będzie liczba należących do gminy lwowskiej izraelitów do liczby należących do tejże gminy chrześcian.

§. 127.

Oszacowanie tej reszty chrześciańskiego majątku miejskiego, która podług §. 126 ma przejść na spólną własność gmin chrześciańskiej i izraelickiej, uskuteczni reprezentacya chrześciańskiej gminy lwowskiej (§. 131); rozstrzygnienie zaś kwestyi, czy ta reszta majątku w całości lub w jakiej części ona stać się ma spólną, jako też rozstrzygnienie o sposobie złożenia kapitału, przez gminę izraelicką spłacić się mającego, pozostawia się obopólnemu porozumieniu, przyczem działać będą imieniem gminy chrześciańskiej członkowie rady miejskiej przez wyborców chrześciańskich, imieniem gminy izraelickiej zaś członkowie tejże rady, przez wyborców izraelickich obrani (§ 52).

Gdyby takie porozumienie w ciągu lat czterech, po zaprowadzeniu niniejszego statutu, do skutku nie przyszło, wtedy rzecz pójdzie pod ostateczną decyzyę reprezentacyi krajowej.

§. 128.

Jak długo i o ile majątek gminy chrześciańskiej nie przejdzie na spólną własność gmin chrześciańskiej i izraelickiej, pozostanie tenże wyłączną własnością gminy chrześciańskiej i może być użytym na szczególne jej cele.

§. 129.

Jak dotąd, tak i nadal będzie obowiązkiem gminy izraelickiej, pokrywać z własnych zasobów wydatki na swoje cele religij-

ne, na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych, na utrzymanie swoich szkół i na zaspokojenie innych szczególnych swoich potrzeb.

Ona także jak dotąd, pozostanie wyłączną właścicielką swojego majątku i sama zarządzać będzie tym majątkiem i innemi swojemi specyalnemi sprawami, i z własnych zasobów opędzać ma koszta tego zarządu.

Skoro jednak gmina izraelicka złoży do spólnej kassy miejskiej kapitał podług §. 126 i 127 oznaczyć się mający, wtedy w majątku który spólnym się stanie, weźmie ona stosunkowy udział na te same cele, na jakie gmina chrześciańska używać go będzie.

§. 130.

Gminie chrześciańskiej lwowskiej zastrzega się zarząd specyalnych spraw chrześciańskich.

Do tych spraw należą w szczególności:

a) zarząd całego majątku stanowiącego własność tej gminy;

b) zarząd spraw kościelnych, naukowych i dobroczynnych, jakoteż chrześciańskich zakładów, fundacyj i funduszów;

c) wykonywanie praw patronatu; prezentowanie lub mianowanie pasterzy dusz i nauczycieli, jakoteż i nadawanie stypendyów i innych miejsc fundacyjnych.

§. 131.

W zarządzie spraw, w §. 130 wymienionych, zastępywać będą gminę chrześciańską członkowie rady miejskiej, przez wyborców chrześciańskich obrani. Członkowie ci, z burmistrzem na czele, stanowią radę administracyjną, która w sprawach, w §. 130 wyszczególnionych, mieć będzie taką władzę, jaka przysłuża radzie miejskiej w ogólnych sprawach miasta.

Przepisy niniejszego statutu, tyczące się zgromadzeń, stanowienia uchwał i kompletu do nich potrzebnego, jakoteż sposobu traktowania spraw w radzie miejskiej, stosują się także do wyż spomnionej rady administracyjnej.

§. 132.

W razie sporu, czy jaka sprawa należy do specyalnych spraw chrześciańskich (§. 130) lub do specyalnych spraw izraelickich (§. 129) decyduje rada miejska.

Przeciw takiej decyzyi wolno jest w ciągu dwóch miesięcy odwołać się do reprezentacyi krajowej (wydziału krajowego), która ostatecznie orzeka.

Postanowienia przemijające.

§. 133.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi obecny wydział miasta Lwowa wybory nowej rady miejskiej, i

pełnić będzie przy tych wyborach czynności, w niniejszym statucie radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów (§. 58 lit. h) i skoro przynajmniej trzy czwarte części nowoobranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od prowizorycznego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowoobranych członków rady miejskiej, dotychczasowy wydział miejski uważany będzie jako rozwiązany.

Nowe zgromadzenie ukonstytuuje się pod przewodnictwem członka wiekiem najstarszego, i zawiadomi o tem publiczność.

Gdy ważność wyborów przynajmniej względem 54 nowoobranych członków uznaną zostanie, przystąpi rada miejska niezwłocznie do wyboru burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich, według postanowień niniejszego statutu.

§. 134.

O sposobie traktowania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminów, będą wszelkie sprawy w radzie miejskiej, w magistracie i w innych urzędach miejskich, załatwiane w sposobie dotychczas używanym, o ile takowy nie zostaje w sprzeczności z niniejszym statutem, w którym to razie zarządzenia stosowne natychmiast mają być wydane.

§. 135.

O teraźniejszych urzędnikach i posługaczach gminy.

Co do pozostawienia w służbie, tudzież uwalniania (pensyonowania, kwieskowania, suspendowania lub oddalania) od służby urzędników i posługaczów gminy, mianowanych przed zaprowadzeniem ninieszego statutu, niemniej co do płac dla wdów i sierot po nich, zachowane będą przepisy, istniejące dla urzędników i posługaczów przy administracyjnych władzach państwa.

Z komitetu, do ułożenia statutu dla miasta Lwowa przez wydział mianowanego.

Lwów dnia 20go listopada 1860.

3/2

Index.

Część I.

O obrębie miasta i o stosunkach pojedyńczych osób do gminy.

§§.

Obręb miasta 1
Członkowie gminy i obcy 2
Nabywanie należności (przypisania) do gminy 3
a) przez urodzenie 4
b) przez zawarcie ślubów małżeńskich . 5
c) przez przyjęcie do gminy . . . 6 i 7
d) przez szczególne stosunki osobiste . 8
Utrata należności do gminy 9
Zmiany w należności (przypisaniu) do gminy 10 i 11
Nabywanie prawa obywatelstwa miejskiego 12 do 14
Utrata tegoż prawa . . . . . 15 do 17
Prawo obywatelstwa honorowego . . 18
Prawa członków gminy i obcych w ogólności 19
Prawa członków gminy 20
Prawa należących do gminy . . . 21
Prawa obywateli miejskich . . . 22
Obowiązki członków gminy i obcych . 23
Szczególne stosunki uczęstników gminy i obcych 24
Stosunki prawne prywatne 25

Część II.

O zakresie działania gminy.

W ogólności 26
A. Sprawy wewnętrzne 27
a) Urządzanie władz miejskich . . 28
b) Zarząd majątku . . . . . 29 i 30
c) Nakładanie podatków . . . 31
d) Zawiadywanie policyą . . . 32
e) Metryki gminy i poświadczenia należności do gminy 33
f) Opieka nad ubogimi . . . 34
g) Sprawy sanitarne 35
h) Sprawy kościelne i szkolne . . 36
B. Sprawy publiczne . . . . . 37 i 38
a) administracyjne 39
b) sądowe 40
Rok administracyjny 41
Język urzędowy 42

Część III.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

Reprezentacya gminy 43

Rozdział pierwszy.

O radzie miejskiej.

§§.

Skład i obiór rady miejskiej . . . 44
Prawo głosowania . . . . . 45 do 47
Wykonywanie tego prawa . . . 48 i 49
Obieralność . . . . . 50 i 51
Klassy i koła wyborcze . . . . 52 do 54
Spisy wyborców 55
Postępowanie przy wyborach . . . 56 do 59
Przyjęcie wyboru . . . . . 60 i 61
Ukonstytuowanie rady 62
Sprawdzenie wyborów i rozstrzyganie reklamacyj 63
Wybory uzupełniające 64
Wybór burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich . . . 65 do 67
Trwanie urzędu
a) członków rady miejskiej . . . 68
b) burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich . . . 69
Inne stosunki urzędowe . . . . 70 do 72
Wystąpienie z urzędu i utrata onego . 73 i 74
Rozwiązanie rady miejskiej 75

Rozdział drugi.

O magistracie i innych urzędach gminy.

Magistrat 76
Izba obrachunkowa 77
Mianowanie urzędników 78
Uwalnianie od służby 79
Zewnętrzne oznaki służbowe . . . 80
Ogólne postanowienia 81

Część IV.

Zakres działania reprezentacyi i urzędów gminy.

Rozdział pierwszy.

Zakres działania rady miejskiej.

W ogólności . . . . . 82 i 83
A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy 84
Sprawy radzie miejskiej zastrzeżone . 85 do 89
B. Wykonywanie kontroli — w ogóle . 90
W szczególności:
a) co do metryk gminy i spisu wyborców 91

§§.

b) co do zarządu majątkiem . . . 92
Ustanawianie budżetu 93
Roztrząsanie rachunków i rewizya kass . 94
c) rozstrzyganie zażaleń . . . 95
Sprawy zakładów i funduszów gminy . . 96
Sposób załatwiania spraw (sekcye, komissye) 97
Posiedzenia rady miejskiej . . . 98 do 100
Komplet potrzebny do uchwał . . . 101 i 102
Stanowienie uchwał 103
Protokół posiedzeń 104

Rozdział drugi.

Zakres działania burmistrza.

W ogólności 105
Wykonywanie uchwał rady miejskiej . 106
Suspendowanie uchwał . . . . 107 i 108
Samodzielne rozstrzyganie 109
Podpisywanie dokumentów 110
Władza dyscyplinarna 111
Szkontrowanie kass 112
Zastępca burmistrza 113

Rozdział trzeci.

Zakres działania magistratu.

W ogólności 114
Zarząd majątkiem 115

§§.

Wykonywanie policyi 116
Ściąganie należytości 117
Posiedzenia kollegialne 118
Regulamin 119
Odpowiedzialność urzędników i posługaczów 120
Stanowisko delegatów miejskich w Magistracie 121

Część V.

Stosunek gminy do władz administracyjnych państwa. 122 i 123

Część VI.

Postanowienia dotyczące gmin różnych wyznań religijnych w ogóle, a gminy izraelickiej w szczególności . 124 do 132

Postanowienia przemijające.

O wyborze i ukonstytuowaniu pierwszej rady miejskiej 133
O sposobie traktowania spraw 134
O teraźniejszych urzędnikach i posługaczach gminy 135

313

Rady miejskiej 1865

Projekt statutu

KRÓL. STOŁ. MIASTA

LWOWA.

314

PROJEKT STATUTU

KRÓL. STOŁ. MIASTA

LWOWA.

LWÓW,
czcionkami Kornela Pillera.
1866.

Część I.

Obręb miasta, jego mieszkańcy i tychże stosunki do gminy.

---

§. 1.

Obręb miasta Lwowa obejmuje wszystkie w katastrze podatkowym lub w księgach gruntowych miasta zapisane grunta i zabudowania.

Zmiana obrębu miasta nastąpić może tylko w sposób niniejszym statutem oznaczony (§§. 20. i 78. lit *g.*)

§. 2.

Członkowie gminy, uczestnicy i obcy.

W gminie rozróżnić należy:

I. Członków gminy,
II. Uczestników gminy, i
III. Obcych.

Członkami gminy są mieszkańcy miasta, którzy na mocy ustaw obowiązujących do gminy lwowskiej należą.

Członkowie gminy, którzy prawo obywatelstwa miejskiego otrzymali, są obywatelami miasta.

Uczestnikami gminy są mieszkańcy, którzy nie należąc do gminy posiadają w jej obrębie majątek lub dochód upodatkowaniu ulegający.

Obcymi w gminie są, którzy w niej przebywają nie będąc członkami ani uczestnikami gminy.

§. 3.

Należność do gminy.

Stosunki należności do gminy określa ustawa z dnia 3. grudnia r. 1863 (Dz. U. P. Nr. 105.) *)

§. 4.

Nabywanie obywatelstwa miejskiego.

Obywatelstwo miejskie nabywa się jedynie mocą uchwały rady miejskiej.

Obywatelstwo miejskie nadane być może tylko osobom płci męzkiej należącym do gminy miasta Lwowa, które

a) mają prawo rozrządzać osobą swoją i majątkiem,

b) życie nienaganne prowadzą, i

c) posiadają majątek nieruchomy czy to jako właściciele czy jako dożywotnicy albo wykonują przedsiębiorstwo podatkowi zarobkowemu ulegające, albo mają inne środki dostateczne utrzymania siebie i swej rodziny.

§. 5.

Kto na własną prośbę obywatelstwo miejskie otrzymuje, winien zapłacić do kasy gminnej taksę w ilości postanowieniem rady miejskiej od czasu do czasu oznaczonej i dopiero po złożeniu tej opłaty może używać praw przysługujących obywatelom miejskim.

Radzie miejskiej służy prawo uwolnienia od taksy.

§. 6.

Otrzymujący obywatelstwo miejskie złoży w obecności burmistrza i delegatów miejskich uroczyste przyrzeczenie, że obowiązki obywatela miejskiego sumiennie pełnić i dobro gminy o ile w jego możności popierać będzie.

§. 7.

Utrata prawa obywatelstwa.

Obywatel miejski traci obywatelstwo:

a) z utratą należności do gminy;

b) przez formalne zrzeczenie się;

*) Ustawa będzie załączona w dodatku do statutu.

316

c) jeżeli uznany jest winnym zbrodni, wykroczenia lub przestępstwa, z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionych;

d) jeżeli po ogłoszeniu upadłości jego majątku lub po rozpoczęciu postępowania ugody z wierzycielami, w skutek przeprowadzonego śledztwa będzie uznany winnym;

e) jeżeli w skutek czynu, w chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego, w drodze postępowania dyscyplinarnego utraci urząd lub posadę.

§. 8.

Obywatel miejski może także uchwałą rady miejskiej pozbawionym być prawa obywatelstwa:

a) jeżeli wyrokiem prawomocnym uznany winnym czynu niesławę na niego ściągającego lub jeżeli prowadzi życie niemoralne, dające powód do zgorszenia publicznego;

b) jeżeli przekonany jest o czyn z umysłu na szkodę gminy popełniony;

c) jeżeli bez dostatecznej przyczyny wzbrania się pełnić obowiązki urzędu lub posady, do których wyborem gminy jest powołanym.

§. 9.

Skutki utraty obywatelstwa miejskiego w wypadkach w §. 7. lit. *c*, *d*, *e* i w §. 8 wskazanych, dotykają tylko tracącego to prawo, przeto ani jego żony, ani dzieci przedtem spłodzonych.

§. 10.

Obywatelstwo honorowe.

Obywatelom państwa austryackiego, lub z przyzwoleniem namiestnika także i cudzoziemcom, którzy się państwu, krajowi lub miastu zasłużyli, może gmina bez względu na miejsce ich zamieszkania i należność do innej gminy, nadać prawo obywatelstwa honorowego, przez co stają się uczestnikami praw bez obowiązków obywateli miejskich.

Nadanie takiego prawa nie wpływa na zmianę należności do gminy.

Prawo honorowego obywatelstwa utraca się w wypadkach w §. 7. lit. *b*), *c*), *d*), i w §. 8. lit. *a*) i *b*) wskazanych.

§. 11.

Prawa mieszkańców gminy w ogólności.

Każdy w gminie przebywający ma prawo:

a) do opieki bezpieczeństwa swej osoby i własności, znajdującej się w obrębie gminy;

b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych stosownie do ich urządzeń.

§. 12.

Prawa członków i uczestników gminy.

Członkom i uczestnikom gminy służy prawo wybierania i obieralności do rady miejskiej i prawo udziału w zawiadywaniu sprawami gminy, według postanowień niniejszego statutu.

Nadto przysługuje jeszcze członkom gminy:

a) prawo do stałego zamieszkania w obrębie gminy;

b) w razie zubożenia i niezdolności do pracy, prawo domagania się wsparcia z funduszów gminy, stosownie do urządzeń istniejących dla ubogich.

§. 13.

Prawa obywateli miejskich.

Prawo obywatelstwa miejskiego obejmuje w sobie wszystkie prawa przysługujące członkom gminy, a nadto jeszcze prawo korzystania z tych fundacyj i urządzeń, które dla obywateli miejskich i ich rodzin są przeznaczone.

§. 14.

Obowiązki mieszkańców gminy w ogólności.

Obowiązkiem członków, uczestników gminy i obcych jest:

a) stosować się do rozporządzeń wydanych przez gminę w zakresie działania, jaki jej z ustaw przysłuża;

b) przykładać się do ciężarów gminy, podług przepisów w tym względzie obowiązujących.

§. 15.

Obowiązki obywateli miejskich.

Prócz obowiązków w §. 14 wymienionych obywatel miasta Lwowa ma nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu, do którego wyborem gminy powołanym będzie.

317

§. 16.

Szczególne stosunki uczestników gminy i obcych.

Uczestnicy gminy mają prawo do swobodnego pobytu w gminie, dopóki nie przekraczają ustaw lub nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Obcym, którzy się z należności do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej udowodnią, iż w celu uzyskania poświadczenia swej należności potrzebne kroki poczynili, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, jak długo wraz z rodziną życie nienaganne prowadzą i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej.

Uczestnik gminy lub obcy, któremu gmina wzbrania pobytu w swym obrębie, ma prawo odwołać się do Wydziału krajowego.

Rządowa władza bezpieczeństwa winna udzielać gminie potrzebnych objaśnień względem uczestników gminy i obcych.

§. 17.

Stosunki prawne prywatne.

Niniejszy statut nie narusza w niczem ani stosunków prawnych prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania, które przysługują bądź pojedynczym częściom gminy lub jej członkom, bądź całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom.

Część II.

O zakresie działania gminy.

§. 18.

W ogólności.

Zakres działania gminy jest dwojaki:

A) samoistny;

B) poruczony.

Zakres działania **samoistny** t. j. zakres działania, w którego obrębie gmina z zachowaniem ustaw tak państwa jako też krajowych swobodnie i samodzielnie uchwala i rozporządza, obejmuje w ogóle wszystko, co tylko interesów gminy wprost dotyczy i o własnych siłach w granicach jej uprawnienia sprawowanem i załatwionem być może.

Poruczony zakres działania obejmuje sprawy, które państwo gminie w drodze delegacyi przekazuje.

§ 19.

A) Zakres działania samoistny.

Sprawami do zakresu działania samoistnego należącemi, zarządza gmina samodzielnie przez swoje organa, w granicach niniejszym statutem oznaczonych. W szczególności:

§. 20.

a) *Zmiana obrębu gminy.*

Gmina stanowi o zmianie swego obrębu, a to pod zastrzeżeniami w §. 78. lit. *g.* tego statutu wymienionemi.

§. 21.

b) *Przyznawanie prawa należności do gminy i udzielanie prawa obywatelstwa miejskiego.*

Gmina przyznaje lub odmawia prawa należności do gminy i udziela w moc §§. 4. i 5. tego statutu prawo obywatelstwa miejskiego, a to z wyłączeniem dalszego odwołania się.

Gmina prowadzi spisy wszystkich do niej należących (metryki), które przejrzeć każdemu wolno.

Każdy do gminy należący na żądanie otrzyma poświadczenie na dowód swej należności stosownie do postanowień ustawy z dnia 3. grudnia 1863.

§. 22.

c) *Ustanowienie urzędów miejskich.*

Gmina ustanawia i organizuje wszystkie urzędy miejskie i oznacza zakres ich działania. Ona stanowi liczbę tudzież płace urzędników i sług, mianuje ich i oddala.

§. 23.

d) *Zarząd majątkiem.*

Gmina zarządza swoim majątkiem samodzielnie i niezawiśle. Majątek przeznaczony na szczególne cele niemoże być na inne cele obrócony.

318

§. 24.

e) *Nakładanie podatków.*

Na zaspokojenie potrzeb dochodami miasta niepokrytych, nakłada gmina w obrębie swoim podatki.

§. 25.

f) *Sprawowanie policyi.*

Gmina sprawuje policyę miejscową — i wydaje potrzebne rozporządzenia policyjne.

Ona więc stara się:

1. O bezpieczeństwo osób i własności.
2. O utrzymanie dróg, placów publicznych i mostów, z wyjątkiem tych, których utrzymanie należy do skarbu Państwa lub do jakiego innego funduszu; o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi, nienaruszenie granic (rozgraniczeń); o oświetlenie, utrzymanie i czyszczenie głównych kanałów, o utrzymanie wodociągów i innych urządzeń publicznych jakoteż publicznych zakładów kąpielowych.

Do niej należy:

3. staranie około zaopatrzenia miasta żywnością, nadzorowanie targów, miar i wag.

Ona utrzymuje policyę miejscową pod względem

4. ochędóstwa i zdrowia; urządza instytucye sanitarne i zawiaduje niemi.

Nadzoruje

5. sługi i robotników, czeladź rzemieślniczą i fabryczną, wydaje książki służbowe, i czuwa nad wykonaniem regulaminu służbowego; do niej należy piecza nad korporacyami przemysłowemi (cechami); — równie sprawuje ona policyę miejscową pod względem
6. obyczajności publicznej; i
7. bezpieczeństwa od ognia; stanowi przepisy budownicze, czuwa nad ich wykonaniem i wydaje przyzwolenia na budowle.

§. 26.

g) *Opieka nad ubogimi.*

Gmina opiekuje się swoimi ubogimi i dostarcza potrzebnych ku temu środków pieniężnych, o ile osobne na ubogich przeznaczone dochody lub prywatne zakłady dobroczynne niewystarczają.

Gmina zawiaduje miejskiemi zakładami dobroczynnemi.

§. 27.

h) *Sprawy kościelne.*

Do gminy należy zarząd politycznych spraw kościelnych.

§. 28.

i) *Sprawy szkolne.*

Gmina ma staranie około założenia, utrzymywania i wyposażenia szkół ludowych z uwzględnieniem istniejących patronatów szkolnych.

Ustawa krajowa orzecze, jaki wpływ gminie przysłużać ma na szkoły średnie przez nią utrzymywane, tudzież na szkoły ludowe.

§. 29.

k) *Pośredniczenie między prawującymi się.*

Gmina stara się ugodą załatwić spory między stronami prawującemi się, a to za pomocą wybranych przez nią mężów zaufania.

Ugody tak zawarte uważane będą jako ugody sądowe i mają moc egzekucyi.

Sposób postępowania w tych sprawach oznaczy osobny regulamin przez władzę gminną ustanowiony.

§. 30.

l) *Dobrowolna sprzedaż.*

Do gminy należy uskutecznienie dobrowolnej sprzedaży ruchomości w drodze licytacyi.

§. 31.

B. Zakres działania poruczony.

Gmina zawiaduje wszystkiemi sprawami publicznemi, które ustawami będą jej przekazane. Do niej należy orzeczenie o sposobie zawiadywania sprawami poruczonemi, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.

§. 32.

Język urzędowy.

Językiem urzędowym gminy jest język polski.

319

Część III.

O reprezentacyi i urzędach gminy.

§. 33.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Lwowa zastępuje we wszystkich jej sprawach rada miejska (rada administracyjna chrześciańska i rada administracyjna izraelicka. §§. 116. i 119).

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama lub przez magistrat i inne urzędy gminy.

Rozdział pierwszy.

O radzie miejskiej.

§. 34.

Skład i obiór rady miejskiej.

Rada miejska składa się ze 100 członków (radnych miejskich), a to z 85 chrześcian i 15 starozakonnych.

Członków rady miejskiej obiera gmina z grona swojego.

§. 35.

Prawo głosowania.

Prawo głosowania przy wyborze radnych miejskich mają następujące osoby, o ile względem nich nie zachodzi żadna z przeszkód w §§. 38. i 39. wymienionych:

1. Obywatele miejscy i honorowi miasta Lwowa.
2. Członkowie gminy płci męzkiej, o ile wchodzą do jednej z następujących kategoryj:

a) ci, którzy czy to jako właściciele czy jako dożywotnicy, w obrębie miasta posiadają odziedziczoną lub najmniej przed rokiem nabytą nieruchomość (grunt lub dom) podatkowi gruntowemu lub domowemu podlegającą;

b) ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podlegające podatkowi zarobkowemu, i z niego od roku przynajmniej 8 złr. rocznego, stałego podatku bez dodatków opłacają;

c) ci, którzy z jakichkolwiek tytułów od roku przynajmniej 12 złr. zwyczajnego stałego podatku rocznego bez dodatków we Lwowie opłacają;

d) duchowieństwo wyższe — dalej proboszczowie, administratorowie parafii, kapłani miejscowi i katecheci, tudzież pomocnicy duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań chrześciańskich, jakoteż przełożeni klasztorów;

e) czynni, pensyonowani lub kwieskowani urzędnicy dworu, państwa, kraju lub gminy, niemniej urzędnicy zakładów krajowych i gminnych przynajmniej od roku w gminie stale zamieszkali;

f) predykanci lwowskiej gminy izraelickiej, jakoteż rabin do prowadzenia metryk upoważniony;

g) adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich fakultetów i główni redaktorowie pism czasowych treści politycznej i naukowej;

h) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich w obrębie miasta istniejących, kosztem państwa, kraju lub gminy utrzymywanych szkół i publicznych zakładów naukowych;

3. Uczestnicy gminy, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku stałego przynajmniej 250 złr. bez dodatków.
4. Korporacye i zakłady, których główny zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku zwyczajnego podatku bez dodatków przynajmniej 250 złr. rocznie.
5. Stowarzyszenia przemysłowe, których zarząd ma siedzibę we Lwowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają zwyczajnego podatku bez dodatków przynajmniej 50 kr. rocznie.

§. 36.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości mają wszyscy razem jeden tylko głos.

Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spólników.

Nieruchomość uważa się jako jedna, jak długo w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

Jak długo rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela oparte na własności tej rzeczy, zostaje w zawieszeniu.

§. 37.

Prawo głosowania służy także niewiastom, jeżeli są właścicielkami albo dożywotniczkami domu lub gruntu, w obrębie miasta Lwowa położonych.

320

§. 38.

Wyjęte są od prawa głosowania:

a) osoby zostające pod władzą ojca, opiekuna lub kuratora;

b) słudzy i osoby żyjące z dziennego lub tygodniowego zarobku;

c) ci, którzy jako ubodzy pobierają wsparcie z funduszów na cele dobroczynne przeznaczonych.

§. 39.

Wykluczeni zaś od prawa głosowania są:

a) ci, których uznano winnymi jakiejkolwiek zbrodni;

b) osoby, przeciw którym z powodu zbrodni sądowe postępowanie wytoczono, przez czas trwania onegoż;

c) ci, których uznano winnymi wykroczenia albo przestępstwa z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionych.

§. 40.

Każdy wyborca głosuje zazwyczaj osobiście (§. 41) i tylko raz jeden przy każdym wyborze.

§. 41.

Korporacye, stowarzyszenia i zakłady, głosują przez zastępców prawnych statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych.

Współwłaściciele i współdożywotnicy jednego domu lub gruntu, tudzież spółki handlowe, celem wykonania prawa głosowania mianują wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty prawo głosowania mające, głosują przez swoich mężów lub pełnomocników.

Zastępcami lub pełnomocnikami mogą być tylko osoby, mające prawo głosowania.

Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępywać więcej niż jednę osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem legalizowanem.

§. 42.

Obieralność.

Obieralnymi na członków rady miejskiej są członkowie i uczestnicy gminy płci męzkiej, mający prawo głosowania, którzy 30 rok życia ukończyli, a osobą i majątkiem wolno rozporządzają.

§. 43.

Wyjęte są od obieralności:

a) osoby podlegające jurysdykcyi wojskowej, w czynnej służbie będące;
b) czynni urzędnicy i słudzy dworu i państwa — z wyjątkiem profesorów i nauczycieli przy zakładach naukowych i szkołach;
c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminy, jak długo zostają w czynnej służbie.

§. 44.

Wykluczeni od odbieralności są:

a) krydaryusze i ci, względem których pertraktacya ugody z wierzycielami rozpoczętą została, a to tak długo, póki trwa pertraktacya krydy lub ugody z wierzycielami, po jej ukończeniu zaś także wtedy, jeżeli dłużnik uznany jest winnym wykroczenia oznaczonego §em 486 ustawy karnej;
b) osoby, które z powodu przewinienia służbowego z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utraciły urząd lub służbę;
c) osoby, które mają spór sądowy z gminą;
d) dłużnicy gminy, u których należytości zalegają.

§. 45.

Spisy wyborców.

W gminie prowadzi się spis wszystkich członków i uczestników prawo głosowania mających.

Spisy wyborców zawierać mają imiona i nazwiska wyborców, jako też oznaczenie tytułu, na którym ich prawo głosowania jest oparte.

Przynajmniej na sześć tygodni przed wykonaniem wyborów mają być spisy wyborców w urzędzie do przejrzenia wyłożone, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin nieprzekraczalny dni czternastu do wniesienia reklamacyj przeciw tym spisom.

Reklamacye, jakie w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga bezzwłocznie komisya, przez radę miejską do tego z jej grona wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w ratuszu, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Przeciw takim uchwałom służy w terminie nieprzekraczalnym trzech dni, licząc od dnia ogłoszenia uchwały, odwołanie się do rady miejskiej, która w tej mierze ostatecznie orzeka.

Stosownie do zapadłych prawomocnych orzeczeń, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

321

W ostatnich trzech dniach przed wyborami nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

Zgromadzenia przedwyborcze odbywać się mogą w ostatnich trzech tygodniach przed wykonaniem wyborów.

§. 46.

Postępowanie przy wyborach.

Burmistrz rozpisuje wybory przynajmniej trzy tygodnie przed wykonaniem onych, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów.

§. 47.

Wyborami kieruje ustanowiona ku temu przez radę miejską komisya wyborcza.

Do tej komisyi mają być wezwani prócz członków rady miejskiej także inni członkowie gminy.

§. 48.

Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

a) Każda dzielnica miasta Lwowa może, jeżeli tego lepszy wymaga porządek, głosować osobno.

b) W razie zachodzącej wątpliwości głosujący winien złożyć dowód tożsamości swej osoby, przez świadków komisyi znanych.

c) Głosowanie odbywa się kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ile członków rady miejskiej ma być obranych t. j. 85 chrześcian a 15 starozakonnych.

W razie gdyby głosujący większą lub mniejszą liczbę nazwisk podał, lub powyższego stosunku liczebnego chrześcian i starozakonnych nie zachował, kartka podana jest nieważną.

d) Po upływie czasu do głosowania naznaczonego, komisya wyborcza przystąpi do obliczenia głosów.

e) Wybranymi są ci, którzy uzyskali bezwzględną większość złożonych głosów.

Jeżeliby takiej większości za pierwszem głosowaniem nie osiągnięto, wtedy przystępuje się do wtórego ściślejszego wyboru pomiędzy osobami, które po obranych przy pierwszem głosowaniu najwięcej głosów otrzymały.

Do ściślejszego wyboru przedstawia komisya dwa razy tylu kandydatów, ile członków jest jeszcze do wybrania.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie, kto przy ściślejszym wyborze ma być na kandydata podany.

Głos dany osobie nie przedstawionej na kandydata przy ściślejszym wyborze, czyni kartkę nieważną.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze, rozstrzyga los.

f) Po zamknięciu wyborów przedłoży komisya wyborcza radzie miejskiej spisany z tego aktu protokół wraz z wszelkiemi dowodami, poczem rada miejska ogłosi ukończenie wyborów i nazwiska osób obranych.

§. 49.

Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach zawarte będą w regulaminie wyborów, który rada miejska za każdym razem ułoży i ogłosi.

§. 50.

Przyjęcie wyboru.

Jeżeli kto w ciągu 8 dni po zawiadomieniu go o padłym nań wyborze, przyjęcia wyboru wyraźnie nie odmówił, uważa się, iż wybór przyjął.

§. 51.

Wybory uzupełniające.

Dla uzupełnienia miejsc wakujących z powodu odmówionego przyjęcia wyboru, odbyć się winien niezwłocznie nowy wybór.

Przy tym nowym wyborze służą za podstawę spisy wyborców dla poprzedniego wyboru sporządzone.

Nowe ogłoszenia tych spisów i reklamacye przeciw nim nie mogą być dopuszczone.

Wszystkie inne postanowienia dotyczące postępowania przy wyborach, mają być zachowane także przy wyborach uzupełniających.

Gdyby jednak przy tym uzupełniającym wyborze liczby członków rady miejskiej nie uzupełniono, wtedy rada miejska powoła z kolei na członków osoby obieralne, które przy pierwszym głównym wyborze otrzymały największą ilość głosów.

§. 52.

Obrany członek rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcyą.

322

§ 53.

Ukonstytuowanie rady miejskiej.

Rada miejska ukonstytuuje się, skoro wybory będą ukończone (§. 48. lit. *f.*) i przynajmniej trzy czwarte części nowo obranych członków wybór przyjmą.

Tak ukonstytuowana rada wybiera ze swego grona przewodniczącego, który jej czynnościami kieruje aż do potwierdzenia wyboru burmistrza.

Każdy radny, obejmujący swą posadę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§ 54.

Sprawdzanie wyborów i rozstrzygnienie reklamacyj.

Ukonstytuowana rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności tego aktu, jakoteż o ważności pojedynczych wyborów, tudzież o reklamacyach przeciw wyborom, które w terminie nieprzekraczalnym dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

§. 55.

Dla uzupełnienia miejsc w skutku nieważności wyborów wakujących, rozpisze nowo ukonstytuowana rada miejska niezwłocznie nowy wybór według postanowień §. 51. tego statutu.

§. 56.

Wybór burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich.

Burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów wybiera rada miejska z grona swojego.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz muszą być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru burmistrza lub pierwszego wiceburmistrza przystąpi rada miejska zawsze w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu posady.

Obierając delegatów miejskich oznaczy rada miejska także ich liczbę, która nie ma przenosić 20 członków.

§. 57.

Do wyboru burmistrza mają być wezwani wszyscy członkowie rady miejskiej.

Członek, któryby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed onego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat i przed upływem lat 3 do rady miejskiej obranym być nie może.

Do wyboru burmistrza konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej.

Obranym jest ten, kto otrzyma dwie trzecie części głosów członków obecnych.

Gdyby takiej większości przy pierwszem głosowaniu nie uzyskano, wtedy wybór tak długo się powtarza, dopóki jeden z kandydatów tej większości nie otrzyma.

Pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich obiera się bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków rady miejskiej.

§. 58.

Wybór burmistrza potwierdza Monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, burmistrz w obecności rady miejskiej i ciała radnego magistratu złoży przysięgę do rąk Namiestnika kraju, ślubując wierność Monarsze, konstytucyi i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Pierwszy wiceburmistrz składa taką samą przysięgę do rąk burmistrza, na zgromadzeniu rady miejskiej.

§. 59.

Trwanie urzędu.

a) radnych miejskich.

Radni miejscy obrani będą na lat trzy.

Na trzy miesiące przed upływem tego czasu, rada miejska rozpisuje nowe wybory.

Aż do ukonstytuowania nowo obranej, dawna rada pozostaje w urzędowaniu.

Członkowie rady ustępującej mogą być na nowo obrani.

Gdyby przed czasem zwyczajnych wyborów, przez śmierć lub innym sposobem ubyło dwudziestu radnych, wtedy dla uzupełnienia rady rozporządzi się oddzielny wybór na podstawie ostatniego spisu wyborców.

Jednakże każdy taki wybór ważny jest tylko do czasu zwyczajnych wyborów.

323

§. 60.

b) *burmistrza, pierwszego wiceburmistrza i delegatów miejskich.*

Burmistrza i pierwszego wiceburmistrza obiera rada na czas trwania swego, delegatów zaś na rok jeden.

Ustępujący mogą być powtórnie obrani.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz obejmują urząd z dniem złożenia przysięgi, delegaci miejscy od dnia ich wyboru.

§. 61.

Stosunki urzędowe.

Członkowie rady miejskiej urzędują bezpłatnie. Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem mogą żądać wynagrodzenia.

Płacę i inne emolumenta burmistrza ustanawia rada miejska na cały czas jego urzędowania.

Burmistrzowi, który przez lat 12 nieprzerwanie ten urząd piastował, może rada miejska po jego ustąpieniu z urzędu wyznaczyć stosowną emeryturę.

Gdyby pierwszy wiceburmistrz lub delegat miejski przez czas dłuższy zastępywał burmistrza, rada miejska wyznaczy mu stosowne wynagrodzenie.

§. 62.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz muszą mieć we Lwowie stałe mieszkanie.

§. 63.

Wystąpienie z urzędu i utrata onego.

Burmistrz i pierwszy wiceburmistrz jako też delegaci nie mogą bez zezwolenia rady złożyć urzędowania swojego.

§. 64.

Radni miejscy tracą urząd na zawsze lub czasowo, jeżeli względem nich zajdzie lub odkrytą będzie taka okoliczność, którąby ich od prawa głosowania lub też od obieralności na zawsze lub czasowo wyłączyła lub wykluczyła.

Radnych miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, może rada miejska uznać za występujących.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy tracą urząd, jeżeli przestają być członkami rady miejskiej.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy mogą być także suspendowani lub usunięci z urzędu, jeżeli się okażą winnymi zaniedbania obowiązków urzędowych.

O takiem suspendowaniu lub usunięciu wyrokuje rada miejska ostatecznie, tylko usunięcie burmistrza ma być przedstawiane Monarsze do potwierdzenia.

§. 65.

W razie rozwiązania rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowej rady miejskiej dokonanym będzie, burmistrz i wiceburmistrz pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy i wykonują służące radzie miejskiej przy wyborach prawa.

Od rozporządzenia radę miejską rozwiązującego, przysługa tejże prawo odwołania się do ministeryum stanu.

Rozdział drugi.

O magistracie i innych urzędach gminy.

§. 66.

Magistrat.

Magistrat składa się z burmistrza, pierwszego i drugiego wiceburmistrza, delegatów miejskich, z radców magistratu i urzędników pomocniczych.

Burmistrz, pierwszy wiceburmistrz i delegaci miejscy, wchodzą w skład magistratu, nie przestając być członkami rady miejskiej.

§. 67.

Izba obrachunkowa.

Izba obrachunkowa podlega bezpośrednio radzie miejskiej. Jest ona organem pomocniczym rady miejskiej w czynnościach kontroli i organem pomocniczym magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

324

§. 68.

Mianowanie urzędników.

Rada miejska mianuje drugiego wiceburmistrza jakoteż wszystkich urzędników izby obrachunkowej na przedstawienie burmistrza, innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie magistratu.

Drugi wiceburmistrz, radcy magistratu, naczelnik urzędu budowniczego, naczelnik izby obrachunkowej i kasyer, są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służbowe mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk burmistrza w obecności ciała radnego magistratu przysięgę, na wierność Monarsze i konstytucyi i na sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Drugi wiceburmistrz, radcy magistratu, naczelnik urzędu budowniczego, naczelnik izby obrachunkowej i kasyer, nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa, aż do 4 stopni włącznie.

W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi naczelnicy biur urzędów pomocniczych.

Konceptowi urzędnicy magistratu używani do załatwiania spraw poruczonych, muszą mieć przepisane do tego uzdolnienie.

§. 69.

Uwalnianie od służby.

O uwalnianiu od służby (pensyonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników i sług gminy, orzeka rada miejska, od którego orzeczenia wolno stronie interesowanej odwołać się do Wydziału krajowego.

§. 70.

Rada miejska ustanowi zewnętrzne oznaki służbowe dla burmistrza, wiceburmistrzów, delegatów i urzędników miejskich, jako też sposób umundurowania i uzbrojenia sług gminy i straży bezpieczeństwa.

Część IV.

Zakres działania reprezentacyi i urzędów gminy.

Rozdział pierwszy.

Zakres działania rady miejskiej.

§. 71.

W ogólności.

Zadaniem rady miejskiej jest, w granicach ustawami oznaczonych zastępywać gminę w wykonaniu jej praw i obowiązków, wydawać imieniem gminy postanowienia obowiązujące i zarządzać wykonanie onych.

Rada miejska winna strzedz wszechstronnie dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

Ona jest władzą zwierzchnią miasta we wszystkich sprawach gminy.

§. 72.

Do zakresu działania rady miejskiej należy:

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy;

B. Kontrolowanie czynności magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania samoistnego, jakoteż w sprawach gminie poruczonych.

§. 73.

A. *Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych.*

Rada miejska orzeka i uchwala we wszystkich sprawach administracyjnych gminy.

W szczególności rozstrzyga rada miejska w sprawach administracyjnych zastrzeżonych jej niniejszym statutem, tudzież w tych, które sama swojej decyzyi zachowa, lub które w drodze odwołania się przedłożone jej będą.

325

§. 74.

Sprawy radzie miejskiej zastrzeżone.

Do zastrzeżonych radzie miejskiej spraw należą:

a) Organizacya urzędów gminy, oznaczenie liczby urzędników i sług gminy, tudzież wszystkich osób od gminy płatnych; wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług gminy, jakoteż orzeczenie o ich obowiązkach i uzdolnieniu, jakie posiadać powinni.

b) Stanowienie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i sług gminy, dla ich wdów i sierót.

c) Wydawanie instrukcyi i regulaminów dla siebie i dla urzędów gminy.

d) Stanowienie opłat od stron za czynności urzędów gminy w ich interesie podejmowane.

e) Mianowanie jakoteż uwolnienie od służby urzędników gminy (§. 68 i 69) przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich, i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót.

Mianowanie niższych urzędników może jednak rada miejska poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

f) Udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, kosztów podróży, wynagrodzeń, zapomóg i nagród dla urzędników i sług gminy, jako i dla innych osób używanych w służbie gminy.

g) Dozwalanie urlopów burmistrzowi i wiceburmistrzowi; dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom gminy na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§. 75.

Decyzyi rady miejskiej zastrzeżone jest także:

a) Stanowienie zasad zarządu majątku gminy, a w szczególności oznaczenie sposobu wykonywania służącego gminie prawa propinacyi (t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych).

b) Oznaczanie opłaty propinacyjnej od przywozu, wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych.

c) Wydawanie konsensów na wyszynk napojów propinacyjnych.

d) Nabywanie nieruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za rzeczy nieruchome;

zbywanie majątku gminy;

przyjmowanie zobowiązań wieczystych;

udzielanie prawa służebnictwa lub zastawu i przyjmowanie poręczenia;

zaciąganie pożyczek, i operacye kredytowe.

Jeżeli w sprawach tu wyliczonych wartość przedmiotu w kapitale przenosi 10.000 złr., wtedy uchwała na zawarcie interesu, aby wa-

żność miała, musi być powzięta na dwu nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej trzech czwartych części członków rady miejskiej.

Zbywanie rzeczy nieruchomej, lub prawa uważanego za rzecz nieruchomą, jeżeli wartość takiej rzeczy lub prawa przenosi 40.000 zł.— jakoteż zaciąganie pożyczek i przyjęcie poręczenia, jeżeli pożyczka lub suma poręczyć się mająca z doliczeniem długów gminę już obciążających, przenosi sumę rocznego dochodu obliczoną z przecięcia sześciu lat ostatnich, — nie może mieć miejsca, jak tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

e) Lokowanie kapitałów.

f) Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 10.000 złr., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposobie wyżej pod *d*) wskazanym.

g) Stawianie kosztem gminy nowych budowli lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające.

Tworzenie nowych zakładów gminnych albo zwinięcie już istniejących.

h) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw.

i) Zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile rada miejska nie uzna rzeczą stosowną, czynności te poruczyć burmistrzowi lub magistratowi.

k) Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od niego i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.

l) Przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą rady miejskiej nie będzie poruczone burmistrzowi lub magistratowi; — tudzież przyzwalanie na wszelkie wydatki budżetem nieprzewidziane.

m) Umarzanie należytości wątpliwych lub takich, które odebranemi być nie mogą.

n) Opuszczanie zaliczek danych urzędnikom lub sługom na ich płace, i darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych.

§. 76.

Do rady miejskiej należy nakładanie i pobór dodatków gminnych do podatków monarchicznych; tudzież nakładanie i pobór nowych podatków gminnych; — niemniej też ustanowienie zasad rozkładu i poboru tych podatków, jako i innych ciężarów gminnych — o ile te zasady nie są oznaczone ustawami krajowemi.

326

Dodatki gminne do podatków monarchicznych mają być rozkładane w miarę tych podatków na wszystkie osoby, które posiadają w gminie miasta Lwowa opodatkowany w niej majątek lub dochód, lub wykonują w niej czynność ulegającą podatkowi.

Do ważności uchwały, dotyczącej czy to nakładania dodatków czy zaprowadzenia nowych lub podwyższenia istniejących podatków gminnych, potrzeba aby była powzięta na dwóch nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach.

§. 77.

Następujące podatki mogą być tylko mocą oddzielnej ustawy krajowej zaprowadzone:

a) Dodatki gminne do podatku konsumcyjnego, o ile one przekraczają taryfę w drodze ustawodawstwa dla miasta Lwowa postanowioną.

Dodatki te odnoszą się tylko do konsumcyi w obrębie miasta.

b) Dodatki gminne do innych podatków monarchicznych stałych i niestałych, przenoszące 25% tych podatków.

c) Podatek czynszowy, nakładany w miarę opłacanego przez mieszkańców czynszu mieszkalnego, lub w miarę oszacowanej wartości tego czynszu, — jeżeli ten podatek przechodzi 10 krajcarów od każdego reńskiego czynszu.

Wypływające z prawa propinacyi opłaty od przywozu, wyrobu i wyszynku trunków propinacyjnych, nie mogą być uważane jako dodatki do podatku konsumcyjnego.

§. 78.

Dalsze decyzyi rady miejskiej zastrzeżone przedmioty są:

a) Stanowienie lub zmiany cen artykułów potrzebnych do utrzymania życia.

b) Przyjęcie do gminy lub odmówienie przyjęcia, nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzyganie względem utraty obywatelstwa; wyznaczenie taks od przyjęcia do gminy i od nadania obywatelstwa miejskiego, tudzież uwolnienie od opłaty onych.

c) Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.

d) Wykonywanie służących gminie praw patronatu i kolatury, tudzież rozdawanie stypendyów jako i innych miejsc fundacyjnych.

e) Zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich — w granicach ustawą krajową oznaczonych.

f) Wykonywanie prawa petycyi w sprawach gminy.

g) Uchwalanie projektów do zmiany statutu miejskiego lub do zmiany obrębu miasta.

Uchwała jednak takich projektów, aby była ważną, musi być powzięta na dwóch, nie prędzej jak w ośm dni po sobie następujących posiedzeniach i przez Sejm krajowy zatwierdzona.

§. 79.

B. *Wykonywanie kontroli w ogóle.*

Rada miejska czuwa nad tem, ażeby wszystkie sprawy były załatwiane stosownie do jej uchwał i do istniejących ustaw ku pożytkowi gminy. —

Wszystkie organa gminy podlegają jej nadzorowi.

Rada miejska ma prawo wglądać nieprzerwanie w działania tych organów, żądać złożenia aktów, dokumentów, rachunków i raportów, a w szczególnych wypadkach zastrzegać sobie decyzye.

§. 80.

W szczególności.

a) *Co do metryk gminy i spisu wyborców.*

Rada miejska czuwa nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców.

§. 81.

b) *Co do zarządu majątkiem.*

Rady miejskiej obowiązkiem jest, utrzymywać za pomocą inwentarza w ciągłej ewidencyi cały majątek miasta ruchomy i nieruchomy i starać się o taki zarząd majątku, aby jak największy dochód z niego pozyskać. —

§. 82.

c) *Ustanowienie budżetu.*

Rada miejska rozpoznaje i ustanawia budżet dochodów i wydatków kasy miejskiej corocznie, na podstawie inwentarzy i rachunków.

Projekt do budżetu magistrat przedłoży radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego.

Na dni 14 przed roztrząsaniem tego projektu w radzie miejskiej, przejrzenie onegoż każdemu dozwolone.

327

§. 83.

d) *Roztrząsanie rachunków i skontrowanie kas.*

Również rada miejska roztrząsa i zatwierdza roczne rachunki z przychodów i wydatków kasy miejskiej. Rachunki te magistrat właściwemi dowodami opatrzy i przedłoży radzie miejskiej najdalej w pierwszych trzech miesiącach po upływie każdego roku administracyjnego.

Na dni czternaście przed roztrząsaniem rachunków w radzie miejskiej przejrzenie takowych każdemu dozwolone.

W razie dostrzeżonych uchybień w rachunkach, wyrokuje rada miejska przeciw osobom za nie odpowiedzialnym, z zastrzeżeniem dalszego postępowania podług istniejących przepisów.

Rada miejska zarządza także skontrowanie kas miejskich, a w razie potrzeby likwidacyę onych.

§. 84.

e) *Rozstrzyganie zażaleń.*

Rada miejska rozstrzyga ostatecznie wszystkie zażalenia w sprawach zakresu działania samoistnego, zaniesione do niej przeciw rozporządzeniom burmistrza, magistratu i wszystkich innych organów gminy.

§ 85.

f) *Sprawy zakładów i funduszów gminy.*

W sprawach dotyczących zakładów i funduszów, które zostają pod zarządem gminy, ma rada miejska taki sam zakres działania, jaki jej służy w innych sprawach gminy, o ile fundacye lub umowy nie postanawiają inaczej.

§. 86.

Sposób załatwiania spraw (sekcye, komisye).

Rada miejska załatwia sprawy swojej decyzyi zastrzeżone na walnych zgromadzeniach. Wolno jej jednak poruczyć rozstrzyganie pewnych spraw swoim sekcyom (wydziałom) lub szczególnym od niej mianowanym komisyom.

§. 87.

Posiedzenia.

Rada miejska zgromadza się, ile razy zajdzie tego potrzeba.

Liczbę i czas posiedzeń zwyczajnych ustanowi rada miejska.

Na te posiedzenia zgromadzają się członkowie rady miejskiej nawet bez uprzedniego zwołania.

Nadzwyczajne posiedzenia odbywać się mogą tylko na zwołanie burmistrza lub jego zastępcy.

Na pisemne żądanie dziesięciu radnych, burmistrz obowiązany zwołać nadzwyczajne posiedzenie najdalej w ciągu dni trzech.

§. 88.

Posiedzeniom rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca.

§. 89.

Posiedzenia rady miejskiej są jawne. Na przedstawienie jednak przewodniczącego lub na wniosek przynajmniej dziesięciu radnych, może rada miejska uchwalić posiedzenie poufne, co atoli miejsca mieć nie może przy obradach nad rachunkami gminy, lub nad budżetem.

Gdyby publiczność zachowaniem się swojem obradom przeszkadzała lub wcale wolność onych naruszała, przewodniczący po bezskutecznem napomnieniu do porządku zarządzi usunięcie publiczności.

§. 90.

Komplet potrzebny do uchwał.

Do powzięcia uchwał konieczna jest obecność przynajmniej czterdziestu radnych, o ile w statucie niniejszym niema odmiennego postanowienia.

§. 91.

Żaden członek rady miejskiej nie może być obecnym przy rozprawach i głosowaniu, jeżeli przedmiot obrady dotyczy jego osoby, jego żony lub krewnych albo powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie.

§. 92.

Powzięcie uchwał.

Do ważności uchwał rady miejskiej konieczna jest bezwzględna większość obecnych na posiedzeniu członków, o ile statut niniejszy inaczej nie postanawia.

Przewodniczący nie głosuje.

W razie równości głosów wniosek upada. Przy wyborach i w sprawach tyczących się osobistości głosowanie odbywa się tajnie.

328

§. 93.

Protokół posiedzeń.

Z czynności posiedzeń rady miejskiej spisuje się protokół, który podpisuje przewodniczący i dwaj członkowie obecni na posiedzeniu, od zgromadzenia do tego wezwani. Protokół ten zachowuje się w archiwie miejskim.

Rozdział drugi.

Zakres działania burmistrza.

§. 94.

W ogólności.

Burmistrz jest organem gminy zawiadującym i wykonującym.

On reprezentuje gminę jako osobę moralną na zewnątrz, jest przełożonym urzędów miejskich i kieruje czynnościami tychże. On odpowiada za czynności urzędowe tak własne jak i urzędów miejskich, radzie miejskiej, a za czynności w sprawach poruczonych także Rządowi.

§. 95.

Wykonywanie uchwał rady miejskiej.

Obowiązkiem burmistrza jest wprowadzać w wykonanie uchwały rady miejskiej w sposób przez nią wskazany.

§. 96.

Suspendowanie uchwał.

Gdyby burmistrz sądził, że uchwała rady miejskiej jest w sprzeczności z ustawami, lub gminę o znaczną szkodę przyprawić może, tedy mocen będzie wstrzymać wykonanie uchwały i przedłożyć sprawę radzie miejskiej na najbliższem zwyczajnem posiedzeniu do powtórnego rozpoznania.

Gdyby zaś rada miejska od swej uchwały odstąpić nie chciała, burmistrz przedstawi niezwłocznie rzecz, jeśli się odnosi do spraw zakresu samoistnego, Wydziałowi krajowemu, jeżeli zaś dotyczy spraw poruczonych, Namiestnikowi, i radę miejską o tem zawiadomi.

§. 97.

Burmistrz mocen jest także suspendować i przedstawiać radzie miejskiej do decyzyi, uchwały sekcyj (wydziałów) rady miejskiej i mianowanych przez nią komisyj, powzięte na zasadzie §. 86. niniejszego statutu.

§. 98.

Samodzielne decydowanie.

W sprawach należących do zakresu działania magistratu, których załatwienie według instrukcyi przez radę miejską wydać się mającej nie wymaga rozpraw kolegialnych, burmistrz może samodzielnie decydować.

§. 99.

Podpisywanie dokumentów.

Dokumenta, mocą których gmina zaciąga zobowiązania względem trzecich osób, podpisuje burmistrz i trzech członków rady miejskiej.

§. 100.

Władza dyscyplinarna.

Burmistrz sprawuje władzę dyscyplinarną nad podwładnymi urzędnikami i sługami gminy.

W wykonywaniu tej władzy burmistrz mocen jest zarządać zawieszenie płacy a nawet tymczasowe usunięcie od służby, ma jednak przedstawić rzecz tę radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu do ostatecznej decyzyi. —

§. 101.

Skontrowanie kas.

Prawem równie jak obowiązkiem burmistrza jest, zarządzać od czasu do czasu skontrowanie kas miejskich, tudzież kas wszystkich pod nadzorem gminy zostających zakładów i funduszów, i brać udział w tej czynności.

W razie potrzeby winien on zarządzić likwidacyę tych kas.

§. 102.

Zastępca burmistrza.

W razie przeszkody zastępuje burmistrza pierwszy wiceburmistrz, a gdyby i ten był przeszkodzonym, jeden z miejskich delegatów, którego rada miejska przeznaczy.

329

Rozdział trzeci.

Zakres działania magistratu.

§. 103.

W ogólności.

Magistrat jest organem wykonawczym gminy pod kontrolą rady miejskiej.

Pod kierownictwem burmistrza zarządza magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów, załatwia czynności bieżące i uchwala we wszystkich przekazanych mu sprawach.

§. 104.

Zarząd majątkiem.

Magistrat obowiązany jest zarządzać jak najkorzystniej majątkiem gminy i zakładów gminy, przyczem winien trzymać się ściśle w obrębie budżetu i uchwał rady miejskiej, i zasięgać upoważnienia rady co do wydatków, których zatwierdzenie jej zastrzeżone.

Do wydatków niezbędnych, w budżecie nieprzewidzianych, magistrat ma uzyskać zezwolenie rady miejskiej.

§. 105.

Wykonywanie policyi.

Magistrat wykonywa policyę miejscową i strzeże porządku i bezpieczeństwa w obrębie gminy.

On rozsądza sprawy przestępstwa przeciw miejscowym zarządzeniom policyjnym.

Takie przestępstwa ulegają karze pieniężnej aż do ilości 100 złr lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztowi, wymierzając za każde 5 złr. jeden dzień aresztu. Kary pieniężne wpływają do kasy miejskiej na cele dobroczynne, które rada miejska oznaczy.

§. 106.

Ściąganie należytości.

Podatki gminne, taksy, kary policyjne i wszelkie inne należytości gminne, ściąga magistrat sposobem przepisanym względem ściągania rządowych należytości tego rodzaju.

Przekroczenia przeciw przepisom wydanym względem podatków i innych należytości gminnych, ulegają takim samym karom, jakie są nałożone na podobne przekroczenia przepisów dotyczących należytości rządowych.

§. 107.

Regulamin.

Rada miejska wyda regulamin, podług którego mają być sprawy w magistracie załatwiane.

Ten regulamin oznaczy sprawy, w których magistrat ma obradować i uchwalać kolegialnie.

Kolegialnym posiedzeniom w magistracie przewodniczy burmistrz lub jego zastępca.

Bez przewodnictwa burmistrza lub jego zastępcy magistrat nic nie może uchwalać.

§. 108.

Odpowiedzialność urzędników i sług.

Każdy urzędnik i sługa gminy odpowiada za powierzone mu czynności urzędu lub służby.

§. 109.

Stanowisko delegatów miejskich w magistracie.

Delegaci miejscy biorą kolejno udział w obradach i uchwałach magistratu z głosem stanowczym, referują przydzielone im od burmistrza sprawy, i pomagają burmistrzowi w nadzorowaniu i załatwianiu spraw, stosownie do otrzymanej od rady miejskiej instrukcyi i do szczególnych poleceń burmistrza.

Część V.

Stosunek gminy do władz krajowych i do władz administracyjnych państwa.

§. 110.

A. *W sprawach zakresu działania samodzielnego.*

W sprawach zakresu samoistnego (§. 18.) podlega gmina miasta Lwowa bezpośrednio Wydziałowi a względnie Sejmowi krajowemu.

330

§. 111.

Sejm krajowy czuwa nad tem za pośrednictwem swego Wydziału, ażeby majątek dziedziczny gminy, tudzież majątki zakładów i fundacyj pod zarządem gminy będących, nie były uszczuplone.

Od jego potwierdzenia zawisła ważność uchwał rady miejskiej, do zarządu majątkiem gminnym odnoszących się — w wypadkach niniejszym statutem wymienionych.

On rozstrzyga także zażalenia i odwołania się od wyroków i uchwał rady miejskiej w sprawach zakresu samoistnego, o ile w takowych rada miejska według tego statutu nie orzeka ostatecznie.

§. 112.

B. *W sprawach poruczonych.*

W sprawach poruczonych podlega gmina Lwowa bezpośrednio Namiestnikowi.

Część VI.

Postanowienia dotyczące gmin różnych wyznań religijnych w ogóle, a gminy izraelickiej w szczególności.

§. 113.

Każda gmina pewnego wyznania religijnego pozostaje w posiadaniu, zarządzie i używaniu zakładów, fundacyj i funduszów, przeznaczonych na jej cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza wydatki swego wyznania z własnych zasobów.

Każdy członek gminy miasta Lwowa przyczynia się tylko do wydatków tego wyznania religijnego, do którego sam należy.

§. 114.

Majątek miasta Lwowa jest własnością chrześciańskiej gminy lwowskiej.

Majątek ten składa się z dóbr ziemskich, z realności we Lwowie, z dochodu z placów publicznych, z prawa utrzymywania łazienek, z prawa propinacyi t. j. wyłącznego prawa wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych, tudzież z kapitałów procentujących.

§. 115.

Specyalne sprawy chrześciańskie.

Specyalne sprawy chrześciańskie zostają pod wyłącznym zarządem chrześciańskich członków gminy lwowskiej.

Sprawy te są w szczególności:

a) Rozporządzenie i zawiadywanie całym majątkiem w §. 114. poszczególnionym, tak co do kapitału, jak co do dochodów.

b) Zarząd spraw kościelnych, naukowych i dobroczynnych, jako też chrześciańskich zakładów, fundacyj i funduszów.

c) Wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie i mianowanie pasterzy dusz i nauczycieli, jakoteż nadawanie stypendyów i innych miejsc fundacyjnych.

§. 116.

W zarządzie spraw w §. 115. wymienionych zastępują gminę chrześciańską członkowie rady miejskiej religii chrześciańskiej.

Członkowie ci z burmistrzem na czele, stanowią **radę administracyjną chrześciańską**, która w sprawach w §. 115. poszczególnionych ma taką władzę, jaka przysłuża radzie miejskiej w ogólnych sprawach miasta.

§. 117.

Gmina izraelicka pozostaje wyłączną właścicielką swojego majątku, i zarządza tymże sama, tak jak i innemi specyalnemi sprawami gminy swojej, a z własnych zasobów opędza koszta tego zarządu.

W szczególności.

§. 118.

Gmina izraelicka pokrywa z własnych zasobów wydatki:

a) na swoje cele regijne;

b) na zaopatrzenie swoich ubogich i chorych;

c) na utrzymanie swoich szkół i szpitalów, i

d) na zaspokojenie innych swoich właściwych potrzeb.

§. 119.

W zarządzie spraw w §. 117. i 118. wymienionych, zastępują gminę izraelicką członkowie rady miejskiej wyznania starozakonnego. Członkowie ci pod przewodnictwem obranego z ich grona bezwarunkową większością głosów naczelnika, stanowią **radę administracyjną izraelicką,**

331

która w sprawach §. 117. i 118. wyszczególnionych ma taką władzę i taki zakres tudzież porządek działania, jaki przysłuża radzie administracyjnej chrześciańskiej (§. 116.) w sprawach w §. 115. wymienionych.

§. 120.

Przepisy niniejszego statutu, tyczące się zgromadzeń, stanowienia uchwał, jakoteż sposobu załatwienia spraw w radzie miejskiej, stosują się także do wyż wspomnionych rad administracyjnych (§§. 116. i 119.)

§. 121.

Dochody, które prócz dochodów majątku w §. 114. i 117. wymienionego gmina miasta Lwowa z jakiegokolwiek tytułu pobiera, zostają pod rozporządzeniem i zawiadywaniem całej rady miejskiej — i temi dochodami wydatki na cele wspólne pokryte być mają.

§. 122.

Sprawy w moc §. 115. i 118. radzie administracyjnej chrześciańskiej lub izraelickiej zastrzeżone, mogą być za wspólnym tychże porozumieniem oddane pod uchwałę i rozporządzenie rady miejskiej.

W razie sporu, czy jaka sprawa należy do specyalnych spraw chrześciańskich (§. 115. lub do specyalnych spraw izraelickich (§§. 117. i 118.), rozstrzygają rady administracyjne, tak chrześciańska jak izraelicka, na wspólnem zebraniu.

Przeciw takiej decyzyi wolno w ciągu dwóch miesięcy od zapadłej w tej mierze uchwały odwołać się do Wydziału krajowego, który ostatecznie orzeka.

Postanowienia przemijające.

§. 124.

Wybór i ukonstytuowanie pierwszej rady miejskiej.

Skoro statut niniejszy otrzyma moc obowiązującą, zarządzi urzędująca rada miasta Lwowa wybory nowej rady miejskiej i pełnić będzie przy tych wyborach czynności, w niniejszem statucie radzie miejskiej przekazane.

Po ukończeniu wyborów (§. 48. lit. *f.*) i skoro przynajmniej trzy czwarte części nowowybranych oświadczą się, iż wybór przyjmują, otrzyma każdy z nich od prowizorycznego burmistrza poświadczenie wyboru, które mu daje wstęp do rady miejskiej.

Jednocześnie z zebraniem się trzech czwartych części nowoobranych radnych, rozwiązuje się dotychczasowa rada miejska.

Nowa rada ukonstytuuje się pod kierownictwem tymczasowego przewodniczącego, większością głosów obranego.

Gdy ważność wyboru przynajmniej trzech czwartych części nowo obranych radnych uznaną zostanie, przystąpi rada miejska do wyboru burmistrza, wiceburmistrza i delegatów miejskich, według postanowień niniejszego statutu.

§. 125.

O sposobie załatwiania spraw.

Do chwili wydania nowych instrukcyj urzędowych i regulaminu, będą wszelkie sprawy w radzie miejskiej, w magistracie i w innych urzędach miejskich załatwiane w sposób dotychczas używany; jeżeliby zaś takowy w sprzeczności zostawał z niniejszym statutem, wydane będą natychmiast stosowne zarządzenia.

LWÓW,
z drukarni Kornela Pillera
1866.

Motywa do §§ ow statutu dla
Lwowa, odnoszące się do
żydów — Dokumenta męskie
edn

NB Teraz i teraz to
ustawa od drogich.
2 V. s. osobas.
za żydowskie gmy
Bentwy —
ci mają Kahały
dawni wagtowie
uprzywilej. —
verzeichnis stadas
mibus Vide Galicia